

T.C.
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZİN ADI

1840'LARDAN GÜNÜMÜZE FRANSIZCA KELİMELEİN
TÜRKÇE KARŞILIKLARINDA GÖRÜLEN ETİMOLOJİK
DEĞİŞMELER

TEZİN TÜRÜ

YÜKSEK LİSANS

ANABİLİM DALI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TEZİ HAZIRLAYAN

Ahmet BALTACI

ADYAMAN / 2015

**1840’LARDAN GÜNÜMÜZE FRANSIZCA KELİMELERİN
TÜRKÇEKARŞILIKLARINDA GÖRÜLEN ETİMOLOJİK DEĞİŞMELER**

Ahmet BALTACI

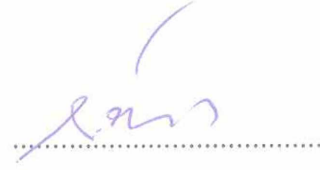
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. M. Fatih ALKAYIŞ

Adıyaman
Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Mayıs, 2015

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. M. Fatih ALKAYIŞ danışmanlığında, Ahmet BALTACI tarafından hazırlanan “1840’lardan Günümüze Fransızca Kelimelerin Türkçe Karşılıklarında Görülen Etimolojik Değişmeler” başlıklı çalışma 22 / 05 / 2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Fatih ÖZEK

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Şehrabani Allahverdiyeva

Jüri Üyesi: Doç Dr. Fatih ALKAYIŞ

22 / 05 / 2015

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. İbrahim Halil TUĞLUK

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “1840’lardan Günümüze Fransızca Kelimelerin Türkçe Karşılıklarında Görülen Etimolojik Değişmeler” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

22/06/2015

Ahmet BALTACI

ÖZET
1840’LARDAN GÜNÜMÜZE FRANSIZCA KELİMELERİN TÜRKÇE
KARŞILIKLARINDA GÖRÜLEN ETİMOLOJİK DEĞİŞMELER

Ahmet BALTACI
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Mayıs 2015
Danışman: Doç. Dr. M. Fatih ALKAYIŞ

Dillerin birbirinden etkilenmesi, tarih boyunca müşahade edilebilen bir olgudur. Örn. Türkçenin ilk yazılı kaynaklarından biri olan Orhun Kitabelerinde bile Çincenin etkisine rastlanmaktadır. Türkler de tarih boyunca birçok medeniyetle beraber yaşadığı için, Türkçe hem sözkonusu medeniyetlerin kullandıkları dilleri etkilemiş, hem de o dillerden etkilenmiştir. Türkçe, önceleri Soğdca ve Çince gibi dillerden etkilenirken, Türkler Müslümanlığı kabul ettikten sonra Arapça ve Farsçanın etkisine girmiştir.

Türkçenin Batı dillerinden etkilenmesi, Türklerin Anadolu’ya yerleşmesinden sonra gerçekleşmiştir. Önceleri Rumca ve Ermeniceden etkilenen Türkçe, daha sonra denizcilik faaliyetleri dolayısıyla İtalyancadan, modern dönemde ise Batı’nın güç kazanıp medeni, askeri, ekonomik ve bilimsel alanda hakimiyetini kabul ettirmesiyle Fransızcanın etkisine girmiştir.

Bu çalışmamızda, 1840’lı yıllardan günümüze, Fransızcanın Türkçe üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu etki ise temel olarak; 1840’lardan, 1920’lerden ve günümüzden seçilen üç adet Fransızca-Türkçe sözlükte madde içlerinde, madde başı olan Fransızca kelimelerin bulunup bulunmadığına göre incelenmiştir. Bu etkinin; Fransızcanın dünya dili olduğu zamanlara denk gelen Tanzimat yıllarında asgari düzeyde olduğu, Cumhuriyetin kurulduğu yıllara kadar önemli bir artış gösterdiği, fakat asıl etkisini Cumhuriyet sonrası dönemde gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda, Türkçede daha önce başka bir dildeki eşdeğeri yer alan birçok kelimenin, modern dönemde Fransızca olarak diletekrar girdiği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Fransızca, Alıntı Kelimeler, Etkileşim

ABSTRACT
ETYMOLOGICAL CHANGES IN TURKISH COUNTERPARTS OF
FRENCH WORDS SINCE 1840'S

Ahmet BALTACI

Department of Turkish Language and Literature
Adıyaman University Graduate School of Social Studies

May 2015

Advisor: Asst. Prof. Dr.Fatih ALKAYIŞ

Interaction between languages is a fact that can be traced throughout history. E.g. Chinese effect on Turkish language can be seen in Orkhon Inscriptions, which are of first written sources of Turkish. Because of the fact that Turks has lived with various civilizations, Turkish language both influenced and was influenced by their languages. Turkish language was influenced by Sogdian and Chinese, then, after Turks began to be Islamised, Turkish language was influenced by Arabic and Persian languages.

Interaction between Turkish and Western languages dates back to times when Turks began to settle in Anatolia. In the beginning, Turkish language was influenced by Greek and Armenian languages. After that, due to maritime activities, language of Turks began to be influenced by Italian. After Western world grew stronger and dominated most of the world by means of civil, military, economical and scientific revolutions; along with Russian and other languages on the world, Turkish began to be influenced by French.

In this paper, French effect on Turkish language since 1840's was studied. This was done by analyzing dictionary items in three dictionaries if they include the French headword. It was found out that Turkish language was influenced by French mostly after formation of Republican government, more than Tanzimat Period. It was also identified that some of French words replaced old cognates in Turkish.

Keywords: Turkish, French, Loanwords, Interaction.

ÖNSÖZ

Türkler, tarih boyunca yabancı kültürler ile iletişim halinde olmuştur. Göçebe toplum yapısı, etkileşime girilen kültürlerin çeşitliliğini artırmıştır. Bu çeşitlilik, Türkçenin etkileşime girdiği dillerin de geniş bir yelpaze oluşturmaya neden olmuştur.

Türkçe; takip edilebilen tarihi boyunca önce Soğdca, Toharca ve Çince gibi dillerden; sonraları Türklerin İslam'ı kabul etmesinin etkisiyle Arapça ve Farsçadan etkilenmiştir. Türkçe; Türkler batıya göç ettikten sonra Ermenice, Gürcüce, Rumca gibi dillerin, Osmanlı döneminde denizcilik konusunda gelişmiş olan İtalyanların, modern dönemle beraber Avrupa medeniyetinin kurucu dillerinden olan Fransızcanın etkisinde kalmıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin dünyada etkin bir konumda olması, İngilizcenin Türkçe üzerinde 20. yy. ortalarından bu yana artarak devam eden etkisini meydana getirmiştir.

Türkçenin Fransızcadan etkilenmesi Tanzimat döneminde belirgin hale gelmiş, fakat Fransızca, Türkçe üzerindeki en büyük etkisini Cumhuriyet döneminde gerçekleştirmiştir. İngilizcenin artarak devam eden etkisine rağmen günümüz Türkçesi üzerinde en etkili olan Batı dili hala Fransızcadır. Bunda; Türkçenin Osmanlı-Türk modernleşmesi döneminde bu dilden derinden etkilenmesi kadar, eski alışkanlıklar dolayısıyla dile yeni giren İngilizce kelimelerin Fransızca söylenişleriyle telaffuz edilmesinin de payı vardır.

Çalışmamızda, bu etkiyi Fransızca kelimelerin dilimizde etkisini belirgin bir şekilde hissettirdiği Tanzimat Fermanını takip eden yıllardan günümüze kadar incelemeyi amaçladık. Bu amaçla 1840'lı (Bianchi, Dictionnaire Français-Turc), 1920'li (Hasan Bedreddin, Fransızcadan Türkçeye Küçük Kamus-ı Fransevi) ve 2010'lu yıllarda (Fono Fransızca Büyük Sözlük) basılmış olan üç sözlük maddeleri arasında, (Söz konusu Fransızca kelimelerin dilimize iyice yerleştiğini gösterdiğini düşündüğümüz), madde başındaki Fransızca kelimenin içinde de yer aldığı maddeleri değerlendirdik.

Bu uzun soluklu bilimsel çalışmamda bilgi ve deneyimleriyle her zaman yanımda olan değerli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. M. Fatih ALKAYIŞ'a, hayatımdaki en sıkıntılı zamanlarımda moral kaynağım olan annem A. Sevdâ BALTACI'ya, tezimin her aşamasında manevi desteği olan biricik kızkardeşim

Müzeyyen KÖMÜR ve neşemi her zaman yerine getiren, 3 yaşındaki yeğenim olan Abdurrahman KÖMÜR'e çok teşekkür ediyorum.

Adıyaman-2015

Ahmet BALTACI

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
ÇEVİRİYAZI TABLOSU.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş.....	1
1.1. Açıklamalar.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. İncelenen Fransızca-Türkçe Sözlük Maddeleri.....	11

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Dolaylı Olarak Geçtiği Maddeler.....	553
3.1. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Türkçe Kelime Grubu İçinde Geçtiği Maddeler.....	553
3.2. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin TS'deki Madde Başı Olan Kelimeden Farklı Bir Söyleyiş veya Yazılışla Geçtiği Maddeler.....	557
3.3. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Tanımıyla Birlikte Geçtiği Maddeler.....	560
3.4. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Arapça veya Farsça Tamlama İçinde Geçtiği Maddeler.....	563
3.5. Madde Başı Fransızca Kelime Yerine Söz Konusu Kelimenin Başka Bir Dildeki Eşdeğerinin Geçtiği Maddeler.....	564

SONUÇ

1. Sözlüklerin En Az Birinde Madde Başı Olan Fransızca Kelimenin Geçtiği Kelimeler.....	568

2. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Dolaylı Olarak Geçtiği	
Maddeler.....	568
2.1.Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Türkçe Kelime Grubu İçinde	
Geçtiği Maddeler.....	568
2.2.Madde Başındaki Fransızca Kelimenin TS'deki Madde Baş Olan	
Kelimedden Farklı Bir Söyleyiş veya Yazılışla Geçtiği Maddeler....	570
2.3.Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Tanımıyla Birlikte Geçtiği	
Maddeler.....	570
2.4.Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Arapça veya Farsça Tamlama	
İçinde Geçtiği Maddeler.....	572
2.5.Madde Baş Fransızca Kelime Yerine Söz Konusu Kelimenin Başka	
Bir Dildeki Eşdeğerinin Geçtiği Maddeler.....	572
Kaynakça.....	575
ÖZGEÇMİŞ.....	578

ÇEVİRİYAZI TABLOSU

ā	uzun a ünlüsü (ا)
ḏ	“ض” sesi
g	“گ” sesi
ġ	“غ” sesi
h	“ه” sesi
ḥ	“ح” sesi
h	“خ” sesi
ī	uzun i ünlüsü (ي)
k	“ك” sesi
q	“ق” sesi
ñ	damak “ن” si

ʾ	hemze (ء)
ʾ	“ع” sesi
ś	“ص” sesi
š	“ث” sesi
t	“ت” sesi
t	“ط” sesi
ū	uzun u ünlüsü (و)
z	“ز” sesi
ẓ	“ذ” sesi
ẓ	“ض” sesi
ẓ	“ظ” sesi

KISALTMALAR LİSTESİ

“Dictionnaire Français-Turc” Maddeleri Verilirken Kullanılan Kısaltmalar

Kısaltma	Açılımı	Anlamı
adj., adject.	adjectif	sıfat
adv.	adverbe	zarf
au fig., au figure	au figuré	mecazen
commun.	communément	genellikle
f., fém.	féminin	müennes
fam.	familier	teklifsiz konuşmada
fig.	figuré, figurément	mecaz
m., masc.	masculin	müzekker
pl., plur.	pluriel	çoğul
pop.	populaire	popüler
s.	substantif	isim
s. f.	substantif féminin	müennes isim
s. m., subs. m.	substantif masculin	müzekker isim
t.	terme	terim
v.	verbe	fiil
v. a., verbe act.	verbe actif	geçişli fiil
v. n.	verbe neutre	geçişsiz fiil
vulg.	vulgairement	vulgarize (halkılaşmış)

“Fransızcadan Türkçeye Küçük Kamus-ı Fransevi” Maddeleri Verilirken Kullanılan Kısaltmalar

Kısaltma	Açılımı	Açılımının Anlamı	Bunun yerine kullanılan kısaltma
ا	اسم	isim	i
اٲ	اسم مؤنث	dişil isim	i.ms
اذ	اسم مذکر	eril isim	i.mz
اد	ادبیات	edebiyat	ed
بحر	بحریه	denizcilik	bah
بیا	علم بیان	beyan	bey
تشر	علم تشریح	anatomi	teş
جرا	جرا ئقال	cerrahi	cer
جم	جمع	çoğul	c
ح	حکمت طبیعیه	fizik bilgisi	hi
د	حال	zarf	h

حق	حقوق	hukuk	huk
صد	صفت	sıfat	s
صرف	صرف	dilbilgisi	sar
صيد	علم صيدلاني	eczacılık	sayd
طباً	طباعت	matbaacılık	tb
فت	فعل متعدي	geçişli fiil	f. m
فل	فعل لازم	geçişsiz fiil	f. l
ك	كميا	kimya	k
مج	مجاز	mecaz	mec
مسكو	مسكوكات	meskukat	mes
معا	علم معادن	madencilik	mad
من	منطق	mantık	man
مو	موسيقى	müzik	müz
نب	علم نباتات	botanik	neb
هي	علم هينت	kozmozğrafya	hey

“Fono Fransızca-Türkçe Türkçe-Fransızca Büyük Sözlük” Maddeleri

Verilirken Kullanılan Kısaltmalar

Kısaltma	Açılımı
anat.	anatomi
ask.	askeri
bas.	matbaacılık
bitk.	botanik
biy.	biyoloji
coğ.	coğrafya
den.	denizcilik
dilb.	dilbilgisi, dilbilim
ed.	edebiyat
eko.	ekonomi
elek.	elektrik, elektronik
fel.	felsefe
fiz.	fizik
fot.	fotoğrafçılık
geom.	geometri
gökb.	astronomi
hayb.	zooloji
hek.	hekimlik
huk.	hukuk
isk.	iskambil

kim.	kimya
mant.	mantık
mat.	matematik
mim.	mimarlık
müz.	müzik
ruhb.	psikoloji, psikiyatri
sin.	sinema
sp.	spor
tek.	teknik
tic.	ticaret
tiy.	tiyatro
topb.	sosyoloji
trh.	tarih
yerb.	jeoloji
arg.	argo
esk.	eski
kon.	konuşma dili
mec.	mecazi
pl.	çoğul
şak.	şaka yollu, nükteli
adj.	sıfat
adv.	zarf
excl.	ünlem
f.	müennes
inv.	değişmez
m.	müzekker
n.	isim
pl.	çoğul
vi.	geçişsiz fiil
vt.	geçişli fiil

Yazar Tarafından Kullanılan Kısaltmalar

DFT Dictionnaire Français-Turc

FBS Fransızca-Türkçe Türkçe-Fransızca Büyük Sözlük

KF Fransızcadan Türkçeye Küçük Kamus-ı Fransevi

TS Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu, Etkileşimli Yoğun Disk (Sürüm 1.0)

TSA Kelimenin Türkçe Sözlük'teki anlamı

TSK Kelimenin orijinal dilde yazılışı

vb. ve benzeri

vs. ve saire

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş

Dillerin birbirinden etkilenmesi, tarih boyunca, örneğine bolca rastlayabileceğimiz bir durumdur. Dillerin birbiriyle etkileşmesi, çok eski zamanlardan bu yana görülmektedir (Örneğin, Türkçenin ilk yazılı kaynaklarından olan Orhun Kitabeleri'nde, Çince kökenli olan “yençü (inci)” kelimesi geçmektedir.). Bu etkileşim; göçler, savaşlar, ticaret ve denizcilik gibi birçok faaliyet sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bir dilin başka bir dilden etkilenmesi; kelime, dilbilgisi kuralları, cümle yapısı gibi birbirinden farklı şekillerde gerçekleşebilmektedir. “Diller arasındaki ilişkiler sonucunda bir dilden ötekine geçen öğelerin başında sözcüklerin geldiği görülür” (AKSAN, 2009:25).

Dilbilimde, bir dilin ötekinden etkilenmesine alıntı (borrowing) denilmektedir. Leonard BLOOMFIELD, “Language” (Dil) adlı eserinde alıntılar, kültürel alıntı (cultural borrowing), yakınlık alıntısı (intimate borrowing) ve lehçe alıntısı (dialectal borrowing) olarak üçe ayırır (BLOOMFIELD, 1956:425-495). Kültürel alıntı, alıcı dilde bulunmayan yeni kavram ve nesnelerin verici dilden aktarılmasıdır. Yakınlık alıntısı, coğrafi ve siyasi olarak tek bir cemaat (community) halinde olan iki etnik grubun dilleri arasındaki alışveriştir. Lehçe alıntısı ise, genellikle sosyal sebeplerden kaynaklanan, aynı dilin başka bir formunu konuşanlardan yapılan alıntılardır (JEFFERS & LEHISTE, 1986:147).

Prof. Dr. Ahmet BURAN, “Yabancı Diller Karşında Türkçe” adlı makalesinde, yabancı öğelerin dilimize giriş sebeplerini şu başlıklar altında incelemektedir:

- a) Sosyal hayattaki köklü değişiklikler
- b) Din ve medeniyet dairesi değişiklikleri
- c) Tercüme faaliyetleri
- d) Alfabe değişiklikleri
- e) Geri Kalmışlık
- f) Dil Bilinci Eksikliği
- g) Yabancı Dille Eğitim
- h) Çok Coğrafya Değiştirmek (Buran, 2001:79-82)

Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN, Türkçenin kelime alışverişi tarihini şöyle özetlemiştir:

Her kültür dili gibi Türkçe de ilişkide olduğu dillerle kelime alışverişinde bulunmuştur. Köktürk yazı dilinde yok denilecek kadar az yabancı söz olduğu araştırmacılar tarafından ortaya konulmuştur(Aksan 1997). Eski Uygur yazı dilinden itibaren, ilişkiye girilen dillerin çoğaldığı ve yabancı unsurların arttığı görülür (Clauson 1972; Ölmez 1995; Ölmez 1997; Tezcan 1978; Tekin 1983). Eski Türk yazı diline Çince, Sogdca, Sanskritçe, Toharca gibi dillerden kelime girmesine rağmen, daha sonraki dönemlerde Arapça ve Farsça unsurlar ağırlık kazanmıştır. Oğuz ve Kıpçakların kalabalık gruplar hâlinde batıya gitmeleri ve çeşitli halklarla karşılaşmaları sonucunda da Rumca, İtalyanca, Ermenice, Gürcüce, Rusça, Fransızca, Almanca gibi dillerle alışverişler olmuştur. 20. yüzyıldan itibaren ise daha ziyade İngilizceden dil unsurları alınmıştır(Gülsevin, 2011:299).

Türkçenin Batı dillerinden etkilenme süreci ise nispeten yeni bir olgudur. “Bugün Batı kaynaklı diyebileceğimiz unsurların Türkçeye girmesi, 10. yüzyıldan itibaren Anadolu ve Rumeli’ye gelinmesiyle başlamıştır.” (Gülsevin, 2011:299). Zeynep Korkmaz, Türkçeye Batı dillerinden geçen kelimelerin tarihini 4 maddede toplamıştır:

- a- Türklerin Anadolu’da yerleşmesinden başlayarak XVIII. yüzyıla kadarki dönemde alınan Batı kaynaklı kelimeler,
- b- XVIII. yüzyılda Batı ile ilk temaslarımızın ortaya koyduğu durum,
- c- 1839 Tanzimat hareketi ile başlayan Batı’ya yönelişin getirdiği yabancı kelimeler,
- ç- Cumhuriyet devrinde alınan Batı kaynaklı kelimeler (Korkmaz, 1995:844).

Türkler, önce Anadolu’nun yerli kavimleri olan Ermeni ve Rumların; daha sonra Rumeli ve buranın üzerinden Avrupa’da yaptığı fetihler sonucunda Balkan ve Avrupa kavimlerinin dillerinden birçok kelimeyi kendi dillerine almıştır. Zeynep KORKMAZ, yukarıdaki maddelerden ilk ikisini şöyle özetlemiştir:

XI.-XIII. yüzyıllar arasındaki sürekli göçler ile Anadolu’da yerleşen Türk boyları, yeni yurtlarında, Anadolu’nun eski sakinleri ile yan yana ve iç içe yaşamının getirdiği bir sosyal karışma ve kaynaşmaya uğramışlardır. Bu karışıp kaynaşma, en çok, kültürel ilişkilerin sonucu olan kültürel bir etkileşim biçiminde kendini göstermiştir. Bu karşılıklı etkileşimde, Türkçeden yerli unsurların dillerine birtakım kelimeler aktarıldığı gibi, yeni coğrafyanın ve yeni şartlara uygun yaşayış düzeninin bir gereği olarak, yerli unsurların dillerinden de Türkçeye pek çok kelime aktarılmıştır. Bu gün gerek yazı dilimizde gerek Anadolu ağızlarında yer almış bulunan pek çok kelime bu dönemden kalmadır. Tarım âletleri, bitki, sebze, meyve ve çiçek adları ile ticaret, denizcilik, balıkçılık, yemek kültürü, çeşitli gelenek ve görenekler, İdarî ve malî konularla ilgili sözcük ve terimler gibi, çeşitli alanları ilgilendiren bu sözcükler, genellikle Yunancadan, Ermeniceden, İtalyancadan, Slâv dillerinden, Macarca ve Rumenceden geçmiş olan kelimelerdir. Bunların Yunanca ve Ermeniceden geçenleri, Anadolu’daki ortak yaşayışın gereği olan alıntılar olduğu hâlde, İtalyancadan geçmiş olanlar, İtalyan siteleri durumundaki Venedik ve Cenevizli tüccarların Karadeniz ve Akdeniz’deki ticaret ve denizcilik faaliyetlerinin getirdiği alıntılardır(Korkmaz, 1995:844-845).

Türkçenin en derinden etkilendiği Batı dili Fransızca olmuştur. Zira, “Türk Dil Kurumu’nun yayımladığı ‘Türkçe Sözlük’ün ilk ve son baskısında yer alan Batı kökenli yabancı kelimelerden sayıca en fazla olanı Fransızca kelimelerdir” (Erbay, 2002:134). O kadar ki; Fransızca ile Türkçe arasında ortak deyimler bile oluşmaya başlamıştır (Canküyer, 1994 tarihli çalışmasında bu deyimleri incelemiştir.). Bunun yanında, günümüzde artık Fransızcadan Türkçeye kelime alınmamasına rağmen Türkçeye giren İngilizce kelimeler Fransızca söyleyişiyle kullanılmaktadır (Akalin, 2007:484). Bunda; genel olarak Batı’nın Rönesans, Reform ve Sanayi İnkılabı gibi faaliyetleriyle dünyanın geri kalanına sağladığı askeri, ekonomik ve entelektüel üstünlük, özelde ise Fransa ile olan ticari ilişkilerimizin bulunması, tüm dünyayı etkileyen fikirlerin yayılmasına neden olan Fransız İhtilali, 19. yüzyıl başlarında Fransa’nın Osmanlı devletinin reformları ile ilişkilerinde model olmaya başlaması (Yalçinkaya, 1996:335), Osmanlı aydınınının Batı’ya açılan penceresinin Fransızca olması (Yıldız, 2007:645) etkili olmuştur. Yukarıda saydığımız olay ve durumlar daha ziyade Osmanlı döneminde gerçekleşmesine rağmen, bu çalışmamızda yaptığımız istatistiklerden çıkardığımız sonuca göre, Fransızca kelimeler, Türkçeye en çok Cumhuriyet döneminde girmiştir. Bunun nedeni ise Dil İnkılabı ile dilden ihraç edilen kelimelerin bir boşluk oluşturması, bu boşluğu da Fransızca kelimelerin doldurması (Korkmaz, 1995:858) ve Cumhuriyet aydınlarının eğitimlerini Fransızcanın dünya çapında önemli olduğu Osmanlı döneminde almış olup, asıl verimliliklerini Cumhuriyet döneminde sergilemeleridir.

Bu çalışmamızda, günümüz itibarıyla Batı dillerinden Türkçeye en çok kelime vermiş olan Fransızca kelimelerin Türkçedeki yeri ve bu kelimelerin Tanzimat’ı takip eden 1840’lardan günümüze kadarki kullanılış süreci, 3 adet Fransızca-Türkçe sözlükten yola çıkılarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için seçilen Fransızca-Türkçe sözlükler şunlardır:

- 1) T. X. Bianchi’nin yazmış olduğu; ilk cildi 1843, ikinci cildi 1846’da Paris’te basılmış olan “Dictionnaire Français-Turc” adlı, Türkçe karşılıkların Arap harfleri ve Fransızca okunuş kurallarına göre Latin harfleriyle yapılmış transkripsiyonu ile verildiği, iki ciltlik Türkçe sözlük (DFT).

- 2) Hasan Bedreddin'in 1928 İstanbul basımı "Fransızcadan Türkçeye Küçük Kamus-ı Fransevi" adlı, kelimelere verilen Türkçe karşılıkların Arap harfleriyle verildiği eseri (KF).
- 3) Fono Yayınları tarafından yayımlanan, bu kuruma bağlı komisyon tarafından hazırlanmış olan İstanbul'da 2011'de basılmış olan "Fransızca-Türkçe Türkçe-Fransızca Büyük Sözlük" (FBS).

Türkçeye Fransızcadan girmiş olan kelimelerin tespiti için Türk Dil Kurumu'nun 2007 yılında hazırlamış olduğu (Türkçe Sözlük'ün dijital kopyası olan) "Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu, Etkileşimli Yoğun Disk (Sürüm 1.0)" (TS)adlı CDkullanılmıştır.

Bu tez çalışmamız, Ali ÇİÇEK'in (Çiçek, 2004)makale çalışmasının yöntemi temel alınarak yapılmıştır. Çiçek, sözkonusu çalışmada, Türkçeye Fransızcadan girmiş olan 65 adet Fransızca kelimeyi Şemseddin Sami'nin 1898 tarihli Kamus-ı Fransevi'si, Hasan Bedreddin'in –bizim de tezimizde kullandığımız– 1928 basımıFransızcadan Türkçeye Küçük Kamus-ı Fransevi adlı sözlüğü ve Tahsin Saraç'ın 1990 tarihli Büyük Fransızca-Türkçe Sözlük'ünde tarayıp karşılaştırarak, Fransızca kelimelerin Türkçeye giriş sürecini incelemiştir. Söz konusu tez çalışmamızda ise bu süreç, zaman aralığı daha geniş tutularak, 1840'lardan günümüze kadar incelenmek amacıyla en eskisi1843, en yenisi 2011 tarihli olmak üzere üç adet sözlük seçilmiştir.

Çalışmamızda, önce TS'deki, Türkçeye Fransızcadan geçmiş kelimeler tespit edilmiş; sonra bu kelimelerin orijinal dildeki (Fransızca) yazılışları DFT, KF ve FBS'de taranmıştır. Her üç sözlükte de yer aldığı tespit edilen kelimelerin karşılıkları tablo halinde, yan yana verilmiştir. Bu verilen karşılıkların en sonuna, kelimenin TS'deki anlamı da konmuştur. Örnek bir madde Tablo 1'de gösterilmiştir:

Tablo 1.

TS	TSK	DFT	KF	FBS	TSA
absürt	<i>absurde</i>	<i>adj. yaşıksız, yaşımaz, münasebetsiz, yaraşıksız, yaraşmaz, bi-hüde, bi-maÖnā, Öabeş, bi-meóāl, bātıl.</i>	[s] Öabeş. maÖnāsız (fel) mümteniÖ.	<i>adj. saçma, zırva, anlamsız; akıl almaz, saçma sapan □ nm. saçmalık, anlamsızlık.</i>	[sıfat] Saçma

Verilen tabloda TS ile belirtilen sütun, TS'deki Fransızca kökenli olan kelime; TSK ile belirtilen sütun, kelimenin Fransızcadaki yazılışı; DFT, KF ve FBS ile belirtilen sütunlar; sırasıyla sözkonusu Fransızca kelimelere DFT, KF ve FBS'deki karşılıkları; TSA ile belirtilen sütun ise, kelimenin TS'de verilen anlamıdır.

Çalışmamızda, TS'deki Fransızca kökenli kelimelerin hepsi alınmamış olup, sadece her üç Fransızca-Türkçe sözlükte yer alan kelimelere yer verilmiştir. Taradığımız Fransızca-Türkçe sözlüklerin birinde (bu örnekte, DFT) yer almadığı için çalışmamıza dâhil etmediğimiz madde örneği Tablo 2'de gösterilmiştir (Tabloda TS ile belirtilen sütun, TS'deki Fransızca kökenli olan kelime; TSK ile belirtilen sütun, kelimenin Fransızcadaki yazılışı; DFT, KF ve FBS ile belirtilen sütunlar; sırasıyla söz konusu Fransızca kelimelere DFT, KF ve FBS'deki karşılıkları; TSA ile belirtilen sütun ise, kelimenin TS'de verilen anlamıdır):

Tablo 2.

TS	TSK	DFT	KF	FBS	TSA
gram	<i>gramme</i>	-	[i. mz] gram, aÖşari dirhem.	<i>nm. gram.</i>	[isim] Kilogramın binde biri değerindeki ağırlık ölçüsü birimi

Çalışmamıza dâhil ettiğimiz kelimelerin her üç sözlükteki karşılıkları incelenmiş, içerisinde madde başındaki Fransızca kelimenin bulunduğu karşılıklar tespit edilmiştir.

Tablo 3'te, TS ile belirtilen sütun, TS'deki Fransızca kökenli olan kelime; TSK ile belirtilen sütun, kelimenin Fransızcadaki yazılışı; DFT, KF ve FBS ile belirtilen sütunlar; sırasıyla söz konusu Fransızca kelimelere DFT, KF ve FBS'deki karşılıkları; TSA ile belirtilen sütun ise, kelimenin TS'de verilen anlamıdır.

Tablo 3.

TS	TSK	DFT	KF	FBS	TSA
abajur	abat-jour	<i>s. m.</i> pencere kafeşi, kafeşlü pencere.	[i.mz] abajur . yüksekden ziyā alan pencere. baca. (m) ışık başan.	nm. abajur ; tepe penceresi; güneşlik, tente.	[isim] 1) Işığt bir yere toplamak, doğrudan doğruya gözle vurmasını önlemek için kullanılan, kâğıt, kumaş, maden veya renkli camdan yapılmış lamba siperi 2) Genellikle üzeri siperli masa lambası veya ayaklı lamba

Örneğin, Tablo 3’te görüldüğü üzere, TS’deki “abajur” maddesinin kökeni olan “abat-jour” kelimesine KF ve FBS’de verilen karşılıkların içinde “abajur” kelimesi geçmekte, DFT’nin “abat-jour” maddesinin karşılığında ise “abajur” kelimesi geçmemektedir. Tezin yazımı sırasında, örnekteki KF ve FBS maddeleri gibi içerisinde, (sözkonusu Fransızca kelimenin Türkçede sağlam bir yer edindiğini gösterdiğini düşündüğümüz) madde başındaki Fransızca kelimelerin madde içinde de bulunduğu maddeler işaretlenmiş, daha sonra her bir sözlükte bu tür maddelerin sayısı ve bu sayıların çalışmaya dâhil edilen toplam kelime sayısına oranları hesaplanmıştır. Bunun yanında, söz konusu maddelerin içerisinde, madde başındaki Fransızca kelimelerin tekil kelime olarak değil; kelime grubu içerisinde, ya da yanında tanımlamalarıyla beraber verildiği maddeler de her bir sözlük için hesaplanmıştır. Ayrıca, madde içinde geçen Fransızca kelimelerden TS’de madde başı olan kelimelerin yazılışına bire bir uymayıp küçük farklarla yer alanlar da tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak, sözlüklerin her birinden verilen karşılıklardan en az biri, sözkonusu Fransızca kelimenin başka bir dildeki (İtalyanca, Arapça vb. olduğu düşünülen) “eşdeğer”i (İng. cognate) ise o maddeler de çalışmaya dahil edilmiştir.

1.1.Açıklamalar

- 1) Seçtiğimiz Fransızca-Türkçe sözlüklerde, madde içinde yer alan
  - a) Sözkonusu madde başı ile ilgili kelime gruplarına (Örn. DFT’deki “abat-jour” maddesinin içinde yer alan “— de lampe” alt maddesi),
  - b) Fiil hali temel alınan maddelerin altında, o maddenin dönüşlülük (başına s’ almış) kiplerine (Örn. KF’deki “abandonner” maddesinin içinde yer alan “s’abandonner” alt maddesi),

- c) DFT'deki madde içlerinde yer alan örnek cümlelere (Örn. DFT'deki "absorber" maddesinin içinde yer alan "Il absorbe tout mon temps" cümlesi),
  - d) Madde başı olan kelimenin çoğul hallerine (Örn. DFT'deki "faculté" maddesinin içinde yer alan "facultés" alt maddesi), tezimizin hacmi gereği yer verilmemiştir.
- 2) KF sözlüğü ile ilgili şu uygulamalar yapılmıştır:
- a) Kısaltmalardaki parantez ve köşeli parantezler transkripsiyonda olduğu gibi korunmuştur.
  - b) KF'deki kısaltmalar Arap harfli olduğundan, her bir kısaltmaya Latin harfli bir karşılık tayin edilmiş, tezimizin "Kısaltmalar" bölümünde belirtilmiştir.
  - c) KF'de; sözlük içinde bulunan ama sözlüğün başında yer alan kısaltmalar tablosunda yer almayan kısaltmalara, kitaptaki Arap harfli yazılışlarıyla yer verilmiştir.
- 3) FBS'de italik ile gösterilen kısaltmalar normal yazı tipiyle ama sonuna nokta konarak verilmiştir.
- 4) DFT sözlüğü ile ilgili şu uygulamalar yapılmıştır:
- a) (Malzeme kısmında dipnotla belirtilenler hariç) "voyez" (bakınız) ile gösterilen yönlendirmeler (Örn. DFT'deki "accord" maddesinin sonundaki, "Voyez Accommodement" yönlendirmesi) dikkate alınmamıştır.
  - b) DFT'de, madde içlerinde "ايتمك" (itmek) ve "اولمق" (olmak) kelimeleri, sırasıyla kısaca "ايت" ve "اول" şeklinde verilmiş; ama bu kelimeler, transkripsiyon yapılırken "itmek" ve "olmak" şeklinde gösterilmiştir.
  - c) DFT'de birden fazla bölümde (appendice, ana bölüm, additions) yer alan maddeler, transkripsiyonda birleştirilirken "|" işareti ile birbirinden ayrılmıştır.
  - d) DFT'deki madde içlerinde bazı Türkçe kelimelerin birden fazla türevi ya da yakın anlamlısı, aralarına tire (-) konularak yan yana verilmiştir. Transkripsiyon yapılırken bu tireler alt çizgi (_) ile gösterilmiştir (Örn. DFT'deki "mesure" maddesinin içindeki "اولچی-ولچو" yani "ölçi_ölçü" ifadesi).
  - e) Kelimelerin etimolojik kökenlerini ifade eden (Tablo 4'te belirttiğimiz) kısaltmalara yer verilmemiştir.
- 5) KF adlı sözlükte, sayfa numaraları Doğu Arap rakamları (١٢٣٤٥٦٧٨٩٠) halinde verilmiştir.

Tablo 4.

Kısaltma	Açılımı	Anlamı
a.	arabe	Arapça
a.-p.	arabe-persan	Arapça-Farsça
a.-t.	arabe-turc	Arapça-Türkçe
g.	grec	Yunanca
h.	hongrois	Macarca
i.	italien	İtalyanca
p.	persan	Farsça
p.-a.	persan-arabe	Farsça-Arapça
p.-t.	persan-turc	Farsça-Türkçe
pl. a.	pluriel arabe	Arapça çokluk

- 6) TS’de ayrı maddeler halinde yer alan bazı kelimelerin kökenleri aynı Fransızca kelime olduğu için, çalışmamızda bu kelimeler için aynı maddeler yazılmıştır. Bu kelimeler Tablo 5’te gösterilmiştir:

Tablo 5.

Kelime 1	Kelime 2	Köken
friz	efriz	frise
trampet	trompet	trompette
şanjan	janjan	changeant
degaj	degajman	dégagement
armoni	harmoni	harmonie
geodezi	jeodezi	géodesie

- 7) TS’de Fransızcadan Türkçeye geçmiş fiil kökenli kelimeler de bulunmaktadır. TS’de, Bu kelimelerin kökenleri sözkonusu fiilin “participe passé” yani “ism-i mef’ul mazi” kipinde verilmiştir. Sözlüklerde bu ism-i mef’uller, bazen mastar olan maddebaşının içinde, bazen madde başı halinde yer verilmiştir. Madde başında yer alan ism-i mef’uller çalışmamızda yer almış, madde içinde yer aldığı tespit edilen ism-i mef’uller ise dipnotla belirtilmiştir. Bunların dışında, TS’de kelime kökeni olarak verilmiş olup sözlüklerde ne madde başı olarak, ne madde içi alt madde olarak yer alan ism-i mef’uller de bulunmaktadır. Çalışmamızda bu ism-i mef’uller yerine, onların mastar kipleri temel alınmıştır. Bu ism-i mef’uller, Tablo 6’da gösterilmiştir (Sol sütun, TS’deki madde başını; orta sütun madde başı olan kelimenin

ism-i mef'ul kökenini; sağ sütun ise o ism-i mef'ul yerine sözlüklerde taranan mastar kipindeki kelimeyi temsil etmektedir):

Tablo 6.

TS	TSK	T
abandone	abandonné	abandonner
absorbe	absorbé	absorber
adapte	adapte	adapter
afişe	affiché	afficher
ajite	agité	agiter
aplike	appliqué	appliquer
aranje	arrangé	arranger
asimile	assimilé	assimiler
bloke	bloqué	bloquer
deforme	deforme	déformer
deklare	déclaré	déclarer
dekolte	décolleté	décolleter
dekore	décoré	décorer
demoralize	démoralise	démoraliser
deşifre	déchiffré	déchiffrer
detone	détonné	détonner
dezenfekte	désinfecté	désinfecter
ekarte	écarté	écarter
fasone	façonné	façonner
finanse	financé	financer
karakterize	caractérisé	caractériser
konfedere	confédéré	confédérer
konfirme	confirmé	confirmer
konsantre	concentré	concentrer
konsolide	consolidé	consolider
kuşe	couché	coucher
lanse	lancé	lancer
likide	liquidé	liquider
lokalize	localisé	localiser
monte	monte	monter
motive	motive	motiver
ondüle	ondüle	onduler
plase	placé	placer
prezante	présenté	présenter
provoke	provoqué	provoquer
rate (I)	rate	rater
revize	reviše	réviser

sofistike	sophistiqué	sophistiquer
sote	sauté	sauter
süper	süper	super
şoke	choqué	choquer

İKİNCİ BÖLÜM

2. İncelenen Fransızca-Türkçe Sözlük Maddeleri

TS’de madde madde başı olan Fransızca kelimelerin kökenleri üç sözlüğümüzde (DFT, KF ve FBS) taranmış, her üç sözlükte de madde başı olarak bulunan kelimeler çalışmamıza dahil edilmiştir. Tablo 7’de, çalışmaya dahil ettiğimiz maddelere yer verilmiştir. Bu tabloda TS ile belirtilen sütun, TS’deki Fransızca kökenli olan kelime; TSK ile belirtilen sütun, kelimenin Fransızcadaki yazılışı; DFT, KF ve FBS ile belirtilen sütunlar; sırasıyla söz konusu Fransızca kelimelere DFT, KF ve FBS’deki karşılıkları; TSA ile belirtilen sütun, kelimenin TS’de verilen anlamı, GY ile belirtilen sütun ise, sözkonusu kelimelerin sözlüklerde geçtiği sayfa numaralarını temsil etmektedir. Son sütunda; kelimelerin sırasıyla DFT, KF ve FBS’de geçtiği sayfa numaraları, aralarına noktalı virgül konularak verilmiştir. DFT’de birden fazla yerde geçen kelimelerin geçtiği yerler aralarına “&” işareti konularak gösterilmiştir.

Tablo 7.

TS	TSK	DFT	KF	FBS	TSA	GY
abajur	abat-jour	<i>s. m.</i> pencere kafesi, kafesli pencere.	[i.mz] abajur. yüksekden ziyā alan pencere. baca. (mi) ışık başan.	nm. abajur; tepe penceresi; güneşlik, tente.	[isim] 1) Işığ1 bir yere toplamak, doğrudan doğruya gözlere vurmasını önlemek için kullanılan, kâğıt, kumaş, maden veya renkli camdan yapılmış lamba siperi 2) Genellikle üzeri siperli masa lambası veya ayaklı lamba	(DFT : Cilt I, sf. 3; KF: sf. 2; FBS: sf. 9)

abandon e	abandonn é	v. a. bırakmak, vaz geçmek, gelmek, terk itmek, ferâgat itmek. v. a. el çekmek, keff-i yed itmek. şalıvirmek.	[f.m] bırakmak, vaz geçmek. ihmâl itmek. tevdî, ^Ö , terk, teslîm itmek.	vt. bırakmak, terk etmek; bırakmak, salıvermek; ilişisini kesmek, yüz çevirmek; vazgeçmek; oluruna bırakmak.	[sıfat, spor] Dövüşmeye cek duruma gelen (boksör)	(DFT : Cilt I, sf. 2 & Cilt I Appe ndice , sf. 1; KF: sf. 1; FBS: sf. 9)
aberasyo n	aberratio n	s. f. galat, zilâl. s. f. hareket-i mütemevvice.	(i.ms) inhıraf. şâbit yıldızlarıñ zhirî hareketi. (mec) muhakeme sinde yañılma. (fel) dilâl. (hey) tahrif-i ziyâ. (tab) inhıraf. (r) tahrif. (fiz.) taharruf.	nf. sapma, sapıtma; sapıklık, sapıklık; yanılgı, aldanma; gökb. fiz. sapınç.	[isim, gök bilimi] Sapınç	(DFT : Cilt I, sf. 4 & Cilt I Appe ndice , sf. 2; KF: sf. 3; FBS: sf. 9)
abone	abonné	s. m. et adj. müstecir. adj. et s. kirâcî.	[i] abone.	adj. n. abone.	[isim] 1) Süreli yayınları, parasını önceden ödeyerek alma işi, sürdürümcü 2) Bir şeyi sürekli olarak kullanmak için hizmeti verenle sözleşme yapan kimse 3) [sıfat, mecaz] Bir yere gitmeyi alışkanlık durumuna getiren (kimse)	(DFT : Cilt I, sf. 6 & Cilt I Appe ndice , sf. 3; KF: sf. 4; FBS: sf. 10)
abonman	abonneme nt	s. m. isticâr, icâr. s. m. kirâlama, aqd- i icâr.	[i.mz] abone bedeli.	nm. abone olma.	[isim] 1) Bir satıcı veya kamu kuruluşu ile	(DFT : Cilt I, sf. 6)

					alıcılar arasında yapılan anlaşma, sürdürüm 2) [mecaz] Kent içinde ulaşımı sağlayan otobüslerde para yerine geçen bilet 3) Abone olma durumunu gösteren belge	&Cilt I Appendice, sf. 3; KF: sf. 4; FBS: sf. 10)
Aborjin¹	aborigène	s. aśl yerlū halk, ehl'ül-bilād. s. m. pl. aślındaki yerlüler, sükkān-ı aśliyye.	[s] yerli.	nm. yerli.	[isim] Avustralya yerlisi	(DFT : Cilt I, sf. 6 & Cilt I Appendice, sf. 3; KF: sf. 4; FBS: sf. 10)
absorbe	absorbé	v. a. süñürmek, yutmağ. belÖ itmek. bütün almağ.	(f.m) maśś itmek. emmek. içmek. yutmağ. cez b itmek.	vt. emmek, içine çekmek, içmek; yemek, içmek; tüm vaktini almak; silip süpürmek.	[isim, fizik] Soğurma	(DFT : Cilt I, sf. 9; KF: sf. 5; FBS: sf. 11)
abstraksiyon	abstraction	s. f. tecrid, maŖnā. şuret. tefriğ.	[i.ms] (fel) tecrid.	nf. fel. soyutlama, tecrit; soyut düşünce.	[isim, felsefe] Soyutlama	(DFT : Cilt I, sf. 10; KF: sf. 5; FBS: sf. 12)
abstre	abstrait	idrāki müşkil olan, müşkil, muğlağ. mücerred. maŖnevi.	[s] maŖnevi. dalgın. (fel) mücerred.	adj. soyut; güç anlaşılır. □ nm. soyutluk, soyut şey. □ n. soyut sanatçı.	[sıfat, felsefe] Soyut	(DFT : Cilt I, sf. 10; KF:

¹ “aborjin” kelimesinin kökeni olan “aborigène”, DFT’de “aborigènes” şeklinde (çoğul olarak) geçmektedir.

		mütefekkir.				sf. 5; FBS: sf. 12)
absürt	absurde	<i>adj.</i> yaşıksız, yaşmaz, münâsebetsiz, yaraşıksız, yaraşmaz, bi- hüde, bi- ma'Önâ, Öabeş, bi- me'öl, bätıl.	[s] Öabeş. ma'Önâsız (fel) mümteniÖ .	<i>adj.</i> saçma, zırva, anlamsız; akıl almaz, saçma sapan. □ nm. saçmalık, anlamsızlık.	[sıfat] Saçma	(DFT : Cilt I, sf. 10; KF: sf. 5; FBS: sf. 12)
adapte	adapté	<i>v. a.</i> uydurmağ, yaşıdurmağ, yapışdurmağ.	[f.m] tatbik itmek. uydurmağ.	takmak; uygun duruma getirmek, uydurmak; uyarlamak, adapte etmek.	[sıfat] Uyarlanmış	(DFT : Cilt I, sf. 23; KF: sf. 13; FBS: sf. 18)
adisyon	addition	<i>s. f.</i> katma, katış, artmaçlık, zamm, Öilâve.	[i.ms] zamm. Öilâve. (hs) cemÖ.	nf. katma, ekleme, ilave etme; mat. toplama işlemi; (lokanta vb'de) hesap.	[isim] Hesap	(DFT : Cilt I, sf. 23; KF: sf. 13; FBS: sf. 18)
afiş	affiche	<i>s. f.</i> yafta.	[i.ms] duvar iÖlânı.	nf. duvar ilanı, afiş.	[isim] Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere aşılmış, genellikle resimli duvar ilanı, ası	(DFT : Cilt I, sf. 32; KF: sf. 19; FBS: sf. 22)
afişe	affiche	<i>v. a.</i> yafta ile iÖlân itmek. divâre yafta yapışdurmağ.	[f.m] iÖlân yapışdirm ağ. ifşâ itmek.	vt. duvar ilanıyla bildirmek; mec. kendini ... diye göstermek.	[sıfat] 1) Açığa çıkmuş, duyulmuş 2) [ekonomi] Açıklanmış	(DFT : Cilt I, sf. 32; KF: sf. 19; FBS: sf. 22)

aforizm	<i>aphorisme</i>	<i>s. m.</i> deyiş. re'oy.	[i.mz] meşel, hâkimâne söz. (fel) vecize.	nm. özdeyiş, özlü söz.	[isim] Özdeyiş	(DFT : Cilt I, sf. 69; KF: sf. 44; FBS: sf. 44)
afrodizyak	<i>aphrodisi aque</i>	<i>s. m.</i> şehvet-efzâ, muharrik'üş-şehvet.	[s] (t) şehvet artıran. şehvet-engiz.	adj. n. afrodizyak, şehvet uyandırıcı.	[isim] Cinsel duyguları veya isteği uyaran veya artıran madde	(DFT : Cilt I, sf. 69; KF: sf. 44; FBS: sf. 44)
aglutinasyon	<i>agglutination</i>	<i>s. f.</i> bir yaranuñ yapışması, kapanması. <i>s. f.</i> bitişdürme, ilti'âm, indimâl.	[i.ms] rabt, ilti'sâk. (t) lüzük.	nf. bitişirme; bitişme; yeniden toplanma.	[isim, biyoloji] Kümeleşim	(DFT : Cilt I, sf. 36 & Cilt I Appendice, sf. 9; KF: sf. 21; FBS: sf. 24)
agraf	<i>agrafe</i>	<i>s. f.</i> kopça.	[i.ms] kopça.	nf. kopça; kenet; süs iğnesi; (kemerde) kilit taşı.	[isim] Kopça	(DFT : Cilt I, sf. 38; KF: sf. 22; FBS: sf. 24)
agreman	<i>agrément</i>	<i>s. m.</i> rızâ.	[i.mz] tervic. muvâfaqat . zevk. cāzibe.	nm. rıza, izin, tasvip, onama; hoşluk, tatlılık; hoş şey; zevk; tat	[isim] Uygunluk	(DFT : Cilt I, sf. 38; KF: sf. 23; FBS: sf. 25)
ajan	<i>agent</i>	<i>s. m.</i> Ŗāmil. vekil, kethuda, vulg. kahyā. <i>s.</i>	[i.mz] fā'öl. Ŗāmil.	nm. kim. etken; acente; temsilci, görevli; ajan,	[isim] 1) Bir devlet veya	(DFT : Cilt I, sf.

		<i>m. işleyici, Öāmil. kār idici, fāÖil. kapu kethudāsı, vulg. kapu kahyāsı.</i>	vekīl.	casus.	kuruluşun gizli amaçları için çalışan kimse, casus, dil avcısı, çaşıt 2) Bir kimsenin, bir ortaklığın veya bir devletin bazı işlerini yapan kimse, temsilci	36 & Cilt I Appendice, sf. 8; KF: sf. 21; FBS: sf. 24)
ajanda	agenda	<i>s. m. yazar bozar, aḥmaḵ defteri. s. masc. müzekkere defteri.</i>	[i.mz] muhtıra defteri.	nm. ajanda.	[isim] Gerekli notların unutulmaması için yazıldığı takvimli defter, andaç	(DFT : Cilt I, sf. 35 & Cilt I Appendice, sf. 8; KF: sf. 21; FBS: sf. 24)
ajans	agence	<i>s. f. vekillik. s. fēm. kapu kethudālīḵ.</i>	[i.ms] vekālet. acentelik. meómūriyet.	nf. ajans, acente; bölüm, şube.	[isim] 1) Haber toplama ve yayma işiyle uğraşan kuruluş 2) Bir ticari kuruluşu tanıtan, onunla ilgili bilgi aktaran ve bu yolla kazanç sağlayan iş kolu 3) Bu iş kollarının çalıştığı büro 4) [eskimiş] Radyoda haber bülteni	(DFT : Cilt I, sf. 35 & Cilt I Appendice, sf. 8; KF: sf. 21; FBS: sf. 23)
ajitasyon	agitation	<i>s. f. şalınmaḵlīḵ, tepreniḵ,</i>	[i.ms] heyecān. çırpınma.	nf. çalkantı; karışıklık; can sıkıntısı; hek.	[isim, tıp] 1) Çırpıntı 2) Kışkırtma	(DFT : Cilt I, sf.

		şalımsı, hareket. ıztırāb. fitne, ihtilāl, fesād. rāhatsızlık. s. f. şarsılış, çalkamış, oynayış, zaŌzaŌ.	ıztırāb. faŌāliyet. galeyān. (t) çarpınma. (siyāsetde) tahrikāt.	çarpıntı.		37 & Cilt I Appendice , sf. 9; KF: sf. 22; FBS: sf. 24)
ajitatör	agitateur	s. m. fitne koparıcı, fitne- engiz, zorba.	[i.mz] muħarrik. fesādcı.	n. kışkırtıcı; kim. sıvı karıştırıcısı.	[sıfat] Kışkırtıcı	(DFT : Cilt I, sf. 37; KF: sf. 22; FBS: sf. 24)
ajite	agit�	v. a. şalmaş, depretmek, tahrik etmek, harekete getirmek. çalkatmak, bahş etmek. v. a. şarşmak, oynatmak.	[f.m] tahrik itmek. çalkatmak. heyecāna getirmek.	vt. sallamak; çalkalamak, karıştırmak; ayaklandırmak, kışkırtmak; heyecanlandırma k; şaşırtmak.	[isim] "Kışkırtmak " anlamındaki ajite etmek ve "çarpıntıya uğramak" anlamındaki ajite olmak birleşik fiillerinde geçen bir söz	(DFT : Cilt I, sf. 37 & Cilt I Appendice , sf. 9; KF: sf. 22; FBS: sf. 24)
akademi	acad�mie	s. f. medrese, meclis-i Ōurefā, cemāŌat-i Ōurefā.	[i.ms] aħademi, enc�men-i dāniş.	nf. akademi; çıplak modelle çalışılan resim; çıplak v�cut.	[isim] 1) Y�ksekokul 2) �ıplak modelden yapılmış insan resmi 3) [eskimiş] Bilginler, yazarlar, sanat�ılar kurulu	(DFT : Cilt I, sf. 11; KF: sf. 6; FBS: sf. 12)
akademi ş�en	acad�mici en	s. m. medrese erb�bı. Ō�l�m u maŌ�arif akademiyası aŌz�sı.	[ş] akademi aŌz�sı.	n. akademi �yesi.	[isim] �ğretim �yesi	(DFT : Cilt I, sf. 11; KF: sf. 6; FBS: sf. 12)

akaju	<i>acajou</i>	<i>s. m. mähün</i> ağacı.	[i.mz] mähün ağacı.	nm maun ağacı. ☐ adj. maun renginde, kırmızımsı kahverengi.	[isim, bitki bilimi] 1) Maun 2) [sıfat] Maundan yapılmış	(DFT : Cilt I, sf. 11; KF: sf. 6; FBS: sf. 12)
akasya	<i>acacia</i>	<i>s. m. sant, sant</i> ağacı, tilâh.	[i.mz] akasya ağacı.	nm. akasya.	[isim, bitki bilimi] 1) Baklagillerd en, sıcak iklimlerde birçok çeşidi yetişen ve tanen, zamk, boya vb. maddelerin yapımında kullanılan bir ağaç (Acacia) 2) Baklagillerd en, yurdumuzda yetişen bir süs ve gölge ağacı, salkım ağacı, yalancı akasya (Robinia pseudoacaci a)	(DFT : Cilt I, sf. 11; KF: sf. 6; FBS: sf. 12)
akor	<i>accord</i>	<i>s. m. birlik,</i> ittifak, muvâfaqat, ittihād. kav1, muqāvele.	[i.mz] iôtîlâf. ittifâk. muqāvele. âhenk. (sar) mutābaqat. (müz) temezzüc. (fel) vifâk. tevâfuq.	nm. uzlaşma, anlaşma; uygunluk; dilb. uyum; antlaşma; müz. akort; ezgi.	[isim, müzik] Üç veya daha çok sesin bir arada tınlaması	(DFT : Cilt I, sf. 15; KF: sf. 8; FBS: sf. 14)
akromatik	<i>achromatique</i>	<i>adj. şuver-i</i> eşkālî iyi gösteren dürbün.	[s] lâ- levnî, ziyâyı tahlîl itmeden gösteren (Øadese, gözlük).	adj. fiz. renksemez, akromatik.	[sıfat, fizik] 1) Beyaz ışığı çözümlemed en geçiren, renksemez 2) [bitki bilimi] Hücrede	(DFT : Cilt I, sf. 20; KF: sf. 11; FBS: sf.)

					boyayı kabul etmeyen (bölüm)	16)
aks	<i>axe</i>	<i>s. m.</i> dingil, mihver.	[i.mz] mihver. (bah) şaft. (hey) mihver. (اوتو) motör ağacı. mil.	nm. eksen; merkez, temel direk; orta; dingil.	[isim] Dingil	(DFT : Cilt I, sf. 113; KF: sf. 69; FBS: sf. 68)
aksan	<i>accent</i>	<i>s. m.</i> bir halka yâhud bir kimesneye mahsûs olan telaffuž. hareket.	[i.mz] telaffuž edâsı. şive. ses temevvücâtı. (müz) urğu. (sar) med, hareket, imâle.	nm. vurgu; ses tonu; söyleyiş, ağız; sesli harflerin üzerine konan vurgu imi.	[isim] 1) Bir ülkenin insanlarına veya bir çevreye özgü söyleyiş özelliği 2) [dil bilgisi] Vurgu	(DFT : Cilt I, sf. 12; KF: sf. 7; FBS: sf. 13)
akse	<i>accès</i>	<i>s. m.</i> yaklaşma, görüşme, yanaşma, yol, teğarrüb, mülâkât, duhül.	[i.mz] teğarrüb, duhül. (t) nöbet.	nm. giriş, girme; giriş yeri; (hastalık vb) nöbet; kriz.	[isim, tıp] Hastalık nöbeti, kriz	(DFT : Cilt I, sf. 13; KF: sf. 7; FBS: sf. 13)
aksesuar	<i>accessoire</i> ²	<i>adj. et s.</i> katış, katma, zâmiim, ziyâde olan, tâbiÖ.	[s] ferÖ. tâlî. lâhık.	adj. ikinci derecede olan, yan, tali. □ nm. ikinci dereceden şey; ikinci planda olan şey; aksesuar, eklenti; tiy. sahne eşyası, sahne donatımı.	[isim] 1) Bir aletin, bir makinenin işlevine katılmayan ancak kendine özgü ayrı bir yararı bulunan alet, araç veya nesne 2) Kadın giyiminde giysiyi bütünleyen ayakkabı, çanta, kemer, şapka,	(DFT : Cilt I, sf. 13; KF: sf. 7; FBS: sf. 13)

² Bu kelime, KF’de “accessoir” şeklinde geçmektedir.

					eldiven, mücevher vb. eşya 3) [tiyatro] Konunun gerektirdiği ölçüde kullanılan, bir sahne içinde yer alan veya oyuncunun dekor gereği kullandığı çeşitli eşya	
aksiyom	<i>axiome</i>	s. m. maḳāl, ḳā'ide. s. m. ḳā'ide-i müselleḡ'üṣ-ṣübüt.	[i.mz] (fel) müte'ārif e.	nm. mat. fel. aksiyom, belit, açık gerçek.	[isim, mantık] Belit	(DFT : Cilt I, sf. 113 & Cilt I Appendice, sf. 68; KF: sf. 69; FBS: sf. 68)
aksiyon	<i>action</i>	s. f. iş, fi'öl, ōamel, kār. hareket, tavr u hareket. vaṣ'öl. ḥiddet, germiyet. muḥārebe. ḥisse, ḥisse-dārlik, sehm.	[i.ms] fi'öl. hareket. te'ōṣīr. icrā'ōāt. fa'ōāliyet. kuvvet. muḥārebe. ḥisse senedi. (fel) fi'öl. te'ōṣīr, ōamel.	nf. iş. eylem; çalışma, etkinlik; hareket, eylem; davranış, tutum; etki, tesir; mücadele; canlılık; huk. dava; tiy. olay, olay akışı; pay, hisse.	[isim] 1) Bir kuvvetin, maddi bir etkenin, bir düşüncenin ortaya çıkması 2) İnsan etkinliğinin veya iradesinin açığa çıkması 3) Hareket, iş 4) [ticaret] Sermayenin belirli bir bölümü 5) [ticaret] Hisse senedi 6) [tiyatro] Bir oyuncunun sahne üzerindeki	(DFT : Cilt I, sf. 22; KF: sf. 13; FBS: sf. 17)

					hareketi 7) [tiyatro] Oyunun temasını geliştiren başlıca olay, hikâye, gelişim	
aksiyone r	<i>actionnaire</i>	<i>s. m.</i> hisse-dâr, sehm şâhibi.	[i.mz] hisse-dâr.	n. hisse senedi sahibi.	[isim, ekonomi] Hisse sahibi, hissedar	(DFT : Cilt I, sf. 23; KF: sf. 13; FBS: sf. 17)
aktif	<i>actif</i>	<i>adj.</i> işledici, Öâmil. çâpuk, muqaddim, çalışkan. maÖlüm.	[s] faÖÖâl. müöeşşir. fiÖli. (ticâretde) matlûb.	<i>adj.</i> çalışkan, hamarat; etkili; etkin; zinde; di/h. etken.	[sıfat] 1) Etkin, canlı, hareketli, çalışkan, faal 2) Etkili, etken 3) [isim, dil bilgisi] Etken 4) [isim, ekonomi] Bir ticarethaneni n, ortaklığın para ile değerlendiril ebilen mal ve haklarının tümü	(DFT : Cilt I, sf. 22; KF: sf. 13; FBS: sf. 17)
aktivite	<i>activité</i>	<i>s. f.</i> çâpüklük , sürÖat, Öacele. kuvvet. hareket. iş- güzârlık. yararlık, gayret, himmet.	[i.ms] faÖÖâliye t. (fel) faÖiliyet. (hey) teóşir.	nf. faaliyet, canlılık; çalışma; etkinlik, hareket.	[isim] Etkinlik	(DFT : Cilt I, sf. 23; KF: sf. 13; FBS: sf. 18)
aktör	<i>acteur</i>	<i>subst.</i> taklîdci, muqallid. çengi. bile işleyen, bir Öamelde şirketi olan.	[s] aktör, aktris.tiyat ro oyuncusu.	n. oyuncu, tiyatro/sinema sanatçısı; mec. numaracı, oyuncu; (işte) parmağı olan kimse#nm. aktör, erkek oyuncu.	[isim, sinema] 1) Erkek oyuncu 2) [mecaz] Olduğundan başka türlü görünen	(DFT : Cilt I, sf. 22; KF: sf. 13; FBS:

					kimse	sf. 17)
akustik	<i>acoustique</i>	<i>adj.</i> kuvvet-i sāmi ^Ö aya dā ^Ö ir, sem ^Ö i. <i>s. f.</i> Öilm'ül- in ^Ö ikās'ül- ašvāt. sesi kabardıcı, muşavvit.	[fz] mebhāş-ı şavt.	<i>adj.</i> işitmeye yarayan; sesle ilgili, akustik. □ <i>nf.</i> fiz. akustik, yankıbilim; sesin dağılışı, yankılanım, sesdağılım; salonun yankı düzeni.	[isim, fizik] 1) Yankı bilimi 2) Yankılanım	(DFT : Cilt I, sf. 20; KF: sf. 12; FBS: sf. 16)
akuzatif	<i>accusatif</i>	<i>s. m.</i> naşb, naşbı, mef ^Ö ülün bih.	[i.mz] (sar) mef ^Ö ülün bih.	<i>nm.</i> dilb. -i hali. □ <i>adj</i> -i halinde olan.	[isim, dil bilgisi] Belirtme durumu	(DFT : Cilt I, sf. 18; KF: sf. 10; FBS: sf. 15)
akümüla tör	<i>accumulateur</i>	<i>s. m.</i> yığıcı, cem ^Ö idici.	[s] müddehire .	<i>nm.</i> akümülatör.	[isim, fizik] Elektrik enerjisini kimyasal enerji olarak depo eden, istenildiğind e bunu elektrik enerjisi olarak veren cihaz, akımtoplar, akü	(DFT : Cilt I, sf. 18; KF: sf. 10; FBS: sf. 15)
alarm	<i>alarme</i>	<i>s. f.</i> korku, ditriş. potira, velvele, gürültü, batırdı. <i>s. f.</i> ürkünti, hevl, nefâr. beliñleme, dehşet. kalak, dağdağa-i derün ıztırâb.	[s] tehlikeyi ihbâr ve istimdād. yangın haber virme, silâh başına çağırma.	<i>nf.</i> alarm, alarm aleti; tehlike işareti; endişe, korku; telaş.	[isim] 1) Bir uyarıyı, bir tehlikeyi bildirmek için verilen işaret 2) Bu işareti veren düzenek	(DFT : Cilt I, sf. 44 & Cilt I Appe ndice , sf. 14; KF: sf. 26; FBS: sf. 28)
albatr	<i>albâtre</i>	<i>s. m.</i> aq mermer, su mermeri.	[i.mz] çok beyâz mermer.	<i>nm.</i> yerb. kaymaktaş, albatr.	[isim, mineraloji] Kaymak taşı	(DFT : Cilt I, sf. 45; KF: sf. 26;

						FBS: sf. 28)
albüm	<i>album</i>	<i>s. m.</i> mecmûa.	[i.mz] albüm.	nm. albüm.	[isim] 1) Fotoğraf, pul vb.ni dizip saklamaya yarayan bir tür defter 2) Herhangi bir konu ile ilgili kısa açıklamalar verilerek resimler basılmış olan kitap 3) [müzik] Uzunçalar	(DFT : Cilt I, sf. 45; KF: sf. 26; FBS: sf. 28)
albümin	<i>albumine</i>	<i>s. f.</i> yumurta ağına benzeyen nesne.	[i.ms] zülâl. albümin.	nf. albümin.	[isim, biyoloji] Bitkilerin, hayvanların doku ve sıvılarında bulunan, birleşimi karbon, oksijen, azot, hidrojen ve kükürt olan, suda eriyen, beyaza yakın renkte, yapışkan madde	(DFT : Cilt I, sf. 45; KF: sf. 26; FBS: sf. 28)
alegori	<i>allégorie</i>	<i>s. f.</i> temsil, mecâz, istiâre, kinâye.	[i.ms] kinâye, mecâz. [sn] timşâl. (ed) temşil.	nf. ed. alegori, istiare, yerine.	[isim, edebiyat] Bir görüntü, bir yaşantı veya bir davranışın daha iyi kavranmasını sağlamak için göz önünde canlandırıp dile getirme, yerine	(DFT : Cilt I, sf. 48; KF: sf. 28; FBS: sf. 30)
alfabe	<i>alphabet</i>	<i>s. m.</i> her bir işin evveli, ibtidâsı.& <i>s. m.</i> hurûful-hece.	[i.mz] elifbâ.	nm. alfabe, abece alphabet.	[isim, dil bilgisi] 1) Bir dilin seslerini gösteren, belirli bir	(DFT : Cilt I, sf. 51; KF: sf.)

					sıraya göre dizilmiş belli sayıda harfin bütünü, yazı (I), abece 2) Bir dilin harflerini tanıtarak okuma öğrenmeyi sağlayan kitap 3) [mecaz] Bir işin başlangıcı	29; FBS: sf. 31)
alize ³	alizé	baħr-ı muħitde nā-müteğayyir rūz-gārlar. <i>[adj. m. mevsim rūz-gārları.</i>	[i.mz] meltem. mevsim rūzgārı.	nm. coğ. alize rūzgārı.	[isim, coğrafya] Tropikal bölgelerdeki denizlerde bütün yıl süresince düzenli esen rūzgār	(DFT : Cilt I, sf. 48 & Cilt I Appendice , sf. 16; KF: sf. 28; FBS: sf. 29)
alkali	alcali	s. m. kıalya tuzı s. m. kıalya milhi, kıalı.	[i.mz] (k) kıalevi.	nm. kim. alkali.	[isim, kimya] Alkali metallerin hidroksitleri yle amonyum hidroksitin genel adı	(DFT : Cilt I, sf. 45 & Cilt I Additions & Cilt I Appendice , sf. 14; KF: sf. 26; FBS: sf. 28)
alkol ⁴	alcool	s. m. kıuħl, tütıyā, sürme. rakı rūhu, rūh'ul-Öarakı.	[i.ms] küöül. ispiro.	nm. alkol; alkollü içki; ispiro.	[isim, kimya] 1) Bira, şarap vb. sıvıların	(DFT : Cilt I, sf. 45; KF:

³“Alize” kelimesinin kökü olan “alizé”, DFT’de “alizés” şeklinde(çoğul halde) yer almaktadır.

⁴ “Alkol” kelimesinin kökeni olan “alcool” kelimesi, DFT’de “alcohol” olarak geçmektedir.

					veya pancar, patates nişastasının şekere dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan glikoz çözeltilerin mayalaşmış özlerinin damıtılmasıyla elde edilen, kokulu, uçucu, yanıcı, renksiz sıvı, ispiroto, etanol, etil alkol 2) [mecaz] Her türlü alkollü içki	sf. 26; FBS: sf. 28)
alman	allemand	<i>s. m.</i> nemçeli, nemseli, alaman.	[s] alman.	adj. Alman. $\square$ nm Almanca#nmf. Alman.	[isim] Cermen soyundan olan halk ve bu halktan olan kimse	(DFT : Cilt I, sf. 49; KF: sf. 28; FBS: sf. 30)
almanak	almanach	<i>s. m.</i> rüz-nâme, takvim.	[i.mz] takvim. sâl-nâme.	nm. almanak, yıllık.	[isim] Yıllık	(DFT : Cilt I, sf. 51; KF: sf. 29; FBS: sf. 31)
alşimi	alchimie	<i>s. f.</i> el-kimyâ, kimyâ-yı bātıl.	[i.ms] simyâ.	nf. alşimi, simya; mec. sihir, büyü.	[isim, eskimiş] Elementleri altına çevirmek isteyen bir iş alanı, simya	(DFT : Cilt I, sf. 45; KF: sf. 26; FBS: sf. 28)
alşimist	alchimiste	<i>s. m.</i> kimyâ-ger.	[i] simyâcı.	nm. alşimist, simyacı.	[isim] Alşimi ile uğraşan kimse,	(DFT : Cilt I, sf. 45;

					simyacı	KF: sf. 26; FBS: sf. 28)
alternatif	alternatif	<i>adj.</i> nevbetl�, nevbet ile gel�r, m�ten�vib, m�te������b. <i>adj.</i> j., <i>au f�m.</i> nevbetle i�leyen, de�i�en, devri, nevbeti, m�te������b.	[i.ms] m�n�vebe. iki �ey �ar�ısında muhayyer bira�ma. (man) terdid. (fel) ten�v�b.	<i>adj.</i> birbiri ardınca gelen; alma�ık. m�navebeli.	[isim] 1) Se�enek 2) [sıfat] Alma�ık 3) [sıfat, fizik] Dalgalı	(DFT : Cilt I, sf. 52 & Cilt I Appe ndice , sf. 17; KF: sf. 30; FBS: sf. 32)
altes	altesse	<i>s. f.</i> h�zretleri.	[i.ms] feh�met, prenslik r�tbesi.	<i>nf.</i> altes, prens prenseslere verilen unvan.	[isim] 1) Prens ve prenseslere verilen �eref unvanı 2) Bu unvanı ta�ıyan kimse	(DFT : Cilt I, sf. 52; KF: sf. 30; FBS: sf. 32)
al�vyon	alluvion	<i>s. f.</i> �ay ta����n�lı�ı. <i>s. f.</i> la���.	[i.ms] (ar) la���.	<i>nf</i> yerb. al�vyon, l��.	[isim] Akarsuların ta�ıyıp y����kları bal�ık, kil vb. �ok ince taneli �eylerin kum ve �ak�lla kar��masıyla olu�an y���n, l��.	(DFT : Cilt I, sf. 50 & Cilt I Appe ndice , sf. 17; KF: sf. 29; FBS: sf. 31)
alveol	alv�ole	<i>s. f.</i> di� yata�ı, di� �ukuru. aru k�lbesi. kula�u� i�i. ba��z-ı ���eklerin �arfı_��sesi. <i>s. f.</i> g�mec deli�i.	[i.mz] petek h�cresi. (tt) di� yuvası.	<i>adj.</i> g�z g�z. petek g�zl�	[isim] 1) Torba bi�iminde k����k bo�luk veya geni�lemi� kısı� 2) [biyoloji] Akci�erde bron��ukları n bitti�i b�l�mde	(DFT : Cilt I, sf. 52 & Cilt I Appe ndice , sf. 18; KF: sf. 30;

					minik kese biçimindeki boşlukların son ucu	FBS: sf. 32)
alyans	alliance	s. f. hısmılık, muḳārenet. birlik, ittifaḳ, muḳāhede. muṣāheret.	[i.ms] ittifaḳ. izdivāc. niṣān yüzüğü.	nf. ittifaḳ, birlik, bağlaṣma; evlenme; hısmılık; niṣan yüzüğü; birleşme.	[isim] Niṣan yüzüğü	(DFT : Cilt I, sf. 50; KF: sf. 28; FBS: sf. 30)
amatör	amateur	s. m. seven, sever, sevici, heves-kār. [s. m. istekli, Ōāşıḳ, rāḡib, Ōāşıḳlu.	[i.mz] heves-kār.	adj. n. amatör; meraklı, hevesli.	[sıfat] Bir işi para kazanmak için değil, yalnız zevki için yapan (kimse), özengen, özenci, profesyonel karşıtı	(DFT : Cilt I, sf. 53 & Cilt I Appe ndice , sf. 18; KF: sf. 31; FBS: sf. 33)
amazon	amazone	s. f. cenkci Ōavret.	[i.ms] kadın süvārī.	nf. savaşçı kadın; binici kadın; uzun ve bol etek.	[isim] 1) Savaşa katılan kadınlara eski çağların Amazonların a benzetilerek verilen san 2) Ata binen kadın	(DFT : Cilt I, sf. 53; KF: sf. 31; FBS: sf. 33)
ambalaj	emballage	s. m. denk bağlama.	[i.mz] denk bağlama, ambalaj.	nm. paketleme , ambalajlama; denk bağlama, balyalama; ambalaj malzemesi, paket, sandık, balya.	[isim] Eşyayı sarmaya yarayan mukavva, kâğıt, tahta, plastik vb. malzeme	(DFT : Cilt I, sf. 580; KF: sf. 383; FBS: sf. 254)
ambargo	embargo	s. m. limanda geminin alıkonması, tevḳif-i sefāoin.	[i.mz] geminin limānda tevḳifi. ambargo. tevḳif-i sefāoin.	nm. ambargo.	[isim] 1) Bir malın serbest sürümünü engellemek için konulan yasak, engelleyim	(DFT : Cilt I, sf. 581; KF: sf. 383; FBS: sf. 383)

					2) Bir devletin, gemilerin kendi limanlarında n ayrılmasını yasaklama buyruğu, engelleyim 3) Bir ülkenin dış dünyayla ilişkilerini engelleme, engelleyim	sf. 254)
amblem	emblème	<i>s. m.</i> Óalāmet, šūret-i mūmāšile, temşil.	[i.mz] remz. Óalāmet-i fāriqa. šiÓār. taşvır ve şekl timşāli. ĥile, hudÓa.	nm. sembolik resim, amblem, simge, sembol.	[isim] Belirtke	(DFT : Cilt I, sf. 582; KF: sf. 385; FBS: sf. 254)
ambulan s	ambulanc e	<i>s. f.</i> seferde bir bölük Óaskerüñ bīmār-hānesi.	[i.ms] seyyār hasta-hane, seyyār posta-hāne.	nf. ambulans, hasta arabası; gezici hastane; esk. gezgincilik.	[isim] Cankurtaran	(DFT : Cilt I, sf. 54; KF: sf. 32; FBS: sf. 33)
amerika n	américain	<i>s. m.</i> ameriçalı.	[s] ameriçalı.	nmf. Amerikalı, Amerikan.	[isim] Pamuktan düz dokuma, amerikan bezi, kaput bezi	(DFT : Cilt I, sf. 56; KF: sf. 32; FBS: sf. 34)
ametist	améthyste	<i>s. f.</i> cebelleķum, cemset, gergehān, kıbrıs elması.	[i.ms] ametist. nevreķop taşı.	nf. yerb. ametist, mor renkli değerli taş.	[isim, jeoloji] Süs taşı olarak kullanılan mor renkte bir tür kuvars	(DFT : Cilt I, sf. 56; KF: sf. 32; FBS: sf. 34)
amfibi	amphibie	<i>adj. et s.</i> yerlü sulu, hem ābı	[i] (حيو) ve (nb) zev'il-	adj. n. hayb. bitk. hem havada hem	[isim, biyoloji]	(DFT : Cilt

		hem turābı.	meŖāşeyn . şuda ve qarada yaşayan.	suda yaşayabilen, ikiyaşayışlı; hem karada hem suda kullanılabilen, yüzergezer.	1) İki yaşamlılar 2) [sıfat] Yüzergezer	I, sf. 59; KF: sf. 33; FBS: sf. 35)
amfiteatr	<i>amphithéâtre</i>	s. m. derece ile ihâta olunmuş yer, temâşâ yeri, temâşâ-gâh.	[i.mz] amfiteŖatr . medrece.	nm. tiy. amfiteatr, basamaklı tiyatro; (üniversitede) basamaklı salon, amfiteatr.	[isim] 1) Dinleyicileri n oturduğu, sıraları arkaya doğru basamaklı olarak yükselen salon, amfi 2) Yunan ve Roma'da açık hava tiyatrosu 3) [coğrafya] Basamak basamak yükselen yer biçimi	(DFT : Cilt I, sf. 59; KF: sf. 34; FBS: sf. 35)
amfizem	<i>emphysème</i>	s. m. gövde kabarması.	[i.mz] (t) intifâh.	nm. hek. anfizem, dokular arasında hava toplanmasından oluşan şişlik.	[isim, tıp] Vücut organlarında n bir bölümünün hava ile şişmesi	(DFT : Cilt I, sf. 591; KF: sf. 393; FBS: sf. 257)
amfora	<i>amphore</i>	s. f. şarâb kabı, maşraba.	[i. ms] testi.	nf. iki kulplu testi.	[isim] İki kulplu, dibi sivri, dar boyunlu, karnı geniş testi	(DFT : Cilt I, sf. 59; KF: sf. 34; FBS: sf. 35)
amiral	<i>amiral</i>	s. m. amiral.[s. m. paşa gemisi, amiral gemisi, başbuğ gemisi.	[i. mz] amiral.	nm. amiral.	[isim, askerlik] Rütbesi general ile aynı olan deniz subayı	(DFT : Cilt I, sf. 57 & Cilt I Appendice , sf. 20;

						KF: sf. 32; FBS: sf. 34)
amor (II)	amour	s. m. muhabbet, sevgü, hübb, meveddet.	[i. mz] Ŗaşş. sevdā.	nm. aşk. sevgi, sevdā; şefkat; sevilen kişi, sevgili.	[isim] Aşk	(DFT : Cilt I, sf. 58; KF: sf. 33; FBS: sf. 35)
amortisman	amortissement	s. m. dükemelik, intifā. s. m. borcu düketme, istihlāk-i deyn. tākiye, tāc.	[i. mz] tahfif. itfā-yı deyn. amortisman, aşınma payı. (mi) imāme.	nm. azaltma, hafifletme, ödeme. eko. amortisman. mim. çatı tepeliğı.	[isim] 1) Yıpranma payı 2) [ekonomi] Faizin işlemesine son vermek için bir tahvilin birden ödenmesi	(DFT : Cilt I, sf. 57 & Cilt I Appendice , sf. 21; KF: sf. 33; FBS: sf. 35)
ampul	ampoule	s. f. kabarcık, kabalakş, şişe.	[i. ms] ampul. karnı şiş ufaş şişe (t) mecl.	nf. (deride) kabarcık; ilaç koyulan şişe; ampul; kon. gözyaşı.	[isim] 1) İçinde, elektrik akımı ile akkor durumuna gelerek ışıık verebilen bir iletkeni bulunan, havası boşaltılmış cam şişe 2) İçinde sıvı durumda ilaç bulunan, kapalı cam tüp	(DFT : Cilt I, sf. 59; KF: sf. 34; FBS: sf. 36)
ampütasyon	amputation	s. f. kesiş, katŖ. s. f. Ŗuzvı kesme, inşıtāŖ-ı Ŗuzv.	[i. ms] Ŗuzv kesmek.	nf. hek. organı kesip çıkarma; çıkarıp atma, budama.	[isim, tıp] 1) Bir organı kesip çıkarma 2) [mecaz] Herhangi bir bütünden bir parça kesme	(DFT : Cilt I, sf. 59 & Cilt I Appendice , sf.

					veya koparma	22; KF: sf. 34; FBS: sf. 36)
amyant	amiente	<i>s. m. yanmaz taş. s. m. panbuğ taşı, hâcer'ül-fetîle.</i>	[i. mz] ipek taşı.	nm. amyant, taşpamuğu.	[isim, kimya] Kolayca bükülen ve ateşe dayanan liflerden oluşmuş bir tür ak asbest	(DFT : Cilt I, sf. 56 & Cilt I Appendice, sf. 20; KF: sf. 32; FBS: sf. 34)
anagram	anagramme	<i>s. m. tahriif.</i>	[i. ms] (ed) kalp.	nf. ed. evirmece, çevrik sözcük, anagram.	[isim] Bir kelimedeki harflerin yerleri değiştirilerek elde edilen kelime	(DFT : Cilt I, sf. 60; KF: sf. 35; FBS: sf. 36)
anakronizm	anachronisme	<i>s. m. tevârihde olan ğalat. s. masc. yıl yanlışlığı, seh⁵üt-tevârih.</i>	[i. mz] veķāyîiñ târihinde hatâ. muoahhar şeyleri muķadde m gibi zıkr etmek.	nm. tarihe aykırılık; çağa uymazlık; yanlış zamanlama.	[isim] Tarih yanlışlığı	(DFT : Cilt I, sf. 60 & Cilt I Appendice, sf. 22; KF: sf. 34; FBS: sf. 36)
analitik	analytique	<i>adj. hâllî, tafşîlî.</i>	[s] tahlîlî.	adj. analitik, çözümsel; çözümleyici; çözümlü.	[sıfat] Çözümlemeli	(DFT : Cilt I, sf. 60; KF: sf. 35; FBS: sf. 36)

⁵ Bu kelime “سہو” şeklinde geçiyordu ama anlama göre “سہو” kelimesi daha uygun düşmektedir.

						sf. 37)
analiz	analyse	temyiz, h��ll, tefr��k.	[i. ms] ta��lil. ��rh.	nf. ��z��ml��me, tahlil, analiz; inceleme; muayene.	[isim] ��z��ml��me	(DFT : Cilt I, sf. 60; KF: sf. 35; FBS: sf. 36)
analog	analogue	adj. muv��f��k, m����bih. adj. com. uygun, m��ten��sib.	[s] m��ten��sib, m��n��sib, ma��is.	adj. benzer, and��r��r. �� nm. kar��s��lık.	[s��fat] Benzer, e��	(DFT : Cilt I, sf. 60 & Cilt I Appe ndice , sf. 22; KF: sf. 35; FBS: sf. 36)
analoji	analogie	s. f. benzeyi��, ten��s��b, m����beh��t, k��y��s. s. f. nisbet. uygunluk, m��n��sebet, muv��fa��at.	[i. ms] m��n��sebet . ten��s��b (fel) tem����l. (hes) nisbet. m����beh��t .	nf. and��r����, benzerlik, and��rma; k��yas, ��rnekseme.	[isim] 1) Benze����m, benze����me 2) [dil bilgisi] ��rnekseme 3) [mantık] And��r����	(DFT : Cilt I, sf. 60 & Cilt I Appe ndice , sf. 22; KF: sf. 35; FBS: sf. 36)
anar��i	anarchie	s. f. ����k��metsizlik, ihtil��l, fitne. s. f��m. fetret, ma����d��miyyet' ��r-riy����t, z��b��t ve ba�� yo��l����.	[i. ms] anar����i, ����k��metsi zlik. (fel) fevz��.	nf. anar����i, ba��s��bozukluk; karga��a, d��zensizlik.	[isim, toplum bilimi] 1) Ba����s��zl��k 2) Karga��a	(DFT : Cilt I, sf. 61 & Cilt I Appe ndice , sf. 23; KF: sf. 35; FBS: sf. 37)

anatomi	<i>anatomie</i>	s. f. Ölüm-i teşrih. s. fém. teşrih. fenn-i teşrih.	[i. ms] Ölüm-i teşrih.	nf. anatomi.	[isim, tıp] 1) İnsan, hayvan ve bitkilerin yapısını ve organlarının birbiriyle olan ilgilerini inceleyen bilim, teşrih 2) [anatomi] Beden yapısı, gövde yapısı 3) [mecaz] Bir şeyin oluşumunda göze çarpan özel yapı	(DFT : Cilt I, sf. 61 & Cilt I Appendice, sf. 23; KF: sf. 35; FBS: sf. 37)
anatomi k	<i>anatomique</i>	adj. teşrihi.	[s] teşrihi.	adj. anatomik, vücut yapısıyla ilgili.	[sıfat, tıp] 1) Anatomi ile ilgili 2) İnsan vücudunun anatomisi ile ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 61; KF: sf. 35; FBS: sf. 37)
anatomist	<i>anatomiste</i>	s. m. Ölüm-i teşrihde mâhir. s. m. ehl-i teşrih.	[i] teşrih Öâlimi.	n. anatomi uzmanı.	[isim, tıp] Anatomiyle uğraşan bilimci	(DFT : Cilt I, sf. 61 & Cilt I Appendice, sf. 23; KF: sf. 35; FBS: sf. 37)
anekdot	<i>anecdote</i>	s. f. kıssa, hikâyet, maölüm olmamış kıssa. s. f. habiyye.	[i. ms] menkıbe.	nf. küçük öykü. öykücük; küçük tarih olayı; nükteli fıkra.	[isim] Hikâyecik, fıkra	(DFT : Cilt I, sf. 62 & Cilt I Appendice, sf. 24; KF: sf. 36; FBS: sf. 37)

						sf. 38)
anevrizma	<i>anévrisme</i>	<i>s. m.</i> tamar şişmesi, anevrizma. <i>s. m.</i> tamar kabarması, nütüvv'üş-şiryân.	[i. mz] (t) ümm'üddem.	nm. hek. atardamar şişliği.	[isim, tıp] Bir atardamarın bir noktasında oluşan ur biçimindeki gevşeme şişkinliği	(DFT : Cilt I, sf. 62 & Cilt I Appendice , sf. 24; KF: sf. 36; FBS: sf. 38)
angaje	<i>engagé</i>	<i>s. m.</i> mecbûr olmuş, mecbûr.	[s] mecbûr olmuş. söz vermiş. mecbûr. kapılmış. bir işe girmiş. merhûn. yan tarafa yatmış gemi.	nm. gönüllü asker. □ adj. güdümlü, bağlı, bağımlı.	[sıfat] Bağlanmış	(DFT : Cilt I, sf. 606; KF: sf. 407; FBS: sf. 263)
angajman	<i>engagement</i>	<i>s. m.</i> söz, va'ûde, va'ûd, 'ahd. tokuşma, mukâbele.	[i. mz] va'ûd. mecbûriyet. ta'ûahhüd. terhîn. (as) meşâme. 'asker kaydı. başlama.	nm. yükümlülük, yüklenme; rehin; söz verme, taahhüt; gönüllü asker yazılma; anlaşma, mukavele; yatırım; bağlanma; ask. çarpışma; güdümlülük; hizmete alma.	[isim] Bağlantı	(DFT : Cilt I, sf. 606; KF: sf. 407; FBS: sf. 263)
anglikan	<i>anglican</i>	<i>adj.</i> ingiliz mezhebinden.	[s] anglikan mezhebine mensûb.	adj. n. Anglikan.	[isim, din bilgisi] İngiliz kilisesine bağlı olan kimse	(DFT : Cilt I, sf. 62; KF: sf. 37; FBS: sf. 38)
animasyon	<i>animation</i>	<i>s. f.</i> rûh ile cesedüñ itti'hâdı birliği, cānlanma. <i>s. f.</i> cānlanma, itti'hâz-ı rûh.	[i. ms] cānlanma. fa'û'âliye t. galeyân. gayret. hiddet.	nf. canlanma, hareket; canlılık, hareketlilik.	[isim] Canlandırma	(DFT : Cilt I, sf. 63 & Cilt I Appendice , sf.

						24; KF: sf. 37; FBS: sf. 39)
anime	animé	<i>adj.</i> yüreklenmiş, cānlu.	[s] cānlu. ẓī-rūh. heyecānlu. muttaśīf. ğayrete gelmiş.	<i>adj.</i> canlı, coşkulu; hareketli, işlek.	[isim] Japon çizgi film	(DFT : Cilt I, sf. 63; KF: sf. 37; FBS: sf. 39)
anjanbu man	enjambem ent	<i>s. m.</i> iki beyte müşterek maǾnā.	[i. mz] bir mısrāǾnı maǾnāsını altındaki mısrāǾ ile itmām itme.	<i>nm. ed.</i> (şiiirde) bir mısradaki cümleinin bir sonraki mısra tamamlanması.	[isim, edebiyat] Dizenin son kelimesiyle sonraki dizeyi başlatma sanatı	(DFT : Cilt I, sf. 610; KF: sf. 410; FBS: sf. 264)
anjın	angine	<i>s. f.</i> hunāk, boğaz kısılması.	[i. ms] (t) hunāk. anjın.	<i>nf. hek.</i> anjın, boğaz iltihabı.	[isim, tıp] Boğaz mukozasının şişmesi, boğak, hunnak	(DFT : Cilt I, sf. 62; KF: sf. 36; FBS: sf. 38)
anjiyoloji	angiologi e	<i>s. fém., t.</i> d'anat. bahş fī ahvāl-i cevāyif'ün- nefs.	[i ms] (t) mebhaş-ı evǾiye.	<i>nf. anat.</i> damarbilim, anjiyoloji.	[isim, anatomi] Dolaşım organlarını inceleyen anatomi bölümü	(DFT : Cilt I Appen dice , sf. 24; KF: sf. 37; FBS: sf. 38)
anket	enquête	<i>s. f.</i> araşdurma, suǾāl, teftiş, tefahhuş.	[i. ms] taḥkikāt. anket. suǾāl, tefahhuş. istifsār.	<i>nf. anket;</i> sormaca; soruşturma; bilgi toplama, araştırma, inceleme.	[isim] Herhangi bir konuyla ilgili durum ve tutumu belirlemek için düzenlenmiş	(DFT : Cilt I, sf. 613; KF: sf. 412; FBS:

					ayrıntılı ve kapsamlı soru dizisi, sormaca, soruşturma	sf. 265)
anketör	enquôteur	s. m. teftişci, müfettiş, araşdurıcı.	[i. mz] tahkik-i meómürî.	n. adj. soruşturma yapan kimse, araştırıcı, soruşturmacı.	[isim] Anketçi	(DFT : Cilt I, sf. 613; KF: sf. 413; FBS: sf. 265)
ankiloz	ankylose	s. f. ek ve oynak yerlerinüñ oynamaması, Öutlet'ül-vařřāl ve'l meřāřıl.	[i. ms] (t) iltiřāk-ı mařāl.	nf. hek. eklem kaynaşması; bir organın tutulması.	[isim, tıp] Oynar eklemlerde oynaklığın kalmamasıyla eklem işlemez duruma gelmesi, eklem kaynaşması	(DFT : Cilt I Appendice , sf. 24; KF: sf. 38; FBS: sf. 39)
anomali	anomalie	s. f. kavā'idsizlik, kânunsuzluk. s. f. Ėdem-i muvāfaķat li'l-kavānin ve li'l-kıyās.	[i. ms] irtırādsızlık. (sar) kâ'ideye muhālif. (tt) Ėalat-ı tabi'at. (hey) ihtilāf. (fel) hilāf-ı Ėāde.	nf. sapkınlık; uymazlık, aykırılık; anormallik.	[isim, ruh bilimi] Sapaklık	(DFT : Cilt I, sf. 65 & Cilt I Appendice , sf. 26; KF: sf. 39; FBS: sf. 40)
anonim	anonyme	adj. adsız, ismi nā-mā'ölüm. ismi ma'ölüm olmayan kimesne. adj. com. adı yok, bi-lā ism.	[s] imzāsız, isimsiz mektüb, eşer ve sā'ire, anonim.	adj. adı bilinmeyen, adsız; yazarı belirsiz; yaparı bilinmeyen.	[sıfat] 1) Adı sanı bilinmeyen 2) Çok ortaklı 3) [edebiyat] Yazarı, yaparı, söyleyeni bilinmeyen (eser)	(DFT : Cilt I, sf. 65 & Cilt I Appendice , sf. 26; KF: sf. 39; FBS: sf. 40)

anons	annonce	<i>s. f.</i> haber, i'ölân, tenbîh.	[i. ms] i'ölân. ihbâr.	nf. haber; bildiri, ilan; belirti, işaret; haberci, müjdecî.	[isim] Sesli duyuru	(DFT : Cilt I, sf. 64; KF: sf. 38; FBS: sf. 40)
ansambl	ensemble	<i>adv.</i> ber-â-ber, birbiriyle, bile, bilece, ma'ân, bi'l-mâ'îye.	[h] ber-â-bér, birlikde. ma'ân.	adv. aynı zamanda; birlikte, beraber.&nm. tümü, hepsi; bütünlük, tüm; topluluk; uyum, birlik; takım.	[isim, müzik] Topluluk	(DFT : Cilt I, sf. 616; KF: sf. 414; FBS: sf. 266)
ansiklopedi	encyclopédie	<i>s. f.</i> külliyyât-ı 'Ölüm, mecmu'at'ul-'Ölüm ve'l-fünûn.	[i. ms] muhîtt'ül-ma'ârif.	nf. ansiklopedi.	[isim] Belli bir yönteme göre düzenlenen, bilim, sanat ve uğraş dallarının tüm bilgilerini ayrıntılı olarak bir arada bulunduran, genellikle birkaç ciltten oluşan kitap, bilgilik	(DFT : Cilt I, sf. 601; KF: sf. 402; FBS: sf. 261)
antagonist	antagoniste	<i>s. m.</i> haşm.	[s v i] rakîb. muhâşim. (teş) mütezâdd.	adj. karşıt, zıt. uyuşmaz.	[zarf] Düşmanca	(DFT : Cilt I, sf. 65; KF: sf. 40; FBS: sf. 40)
antant	entente	<i>s. f.</i> ma'Önî, ma'Önâ, tevcih.	[i. ms] aňlayış. i'otilâf. muhâdenet . ma'Önî. mahâret.	nf. anlaşma, uzlaşma; yorum; uyuşma, iyi geçinme; iyi bilme, çakma; bir araya gelme, ittifak.	[isim] Anlaşma, uyuşma, uzlaşma, mutabakat	(DFT : Cilt I, sf. 618; KF: sf. 416; FBS: sf. 416)

						267)
antarktik	<i>antarctique</i>	<i>adj.</i> cenūbī.	[s] cenūbī.	adj. Antarktik; Antarktika ile ilgili.	[sıfat, coğrafya] Güney Kutbu ile ilgili, Güney Kutbu yakınında olan	(DFT : Cilt I, sf. 65; KF: sf. 40; FBS: sf. 40)
anten	<i>antenne</i>	<i>s. f.</i> seren, artene.	[i. ms] (bah) antene.	nf. fiz. anten; den. yelken direği, artene, seren; biy. anten, duyurga.	[isim] 1) Boşlukta yayılan elektromanyetik dalgaları toplayarak bu dalgaların transmisyon hatları içerisinde yayılmasını sağlayan cihaz 2) [hayvan bilimi] Duyurga 3) [denizcilik] Olta şamandırısı nın alt ve üst kısmında bulunan ince uçlar	(DFT : Cilt I, sf. 65; KF: sf. 40; FBS: sf. 41)
antidot	<i>antidote</i>	<i>s. m.</i> pād-zehr, tiryāk, dāfiŪuz-zehr.	[i. mz] (t) pād-zehr. meẓād-ı semm.	nm. panzehir.	[isim] Panzehir	(DFT : Cilt I, sf. 66; KF: sf. 42; FBS: sf. 42)
antik	<i>antique</i>	<i>adj.</i> kādīm, Ūatīk. <i>adj. com.</i> eski. āšār-ı kādīme. yaşını almış, geçmiş.	[s] eski. kādīm.	adj. eski devirlerle ilgili, ilkçağdan kalma, antik; eski, modası geçmiş. ☐ nm. antik sanat, eski yapıtlar. ☐ antika eser.	[sıfat, tarih] İlk Çağdaki uygarlıklarla , özellikle eski Yunan ve Roma uygarlıkları ile ilgili olan, antika	(DFT : Cilt I, sf. 67 & Cilt I Appe ndice , sf. 26; KF:

						sf. 43; FBS: sf. 43)
antikite	antiquité	s. f. eski zemân, kādîmiyet.[s. fem. eskilik, kıdem, kıdem- i zemân.	[i. ms] eski zemân. eski şeyler. antiqa. eskilik.	nf. ilkçağ; eskilik; eski zamanlar; ilkçağ insanları.	[isim] 1) Eskilik 2) [tarih] İlk Çağ	(DFT : Cilt I, sf. 67 & Cilt I Appe ndice , sf. 27; KF: sf. 43; FBS: sf. 43)
antilop	antilope	s. f. āhū, gāzāl.	[i. ms] ceylān.	nf. hayb. antilop, ceylan, karaca.	[isim, hayvan bilimi] 1) Antiloplarda n, sıcak ülkelerde yaşayan, çok hızlı koşan, boynuzlu bir hayvan (Anthilopus) 2) [sıfat] Bu hayvanın derisinden yapılmış	(DFT : Cilt I, sf. 67; KF: sf. 42; FBS: sf. 42)
antimon	antimoine	s. m. rāstıķ taşı, antimon.	[i. mz] antimon.	nm. kim. antimon.	[isim, kimya] Atom numarası 51, atom ağırlığı 121,76 olan, 630 °C'de eriyen, haddede veya çekiç altında işlenemeyen , çoğunlukla basım harfleri alaşımında kullanılan, mavimsi beyaz renkte bir element (simgesi Sb)	(DFT : Cilt I, sf. 67; KF: sf. 42; FBS: sf. 42)

antipati	antipathie	<i>s. f.</i> zıdd'ut-tabî'at, nefret.	[i. ms] ğayr-ı ihtiyârî nefret. münâferet. (fel) tenâkür.	nf. hoşlanmama, sevmeme, karşıt duygu, beğenmeme.	[isim] 1) Sevimsizlik, soğukluk, itcilik 2) [ruh bilimi] Karşıt duygu	(DFT : Cilt I, sf. 67; KF: sf. 42; FBS: sf. 42)
antipatik	antipathique	<i>adj.</i> muhâlif, muzâdid.	[s] sevimsiz. câlib-i nefret.	adj. sevimsiz, hoşa gitmeyen, soğuk.	[sıfat] Sevimsiz	(DFT : Cilt I, sf. 67; KF: sf. 42; FBS: sf. 42)
antitez	antithèse	<i>s. f.</i> ezdâd-ı kelimât. <i>s. f.</i> şân'at'üt- teğâbül-i ezdâd.	[i. ms] tezâdd. (fel) nağz-ı müdde'î.	nf. ed. tezat sanatı, karşıtlama; fel. antitez, karşısav; karşıt, zıt.	[isim] Karşı sav	(DFT : Cilt I, sf. 68 & Cilt I Appen- dice , sf. 27; KF: sf. 43; FBS: sf. 43)
antoloji	anthologie	<i>s. f.</i> intihâb-ı şükûfe. mecmû'a-i eş'âr-ı mütenevvî'at. <i>s. f.</i> müntehabât'ül eş'âr.	[i. ms] şi'âr, edebiyât.	nf. antoloji, seçki.	[isim, edebiyat] Seçki	(DFT : Cilt I, sf. 66 & Cilt I Appen- dice , sf. 26; KF: sf. 41; FBS: sf. 41)
antrakt	entracte⁶	<i>s. m.</i> fasılların arası, vakti.	[i. mz] (tiyatroda) perde arası. (mec)	nm. tiy. sin. perde arası; ara, fasıla.	[isim, sinema] Ara	(DFT : Cilt I, sf. 620; KF:

⁶ Bu kelime, DFT ve KF'de "entr'acte" olarak geçmektedir.

			fāşıla.			sf. 418; FBS: sf. 268)
antre	entrée	s. f. girecek yer, medhal. yol, teğarrub. duhül, giriş. bâc, resm. ağız. girme ruhsatı, girmek izni. ibtidâ.	[i. ms] girme. duhül. medhal. kapu. duhüliye bileti. ibtidâr. bâc. (mec) vesîle. bahâne.	nf. giriş, girme; giriş yeri; sofrada ilk yenen yemek; sofa; giriş ücreti; mec. başlangıç.	[isim] 1) Giriş 2) Başlangıç yemeği	(DFT : Cilt I, sf. 622; KF: sf. 419; FBS: sf. 269)
antrenman	entraînem ent⁷	s. m. kuvvet-i cāzibiye, çekme kuvveti, kuvvet-i isticrâr, inciżâb.	[i. mz] cāzibe. mûmārese. idmān. (cem) ilcāôât.	nm. sürüklemeye, çekme; sp. idman. antrenman, alıştırma, çalışma; coşkunluk.	[isim, spor] 1) İdman 2) [mecaz] Herhangi bir konuda yapılan hazırlık	(DFT : Cilt I, sf. 621; KF: sf. 418; FBS: sf. 268)
antrepo	entrepôt	s. m. ticâret emvâli muvaqqâten konulacak mahzeni, tüccâr mahalli için ara yatağı olan mahall. mîrî anbarı.	[i. mz] emtiâ anbarı. antrepo. ardiye.	nm. antrepo, ambar.	[isim, ticaret] Gümrüklere gelen ticari eşyanın konulduğu, korunduğu yer, ardiye	(DFT : Cilt I, sf. 624; KF: sf. 421; FBS: sf. 269)
antrikot	entrecôte	s. m. iki eygü arasında kesilmiş et pârçesi.	[i. mz] iki kaburga kemiği arasındaki et pârçesi. pîrzola. antr-çot.	nf. antrkot, sığır pîrzolası.	[isim] Sığırın iki kürek arasından ve pîrzolalık yerinden çıkartılan, kemiğinden sıyrılmış et dilimi	(DFT : Cilt I, sf. 622; KF: sf. 419; FBS: sf. 268)
antropoloji	anthropologie	s. f. isnād'ül-şîfat'ül-mahlûk ile'l-hālîk.	[i. ms] (fel) beşeriyât.	nm. antropolog. insanbilimci.	[isim] İnsanın kökenini, evrimini, biyolojik özelliklerini, toplumsal ve kültürel yönlerini	(DFT : Cilt I, Appendice, sf. 26; KF: sf.)

⁷ Bu kelime, sözlüklerde “entraînement” olarak geçmektedir.

					inceleyen bilim, insan bilimi	41; FBS: sf. 41)
anüs	anus	s. m. göt, büyük, mağad. s. m. mağad yerinün iç halkası.	[i. mz] (teş) şerc. (tab) fetha.	nm. anüs, makat.	[isim, anatomi] Sindirim sisteminin sonunda bulunan ve dışkının atılmasına yarayan çıkış deliği, makat, şerc	(DFT : Cilt I, sf. 68 & Cilt I Appe ndice , sf. 27; KF: sf. 43; FBS: sf. 43)
aort	aorte	s. f. şah damar, yüregün büyük damarı.	[i. ms] şiryân-ı ebher.	nf. anat. aort, ana atardamar.	[isim, anatomi] Kalbin sol karıncığında n çıkan ve vücuda kırmızı kan dağıtan büyük atardamar	(DFT : Cilt I, sf. 68; KF: sf. 43; FBS: sf. 43)
apandis	appendice	s. m. artma, zeyl, zamıme. s. m. lahiqa.	[i. mz] zeyl. Öiläve.	nm. anat. uzantı, apandis, körbağırsak kuyruğu; ek, ek yapma; ek bölüm, eklenti.	[isim, anatomi] Kör bağırsağın ince bir parmak gibi olan son bölümü	(DFT : Cilt I, sf. 73 & Cilt I Appe ndice , sf. 31; KF: sf. 46; FBS: sf. 46)
apartman	appartement	s. m. konağın bir dāōiresi, dāōire. s. m. pādishah serāyında olan cemāyyet.	[i. mz] apartman. dāōire.	nm. apartman dairesi, daire.	[isim] Birkaç katlı ve her katında bir veya birkaç daire bulunan yapı	(DFT : Cilt I, sf. 72 & Cilt I Appe ndice , sf. 30; KF: sf. 45; FBS: sf.)

						46)
apel	appel	<i>s. m.</i> çağırış, münâdât. hâkim-i ekbere mürâca'ât eylemeklik. da'Övet. <i>s. m.</i> başka mahkemeye mürâca'ât eyleme, da'Övâyı âher bir mahkemeye nakl. da'Övet tavulını çalma, tabl da'Öveti.	[i. mz] çağırma. da'Övet. istinâf. celb.	nm. çağırma; yoklama; çağrı, davet; askere çağırılma; ask. toplanma borusu; kışkırtma, tahrik etme; başvurma.	[isim, ekonomi] Anonim ortaklıklarda sermaye artırımı için yapılan ödeme çağrısı	(DFT : Cilt I, sf. 72 & Cilt I Appendice , sf. 31; KF: sf. 46; FBS: sf. 46)
aperitif	apéritif	<i>adj.</i> açar, açıcı, açık iden, geçüren, devâ-yı müfettiâ.	[s] iştihâ açan.	<i>adj.</i> iştah açıcı. □ nm aperitif, yemek öncesi içilen hafif içki.	[isim] Ön içki	(DFT : Cilt I, sf. 69; KF: sf. 44; FBS: sf. 44)
aplike	appliqué	<i>v. a.</i> yapışturmak, üzerine kırmak. <i>v. a.</i> Öaklı virmek, i'Ömâl-i fikr itmek, şarf-ı zihn itmek.	[f. m] tatbîk itmek. yapışdırmak.	vt. uygulamak; vurmak, indirmek, aşk etmek; kullanmak, sürmek.	[isim] Düz veya desenli bir kumaştan kesilmiş motiflerin bir başka kumaşa işlenmiş durumu	(DFT : Cilt I, sf. 73 & Cilt I Appendice , sf. 32; KF: sf. 46; FBS: sf. 46)
apokrif	apocryphe	<i>adj.</i> asılsız, sahte, düzme, şühelü, mestür. <i>adj. com.</i> mažnün bi'l-mü'ellif.	[s] gayr-ı mevsûk.	<i>adj.</i> gerçekliği şüpheli, düzmece, uydurma. □ nm kilisenin kabul etmediği İncil.	[isim, edebiyat] Doğruluğun a güvenilmez söz veya yazı	(DFT : Cilt I, sf. 70 & Cilt I Appendice , sf. 28; KF: sf. 44; FBS: sf. 44)

apolet	<i>épaulette</i>	s. f. ofîçiyallerün omuzlarındaki nişânı. omuz çaprazı.	[i. ms] apolet.	nf. apolet, omuzluk.	[isim, askerlik] 1) Subaylarda rütbeyi göstermek için üniformaları n omuzlarına takılan işaretli parça, omuzluk 2) Giysilerin omuzlarına süs olarak takılan parça	(DFT : Cilt I, sf. 632; KF: sf. 425; FBS: sf. 271)
apostrof	<i>apostrophe</i>	s. f. muhâtaba, tevcih-i kelâm, hitâb, bir harfün hâzfine-terhîmine müstedlil nişân.[s. f. çıkış azarlama, taÖzır.	[i. ms] hâzîf işareti: ('). hitâb. tevbîh.	nf. aniden söz yöneltme, laf atma, sert çıkışma, paylama, azarlama, apostrof işareti ('). kesme işareti.	[isim, dil bilgisi] Kesme işareti	(DFT : Cilt I, sf. 71 & Cilt I Appendice , sf. 28; KF: sf. 45; FBS: sf. 45)
apre	<i>apprêt</i>	s. m. tedârük, tehiyye. [s. m. sepiliş, dibâgat. tekellüf, taşannuÖ.	[i. mz] hâzırlama. tehiyye.	nm. hazırlama, hazırlık; hazırlanma; (kumaş/deri vb) tabaklama, perdahlama; (yemek) çeşni maddeleri; özentî.	[isim] 1) Kumaş veya derinin cilalanması, perdahlanma sı 2) Dokumacılık ta, boyacılıkta cila olarak kullanılan madde	(DFT : Cilt I, sf. 75 & Cilt I Appendice , sf. 33; KF: sf. 47; FBS: sf. 47)
apse	<i>abcès</i>	s. m. dünbâle, çıban.[s. m. verem.	[i. mz] çıban.	nm. çıban.	[isim] Çıban	(DFT : Cilt I, sf. 4 & Cilt I Appendice , sf. 2; KF:

						sf. 2; FBS: sf. 9)
apsent	absinthe	s. f. pelun, pelin.	[i. ms] pelin. apsent.	nf. bitk. pelin; (içki) apsent.	[isim] Pelinle kokulandırıl mış sert bir içki	(DFT : Cilt I, sf. 9; KF: sf. 5; FBS: sf. 11)
arabesk	arabesque	adj. Öarab cinsi. s. f. pl. tolaşuklu nağşlar.	[s] Öaraba mahşûs. (mi) Öarabkârî.	nf. Arap tarzında; Araplara özgü. □ nf. mim. arabesk, girişik bezeme; girinti çıkıntı.	[isim] 1) Arap müziğini andıran, genellikle karamsarlığı konu edinen bir müzik türü 2) [mimarlık] Girişik bezeme	(DFT : Cilt I, sf. 78 & Cilt I Appe ndice , sf. 34; KF: sf. 48; FBS: sf. 48)
aranje	arrangé	v. a. niżâm virmek, yerine komaş, yerlü yerince komaş, yerleşdürmek. düzmek, düzen vermek, tertib etmek. v. a. düzmek, hüsn-i niżâma vazÖ etmek, tanżim etmek.	[f. m] tanżim itmek. tertib, tesviye itmek. uzlaşmak. faşl etmek.	vt. düzenlemek, düzen vermek, dizmek; düzeltmek; onarmak; çözmek, çözümlemek; uzlaştırmak; hazırlamak; hoşnut etmek.	[sıfat] "Düzenleme k" anlamındaki aranje etmek birleşik fiilinde geçen bir söz	(DFT : Cilt I, sf. 85 & Cilt I Appe ndice , sf. 39; KF: sf. 53; FBS: sf. 52)
aranjman	arrangement	s. m. düzen, tertib, niżâm. barışık, şulh. s. m. hüsn-i râbıta, hüsn-i idâre. tedâbir-i lâzime.	[i. mz] tertib. itilâf. tesviye. hall ü faşl.	nm. düzenleme; düzeltme, onarma; uzlaşma; uzlaştırma; yerleştirme; çözme, yoluna koyma.	[isim] Düzenleme	(DFT : Cilt I, sf. 85 & Cilt I Appe ndice , sf. 39; KF: sf. 53; FBS: sf. 52)

arbalet	arbalète	s. f. mancınk, qazẓāf. s. f. zenberek.	[i. ms] tatar okı.	nf. kundaklı yay; oluklu ok.	[isim] Kundaklı, tetikli yay	(DFT : Cilt I, sf. 78 & Cilt I Appe ndice , sf. 35; KF: sf. 49; FBS: sf. 49)
arbitraj	arbitrage	s. m. ıslāh-ı beyn'üz-ẓāt. tavassut. s. m. da'vānıñ hüküm ma'rifetiyle ru'yet olunma.	[i. mz] hakem usūli. poliçe ticāreti.	nm hakeme başvurma; hakemlik; borsada fiyat farkından yararlanarak yapılan alışveriş.	[isim, ticaret] Ara kazanç	(DFT : Cilt I, sf. 78 & Cilt I Appe ndice , sf. 35; KF: sf. 49; FBS: sf. 49)
arduvaz	ardoise	s. f. kara taş, kaygan.	[i. ms] arduvaz taşı. taş tahte.	nf yerb. kayağantaş, damtaşı, arduvaz.	[isim, mineraloji] Kayağan taş	(DFT : Cilt I, sf. 81; KF: sf. 50; FBS: sf. 50)
areometre	aréomètre	s. m. mevāyi'ü mizānı.	[i. mz] areometro. miqyās-ı keşāfet.	nm. areometre, sıvı yoğunluğunu ölçen alet, yoğunlukölçer.	[isim, kimya] Sıvıölçer	(DFT : Cilt I, sf. 81; KF: sf. 51; FBS: sf. 50)
argo	argot	s. m. gizli söz, hırsız lisānı.	[i. mz] külhān begi lehcesi.	nm. argo.	[isim] 1) Kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek veya topluluktaki	(DFT : Cilt I, sf. 81; KF: sf. 51; FBS:

					insanların kullandığı özel dil veya söz dağarcığı, jargon 2) Her yerde ve her zaman kullanılmayan veya kullanılmaması gereken çoklukla eğitimsiz kişilerin kullanıldığı söz veya deyim 3) [mecaz] Serserilerin, külhanbeylerin kullandığı söz veya deyim	sf. 51)
argüman	argument	s. m. kıyās, hüccet, bürhān. delīl. icmāl, maẓmūn.	[i. mz] delīl. bürhān.	nm. kanıt, delil; özet.	[isim] 1) Delil, kanıt, tanıt 2) Tez, iddia, sav 3) [gök bilimi] Bir denklem, bir eşitsizlik veya bir gök cisminin hareketine ait herhangi bir elemanın bağlı bulunduğu belli bir değer 4) [matematik] Bir çıkış kümesinin değişkeni 5) [matematik] Bir cetvelde diğer bir sayıyı bulmak için yararlanılan sayı	(DFT : Cilt I, sf. 82; KF: sf. 51; FBS: sf. 51)
aristokra	aristocrati	s. f. küberā-yı	[i. ms]	nf. aristokrasi,	[isim,	(DFT

si	<i>e</i>	milletün devleti. şürefâ vü aḡniyâ ve kibârlaruñ hûkm-dârlıḡı.	zâdegân sınıfı.	soylular sınıfı; soylular yönetimi.	toplum bilimi] 1) Soylu erki 2) Soylular sınıfı	: Cilt I, sf. 82; KF: sf. 52; FBS: sf. 51)
aristokrat	<i>aristocrate</i>	<i>s. m.</i> aśl-zâdelerün taraf-dârı, ricâle tâbi. kadım fransa hükümetinün taraf-dârı.	[i. mz] aśıl, aśâlet taraf-dârı.	adj. n. aristokrat, soylu, beysoylu, asilzade.	[sıfat] 1) Aristokrasi yanlısı 2) Soylu	(DFT : Cilt I, sf. 82; KF: sf. 52; FBS: sf. 51)
aritmetik	<i>arithmétique</i>	<i>s. f.</i> Ölüm-i raḡam, Ölüm-i hîsâb. <i>s. f.</i> hîsâb Ölümü.	[i. ms] Ölüm-i hîsâb.	adj. aritmetiksel. ∅ nf. aritmetik.	[isim, matematik] 1) Matematiğin , konusu sayılar, bunların özellikleri ve işlemler olan kolu 2) [sıfat] Bu bilimle ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 83 & Cilt I Appendice , sf. 38; KF: sf. 52; FBS: sf. 51)
arkebüz	<i>arquebuse</i>	<i>s. f.</i> çarhlı tüfenk, şişhânelü tüfenk, <i>ou simplem.</i> şişhâne.	[i. ms] bir nevó-i eski tüfenk. arkebüz.	nf. çakmaklı tüfek.	[isim, eskimiş] XV. yüzyılda Fransa'da kullanılmaya başlanan, taşınabilir ateşli silah	(DFT : Cilt I, sf. 84; KF: sf. 53; FBS: sf. 52)
arkeoloji	<i>archéologie</i>	<i>s. f.</i> Ölüm-i âşâr-ı kadıme.	[i. ms] âşâr-ı Otıḡa Ölümü.	nf. arkeoloji, kazıbilim.	[isim] Kazı bilimi	(DFT : Cilt I, sf. 79; KF: sf. 50; FBS: sf. 49)
arketip	<i>archétype</i>	<i>s. m.</i> aśl, nümüne, örnek. <i>s. m.</i> dünyānuñ ilk	[i. mz] nümüne.	nm. ilk örnek.	[isim] İlk örnek	(DFT : Cilt I, sf. 80)

		qālībı, aśl'ul- Öālem. aśl'ul- miÖyār.				&Cilt I Appe ndice , sf. 36; KF: sf. 50; FBS: sf. 49)
arktik	<i>arctique</i>	adj. şimālî.	[s] şimālî.	adj. kuzey kutbuyla ilgili, arktik.	[sıfat, coğrafya] Kuzey Kutbu'yla ilgili, Kuzey Kutbu yakınında olan	(DFT : Cilt I, sf. 80; KF: sf. 50; FBS: sf. 50)
armatör	<i>armateur</i>	s. m. gemi şahibi.	[i. mz] gemi mücehhizi.	nm. armatör, gemi işleticisi.	[isim, denizcilik] Ticaret gemisi sahibi	(DFT : Cilt I, sf. 83; KF: sf. 52; FBS: sf. 51)
armoni	<i>harmonie</i>	s. f. seslerin uygunluğu, āhenk, tevāfuḳ'ul- elḥān, muvāfaḳat'ül- aśvāt. biri birine uygunluk, tenāsüb, hüs- n-i tevāfuḳ u intiḫām.	[i. ms] (müz) āheng-i aśvāt. uygunluk, tevāfuḳ. vifāḳ, ittiḥād. (mec) münāsebet -i vedādiye. āhenk, imtizāc.	nf. uyum, ahenk; müz. armoni; müz. nefesli sazlar orkestrası; uyuşma, bağdaşma; anlaşma, uyuşma.	[isim, müzik] İki veya daha çok sesin aynı anda kulağa hoş gelecek biçimdeki uyumu, harmoni	(DFT : Cilt II, sf. 79; KF: sf. 606; FBS: sf. 347)
armonik	<i>harmonique</i>	adj. letāfet virici, mühezzic.	[s] āhenge uygun. hoş, latîf. āhenge müteÖalli ḳ. (mec) hem- āhenk.	adj. uyumla ilgili.	[sıfat, müzik] 1) Armoni ile ilgili olan 2) [isim] Armonika	(DFT : Cilt II, sf. 80; KF: sf. 606; FBS: sf. 347)
aromatik	<i>aromatique</i>	adj. muÖattar, behārli. adj.	[i. mz] güzel	adj. hoş kokulu, aromalı.	[sıfat] Hoş kokulu	(DFT : Cilt I, sf. 80; KF: sf. 606; FBS: sf. 347)

		<i>com.</i> hoş kohlulu, Öitri.	koşulu. muÖattar. Öitri.			I, sf. 84 & Cilt I Appe ndice , sf. 39; KF: sf. 52; FBS: sf. 52)
arsenik	<i>arsenic</i>	<i>s. m.</i> sıçan otu, zernih, sümm'ül-fâr.	[i. mz] (k) zernik.	nm. kim. arsenik, sıçanotu.	[isim, kimya] Atom numarası 33, atom ağırlığı 74,91, yoğunluğu 5,7 olan, atmosfer basıncı altında 450 °C'de süblimleşen, maden filizlerinde çok yaygın bulunan, metal görünümünd e basit element, sıçanotu, zırnık (simgesi As)	(DFT : Cilt I, sf. 87; KF: sf. 54; FBS: sf. 54)
arşe	<i>archet</i>	<i>s. m.</i> kemân yayı.	[i. mz] kemân yayı.	nm. keman yayı; torna yayı.	[isim] 1) Tren, trolleybüs, tramvay vb. elektrikle işleyen taşıtlarda telden elektrik akımı almaya yarayan, yukarıya doğru uzanmış demir yay 2) [müzik] Keman yayı	(DFT : Cilt I, sf. 79; KF: sf. 50; FBS: sf. 49)

arşidük ⁸	archiduc	s. m. baş duğa, arşiduğa.	[i. mz] arşiduğ (baş duğa).	nm. Avusturya prensi, arşidük.	[isim, eskimiş] Avusturya'da imparator ailesi prenslerine verilen unvan	(DFT : Cilt I, sf. 80; KF: sf. 50; FBS: sf. 50)
arşiv	archives	s. f. defterhâne. senedât, defterler. [s. f. pl. defâtir ü senedât-ı kadîme.	[i. ms c] hazîne-i evrâk. dosyeler.	nf. pl. arşiv, belgelik.	[isim] Belgelik	(DFT : Cilt I, sf. 80 & Cilt I Appendice, sf. 36; KF: sf. 50; FBS: sf. 50)
arter	artère	s. f. nabzlu tamar, şiryân, şerâyîn.	[i. ms] (teş) şiryân.	nf. anat. atardamar.	[isim, anatomi] 1) Atardamar 2) Trafiği yoğun olan ana yol	(DFT : Cilt I, sf. 88; KF: sf. 54; FBS: sf. 54)
artikülasyon	articulation	s. f. ek, ek yeri, oynak yeri. tafşil.	[i. mz] telaffuz. tehç. irtibât. mafsal.	nf. anat. eklem; boğumlanma; telaffuz, söylem; dilb. eklemlene.	[isim, dil bilimi] Boğumlanma	(DFT : Cilt I, sf. 88; KF: sf. 54; FBS: sf. 54)
artist	artiste	s. m. et f. ma'rifetlü üstâz, ehl-i şan'at, ehl-i ma'rifet, şan'at-ger.	[i] şan'at-kâr.	n. sanatçı. □ adj. sanatsever; sanatlı.	[isim] 1) Güzel sanatlardan birini meslek edinen kimse, sanatçı, sanatkâr 2) [halk	(DFT : Cilt I, sf. 89; KF: sf. 55; FBS: sf. 55)

⁸ “arşidük” kelimesinin kökeni olan “archiduc”, DFT’de “archiduché” olarak geçmektedir.

					ağzında] Eğlence yerlerinde gösteri yapan kimse 3) [argo] Yapmacık ve abartılı davranan kimse	
as (II)	as	s. m. yek, as.	[i. mz] ışkambil kağıdında n biri. bir işde fevķ'al- Öade māhir olan. tayyārecili kde mahāreti mücerreb olan kimse.	nm. isk. birli, bey; (dominoda, zarda) bir, yek; eski Roma'da tartı-ölçü para birimi.	[isim] 1) İşkambil kâğıtlarında birli 2) [sıfat] Bir işte başta gelen (kimse veya şey)	(DFT : Cilt I, sf. 89; KF: sf. 55; FBS: sf. 55)
asamble	assemblée	s. f. meclis, cemÖiyet, dernek, encümen.	[i. ms] ictimāÖ. meclis.	nf. toplantı; meclis; kurul.	[isim] Kurul	(DFT : Cilt I, sf. 91; KF: sf. 56; FBS: sf. 56)
asetat	acétate	s. m. sirke tuzu. milh'tül- kall.	[i. mz] (k) halit.	nm. kim. sirke tuzu, asetat.	[isim, kimya] Asetik asidin tuzu veya esteri, saydam	(DFT : Cilt I Appe ndice , sf. 4; KF: sf. 10; FBS: sf. 15)
asfalt	asphalte	s. m. bir nevÖ- i ķatrān, ķafr'ul-yehūd, ķafr'ul- yehüdiyye.	[i. mz] asfalt.	nm. asfalt, zift.	[isim] 1) Siyah renkte şekilsiz bir cins bitüm 2) Ana maddesi katran olan ve yolların kaplanmasın	(DFT : Cilt I, sf. 90; KF: sf. 55; FBS: sf. 55)

					da kullanılan karışım 3) [sıfat] Bu karışımla kaplanmış	
asimilasyon	assimilation	<i>s. f.</i> temsil, teşbih.	[i. ms] müşābih kılma. teşbih. gıdāyı temsîl. (sar) kalb. (fel) istimşāl.	nf. benzetme; bir tutma; sindirme, özümleme; sindirme, eritme; dilb. benzeşme; biy. özümleme.	[isim, biyoloji] 1) Özümleme 2) [dil bilgisi] Benzeşme 3) [toplum bilimi] Farklı kökenden gelen azınlıkları veya etnik grupları, bunların kültür birikimlerini , kimliklerini baskın doku ve yapı içinde eriterek yok etme sürecinin sonu	(DFT : Cilt I, sf. 93; KF: sf. 57; FBS: sf. 57)
asimile	assimilé	<i>v. a.</i> beñzetmek, temsîl itmek.	[f. m] beñzetmek . temşîl itmek. muķāyese itmek.	vt. sindirmek, özümlemek; kavramak, sindirmek; benzetmek; biy. özümlemek.	[sıfat] "Benzeşmek , kendine uydurmak" anlamındaki asimile etmek birleşik fiilinde kullanılan bir söz	(DFT : Cilt I, sf. 93; KF: sf. 57; FBS: sf. 57)
asistan	assistant	<i>s. et adj.</i> hâzır, mevcūd olan, bulunan, hâzır-ı bi'l- meclis olan. yardımcı, muŖīn.	[s] hâzır, mevcūd, iŖāne iden. [i] muŖāvin. asistan.	adj. n. yardımcı, asistan.	[isim] 1) Yardımcı 2) Araştırma görevlisi	(DFT : Cilt I, sf. 93; KF: sf. 57; FBS: sf. 57)
asit	acide	<i>adj. et subst.</i> ekşi, hāmız, ekşi nesne.	[s] ekşi. (k) hāmız.	adj. ekşi; mec. iğneleyici. □ nm. asit.	[isim, kimya] Turnusolün mavi rengini kırmızıya çevirmek	(DFT : Cilt I, sf. 20; KF: sf.)

					özelliğinde olan ve birleşiminde ki hidrojenin yerine maden olarak tuz oluşturan hidrojenli birleşik, hamız	11; FBS: sf. 16)
astım	asthme	<i>s. m.</i> dıyķ'un-nefeş, soluğan renci, tenk nefeslik, nefeş tarlığı. <i>s. m.</i> soluğan Öilleti, dıyķ-ı nefes Öilleti.	[i. mz] nefeş tarlığı. dā'ül-bühr.	nm. hek. astım, yelpik.	[isim] Bronşların daralmasınd an ileri gelen nefes darlığı	(DFT : Cilt I, sf. 95 & Cilt I Appendice , sf. 49; KF: sf. 59; FBS: sf. 58)
astrolog	astrologu e	<i>s. m.</i> müneccim. müneccim başı.	[i. mz] müneccim. remmāl.	nm. astrolog, yıldız falcısı.	[isim, gök bilimi] Yıldız falcısı	(DFT : Cilt I, sf. 96; KF: sf. 59; FBS: sf. 58)
astroloji	astrologie	<i>s. f.</i> müneccimlik, Öilm-i nücüm, Öilm-i tençim.	[i. ms] Öilm-i nücüm.	nf. astroloji, yıldız falcılığı.	[isim, gök bilimi] Yıldız falcılığı	(DFT : Cilt I, sf. 96; KF: sf. 59; FBS: sf. 58)
astronom	astronomie	<i>s. m.</i> ehl-i heyóet, neccām, raşşād.	[i. ms] heyóet-şinās.	nm. astronom, gökbilimci.	[isim, gök bilimi] Gök bilimci	(DFT : Cilt I, sf. 96; KF: sf. 59; FBS: sf. 58)
astronomi	astronomie	<i>s. f.</i> heyóet, heyet, Öilm-i	[i. ms] Öilm-i	nf. astronomi, gökbilim.	[isim, gök bilimi]	(DFT : Cilt

		heyóet, Öilm-i felek.	heyóet.		Gök bilimi	I, sf. 96; KF: sf. 59; FBS: sf. 58)
astronomik	astronomique	adj. Öilm-i heyete dāóir.	[s] heyóí. nücümi.	adj. astronomik, gökbilimsel; mec. astronomik, çok büyük, pek çok, akıl almaz.	[sıfat, gök bilimi] 1) Gök bilimsel 2) [mecaz] Aşırı, çok yüksek, çok veya aşırı fazla	(DFT : Cilt I, sf. 96; KF: sf. 59; FBS: sf. 58)
atak (II)	attaque	s. f. uruş, başkun, hücum, hamle. s. f. muqāraÖa, darbe. yürüş, şavlet. yaşıslama metrisleri. söz atma, ilkā-yı kelām. hamle.	[i. ms] hücum. darbe. isābet. taÖarruz.	nf. saldırı, hücum; hastalık nöbeti, ateş; bunalım, kriz.	[isim] 1) Atılım 2) Saldırı, saldırış, hücum, hamle, akın	(DFT : Cilt I, sf. 97 & Cilt I Appendice, sf. 52; KF: sf. 60; FBS: sf. 60)
ataş	attache	s. f. bağ, kayış, bend.	[i. ms] bağ. rābitā. bend. meyl ü muhabbet.	nf. bağ, ilgi; organın vücuda bağlı olduğu nokta.	[isim] Tutturgaç	(DFT : Cilt I, sf. 97; KF: sf. 60; FBS: sf. 59)
ataşe	attaché	adj. muhabbetlü. m erbut, yapışmış, mültaşık, müteÖallik. intisāblu.	[s] bağlı. [i. mz] ataşe. mensüb. mülhak.	n. ataşe.	[isim] Bir elçiliğe bağlı uzman, elçilik uzmanı	(DFT : Cilt I, sf. 97 & Cilt I Appendice, sf. 51; KF: sf. 60; FBS: sf. 59)

ateizm	athéisme	<i>s. m.</i> Allah-u Te'âlânûñ vücūdunu inkār itmeklik, zındıka, ilhād. <i>[s. m.</i> inkār'ül-ulūhiyyet.	[i. mz] allah'ı inkār. (fel) ilhād.	nm. Allahsızlık, tanrıtanımazlık.	[isim, felsefe] Tanrıtanımazlık	(DFT : Cilt I, sf. 96 & Cilt I Appendice , sf. 50; KF: sf. 60; FBS: sf. 59)
atlet	athlète	<i>s. m.</i> pehlivān, güreşçi, cesāmetlü ve ten-dürüst kimesne. <i>[s. m.</i> muşārî'Ö, <i>au fig.</i> yigit, mübāriz-i kaviyy'ül-beden.	[i. mz] pehlivān. atlet.	nm. atlet.	[isim] 1) Kolsuz, askılı fanila 2) [spor] Atletizmle uğraşan kimse	(DFT : Cilt I, sf. 96 & Cilt I Appendice , sf. 50; KF: sf. 60; FBS: sf. 59)
atmosfer	atmosphère	<i>s. f.</i> havā, cev̄v-i havā.	[i. ms] havā-yı neşimī. cev̄v. muh̄it.	nf. hava; fiz. atmosfer, havaküre; hava basıncı; mec. ortam, çevre, çevre koşulları.	[isim, gök bilimi] 1) Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz tabakası, gaz yuvarı 2) [gök bilimi] Hava yuvarı 3) [mecaz] İçinde yaşanılan ve etkisinde kalınan ortam, hava 4) [fizik] Basınç birimi olarak kullanılan, 15 °C'de deniz yüzeyinde, 76 cm uzunluğunda ve tabanı 1 cm² olan	(DFT : Cilt I, sf. 97; KF: sf. 60; FBS: sf. 59)

					cıva sütununun ağırlığı (1 kg 33 g)	
atom	atome	s. m. şemme, zerre, hebā. s. m. cüzó-i lâ yetecezzî. zerret, zerre.	[i. mz] zerre. cüzó.	nm. fiz. atom.	[isim, kimya] 1) Birkaç türü birleştiğinde çeşitli molekülleri, bir tek türü ise bir kimyasal ögeyi oluşturan parçacık 2) [halk ağzında] Yaprakları üst üste sarılı toprak marul 3) [felsefe] Eski Yunan filozoflarına göre gerçeğin son, artık bölünemez, bozulamaz diye tasarlanan temel öğeleri	(DFT : Cilt I, sf. 97 & Cilt I Appe ndice , sf. 50; KF: sf. 60; FBS: sf. 59)
atölye	atelier	s. m. kār-hāne, dest-gāh. s. m. dezgāh. s. m. Öamele tāyifesi.	[i. mz] dest-gāh. atelye. iómālāt- hāne. şānóat- gāh.	nm. atölye, atelye. işlik; bölüm.	[isim] Zanaatçıları n veya resim, heykel sanatlarıyla uğraşanların çalıştığı yer, işlik	(DFT : Cilt I, sf. 96 & Cilt I Appe ndice , sf. 50; KF: sf. 59; FBS: sf. 59)
atraksiyon	attraction	s. f. cezb, inciżāb.	[i. ms] cezb, kuvve-i cāzibe. [c] eğlence.	nf. çekim; çekicilik, cazibe, çekme; atraksiyon, numara.	[isim] Eğlendirici	(DFT : Cilt I, sf. 101; KF: sf. 62; FBS:

						sf. 61)
aval (I)	aval	s. m. bir poliçenüñ zährine yazılmış vaÖde, kefâlet.[s. m. kefillik imzâsı, imzâ-yı kefâlet. ağıntıdan aşağı, muşıbb'ün-nehr.	[i. mz] nehriñ manşıb istiķâmeti. (تج) sened altına yazılan kefâlet.	nf. (akarsu) akış yönü&nm. ödeme kefilliği; rıza, onay; güvence.	[isim, ticaret] Ticari senetlerde, ödemedir sorumlu olanların ödememesi durumunda üçüncü bir kişinin alacaklılara senet bedelini ödeyeceğine ilişkin verdiği güvence	(DFT : Cilt I, sf. 108 & Cilt I Appendice , sf. 61; KF: sf. 65; FBS: sf. 65)
avangart	avant-garde	s. f. ilgâr, çarkacılar, Öasker öñü.	[i. ms] piş-dâr.	nf. öncü; öncü birlik.	[isim] Öncü	(DFT : Cilt I, sf. 109; KF: sf. 66; FBS: sf. 65)
avans	avance	s. f. pişin virilmiş aççe. vaÖdeden evvel edâ. çıkış, çıkma. hemân hâzır bulunan şey. meydân. pişin, ber-vech-i pişin. nâzlanmağ. bir kimesneye evvel gidüb dostluğın taḥşiline çalışmağ.	[i. ms] ilerileme. ileride bulunma. tefevvuğ. çıkındı. (تج) avans. pişin virilen.	nf. ilerleme, ilerilik; önde olma; öndelik, avans; erken gelme; bina çıkıntısı.	[isim] Öndelik	(DFT : Cilt I, sf. 108; KF: sf. 65; FBS: sf. 65)
avantaj	avantage	s. m. fâoide, menfaÖat, aşı.	[i. mz] istifâde. temettüÖ. ḥağğ-ı teḳaddüm. şeref. muvaffaқи yet. müsâÖade .	nm. kolaylık; elverişlilik; üstünlük; yarar, kâr. fayda; başarı.	[isim] 1) Üstünlük 2) Kazanım 3) Yarar 4) [spor] Teniste eşitliğin bozulması için alınan ilk puan	(DFT : Cilt I, sf. 109; KF: sf. 66; FBS: sf. 65)
avantür	aventure	s. f. vakÖa, vâkıÖa,	[i. ms] mâcerâ.	nf. macera, serüven; fal.	[isim] Macera	(DFT : Cilt

		kažiyye, kazā, ser-encām. s. f. başa gelen iş, mā-cerā, hādişe, Ŗarīza-i ittifākiye. Ŗacāōib'ül- hāl. ittifaq.	ser-güzeşt. vaqŖa.			I, sf. 110 & Cilt I Appe ndice , sf. 64; KF: sf. 67; FBS: sf. 66)
avantüri ye	<i>aventurier</i>	s. hovarda, der-be-der. çarkacı. s. vebş.	[s] mācerā- perest. serserī. ser- güzeştçü.	nmf. serüven peşinde koşan, maceracı, serüvenci; dalavereci.	[sıfat] Serüvene atılan, maceracı (erkek)	(DFT : Cilt I, sf. 111 & Cilt I Appe ndice , sf. 65; KF: sf. 67; FBS: sf. 65)
avukat	<i>avocat</i>	s. m. vekīl-i daŖvā, daŖvā vekīli, muqarrir-i daŖvā. s. m. mükāfil-i muhāsımāt, mükāfil-i daŖvā. <i>au fig.</i> şefiŖ.	[i. ms] avukat. muhāmī. daŖvā vekīli.	n. avukat; bitk. avokado, amerikaarmudu.	[isim, hukuk] 1) Hak ve yasa işlerinde isteyenlere yol göstermeyi, mahkemeler de, devlet dairelerinde başkalarının hakkını aramayı, korumayı meslek edinen ve bunun için yasanın gerektirdiği şartları taşıyan kimse 2) [mecaz] Gerekmediği hālde başkasını savunan,	(DFT : Cilt I, sf. 112 & Cilt I Appe ndice , sf. 67; KF: sf. 68; FBS: sf. 67)

					onun adına konuşan kimse	
azot	azote	<i>s. m.</i> havâ-yı memâti.	[i. mz] (k) azot.	nm. kim. azot.	[isim, kimya] Atom numarası 7, atom ağırlığı 14,008 olan, havada beşte dört oranında bulunan, rengi, kokusu, tadı olmayan element, nitrojen (simgesi N)	(DFT : Cilt I, sf. 114; KF: sf. 69; FBS: sf. 68)
badana	badigeon	<i>s. m.</i> badāna.	[i. mz] badāna. düzgün.	nm. badana, badana şerbeti.	[isim] Duvarları boyamak için kullanılan sulandırılmış kireç veya boya	(DFT : Cilt I, sf. 115; KF: sf. 71; FBS: sf. 69)
bagaj	bagage	<i>s. m.</i> ruba, uruba, ağırlık.	[i. mz] seyāhat eşyası. (as) levāzım ve mühimmāt . ağırlık.	nm. yolcu eşyası, bagaj; bavul, çanta; bilgi dağarcığı.	[isim] 1) Yolcu yükü 2) Yolcu taşıtlarında yüklerin konulduğu yer 3) Otomobilleri n yük konulabilen, genellikle arkada olan bölümleri	(DFT : Cilt I, sf. 116; KF: sf. 72; FBS: sf. 69)
baget	baguette	<i>s. f.</i> çubuk. <i>s. m.</i> kazıj.	[i. ms] değnek. (mi) kaval çubuk. (as) harbi.	nm. ince değnek, çubuk; uzun ekmek; mim. silme çubuk; (çorapta) yan süsü; fırça gibi saç.	[isim] 1) Bateria çalmaya yarayan ince, kısa çubuk 2) Tıraşlanmış, dikdörtgen biçiminde değerli taş 3) Düşük gramajlı ince, uzun	(DFT : Cilt I, sf. 116 & Cilt I Appendice , sf. 70; KF: sf. 72; FBS:

					ekmek 4) Tavuk, piliç vb. kanatlılarda but ile paça arasında kalan etli bölüm	sf. 70)
balans	<i>balance</i>	s. f. vezne, terāzū, muvāzene, mizān burcı, hisāb kesmekliğı. tatbik, muḳābele itmek. s. f. mizān.	[i. ms] terāzū. ḳantār. bilanço. muvāzene. (hey) mizān burcu.	nf. terazi; tartı aleti; bilanço; denge; ıstakoz ağı, Terazi Burcu.	[isim] Denge	(DFT : Cilt I, sf. 118 & Cilt I Appe ndice , sf. 72; KF: sf. 73; FBS: sf. 71)
bale	<i>ballet</i>	s. m. hora, raḳs cinsi.	[i. mz] balet raḳsı.	nm. bale.	[isim] 1) Belli hafif figürlere, adım atışlara, çoğunlukla sahne düzenine ve müziğe dayalı gösteri türü 2) Bu tür gösteri yapan sanatçı topluluğı	(DFT : Cilt I, sf. 120; KF: sf. 74; FBS: sf. 72)
balkon	<i>balcon</i>	s. m. şāh-nişin, parmaklık.	[i. mz] balkon.	nm. balkon; tiy. parter üstündeki ilk kat.	[isim] 1) Bir yapının genellikle dışarıya doğru çıkılmış, çevresi duvar veya parmaklıkla çevrili bölümü, ayazlık 2) Tiyatro, sinema vb. büyük salonlarda asma kat	(DFT : Cilt I, sf. 120; KF: sf. 73; FBS: sf. 71)

					[isim] 1) Isıtılmış hava veya havadan daha hafif bir gazla doldurulan, atmosferde uçabilen, küre biçiminde araç 2) Hava veya gazla doldurulmuş , kauçuktan yapılan çocuk oyuncuğu 3) Karnı yuvarlak ve şişkin, boynu dar cam kap 4) Karikatürde içi sözle doldurulan yuvarlak 5) [denizcilik] Geriden gelen rüzgârdan yararlanmak amacıyla yatın ana direği üzerine çekilen üç köşeli, hafif yelken 6) [sıfat] Aslı olmayan, palavra	(DFT : Cilt I, sf. 120; KF: sf. 74; FBS: sf. 72)
balon	ballon	<i>s. m.</i> üfürilmiş top, yel topı, topu.	[i. mz] balon. futbol topı. müdevver şişe veya bardak. tağ tepesi.	nm. top; balon; yuvarlak tepe; yuvarlak bardak.		
bambu	bambou	<i>s. m.</i> hind kâmuşı. <i>s. m.</i> hîzurân.	[i. mz] hind kâmuşı. hâzâren.	nm. hintkamuşı, bambu.	[isim, bitki bilimi] 1) Buğdaygiller den, sıcak ülkelerde yetişen, boyu 25 m kadar olabilen, mobilya, merdiven,	(DFT : Cilt I, sf. 121 & Cilt I Appe ndice , sf. 74; KF: sf.

					baston vb. birçok eşyanın yapımında kullanılan bir tür kamyş. Hint kamyşı, hezaren (II) (Bambusa vulgaris) 2) [sıfat] Bu kamyştan yapılmış olan	74; FBS: sf. 72)
banal	banal	<i>adj.</i> Öāmm, Öumümü&bay ağı. <i>adject.</i> iÖmāl ü istiÖmāline mecbūriyet şartıyla mevzūÖ olan beğlik nesne. kullanılmış, mübtezel, muttand.	[s] bayağı. Öale'l-Öāde. mübtezel.	adj. sıradan, basmakalıp; bayağı; derebeyiyle ilgili.	[sıfat] 1) Herkesçe kullanılan, anlaşılan 2) [mecaz] Bayağı, sıradan	(DFT : Cilt I, sf. 121 & Cilt I Appe ndice , sf. 75; KF: sf. 74; FBS: sf. 72)
bandaj	bandage	<i>s. m.</i> şargı, bend, kundağ. <i>s. m.</i> lifāfe, tolağ. şargu bağlayışı, telfif-i lifāfe. kaşnağ, çenber. kaşık şargusu.	[i. mz] şargı ile şarma. germe. kaşık bağı. kaşıkcılık.	nm. sargı; sarma, sargı sarma; kasıkbağı; dış lastik, tekerlek jantlarındaki lastik kuşak.	[isim] 1) Sargı ile sarma 2) Bağ, sargı	(DFT : Cilt I, sf. 122 & Cilt I Appe ndice , sf. 75; KF: sf. 75; FBS: sf. 72)
bandrol⁹	banderole	<i>s. f.</i> küçük bayrak, alef. <i>s. f.</i> şenlik bayrağı.	[i. mz] bandrol. tüfenk ve şāóire kayışı. kurdele şeklinde bayrak.	nf. bandrol; şerit flama; tüfek kayışı.	[isim] 1) Denetim pulu 2) Bayrak direğinin tepesine süs olarak konulan uzun, kumaş	(DFT : Cilt I, sf. 122 & Cilt I Appe ndice , sf.

⁹"bandrol" kelimesinin kökü olan "banderole", DFT'de "banderolle" olarak geçmektedir.

					şerit	76; KF: sf. 75; FBS: sf. 73)
bank	<i>banc</i>	<i>s. m.</i> piş tahta, oturaç, uzun iskemle. <i> s. m.</i> seki, maştaba. yer, maķām.	[i. mz] şıra. ķanepe. peyke. deñiz altındaki kıya. ķum yığımı. (mı) maştaba.	nm. bank, sıra; ayrılan yer; tezgah; sürü; coğ. yığın, katman.	[isim] Çoğunlukla parklarda ve bahçelerde oturulacak sıra	(DFT : Cilt I, sf. 121 & Cilt I Appendice , sf. 75; KF: sf. 75; FBS: sf. 72)
banker	<i>banquier</i>	<i>s. m.</i> şarrāf.	[i. mz] banker. şarrāf.	nmf. bankacı; (kumarda) kasacı.	[isim] 1) Banka sahibi 2) Para, altın vb. taşınır değerlerin ticaretiyle uğraşan kimse 3) [mecaz] Çok zengin kimse	(DFT : Cilt I, sf. 123; KF: sf. 75; FBS: sf. 73)
banket	<i>banquette</i>	<i>s. f.</i> küçük iskemle, ķolsuz iskemle. <i> s. f.</i> oturaç tahtesi. yaya seğirdimi.	[i. ms] arķalıķsız ķanepe. (as) piyāde ķademesi.	nf. arķalıķsız ķanepe; (trende/tramvayda) oturulacak sıra, oturma sırası.	[isim] 1) Şehirler arası yolların iki tarafında yayaların yürütmesine ve taşıtların trafiğı aksatmadan durabilmesine yarayan çakıl veya toprak yol 2) Yamaçtan kayan toprağı yerinde tutmak ve böylece ekilmeye elverişli yer kazanmak	(DFT : Cilt I, sf. 123 & Cilt I Appendice , sf. 76; KF: sf. 75; FBS: sf. 73)

					için türlü yollarla yapılan dar basamak	
banliyö	<i>banlieue</i>	s. f. bir şehrin etrafı u havâlisi. s. f. kalem-rev, kazâ, sevâd, nâhiye.	[i. ms] şehir civarı.	nf. banliyö, şehir civarı.	[isim] Yörekent	(DFT : Cilt I, sf. 122 & Cilt I Appendice , sf. 76; KF: sf. 75; FBS: sf. 73)
bant	<i>bande</i>	s. f. çenber, şargı, bağ. sıra. zincef. alay, bölük, gürüh. zümre. s. f. bağlama, kolan, mahzeme. şerit. süri, hizb. fırka.	[i. ms] şargı, kuşak. şerit. çenber. Öisâbe&si vri, çete.	nf. şerit; sargı; kuşak; bant; kenar şeridi; film şeridi; çete; grup, takım; sürü.	[isim] 1) Yapılış özelliğine göre sarma, yapıştırma vb. işlerde kullanılan düz, ensiz, yassı bağ, şerit, izole bant 2) Yara üzerine yapıştırılan özel olarak hazırlanmış ilaçlı küçük şerit 3) Ses alma aygıtlarında seslerin kaydı için kullanılan manyetik oksitli plastik veya selüloz şerit	(DFT : Cilt I, sf. 122 & Cilt I Appendice , sf. 75; KF: sf. 75; FBS: sf. 72)
bar (V)	<i>barre</i>	s. f. külçe, kelçe, kelçe, çizgi. dîvân şofası. şığ yeri, boğaz.	[i. ms] sırık. maÖdeni çubuk. dümen yekesi. çizgi. mahkemed e sâmiÖiniñ ön	nf. çubuk, sırık; sopa; kum seti; (at ağzında) gem yeri; kısa çizgi.	[isim, spor] Halter sporunda ağırlığı oluşturan kiloları birbirine bağlayan metal çubuk	(DFT : Cilt I, sf. 126; KF: sf. 78; FBS: sf. 74)

			tarafındaki parmaklık.			
barbakan	barbacane	<i>s. f.</i> mazgal deliği, sıçan yolu.	[i. mz] şu oluğu. mazgallı ileri beden.	nf. mim. su mazgalı, çörten; (kalede) ok mazgalı.	[isim] Kale duvarlarında düşmana ok atmak için açılmış delik	(DFT : Cilt I, sf. 123; KF: sf. 76; FBS: sf. 73)
barbar	barbare	<i>adj. et s.</i> harbî, Öacem. yavuz, merhametsiz, zâlim. hoyrat, edebsiz, türk, yabancı. câhil. gayr-ı müstaÖmel. <i>adject. com.</i> vahşî, câhil, ümmî.	[s] vahşî. barbar. zâlim.	adj. n. vahşî, barbar, yabancı; insanlık dışı; kurala aykırı; eğitilmemiş.	[sıfat] 1) Uygarlaşmamış (kavim, topluluk) 2) Kaba saba, ilkel 3) [mecaz] Kaba ve kırıcı	(DFT : Cilt I, sf. 123 & Cilt I Appendice , sf. 77; KF: sf. 76; FBS: sf. 73)
barbarizm	barbarisme	<i>s. m.</i> ğalat-ı meşhûr. <i>s. m.</i> söz bozukluğu, lahn.	[i. mz] ğayr-ı meönûs kelimeler istiÖmâli. ğalat-ı meşhûr.	nm. ed. şaşırtıcılık, bir sözcüğü yanlış kullanma.	[isim] Bir sözün fonetik veya morfolojik yapısında yapılan büyük yanlışlık	(DFT : Cilt I, sf. 124 & Cilt I Appendice , sf. 77; KF: sf. 76; FBS: sf. 73)
bardo	bardot	<i>s. m.</i> katırcık, katır şıpası. <i>s. m.</i> katır sürüşinin başı.	[i. mz] küçük katır. ahmak, tuhaf adam.	nm. küçük katır.	[isim, hayvan bilimi] Ayr ile dişi eşek çiftleşmesinden üretilen hayvan	(DFT : Cilt I, sf. 125 & Cilt I Appendice , sf. 78; KF: sf. 77; FBS: sf. 73)

						sf. 74)
barikat	<i>barricade</i>	s. f. tabur, metris, sedd.	[i. ms] (as) barikad.	nf. barikat.	[isim] Bir yolu veya geçidi kapamak için her türlü araçtan yararlanılara k yapılan engel	(DFT : Cilt I, sf. 126; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)
bariyer	<i>barrière</i>	s. f. kapu sürmesi, parmak kapu, semerkandî. hadd, hudud, sedd. māniÖ. s. f. geçidi kapadacak nesne, sedd-i maÖber, Öurza. sedd-i mümānaÖat. hadd-i fāşıl, sedd-i fāşıl.	[i. ms] tahta perde, māniÖa. hudud. hatt-ı faşıl. kordon.	nf. (geçmeyi engelleyen) geçit engeli, engel parmaklığı, bariyer; engel, māni.	[isim] 1) Engel 2) [spor] Engel	(DFT : Cilt I, sf. 126 & Cilt I Appe ndice , sf. 80; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)
baro	<i>barreau</i>	s. m. kafes demiri, kol demiri, parmaklık demiri, tırkâz, demir kafesi. mahkemedede daÖvā vekillerinün oturdukları mekân. daÖvā vekillerinün takımı s. m. parmaklık, şebbake. mükāfilin-i muḥāşimāta mahşûs olan makām. mükāfilin-i muḥāşimāt zümresi.	[i. mz] ince maÖdeni veyā ağac çubuk. (mec) baro. muḥāmiler e mahşûs yer. daÖvi vekilleri cemÖiyeti.	nm. ince çubuk; parmaklık; avukatlık; baro; avukatlara ayrılan yer.	[isim] Bir şehir veya bir bölge avukatlarını n bağlı oldukları meslek kuruluşu	(DFT : Cilt I, sf. 126 & Cilt I Appe ndice , sf. 79; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)
barok	<i>baroque</i>	adj. Óacāóib, üslûbsuz, eğri büğrü. adj. com. endāmsız incü, portuğal incü.	[s] biçimsiz. tuhaf.	adj. düzensiz; tuhaf, acayip; (sanatta) barok biçiminde. ✕ nm barok.	[isim] 1) M.S. 1600-1750 yılları arasındaki klasik sanatı izleyen resim ve	(DFT : Cilt I, sf. 125 & Cilt I Appe ndice

					mimarlık üslubu 2) Batı edebiyatların da dengeden çok harekete, düşünceden çok duyuma, biçimlerin serbestçe yaratılmasından duyulan coşkuya önem veren, abartmalı, etkileyici, çelişkiden çekinmeyen edebiyat akımı	, sf. 78; KF: sf. 77; FBS: sf. 74)
barometre	<i>baromètre</i>	<i>s. m.</i> havâ terâzûsu, havâ mîzâmî, mîzân'ül-havâ.	[i. mz] barometro.	nm. barometre, basınçölçer.	[isim, fizik] Basınçölçer	(DFT : Cilt I, sf. 125; KF: sf. 77; FBS: sf. 74)
bas	<i>basse</i>	<i>s. f.</i> fenn-i musîki'de nerm âvâzlar, kaba şadâ, kalın, yoğun âvâz. âvâzu'n nermi.	[i. ms] (müz) bašo.	nf. müz. en kalın erkek sesi, bas; (denizde) sığlık.	[isim, müzik] 1) En kalın erkek sesi 2) Sesi böyle olan sanatçı 3) En kalın sesli orkestra çalgısı	(DFT : Cilt I, sf. 128; KF: sf. 79; FBS: sf. 76)
basen	<i>bassin</i>	<i>s. m.</i> leğen. kalça kemikleri, karnu'n dibi, havza, ist. dere. <i>s. m.</i> demir bırakılacak yer, demirleyecek yer. taşlar ortasında olan büyük ova, fecc. gövdenü'n dib kâsesi, ku'hu.	[i. ms] kulblı lenger.	nm. leğen; havuz: terazi kefi; coğ. havza; maden havzası; anar, kalça, havsala: den. liman havuzu, demirleme yeri.	[isim] 1) Vücudun bel ile kalça arasındaki bölümü 2) Kıtasal uzantıdan okyanus ortası sırtlarına kadar devam eden ve 4000-5000 m derinliği olan deniz dibi	(DFT : Cilt I, sf. 128 & Cilt I Appendice , sf. 81; KF: sf. 79; FBS: sf. 76)

baskül	<i>bascule</i>	<i>s. f.</i> şalıncaç.	[i. ms] kantâr. baskül. tahterevall i.	nf. baskül; kantar; tahterevalli.	[isim] 1) Ağırlıkları tartmaya yarayan alet, kantar 2) [fizik] İki kolu sıra ile kalkıp inebilen, ortasından veya uçlarından birine az çok yakın değişmez bir noktaya dayanan kaldıraç	(DFT : Cilt I, sf. 127; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)
bateri	<i>batterie</i>	<i>s. f.</i> döğüş, ğavğâ. top yeri. alay topı. çaçmak. <i>s. f.</i> top şırası. top takımı ile bir top bölüğü. tavulcılık.	[i. ms] (as) batarya.	nf. elek. batarya; ask. top bataryası; eşya takımı; müz. vurmali çalgılar.	[isim, müzık] Orkestrada vurmali çalgi takımı, davul	(DFT : Cilt I, sf. 131 & Cilt I Appe ndice , sf. 83; KF: sf. 80; FBS: sf. 77)
baz	<i>base</i>	<i>s. f.</i> ayak. direk tabanı, taban. temel, esâs, kâÖide, bünyâd, uşül.	[i. ms] temel. kâÖide. üşs'ül- hareke.	nf. taban; temel; ilke, temel ilke; ask. üs; ana koşul; kim. baz; mat. taban.	[sıfat] 1) Temel 2) [isim, mecaz] Taban 3) [isim, kimya] Bir asitle birleştiğinde bir tuz oluşturan madde, esas	(DFT : Cilt I, sf. 127; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)
bazalt	<i>basalte</i>	<i>s. m.</i> bir nevÖ-i kara mermer.	[i. mz] siyâh mermer. bazalt.	nm. yerb. bazalt, kara mermer.	[isim, jeoloji] Koyu renkli, sert bir çeşit yanardağ kültesi	(DFT : Cilt I, sf. 127; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)

bazilika	<i>basilique</i>	<i>s. f.</i> baş kilise. koldan bir damaruñ ismi. <i>s. f.</i> kilisā-yı sultānī. qol tamarı, Örñ'ul-basilik.	[i. ms] büyük kilise.	nf. bazilika, büyük kilise.	[isim, mimarlık] 1) İçi, ortadaki yüksek, yanlardakiler daha alçak olmak üzere iki sıra sütunla üç salona ayrılmış, dikdörtgen biçiminde büyük kilise 2) Kral sarayı 3) Dikdörtgen biçiminde, uç kısmında yarım çembere benzeyen bir çıkıntısı olan Roma mahkemesi	(DFT : Cilt I, sf. 128 & Cilt I Appe ndice , sf. 81; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)
bej	<i>beige</i>	<i>s. f.</i> şāye cinsi, nemed keçe.	[s] esmer, boz (yüñ hakkında). tabiÖi rengini hāōiz ve böyle yūñden maÖmül kumāş.	adj. bej, açık kahverengi.	[isim] 1) Sarıya çalan açık kahverengi 2) [sıfat] Bu renkte olan	(DFT : Cilt I, sf. 136; KF: sf. 83; FBS: sf. 79)
bek (III)	<i>bec</i>	<i>s. m.</i> kuş burnı, munğār.	[i. mz] ğağa. dil. meme. lüle.	nm. gaga; ağız; uç; müz. (üflemeli çalgıda) ağızlık; mim. mahmuz; çene, dil; coğ. burun.	[isim] Hava gazı lambasının ucu	(DFT : Cilt I, sf. 134; KF: sf. 82; FBS: sf. 78)
bekas	<i>bécasse</i>	<i>s. f.</i> yelve kuşu, çulık.	[i. ms] çulluk. beğase.	nf. hayb. çulluk; kon. aptal kadın.	[isim, hayvan bilimi] Çulluk	(DFT : Cilt I, sf. 135; KF: sf. 82; FBS: sf. 79)

benmari	<i>bain-marie</i>	<i>s. m.</i> sıcak şu ki içine bir kâse koyup bu kâse de olan et ya gayr-ı nesneleri pişürürler.	[i. mz] ben mari. <i>hamām mari.</i>	nm. benmari, su içine koyup ısıtma.	[isim] Bir kabı kaynar suya oturtmak yolu ile içindekini ısıtma veya eritme yöntemi	(DFT : Cilt I, sf. 117; KF: sf. 73; FBS: sf. 70)
bergamot	<i>bergamote</i>	<i>s. f.</i> bir nev'Ö-i portugal. beg armudu.	[i. ms] bergamot. beg armudu.	nf. bitk. beyarmudu, bergamaarmudu; bergamot.	[isim, bitki bilimi] 1) Turunçgiller den bir ağaç (Citrus bergamia) 2) Bu ağacın, kabuklarında n reçel yapılan ve esans çıkarılan meyvesi	(DFT : Cilt I, sf. 140; KF: sf. 85; FBS: sf. 80)
beril	<i>béryl</i>	<i>s. m.</i> gök yâkûti, bezâd-ı erzâk, <i>hâcer'ül-erzâk.</i>	[i. mz] bir nev'Ö-i zümrüd.	nm. zümrüt cinsinden taşların adı.	[isim, mineraloji] Doğada altıgen billurlar durumunda bulunan, saydam, çoğu yeşil renkli berilyum ve alüminyum silikat	(DFT : Cilt I, sf. 140; KF: sf. 86; FBS: sf. 81)
berjer	<i>bergère</i>	<i>s.</i> çoban. koltuklu şandalye. <i>s. rā'Öi.</i>	[i] çoban & [i. ms] geniş ve pamuklu koltuk şandalye.	n. çoban; çoban köpeği; mec. yol gösterici, önder.	[isim] Arkası kabarık ve yüksek, oturacak yeri geniş koltuk	(DFT : Cilt I, sf. 140 & Cilt I Appe ndice , sf. 86; KF: sf. 85; FBS: sf. 81)
beze (III)	<i>baiser</i>	<i>v. a.</i> öpmek, takbîl etmek. <i>s. m.</i> sikkemek. & <i>s. m.</i> öpüş. şeftâlî,	[i. mz] büse.	nm. öpücük, öpüş, öpme, buse.	[isim] Yumurta akı ve pudra şekeri ile	(DFT : Cilt I, sf. 118)

		ķuble. ķpmek.[s. m. ķpme, leŝme, būse.			yapılan bir ķeŝit kuru pasta	& Cilt I Appe ndice , sf. 71; KF: sf. 73; FBS: sf. 70)
biberon	biberon	s. m. içķici, bekri. ibricik, maşrapa.[s. m. emzikli bardak.	[i. mz] emzik.&[s] çok içķi seven.	adj. içķi düşķünü.&nm. biberon.	[isim] Genellikle süt çocuklarına süt ve sulu yiyecekleri içirmekte kullanılan emzikli şişe	(DFT : Cilt I, sf. 143 & Cilt I Appe ndice , sf. 87; KF: sf. 88; FBS: sf. 82)
bibliyofil	bibliophile	s. m. kitāblar sevici.[s. m. kitābları seven, kitāb delisi.	[i. mz] kitābları çok seven ve çok mütālaĖāt iden.	n. kitapsever, bibliyofil.	[isim] Kitapsever	(DFT : Cilt I, sf. 143 & Cilt I Appe ndice , sf. 88; KF: sf. 88; FBS: sf. 82)
bibliyograf	bibliographie	s. m. kitāblarun ism ü kıymetine vākıf.[s. masc. Ėarifül- ahvāl'ül-kütüb.	[i. mz] mevzūĖāt -ı Ėulüm Ėālimi. müĖellefāt müteĥāŝis ı.	nm. bibliyograf, kaynakçacı.	[isim] Bibliyografya uzmanı, kaynakları bilen uzman	(DFT : Cilt I, sf. 143 & Cilt I Appe ndice , sf. 87; KF: sf. 88; FBS:

						sf. 82)
bibliyografi	bibliographie	s. f. fenn-i kütübiye. s. f. fenn-i ahvâl-i kütüb.	[i. ms] mevzû'at -ı âşâr Öilmi. mü'ellefât .	nf. bibliyografi, kaynakça.	[isim] Kaynakça	(DFT : Cilt I, sf. 143 & Cilt I Appendice , sf. 88; KF: sf. 88; FBS: sf. 82)
bibliyoman	bibliomane	s. m. kitâb delüsi. s. m. kitâb delüsi, mecnûn'ul-kütüb.	[i] kitâb budalâsı. kitâbları cem' idüb okumayan.	nm. kitap meraklısı, bibliyoman.	[isim] Kitap düşkünü	(DFT : Cilt I, sf. 143 & Cilt I Appendice , sf. 88; KF: sf. 88; FBS: sf. 82)
bibliyomani	bibliomane	s. f. kitâb hevesi.	[i. ms] kitâb cem' itmek ibtilâsı.	nf. kitap düşkünlüğü, kitap merakı, bibliyomani.	[isim] Kitap düşkünlüğü	(DFT : Cilt I, sf. 143; KF: sf. 88; FBS: sf. 82)
bibliyotek¹⁰	bibliothèque	s. f. kitâb-hâne. s. f. kitâb-hâne, dâr'ül-kütüb. kitâb dolabı. külliyyât.	[i. ms] kitâb-hane.	nf. kitaplık, kütüphane; kitap rafı.	[isim] Kitaplık, kütüphane	(DFT : Cilt I, sf. 143 & Cilt I Appendice , sf. 88; KF:

¹⁰ “bibliyotek” kelimesinin kökeni olan “bibliothèque”, KF’de “biblithèque” olarak geçmektedir.

						sf. 88; FBS: sf. 82)
bide	bidet	<i>s. m.</i> bārgircik. neẓāfete mahşūs bir nevØ-i leğen.	[i. mz] küçük at. midilli.	nm. bide, tuvalet çanağı; at.	[isim] Bedenin belden aşağı bölümlerini yıkamakta kullanılan tuvalet aracı	(DFT : Cilt I, sf. 143; KF: sf. 88; FBS: sf. 83)
bidon	bidon	<i>s. m.</i> Øaskere mahşūs şu kabi. <i>s. m.</i> şu matarası, matara.	([i. mz] matara. gaz veyā yağ tenekesi. (Øāmiy- āne) kārñ.	nm. tahta kova; bidon; kon. işkembe, karın; matara; arg. palavra, uydurma, yalan.	[isim] İçine çeşitli maddeler konulan, sac, plastik veya çinkodan yapılmış kap	(DFT : Cilt I, sf. 143 & Cilt I Appe ndice , sf. 88; KF: sf. 88; FBS: sf. 83)
bienal	biennal	<i>adj.</i> iki sene sürer. <i>adject.</i> iki yıllık, cārī, dū sāle.	[s] iki sene süren. iki senede bir gelen.	<i>adj.</i> iki yıl süren, iki yıllık nf. iki yılda bir yapılan şey.	[sıfat] Yılaşırı	(DFT : Cilt I, sf. 145 & Cilt I Appe ndice , sf. 89; KF: sf. 89; FBS: sf. 83)
bijuteri	bijouterie	<i>s. f.</i> cevāhir. <i>s.</i> <i>f.</i> tuhafcılık.	[i. ms] mücevher ticāreti. mücevher çeşidleri.	nf. mücevhercilik; mücevherci dükkānı; mücevherat, takı.	[isim] 1) Kuyumcunu n yaptığı değerli takıların tamamı 2) Değerli olmayan maden veya taşlardan	(DFT : Cilt I, sf. 145 & Cilt I Appe ndice , sf. 90; KF:

					yapılmış takı, süs eşyası	sf. 90; FBS: sf. 84)
bilet	<i>billet</i>	<i>s. m.</i> tezkere, varaka, şukka. deyn tezkere. kâğıd ta'vini. bir yere girmek için izn kâğıdı. <i>s. m.</i> haber tezkere. ta'vîl.	[i. mz] bilet. tezkere. bono. poliçe.	nm. pusula, kısa mektup; bilet; kâğıt para; bono.	[isim] Para ile alınan ve konser, sinema, tiyatro vb. eğlence yerlerine girme, ulaşım araçlarına binme veya bir talih oyununa katılma imkânını veren belge	(DFT : Cilt I, sf. 146 & Cilt I Appendice, sf. 90; KF: sf. 91; FBS: sf. 84)
bilyon	<i>billion</i>	<i>s. m.</i> biñ milyon.	[i. mz] bilyon.	nm. esk. milyar; trilyon.	[isim, eskimiş] Milyar	(DFT : Cilt I, sf. 146; KF: sf. 91; FBS: sf. 84)
bisküvi	<i>biscuit</i>	<i>s. m.</i> gevrek.	[i. mz] bisküoi.	nm. bisküvi; peksimet; mermer gibi porselen.	[isim] Un, süt, şeker veya tuzla yapılan ince, gevrek kuru pasta türü	(DFT : Cilt I, sf. 147; KF: sf. 92; FBS: sf. 85)
bisturi	<i>bistouri</i>	<i>s. m.</i> cerrâh kezlegi.	[i. mz] nişter.	nm. bisturi, neşter.	[isim] Neşter	(DFT : Cilt I, sf. 147; KF: sf. 93; FBS: sf. 86)
bitüm	<i>bitume</i>	<i>s. m.</i> yer saçızı. kır. <i>s. m.</i> kara saçız.	[i. mz] zift.	nm. asfalt.	[isim, jeoloji] 1) Keskin bir koku, alev ve koyu duman	(DFT : Cilt I, sf. 147 & Cilt I

					çıkarak yanan, karbon ve hidrojen bakımından çok zengin doğal yakıt maddelerini n genel adı, yer sakızı 2) Yol kaplamasında, kâğıt ve çatıların su geçirmez duruma getirilmesin de, kömür tozundan briket yapımında vb. kullanılan, doğal ısıda katı, yoğunluğu bire yakın, koyu kestane renginde madde	Appendice , sf. 92; KF: sf. 93; FBS: sf. 86)
biye	biais	s. m. eğrilik, inḥurāf. tolaşma, eğri hareket. s. m. şapaq, kaçak, şapaqlık, ziğūgat. semt, cihet, tarîk.	[i. mz] inḥurāf. iŖvicāc. ḥile.	nm. eğiklik, eğik çizgi; mec. dolaylı yol.	[isim] Genellikle giysinin yaka, kol, etek çevresine kendi kumaşından veya başka kumaştan geçirilen ince şerit	(DFT : Cilt I, sf. 142 & Cilt I Appendice , sf. 87; KF: sf. 87; FBS: sf. 82)
biyograf	biographe	s. m. şiret- nūvis. s. m. muḥarrir'üt- tercemet'ül- aḥvāl.	[i. mz] terācim-i aḥvāl muḥarriri.	nm. yaşamöyküsü yazarı.	[isim] Hayat hikâyesi yazarı	(DFT : Cilt I, sf. 146 & Cilt I Appendice , sf. 91; KF:

						sf. 91; FBS: sf. 85)
biyografi	biographie	s. f. şîret, terceme, nâme-i aÖmāl. s. f. tercemet'ül- ahvāl, terceme.	[i. ms] terceme-i hāl. terâcim-i ahvāl Öilmi. şîret.	nf. biyografi. yaşamöyküsü.	[isim] Öz geçmiş	(DFT : Cilt I, sf. 146 & Cilt I Appe ndice , sf. 91; KF: sf. 91; FBS: sf. 85)
bizmut	bismuth	s. m. markaşita.	[i. mz] (k) bizmut.	nm. fiz. bizmut.	[isim, kimya] 1) Atom numarası 83, atom ağırlığı 209, yoğunluğu 9,8 olan, 271,3 °C'de eriyen, kızılımsı beyaz renkli, kırılgan ve katı bir element (simgesi Bi) 2) Bu elementten yapılan ve ilaç olarak kullanılan karışım	(DFT : Cilt I, sf. 147; KF: sf. 93; FBS: sf. 86)
bizon	bison	s. masc. yabân öküzi.	[i] hörgüçlü yabân öküzü.	nm. bizon, yabanöküzü.	[isim, hayvan bilimi] Amerika'da yaşayan bir cins hörgüçlü yaban öküzü	(DFT : Cilt I Appe ndice , sf. 92; KF: sf. 93; FBS: sf. 86)
blok	bloc	s. m. yığın. kütük, top. s.	[i. mz] kütle.	nm. iri parça, kitle, blok; bütün;	[isim] 1) Kocaman	(DFT : Cilt

		<i>m. küme.</i>	yığın. bloğ. (Öāmiy- āne) hābs- hāne. molož.	yığın; arg. kodes, delik; nezarethane; blok; not defteri.	ve ağır kitle 2) Birden çok bölümü bir araya getirilmiş olan, bir bütün oluşturan 3) Politik çıkarları sebebiyle birlik kuran devletler topluluğu 4) İçine resim veya yazı kâğıtları konulan karton kap 5) Birbirine bitişik büyük yapılar 6) [spor] Voleybolda, file üstünde karşı oyuncunun topu sert vururken, önünde iki veya üç kişinin elleri ile oluşturdukları perde	I, sf. 150 & Cilt I Appendice , sf. 95; KF: sf. 95; FBS: sf. 88)
blokaĵ	<i>blocage</i>	<i>s. m. ince dīvār taşı, taş kırıntısı. [s. masc. molož.</i>	[i. mz] molož pārçası.	nm. belli bir nuktada durdurma, hareketsiz yapma; tıkama, tikanma; mim. taşdolgu; engelleme, beklemeye alma, bloke etme.	[isim] 1) Bloke etme işi 2) Bir şeyin hareketine engel olma, hareketini durdurma 3) Sivri taşların toprak zemine dikine çakılarak üzerine beton dökülmesiyle yapılan dolgu 4) [ekonomi]	(DFT : Cilt I, sf. 150 & Cilt I Appendice , sf. 95; KF: sf. 95; FBS: sf. 88)

					Bankacılıkta bir varlığın yetkili otoritelerin izni olmadan sahibi tarafından kullanılma ması durumu	
bloke	bloqué	v. a. muhâşara etmek, kuşatmak. v. a. varılacak yolları bağlamak, etrafı kuşatmak, sedd'ül-mevârid ve'l-meşalik etmek.	[s] muhâşara, abluka etmek.	[f.m] vt birleştirmek; abluka etmek; engellemek, durdurmak; sıkıştırmak; hareketsiz duruma getirmek; mim. harçla doldurmak; sonuna kadar basmak; bloke etmek, kullanımını engellemek.	[sıfat] Kullanılması önlenmiş, el konulmuş	(DFT : Cilt I, sf. 150 & Cilt I Appendice , sf. 95; KF: sf. 96; FBS: sf. 88)
bluz	blouse	s. f. üst giysi.	[i. ms] iş gömleği. köyli gömleği. bilardo deliği. kadın gömleği. bluz.	nf. bluz; iş gömleği.	[isim] Vücudun üst bölümüne giyilen, genellikle ince kumaştan yapılan veya iplikten örülen kadın giysisi	(DFT : Cilt I, sf. 150; KF: sf. 96; FBS: sf. 88)
bobin	bobine	s. f. iğ. ipek makarası. s. fêm. masur, measure.	[i. ms] iplik yumağı. makara. (argo) kafa.	nf. makara; fiz. bobin; kon. surat, yüz.	[isim] 1) Makara 2) Fotoğraf filmi rulosu 3) Tampon silindiri veya mihver boru etrafına sarılmış kâğıt veya kartonun sürekli uzunluğu 4) [fizik] İçinden elektrik akımı geçebilen yalıtılmış tel ile bu telin sarılı	(DFT : Cilt I, sf. 151 & Cilt I Appendice , sf. 95; KF: sf. 96; FBS: sf. 88)

					bulunduğu silindirden oluşan aygıt	
bohem	<i>bohème</i>	çeh, çeh memleketi.	[i. mz] derbeder. çingâne hayâtını taqlîd iden. (argö) âvâre.	n adj derbeder, günü gününe yaşayan. □ nf. derbederlik; derbeder takımı.	[sıfat] Yarınını düşünmeden günü gününe tasasız, derbeder bir yaşayışı olan (kimse veya topluluk)	(DFT : Cilt I, sf. 151; KF: sf. 97; FBS: sf. 88)
bol (II)	<i>bol</i>	tas, kâse. & loğmacı ç, hâbb. gül.	[i. mz] mîsf-ı kürre şeklinde vazo. [ispenç] büyük hâbb.	nm. kâse, çanak; bir tas; iri hap; kon. talih, şans.	[isim] Özel bir cam içinde likör, şarap, meyve ve maden suyu karıştırılarak hazırlanan içki	(DFT : Cilt I, sf. 152; KF: sf. 98; FBS: sf. 89)
bombard ıman	<i>bombarde ment</i>	s. m. kumbara atmaçlık.	[i. mz] topa tutma. bombardm an.	nm. bombardıman, bombalama; top ateşi.	[isim, askerlik] 1) Topa tutma 2) [askerlik] Bombalama 3) [mecaz] Etkili bir biçimde ve sık olarak gündeme getirme, duyurma	(DFT : Cilt I, sf. 152; KF: sf. 98; FBS: sf. 89)
bombe	<i>bombé</i>	adj. muḥaddeb, kubbelenmiş, kubbelü.	[s] kubbeli. kabarık.	adj. şişkince, kabarık, tümsek.	[isim] Şişkinlik, kabarıklık	(DFT : Cilt I, sf. 152; KF: sf. 98; FBS: sf. 89)
bone	<i>bonnet</i>	s. m. kalpak, üşküf. [s. m. baş örtüsü, kalenseve.	[i. mz] külâh. tâkiye. hotoz.	nm. takke, külâh, başlık, kalpak; geviş getiren hayvanda ikinci mide; sutyenin her bir gözü.	[isim] Düz veya kıvrımlı her çeşit yumuşak kumaş vb. maddeden yapılan başlık	(DFT : Cilt I, sf. 154 & Cilt I Appe ndice , sf. 99; KF: sf.

						99; FBS: sf. 91)
bonjur	<i>bonjour</i>	<i>s. m. şabāhūñuz</i> hayr ola, şabāh hayr.	[i. mz] günüñüz hayr olsun mañnāsın da gündüzün virilen selām.	nm. günaydın; merhaba, selam.	[ünlem] 1) Günaydın 2) [isim, eskimiş] Uzun siyah ceketle, çizgili pantolondan oluşan erkek giysisi	(DFT : Cilt I, sf. 154; KF: sf. 99; FBS: sf. 90)
boraks	<i>borax</i>	<i>s. m. būrāk,</i> tengār.	[i. mz] (k) tengār. boraks.	nm. kim. boraks.	[isim, kimya] Yoğunlaşmı ş borik asitten türeyen sodyum tuzu	(DFT : Cilt I, sf. 155; KF: sf. 99; FBS: sf. 91)
bordro ¹¹	<i>bordereau</i>	<i>s. m. tezkere,</i> kaóime, puşula. <i>s.</i> <i>masc. ecnas-ı</i> sikkelerüñ hısábı.	[i. mz] hısáb cedveli. bordro.	nm. bordro, hesap defteri.	[isim] Bir hesabın ayrıntılarını gösteren çizelge	(DFT : Cilt I, sf. 156 & Cilt I Appe ndice , sf. 100; KF: sf. 100; FBS: sf. 91)
bordür	<i>bordure</i>	<i>s. f. kenār.</i> şaçak. <i>s. fém.</i> hāşıye. zincir.	[i. ms] kenār. (mı) kenārılık. şaçak. çerçeve.	nf. bordür, kenar süsü; kenar, sınır; kenarlık.	[isim] 1) Kaldırımları n kenarlarında bulunan taşlar 2) Genellikle giyim kuşam malzemesin deki kenar süsü 3) Cilt kapağındaki	(DFT : Cilt I, sf. 156 & Cilt I Appe ndice , sf. 100; KF: sf. 100; FBS: sf.

¹¹ “bordro” kelimesinin kökeni olan “bordereau”, KF’de “bodereau” şeklinde geçmektedir.

					kalın çizgiler 4) Banyo, tuvalet, mutfak vb. ıslak zeminlerde duvar döşemeleri arasına konan motifli bir tür fayans	91)
bot (II)	botte	uruş. s. f. demet, hüzmeye.	[i. ms] demet. kılınc darbesi. & [i. ms] çizme. bir nev'î-i çoçl.	nf. demet; kılıç vuruşu; mec. şaşırtıcı soru; çizme; arg. okulu en iyi dereceyle bitiren öğrenciler.	[isim] Uzun konçlu, kapalı ayakkabı	(DFT : Cilt I, sf. 157 & Cilt I Appendice, sf. 102; KF: sf. 101; FBS: sf. 92)
botanik	botanique	s. f. Öilm-i nebātāt.	[i. ms] nebātāt Öilmi.	adj. bitkibilimsel. □ nf. botanik, bitkibilim.	[isim, bitki bilimi] Bitki bilimi	(DFT : Cilt I, sf. 157; KF: sf. 101; FBS: sf. 92)
branş	branche	s. f. dal, budak. s. f. guşn, şāh. fer'Ö, fūrū'Öāt, fūrū'Ö, şa'Öb. şu'Öbe.	[i. ms] dal. kol. kısm. şu'Öbe. nesl.	nf. dal; branş, sektör; bilim dalı; (akarsu/alet vb) kol.	[isim] Kol	(DFT : Cilt I, sf. 167 & Cilt I Appendice, sf. 110; KF: sf. 109; FBS: sf. 98)
breş	brèche	s. f. gedük, rahne. zarar, sekte. s. f.	[i. ms] gedik. rahne.	nf. gedik; çentik; mec. eksik; zarar; ağaçsız alan;	[isim, jeoloji] 1) Doğal	(DFT : Cilt I, sf.

		şülme, ferce. sekte, rahne.	yarık. zarar ve ziyân.	verb. breş, köşeli yığışım.	çimento ile lavlı, kavkılı, kabuklu, kemikli kırıntıların kaynaşması la oluşmuş kütle 2) Bir tür yapay mermer	169 & Cilt I Appe ndice , sf. 113; KF: sf. 112; FBS: sf. 99)
brik (I)	brick	s. m. iki direklü gemi, briç gemisi.	[i. mz] iki direkli gemi. briç.	nm. den. brik, iki direkli yelkenli gemi.	[isim] İki direkli, seren yelkenli, birkaç top taşıyan gemi	(DFT : Cilt I Appe ndice , sf. 114; KF: sf. 113; FBS: sf. 99)
brit	bride	s. f. gem, dizgün, uyan. bağ, bend. s. f. dizgin. maÖşümüñ üsküfesi bağı, kapçal.	[i. ms] gem. dizgin. (mec) zabt ve irâde. Öinân.	nf. dizgin, gem; düğme iliği; (bone/şapka/takk ede) çene altı bağı, kayışlık, kemerlik.	[isim] 1) Düğmeyi iliklemek için kumaş veya iplikten yapılmış özel bir tür ilik 2) Nakış veya dantelde motifleri birleştiren bağ 3) Giysiyi çengele asmak için kullanılan, giysinin enseye yakın bölümünde yer alan ince şerit	(DFT : Cilt I, sf. 170 & Cilt I Appe ndice , sf. 114; KF: sf. 113; FBS: sf. 100)
briz	brise	s. f. rüz-gârcık, serin rüzgâr.	[i. ms] hafif ve serin rüz- gâr. meltem.	nf. hafif esinti, meltem.	[isim] Meltem	(DFT : Cilt I, sf. 172; KF: sf. 114; FBS: sf.)

						101)
brokar	brocart	<i>s. m.</i> dībā.	[i. mz] dībā-yı münakkaş.	nm. brokar, sırma ipek kumaş.	[isim] Sırma veya gümüş işlemeli bir tür ipekli kumaş	(DFT : Cilt I, sf. 173; KF: sf. 115; FBS: sf. 101)
bronş¹²	bronche	<i>s. f. pl.</i> aḳ ciger tamarları, mecārī'ür-riye.	[i. ms] (teş) aḳ ciger borusu, kaşaba-i rioe.	nf. anat. soluk borusu, bronş.	[isim, anatomi] Soluk borusunun akciğerlere giden iki kolundan her biri ve bunların dalları	(DFT : Cilt I, sf. 174; KF: sf. 116; FBS: sf. 101)
bronz	bronze	<i>s. m.</i> tuc, pirinc.	[i. mz] pirinc ma'ōdeni. tunc.	nm. tunç; tunç heykel.	[isim] 1) Tunç 2) [sıfat] Bu maddeden yapılmış olan	(DFT : Cilt I, sf. 174; KF: sf. 116; FBS: sf. 102)
broş	broche	<i>s. f.</i> şiş. <i>s. f.</i> mefāde. örici iğnesi. delik tıkacak çivi. kilid dili. sırık.	[i. ms] kebāb şişi. iğ, mekik. kadın zîneti olan buş.	nf. kebab şişi, örgü şişi, tığ; kilit/makara mili; broş, süs iğnesi; masura; fiçı tıkacı; balık asılan tahta kama.	[isim] Kadınların takındıkları süs iğnesi	(DFT : Cilt I, sf. 173 & Cilt I Appe ndice , sf. 117; KF: sf. 115; FBS: sf. 101)
broşür	brochure	faḳat cüzóleri dikilmiş kitāb. kitābcık. <i>s. f.</i> cildsiz kitāb, kitāb-ı ğayr-ı mücelled.	[i. ms] risāle. bir ḳumāş üzerine işlenen resm. naḳş.	nf. broşür; (kumaşta) kabartmalı nakış.	[isim] Genellikle bir şeyi tanıtmayı amaçlayan, sayfa sayısı az, küçük kitap, risale	(DFT : Cilt I, sf. 173 & Cilt I Appe ndice

¹² DFT'de "bronche" maddesi yerine "bronches" olarak, yani çoğul halde geçmektedir.

						, sf. 117; KF: sf. 116; FBS: sf. 101)
bröve	<i>brevet</i>	<i>s. m.</i> berât. nişân berâtı.	[i. mz] berât. ehliyet-nâme.	nm belge; berat, unvan; sertifika, (ilkokul) diploma; mec. garanti, teminat, güvence.	[isim] Belli bir eğitimden sonra uçak kullanabilecek veya paraşütle atlayabilecek duruma gelmiş kimselere verilen yeterlik belgesi	(DFT : Cilt I, sf. 170; KF: sf. 112; FBS: sf. 99)
brüt	<i>brut</i>	<i>adj.</i> işlenmemiş, ğayr-ı ma'ûmül.	[s] hām. ğāyr-ı šāfi. kaba. biçimsiz. (mec) nizā-güster, terbiyesiz.	<i>adj.</i> ham, işlenmemiş; kaba, ilkel, bayağı; eğitimsiz; kesintisiz. □ <i>adv.</i> brüt olarak, darasıyla.	[sıfat] 1) Kesintisi yapılmamış, kesintisiz (para) 2) Darası çıkarılmadan tartılan (ağırlık)	(DFT : Cilt I, sf. 177; KF: sf. 119; FBS: sf. 103)
buat	<i>boîte</i>	<i>s. f.</i> kutu, kutı. şanduk-çe. <i>s. f.</i> bir kutı kayısı.	[i. ms] kutı. mahfaza. tabaka (Öāmiy-āne) fenā mesken. (argo) Öādi tiyatro, mey-hāne.	nf. kutu; bir kutu dolusu; kon. ev; arg. lise; arg. cezaevi, kodes.	[isim, fizik] Elektrik akımı devrelerinde birleştirme yapmak veya akımı bir veya daha fazla kola ayırmak için kullanılan kutu	(DFT : Cilt I, sf. 152 & Cilt I Appendice , sf. 96; KF: sf. 97; FBS: sf. 89)
buji	<i>bougie</i>	<i>s. f.</i> bal mumu. <i>s. f.</i> mûm-ı Öasel, şemÖ. mîl-i müşemmaÖ.	[i. ms] mum.	nf. mum; buji; hek. bükülebilir sonda; kon. surat, yüz.	[isim] Patlamalı motorlarda yakıtı tutuşturmayaya yarayan araç	(DFT : Cilt I, sf. 159 & Cilt I Appendice , sf. 104;

						KF: sf. 103; FBS: sf. 93)
buke	bouquet	<i>s. m.</i> çiçek demeti. şerābuñ rāyīha-i tayyibesi. <i>s. m.</i> çiçek bağı, huzme-i ezhār. bağ, Ŗaded, Ŗağd.	[i. mz] buket. demet. ağaçlık. qori. (mec) hātime.	nm. demet, buket; koku; şarabın güzel kokusu; salkım, küme; sonuç; bayram hediyesi.	[isim] Koku, rayiha	(DFT : Cilt I, sf. 161 & Cilt I Appendice, sf. 106; KF: sf. 105; FBS: sf. 94)
bukle	boucle	<i>s. f.</i> qopça, toğa, hālqa.	[i. ms] hālqa. toğa.	nf. saç lülesi; (kemer vb için) toka; küpe; kıvrım.	[isim] Küçük lüle durumunda, kıvrımlı saç	(DFT : Cilt I, sf. 158; KF: sf. 102; FBS: sf. 93)
bulvar	boulevard	<i>s. m.</i> tabya, tabya, büyük tabya. <i>au fig.</i> sedd. bir şehriñ dāoir medār olan gezinecek yeri.	[i. mz] gāyet geniş ağaçlı cādde. bulvar. eskiden qalŖa meydānına denirdi.	nm. geniş ve ağaçlı yol, bulvar; bulvar piyesi.	[isim] Şehir içinde ağaçlı, geniş cadde	(DFT : Cilt I, sf. 160; KF: sf. 104; FBS: sf. 94)
burjuva	bourgeois	<i>s.</i> şehrlü, şehri, şehir oqlanı. <i>s. m.</i> şehir ahālisi, ahāl-i belde. uste, muŖallim. qaba, fiżż.	[i] vaqt ve hāli yerinde şehrlü. Ŗamele lehcesinde patron. burjuva, (mec) Ŗādī adam.	adj et n. burjuva, kentsoylu; bayağı; tutucu, muhafazakār; sade. ∅ adj. kentsoylularla ilgili. ∅ nf. kon. karı, eş.	[sıfat, eskimiş] 1) Şehirde yaşayıp özel imtiyazlarda n yararlanan 2) Orta sınıftan olan, kent soylu	(DFT : Cilt I, sf. 162 & Cilt I Appendice, sf. 107; KF: sf. 105; FBS: sf. 95)

burjuvazi	bourgeoisie	<i>s. f.</i> şehir oğlanlık, şehrlü cemā'ati. <i>s. fēm.</i> şehrlülük, belediyyet. cemī'at-ı ahālî-i belde.	[i. ms] burjuvalık. mu'ateberân sınıfı.	nf. zenginler tabakası, burjuvazi, kentsoylular; burjuvalık, kentsoyluluk.	[isim] Burjuva sınıfı, kentsoyluluk	(DFT : Cilt I, sf. 162 & Cilt I Appendice, sf. 107; KF: sf. 106; FBS: sf. 95)
burlesk	burlesque	<i>adj.</i> horâtacı, şakacı, horâtalı, gülecek. <i>adj. com.</i> mudhik.	[s] hezl-âmiz. meshare. gülünc.	<i>adj.</i> gülünç. □ nm. ed. kaba güldürü.	[isim] Sanat alanında ve özellikle edebiyatta rastlanan, komikliğe dayanan bir tür	(DFT : Cilt I, sf. 179; KF: sf. 121; FBS: sf. 105)
burs	bourse	<i>s. f.</i> kişi, şurre, bâzir-gânların cem'atı olacak yeri, <i>vulg.</i> lonca. taşak derisi, hâyâ kişesi. <i>s. fēm.</i> kiş. mektebdeki tâlibe medâr-ı ma'âş olarak virilen mev'kûf. bâzir-gânlar ve sâ'ir kimselerin iş yeri. hâye torbası.	[i. ms] pâre kişesi.	nf. para kesesi; burs; borsa; balık/tavşan yakalamak için kullanılan bir tür ağ; anat. taşak torbası.	[isim] 1) Bir öğrencinin öğrenimini sürdürebilmesi veya bir kimsenin bilgi ve görgüsünü artırması için belli bir süre devlet veya özel kuruluşlarca ödenen aylık para 2) Bu amaçla vakfedilmiş paranın veya malın geliri	(DFT : Cilt I, sf. 163 & Cilt I Appendice, sf. 108; KF: sf. 106; FBS: sf. 96)
buşon	bouchon	<i>s. m.</i> tapa, bir dutam bükülmüş şaman yâ kıru ot. <i>s. m.</i> tıkaç.	[i. mz] tapa, mantar. (mec) mey-hâne. çamaşır boğçası.	nm. tapa, tıkaç; küçük meyhane; şişe kapağı; balık ağı mantarı; tabaka; burulmuş demet; (trafik) tıkanma.	[isim] Şişeyi kapatmaya yarayan tapa	(DFT : Cilt I, sf. 158 & Cilt I Appendice, sf. 103; KF: sf. 103)

						sf. 102; FBS: sf. 93)
butik	<i>boutique</i>	s. f. dükkân.	[i. ms] dükkân.	nf. dükkân, butik; dükkân eşyası; atölye; berbat ev; avadanlık; kon. iş; canlı balık sandığı.	[isim] Giyim ve süs eşyası satılan dükkân	(DFT : Cilt I, sf. 165; KF: sf. 108; FBS: sf. 97)
buton	<i>bouton</i>	s. m. düğme. tomruk. s. m. tomrucuk.	[i. mz] ğonçe. tomrucuk. sivilce. düğme.	nm. tomurcuk, gonca; düğme; sivilce; kumanda düğmesi.	[isim] Bazı aletleri çalıştırmaya yarayan düğme	(DFT : Cilt I, sf. 165 & Cilt I Appe ndice , sf. 110; KF: sf. 108; FBS: sf. 97)
büfe	<i>buffet</i>	s. m. sofr takımı dolabı. s. f. sofra takımı.	[i. mz] sofra takımı dolabı. büfe.	nm. büfe, tabak çanak konulan dolap; gar lokantası; büfe, kantin; ziyafet masası, büfe; kon. karın.	[isim] 1) Evlerde içine yemek takımlarının konduğu dolap 2) Toplantılard a yiyecek ve içeceklerin konulduğu masa 3) Yiyecek, içecek, gazete, dergi vb.nin satıldığı küçük dükkân	(DFT : Cilt I, sf. 178 & Cilt I Appe ndice , sf. 122; KF: sf. 120; FBS: sf. 104)
bülten	<i>bulletin</i>	s. m. havâdiş- nâme, ahhâr-ı yevmiye. tezkere. s. masc. ahhâr-ı yevmiye varakası.	[i. mz] lâyiha. cedvel. iölân. tebliğ. intihâb pusulası. rapor.	nm. resmi rapor; seçim pusulası; öğrenci karnesi; makbuz; dergi; bülten.	[isim] 1) Özel veya resmî kurum, kuruluş veya yetkili kişilerce herhangi bir	(DFT : Cilt I, sf. 178 & Cilt I Appe ndice

			mecmûÖa. icmāl.		durumla ilgili olarak sürekli veya süresiz yayımlanan duyuru 2) Dergi	, sf. 122; KF: sf. 121; FBS: sf. 104)
büro	bureau	s. m. yazı otası.&çekmec e sofr. aķçe tahtası. s. m. erbāb-ı kalem, küttāb.	[i. mz] maşa örtisi.&[i. mz] yazı maşası. yazı otası. idāre- hāne. kalem. meclis şuÖbesi.	nm. çalışma masası, yazı masası; çalışma odası; işyeri, büro; başkanlık divanı; bölüm, şube.	[isim] 1) Çalışma odası, yazıhane 2) Danışma ve yazı işlerinin yürütüldüğü iş yeri 3) Bölüm, şube 4) Yazı masası	(DFT : Cilt I, sf. 178 & Cilt I Appe ndice , sf. 122; KF: sf. 121; FBS: sf. 105)
büst	buste	s. m. insānuñ yarım boylu olan mücessem süreti. s. masc. yarı gövde taşviri, mıs-ı beden olarak resm ü taşvır.	[i. mz] insānuñ belden yuķarı kısmı yarım heykel. büst. gövde.	nm. insan gövdesinin üst bölümü; büst, gövde üstü heykeli; kadın göğsü.	[isim] 1) Vücudun, omuzlarla birlikte göğüsten yukarı bölümü 2) Heykelcilikt e başı, göğsü, bazen de omuzları içine alan sanat ürünü	(DFT : Cilt I, sf. 179 & Cilt I Appe ndice , sf. 122; KF: sf. 121; FBS: sf. 105)
bütçe	budget	s. m. devletüñ senevî irād u masraf hisābı.	[i. mz] büdce. muvāzene- i mālîye.	[nm] bütçe.	[isim] 1) Devletin, bir kuruluşun, bir aile veya bir kimsenin gelecekteki belirli bir süre için tasarladığı gelir ve giderlerinin tümü 2) Devlet ve öteki kuruluş veya toplulukların belirli bir	(DFT : Cilt I, sf. 177; KF: sf. 120; FBS: sf. 104)

					dönem içindeki gelir ve giderlerinin oranlama niceliklerini önceden belirleyen, onaylayan ve bu işlemlerin yapılmasına izin veren kanun veya karar	
büz	<i>buse</i>	<i>s. f.</i> ğam horek. <i>au figuré</i> , budāla, cāhil.	[i. ms] ala toğan. (mec) cāhil, budalā ādam.	nf. hayb. aladoğan, şahin; mec. kuş beyinli; oluk, boru.	[isim] Künk	(DFT : Cilt I, sf. 179; KF: sf. 121; FBS: sf. 105)
ceket	<i>jaquette</i>	<i>s. f.</i> bir nev'î-i çocuk geysisi.	[i. ms] caket.	nf. uzun ceket; kitap kabı; (dişçilikte) porselen kaplama.	[isim] Erkeklerin ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu üst giysisi	(DFT : Cilt II, sf. 234; KF: sf. 734; FBS: sf. 392)
Cermen	<i>germain</i> ¹³	<i>s. m. pl.</i> alaman.	[s] li-ebeveyn. öz.&[s-i] almanyalı. cermenyalı.	adj. n. Cermen ırkından olan, Cermenyalı.	[isim] 1) Bugünkü Almanya'yı, Bohemya ve Polonya'nın batı bölümünü kapsayan Cermanya'da milattan önce III. yüzyıldan IX. yüzyıla kadar oturan halk 2) Bu halktan olan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 27; KF: sf. 559; FBS: sf. 330)
cizvit	<i>jésuite</i>	<i>s. m.</i> yezvit.	[i. mż]	nm. Cizvit	[isim]	(DFT

¹³ Bu kelime, DFT'de "germains" olarak, yani çoğul halde geçmektedir.

			cizvit. mürâoî. dessâd. (s) cizvitlere mensûb.	papazı, Cizvit tarikatından olan; mec. ikiyüzlü, dalavereci, düzensi. □ adj. Cizvitlerle ilgili; sinsi, ikiyüzlü.	İsa Derneği denilen bir Hristiyan derneğinin üyesi	: Cilt II, sf. 237; KF: sf. 737; FBS: sf. 393)
dam (II)	dame	<i>s. m. hātūn, vulg. kadın, hanım, kadıncık. şāhibe, ev şāhibesi.</i>	[i. ms] hanım, kadın. (ışkambil) kız. Öunvān. (bah) ışkarmoz. şatrançda ferz. dāme oyunu. tavla oyununda pul.	nf. bayan, hanım; evli bayan; soylu kadın; isk. kız; dama taşı; (tavlada) pul; toprak tokmağı; (kayıklarda) ışkarmoz.	[isim] 1) Dansta kavalyenin eşi 2) İşkambil kâğıtlarında kız	(DFT : Cilt I, sf. 415; KF: sf. 258; FBS: sf. 189)
dans	danse	<i>s. f. hora tepmeçlik, hora, rağs.</i>	[i. ms] rağs. dans. (mec) terbiye, teóđib.	nf. oyun, dans; oyun havası, dans havası.	[isim] Müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değeri taşıyan düzenli vücut hareketleri, raks	(DFT : Cilt I, sf. 416; KF: sf. 259; FBS: sf. 190)
dansör¹⁴	danseur	<i>s. m. et f. hora tepici, rağkās. rağkāse. Öālime.</i>	[i] rağkās, rağkāse. çengi.	n. dans eden; dans sanatçısı, oyuncu, çengi.	[isim] Dans etmeyi meslek edinmiş erkek	(DFT : Cilt I, sf. 416; KF: sf. 259; FBS: sf. 190)
dansöz	danseuse	<i>s. m. et f. hora tepici, rağkās. rağkāse. Öālime.</i>	[i] rağkās, rağkāse. çengi.	n. dans eden; dans sanatçısı, oyuncu, çengi.	[isim] Dans etmeyi meslek edinmiş kadın	(DFT : Cilt I, sf. 416; KF: sf. 259; FBS: sf. 190)

¹⁴ “dansör” ve “dansöz” kelimelerinin kökenleri olan “danseur” ve “danseuse” kelimeleri; DFT, KF ve FBS’de birleştirilerek “danseur, -euse” şeklinde geçtiği için, bu iki maddenin her ikisine de aynı karşılıklar yazılmıştır.

						190)
datif	<i>datif</i>	el-mef'ûl li- ôecclihi.	[i. mz] (sar) mef'ûlün ôileyh.	nm. dilb. -e hali, yönelme durumu.&adj. huk. yargıç kararıyla görevlendirilmiş, resmen tayin olunan.	[isim, dil bilgisi] Yönelme durumu	(DFT : Cilt I, sf. 417; KF: sf. 260; FBS: sf. 190)
dayya	<i>davier</i>	s. m. dişci kelbetānı.	[i. mz] dişci kerpeteni. fuçıcı kışkacı.	nm. kıskaç; dişci kerpeteni.	[isim] Dişci kerpeteni	(DFT : Cilt I, sf. 418; KF: sf. 261; FBS: sf. 190)
debi	<i>débüt</i>	s. m. geçerlik, revāchık, revāc. söylemeklik, söz satışı.	[i. mz] sürüm, revāc. şatış. perākende şatış. (تج) perākende dükkānı. kerestecili k. bir menba'ın mu'ayyen bir zemānda virdiği şu miqdārı. zımnet. (mec) tarz- ı ifāde. zımnet şahıfesi.	nm. satış, sürüm; tomruğu kereste yapma; borç; satış yeri; belli bir sürede akan su/gaz/elektrik miktarı, debi; anlatım tarzı.	[isim, coğrafya] Bir akarsuyun herhangi bir kesiminden saniyede geçen suyun hacmi, akım	(DFT : Cilt I, sf. 420; KF: sf. 262; FBS: sf. 191)
debil	<i>débile</i>	adj. zebūn, za'ûif.	[s] za'ûif, nahıf, dermānsız.	adj. dermansız, güçsüz, cılız, zayıf. □ n. aptal, geri zekâlı.	[sıfat, tıp] Bedensel ve zihinsel bakımdan güçsüz	(DFT : Cilt I, sf. 420; KF: sf. 262; FBS: sf. 191)
dedüksiyon	<i>déduction</i>	s. f. aşağı varma, tenzıl. tafsıl eyleme, ta'ôdād.	[i. ms] tenzıl. (fel) istidlāl. istihrāc.	nf. hesaptan indirme, çıkarma; sonuca varma; sonuç; fel. tüm dengelim.	[isim, felsefe] Tümdengeli m	(DFT : Cilt I, sf. 442; KF:

			ta'Ölil. karine. netice. hulāsa.			sf. 277; FBS: sf. 199)
defans	défense	s. f. hıfz, şıyānet, koruma, şuhsuzluđınıñ iśbāt eyleme. müdāfa'at, muķāvemmet. yasak, men'Ö. au plur. def'Öi mutazammın cevāblar. metrisler, istiħkāmāt.	[i. ms] müdāfa'at. memnū'Öi yet.	nf. savunma, koruma; karşı koyma, direnme; yasak, yasaklama; (fil/yabandomuzu vb'de) keskin.	[isim, spor] Savunma	(DFT : Cilt I, sf. 444; KF: sf. 278; FBS: sf. 200)
defile	défilé	s. m. derbend, dar yol _geçid, mudıķ, Öakabe. au fig. sıkı, mudıķ.	[i. mz] tar geçid. boyun, boğaz. der-bend. (as) geçid resmi.	nm. dar geçit, boğaz; geçit töreni; giysi gösterisi, defile.	[isim] Giyecekleri tanıtmaq amacıyla mankenlerin yaptıkları gösteri, giyim gösterisi	(DFT : Cilt I, sf. 446; KF: sf. 279; FBS: sf. 201)
defo	défaüt	s. m. eksiklik, kuşūr. günāh, Öayb. yoķluk, Öadem.	[i. mz] kuşūr. noķşān. Öayb. hatā. eksiklik. fıķdān.	nm eksiklik, yokluk; hata, yanlış, kusur; gitmeme.	[isim] Kusur, özür, bozulma	(DFT : Cilt I, sf. 443; KF: sf. 277; FBS: sf. 200)
deforme	déformé	v. a. şeklini bozmaq. kıllığı bozmaq, tebdıl-i şüret itmek.	[f. m] şeklini bozmaq, değiştirme k. çirkinleşdi rmek.	vt. biçimini bozmaq; özünü değiştirmek, anlamını saptırmak.	1) Biçimi, kalıbı bozulmuş	(DFT : Cilt I, sf. 447; KF: sf. 280; FBS: sf. 201)
degaj	dégageme nt	s. m. kurtuluş, kurtulma. gizlü çıkış yeri, mahrec-i mahfı.	[i. mz] kurtulma. tahlış. serbesti, ğazıñ veyā buhārın çıkması. [mi] aralık. kurtarma.	nm. rehinden kurtarma; kurtarma; aralık, koridor; boş alan; (gaz vb) çıkma, yayılma; sp. degajman.	[isim, spor] Futbolda kalecinin topu sert bir ayak vuruşuyla uzağa atması, degajman	(DFT : Cilt I, sf. 448; KF: sf. 281; FBS: sf. 202)

			tecrid. ayırma. tahliye. huruc. çıkma.			
degaje ¹⁵	<i>dégage</i>	<i>adj.</i> kurtulmuş, berj, āzād. serbest.	[s] serbest. rehnden kurtulmuş. hālîs. mücerred. (i. mz) mesóüliyet den kurtulma.	<i>adj.</i> açık; serbest, rahat, özgür.	[sıfat] 1) Serbest, geniş 2) Açık	(DFT : Cilt I, sf. 448; KF: sf. 281; FBS: sf. 202)
degajma n	<i>dégageme nt</i>	<i>s. m.</i> kurtuluş, kurtulma. gizlü çıkış yeri, mahrec-i mahfî.	[i. mz] kurtulma. tahlîs. serbestî, gaziñ veyâ buhârın çıkması. [mi] aralık. kurtarma. tecrid. ayırma. tahliye. huruc. çıkma.	<i>nm.</i> rehinden kurtarma; kurtarma; aralık, koridor; boş alan; (gaz vb) çıkma, yayılma; sp. degajman.	[isim, spor] Degaj	(DFT : Cilt I, sf. 448; KF: sf. 281; FBS: sf. 202)
deist	<i>déiste</i> ¹⁶	<i>s. cemî</i> Ö dinleri inkâr idüb fekat Allāhuñ vücūduna inanıcı.	[i. mz] allāhıñ vañdāniyet ine inanan.	<i>adj. n. fel. deist,</i> Yaradancı, sadece Tanrıya inanan.	[isim, din bilgisi] Deizm yanlısı, neden tanrıcı	(DFT : Cilt I, sf. 454; KF: sf. 285; FBS: sf. 204)
degenera syon	<i>dégénérat ion</i>	<i>s. f.</i> neslinden azmaçlık, azgünlük, şoyı bozulma. tegayyür-i cins, ifsād.	[i. ms] tereddî. nesliñ bozulması.	<i>nf.</i> yozlaşma, soysuzlaşma.	1) Yozlaşma 2) Soysuzlaşma 3) [fizik] Bozunum	(DFT : Cilt I, sf. 449; KF: sf. 281; FBS: sf. 202)
dejenere ¹⁷	<i>dégénéré</i>	şoyını değişmiş,	[s] mütereddî.	<i>adj.</i> yozlaşmış, soysuzlaşmış.	[sıfat] 1) Soysuz	(DFT : Cilt

¹⁵ TS'de "degaje" kelimesinin kökeni "dégage" olarak geçiyordu, ama bu kelime Fransızca okunuş kurallarına ve anlama göre, kelimenin kökeninin "dégagé" olması gerekiyordu. Bu maddeye sözlüklerdeki "dégagé" maddeleri yazıldı.

¹⁶ Bu kelime, DFT'de "déiste" şeklinde geçmektedir.

		evvelki şoyından çıkmış.	redıyy'ül- ahlāk.		2) Yoz 3) Bozulmuş 4) Bozunmuş	I, sf. 450; KF: sf. 281; FBS: sf. 202)
dekagram m	décagram me	s. m. on dirhemlü vezn.	[i. mz] on gram.	nm. dekagram, on gram.	[isim, matematik] On gram ağırlığında bir ölçü birimi	(DFT : Cilt I, sf. 426; KF: sf. 266; FBS: sf. 193)
dekalitre	décalitre	s. m. beş okşalı ölçü.	[i. mz] on litrelik ölçek.	nm. on litre, dekalitre.	[isim, matematik] On litre hacminde bir ölçü birimi	(DFT : Cilt I, sf. 426; KF: sf. 266; FBS: sf. 193)
dekametre re	décamètre	s. m. tahmînen otuz ayak kadar uzun olan ölçü.	[i. mz] on metroluk ölçü zinciri veyâ şerhîti.	nm. dekametre.	[isim, matematik] 10 m uzunluğunda bir ölçü birimi	(DFT : Cilt I, sf. 426; KF: sf. 266; FBS: sf. 193)
deklaras yon	déclaratio n	s. f. beyân, taqrîr, haber, i'ölân. müfredât defteri.	[i. ms] beyân. i'ölân. beyân- nâme. ifâde.	nf. demeç, beyanat, beyan, ifade; ilan etme; beyanname, bildiri.	[isim] 1) Bildirme, duyurma, ilan etme 2) Bir konunun kamuoyuna duyurulması için yapılan açıklama, bildiri 3) Mal bildirimi	(DFT : Cilt I, sf. 432; KF: sf. 271; FBS: sf. 195)
deklare	déclaré	v. a. bildürmek, haber vermek, beyân etmek,	[f. m] beyân itmek. resmen	vt. beyan etmek, bildirmek; ilan etmek.	[sıfat] Bildirilmiş, açıklanmış	(DFT : Cilt I, sf. 432;

¹⁷ "dégénéré" kelimesi DFT'de "dégénérer" maddesinin içinde yer almaktadır.

		i'ölān, inbā, izhār etmek. taraf-ı şer'îden beyān.	i'ölān itmek. ifāde itmek. haber virmek.			KF: sf. 271; FBS: sf. 195)
dekolte	<i>décolleté</i>	v. a. göğsü açmak.	[f. m] boyun, gerdān ve omuzlarını çıplak bırakmak. dekolte olmak.	vt. yaka ve kolları açık bırakmak, dekolte giydirmek; (elbise) açık yakalı dikmek; (bitkinin) tepesini budamak.	[isim] 1) Kolları, göğüs veya sırt bölümü açık kadın giysisi 2) [sıfat] Açık saçık	(DFT : Cilt I, sf. 434; KF: sf. 272; FBS: sf. 196)
dekont	<i>décompte</i>	s. m. indürme, tenzîl.	[i. mz] bir hisâbdan tenzîl idilecek meblağ. bir hisâbın zîmmet ve matlûbını mufasssala n gösterme.	nm. ayrıntılı hesap, hesap özet; hesaptan düşülmesi gereken miktar.	[isim, ekonomi] Hesap belgesi	(DFT : Cilt I, sf. 435; KF: sf. 272; FBS: sf. 196)
dekor¹⁸	<i>décor</i>	s. f. donatma, bezemeklik. zînet, ârâyiş. doğrama.	[i. mz] ev tezyînâtı. tiyatro dekoru. müzeyyen ât.	nm. süs, dekor; çevre, ortam; manzara, görünüm.	[isim] 1) Tiyatro, sinema ve televizyonda sahneye konulan eserin yazıldığı yerin ve geçtiği çağın özelliklerini belirleyen perde, aksesuar vb. öğelerin bütünü 2) Bir yere süsleme amacıyla verilen düzen	(DFT : Cilt I, sf. 436; KF: sf. 273; FBS: sf. 197)
dekorasyon	<i>décoratio n</i>	s. f. donatma, bezemeklik. zînet, ârâyiş. doğrama.	[i. ms] tezyîn. zînet. nişân. tezyînât.	nf. dekorasyon, süsleme, güzelleştirme; dekorculuk; dekor/süs eşyası; madalye, nişan;	[isim] 1) Dekor yapma işi 2) Bir yeri süsleme	(DFT : Cilt I, sf. 436; KF: sf.

¹⁸ DFT'de "décor" maddesi "décoration" maddesine göndermektedir. Bu maddeye "décoration" maddesi yazıldı.

				tiy. sahne donatımı.		273; FBS: sf. 197)
dekoratör	décorateur	s. m. zînet virici, bezeyici, donadacak şeyler yapan.	[i. mz] dekorları yapan. müzeyyin.	n. dekoratör, dekorcu.	[isim] 1) Tiyatro, opera vb. dekorlarını tasarlayan sanatçı 2) İç mimar	(DFT : Cilt I, sf. 436; KF: sf. 273; FBS: sf. 197)
dekore	décoré	v. a. donatmak, bezemek, zînet virmek, zînetlemek. nişân virmek.	[f. m] müzeyyen etmek. dekor yapmak. nişân veya Öunvân virmek.	vt. süslemek, bezemek; güzelleştirmek; nişân vermek.	[sıfat] Süsleme amacıyla düzenlenmiş	(DFT : Cilt I, sf. 436; KF: sf. 273; FBS: sf. 197)
delegasyon	délégation	s. f. vekillik, vekâlet, meómüriyet. havâle.	[i. ms] (huk) vekâlet. murahhaş. ıķ. tevķil. heyóet-i murahhaşa .	nf. yetkilendirme, yetkili kılma; vekâlet, vekil yapına; yetkililik, vekillik; yetkili heyet, delegasyon.	[isim] Herhangi bir topluluğu temsil etmekle görevli yetkili kurul	(DFT : Cilt I, sf. 456; KF: sf. 286; FBS: sf. 204)
delege	délégué	s. m. vekil, meómür.	[i. mz] murahhaş. delege. vekil.	n. yetkiyle gönderilen kişı, temsilci, delege.	[isim] 1) Kendisine yetki verilerek bir yere veya birinin katına gönderilen kimse, elçi, murahhas 2) Devlet, parti, sendika vb. kuruluşları toplantılarda temsil eden kimse 3) Bilimsel toplantılara bildiri sunmak üzere katılan kimse, katılımcı	(DFT : Cilt I, sf. 456; KF: sf. 286; FBS: sf. 204)

demagog	<i>démagogu</i> <i>e</i>	<i>s. m.</i> zorbalık iden halkın bölük başısı. reôjs-i fırka-i eşrâr.	[i.mz] Ôavâm- firîb.	n. demagog. lafebesî.	[isim] Laf cambazı	(DFT : Cilt I, sf. 460; KF: sf. 288; FBS: sf. 206)
demagoji	<i>démagogi</i> <i>e</i>	<i>s. f.</i> kıyâdet'ün-nâs, halkı kendüye uydurub yedme.	[i. ms] halkı okşayan siyâset. hükümet-i Ôavâm. demagoji.	nf. demagoji, laf ebeliği.	[isim] Laf cambazlığı	(DFT : Cilt I, sf. 460; KF: sf. 288; FBS: sf. 205)
demagoji k	<i>démagogi</i> <i>que</i>	<i>adj.</i> kıyâdet-i nâsa müteâllik.	[s] Ôavâm- firîbâne.	adj. laf ebeliği niteliğinde, demagojik; laf ebeliği yapan.	[sıfat] Laf cambazlığı ile ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 460; KF: sf. 288; FBS: sf. 206)
demarke ¹⁹	<i>demarké</i>	<i>v. a.</i> nişâmı çıkarmağ- kaldırmağ- bozmağ.	[f. m] nişân, Ôalâmet, işareti kaldırmağ, bozmağ.	vt. markasını bozmak; (bir yapıtı biraz değiştirip) kopya etmek.	[sıfat, spor] "Sıyrılmak, boşta kalmak" anlamında kullanılan demarke olmak birleşik fiilinde kullanılan bir söz	(DFT : Cilt I, sf. 462; KF: sf. 288; FBS: sf. 206)
demokra si	<i>démocrati</i> <i>e</i>	<i>s. f.</i> halkuñ, Ôavâm-ı nâsuñ hükümeti.	[i. ms] cumhûriye t. halk hükümeti. hükümet-i Ôämme. şunûf-ı aÔvâm.	nf. demokrasi.	[isim, toplum bilimi] Halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimi, el erki, demokratlık	(DFT : Cilt I, sf. 465; KF: sf. 291; FBS: sf. 208)

¹⁹ 1) TS'de "demarke" kelimesinin kökeni "demarké" olarak verilmiş ama Larousse sözlüğünde böyle bir kelime bulunamadı. Aynı anlama gelen ve aynı okunuşa sahip olan "démарquer" kelimesi bulundu ve sözlüklerde o kelime tarandı.

demokrat	<i>démocrate</i>	<i>s. m.</i> hükümet-i cumhür-i nâsa tâbi, Övâm-ı nâs hükümetinüñ taraf-dârı.	[i. mz] cumhûriye t taraf-dârı.	n. adj. demokrasi taraftarı, demokrat.	[sıfat] Demokrasi yanlısı	(DFT : Cilt I, sf. 465; KF: sf. 291; FBS: sf. 208)
demokratik	<i>démocratique</i>	<i>adj. com.</i> halkuñ sûret-i hükûmetine mahsûs.	[s] cumhûrî.	adj. demokratik, demokrasiye uygun.	[sıfat] Demokrasiye uygun	(DFT : Cilt I, sf. 465; KF: sf. 291; FBS: sf. 208)
demonstrasyon	<i>démonstration</i>	<i>s. f.</i> gösterme, delil, delâlet, bürhân. gösteriş, eşer, emâret. ızhâr. taÖlîm.	[i. ms] işbât. nümâyîş. gösteriş. beyân. bürhân. taÖlîm ü tedriş.	nf. kanıtlama, gösterme, ispatlama; gösteri; örnek ders; a sk düşmanı şasırtma gösterisi.	[isim] Gösteri	(DFT : Cilt I, sf. 466; KF: sf. 291; FBS: sf. 208)
demoralizasyon²⁰	<i>démoralisation</i>	<i>s. f.</i> ahlâkuñ bozukluğu, fesâd-ı ahlâk.	[i. ms] fesâd-ı ahlâk. kuvve-i maÖneviy eniñ bozulması. tahdiş ü tağlît. yeôs ve fütûra düşme.	nf. cesaret kırma; cesaret kırıklığı, moral bozukluğu; ahlak bozukluğu, ahlak bozma.	[isim] Moral bozukluğu	(DFT : Cilt I, sf. 466; KF: sf. 292; FBS: sf. 209)
demoralize	<i>démoraliser²¹</i>	<i>v. a.</i> ahlâkı bozma, ifsâd-ı ahlâk etmek.	[f. m] ifsâd etmek. düçâr-ı fütür etmek. ahlâkı bozma. maÖneviy âtını kırmak.	vt. umudunu kırmak, cesaretini kırmak, moralini bozmak; ahlakını bozmak.	[sıfat] "Moralini bozmak" anlamındaki demoralize etmek, "moral bozulmak" anlamındaki demoralize olmak birleşik	(DFT : Cilt I, sf. 466; KF: sf. 292; FBS: sf. 209)

²⁰ TS'de "demoralizasyon" kelimesinin kökü "démoralation" olarak verilmiş, ancak Larousse sözlüğünde böyle bir kelime bulunamadı. Aynı anlama gelen "démoralisation" kelimesi temel alındı.

²¹ Bu kelime, sözlüklerde "démoraliser" şeklinde geçmektedir.

					fiillerinde geçen bir söz	
depar	départ	s. m. kalkış, gidiş, yola çıkma, hareket, Öazîmet.	[i. mz] Öazîmet, hareket. ayırma.	nm. yola çıkma, hareket, kalkış; istifa, işten ayrılma; başlangıç; ayırım, ayırma, ayırt etme.	[isim, spor] Çıkış	(DFT : Cilt I, sf. 470; KF: sf. 295; FBS: sf. 211)
departm an	département	s. m. tevziÖ, taqşim. eyâlet. (département administratif, ministère) neẓâret.	[i. mz] devâoir-i devletden her biri. eyâlet. vilâyet.	nm. yönetim birimi, yönetim bölgesi; şube, bölüm; il, eyalet; bakanlık.	[isim] Bölüm	(DFT : Cilt I, sf. 470; KF: sf. 295; FBS: sf. 211)
deplase²²	deplacé	adj. yerinden çıkarılmış. yerinde değil. yakışıksız.	[s] nâ-be-maḥall. münâsebet siz.	adj yerinden oynamış; uygunsuz, yersiz.	[sıfat] "Yerini değiştirmek" anlamında deplase etmek ve "yeri değişmek" anlamında deplase olmak anlamında geçer	(DFT : Cilt I, sf. 473; KF: sf. 296; FBS: sf. 212)
deplasm an	déplacement	s. m. yerinden çıkarma, ihrâcî. yer değişme, tebdîl-i maḳâm, mekân.	[i. mz] tebdîl-i mevkiÖ. seyâhat. yer değiştirme .	nm. yerinden oynatma; yer değiştirme, görevini değiştirme; yolculuk; (geminin) su içindeki hacmi, tonilato.	[isim, spor] 1) Dış saha 2) [denizcilik] Belirli bir durumda yüzen geminin teknesinin taşıdığı suyun ton olarak hacmi	(DFT : Cilt I, sf. 473; KF: sf. 296; FBS: sf. 212)
depo	dépôt	s. m. emânet, vedîÖa. vazÖ. mahzen, maḡâze. dürdi, poşa, çökündü. küme-i ahlât,	[i. mz] emânet. depozito. tortu. poşa. deboy.	nm. koyma; bırakma, verme; emanet; depo, ambar; depozito; garaj; nezaret, gözaltı;	[isim] 1) Korunmak, saklanmak veya gerektiğinde	(DFT : Cilt I, sf. 476; KF: sf.

²²TS'de "deplase" kelimesinin kökü "deplasé" olarak verilmiş, ancak Larousse sözlüğünde böyle bir kelime bulunamadı. Aynı anlama gelen "déplacé" kelimesi temel alındı.

		ictimā-ı ahlāt.		nezarethane; çökelti; sel birikintisi; mevduat.	kullanılmak için bir şeyin konulduğu yer, ardiye 2) Bir malın toptan satıldığı ve çokça bulunduğu yer 3) [askerlik] Ordu mallarının saklandığı, bakımlarının yapıldığı yer, debboy	297; FBS: sf. 213)
depresyon	<i>dépressio</i> <i>n</i>	<i>s. f.</i> ezilüb çukurlanma, başma.	[i. ms] tazyîk ile çökme. çukurlanm a. inḥūtāt. (mec) taḥakkur, tezellül. taḥbîh. tezlîl.	nf. çöküntü alanı; alçak basınç; basınç azalması; (işlerde) durgunluk, kriz; mec. çökme, güçten düşme; depresyon, bunalım, buhran.	[isim, ruh bilimi] 1) Bunalım 2) [ekonomi] Çöküntü	(DFT : Cilt I, sf. 478; KF: sf. 299; FBS: sf. 213)
derivasyon	<i>dérivation</i>	<i>s. f.</i> iştikāk. hiltuñ yolını şapıtma, şarf-ı mecrā-yı hilt.	[i. ms] taḥvîl-i mecrā. iştikāk. inḥurāf. (t) inṣurāf.	n f (suyun) yatağını değiştirme; elek. kol; yolundan sapma; dilb. türetme; mat. türevini alma.	[isim] Irmak vb.nin yatağını değiştirme	(DFT : Cilt I, sf. 481; KF: sf. 300; FBS: sf. 214)
derogasyon	<i>derogatio</i> <i>n</i>	<i>s. f.</i> bozma, nesh.	[i. ms] kânūna, yāhūd ahkām-ı Öadliyye muhālefet. nesh.	nf. aykırılık; huk. ilga, kaldırma.	[isim, hukuk] Ayrıklık	(DFT : Cilt I, sf. 482; KF: sf. 301; FBS: sf. 215)
desen	<i>dessin</i>	<i>s. m.</i> resm, taşvîr. taşvîrūñ kesimi, kerleme. taşvîrūñ biçümü. bir binānuñ resmi.	[i. mz] taşvîr. ressāmlik. kumāşuñ naḫşı.	nm. resim; resim sanatı; desen, örnek; taslak, tasarı; çerçeve, çevre çizgisi.	[isim] 1) Tahta, çini, kumaş, kâğıt vb. yüzeylerin üzerine yapılan çizim 2) Tahta, çini, kumaş, kâğıt vb.	(DFT : Cilt I, sf. 495; KF: sf. 311; FBS: sf. 220)

					yüzeylerin üzerinde varlıkları, nesneleri belirli çizgilerle gösterme, tasvir 3) Görsel bir etki yaratmak amacıyla yapılmış çizgi resimlerin hepsi 4) Desen yapma sanatı	
desinatör	<i>dessinateur</i>	s. m. taşvırcı, muşavvir, ressam.	[i] ressam.	n. desenci, desinatör, desen ressamı; resimci.	[isim] 1) Mesleği desen yapmak olan kimse 2) Endüstri, mimarlık vb.nde desen yapan kimse	(DFT : Cilt I, sf. 495; KF: sf. 311; FBS: sf. 220)
deskriptif	<i>descriptif</i>	adj. vaşfi.	[s] tavşifi.	adj. tasviri, betimlemeli, betimsel.	[sıfat] Tasvirî	(DFT : Cilt I, sf. 487; KF: sf. 305; FBS: sf. 216)
despot (I)	<i>despote</i>	s. m. başlu başına hükümet iden, kām-kār, kām-kār-ı mutlak. zālīm. despot.	[i. mz] mütebid. zālīm hükümdār. (mec) mütehakki m. mütebid.	nm. zorba hükümdar; despot, zorba, dediğini yaptıran kimse.	[isim] 1) Bir ülkeyi zora ve baskıya dayanarak yöneten kimse 2) [mecaz] Her istediğini ve dilediğini yaptırmak isteyen kimse, tiran 3) [sıfat] Zorba	(DFT : Cilt I, sf. 494; KF: sf. 310; FBS: sf. 219)
despotik	<i>despotique</i>	adj. com. müteferrid, müstakill.	[s] keyfi. mütebid-âne.	adj. zorbaca, zorba.	[sıfat, zarf] Despotça	(DFT : Cilt I, sf.

			žālim-āne.			494; KF: sf. 310; FBS: sf. 219)
despotizm	<i>despotisme</i>	s. m. başlu başına hükümet, hükümet-i mutlağa, istiklāl, teferrüd. buyurma, hüküm, tasallut.	[i. mz] istibdat. idāre-i keyfiye ve müstebide. hükümet-i mutlağa.	nm. istibdat, zorbalık yönetimi; despotluk, zorbalık.	[isim] Despotluk, istibdat	(DFT : Cilt I, sf. 494; KF: sf. 310; FBS: sf. 219)
deşarj	<i>décharge</i>	s. m. yük indürmesi_ çıkarması, yük indürme, çıkarma. gülle yāhūd kurşun yayılımı. tebriôe şehâdeti. hafîfletme, tahfîf. ibrâ kâğıdı.	[i. ms] yüki çıkarma. (as) yayılım ateş. ateş itme. bir mecbûriyet veya mesôüliyet den kurtulma. [elektr] şadme. (huk) tebriôe-i zimmet. ibrâ senedi.	nf. yük boşaltma; yayılım ateş; döküntü yeri;deşarj, boşalma, içini dökme; lınc alma; aklama; makbuz, alındı; mim. kurtbacağı (sehpa).	[isim, fizik] 1) Boşalma 2) [mecaz] Rahatlama	(DFT : Cilt I, sf. 428; KF: sf. 268; FBS: sf. 194)
deşifre	<i>déchiffré</i>	v. a. rakam yazusu okumak, hurûf-ı ma'ûhüdeyi açmak_ okuma k. bir müşkili hâll etmek.	[f. m] şifre hâll etmek. karışık yazıyı okumak, sökmek. müşkil ve karışık bir işi tavzîh etmek. biriniñ ma'şad ve niyetini anlamağ.	vt. şifre çözmek; anlamak, sökmek, okumak; açıklamak; açığa çıkarmak; (notayı) bir bakışta çalmak; anlamak, kavramak.	[sıfat] Çözülmüş, açıklanmış	(DFT : Cilt I, sf. 430; KF: sf. 269; FBS: sf. 195)
detant	<i>détente</i>	s. f. tetik.	[i. ms] tüfenk, tabanca tetiği. [mec] sükûnet. gevşeklik. rehâvet.	nf. gevşeme, (gazlarda) genleşme; (silahta) tetik; dinlenme; yatışma.	[isim] Yumuşama	(DFT : Cilt I, sf. 499; KF: sf. 313; FBS: sf. 219)

			tazyıkden kurtulan buhār veyā ğazın inbisātı.			sf. 221)
detay	détail	<i>s. m.</i> tafşıl.	[i. mz] tafşıl, izāh. (تج) perākende şatış.	nm. perakende satış; ayrıntılı hesap; ayrıntı; önemsiz şey.	[isim] Ayrıntı	(DFT : Cilt I, sf. 498; KF: sf. 313; FBS: sf. 221)
determinant²³	déterminante	<i>adj.</i> kesici, katıŖ, katŖi.	[s] mŭcib. katŖi. tahdid ve taŖyin iden. mŭbin.	adj. belirten, gösteren, belli eden; karara vardıran; neden olan. ∅ nm dilb. tamamlayan, belirleyici; mat. belirten.	[isim, matematik] Birkaç bilinmeyenli birinci dereceden eşitlik sistemlerini çözmede kullanılan yardımcı cebirsel anlatım	(DFT : Cilt I, sf. 499; KF: sf. 314; FBS: sf. 221)
determinasyon	détermination	<i>s. f.</i> karar, reŖy, karar-ı katŖi, cezm, taşnım. imāle, Ŗatf.	[i. ms] taŖyin. taŖrif. karār. (fel) cezm. meyl. (sar) maŖnā. (cem) muḡarrarāt .	nf. belirtme, gösterme; karar, azim; belirleme, saptama.	[isim, felsefe] Belirlenim	(DFT : Cilt I, sf. 499; KF: sf. 314; FBS: sf. 221)
detone	détonné	<i>v. n.</i> Ŗalevenŭb patlamak, Ŗalevenmiş bir şeyŖ çatırdamak.	[f. l] notayı şaşırub falŖo teğannŭ itmek, çalmaḡ.	vi. mŭz. perdeyi şaşırmak, falŖo yapmak; mec. uyuşmamak.	[sıfat, mŭzik] Yanlış, kusurlu (ses)	(DFT : Cilt I, sf. 500; KF: sf. 314; FBS: sf. 221)
developman	développe- ment	<i>s. m.</i> açılış, inbisāt, inkişāf. tafşıl.	[i. mz] inkişāf. tevessŭŖ. yayılma, açılma. tafşıl, izāh.	nm. ilerleme, gelişme, gelişim; kılıfından çıkarma, açma; açıklama; büyŭme,	[isim] Fotoğrafçılık ta kullanılan, kimyevi bir tür banyo maddesi	(DFT : Cilt I, sf. 504; KF: sf.

²³ TS'de determinant kelimesinin kökeni "déterminante" olarak geçiyor, ama sözlüklerde "déterminante" kelimesi yerine, aynı anlama gelen "déterminant" şeklinde yer alıyor.

			(فوطو) menfî kışelerdek i resmi meydāna çıkarma. neşv ü nemā. teşekkül. (mec) terakkiyât, islahât.	serpilme; mat. açındırma; fot. banyo etme.		317; FBS: sf. 222)
dezavant aj	désavanta ge	s. m. altlık, aşağılık, nokşân-ı kifâyet. zarar, nokşân.	[i. mz] zarar. mahzûr. mazarrat. mâdûniyet .	nm. elverişsizlik, engel; zarar; ziyan.	[isim] Avantajlı olmama durumu	(DFT : Cilt I, sf. 486; KF: sf. 304; FBS: sf. 216)
dezenfek siyon	désinfecti on	s. f. def'Ö-i Öufûnet.	[i. ms] Öufûnetin azalması. tebhîr. dezenfeksi yon.	nf. mikroplardan temizleme, mikropsuzlaştırm a.	[isim, tıp] Cansız yüzeylerdeki hastalık yapma özellği olan bakteri, virüs, parazit gibi mikroorgani zmaların kimyasal maddeler kullanılarak sayıca, türce azaltılması veya yok edilmesi işlemi	(DFT : Cilt I, sf. 491; KF: sf. 308; FBS: sf. 218)
dezenfek te	désinfecté	v. a. murdâr koşuyı gidermek.	[f. m] havânî Öufûnetini def'Ö itmek. tathîr itmek. dezenfekte itmek.	vt. mikroplardan temizlemek.	[sıfat] Mikroplarda n temizlenmiş	(DFT : Cilt I, sf. 491; KF: sf. 308; FBS: sf. 218)
didaktik	didactique	adj. com. öğredici, ta'Ölîmî, Öölme müteÖallik.	[s] (eşer hakkında) tedrişî. (i. mz) Öölüm-ı Öölîye. (i. ms)	adj. öğretsel, didaktik; öğretici; bilimsel.	[sıfat] 1) Öğretici 2) [isim, eğitim bilimi] Öğretim yöntemlerini	(DFT : Cilt I, sf. 511; KF: sf. 323;

			şanÖat-1 tedriş.		ele alan bilgi, öğretim bilgisi	FBS: sf. 225)
diftong	<i>diphthongu</i> <i>e</i>	s. f. iki harflerüñ ictimāÖından hâsıl olan şavt.	[sar] müreккеb şāóit.	nf. dilb. diftong, ikili ünlü, tek hece şeklinde çıkan iki ünlü.	[isim, dil bilgisi] İkili ünlü	(DFT : Cilt I, sf. 516; KF: sf. 327; FBS: sf. 228)
difüzyon	<i>diffusion</i>	s. f. yayılma, tağılma, işāÖa, intişār, ifāza, çok sözlülik, söz taşkınlığı, tafsîl, keşret-i kelām.	[i. ms] seyyāliñ dağılması, yayılması, intişār. (ed) itnāb- ı mahl.	nf. yayma, dağıtma; yayılma, dağılma; yayımlama; dağıtım.	[isim, fizik] Moleküllerin kinetik enerjileri sebebiyle çok yoğun bir bölgeden az yoğun bir bölgeye hareketleri	(DFT : Cilt I, sf. 513; KF: sf. 324; FBS: sf. 226)
diksiyon	<i>diction</i>	s. f. söz, söyleyiş, kelime, Öibāre, elfāz.	[i. ms] tarz u tertib-i ifāde.	nf. söyleme tarzı, okuyuş biçimi, diksiyon, söylem.	[isim] 1) Seslerin, sözlerin, vurguların, anlam ve heyecan duraklarını kurallarına uygun olarak söyleme biçimi 2) Konuşulan dilin incelenmesi ve kullanılması 3) [tiyatro] Duru, açık vurgulama ve çıkaklara tam uyarak konuşma	(DFT : Cilt I, sf. 510; KF: sf. 323; FBS: sf. 225)
diktatör	<i>dictateur</i>	s. m. hākim-i mutlak, hük- m-i mutlak ile emr idici.	[i. mz] diktatör. āmīr-i lā- yüsöel. irāde-i memleketi ñ bütün kuvvetleri ni nefsinde cemÖiden	nm. diktatör; zorba.	[isim] 1) Bütün siyasi yetkileri kendinde toplamış bulunan kimse 2) [sıfat, mecaz]	(DFT : Cilt I, sf. 510; KF: sf. 323; FBS: sf. 225)

			kimse.		Zorba	
dikte	<i>dictée</i>	s. f. yazdırılmak için ağızdan olan tahtir.	[i. ms] imlā. telkīn, ilkā. birine bir şeyi söyleyub yazdırma.	nf. söyleyip yazdırma; yazılan metin; imla, yazım; zorlama.	[isim] 1) Bir başkasına o anda söyleyerek yazdırma, yazdırım 2) Bu biçimde yazdırılan şey	(DFT : Cilt I, sf. 510; KF: sf. 323; FBS: sf. 225)
dinamik	<i>dynamique</i>	s. f. Öilm'ül-kuvvet'il-muhriket'il-eccām.	[i. ms] mihanikde kuvvet ve hareket mebhāşı.	adj. kuvvetle ilgili; dinamik, çevik, atik. ∅ nf. devimbilim, dinamik.	[sıfat, fizik] 1) Hareketli, her an değişebilen, duruk karşıtı 2) [isim, fizik] Mekaniğin kuvvet, hareket, enerji arasındaki ilişkilerini inceleyen dalı, devim bilimi 3) [felsefe] Devimsel 4) [mecaz] Canlı, etkin, hareketli	(DFT : Cilt I, sf. 549; KF: sf. 354; FBS: sf. 241)
diplomasi	<i>diplomatie</i>	s. f. düvel beyninde mer'ûi olan münāsebāt u mu'āmelātın Öilm ü ma'rifeti.	[i. ms] diplomasi. diplomatlık.	nf. diplomatlık; mec. kurnazlık, beceriklilik.	[isim] 1) Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü 2) Yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı 3) Bu işte çalışan kimsenin görevi, mesleği 4) Bu görevlilerin oluşturduğu topluluk 5) [mecaz]	(DFT : Cilt I, sf. 516; KF: sf. 328; FBS: sf. 228)

					Güç bir görüşme sırasında gösterilen ustalık ve beceriklilik	
diplomat	<i>diplomate</i>	<i>s. m. Ölüm-i mu'āmelāt-ı düvele āšinā.</i>	[i. mz] diplomat, siyāşī. (mec) kurnaz.	nm. diplomat; bir tür meyveli pasta. □ adj. n. kurnaz, becerikli, usta.	[isim] 1) Dış politikayla uğraşan ve ülkesini temsil etmekle görevlendirilen kimse 2) Teksir yapmak için kullanılan bir mumlu kâğıt türü 3) [mecaz] İlişkilerinde kurnaz, becerikli olan	(DFT : Cilt I, sf. 516; KF: sf. 327; FBS: sf. 228)
diplomatik	<i>diplomati que</i>	<i>s. f. bahş Ōan hūkū'ul-milel.</i>	[s] siyāşī, diplomatik i.	adj. diplomatlıkla ilgili, diplomatik; ustaca, kurnazca, beceriklice. □ nf. tarihi ve resmi belgeleri inceleyen bilim.	[sıfat] Diplomasi ile ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 516; KF: sf. 328; FBS: sf. 228)
direksiyon	<i>direction</i>	<i>s. f. idāre. meslek. nāzırılık, neżāret. yol, meslek, semt. teveccüh-i fikr ü niyyet.</i>	[i. ms] istikāmet. cihet, veche. idāre. neżāret. müdriyet.	nf. yönetme, yönetim, idare; yöneticilik; yönetim binası; yön; (oto) direksiyon.	[isim] Taşıta istenilen yönü vermeye ve taşıtı belirli bir doğrultuda götürmeye yarayan düzenek, yönelteç	(DFT : Cilt I, sf. 517; KF: sf. 328; FBS: sf. 228)
direkt	<i>direct</i>	<i>adj. toğru, müstaķim. bi-lā vāşita.</i>	[s] doğru. müstaķim. bi-lā-vāşita. (mec) mutlak, tām.	adj. doğru, dolaysız, dolambaçsız; aracısız, dolaysız; duraksamadan, bir yerde durmadan.	[sıfat] 1) Dolaysız, aracısız 2) [zarf] Doğru olarak, hiçbir yerde durmadan, duraksız, doğruca 3) [zarf]	(DFT : Cilt I, sf. 517; KF: sf. 328; FBS: sf. 228)

					Doğrudan, doğrudan doğruya	
disiplin	discipline	s. f. öğrenme, terbiye, taÖlüm. yol, erkān, nizām.	[i. ms] zabt u rabt. ādāb u erkān. terbiye, intiẓām, inzibāt. itāÖat. teödjb.	nf. disiplin, sıkıdüzen; yöntem, yol; bilim dalı, ders; falaka.	[isim] 1) Sıkı düzen 2) Kişilerin içinde yaşadıkları topluluğun genel düşünce ve davranışların a uymalarını sağlamak amacıyla alınan önlemlerin bütünü 3) Öğretim konusu olan veya olabilecek bilgilerin bütünü, bilim dalı	(DFT : Cilt I, sf. 518; KF: sf. 329; FBS: sf. 229)
disipline	discipliné	adj. öğrenmiş, terbiye olunmuş, rābıtaya kõnmuş.	[s] terbiyeli, zabt u rabtı mükemme l. nizāma kõnmağ. (mec) münkād kılmağ. tābiÖ eylemek. terbiye itmek.	adj. disiplinli, itaatli.	[sıfat] "Sıkı düzen ve denetim altına alınmak, zapturapt altına alınmak, denetim altında tutulmak" anlamlarında discipline edilmek, "sıkı düzen ve denetim altına almak, zapturapt altına almak" anlamlarında discipline etmek, "kendi kendine veya dış etkilerle düzen ve denetim altına girmek" anlamında	(DFT : Cilt I, sf. 518; KF: sf. 329; FBS: sf. 229)

					disipline olmak birleşik fiillerinde geçen bir söz	
disk	<i>disque</i>	s. m. tabak, kayrak. top, cirm, keliçe. dāoire.	[i. mz] kurs. el ile atılan dāoirevi, maŌdeni kâydırak. sini. çalpäre.	nm. plak; sp. disk; gökb. teker, yıldızların görünen yüzü; (demiryolunda) yolun açık olup olmadığını gösteren levha.	[isim, spor] 1) Disk atmada kullanılan, erkekler için 2, kadınlar için 1 kg ağırlığında, genellikle metal bir çember ile çevrelenmiş tahta ağırşak 2) Gramofon plağı 3) [anatomi] Omurları birbirine birleştiren ana madde 4) [fizik] İnce ve çapı oldukça büyük teker şeklinde parça	(DFT : Cilt I, sf. 524; KF: sf. 333; FBS: sf. 231)
diskur	<i>discours</i>	s. m. mükāleme, muşāhabet, şohbet. kelām, hitāb.	[i. mz] söz. kelām. nutk. hitāb. lāf. boş lağırdı.	nm. söylev, nutuk; söz, konuşma, gevezelik, lakırdı.	[isim] Söylev, nutuk	(DFT : Cilt I, sf. 519; KF: sf. 330; FBS: sf. 229)
dispanse r	<i>dispensaire</i>	s. m. Ōilāc terkibi kitābı. fuḡarālara Ōilāc virilecek yer.	[i. mz] (t) dispanser. hastalara meccānen bakılan muŌāyene hane.	nm. sağlıkevi, dispanser.	[isim] Sağlık ocağı	(DFT : Cilt I, sf. 522; KF: sf. 332; FBS: sf. 230)
distribüt ör	<i>distributeur</i>	s. pay idici, üleştürici, müvezzîŌ, muḡassım.	[i-ş] müvezzîŌ. taḡşım iden. tertib iden. [i. mz]	n. dağıtıcı, dağıtan, dağıtımcı; dağıtıcı alet.	[isim, teknik] Dağıtıcı	(DFT : Cilt I, sf. 529; KF: sf. 529)

			tevzi makinesi.			336; FBS: sf. 232)
diyabet	diabète	<i>s. m.</i> dolab Öilleti, per-kār Öilleti, seles, selāset. nufās.	[i. mz] şeker hastalığı.	nm. diyabet, şeker hastalığı.	[isim, tıp] Şeker hastalığı, şeker	(DFT : Cilt I, sf. 507; KF: sf. 319; FBS: sf. 224)
diyabetik	diabétique	<i>adj. et s.</i> dolab Öillete uğramış. seles Öillete dāoir.	[s] şeker hastalığına müteÖalli k.	n. şeker hastası, diyabetik. □ adj şeker hastalığıyla ilgili, diyabetik.	[sıfat, tıp] Şeker hastalığı ile ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 507; KF: sf. 319; FBS: sf. 224)
diyafram	diaphragme	<i>s. m.</i> hicāb'ül- kalb, hūlb, hicāb'ül- cevf. <i>s. m.</i> cān evi.	[i. mz] (teş) hicāb-ı hāciz, cān evi. cidār. bölme. (فوطو) ziyānıñ lüzümü kadar geçmesi için Öadeseniñ öñüne konulan ve istenildiği kadar büyültülüb küçültülen delikli levhā.	nm. anat. diyafram kası; burun direği; (ses aletlerinde) titreşen parça; fiz. fot. diyafram; (kadınlar için) prezervatif.	[isim, anatomi] 1) Göğüs ve karın boşluklarını birbirinden ayıran ince ve geniş kas 2) [fizik] Bir ışık demetinde uçtaki ışıkları tutmak ve optik cihazlarda daha net bir görüntü elde etmek için çapı ayarlanabilir ışık geçirmez levha	(DFT : Cilt I, sf. 509 & Cilt I Appe ndice , sf. 124; KF: sf. 322; FBS: sf. 225)
diyagonal	diagonal	<i>adj.</i> kātıÖ'uz- zāviyeteyn'ül- mütēkābiletey n.	[i. ms] kutr-ı zū keşir'ül- adlāÖ.	adj. geom. köşegen biçimli, yanlamasına.	[isim] 1) Eğri bir biçimde dokunmuş kumaş 2) [matematik] Köşegen	(DFT : Cilt I, sf. 508; KF: sf. 320; FBS: sf. 224)

diyalekt	<i>dialecte</i>	<i>s. m.</i> bir vilâyetün lisânı, luğat, lağvet.	[i. mz] lehce. lisân.	adj. lehçeyle ilgili.	[isim, dil bilimi] Lehçe	(DFT : Cilt I, sf. 508; KF: sf. 321; FBS: sf. 224)
diyalektik	<i>dialectique</i>	<i>s. f.</i> Öilm-i mantık, fenn-i münâžara.	[i. ms] fenn-i münâžara. cedel. âdâb. mantık&[s] münâžaray a mütēalli kı.	nf. diyalektik, eytişim. □ adj diyalektik, eytişimsel.	[isim] Gerçekliği ve onun çelişmelerini incelemeye yarayan ve bu çelişmeleri aşmayı sağlayan yolları aramayı öngören akıl yürütme yöntemi, eytişim	(DFT : Cilt I, sf. 508; KF: sf. 321; FBS: sf. 224)
diyalog	<i>dialogue</i>	<i>s. m.</i> mükâleme, muhâvere.	[i. mz] mükâleme.	nm. diyalog, ikili konuşma, karşılıklı konuşma.	[isim] 1) Karşılıklı konuşma 2) Oyun, roman, hikâye vb. eserlerde iki veya daha çok kimsenin konuşması 3) Konuşmaya dayanılarak yazılmış eser 4) [mecaz] Anlaşma, uyum sağlama veya bu yolda çalışma	(DFT : Cilt I, sf. 509; KF: sf. 321; FBS: sf. 224)
diyapazon	<i>diapason</i>	<i>s. m.</i> eltamet'ül-kübrâ.	[müz] diyapazon.	nm. müz. ses merdiveni; fiz. diyapazon, iki kollu çelik ses ölçüsü; mec. seviye, düzey.	[isim, fizik] Titreştirildiği inde ana seslerden birini veren, U biçiminde, küçük bir çelik araç	(DFT : Cilt I, sf. 509; KF: sf. 321; FBS: sf. 224)

						225)
diyastaz	diastase	s. f. gemigün yerinden oynaması, infikāk'ül-Ūzm.	[i. ms] (k) kimyevî sevbiye. (teş) mafsal kemiklerin in kazāoen ayrılması.	nf. diyastaz, nişastayı dekstrin ve maltoz haline getiren maya.	[isim, biyoloji] Nişastayı dekstrin ve glikoz durumuna getiren, tükürükte ve pankreasın salgısında bulunan bir enzim	(DFT : Cilt I, sf. 510; KF: sf. 322; FBS: sf. 225)
diyastol	diastole	s. f. yürek yayılması, kalbün hareket-i inbisātiyesi.	[i. ms] (teş) kalb ve şerāóiniñ hareket-i inbisātiyesi i.	nf. biy. (kalp ve damarlarda) gevşeme, yürek gevşemesi, diyastol.	[isim, fizyoloji] Sistolden sonra karıncıkların genişlemesi	(DFT : Cilt I, sf. 510; KF: sf. 322; FBS: sf. 225)
diyet (II)	diète	s. f. yemekden şakınma, perhiz, hamiyet. Nemçe ve milel-i diğerün vükelā cemŪiyeti.	[i. ms] perhiz. hamiye. mahrūmiyet. & [i. ms] baŪ-ı memleketlerde meclis-i mebŪšān a virilen ismdir. diyet meclisi.	nf. perhiz, diyet; diyet meclisi.	[isim] Sağlığı korumak veya düzeltmek amacıyla uygulanan beslenme düzeni, perhiz, rejim	(DFT : Cilt I, sf. 511; KF: sf. 323; FBS: sf. 225)
diyetetik	diététique	adj. com. perhiz eylemesine dāóir.	[s] perhize müteŪalli k. [i. ms] hıfz'us-şihha.	adj. perhizle ilgili, diyetetik. besibilimsel. ∅ nf. diyetetik, besibilim.	[isim] Kötü beslenmenin yol açtığı hastalıkları, yiyeceklerin besin değerlerini inceleyen sağlık bilgisi dalı	(DFT : Cilt I, sf. 511; KF: sf. 323; FBS: sf. 226)
dizyem	dixième	adj. com. onuncu, Ūaşır.	[s-i] onuncu. (i. mz) onda bir.	adj. onuncu. ∅ nm. onda bir.	[isim] Sıcakölçerde santigradın onda biri	(DFT : Cilt I, sf. 532; KF: sf. 339; FBS: sf. 226)

						233)
dogma	dogme	<i>s. m.</i> Óağide.	[i. mz] Óağide. naşş. Óumde.	nm. fel. dogma, inak, kesin gerçek kabul edilen inanç; dini inançlar bütünü.	[isim] 1) Belli bir konuda ileri sürülen bir görüşün sorgulanama z, tartışılmaz gerçek olarak kabul edilmesi 2) [felsefe] Doğruluğu sınanmadan benimsenen, bir öğretinin veya ideolojinin temeli yapılan sav, nas, inak	(DFT : Cilt I, sf. 534; KF: sf. 340; FBS: sf. 234)
dogmatik	dogmatique	<i>adj. com.</i> ahkām-ı diniyeye dāoir, iÖtiqādī. hükmi.	[s] iÖtiqādāt ve ahkām- ı mezhebiye ye müteÖalli k. hük-m-i katÖiyi hāvī ifade. (i. ms) bir diniñ mecnüÖa -i Óağāóidi.	[s] iÖtiqādāt ve ahkām-ı mezhebiyeye müteÖallik. hük-m-i katÖiyi hāvī ifade. (i. ms) bir diniñ mecnüÖa-i Óağāóidi.	[sıfat, felsefe] 1) Deney bilgisini, deneye dayanan kanıtları hiçe sayarak kamıların inanç öğretilerinde n çıkaran (düşünce biçimi), inaksal 2) [isim] Felsefe ve din dogmalarını n mantıksal ve sıralı bir yolla ortaya konuluşu	(DFT : Cilt I, sf. 533; KF: sf. 340; FBS: sf. 223)
doktor	docteur	<i>s. m.</i> muÖallim, müderres. hoca. hekīm. üstād, Öallāme.	[i. mz] hekīm. doktor. bir Öilm ve fenden meózün olan.	nm. doktor, hekim; doktora yapmış kimse; bilgin.	[isim] 1) Hekim 2) Bir fakülteyi veya bir yüksekokulu bitirdikten sonra belli bir bilim dalında en yükseköğren im	(DFT : Cilt I, sf. 532; KF: sf. 339; FBS: sf. 233)

					basamağına vardığını, geçirdiği özel sınavla ve başarılı bir eserle gösterenlere verilen akademik unvan	
doktora	doctorat	<i>s. m.</i> müderislik, müderislik pāyesi. rütbe-i tedrîse vâsıl olmak.	[i. mz] doktora, meðzüniye t şehadetnā mesi. tabiblik.	nm. doktora; doktorluk.	[isim] Bir fakülte veya yüksekokulu bitirdikten sonra o bilim dalında sınav ve bilimsel bir eserle erişilen derece, basamak	(DFT : Cilt I, sf. 533; KF: sf. 339; FBS: sf. 233)
doktrin	doctrine	<i>s. f.</i> bilgü, biliş. Öilm, maÖrifet. taÖlüm, mezheb.	[i. ms] bir mezhebin yāhūd siyasi felsefî bir tarîkıñ esās iÖtikād ve mesleği. meslek, mezheb, usūl, Öumde. fıkr. Öilm. maÖlümāt .	nf. doktrin, öğreti; huk. içtihat.	[isim] Öğreti	(DFT : Cilt I, sf. 533; KF: sf. 339; FBS: sf. 223)
doküman	document	<i>s. m.</i> işbāt, delîl. sened, hüccet.	[i. mz] hüccet. veşîkâ. evrāk.	nm. belge.	[isim] Belge, vesika	(DFT : Cilt I, sf. 533; KF: sf. 340; FBS: sf. 223)
domestik	domestique	<i>adj.</i> evüñ, eve mensüb, beyti, yabāndan değil, hāne-gî. iç, dāhilî. hizmet-kār, yanaşma. besleme.	[s] ehli, beyti. meönüs.	<i>adj.</i> evle/aileyle ilgili; evcil, ehli. □ nm. yuva, ev. □ n. hizmetçi, uşak.	[sıfat] 1) Evcil 2) Yerel, yerli 3) [isim] İç, ülke içi	(DFT : Cilt I, sf. 535; KF: sf. 342; FBS:

		etbāØ.				sf. 234)
dominant	dominant <i>e²⁴</i>	<i>adj.</i> cümleden üst, gâlib. heves-i gâlib. ziyâde yüksek olan. buyuran, hükümet iden.	[s] gâlib, hakim. havâleli.	adj. egemen, hâkim; başlıca, en önemli; baskın, üstün, başat. □ nf. belirleyici özellik, temel özellik.	[sıfat] Baskın	(DFT : Cilt I, sf. 535; KF: sf. 342; FBS: sf. 234)
domino	domino	<i>s. m.</i> papas kaputı. balo kıyâfeti. bir nevó-i oyun.	[i. mz] baloya mahşûs elbise. domino. domino denilen oyun.	nm. takkeli balo giysisi; domino oyunu.	[isim] 1) Üzerleri noktalarla işaretli dikdörtgen biçiminde yirmi sekiz taşla masa üzerinde oynanan bir oyun 2) Maskeli balolarda giyilen kukuletalı uzun giysi	(DFT : Cilt I, sf. 536; KF: sf. 342; FBS: sf. 234)
done	donnée	<i>s. f.</i> ma'ûlüm olan miqdârı.	[i. ms] ka'ziyye-i müşbete. mu'vâtiye. fıkır-i esâşî.	nf. veri, dayanılan bilgi; temel öge, temel düşünce.	[isim] Veri	(DFT : Cilt I, sf. 536; KF: sf. 343; FBS: sf. 235)
donör	donneur	<i>s. m.</i> virici.	[s] virici. viren.	n. veren, verici; dağıtan, veren; kon. ihbarcı, muhbir, ele verici; cömert, eli.	[isim, tıp] Verici	(DFT : Cilt I, sf. 537; KF: sf. 343; FBS: sf. 235)
dosya	dossier	<i>s. m.</i> arka, iskemle arkası. bir ma'slahate müte'âllik kâğıdların cümlesi.	[i. mz] yaşlangaç. şandalye, kanape arkalığı. evrâk dosyesi.	nm. dosya; (koltuk/sandalyede) arkalık.	[isim] 1) Aynı konu, aynı kimse, aynı işle ilgili belgeler bütünü	(DFT : Cilt I, sf. 539; KF: sf. 345;

²⁴ Bu kelime, KF'de "dominant" şeklinde geçmektedir.

					2) Bu gibi belgelerin toplandığı kartondan kap	FBS: sf. 237)
doz	<i>dose</i>	<i>s. f.</i> miqdār.	[i. ms] virilmesi icāb iden muāyyen icrā miqdār. miqdār.	nf. doz; miktar, ölçü.	[isim] 1) Bir ilacın bir defada veya bir günde alınması gereken miktarı 2) [kimya] Bir maddenin bir birleşige, bir karışıma giren veya girmesi gereken belli miktarı, düze 3) [mecaz] Genellikle bir davranış, bir konuşma vb.nde yeterli görülen ölçü	(DFT : Cilt I, sf. 539; KF: sf. 345; FBS: sf. 237)
döviz	<i>devise</i>	<i>s. f.</i> Ŗalāmet, rumūzlı şūret. ĥasb-i ĥāl.	[i. ms] remz. şīŖār. (ed) ĥikemiyāt.	nf. özlü söz, savsöz; yabancı para, döviz.	[isim, ekonomi] 1) Ülkeler arası ödemelerde kullanılabilecek para, çek, poliçe vb. her türlü ödeme aracı 2) [ekonomi] Yabancı ülke parası 3) Propaganda, tanıtma amacıyla üzeri yazılmış bez veya karton	(DFT : Cilt I, sf. 505; KF: sf. 318; FBS: sf. 223)
dragon	<i>dragon</i>	<i>s. m.</i> ejder, ezder, ejderhā, ejdehā. yaramaz, şeytān. atlu tüfenkçi. göz bebeğinde	[i. mz] ejder-hā. bir nevō-i sūvārī Ŗaskeri. gürültücü. yayğaracı	nm. ejderha; Dragon süvarisi; mec. sert adam; eli maşalı kadın; hintkertenkelesi.	[isim] 1) Ejderha 2) [tarih] Batı ordularında, atlı veya yaya olarak	(DFT : Cilt I, sf. 543; KF: sf. 348;

		çıkan beyāz leke. hestebr, hestembere, tinnin.	kadın. (baytar) gışāve (tt) hind kertenkelesi.		çarpişan asker sınıfı	FBS: sf. 238)
draje	<i>dragée</i>	s. f. şeker işi, şekerlü bādem. saçma.	[³]bādem şeker. av saçması.	nf. badem şeker; av saçması.	[isim] 1) Üstü şekerli, renkli ve parlak bir madde ile kaplanmış hap 2) Genellikle çikolata ile kaplanmış kuru yemiş	(DFT : Cilt I, sf. 543; KF: sf. 348; FBS: sf. 238)
dram	<i>drame</i>	s. m. komedya kaşidesi.	[i. mz] fāciŌa. dram, (mec) felāket. feciŌa.	nm. dram; tiyatro eseri; facia, feci olay, felaket.	[isim, tiyatro] 1) Sahnede oynanmak için yazılmış oyun 2) Acıklı, üzüntülü olaylar, bazen güldürücü yönlerini de katarak konu alan sahne oyunu veya televizyon filmi 3) Tiyatro edebiyatı 4) [mecaz] Acıklı olay	(DFT : Cilt I, sf. 543; KF: sf. 349; FBS: sf. 238)
dramatik	<i>dramatiqu e</i>	adj. com. komedyaya mütēŌallik.	[s] fāciŌaya mütēŌallik, müēēşir, fāciŌalı. tiyatro piyesleri. [i. mz] müheyyic.	adj. tiyatroyla ilgili; tiyatroyla ilgilenen; heyecan verici, coşturan; tehlikeli, feci, dramatik. □ nm. dram türü.	[sıfat] 1) Sahne oyununa özgü olan 2) İçinde gerilim, çatışma vb. olaylar bulunan, insan ilişkileri ile gelişen (eser, olay) 3) [mecaz] Coşku veren, duyguları kamçılayan	(DFT : Cilt I, sf. 543; KF: sf. 349; FBS: sf. 238)

					4) [mecaz] Acıklı	
drog	drogue	<i>s. f.</i> eczā, her dörlü Öilāc maķūlesi. behār, Öitr. ķıymetsiz bir şeyō.	[i. ms] tıbbı, kimyevı, ıspençiyārı Öilāc. boyacılıķa Öāōid eczā.	nf. (eczacılık/kimya sanayi vb'de kullanılan) ecza; uyuşturucu madde; kötü ilaç; kocakarı ilacı; mec. berbat şey.	[isim, kimya] Hayvan ve bitkilerden kurutularak veya özel metotlarla toplanarak elde edilen, eczacılık ve kısmen sanayide kullanılan ham veya yarı ham madde	(DFT : Cilt I, sf. 544; KF: sf. 350; FBS: sf. 239)
duayen	doyen	<i>s. m.</i> baş eski, şeyh.	[i. mz] bir mesleķiñ eñ ihtiyaı ve kıdemlisi. mesen. yaşlı. müōessesā t-ı Öilmiyede müdirlik pāyesini ihraz itmiş adam.	n. (bir grupta) en kıdemli, en yaşlı; dekan; başpapaz.	[isim] 1) Bir meslekte yaşça, kıdemce ileride ve yetenek bakımından üstün niteliķe sahip olan kimse 2) Kordiplomat ikte kıdemlilik bakımından başta gelen diplomata	(DFT : Cilt I, sf. 543; KF: sf. 348; FBS: sf. 238)
dublaj	doublage	<i>s. m.</i> kaplama, gemi kaplaması.	[i. mz] kaplama.	nm. astarlama, astar geçirme; sin. dublaj, filmi seslendirme.	[isim, sinema] 1) Seslendirme 2) Yabancı dildeki filmlerin başka bir dile çevrilmesi işi	(DFT : Cilt I, sf. 539; KF: sf. 345; FBS: sf. 237)
duble²⁵	doublé	iki kat, astarlu.	[i. mz] altun veyā gümüş kaplama.	adj. astarlanmış; ikilenmiş, sureti çıkartılmış; sin. (film) seslendirilmiş n nm değerli madenle kaplı	[isim] 1) Belirli miktarın veya büyüklüğün iki katı 2) Giysilerin	(DFT : Cilt I, sf. 540; KF: sf. 346;

²⁵ DFT'de “doublé” kelimesi “doubler” maddesinin içinde geçmektedir.

				mücevher; (bilyardoda) bilyanın kenara çarpıp karambol yapması.	iç bölümüne geçirilip kumaşla birlikte dikilen astar veya giysilerin içine ayrı olarak giyilen giyecek 3) [sıfat] Bir kadeh miktarında olan 4) [sıfat] İkili, gidiş ve gelişi ayrılmış (yol)	FBS: sf. 237)
duş	<i>douche</i>	s. f. ılıca şuyı bir hastanın Öüzvuna ²⁶ dökülme.	[i. ms] duş.	nf. duş; kon. paylama, azar, papara; hayal kırıklığı.	[isim] 1) Temizlik veya tedavi amacıyla suyu yüksekten üzerine doğru püskürtme yoluyla yıkama 2) Bu biçimde yıkamaya yarayan alet	(DFT : Cilt I, sf. 541; KF: sf. 346; FBS: sf. 237)
dük	<i>duc</i>	s. m. duğa.	[i. mz] duğ.&[i. mz] puhu kuşu. arkasında siyâh yeri bulunan bir nevó-i araba.	nm. dük, duka; puhukuşu; dört tekerlekli iki kişilik gezi arabası.	[isim] Bazı devletlerde prensten sonra gelen en yüksek soyluluk unvanı	(DFT : Cilt I, sf. 546; KF: sf. 352; FBS: sf. 240)
düşes	<i>duchesse</i>	s. f. duğa zevcesi.	[i. ms] duğanın zevcesi, düşes.	nf. düşes; dük eşi; bir cins armut; kibarlık taslayan kadın.	[isim] Dükün karısı	(DFT : Cilt I, sf. 546; KF: sf. 352; FBS: sf. 240)

²⁶ Bu kelime “عضوسنه” şeklinde yazılmış, ama cümlelerin gelişine göre “üzvuna” okunuşu daha uygun düşmektedir.

edisyön	édition	s. f. def'Öa-i vāhidede bir kitābuñ tab'Ö u neşri. başmanuñ resm ü şüreti.	[i. ms] tab'Ö. neşr. (mec) tekrerrür.	nf. baskı, yayım, basım; yayıncılık, basım işleri.	[isim] Basım	(DFT : Cilt I, sf. 568; KF: sf. 371; FBS: sf. 248)
editör	éditeur	s. com. bir müóellifüñ kitābını tab'Ö u neşr iden kimesne.	[i. mz] tabi'Ö u nāşir.	n. adj. editör, yayımcı.	[isim] 1) Yayımcı 2) Yazıları yeniden düzenleyerek yayıma hazırlayan kimse	(DFT : Cilt I, sf. 567; KF: sf. 371; FBS: sf. 248)
efektif	effectif	adj. gerçek, gerçekden var, hāqıqaten mevcüd, hāqıqı.	[i. mz] (as) bir kıt'Öanıñ mevcüdi. (تجا) naqd. & [s] fi'Ölî. taḥākkuk itmiş. hāqıqı.	adj. gerçek, somut, var olan. & nm. mevcut; yatırılan para.	[isim, ekonomi] 1) Bankacılıkta nakit para 2) Banknot ve metal para 3) Merkez Bankası tarafından alım satımı yapılan ve Türk lirası olarak kurları belirlenen yabancı ülke parası	(DFT : Cilt I, sf. 568; KF: sf. 372; FBS: sf. 249)
efemine	efféminé	adj. zenne hūy lu, muḥanneş.	[s] kadın gibi nāzik alışımsı. gevşek. şehvet-engiz.	adj. kadınsı.	[sıfat] Kadınsı	(DFT : Cilt I, sf. 569; KF: sf. 372; FBS: sf. 249)
efor	effort	s. m. çalışma, küşiş, sa'Öy, cidd, cehd, ihtimām, iḳdām. yorulma, zahmet.	[i. mz] cehd. gayret. himmet. sa'Öy. (مىخا) kuvvet. şiddetli ağrı.	nm. gayret, çaba; çekme gücü; güç; fıtık; kas ağrısı.	[isim] Çaba, güç	(DFT : Cilt I, sf. 570; KF: sf. 373; FBS: sf. 249)

						249)
efriz	<i>frise</i>	s. f. şaçağ, efriz. bir nev'Ö-i kumâş.	[i. ms] (mi) pervâz ve şaçağlarda tezyînât-ı mi'Ömâriy e. kitâbe mahalli. efriz.	nf. mim. (duvar şaçağlarında) pervaz, friz; bir cins yünlü kumaş; (tiyatro sahnesinde) gök dekoru.	[isim, mimarlık] Friz	(DFT : Cilt I, sf. 771; KF: sf. 528; FBS: sf. 317)
eglog	<i>églogue</i>	s. f. çoban türkîsi.	[i. ms] çoban şi'Öri ve şarkîsî.	nf. kır şiiri; çoban türküsü.	[isim, edebiyat] Kısa kır manzumesi, çoban türküsü	(DFT : Cilt I, sf. 573; KF: sf. 375; FBS: sf. 250)
egoist	<i>egoïste</i>	s. m. ehl-i enâniyet, benlik da'Övâsında olan.	[i] hod-gâm. hod-bîn.	adj. n. bencil.	[sıfat] Bencil, hodbin	(DFT : Cilt I, sf. 574; KF: sf. 375; FBS: sf. 250)
egoizm	<i>egoïsme</i>	s. m. benlik, benlik da'Övâsı, enâniyet.	[i. mz] hod-gâmlık. hod-bînlik.	nm. egoizm, bencillik, bencilik.	[isim] Bencillik	(DFT : Cilt I, sf. 573; KF: sf. 375; FBS: sf. 250)
egzersiz	<i>exercice</i>	s. m. işleme, Öamel, idmân. Öamel-i medîd. hareket. yorma, zahmet. hizmet.	[i. ms] ta'Ölîm. temrîn. idmân. sa'Öy. fi'Öl. me'ómüriy et, vazîfe. icrâ, ifâ. (huk) isti'Ömâl.	nm. egzersiz, alıştırma, çalışma; yapma, icra etme, etme; beden eğitimi, jimnastik; kullanma; ask. talim; bütçe dönemi.	[isim] 1) Alıştırma 2) [spor] İdman	(DFT : Cilt I, sf. 678; KF: sf. 463; FBS: sf. 287)
egzotik	<i>exotique</i>	adj. com. yabânî, ecnebi, garîb.	[s] berânî. başka bir memleket den, iklimden nakl idilen	adj. egzotik, yabancı ülkeden; yabancı ülkeden gelmiş.	[sıfat] Yabancı	(DFT : Cilt I, sf. 680; KF: sf. 287)

			ḥayvānāt ve nebātāta itlāk olunur.			465; FBS: sf. 288)
ekarte	<i>écarté</i>	v. a. ayırmak. ber-taraf itmek. ırak itmek, ıraklamak, teb'Öjd itmek, yerinden çıkararak. yanından teb'Öjd itmek. şapıtmağ. şavulmağ.	[f. m] ayırmak. dağıtmak. açmak. şaçdırmak. uzaklaşdır mak. teb'Öjd itmek. ber- taraf itmek. def'Ö itmek. (mec) şapıtmağ.	vt. ayırmak; aralamak; yarmak, açmak; uzaklaştırmak; isk. (kimi kâğıtları) ıskartaya çıkarmak.	[sıfat] "Saf dışı etmek, konu dışında tutmak" anlamlarında ki ekarte etmek, "saf dışı bırakılmak, konu dışı tutulmak" anlamında ekarte edilmek birleşik fiillerinde geçen bir söz	(DFT : Cilt I, sf. 553; KF: sf. 360; FBS: sf. 243)
ekinoks	<i>équinoxe</i>	s. m. gice ile günüñ ber-â- berliği, i'Ötidāl'ül-leyl ve'n-nehār.	[i. mz] tesāvi-i leyl ve nehār. i'Ötidāl.	nm. gökb. geceyle gündüzün eşit olduğu zaman, gün-tün eşitliği.	[isim, gök bilimi] Gün tün eşitliği	(DFT : Cilt I, sf. 640; KF: sf. 433; FBS: sf. 274)
ekipman	<i>équipement</i>	s. m. tedārüklik, donatma, techiz.	[i. mz] techizāt. melbūsāt. levāzım.	nm. donanım; donatma, donatım; donanım sağlama, gereçlendirme; gereç, malzeme.	[isim] Takım	(DFT : Cilt I, sf. 641; KF: sf. 433; FBS: sf. 274)
eklektik	<i>éclétique</i>	adj. müntehib, feylesof-ı mütenakḳıd.	[i. mz] muḳtātıf.	adj. (değişik şeyler arasında) iyi bulduklarını seçen, seçici; fel. eklektik, seçmeci.	[sıfat, felsefe] Seçmeci	(DFT : Cilt I, sf. 560; KF: sf. 365; FBS: sf. 246)
eklektizm	<i>éclétisme</i>	s. m. ḥikmet'ül- ehl'il-intikād.	[i. mz] (fel) iḳtıtāfiye.	nm. (değişik şeylerden) iyi bulduklarını seçme; fel.	[isim, felsefe] Seçmecilik	(DFT : Cilt I, sf. 560;

				seçmecilik, eklektizm.		KF: sf. 366; FBS: sf. 246)
ekler	<i>éclair</i>	s. m. şimşek, yıldırım, berç.	[i. mz] şimşek. bir nevó-i pasta.	nm. şimşek; parıltı; ekler, bir tür kremalı pasta. □ adj çok hızlı, çok çabuk, seri.	[isim] İçi krema ile doldurulmuş bir pasta türü	(DFT : Cilt I, sf. 558; KF: sf. 365; FBS: sf. 245)
ekliptik	<i>écliptique</i>	s. f. tarîk-i şemsî, semt'üş-şems. adj. com. küsüfî, husûfî.	[i. ms] (hey) dâôire-i inşılâb. medâr-ı şems. [s] küsüfî, husûfî.	nm. güneşin dünya etrafındaki yörüngesi, tutulum.	[isim, gök bilimi] Tutulum	(DFT : Cilt I, sf. 560; KF: sf. 366; FBS: sf. 246)
ekol	<i>école</i>	s. f. mekteb, taôlîm-hâne, ders yeri. mezheb.	[i. ms] medrese, mekteb. bir muôallimi ñ mecmûô-ı talebesi. meslek, mezheb. hatâ, yañlış.	nf. okul; okul personeli; öğrenciler; fikir/sanat akımı.	[isim] Bir bilim ve sanat kolunda ayrı nitelik ve özellikleri bulunan yöntem veya akım, okul	(DFT : Cilt I, sf. 561; KF: sf. 366; FBS: sf. 246)
ekonomi	<i>économie</i>	s. f. hâne- dârlık, hâne idâresi. imsâk, idâre, harc-ı kalîl. idâre-i umûr-ı beytiye. düzen, nižâm.	[i. mz] idâre. taşarrufla birikdirile n pâre. taşarruf. iqtisâd. vücûd-ı beşer.	nf. ekonomi, iktisat, tutum; tutumluluk; düzen, kuruluş düzeni, yapı.	[isim] 1) İnsanların yaşayabilme k için üretme, ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerde n doğan ilişkilerin bütünü, iktisat 2) Bu ilişkileri inceleyen bilim dalı, iktisat 3) Tutum	(DFT : Cilt I, sf. 561; KF: sf. 367; FBS: sf. 246)

ekonomik	<i>économique</i>	<i>adj. com.</i> hānenün idāresine müteʿallik.	[s] iqtisādī. ucuz. [i. ms] Ōilm-i iqtisād.	adj. iktisadi, ekonomik; az masraflı, keseye uygun, hesaplı.	[sıfat] 1) Ekonomi ile ilgili olan, iktisadi 2) Az masraflı, kazançlı, hesaplı, iktisadi 3) [mecaz] Kolay kullanılabile n	(DFT : Cilt I, sf. 561; KF: sf. 367; FBS: sf. 246)
ekran	<i>écran</i>	<i>s. m.</i> ocağ perdesi.	[i. mz] āteş siperi. beyāz levhā. sütire. sinema perdesi. (mec) sinema.	nm. (şöminede) sıcaklık siperi; (sinemada) beyazperde; televizyon ekranı; fot. renk süzgeci.	[isim] 1) Üzerine bir cismin ışık yoluyla görüntüsü düşürülen, saydam olmayan düz yüzey, görüntülük 2) Beyaz perde, görüntülük 3) [sinema] Televizyon camı, görüntülük	(DFT : Cilt I, sf. 564; KF: sf. 368; FBS: sf. 247)
eksantrik	<i>excentrique</i>	<i>adject.</i> mütehālif'ül- merkez.	[s] merkezden uzak. (mec) ğarīb, tuhaf, Ōādāt-ı Ōumūmiy eye muhālif olan. biri biri içinde olub Ōayn-ı merkeze mālik olmayan dāōirelere ıtlāk olunur.	adj. merkezden uzak; acayip, tuhaf, garip; dışmerkezli. ۞ n kaçık, dengesiz, tuhaf kimse.	[sıfat] 1) Dış merkezli, merkez dışı olan 2) [toplum bilimi] Ayrıksı 3) [mecaz] Ayrıksı	(DFT : Cilt I, sf. 673; KF: sf. 460; FBS: sf. 286)
ekselans	<i>excellence</i>	<i>s. f.</i> fazl, fazilet, berāʿat, berterī. imtiyāz. cenāb.	[i. ms] mükemme liyet. aʿlālīk. fazl. rüteb- i Ōāliye aśhābına virilen	nf. yetkinlik, kusursuzluk, mükemmellik; eşsizlik, üstünlük. nf. ekselans.	[isim] 1) Bakanlık ve elçilikten başlayarak cumhurbaşka nlığına kadar yükselen,	(DFT : Cilt I, sf. 673; KF: sf. 459; FBS:

			Öunvān.		yüksek makam sahibi yabancılara verilen şeref unvanı 2) Bu unvanı taşıyan kimse	sf. 285)
ekspert	<i>expert</i>	<i>adj.</i> üstād, māhir, hāzık. ehl-i hıbre.	[s] tecribesi çok. vuķūf šāhibi. māhir. usta. vāķıf. hāzık.	<i>adj.</i> usta, ehl; yetişmiş, tecrübeli.	[isim] Bilirkişi	(DFT : Cilt I, sf. 682; KF: sf. 466; FBS: sf. 289)
ekspertiz	<i>expertise</i>	<i>s. f.</i> keşf. keşf iölāmı.	[i. ms] ehl-i hıbre maÖrifetiy le icrā olunan keşf ü muÖāyene . keşf-nāme. ehl-i hıbre raporu. keşf, muÖāyene raporu.	<i>nf.</i> bilirkişi incelemesi; bilirkişi raporu.	[isim] Bilirkişi incelemesi	(DFT : Cilt I, sf. 682; KF: sf. 467; FBS: sf. 289)
ekspoze	<i>exposé</i>	<i>s. m.</i> inhā, takrır, Öarz.	[i. mz] takrır. lāyiha. muhtıra. inhā. rapor.&[s] teşhır idilmiş. maÖrüz. soķaģa bırakılmış. (çocuk) beyān ve jzāh idilmiş.	<i>nm.</i> açıklama; özetleme, kısa konuşma.	[isim] Bir yere sunulan bildiri özeti	(DFT : Cilt I, sf. 684; KF: sf. 469; FBS: sf. 289)
ekspozisyon	<i>exposition</i>	<i>s. f.</i> meydāne ķonması götür ülmesi, Öarz. beyān, Öarz. inhā. takrır, naķl, hıkāyet, rivāyet, taraf. mevķiÖ, semt-i teveccüh.	[i. ms] sergi, Öarz. meşher. takrır, naķl u beyān. (huk) mücrimi teşhır cezāsı. bir	<i>nf.</i> sergileme; sergi; açıklama; maruz bırakma; terk etme, bırakma.	[isim] Sergileme	(DFT : Cilt I, sf. 685; KF: sf. 469; FBS: sf. 289)

			nev-zâdı soğağa bırakma. vaz'iyet.			
ekspres (II)	<i>exprès</i>	<i>s. m.</i> menzil-i mahsûşî. mahsûş bir ulak, bir kuryer. & <i>adj.</i> açık, âşikâr, şarîh, muşarrah. mutlak. bir kıt'âa emr-i mutlak, muşarrah.	[i. mz] sâ'oj. tatar. & [h] şûret-i mahsûşada . mahsûşan. & [s] şarîh, vâzîh, kat'oj. mahsûş.	<i>adj.</i> kesin, mutlak; ekspres. □ nm özel ulak. & <i>adv.</i> sırf, yalnız, mahsus; bile bile, kasten, isteyerek.	[sıfat] Özel ulak (posta)	(DFT : Cilt I, sf. 685; KF: sf. 469; FBS: sf. 289)
ekstre	<i>extrait</i>	<i>part.</i> çıkarılmış, ihrâc olunmuş. <i>s. m.</i> çıkarılmış nesne.	[i. mz] bir mâddeden bi'l-kimyâ çıkarılan hulâsa. bir kitâb veya eşerden çıkarılan makâle, fıkra. hulâsa-i me'ol. muhtaşar-ı kitâb. nüsha-i müstahrec e ve muşaddak a. kayd şûreti.	nm. öz. ruh; özüt; suret, kopya; özet; metinden yapılan alıntı, seçme parça.	[isim, ticaret] 1) Hesap özet 2) Öz 3) [kimya] Özüt	(DFT : Cilt I, sf. 689; KF: sf. 472; FBS: sf. 291)
ekstrem	<i>extrême</i>	<i>adj. com</i> hâdden taşra, gâyet, nihâyet derecede, akş'el-gâyât, ötesi yok. ifrât üzre, müfrit. & <i>s. m.</i> mütakâbil, zıdd.	[s] şöñ. şoñ derecede. derece-i kaşvâ. akşâ. müfrit. mübâlağal ı. şiddetli. nâ-çâr kullanılmış ş. [i. mz] son hâdde bulunan. bir şey'oin zıddı, Öaksi. mübâlağa. ifrât. hadd-i müntehâ. (r) bir	<i>adj.</i> en uçtaki, en uç, en son; aşırı; ölçüsüz, sınır tanımaz; çok büyük. □ nm uç; zıt, karşıt.	[sıfat] 1) Aşırı 2) Uç 3) Sıra dışı	(DFT : Cilt I, sf. 690; KF: sf. 472; FBS: sf. 291)

			tenāsübün ilk ve soñ haddi.			
ekü	<i>écu</i>	<i>s. m.</i> kalkan, hacefet. Öalāmet, nişān levhası. riyāl.	[i. mz] eski gümüş sikke. asālet arması. zere kalkam. pāre. şervet.	nm. tar. kalkan; eski gümüş para.	[isim, eskimiş] Avro	(DFT : Cilt I, sf. 566; KF: sf. 370; FBS: sf. 248)
eküri	<i>écurie</i>	<i>s. f.</i> āhor, ıstabil. āhor oğlanı.	[i. ms] āhor. bir yarış atları şāhibiniñ mālik olduğı atlarıñ heyóet-i mecnūa sı. (mec) pis ev.	nf. ahır; ahır hayvanları; (bir kişinin olan) tüm yarış atları; yarışta aynı marka otomobillerin tümü; kon. çok pis yer.	[isim] 1) Ahırdaş 2) [mecaz] Sürekli bir arada bulunan, ortak iş yapan kişiler	(DFT : Cilt I, sf. 567; KF: sf. 370; FBS: sf. 248)
Ekvator (II)	<i>équateur</i>	<i>s. m.</i> hatt-ı istivā.	[i. mz] (çoğ) hatt- ı istivā.	nm. ekvator.	[isim, coğrafya] Yer yuvarlağının eksenine dik olarak geçtiğı ve yer yuvarını iki eşit parçaya böldüğü varsayılan en büyük çember, eşlek, istiva hattı	(DFT : Cilt I, sf. 640; KF: sf. 433; FBS: sf. 274)
elastik	<i>élastique</i>	<i>adj. com.</i> tehavvüli.	[s] elastik. lastikli. esnek. (mec) mütehavvi l. bol. geniş. seriÖ-ül eşer.	adj. esnek, elastik; lastikten yapılmış; oynak; değişik yoruma elverişli. □ nm. lastik.	[sıfat] Esnek	(DFT : Cilt I, sf. 576; KF: sf. 377; FBS: sf. 251)
eleji	<i>élégie</i>	<i>s. f.</i> ağıncı türkî, merşiye.	[i. ms] mevzūÖ hazın şiÖr. merşiye.	nf. acıklı şiir, ağıt, üzüncleme.	[isim, edebiyat] İçli, acıklı yakarışları, yakınmaları ve melankolik duyguları	(DFT : Cilt I, sf. 576; KF: sf. 380; FBS:

					anlatan şiir	sf. 252)
elektrik	<i>électrique</i>	<i>adj.</i> cāzibî, hāssā-i kehr- bāriyeye müteʔallik.	[s] elektrikî.	<i>adj.</i> elektrikli; elektriki, elektriksel.	[isim, fizik] 1) Maddenin elektron, pozitron, proton vb. parçacıkların ın hareketleriyle e ortaya çıkan enerji türü 2) Bu enerjinin gündelik hayatta kullanılan biçimi 3) Bu enerjiden elde edilen aydınlanma 4) Fiziğin, bu enerji ile oluşan olaylarını inceleyen kolu 5) [mecaz] Çarpıcılık, cazibe, canlılık	(DFT : Cilt I, sf. 576; KF: sf. 378; FBS: sf. 252)
elektrom etre	<i>électromètre</i>	<i>s. m.</i> mizānu'l- māddet'ün- nāriye.	[i. mz] bir cismiñ maḥmūl olduğı elektrik mikdārını müsāhaya hādim ālet. elektrik mikyāsı.	nm. elektrometre, elektrikölçer.	[isim] Elektrikte kullanılan tūrlü ölçü cihazları	(DFT : Cilt I, sf. 576; KF: sf. 379; FBS: sf. 252)
eleman	<i>élément</i>	<i>s. m.</i> ʔ unsur.	[i. mz] ʔ unsur. mādde. mübādî. bir fenn ve şanʔatıñ esāsı. mā bihi'l- ḥāyāt. (ف) pil çifti.	nm. eleman, öge, unsur; kim. element, basit cisim; hoşlanılan çevre, sevilen konu/alan; veri; fiz. pil; çalışan kimse, eleman; (toplulukta bulunan) şahıs, kişi.	[isim] 1) Öge 2) Bir toplulukta çalışan insanların her biri 3) [matematik] Kümeye ait varlıklardan her biri	(DFT : Cilt I, sf. 577; KF: sf. 380; FBS: sf. 252)
eliminasyon	<i>élimination</i>	<i>s. f.</i> aşınma.	[i. ms] ṭayy,	nf. çıkarma, eleme, dışta	[isim] Eleme	(DFT : Cilt

			ihrāc ²⁷ . ifnā. (t) itrāh.	bırakma; vücuttan atma.		I, sf. 578; KF: sf. 381; FBS: sf. 253)
elips	<i>ellipse</i>	s. f. hatt-ı müstedir-i beyzāvi. hāzf-ı kelime, taḳdīr- i muḳaddere.	[i. ms] (hen) ḳatÖ-ı nāḳış. (sar) hāzf.	nf. dilb. eksilti, anlam açısından şart olmayan cümle ögesini çıkarma; mat. elips.	[isim, matematik] 1) Bütün noktalarının odak denilen belirli iki ayrı noktaya olan uzaklıklarını n toplamı birbirine denk olan kapalı eğri, oval 2) [dil bilimi] Eksilti	(DFT : Cilt I, sf. 578; KF: sf. 381; FBS: sf. 253)
eliptik	<i>elliptique</i>	adj. com. kelimāt-ı muḳaddereyi mutaẓammın.	[s] ḳatÖ-ı nāḳış şeklinde olan. (sar) bir veyā birkaç kelimesi mahẓūf ve muḳadder olan Öibāre.	adj. dilb. içinde eksik sözcük bulunan, eksiltili; mat. elipsle ilgili, elips biçiminde, eliptik.	[sıfat, matematik] Elips ile ilgili, elips biçiminde olan	(DFT : Cilt I, sf. 578; KF: sf. 381; FBS: sf. 253)
elit	<i>élite</i>	s. f. her cinsüñ eyüsi_güzidesi , seçme, nuhbe, neḳāve.	[i. ms] güzide. seçme. mümtāz. (as) müntehab Öasker.	nf. seçkin topluluk, kaymak tabaka, elit tabaka.	[sıfat] Seçkin	(DFT : Cilt I, sf. 578; KF: sf. 381; FBS: sf. 253)
emay	<i>email</i>	s. m. mīnāi, şavād.	[i. mz] mīnā. mīnā-kārī. şır. (mec) muhtelif renkler ve çiçekler.	nm. mine; diş minesi; sır, emay.	[isim] Bazı maddeleri korumak, belirli bir parlaklık kazandırmak veya	(DFT : Cilt I, sf. 579; KF: sf. 382; FBS:

²⁷ Bu kelime “اخراج” şeklinde geçmektedir, ama anlamsal olarak “اخراج” kelimesi daha uygun düşmektedir.

					boyamak için kullanılan, saydam veya donuk cama benzeyen cila	sf. 253)
emaye	émaillé	<i>adj.</i> mîñālu, şavātlu, mîñā yapdurılmış, mîñā-kārî.	[s] mîñālî. mîñā-kārî.	<i>adj.</i> mineli; sırlı, emaye.	[sıfat] 1) Üzeri emayla kaplanmış olan 2) [isim] Fotoğrafçılıkta ışığa karşı hassas malzeme	(DFT : Cilt I, sf. 579; KF: sf. 382; FBS: sf. 253)
embriyo	embryon	<i>s. m.</i> cenîn.	[i. mz] [tt] ruşeym. cenîn. (mec) kısa boylu, değersiz veyâ ehemmiyetli adam. (mec) esâs, sebeb-i aslî.	<i>nm.</i> biy. embriyon, oğulcuk; <i>mec.</i> tohum, çekirdek.	[isim, anatomi] Oğulcuk	(DFT : Cilt I, sf. 585; KF: sf. 388; FBS: sf. 255)
embriyoloji	embryologie	<i>s. f.</i> bahş Öan'îl-cenîn.	[i. ms] mebhâş'tül-cenîn.	<i>nf.</i> biy. embriyoloji, dōletbilim.	[isim, biyoloji] Dölüt durumuna gelinceye kadar oğulcuğun geçirdiği gelişim evrelerini inceleyen biyoloji kolu	(DFT : Cilt I, sf. 585; KF: sf. 388; FBS: sf. 255)
emisyon	émission	<i>s. f.</i> çıkma. ihrâc, ibrâz, tebâdür. irsâl.	[i. ms] teblîğ. irsâl. neşr. tedâvüle ihrâc. ifâde. (mec) teẓâhür. (ف) neşr, şudûr, hurûc.	<i>nf.</i> tedavüle çıkarma, para çıkarma; yayma, çıkarma; vücuttan dışarı çıkarma; yayın, radyo/televizyon yayını.	[isim, ekonomi] 1) Sürüm 2) Çıkarma	(DFT : Cilt I, sf. 587; KF: sf. 390; FBS: sf. 256)
emoroit	hémorroïde	<i>s. f.</i> māyesil, bāsūr.	[i. ms cem] (t) başur.	<i>nf.</i> basur, basur memesi.	[isim, tıp] Basur	(DFT : Cilt II, sf. 88; KF:

						sf. 613; FBS: sf. 350)
empoze	imposé	yüklenmiş, matrûh, konmuş.	[s] virgiye tâbi ^Ö kılınmış. ta ^h mîl idilmiş, yükledilmi ş, tevdî ^Ö olunmuş. [i] mükellef.	adj. vergiye bağlanmış. ∅ n. vergi mükellefi, vergi yükümlüsü.	[sıfat] "Dayatmak" anlamında empoze etmek, "dayatılmak" anlamında empoze edilmek birleşik fiillerinde geçer	(DFT : Cilt II, sf. 140; KF: sf. 657; FBS: sf. 366)
emprime	imprimé	s. m. basılmış, sikkelenmiş, matbû ^Ö . tamğalanmış. basılmış nesne, kitâb, nâme.	[s] basma, matbû ^Ö . [i. mz] matbû ^Ö a. basma kitâb. evrâk-ı matbû ^Ö a.	adj. (kumaş/kitap vb) baskıyla yapılmış, basma; basılı.	[isim] 1) Değişik renkte boya kullanılarak kumaş üzerine desen ve zemin basma işlemi 2) [sıfat] Bu işleme uğratan (ipekli, yünlü vb. kumaş)	(DFT : Cilt II, sf. 143; KF: sf. 658; FBS: sf. 366)
endeks	index	s. m. fihrist, fihris. şehâdet parmağı, şalavât parmağı.	[i. mz] kitâb fihristi. şehâdet parmağı; sebâbe. bir kitâb ve yâ mecnû ^Ö a nîñ mu ^h teviyâ tını mü ^ş Öar cedvel.	nm. işaretparmağı; fihrist, dizin, içindekiler bölümü; papalığın okunmasını yasakladığı kitaplar listesi; (aletlerde) ibre, gösterge.	[isim] İndeks	(DFT : Cilt II, sf. 165; KF: sf. 676; FBS: sf. 372)
endirekt	indirect	adj. tolaşık, eğri, ar ^h kurı, şapa ^h , mu ^Ö avvec, mün ^Ö aric. diğer kimesnenüñ vâsitasıyla.	[s] doğru olmayan, dolaşık. bi'l-vâsita olan. dolayısıyla . açıktan açığa olmayan, kinâyeli. zımñi.	adj. dolambaçlı, dolaşık; dolaylı.	[sıfat] Doğrudan olmayan, dolaylı	(DFT : Cilt II, sf. 168; KF: sf. 678; FBS: sf. 373)

endüksiyon	induction	s. f. netice. kıyās, istidlāl, hulāsa-i efkār. qandurma, iğrā, tahrik.	[i. ms] istintāc; neşr ve ifşā.	nf. mant. tümevarım; sonuç çıkarma; fiz. indüklem.	[isim, felsefe] Tümevarım	(DFT : Cilt II, sf. 171; KF: sf. 680; FBS: sf. 374)
endüstri	industrie	s. f. üstādlik, ma'rifet, şanā'ā, mahāret, hūner.	[i. ms] şanā'at. hūret. şan'at. hūner, ma'rifet, mahāret. şanā'iyat.	nf. endüstri, sanayi; ustalık, beceriklilik, hūner; hile, dalavere, madrabazlık.	[isim] Sanayi	(DFT : Cilt II, sf. 172; KF: sf. 681; FBS: sf. 374)
endüstriyel	industriel	adj. şanā'at u ma'rifetden hāsil olan, şinā'iy. ehl-i şanā'iyat.	[s-i] şanā'iyat. erbāb-ı şanā'at.	adj. sınav, sanayiyle ilgili. nm. sanayici.	[sıfat] Endüstri ile ilgili, sınav	(DFT : Cilt II, sf. 172; KF: sf. 681; FBS: sf. 374)
enerji	énergie	s. f. kudret, kuvvet. cān kuvveti. keskinlik, metānet, satvet.	[i. ms] kuvvet. fa'āliye t. gayret. kudret. teošir. hareket. fa'āliye t. hamiyet. şebāt. metānet.	nf. fiz. enerji, erke; güç; gözü peklik, yılmazlık, yürekli, cesaret.	[isim, fizik] 1) Maddede var olan ve ısı, ışık biçiminde ortaya çıkan güç, erke 2) Organların çalışabilmesi ve vücut ısısının sürdürülebilirliğini sağlayan besin öğelerinin oluşturduğu güç 3) [mecaz] Manevi güç	(DFT : Cilt I, sf. 603; KF: sf. 405; FBS: sf. 262)
enerjik	énergique	adj. com. keskin, işleyici, kavî, kuvvetli, kavîyy'ül-Öamel. müoessir.	[s] kuvvetli, müoessir. gayretli. (نقى) raşin. gayür.	adj. etkili; gayretli, enerjik; güçlü; yılmaz, kararlı, gözü pek, cesur, şiddetli.	[sıfat] 1) Enerji ile ilgili 2) Güçlü ve hareketli, aktif 3) Aldığı	(DFT : Cilt I, sf. 603; KF: sf. 405;

		kelām-ı müœeşşir.			kararları hızlı bir biçimde uygulayan	FBS: sf. 262)
enfeksiyon	infection	s. f. fenā koğu, murdār koğu, çürüklük, Őufünet.	[i. ms] çürüme. teŐffün. bozulma. sirāyet. intān. (mec) fesād-ı ahlāk.	nf. enfeksiyon, mikrop bulaşması; bulaşıcı hastalık, iltihap; pis koku; kon. iğrenç iş.	[isim, tıp] Organizmada hastalığa yol açan bir mikrobun genel veya yerel gelişmesi, yayılması	(DFT : Cilt II, sf. 178; KF: sf. 686; FBS: sf. 376)
enformasyon	informati on	s. f. haber, teftiş, tefahhūs, istihbār, istifsār. şahidleriñ taqrirleri mazbatası.	[i. ms] istihbār. muŐāmelā t. taḥkikāt. tedkikāt. (huk) taḥkikāt-ı evveliye. istimāŐ-ı şuhūd. şuhūduñ ifādāt-ı mazbutası. zabt-nāme. (cem) istihbārāt.	nf. haber; soruşturma; bilgilendirme; inceleme.	[isim] 1) Danışma, tanıtma 2) Haber alma, haber verme, haberleşme	(DFT : Cilt II, sf. 182; KF: sf. 688; FBS: sf. 377)
engizisyon	inquisiti on	s. f. yoklama, yoklayış, teftiş. mahkemet'üt-teftiş'ül-Őaḳāid.	[i. ms] engizisyon mahkemesi. taḥarriyāt u tedkikāt-ı keyfiye.	nf. engizisyon; zorbaca soruşturma.	[isim, din bilgisi] Orta Çağda, Katoliklerde katı din inançlarına karşı gelenleri cezalandırmak için kurulan kilise mahkemelerinin adı	(DFT : Cilt II, sf. 191; KF: sf. 698; FBS: sf. 380)
enjeksiyon	injection	s. f. şırınga ile şuvarma, fişkirtma. şırınga ile şuvaracak Őilāclu şu.	[i. ms] ihtikān. ḥukne. şırınga. şırınga idilen māyiŐ.	nf. şırınga etme, iğne yapma; şırınga edilen sıvı; karıştırma.	[isim] İğne yapma, iğne vurma	(DFT : Cilt II, sf. 187; KF: sf. 694; FBS: sf. 379)
enjekte	injecté	şırınga ile teskiye olunmuş, şuvarılmış.	[s] teskiye idilmiş. tenkiye idilmiş.	adj. kan yürümüş, kızarmış; şırınga edilmiş, iğne yapılmış.	[sıfat] "Zerk etmek" anlamında	(DFT : Cilt II, sf. 187;

			kamî toplanması yla kızarmış, kıpkırmızı kesilmiş.		kullanılan enjekte etmek birleşik fûlünde geçen bir söz	KF: sf. 694; FBS: sf. 378)
ensefal	encéphale	<i>adj et s.</i> baş şöğulcanı.	[i. mz] (teş) dimâğ. beyin.	nm. anat. kafaiçi.	[isim, tıp] Kafatası içindeki beyin ve yardımcı organların oluşturduğu yapı	(DFT : Cilt I, sf. 597; KF: sf. 399; FBS: sf. 259)
ensest	inceste	<i>s. m.</i> fücür'ül- karâbe, zinâ'ül-karâbe, zinâ'ül-maqt.	[i. mz] izdivâcları câoiz olmayan akrabânıñ teóehhülle ri. kızılbaşlık. zinâo-ı akribâ. [i- s] bu günâhı irtikâb iden. kızılbaş.	nm. encest, nikâh düşmeyenler arasında zina. ☐ n. nikâh düşmeyen kişiyle zina yapan kimse.	[isim, toplum bilimi] Aile içi yasak ilişki	(DFT : Cilt II, sf. 152; KF: sf. 666; FBS: sf. 369)
enstantane	instantané	<i>adj.</i> bir dem_bir lahza olarak, bir dağıkalık, bir dağıka sürer, yekdeme.	[s] âni. nâgehân, âni vâhidede meydâna gelen. (i. mz) bir sâniye veyâ şâniyenin akşâmı kadar devâm iden müddet zarfında alınan resm.	<i>adj.</i> bir anlık, bir an süren; ani, ansızın, birdenbire nm. şipşak (fotoğraf), enstantane fotoğraf.	[isim] 1) Işıklama süresi saniyenin 1/25'i veya daha kısa olan hızlı bir hareketi çekme yöntemi 2) Bu yöntemle çekilen fotoğraf 3) [sıfat] Anlık	(DFT : Cilt II, sf. 197; KF: sf. 703; FBS: sf. 381)
enstitü	institut	<i>s. m.</i> tarikat. kânûn, niżâm, âyin. cemâ'at-i Öulemâ. mekteb, ta'lim-hâne, medrese.	[i. mz] dâr'ül- fünûn. enstitü. encümen-i dâniş. tarikat-ı rûhâniye.	nm. enstitü; bazı öğretim kurumlarına verilen ad; bilim sanat demegi.	[isim] Bir üniversiteye bağlı veya bağımsız bir kuruluş olarak genellikle	(DFT : Cilt II, sf. 198; KF: sf. 703; FBS:

					araştırma yapan ve bazı durumlarda öğretime de yer veren eğitim kurumu	sf. 382)
enstrümantal	instrumental	<i>adj.</i> âlâtı.	[s] müsiķi âlâtiyle icrâ olunan. (huk) sened, hüccet yerine kıāóim olan. (fel) âli.	adj. müz. çalgıyla çalınan; belge niteliğinde.	[sıfat, müzik] Çalgısal, sözsüz	(DFT : Cilt II, sf. 200; KF: sf. 704; FBS: sf. 382)
entelekt	intellect	<i>s. m.</i> ańlayıř kuvveti, ańlayıř, kuvvet-i fehıme, Őaķl, idrāk, tefehhüm.	[i. mz] ańlayıř. idrāk. řuŐür. kuvve-i zekā. kuvve-i müdrikiye. Őaķl.	nm. anlama yeteneği, idrak.	[isim, ruh bilimi] Anlık	(DFT : Cilt II, sf. 202; KF: sf. 706; FBS: sf. 383)
entelektüel	intellectual	<i>adj.</i> ańlayıřa, Őaķla müteŐallik. rühānı.	[s] Őaķlı. fikri.	adj. akılla ilgili, zihinsel, akli. □ n. aydın, düşünce adamı.	[sıfat] 1) Bilim, teknik ve kültürün değişik dallarında özel öğrenim görmüş (kimse), aydın, münevver 2) Fikir sorunlarıyla ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 202; KF: sf. 706; FBS: sf. 383)
enteresan	intéressant	<i>adj.</i> vācib'ül-iŐtinā, muŐtenā bih. mühimm, becıd. fāóidelü. dilber. görülecek şeyó. dıķķat idecek şeyó.	[s] Őalāķayı celb iden. görülmeye řāyān olan, cālib-i dıķķat. mergüb. istifādeli. hoş. latıf, dil-ber.	adj. ilgi çekici, ilginç; önemli; alımlı, dikkat çeken; bol paralı; çok alışveriş yapan; elverişli, uygun.	[sıfat] İlgi çekici, ilginç	(DFT : Cilt II, sf. 207; KF: sf. 709; FBS: sf. 384)
envanter	inventaire	<i>s. m.</i> defter.	[i. mz] eşyā	nm. envanter defteri, varlık	[isim, ticaret]	(DFT : Cilt

			müfredât defteri. defter-i kıssâm.	defteri; mal sayımı; döküm, sayım.	1) Bir ticaret kuruluşunun para, mal ve diğer varlıklarıyla genel olarak borçlu ve alacaklı durumlarını, nicelikleri ve değerleriyle ayrıntılı olarak gösterme 2) Bu durumu gösteren çizelge 3) Mal ve değerlere ait döküm	II, sf. 220; KF: sf. 720; FBS: sf. 387)
envestisman	investissemant	s. m. kuşatma, muhâsara.	[i. mz] muhâsara. ihâta. kuşatma. naşb u taÖyin. tevcih.	nm. kuşatma; yatırım.	[isim, ekonomi] Yatırım	(DFT : Cilt II, sf. 221; KF: sf. 721; FBS: sf. 388)
epe	épée	s. f. şiş, meç, kılıc. Öaskerî tarîkatı. kılıc balığı.	[i. ms] kılıç.	nf. kılıç; askerlik; kahramanlık, yiğitlik.	[isim, spor] 1) Delici kılıç 2) Delici kılıçla oynanan bir tür kılıç oyunu	(DFT : Cilt I, sf. 632; KF: sf. 425; FBS: sf. 271)
epidemi	épidémie	s. f. Öammeye yayılmış hastelik. ulaşıcı maraz, maraz-ı cārîf, Öillet-i sārîye.	[i. ms] salgın hastalık. maraz-ı müstevlî.	nf. salgın hastalık, salgın, epidemi.	[isim, tıp] Salgın hastalık	(DFT : Cilt I, sf. 634; KF: sf. 427; FBS: sf. 272)
epidemik	épidémique	adj. com. ulaşıcı, Öammeye yayılır, maraz-ı cārîfe müteÖallik.	[s] müstevlî. salgın.	adj. salgın, epidemik.	[sıfat] Salgın hastalıkla ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 634; KF: sf. 272)

						427; FBS: sf. 272)
epiderm	<i>épiderme</i>	s. m. derinüñ dış yüzi, beşere.	[i. mz] (teş) beşere.	nm. üstderi, epiderm.	[isim, anatomi] Üst deri	(DFT : Cilt I, sf. 634; KF: sf. 427; FBS: sf. 272)
epigram	<i>épigramme</i>	s. f. tokunuklu söz, nükteli beyt, hicv.	[i. ms] hicviye.	nf. ed. iğneleme, hicivli şiir, iğneleyici söz; yazıt.	[isim, edebiyat] Her türlü konuda yapılmış kısa manzume	(DFT : Cilt I, sf. 634; KF: sf. 427; FBS: sf. 272)
epik	<i>épique</i>	adj. com. şâÖir-i havâdiş.	[s] dāsītāñi (şâÖir ve eşer).	adj. destanla ilgili, epik; destan gibi, destansı.	[sıfat, edebiyat] Destansı	(DFT : Cilt I, sf. 636; KF: sf. 429; FBS: sf. 273)
epilepsi	<i>épilepsie</i>	s. f. tutarık, tutarıklık, şarÖ hastalığı, şarÖ.	[i. ms] şarÖa.	nf. sara, tutarık, tutarak, epilepsi.	[isim, tıp] Sara	(DFT : Cilt I, sf. 634; KF: sf. 428; FBS: sf. 272)
epileptik	<i>épileptique</i>	adj. et subst. com. tutarıklı, maşrūÖ, sarÖi.	[s] şarÖalı. şarÖavı.	adj. sarayla ilgili, epileptik; çılgınca n. saralı, tutarıklı, tutaraklı.	[sıfat] Sara hastalığı ile ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 634; KF: sf. 428; FBS: sf. 272)
epilog	<i>épilogue</i>	s. f. hātime, hātime-i kitāb, sözün neticesi, neticet'ül-	[i. mz] hātime.	nm. ed. sondeyiş; mec. sonuç, sonuçlanma; çözümleme.	[isim, edebiyat] Son deyiş	(DFT : Cilt I, sf. 634;

		kelām.				KF: sf. 428; FBS: sf. 272)
epizot	<i>épisode</i>	s. m. laḥīka, ḥadis.	[i. mz] vāḳŌa. menḳıbe. istitrād. laḥīka. devre.	nm. ed. oluntu, asıl olaya katılan yan olay; (roman/filmde) bölüm.	[isim, edebiyat] 1) Bir roman veya hikâyede olay 2) Dilim	(DFT : Cilt I, sf. 636; KF: sf. 429; FBS: sf. 273)
epope	<i>épopée</i>	s. f. ḥādiše-i meşhûreye dāóir ḳaşıde.	[i. ms] manžûme. ḳahramānl ıḳ. dāsitanı, menāḳıbı. ḳahramānl ıḳ silsilesi.	nf. destan; mec. kahramanlık zinciri.	[isim, edebiyat] Destan	(DFT : Cilt I, sf. 637; KF: sf. 431; FBS: sf. 273)
eradikas yon	<i>éradication</i>	s. f. kökten ḳoparmaḳlıḳ, kökten ḳoparma, istışāl.	[i. ms] kökden çıḳarma. istışāl.	nf. çıkarıp alma, köktünden çıḳarma; (hastalık) kökünü kazıma.	[isim] Yok etme	(DFT : Cilt I, sf. 642; KF: sf. 434; FBS: sf. 275)
ermin	<i>hermine</i>	s. f. ḳaḳum.	[i. mz] ḳakım. ḳaḳım postı.	nf. hayb. kakım, as.	[isim, hayvan bilimi] Kakım	(DFT : Cilt II, sf. 92; KF: sf. 617; FBS: sf. 351)
eroin	<i>héroïne</i>	s. f. şecāŌatlu bir ḳarı, ḳahramān gibi bir Ōavret.	[i. ms] ḳahramān ḳadın. bir eşer-i edebiyātın, bir ḥikāyeniñ en mühimm eşḥāşından , vāḳŌa ḳahramānı	nf. (öyküde) kadın kahraman; kahraman kadın; eroin.	[isim] Morfinden kimyasal yolla elde edilen uyuşturucu bir madde	(DFT : Cilt II, sf. 92; KF: sf. 618; FBS: sf. 351)

			olan kadın. necib, Öālî- cenāb, cesūr kadın.			
erotik	<i> erotique</i>	<i>adj. com.</i> Öiŝki, Öiŝkuñ.	[s] Öāŝık- āne. Öāŝki. hilāf-ı terbiye ve edeb.	adj. aşkla ilgili; cinsel istek uyandıran, erotik, kösnül. □ nm. aşk şairi.	[sıfat] 1) Aşkla ilgili olan, aşkı anlatan, kösnül, erosal, şehevi, şehvani 2) Cinsel aşkla, cinsiyetle ilişkisi olan, kösnül, erosal	(DFT : Cilt I, sf. 643; KF: sf. 435; FBS: sf. 275)
erozyon	<i>érosion</i>	<i>s. f.</i> aşınma, ekl.	[i. ms] aşınma. iôtikāl.	nf. aşındırma, aşınma.	[isim, jeoloji] Yer kabuğunu oluşturan kayaçların, başta akarsular olmak üzere türlü dış etmenlerle yıpratılıp yerinden koparılarak eritilmeleri veya bir yerden başka bir yere taşınması olayı, aşınma, aşınım, itikāl	(DFT : Cilt I, sf. 643; KF: sf. 435; FBS: sf. 275)
erupsiyo n	<i>éruption</i>	<i>s. f.</i> çıkış, çıkma, çıkub yayılma, hurūc.	[i. ms] feverān. fiŝkıрма. indifāÖ.	nf. yerb. volkan püskürmesi; hek. (deride) döküntü.	[isim, coğrafya] Yanardağın püskürmesi	(DFT : Cilt I, sf. 644; KF: sf. 436; FBS: sf. 276)
esans	<i>essence</i>	<i>s. f.</i> zāt, varlık, cevher, kevn. hulāŝā, yağ. Öitr.	[i. ms] kene, zāt, aśl. cevher.	nf. benzin; esans; uçucu sıvı, ruh; öz, özüt; hulasa; ağaç türü, bitki	[isim, kimya] Bitkilerden türlü yollarla	(DFT : Cilt I, sf. 650;

			esans, hülâsâ koku, Öitr. (ağaçlar hakkında) ecnâs. ham petrolden çıkarılub teshîn, tenvîr ve kuvve-i muhârrike mağâmınd a kullanılan yanıcı mâyiÖ; esans. (huk) Öayn, rûkn.	türü; fel. öz; özet.	çıkarılan veya kimyasal yöntemlerle yapılan, kokulu ve uçucu sıvı	KF: sf. 442; FBS: sf. 278)
eskiz	esquisse	s. f. kerleme, karalama, tesvîd, resm, nîrenk. nümûnelik kâlib.	[i. ms] taslak. nîrenk. (ed) bir eşeriñ Öumümü ağşâmında n esâs hutûtı. mevzûÖun esâsı.	nf. taslak; özet, ana hat; (resim) ilk deneme.	[isim] Taslak	(DFT : Cilt I, sf. 649; KF: sf. 441; FBS: sf. 278)
eskort	escorte	s. f. yasağcı, muhâfız, li ecl'il- muhâfaza terfîk olunanlar.	[i. ms] muhâfız Öaskeri. yasağcı. maÖiyet. alay. mevkib. sefâóin-i nakliyye refâkat iden hârb gemileri. (mec) refâkat.	nf. eskort, muhafız kıtası; maiyet alayı.	[isim] Koruma aracı	(DFT : Cilt I, sf. 646; KF: sf. 438; FBS: sf. 277)
eskrim	escrime	s. f. matrakçılık, kılıc oynatma, müsâyefe.	[i. mz] meç ve kılıc taÖlîmi.	nf. eskrim.	[isim, spor] Dürtücü kılıç, kesici kılıç ve delici kılıç adı verilen silahlarla yapılan spor, kılıç oyunu	(DFT : Cilt I, sf. 646; KF: sf. 439; FBS: sf. 277)

espas	espace	<i>s. m.</i> meydân. mesâfe. mesâha. aralık, ara yer, arası. aralık.	[i. mz] mesâfe, buÖd. zamân. fezâ. mekân. (r) fezâ-yı nâ- mütenâhi. buÖd-ı mücerred. (tab) kelimeleri ñ arasına konulan ince boş.	nm. uzay; uzaklık, mesafe; alan, saha; aralık; süre. ∅ nf. bas. (dizgide) sözcükler arasındaki aralık.	[isim] 1) Basımcılıkta bir kelimenin harflerini ayırarak için kullanılan harflerden daha kısa ve küçük metal çubuk 2) Aralık	(DFT : Cilt I, sf. 647; KF: sf. 439; FBS: sf. 277)
espiyon	espion	<i>s. m.</i> cāsūs. <i>vulg.</i> caşıd <i>etçasut.</i>	[i] cāsūs. hafiye. pencere hâricine hâricdekil eri görecek vechle mâöilen mevzûÖ âyine.	n. casus, hafiye; gizli polis, sivil polis; muhbir; gözcü. ∅ nm. görünmeden gözetlemeye yarayan küçük ayna.	[isim] Birin kusur veya suçlarını gizlice bildirmesi için o kimsenin üstleri tarafından tutulmuş olan ve bundan çıkar sağlayan kişi	(DFT : Cilt I, sf. 648; KF: sf. 440; FBS: sf. 277)
espiyona j	espionnag e	<i>s. m.</i> cāsūsîlik, cāsūsîyet.	[i. mz] cāsūsîluk. hafiyelik.	nm. casusluk.	[isim] Casusluk	(DFT : Cilt I, sf. 648; KF: sf. 440; FBS: sf. 277)
espri	esprit	<i>s. m.</i> rûh. cān. Öaql, firâset, uś, hüş. idrāk. aflayış, fehîm, zihî, zekā. fîkr. huy, meşreb. maÖnā. rûh. darçın rûhı, şerāb rûhı, rûh. istiÖdād, istiÖdād-ı tabiÖi.	[i. mz] mādde-i hāyātiye rûh. ervāh- ı latîfeden her biri. cinn, peri. maÖnā, meöāl, maẓmûn, mefād. fîkr. zekā. Öaql. istiÖdād. niyet, maẓşad. tabiÖat, ahlāk.	nm. ruh, tin; zihin, akıl, us, muhakeme; düşünüş biçimi; bellek; kafa; karakter; espri, nükte; öz, ruh; kim. esans.	[isim] 1) İnce anlamlı, düşündürücü ve şakalı söz, nükte 2) [edebiyat] Yazıda, resimde, sözde ve davranışta ince, derin anlam, nükte	(DFT : Cilt I, sf. 648; KF: sf. 440; FBS: sf. 277)

estamp	estampe	<i>s. f.</i> basma şüret taşvır.	[i. ms] ıstampa. kalıpla başılan resim. kalib zimyası.	nf. baskı kalıbıyla basılmış resim; basma resim kalıbı, baskı kalıbı.	[isim] Oyma baskı	(DFT : Cilt I, sf. 651; KF: sf. 443; FBS: sf. 278)
estomp	estompe	<i>s. f.</i> bir nevó-i meşin kalemı.	[i. ms] resimde kullanılan estomp.	nf. resim üzerine kalem tozu yaymakta kullanılan ucu sivri kalem, gölge kalemı; estomp.	[isim] Kara kalem resimde çizgiyi veya pastel boyasını yaymak için kullanılan, kendi üzerine sarılmış kâğıt veya deri	(DFT : Cilt I, sf. 652; KF: sf. 444; FBS: sf. 279)
eşantiyo n	échantillo n	<i>s. f.</i> örnek, nümüne.	[i. mz] nümüne. örnek. mostralık parça.	nm. eşantiyon, numune, örneklik; mec. örnek, simge; bir yapıda kullanılan kerestenin kalınlık ve sağlamlık derecesi.	[isim] Bir malın niteliğini belirtmek, özelliklerini göstermek amacıyla, o malın parasız verilen veya gönderilen parçası	(DFT : Cilt I, sf. 555; KF: sf. 361; FBS: sf. 244)
eşarp	écharpe	<i>s. f.</i> bir nevó-i kuşak. omuz mağramesi.	[i. ms] hāmaóil, eşarp. (mi) destek, pâyende. omuz atkısı. (cer) yaralı yakınlık kolı asılı tutmağa mahsûs aşkı.	nf. omuzdan kalçaya kadar çapraz biçimde takılan nişan kurdelesı; boyun atkısı; başörtüsü, eşarp; (kırık kol için) askı.	[isim] Baş örtüsü	(DFT : Cilt I, sf. 556; KF: sf. 361; FBS: sf. 244)
eşofman 28	échauffe ment	<i>s. m.</i> ısıtmaklık, kızgınlık. issilik, hararet.	[i. mz] harâret. teshîn. harâret griziniñ tezâyüdi.	nm. ısınma; ateşlenme; ısıtma, kızdırma; ekşimeye yüz tutma; peklik; mec. kızışma,	[isim] Spor çalışmaların da giyilen, pamuklu veya	(DFT : Cilt I, sf. 556; KF: sf.)

²⁸ DFT'de "échauffement" maddesinde "استيالك" kelimesi geçmektedir. Türkçe kelimelerde çift sesler için şedde kullanımı ilginçtir.

			(mec) heyecân. tehyic.	büyük heyecan.	sentetik kumaştan, iki parçalı giysi	362; FBS: sf. 244)
etalon	<i>étalon</i>	<i>s. m.</i> aygır, aygır at. yezn-i Ôaşlı miÔyârî. ölçü Ôayârî, miÔyâr.	[i. mz] aygır. damızlık. &[i. ms] vezn ve mikyâs Ôayârî. nümûnesi. meskûnât vâhid-i kıyâşîsi.	nm. damızlık aygır; tohumluk; ölçü, ayar.	[isim] Ağırlık ve uzunluk ölçüleri için kabul edilmiş yasal ölçü modeli	(DFT : Cilt I, sf. 655; KF: sf. 446; FBS: sf. 280)
etamin	<i>étamine</i>	<i>s. f.</i> şâlî, şof. şofdan elek. elekden geçürmek. imtihân olınmak.	[i. ms] seyrek bez. kaba şof. elek bezi. (neb) Ôuzv-ı tezkir. (as) sancağ bezi. bayrak. (mec) şıkı muÔâyene .	nf. etamin, seyrek dokulu ince kumaş; elek bezi; bitk. erkek organ.	[isim] Pamuk, keten veya ipekten, seyrek dokunmuş delikli bir tür kumaş	(DFT : Cilt I, sf. 655; KF: sf. 446; FBS: sf. 280)
etap	<i>étape</i>	<i>s. f.</i> yolda Ôasker neferlerine virilan zahîre.	[i. ms] menzil, merhale. konağ. iki konağ arası.	nf. konaklama, menzil; yol, mesafe, uzaklık; evre; dönem, safha; aşama.	[isim, spor] 1) Aşama 2) Adım	(DFT : Cilt I, sf. 655; KF: sf. 447; FBS: sf. 280)
eter	<i>ether</i>	<i>s. m.</i> felek'ül- eşir, eşir. rûh'ül-Ôarağî maÔa'z-zâc.	[i. mz] eşir. cevvi- i havâ. eter denilen rûh.	nm. kim. eter, lokmanruhu; fiz. esir; (şirde) hava.	[isim, kimya] 1) Oksijenli asitlerin alkollerle birleşmesind en oluşan sıvılar 2) Hekimlikte kullanılan, çok uçucu, renksiz ve kendine özgü kokusu olan bir sıvı, lokman ruhu 3) Bir tür organik yağ çözücü	(DFT : Cilt I, sf. 658; KF: sf. 448; FBS: sf. 281)

etik	<i>éthique</i>	s. f. Öilm-i ādāb, fenn-i ahlāk.	[s] ahlākī. & [i. ms] Öilm-i ahlāk.	adj. ahlaki, törel, etik. ☐ nf. ahlak bilimi, törebilim, etik.	[isim, toplum bilimi] 1) Töre bilimi 2) Bir meslek grubunun uymak zorunda olduğu davranışlar bütünü 3) Etik bilimi 4) [sıfat] Ahlaki, ahlakla ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 658; KF: sf. 449; FBS: sf. 281)
etiket	<i>étiquette</i>	s. f. nişān, işāret, üst yazı. teşrifāt kâidesi, resmi teşrifāt.	[i. ms] kutı üzerine yapışdırılan yafta. etiket. merāsım ve teşrifāt usūli. teşrifāt, merāsım, muṭāde.	nf. etiket; teşrifat, tören davranışı, görgü kuralları.	[isim] 1) Bir malın tür, miktar, fiyat vb. nitelikleri veya kitap, defter vb. şeylerin kime ait olduğunu belirtmek için üzerlerine konulan küçük kâğıt 2) [mecaz] Kimlik 3) [mecaz] Toplum içindeki davranışlarda izlenecek yol	(DFT : Cilt I, sf. 659; KF: sf. 449; FBS: sf. 281)
etimoloji	<i>étymologie</i>	s. f. luğat-ı aslı, asl'ul-kelime, iştikāk.	[i. ms] iştikāk. Öilm-i iştikāk.	nf. dilb. etimoloji, kökenbilim.	[isim, dil bilimi] Köken bilimi	(DFT : Cilt I, sf. 665; KF: sf. 453; FBS: sf. 283)
etimolojik	<i>étymologique</i>	adj. com. aslı, iştikākī.	[s] iştikākī. Öilm-i iştikāka müteallik, mensüb.	adj. etimolojik, kökenbilimsel.	[sıfat, dil bilimi] Köken bilimsel	(DFT : Cilt I, sf. 665; KF: sf. 453;

						FBS: sf. 283)
etioloji	étiologie	s. f. Öilel-i emrāza dāoir risāle.	[i. ms] (t) esbāb-ı emrāz. (fel) mebhāş-ı esbāb.	nf.fel. hek. nedenbilim, etioloji; neden.	[isim, felsefe] Neden bilimi	(DFT : Cilt I, sf. 659; KF: sf. 449; FBS: sf. 281)
etnik	ethnique	adj. büt perest, ehl'il-cāhiliye.	[s] (kütüb-i kadime-i dīniyede) müşrik, mecüş. kavmi, Örki. (i. mz) bir kavmin adı.	adj. kavimle ilgili, budunsal, etnik.	[sıfat, toplum bilimi] Kavimle ilgili, budunsal, kavmi	(DFT : Cilt I, sf. 658; KF: sf. 449; FBS: sf. 281)
etol	étol	s. f. hūlet.	[i. ms] āyın ešnāsında papasların omuzların a atdıkları atkı.	nf. etol, süs boyun atkısı; (ayinde) papazın taktığı atkı.	[isim] Genellikle kürkten, gösterişli kumaşlardan veya yün örgüden yapılmış uzun omuz atkısı	(DFT : Cilt I, sf. 659; KF: sf. 450; FBS: sf. 282)
etriye	étrier	s. m. üzengi, rikāb. Öazāóim ü efkārında şābit olmak.	[i. mz] üzengi. rikāb.	nm. üzengi; anat. üzengikemiği.	[isim, mimarlık] Dikme giriş bağlantıların da direnci sağlayan sargı	(DFT : Cilt I, sf. 663; KF: sf. 452; FBS: sf. 282)
etüt	étude	s. f. okuma, okumaçlık, çalışmaklık. heves, heveslik, teḳayyüd. biliş, maörifet, dāniş. taşannüÖ, muşānaÖa.	[i. ms] taḥşıl, taÖallüm. mutālaÖa. tettebbüÖ. taşannüÖ, süslenme. (şānāyiÖ-i nefise) nümüne. meşḳ. mutālaÖa-hāne. daÖvā vekili ve	nf. tetkik, inceleme, irdeleme; inceleme, araştırma; inceleme eseri; çalışma, etüt; çalışma odası; etüt saati; noter kalemi, noterlik.	[isim] 1) Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma 2) Ön çalışma 3) Belli bir konuyu inceleyen, araştıran eser veya yazı 4)	(DFT : Cilt I, sf. 664; KF: sf. 453; FBS: sf. 283)

			kitāb-ı Öadl yazı- hānesi. bir mevzū bir proje hakkında yapılan tedkikāt ve böyle tedkikātu hāvī ešer.		Öğrencilerin , bir belletmenin gözetimi, denetimi altında ders çalışmaların a ayrılan zaman, mütalaa, müzakere	
etüv	étuve	s. f. hammām, şoba, germābe.	[i. ms] tebahhur makinesi. etüv. hāmmāmı ñ terlenecek sıcak halveti. öteberi kurutmağa mahsūs küçük furun. tandır. (mec) gāyet sıcak yer.	nf. hamam halveti; etüv, kurutma dolabı; çok sıcak yer.	[isim] 1) Yiyecekleri, nesneleri yüksek ısıyla sterilize ve dezenfekte etmekte kullanılan kapalı araç 2) Türlü eşyaları kurutmakta veya temizlemekt e kullanılan araç 3) Mikropların üretilmesind e uygun sıcaklığı sağlayan kapalı araç	(DFT : Cilt I, sf. 665; KF: sf. 453; FBS: sf. 283)
evaze ²⁹	évasé	v. a. açmak, bollamak, bollatmak, bol_giñ_geniş itmek, tevsî itmek, tefşîh itmek.	[f. m] bir şeyin ağzını, deliğini genişletme k. açmak.	vt. ağzım genişletmek.	[sıfat] Etek ucuna doğru genişleyen (giysi)	(DFT : Cilt I, sf. 667; KF: sf. 456; FBS: sf. 284)
eviye	Évier	s. m. matbahdan ağan bulaşık şular oluğı.	[i. mz] muşluk altındaki tekne. bulaşık şularınıñ ağmasına mahsūs oluğ.	nm. evye, bulaşık teknesi; lavabo.	[isim] Mutfakta musluk altında bulaşık yıkamaya yarayan tekne	(DFT : Cilt I, sf. 670; KF: sf. 457; FBS: sf. 284)

²⁹ DFT'de "évasé" kelimesi "évaser" maddesinin içinde geçmektedir.

evolüsyon	<i>evolution</i>	<i>s. f.</i> Öaskerüñ tedbir ü hareketi, Öaskeri tolaştırma.	[i. mz] tekāmül. neşv ü nemā. (as) manevra. müctemiÖ ā hareket.	nf. biy. evrim; değişim; gelişme, gelişim; ask. manevra.	[isim, biyoloji] Değişme, gelişme	(DFT : Cilt I, sf. 670; KF: sf. 458; FBS: sf. 285)
fabl	<i>fable</i>	<i>s. f.</i> meşel, <i>vulg.</i> maşal, hurāfe. dāsītān. esātīr, esātīr-i cāhiliyye.	[i. ms] hikāye. maşāl. kıssā, meşel. esātīr. uydurma, düzme şey. efsāne. gülünc. eğlenceli şey.	nf. öykünce, masal; martaval, yalan.	[isim, edebiyat] Kahramanlar ı çoklukla hayvanlarda n seçilen, sonunda ders verme amacı güden, genellikle manzum hikāye, öykünce	(DFT : Cilt I, sf. 691; KF: sf. 474; FBS: sf. 291)
fabrikasyon	<i>fabrication</i>	<i>s. f.</i> yapılma, yapmaçlık, işleme, Öamel.	[i. ms] iÖmāl. taşniÖ. fabrikacılık.	nf. yapma; yapım, imalat; uydurma, ortaya atma.	[sıfat] 1) Fabrikada yapılarak tüketime hazır duruma getirilen (madde) 2) [mecaz] Sıra işi	(DFT : Cilt I, sf. 692; KF: sf. 474; FBS: sf. 291)
fabrikatör	<i>fabricateur</i>	<i>s. m.</i> yapıcı, yapturıcı.	[i] iÖmāl idici.	n. esk. fabrikatör, fabrika sahibi; imalatçı.	[isim] Fabrikacı	(DFT : Cilt I, sf. 692; KF: sf. 474; FBS: sf. 291)
fagot	<i>fagot</i>	<i>s. m.</i> bir demet_kucağ odun, çalı demeti. kırı çalı demeti. tāze çalı demeti. yāve, bî-hüde sözler.	[i. mz] çalı, odun demeti. (Öāmiy-āne) arkadaş. (argö) kürek mahkūmu.	nm. çalı çırpı demeti.	[isim, müzik] Tahtadan parçaları uç uca takılı, uzun bir boru biçiminde, perdeli bir üflemeli çalgı	(DFT : Cilt I, sf. 696; KF: sf. 477; FBS: sf. 293)
faksimile	<i>fac-similé</i>	<i>s. m.</i> bir yazunun_hattu n taklidi,	[i. mz] bir levha, resm, yazı,	nm. faks, tıpkıbasım.	[isim] Tıpkıbasım	(DFT : Cilt I, sf.

		taqlid-i hatt.	mührüñ ve sâoïreniñ Öaynen istinsâhı, kopyesi, taqlidi.			695; KF: sf. 476; FBS: sf. 292)
faktör	<i>facteur</i>	s. m. orğanun_pıyan o işleyici, sâzlar yapan. şehrde mektûbları götüren, pošta. yazıcı, iş vekili, Öâmil, sipârişe meómür. aśl'ul-hârici.	[i. mz] Öâmil. tüccâr vekili. emânetci. posta müvezziÖi . müsiki âlâtı yapan adam. (r) madrüb.	n. postacı&nm. müzik aleti yapımcısı; faktör, etken; başkası adına ticaret yapan kimse; mat. çarpan.	[isim] Etken, etmen	(DFT : Cilt I, sf. 695; KF: sf. 476; FBS: sf. 292)
fakülte	<i>faculté</i>	s. f. kuvvet. hâşiye, haşse. kudret, iktidâr, kâbiliyet, imkân, mağdere. ruhsât, şalâhiyet. cemâÖat-i muÖallimîn.	[i. ms] kuvvet. iktidâr. şalâhiyet. hâssa. meleke. kuvve. hâsse. heyóet-i etbâ. dâr'ül- fünün, fakülte.	nf. kabiliyet, yetenek; yeti; yetki, serbestlik; imkân, olanak; meziyet, özellik; fakülte; kon. hekim, doktor.	[isim] Bir üniversitenin , öğrenim alanı veya uzmanlık konusu bakımından ayrılmış kollarından her biri	(DFT : Cilt I, sf. 696; KF: sf. 476; FBS: sf. 292)
fanj	<i>phalange</i>	s. f. tabur, ketibe. parmak kemiği, parmak kalemi, kaşbat'ül- asbaÖ, iÖžâm- ı selâmiyye. bir nevÖ-i örümcek. zehir'ül- Öankebüt.	[i. ms] (as) fanj. ordu. (teş) boğmak kemiği, parmak kemiği, sülâm.	nf. biy. parmak kemiği; esk. ordu; mızraklı alay; faşist grup.	[isim, tarih] 1) Eski Yunanlarda, özellikle Makedonya yayalarının çekirdeğini oluşturan mızraklı alay 2) Bazı ülkelerde yarı askerî, siyasi kuruluş	(DFT : Cilt II, sf. 635; KF: sf. 1124; FBS: sf. 515)
falez	<i>falaise</i>	s. f. denizün yüksek kenârı, yalısı. yalı kıyısının dik yerleri.	[i. ms] deñiz kıyısında şarp dik kaya. yar.	nf. yerb. yalıyar.	[isim] Yalı yar	(DFT : Cilt I, sf. 701; KF: sf. 479; FBS: sf. 294)

fanatik	<i>fanatique</i>	<i>adj. com.</i> mutaʿaşıb, hadden ziyāde şofu. mecżüb. deli, dıvāne, mecnūn.	[i-s] mutaʿaşı b.	adj. n. tutkun, düşkün; fanatik, hayran; baġnaz, mutaassıp.	[sıfat] Baġnaz	(DFT : Cilt I, sf. 703; KF: sf. 480; FBS: sf. 294)
fanatizm	<i>fanatisme</i>	<i>s. m.</i> taʿaşıb, ġayret-i cāhiliyye, hamiyyet-i cāhiliyye. cūnūn, delūlik, taʿaşıb.	[i. ms] taʿaşıb. bir şeye fart-ı merbūtiyet .	nm. taassup, baġnazlık; aşırı hayranlık, aşırı düşkünlük, fanatiklik.	[isim] Bir kimseye veya bir şeye aşırı düşkünlük ve tutkuyla baġlılık, taassup, baġnazlık	(DFT : Cilt I, sf. 703; KF: sf. 480; FBS: sf. 295)
fanfar	<i>fanfare</i>	<i>s. f.</i> boru çalması.	[i. ms] ʔaskerī muzikaşı. muzika takımı. boru ile çalınan havā. (mec) temāduh.	nf. savaş havası; boruyla çalınan asker havası; askeri bando.	[isim, müzik] 1) Bakır üflemeli çalgılardan oluşan orkestra 2) Bu orkestranın çaldığı tartımlı ve canlı parça	(DFT : Cilt I, sf. 703; KF: sf. 480; FBS: sf. 295)
fantastik	<i>fantastique</i>	<i>adj. com.</i> hayālī, hayāl maķūlesi. aşılsız.	[s] hayālī. şāyān-ı hayret. inanılmay acaķ derecede hayāl-kār- āne. muhayyel. cin ve perilere müteʔalli ķ.	adj. hayali, gerçekdışı, düşsel; olaġanüstü, eşsiz; akıl almaz, inanılmaz. □ nm. hayalcilik, düşsellik.	[sıfat] 1) Gerçekte var olmayan, gerçek olmayan, hayalī 2) [isim, edebiyat] XVIII. yüzyıldan başlayarak Fransa'da gelişen bir edebî tür	(DFT : Cilt I, sf. 704; KF: sf. 481; FBS: sf. 295)
fantezi³⁰	<i>fantasie</i>	<i>s. f.</i> hayāl, hātır. fıkır. ķuvvet-i muhayyile. istek, gönül dileġi, heves, keyf. kendü başından	[i. ms] gelüb geçici heves. fantazye. hayāl. keyf, merāk.	nf. deġişik heves, fantezi; yaratma yeteneġi; keyif, hayal gücü; çılgın davranış; lüks, fantezi; müz. baġımsız müzik eseri.	[isim] 1) Sonsuz, sınırsız hayal 2) Deġişik heves, deġişik beġeni,	(DFT : Cilt I, sf. 704; KF: sf. 481; FBS:

³⁰ TS'de "fantezi" kelimesinin kökü "fantasie" olarak verilmiş, ama Larousse sözlükte bu kelime bulunamadı. Aynı anlama gelen "fantaisie" kelimesi tespit edildi ve sözlüklerde taran.

		yapma, icād-ı Öindj.			değişik düşünüş 3) [sıfat] Süslü ve türü değişik olan 4) [müzik] Serbest biçimli beste veya alaturkada serbest biçimli şarkı	sf. 295)
fantom	<i>fantôme</i>	<i>s. m.</i> hayāl, şüret-i vehmiye, tayf, karaltı. vehm-i bâtıl.	[i. mz] hayāl. hayālet. peri, cinn. gulyabānī. (mec) taşlağ.	nm. hayalet; hayal; hayal gibi olan, ismi var cismi yok; mec. hayalet gibi, çok zayıf. □ adj. gerçekte var olmayan; hayal gibi.	[isim] Hayalet	(DFT : Cilt I, sf. 704; KF: sf. 481; FBS: sf. 295)
far (II)	<i>fard</i>	<i>s. m.</i> kızılca, sülmen. aklık kızillık. düzgün. taşannuÖ.	[i. mz] cilā. düzgün. sözi dolaşdırub ber-takrīb söyleme. açıkca söylemem e. (mec) setr. tağyır.	nm. yüz boyası; kaçamak söz, üstü kapalı söz.	[isim] Kadınların süs için göz kapaklarına sürdükleri çeşitli renkte boya, düzgün	(DFT : Cilt I, sf. 705; KF: sf. 482; FBS: sf. 295)
farbala	<i>falbala</i>	<i>s. m.</i> şarkık zindef.	[i. mz] kadın elbisesiniñ , eteğiniñ kenārına, perdelere dikilen kırmalık.	nm. farbala, büzgülü siis, fırfır; aşırı süslülük.	[isim] Fırfır	(DFT : Cilt I, sf. 701; KF: sf. 479; FBS: sf. 294)
farmako pe	<i>pharmaco poeia</i>	<i>s. f.</i> Ölāc terkıbine dāóir kitāb, ākṛabādiyāt.	[i. ms] edviye mecmüÖa sı. edviyeniñ ihzārına muktezi formüller mecmüÖa sı.	nf. ilaç listesi; ilaç yapımı kitabı; ilaç yapımı.	[isim] İlaç üretiminde kullanılan etkin ve yardımcı maddelerin nitel ve nicel analiz yöntemlerini n yer aldığı yasal ve bilimsel	(DFT : Cilt II, sf. 636; KF: sf. 1125; FBS: sf. 515)

					olarak uyulması gereken ulusal ve uluslararası kuralları ve yöntemleri içeren resmî kitap	
farmason	<i>franc-maçon</i>	<i>s. m.</i> fermason.	[i. mz] farmason. franmason .	nm. adj. mason, farmason.	[isim] 1) Mason 2) [sıfat, halk ağzında] Dinsiz, imansız	(DFT : Cilt I, sf. 765; KF: sf. 523; FBS: sf. 315)
fars	<i>farce</i>	<i>s. f.</i> dolma, tolma, kıyma. masharalık, şaka, horâte. muḳallidlik.& <i>adj. com.</i> gülecek, mudhik.	[i. ms] tolmalık kıyma. tolma içi.&[i. ms] pek Öādī komedyā. maskaralık . mizālī. oyun. kaba latīfe. muḳāzẓiblik. zevzeklik. hafif meşreblik. (s) (āmiyāne) pek gülünc.	nf. dolma içi; fars, kaba güldürü; kaba şaka; münasebetsizlik, uygunsuz davranış. ∅ adj. tuhaf, komik.	[isim, tiyatro] Güldürü	(DFT : Cilt I, sf. 704; KF: sf. 481; FBS: sf. 295)
faset	<i>facette</i>	<i>s. f.</i> façeta.	[i. ms] küçük şafha. satīh. elmās fasetası.	nf. façeta, elmasın her bir yüzü.	[isim] 1) Baskı işlerinde harf ve satırları formada tutmak ve sıkmak için kullanılan kama 2) Dışın ön yüzüne estetik amaçla yapılan kaplama	(DFT : Cilt I, sf. 693; KF: sf. 475; FBS: sf. 292)
fasikül	<i>fascicule</i>	<i>s. m.</i> bir tutam çiçek, deste-i	[i. ms] kitāb	adj. demetlenmiş.	[isim] Büyük	(DFT : Cilt

		nebātāt.	forması, cüzöi. nüsha. koltuk altına şığabilece k ot ve sāóire mikdārı.		eserlerin ayrı ayrı bölümler hâlinde yayımlanan parçalarında n her biri, cüz	I, sf. 706; KF: sf. 483; FBS: sf. 296)
fason	<i>façon</i>	s. f. tarz, yüz, güne, vech, şekl, minvāl, üslüb. tavr, edā. iş, yapılış, çeşid, Öimle. işleme, işleyiş, iÖmāliyye. bir kimesnenüñ evzāÖ u etvārı. kalemüñ eşeri. icād, icād-ı tabÖ. tekellüf. teklif.	[i. ms] tarz, tavr, şüret. üslüb. minvāl. iÖmāl. yapılış. toprağı sürme, kazma. işcilik, ücret-i iÖmāliye. tavr u hareket.	nf. biçim, şekil; işçilik, el emeği; (toprak) sürme, çapalama, işleme; tarz; (terzilik) dikiş biçimi, biçki.	[isim] 1) Terzinin belli bir ölçü ve örneğe göre kumaşa biçim vermesi işi, kesim 2) [ticaret] Malzemesi marka sahibi tarafından karşılanarak başka bir firmaya yaptırılan mal, fason mal	(DFT : Cilt I, sf. 694; KF: sf. 475; FBS: sf. 292)
fasone	<i>façonné</i>	v. a. düzmek, işlemek. işe şüret virmek, teşkil itmek. öğretmek, alışdurmak, terbiye itmek, teódíb itmek. natas itmek. zinetlemek. cilā virmek.	[f. m] şekl virmek, iÖmāl itmek. tarlayı natas itmek, toprağı tesviye itmek. alışdırmak . fikri, dimāğı, terbiye ve taÖlüm ile islāh itmek.	vt. biçim vermek, düzeltmek; (toprak) işlemek; imal etmek; eğitmek, yetiştirmek.	[isim] 1) Çözü veya atkının kumaş yüzeyi üzerinde, kendiliğinde n bir desen oluşturduğu her tür kumaş 2) Bu tür kumaşları oluşturan desen örneği	(DFT : Cilt I, sf. 695; KF: sf. 475; FBS: sf. 292)
fatalist	<i>fataliste</i>	s. m. kısmete, kazāya inanıcı, kaderi.	[i. mz] her şeyóí taqdirden bilen. kader- perest. her şeyóí taqdire Öatf iden.	n. adj. kaderci.	[isim, felsefe] Yazgıcı	(DFT : Cilt I, sf. 707; KF: sf. 483; FBS: sf. 296)
fatalite	<i>fatalité</i>	s. f. kazā u kader hükmi, kısmet, kazā, taqdír. başa	[i. ms] kader ü kazā. taqdír. ser-	nf. alınyazısı, kader; uğursuzluk; zorunluluk,	[isim] 1) Alın yazısı, yazgı, kader	(DFT : Cilt I, sf. 707;

		gelen belā, qazā.	nüvişt. şeoāmet. muşibet.	kaçınılmazlık.	2) Uğursuzluk	KF: sf. 483; FBS: sf. 296)
fatalizm	<i>fatalisme</i>	s. m. qazāya inanmaqlık, mezheb'ül- kaderiye, mezheb'ül- cebriye.	[i. mz] taqdīre Öatf itme. her şeyöi kaderdn bilme. (fel) cebriye.	nm. kadercilik.	[isim, felsefe] Yazgıcılık	(DFT : Cilt I, sf. 706; KF: sf. 483; FBS: sf. 296)
favori	<i>favori</i>	s. sevgülü, ziyāde sevgülü, eÖazz ve ehabb olan, hüsn-i nazarında olan, mergüb.	[s] eñ ziyāde sevilen, mergüb. maqbül. (i. mz) gözde. nedim. muqarreb. çatal şakal. (i.ms) bir kralıñ metresi.	adj. en sevilen, gözde olan; kazanacağı umulan. ∅ nm. (at yarışında) güvenilen at; gözde. ∅ nf. padişah gözdesi.	[sıfat] 1) Herhangi bir iş veya yarışmada üstünlük sağlayacağına inanılan (kimse, taraf, takım vb.) 2) En çok beğenilen 3) [isim] Yüzün iki yanında, saçın devamı olarak bırakılan sakal demeti, duluk	(DFT : Cilt I, sf. 711; KF: sf. 486; FBS: sf. 297)
fayans	<i>faience</i>	s. f. frenk fağfuri, fağfuri taqlidi, qaba çini.	[i. ms] çini.	nf. çini, fayans.	[isim] Duvarları kaplayıp süslemek için kullanılan, bir yüzü sırlı ve türlü desenlerle bezenmiş, pişmiş balçıktan levha	(DFT : Cilt I, sf. 697; KF: sf. 477; FBS: sf. 293)
fayton	<i>phaéton</i>	s. m. bir nevÖ- i küçük kaleşka, fayton.	[i. mz] arabacı. payton. açık otomobil.	nm. fayton; arabacı.	[isim] 1) Tek körüklü, dört tekerlekli, genellikle çift atlı binek	(DFT : Cilt II, sf. 635; KF: sf. 1123;

					arabası, payton 2) [hayvan bilimi] Perde ayaklılardan, sıcak deniz kıyılarında yaşayan, uzun kuyruklu bir kuş (Phaeton)	FBS: sf. 515)
faz	<i>phase</i>	<i>s. f.</i> şafh, vech-i kevkeb.&nehr- i fâş.	[i. ms] (hey) şafha. şüret, şekl, şafha, vech.	nf. safha, evre; fiz. faz.	[isim, fizik] Elektrik geriliminde evre	(DFT : Cilt II, sf. 636; KF: sf. 1125; FBS: sf. 515)
federasyon	<i>fédération</i>	<i>s. f.</i> birlik, ittifak, muhalefet.	[i. ms] mütteadd id küçük hükümetle riñ bir hükümet-i müttehide hâlinde birleşmesi.	nf. federasyon.	[isim] 1) Savunma ve dış politika alanında dayanışma amacıyla birden fazla devletin bir birlik devleti içinde birleşmesi 2) Aynı alandaki çeşitli kuruluşları bir arada toplayan dayanışma birliği	(DFT : Cilt I, sf. 713; KF: sf. 487; FBS: sf. 298)
federatif	<i>fédératif</i>	<i>adj.</i> biri birleriyle Öahdlaşmaya dâoir, usûl-i mükâfelet ve muhalefeti mutazammın, ittihâdı.	[s] hükümet-i müttehide usûl ve idâresine müttealli k.	<i>adj.</i> federatif, federasyon halinde kurulma, federasyon sistemine dayanan.	[sıfat] Federalizme bağlı veya uygun olan	(DFT : Cilt I, sf. 712; KF: sf. 487; FBS: sf. 298)
federe	<i>fédéré</i>	<i>adj.</i> hem-Öahd olan, müttefik.	[s] bir hükümet-i müttehide ye dâhil bulunan.	<i>adj.</i> federasyona dahil. □ n. federasyon üyesi.	[sıfat] 1) Bir federasyona bağlı olan 2) [isim] Bir	(DFT : Cilt I, sf. 713; KF:

					konfederasy onun üyesi	sf. 487; FBS: sf. 298)
fekül	<i>fécule</i>	s. f. çöküntü.	[i. ms] nişâste.	nf. kim. nişasta.	[isim] Patates gibi bazı bitkilerin yumrularınd a bulunan nişasta	(DFT : Cilt I, sf. 712; KF: sf. 486; FBS: sf. 297)
feminen	<i>féminin</i>	adj. karşıya, zenmeye mahşûs.	[s] nisvî, nisvânî. kadına Ôâôid. (sar) müöenneş.	adj. kadınla ilgili; kadını andıran; dilb. dişil. □ nm. dilb. dişillik.	[sıfat] Kadınsı	(DFT : Cilt I, sf. 714; KF: sf. 487; FBS: sf. 298)
fenomen	<i>phénomè ne</i>	s. m. Ôalâmet- i semâviyye. Ôacâôib şey, ğariibe, Ôacûbe.	[i. mz] hâdişe, hâdişe-i tabîÖiye. şâyân-ı hayret, fevk'al- Ôâde olan kimse ve şey. ğariibe. nâdir kabîlinden olan şey. dirâyet ve iqtidârıyla temâyüz iden adam.	nm. olay; şaşılacak şey; fel. görüngü, gözlemle elde edilen gerçek; tuhaf kişi.	[isim] 1) Olay 2) [felsefe] Görüngü	(DFT : Cilt II, sf. 636; KF: sf. 1126; FBS: sf. 515)
feodal	<i>féodal</i>	adj. tımar ve zeÔâmete müteÔallık, mâlik-âneye müteÔallık.	[s] derebeğlik zamânına, dere beğlerine müteÔallı k, Ôâôid. tımar ve sipâhîliğe Ôâôid.	adj. feodal, derebeylikle ilgili. □ nm. ağa, derebeyi.	[sıfat] Derebeylikle ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 715; KF: sf. 489; FBS: sf. 299)
feodalite	<i>féodalité</i>	s. f. mâlik- ânelik, tımar ve zeôâmet taşarrufu.	[i. ms] derebeğlik zamânı. dere beğlik.	nf. derebeylik.	[isim, tarih] Derebeylik	(DFT : Cilt I, sf. 715; KF:

			tımar, ze'āmet, sipāhılık.			sf. 489; FBS: sf. 299)
fermanta syon	<i>fermentati on</i>	<i>s. f.</i> māyelenme, ihtimār, tahmīr. heyecān, heyecān'uz- zamāoir ve'l- efkār, efkār-ı nāsuñ kaynayışı.	[i. ms] tahammur. mayalanm a. (mec) heyecān, galeyān.	nf. mayalanma; mec. heyecan, kızışma.	[isim, kimya] Mayalanma	(DFT : Cilt I, sf. 716; KF: sf. 490; FBS: sf. 299)
ferment	<i>ferment</i>	<i>s. m.</i> māye, hamīr.	[i. mz] māye. (mec) fesād, kın tahammurı , sebebi.	nm. maya; mec. neden.	[isim, kimya] Maya (I)	(DFT : Cilt I, sf. 716; KF: sf. 490; FBS: sf. 299)
fermuar	<i>fermoir</i>	<i>s. m.</i> kopça. kitāb kopçası, tekmesi.	[i. mz] cüzdanları ñ ve ba'öz- ı kitāblarıñ kapanması na mahsūs ma'odenī toķa. marangoz ķalemi.	nm. kapama aleti; kopça.	[isim] Giysi, ĉanta vb. yerlerde kullanılan, karşılıklı dişler ve bunların üzerinde yürüten kapatıcıdan oluşan düzenek, cırcır, carcur	(DFT : Cilt I, sf. 718; KF: sf. 490; FBS: sf. 299)
fiction	<i>fiction</i>	<i>s. f.</i> şüret, şüret-i mu'āmele, düzgün, hayāl, aşlsız hayālleme, taşavvur-ı hayālī, yalan, kızb.	[i. ms] uydurma. urcūfe. efsāne. i'ötibār. (huk) farz.	nf. kurgu, hayal ürünü, varsayım.	[isim] Bakınız kurgu	(DFT : Cilt I, sf. 723; KF: sf. 495; FBS: sf. 301)
fifre	<i>fifre</i>	<i>s. m.</i> düdük.	[i. mz] fifre denilen düdük. çığırtma. bu düdüğü çalın.	nm. fifre, küçük kaval.	[isim, müzik] Yanlamasına çalınan, altı tane deliği olan, tahtadan bir tür flüt	(DFT : Cilt I, sf. 726; KF: sf. 496; FBS: sf. 302)

figür	<i>figure</i>	s. f. sûret, şekl, heykel. yüz, beñz çeñre, vech. taşvır, sûret. temşil, mecâz. isti'âre. Ôalâmet. sûret-i hâl.	[i. ms] sûret, şimâ, çeñre, beñz. resm, şekl. tavr, muķâbele. remz, timşâl. bir raķsın eşķâlindeñ her biri. (hen) şekl. (ed) mecâz, isti'âre.	nf. şekil; yüz; resim; simge, sembol; mecaz, deēişmece; önemli kişi; (dansta) hareket, figür.	[isim] 1) Resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi 2) Bir dansı veya oyunu oluşturan ölçütlü adımlarla beliren zincirleme hareketlerdeñ her biri 3) [müzik] Birbirini izleyerek melodik ve ritmik bakımdan bir bütün oluşturan notalar grubu	(DFT : Cilt I, sf. 726; KF: sf. 497; FBS: sf. 302)
figüratif	<i>figuratif</i>	adj. remzi, temşili.	[s] taşvır; remzi. temşili.	adj. simgesel, simgeyle gösteren; biçim gösteren; figürcü.	[sıfat] Betili	(DFT : Cilt I, sf. 726; KF: sf. 496; FBS: sf. 302)
fiktif	<i>fictif</i>	adj. vücudu yok, i'tibari.	[s] i'tibâr. mevzû. mevhûm.	adj. hayali, düşsel, kurgusal; itibari, saymaca; yalandan, aslı olmayan. □ nm. hayal, düş.	[isim] İtibari	(DFT : Cilt I, sf. 723; KF: sf. 495; FBS: sf. 301)
filaman	<i>filament</i>	s. m. tar, tel, lif, fetele.	[i. mz] ince tel. lif. hayt.	nm. anat. kas teli, lif; ince iplik; elek. ampul teli.	[isim] Elektrik ampullerindeñ akım geçtiğinde akkor duruma gelen ince iletken tel	(DFT : Cilt I, sf. 727; KF: sf. 497; FBS: sf. 302)
file	<i>filet</i>	s. m. iplikcik, ince iplik_tel, hayt, hayt-ı	[i. mz] ince iplik. ağ. fileto.	nm. ağ; file; (saç tutturulan) file; (et) fileto; uzun	[isim] 1) Yün, pamuk vb.	(DFT : Cilt I, sf.

		rakıq. tuzak. lif.	qantarma. (mec) tuzak. [tb] çizgi. file. (mi) zih. videli çiviniñ halezoni çıkıntısı. (teş) Öalığ.	süs; tek. vidanın burgulu kısmı; bas. ayırıcı çizgi; anat. ipçik; mec. tuzak, pusu; akıntı.	ipliklerden dügümlerle oluşmuş ağ 2) Alışverişte öteberi taşımak için kullanılan, ilmeklerden oluşan ağ torba 3) Saçların dağılmaması için kullanılan ağ biçiminde örgü 4) [spor] Ağ	728; KF: sf. 498; FBS: sf. 303)
filigran	<i>filigrane</i>	s. m. bir nevÖ- i kuyumculuk işi.	[i. mz] filigran. bakır tel. tel-kârî. kâğıdın içinde görünen naşşlar, yazılar. filigranlı kâğıd. ipek kâğıdı.	nm. (kuyumculukta) telkari iş; (kâğıtta) hamur damga, filigran.	[isim] Bazı kâğıtların dokusunda bulunan ancak aydınlığa tutulduğund a görülen çizgi, resim, yazı vb. biçimler, su yolu	(DFT : Cilt I, sf. 728; KF: sf. 498; FBS: sf. 303)
filolog	<i>philologu e</i>	s. m. ehl-i maÖarif-i edebiyeye.	[i. mz] lisāniyāt mütehaşşıs ı. lisāniyāt ve tenkıd ile mütevağğı l Öalim.	n. filolog, betikbilimci.	[isim] Filoloji ile uğraşan bilgin	(DFT : Cilt II, sf. 637; KF: sf. 1127; FBS: sf. 516)
filoloji	<i>philologie</i>	s. f. Öilm'ül- lugat ve'l- edeb, maÖarifet-i edebiyāt.	s. f. lisāniyāt, Öilm-i elsine.	nf. filoloji, betikbilim.	[isim] 1) Dili ve yazılı belgeleri dil ve tarih açısından inceleme 2) Dil bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 637; KF: sf. 1126; FBS: sf. 516)
filolojik	<i>philologiq ue</i>	adj. com. maÖarifet-i edebiyāta müteÖallığ, edebi.	[s] lisāniyāta müteÖalli k.	adj. filolojik.	[sıfat] Filoloji ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 637; KF: sf. 1127;

						FBS: sf. 516)
filozof	<i>philosoph e</i>	s. m. feylesof, hâkîm. feylesof mecâzlu. bî- kayd.	[i. mz] feylesof, hâkîm. kaderine tevekkül iderek âsûde, gammsız bir hâyât geçiren adam. felsefe tahşîl iden şakird. kumârda mâhir hîle- kâr. (Öamiy- âne) eski pabuç.	n. filozof; bilge. □ adj. acıya katlanan, kendi halinde yaşayan.	[isim] 1) Felsefe ile uğraşan ve felsefenin gelişmesine katkıda bulunan kimse, felsefeci, feylesof 2) [mecaz] Felsefe yapmaya meraklı olan kimse 3) [mecaz] Sakin, kendi hâlinde yaşayan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 637; KF: sf. 1127; FBS: sf. 516)
filozofik	<i>philosoph ique</i>	adject. commun. feylesofuñ hikmete dâoir, feylesofı, hikmî.	[h] felsefî.	adj. felsefeyle ilgili.	[sıfat] Felsefe ile ilgili, felsefeye dayanan	(DFT : Cilt II, sf. 638; KF: sf. 1127; FBS: sf. 516)
filtre	<i>filtre</i>	s. m. süzgüc, süzgü, keçe, mısfâ, mısfat. havâlib-i cevfiye.	[i. mz] süzgeç. merşeha. süzgü.	nm. süzek, süzgeç; filtre.	[isim] 1) Süzgeç 2) Süzek	(DFT : Cilt I, sf. 729; KF: sf. 499; FBS: sf. 303)
final	<i>final</i>	adj. âherî, âher, şöndaki, katÖj. şö nefese kadar bâkı.	[s] nihâyetde bulunan şoñ ve katÖj kısm. şöñ. ğâöj. (i. mz) bir kelimeniñ şoñ harfi veyâ hecâsı.	adj. sonuncu, son; sonda bulunan; dilb. amaç bildiren.	[isim] 1) Bir işin sonu 2) [eğitim bilimi] Dönem sonu sınavı 3) [müzik] Bir müzik parçasının son bölümü, bitiş 4) [spor] Elemeli yarışmalarda	(DFT : Cilt I, sf. 730; KF: sf. 499; FBS: sf. 304)

					sonucu belirten karşılaşma	
finanse	<i>financé</i>	<i>v. n. et act.</i> para, akçe virmek. kişesinden para çıkarmak. hazine-i mîriyeye edā- yı māl itmek.	[f. m] (lāoubāliyy āne) para virmek. ser-māye tedārük ve teómîñ itmek.	vt. para verip desteklemek, para vermek, finanse etmek.	[sıfat, ekonomi] "akçalamak" anlamında kullanılan finanse etmek ve "akçalanmak" anlamında kullanılan finanse edilmek birleşik fiillerinde geçen bir söz	(DFT : Cilt I, sf. 731; KF: sf. 499; FBS: sf. 304)
fiskal	<i>fiscal</i>	<i>adj.</i> mîriye müteâlliğ. beyt'ül-mālcı.	[s] hazineye Ôâôid. tahsîl-i emvāle Ôâôid.	adj. vergiyle ilgili; devlet hâzinesiyle ilgili.	[sıfat, eskimiş] 1) Hazineye ilişkin 2) Vergiye ilişkin	(DFT : Cilt I, sf. 732; KF: sf. 501; FBS: sf. 304)
fistül	<i>fistule</i>	<i>s. f.</i> çokdanki yâre, eski cerâhat, mātiye, mādde, nāsūr- nāsūr.	[i. ms] fistül. nāsūr.	nf. hek. fistül, akarca, irin çıkarıcı kanal.	[isim, tıp] Akarca	(DFT : Cilt I, sf. 732; KF: sf. 501; FBS: sf. 304)
fiş	<i>fiche</i>	<i>s. f.</i> rezenûñ zivānesi_mili, oyun nişanı.	[i. ms] reze çivisi. kumârda para yerine kullanılan marğa. veted, kazık. taşnîf idilecek ma'ûlümāt mî ayrı ayrı yarıldıkları kâğıdlar.	nf. fiş; mil; priz, fiş; (kumarda) marka.	[isim] 1) Prizden elektrik akımı almaya yarayan araç 2) Alışverişlerd e ödenen paranın miktarını, vergilerini, alışverişin yapıldığı tarihi gösteren belge 3) Bir eserin hazırlanması	(DFT : Cilt I, sf. 723; KF: sf. 494; FBS: sf. 301)

					nda kolaylık sağlamak veya bir işe kılavuzluk etmek için yazılıp sınıflandırılan küçük kâğıt yapraklarından her biri 4) Kumarda, bazı alışveriş işlerinde para yerine kullanılan pul vb. şey 5) Bir işi yaptırmak veya gereken sıranın alındığını belirtmek için bir koçandan koparılmış kâğıtlardan her biri, makbuz 6) Okuma yazma öğretiminde kullanılan, üzerine hece, kelime, cümle yazılı karton parçası	
fizik	physique	s. f. Öilm-i tabi'Öât. çelim, he'öye. & adj. com. tabi'Öi.	[s] maddi, cismâni, bedenî. havâssıñ müşâhedâtına müstenid. (i. ms) hikmet-i tabi'Öiye, fizik. (i. mz) şimâ, sûret, çehre. şekl ve sûret-i zâhire.	adj. fiziksel; maddi; bedenle ilgili, bedensel. ∞ nf. fizik; fizik kitabı. ∞ nm. dış görünüş, vücut yapısı.	[isim] 1) Maddenin kimyasal yapısındaki değişiklikler dışında genel veya geçici yasalara bağlı, deneysel olarak araştırılabile n, ölçülebilen, matematiksel olarak	(DFT : Cilt II, sf. 639; KF: sf. 1133; FBS: sf. 517)

					tanımlanabil en madde ve enerji olgularıyla uğraşan bilim dalı 2) İnsanın doğal yapısı 3) Kişinin dış görünüşü	
fizyoloji	<i>physiologi e</i>	<i>s. fém. Öilm-i terkıb'ül- eczā'ül- hayvāniyye. ma'rifet-i cism'ül-insān fī hāl'ūs- śihhat.</i>	[i. ms] ğariziyāt, fisyolocya, Öilm-i vežā'if'ül- a'Öza.	nf. fizyoloji.	[isim, biyoloji] Canlıların hücre, doku ve organlarının görevlerini ve bu görevlerin nasıl yerine geldiklerini inceleyen bilim dalı	(DFT : Cilt II, sf. 639; KF: sf. 1132; FBS: sf. 517)
fizyolojik	<i>physiologi que</i>	<i>adj. com. müte'allik bi- terkıb'ül- öeczā'ül- hayvāniyye.</i>	[s] ğarizī, fisyolocya ya müte'alli k.	adj. fizyolojik.	[sıfat] 1) Fizyoloji ile ilgili, vücutla ilgili 2) Normal, doğal olarak işleyen	(DFT : Cilt II, sf. 639; KF: sf. 1132; FBS: sf. 517)
fizyolojis t	<i>physiologi ste</i>	<i>s. m. Öālim fī terkıb'ül- eczā'ül- hayvāniyye.</i>	[i] fisyolocya ile iştiğāl iden Öālim, mütehaśśis .	n. fizyolojist.	[isim] Fizyoloji bilgini, fizyolog	(DFT : Cilt II, sf. 639; KF: sf. 1132; FBS: sf. 517)
fizyonom i	<i>physiono mie</i>	<i>s. f. çehre, şimā, likā. firāset, Öilm-i firāset, Öilm'ül-firāset min'es-simā, Öilm'ül- kıyāfet.</i>	[i. ms] şimā, çehre. (mec) seciye-i fārika. seciyye.	nf. fizyonomi, yüzün görünüşü, yüz ifadesi.	[isim] Yüz çizgilerinin genel durumundan çıkan anlam	(DFT : Cilt II, sf. 639; KF: sf. 1132; FBS: sf. 517)
flambe	<i>flambé</i>	<i>adj. harāb, berbād olmuş.</i>	[s] alev renginde. alazlanmış (mec) mahv u	adj. aleve tutulmuş, alazlanmış; mec. umut kalmamış, suya düşmüş.	[isim] Aleve tutarak pişirme yöntemi	(DFT : Cilt I, sf. 734; KF:

			harāb olmuş.			sf. 502; FBS: sf. 305)
flanel	<i>flanelle</i>	s. f. flanela, fānela, bir nev'Ö-i ince yün kumâş.	[i. ms] fanila.	nf. fanila.	[isim] Keten ve yünden dokunan kumaş	(DFT : Cilt I, sf. 735; KF: sf. 503; FBS: sf. 306)
flegmon	<i>phlegmon</i> ³¹	s. m. kanlı kabarcık, verem-i demevî, hırcıl.	[i. mz] (t) nesc-i hücrevîniñ veyâ nesc-i munâzzım ın iltihâbı, flegmon.	nm. hek. eklem dokusu iltihabı.	[isim, tıp] Deri altındaki veya organlar arasındaki katılğan dokunun iltihaplanması	(DFT : Cilt I, sf. 737; KF: sf. 1128; FBS: sf. 516)
flöre	<i>fleuret</i>	s. m. kalın ipek, bürüzlü ipek. kalın ipek şeriti. uçsuz kesmez kılıc.	[i. mz] ucu düğümli ta'Ölüm meçi.	nm. flöre, kamçı kılıç; delgi.	[isim, spor] 1) Dürtücü kılıç 2) Bu kılıç kullanılarak oynanan bir tür kılıç oyunu	(DFT : Cilt I, sf. 738; KF: sf. 505; FBS: sf. 306)
flüt	<i>flûte</i>	s. f. düdük. bir nev'Ö-i gemi.	[i. ms] flavta. flavtacı. (mec) ince uzun bacak. tere yağlarıñ mu'Öâyene si için içi boş demir veyâ değnek. ince değnek. şanpanya bardağı.	nf. flüt; ince uzun ekmek; ince ayaklı bardak. ∅ excl. tüh, vah, yuh.	[isim, müzik] Yan tutularak çalınan, orkestrada yer alan bir üflemeli çalgı, flavta	(DFT : Cilt I, sf. 740; KF: sf. 507; FBS: sf. 307)
fondan	<i>fondant</i>	adj. erilir, zâ'öib. eriyici, muhallil, müzevvib.	[s] ağızda eriyen. şulı. (i. mz) (mad)	adj. ağızda eriyen; ergiten. ∅ nm. fondan, bir tür şekerleme;	[isim] İçinde likör, tatlı veya hoş kokulu	(DFT : Cilt I, sf. 745;

³¹ Bu kelime, DFT'de "flegmon", KF'de "phlegmon و flegmon" şeklinde geçmektedir.

		muḥallilāt.	bir maʾdenin izābesini teshīl iden mādde. bādem ezmesi gibi ağızda eriyen şekerler: fondan.	ergitici.	maddeler bulunan, ağızda kolayca eriyen bir tür şekerleme	KF: sf. 510; FBS: sf. 309)
fonksiyon	fonction	s. f. hizmet, hizmet-i meʾmûre, vazîfe, iş, işleme, ʾamel. hareket-ı aḥşâ-yı bedeniye.	[i. mz] ʾamel. hareket. vazîfe. meʾmûriyet. hizmet. (r) bir kemmiyeti n tâbiʾi. (t) vazîfe. işleme.	nf. iş, görev, vazife; işleme, çalışma; mat. fonksiyon, işlev; mevki; işlev.	[isim] 1) İşlev 2) [matematik] Bir veya birçok değeri değişebilen niceliklere bağlı olarak değişen nicelik 3) [kimya] Bir birleşikteki herhangi bir madde grubunun kimyasal görevi, bu görevi nitelendiren özelliklerin tamamı	(DFT : Cilt I, sf. 744; KF: sf. 510; FBS: sf. 309)
font (I)	fonte	s. f. eritme, erime, zevebân, dökme. dökme demir. dökme demir işi. dökme pirinc.	[i. ms] zevebân. erime. eritme. dökme, ıśāğa. dökmeçilik.	nf. eritme, erime; dökme demir; dökme, döküm; bas. aynı tipte hurufat.	[isim] Dökme demir, pik (I)	(DFT : Cilt I, sf. 748; KF: sf. 511; FBS: sf. 309)
form	forme	s. f. sûret, kıllık, kılık. şekil, eşkāl, heyʾet, insân şekli. üslûb, minvāl, tarz. resm. kâlib.	[i. ms] şekil. sûret. tavr, tarz. üslûl. merâsim. kâʾide. kâlib. kundra kâlibi. (tb) forma. sûret-i zâhire. şekli-i	nf. biçim, şekil; yapı; görünüş, kılık; manzara, görünüm; karaltı; kalıp; patron, model, örnek; ed. anlatım biçimi, üslup; bas. forma.	[isim] 1) Biçim, şekil 2) Bir şeyin istenilen ve olması gereken durumu 3) İstenilen şeylerin yazılması, doldurulması için	(DFT : Cilt I, sf. 752; KF: sf. 514; FBS: sf. 311)

			hükümet. biçim.		hazırlanmış basılı belge	
formalist	<i>formaliste</i>	<i>s. et adj.</i> inceden inceye rüsüm-ı teşrifât arayıcı. mudağgık, Öabeş tekellüflere mâoîl.	[i. mz] resmiyet ve teşrifâta pek ziyâde riÖâyet iden kimse. formalizm taraf-dârı.	adj. n. şekilci, biçimci.	[isim] Biçimci, formaliteci, şekilci	(DFT : Cilt I, sf. 751; KF: sf. 514; FBS: sf. 310)
formalite	<i>formalité</i>	<i>s. f. resm,</i> resmî muÖtâd, üslûb.	[i. ms] uşûl. merâsim. teşrifât. muÖâmele -i resmiye.	nf. formalite, usul gereği; önemsiz davranış.	[isim, hukuk] 1) Yerine getirilmesi kanunca zorunlu kılınan işlem 2) [mecaz] Önem verilmediği hâlde bir zorunluluğa bağlı olarak yapılan biçimsel davranış	(DFT : Cilt I, sf. 751; KF: sf. 514; FBS: sf. 311)
formasyon	<i>formation</i>	<i>s. f.</i> şüretlenme, şüret bulma, teşkil, teşekkül, hilkat. teferruÖ, teşavvuÖ.	[i. ms] teşkil, teşekkül. teösis, teöessüs. tekvîn, tekevvün. hilkat. (as) niżâm, tertib.	nf. meydana getirme, teşkil, oluşturma; kurulma, kurma; oluşma; kuruluş, yapılış; parti, teşkilat, örgüt; takım; yerb. oluşum; topluluk; ask. birlik; yetişme, eğitim ve öğretim.	[isim] 1) Biçimlenme 2) [eğitim bilimi] Yetişim	(DFT : Cilt I, sf. 751; KF: sf. 514; FBS: sf. 311)
formel	<i>formel</i>	<i>adj. mahşûs,</i> şarih, manşûs, muÖayyen.	[s] katÖj. şarih. müşbet. resmî. muşarraḥ. (fel) şurî.	adj. biçimsel; kesin, açık; içtenlikten uzak, yüzeysel.	[sıfat] 1) Biçimsel 2) Resmî	(DFT : Cilt I, sf. 752; KF: sf. 514; FBS: sf. 311)
formül	<i>formule</i>	<i>s. f. üslûb,</i> resmî tahrîrât örneği.	[i. ms] taÖbir-i resmî. üslûb. düstür. uşûl-i nezâket ve muÖâşeret	nf. form, doldurulacak kâğıt; formül; yol, yöntem; kalıplaşmış sözler, resmi sözler; çözüm yolu.	[isim] 1) Genel bir olguyu, bir kuralı veya ilkeyi açıklayan simgeler takımı	(DFT : Cilt I, sf. 753; KF: sf. 514; FBS:

			e tevfiķan tarz-ı hareket ve ifade.		2) Bir belgenin yazılacağı biçimi ve ona özgü olan deyim gösteren örnek 3) Kalıplaşmış, basmakalıp anlatım 4) [matematik] Bir veya birçok niceliğe bağlı bulunan bir niceliğin hesaplanmasına yarayan matematiksel anlatım 5) [mecaz] Çıkar yol, tutulan yol, yöntem 6) [kimya] Birleşik bir cismin birleşimine giren maddeleri ve bunların o birleşik maddedeki oranlarını gösteren kısaltma takımı	sf. 311)
formüller	<i>formulair e</i>	s. m. üslub-ı mektub kitabı, inşā kitabı et simpl. inşā kitabı, tahrirāt mecmu'ası.	[i. ms] mecmu'at-ı münşeat-ı resmiye. (huk) şakk. münşeat-ı hukuk. (t) emraz ve edviye muhtıraşı. formüller.	nm. formül dergisi; formüller.	[isim] Formüllerin bir araya toplandığı kitap veya dergi	(DFT : Cilt I, sf. 753; KF: sf. 514; FBS: sf. 311)
forseps	<i>forceps</i>	s. m. cerrah-ı kelbetani, cerrahuñ cenbistreye	[i. mz] (t) la'aita, çocuğı almak için	nm. forseps, lavta aleti.	[isim, tıp] Bazı güç doğumlarda çocuğun	(DFT : Cilt I, sf. 749;

		müteÖallık avadanlığı.	mengene.		başını tutup dışarı çekmeye yarayan araç	KF: sf. 512; FBS: sf. 310)
forsmajör	<i>force majeure</i> ³²	ķuvvet-i ġālibe.	(huk) esbāb-ı mücbire.	zorlayıcı.	[isim] Zorlayıcı sebeP	(DFT : Cilt I, sf. 749; KF: sf. 512; FBS: sf. 309)
fosfor	<i>phosphore</i>	s. masc. āteş çıkarıcı mādde, mādde-i müstevriye.	[i. mz] (k) fosfor.	nm. kim. fosfor.	[isim, kimya] Atom numarası 15, atom ağırlığı 30,97, yoğunluğu 1,83 olan, yarı saydam, bal mumu kıvamında, karanlıkta ışıldayan sarımsak kokulu, zehirli bir element (simgesi P)	(DFT : Cilt II, sf. 638; KF: sf. 1129; FBS: sf. 516)
Fosil	<i>fossile</i>	s. m. et adj. yer içinden doğan ve yer içinden çıkarılmış.	[i. ms] müstehāse. (mec) fikren ġāyet geri kalmış adam. modası çokdan geçmiş şey.	nm. fosil, taşıl; adj fosilleşmiş, taşıllaşmış; mec. modası geçmiş, eskimiş.	[isim] 1) Geçmiş yer bilimi zamanlarına ilişkin hayvanların ve bitkilerin, yer kabuġu kayaçları içindeki kalıntıları veya izleri, müstehase, taşıl 2) [mecaz] Düşünce, yaşayış biçimi vb. bakımlardan çaġın gerisinde kalmış	(DFT : Cilt I, sf. 756; KF: sf. 516; FBS: sf. 312)

³² Bu kelime grubu, her üç sözlükte de “force” maddesinin içinde yer almaktadır.

					kimse	
fötr	<i>feutre</i>	<i>s. m.</i> keçe, Öabā, lebed.	[i. mz] keçe. keçe şapka.	nm. keçe; fötr şapka.	[isim] 1) Şapka, çanta, çiçek ve başka süs eşyası yapmak için kullanılan ince ve yumuşak keçe 2) [sıfat] Bu keçeden yapılmış (şapka)	(DFT : Cilt I, sf. 722; KF: sf. 493; FBS: sf. 301)
föy	<i>feuille</i>	<i>s. f.</i> yaprak, varak. foya. el defteri. kat, yaprak. kemik kabuğu. basılmış kitābuñ bir kaç şahifeleri. senelik. iki senelik şarāb.	[i. ms] varak. yaprak. kâğıd tabaçası, yaprağı. gazete. maÖden şafhası.	nf. yaprak; kâğıt; gazete.	[isim] Kısa bilgileri içeren belge	(DFT : Cilt I, sf. 721; KF: sf. 493; FBS: sf. 300)
fragman	<i>fragment</i>	<i>s. m.</i> kırındı, kırıntı, kırık parçası, kisre. cüzó, katÓa.	[i. mz] parça, kısm. cüzó. gāóib olmuş bir eşerden, kitābdan kalan kısm. bir kitāb veya nuṭkdan muharrec kısm. fıkra.	nm. parça, kırıntı; kalıntı; bir eserden alınan parça.	[isim, sinema] Tanıtma filmi	(DFT : Cilt I, sf. 762; KF: sf. 521; FBS: sf. 314)
fraksiyon	<i>fraction</i>	<i>s. f.</i> kırılış, kesr. kırıntılar, küsür. hisse.	[i. ms] kırma, kırılış. parça. kısım. (r) kesr.	nf. bölüm, kısım, parça; bölme; mat. kesir; fraksiyon.	[isim, toplum bilimi] 1) Bir siyasi partinin politikasını parlamentoda, yerel yönetimlerde, çeşitli kuruluşlarda yürütmek için teşkilatlanmış grup, bölüntü, bölüngü	(DFT : Cilt I, sf. 762; KF: sf. 521; FBS: sf. 314)

					2) Hizip	
frambua z	<i>framboise</i>	s. f. ağac çileği. böğürtlen yemişi.	[i. ms] ağac çileği. āhū tutı.	nf. ahududu, ağaççileği.	[isim] Ahududu	(DFT : Cilt I, sf. 764; KF: sf. 522; FBS: sf. 315)
frank	<i>franc</i>	s. m. franka. adj. āzād, āzādlu, hür. berîó, muŌāf, ser- best. doğru, yüreği pāk, şadākatlu, muhliś. hālîś. temām, kāmîl. pākçe, temizce.	[s] hür, müstakill, ser-best. şadık, şamîmî. hukûkî. hālîś yürekli. virgiden tekālûfden muŌāf ve müstešnā. tām, temām. şafvet-i kalbç çekirdekde n yetişmiş. (ağac) [h] serbestce. açıktan açığa. şafvet-i kalble.	adj. açık sözlü, içten, samimi; tam, gerçek; vergiden muaf; sade, katıksız; gizli olmayan, açık. □ adv. açık açık, açıkça. □ nm. frank.	[isim, eskimiş] Fransa, İsviçre, Belçika vb. ülkelerin para birimi	(DFT : Cilt I, sf. 764 & Cilt I Addit ions; KF: sf. 522; FBS: sf. 315)
frapan	<i>frappant</i>	adj. pek teóşîrlü. pek beñizer, beñzeyen şûret.	[s] göze çarpan. çok beñzeyen. bāriz. müóeşşir.	adj. frapan, göz alıcı, göze çarpıcı, çok belirgin.	[sıfat] Göz alıcı, göze çarpıcı, alımlı	(DFT : Cilt I, sf. 765; KF: sf. 524; FBS: sf. 315)
frape	<i>frappé</i>	adj. urulmuş, zede. müteoéşşir.	[s] müteoéşşir; mütehayyi r. muşāb. buz veyā şoğuk şuda aşlanmış; şoğutulmuş; uş.	adj. şaşakalmış; buz gibi, soğutulmuş; kuvvetli.	[isim] Buzlu veya dondurulmuş ş olarak sunulan içki, meşrubat	(DFT : Cilt I, sf. 765; KF: sf. 524; FBS: sf. 315)
frekans	<i>fréquence</i>	s. f. çokluk,	[i. ms]	nf. sık sık olma,	[isim, fizik]	(DFT

		keşret, tekerrür, tevâtür, telâhûk, müvâteret.	tekerrür. tekşîr. devâm. (الكثر) tekerrür, devâm.	sıklık; fiz. frekans.	Sıklık	: Cilt I, sf. 768; KF: sf. 525; FBS: sf. 316)
fren	<i>frein</i>	s. m. gem, uyan gemi, gem tomağı. gemi azuya çalan at. eli koyacak dizgin, zabt, menÖ, bağ, Öinân-ı tekeffüf ve istimsâk.	[i. mz] gem. dizgin. (araba, şimendifer , tramvay) fren. (cer) bir makineniň çarhınıň hareketini tevkiife veyâ ağırlaştırmağa mahşûs cihâz. (mec) zabt, irâde.	nm. fren; biy. dilaltı bağı; gem.	[isim, teknik] Bir makinenin, herhangi bir taşıtın hızını kesmeye veya onu durdurmaya yarayan mekanizma	(DFT : Cilt I, sf. 767; KF: sf. 525; FBS: sf. 316)
frer	<i>frère</i>	s. m. karındaş, vulg. kardaş, ah, bürâder.	[i. mz] erkek kardeş, birâder. (mec) beni nevÖ, hem-cins. râh-berlik, farmasonl arıñ kendi aralarında biri birilerine virdikleri ism, birâder.	nm. erkek kardeş; insan, kişi; din kardeşi, tarikat kardeşi; arkadaşı; bir şeyin eşi.	[isim] Yabancılar ait okullarda görevli papaz	(DFT : Cilt I, sf. 769; KF: sf. 525; FBS: sf. 316)
fresk	<i>fresque</i>	s. f. duvar üzerinde nakş, taşvîr.	[i. ms] dîvâra yapılan nakş, resm.	nf. fresk, renkli duvar resmi.	[isim] 1) Yaş duvar sıvası üzerine kireç suyunda eritilmiş madenî boyalarla resim yapma yöntemi 2) Bu yöntemle yapılmış duvar resmi	(DFT : Cilt I, sf. 769; KF: sf. 526; FBS: sf. 316)

frigorifik	<i>frigorigiq ue</i> ³³	<i>adj.</i> şovuk idici, şovudıcı, şoğudıcı, müberrid.	[s] şoğutan.	<i>adj.</i> soğutucu, dondurucu; soğutmalı.	[sıfat] Soğutma özelliği olan, soğutucu	(DFT : Cilt I, sf. 771; KF: sf. 527; FBS: sf. 317)
frijidite	<i>frigidité</i>	<i>s. f.</i> süst endamlık, Öanınet.	[i. ms] hâl-i bürüdet. şoğukluk.	<i>nf.</i> (kadında) cinsel soğukluk, frijidite.	[isim, tıp] Cinsel soğukluk	(DFT : Cilt I, sf. 770; KF: sf. 527; FBS: sf. 317)
friksiyon	<i>friction</i>	<i>s. f.</i> ovuş, ovmaklık, ovma, oğma, delk, sürüşdürme.	[i. ms] oğma. delk.	<i>nf.</i> ovma, ovuşturma; coğ. sürtünme; mec. sürtüşme, çatışma.	[isim] Ovma, ovuşturma	(DFT : Cilt I, sf. 770; KF: sf. 527; FBS: sf. 317)
friz	<i>frise</i>	<i>s. f.</i> şaçak, efriz. bir nev'Ö-i kumâş.	[i. ms] (mi) pervâz ve şaçaklarda tezyinât-ı mi'Ömâriy e. kitâbe ma'halî. efriz.	<i>nf.</i> mim. (duvar şaçaklarında) pervaz, friz; bir cins yünlü kumaş; (tiyatro sahnesinde) gök dekoru.	[isim] 1) Tavandan inerek sahnenin üst kısmını, sahne boyunca kaplayan kısa, dar perde 2) [mimarlık] Eski Yunan ve Roma yapılarında taban kirişi ile çatı arasında kalan, üzeri boydan boya kabartmalarla süslü bölüm, efriz	(DFT : Cilt I, sf. 771; KF: sf. 528; FBS: sf. 317)
fuar	<i>foire</i>	<i>s. f.</i> panayır. yürek sürmesi,	[i. ms] panayır,	<i>nf.</i> fuar; sergi; panayır; gürültülü	[isim] Belli	(DFT : Cilt

³³ Bu kelime, sözlüklerde “frigorigique” şeklinde geçmektedir.

		ishāl.	pazar.	yer; ishal.	zamanlarda, belli yerlerde ticari mal sergilemek amacıyla açılan büyük sergi	I, sf. 742; KF: sf. 508; FBS: sf. 308)
fuaye	<i>foyer</i>	s. m. ocak, âteşlik. yuva.	[i. mz] ocak. ev. yurd, Ōāōile. merkez. menbaŌ-ı faŌŌāliye t. tiyatronuñ teneffüs şalonı. [fiz] mihrāk. (c) muskıt-ı reôs.	nm. ocak; ev, aile yuvası, ocak; tiy. dinlenme yeri; kantin; merkez; fiz. odak.	[isim] Dinlenmelik	(DFT : Cilt I, sf. 762; KF: sf. 521; FBS: sf. 314)
fujer	<i>fougère</i>	s. f. eğrelti otı.	[i. ms] eğrelti otı.	nf. bitk. eğreltiotu.	[isim, bitki bilimi] Eğrelti otu	(DFT : Cilt I, sf. 757; KF: sf. 517; FBS: sf. 312)
fule	<i>foulée</i> ³⁴	başılmış, çeynenmiş, ezilmiş.	[i. ms] ot veya yapraklar üzerinden geçerken hayvânın bıraktığı iz. dört naŌl koşan beygiriñ bir şıçrayışında geçdiği mesāfe.	nf. ayak izi; (koşucunun) adım uzunluğu.	[isim] Adım aralığı	(DFT : Cilt I, sf. 758; KF: sf. 518; FBS: sf. 312)
furgon	<i>fourgon</i>	s. m. kañlu, Ōarabacıq. küskü, küski.	[i. mz] nakliye vagonı. furgon. fırın küsküsi. (as)	nm. yük vagonu, furgon; yük arabası; ateş karıştırma demiri.	[isim] Yolcu katarlarına eklenen yük vagonu	(DFT : Cilt I, sf. 759; KF: sf. 519;

³⁴ Bu kelime, "fouler" maddesinin içinde yer almaktadır.

			mühimmât arabesi.			FBS: sf. 313)
füme	<i>fumé</i> ³⁵	<i>adj.</i> dütenlenmiş, dütsülenmiş, gübrenlenmiş.	[i. ms] duman. is. (mec) beyhüde şeyler. (cem) içkiniñ dimâğda hûsûle getirdiği teoşîrât. (mec) rûhı tehyic iden hîrs ve ibtilâ.	<i>adj.</i> fûme; (cam) renkli.	[isim] 1) Duman rengi 2) [sıfat] Bu renkte olan 3) [sıfat] Tütsü ile kurutulmuş (balık, et)	(DFT : Cilt I, sf. 778; KF: sf. 532; FBS: sf. 319)
füniküler	<i>funiculair e</i>	<i>adj.</i> ipden.	[s] iplerden mürekkeb.	<i>adj.</i> kablolu, kabloyla işleyen; göbekağıyla ilgili. □ nm. kablolu tramvay.	[isim] Dağlarda, engebeli arazilerde germe ve çekme halatlarıyla hareket ettirilen, raylı taşıma sistemi	(DFT : Cilt I, sf. 780; KF: sf. 534; FBS: sf. 320)
füze	<i>fusée</i>	<i>s. f.</i> iğ tolusu.	[i. ms] bir iğ şarılan iplik. (mec) yeñi žuhûr iden žuhûr iden žarîf şey. (as) top mermisi tapası.	<i>nf.</i> füze; havai fişek; iğ sarılı iplik; fişek; dingil başlığı; mermi patlatan düzen; arg. kusmuk.	[isim] Bir yanıcı ve bir yakıcı maddenin sürekli olarak yanmasında n doğan itiş gücü ile hareket eden düzenek	(DFT : Cilt I, sf. 782; KF: sf. 525; FBS: sf. 320)
füzen	<i>fusain</i>	<i>s. m.</i> iğ ağacı, Öürkat'ür-râhib.	[i. mz] (neb) iğ ağacı. kömür kâlemi.	<i>nm.</i> bitk. iğ ağacı; iğ ağacından yapılan kömürkalem; kömürkalemle yapılan resim.	[isim] 1) Resim çizerken kullanılan, taflan çubuklarında n yapılan kalem, kömür kalem 2) Kömür kalemle yapılmış resim	(DFT : Cilt I, sf. 782; KF: sf. 534; FBS: sf. 320)
füzyon	<i>fusion</i>	<i>s. f.</i> erime,	[i. ms]	<i>nf.</i> erime; fiz.	[isim, fizik]	(DFT

³⁵ Bu kelime, KF'de "fumée" yani dişil olarak geçmektedir.

		döküş, dökülüş, dökülmeklik, erimeklik, zevebân, izâbe.	erime. zevebân. (mec) imtizâc. tevâhid. birleşme. halt.	kim. ergime; mec. kaynaşma, birleşme.	Birleşme, kaynaşma	: Cilt I, sf. 782; KF: sf. 525; FBS: sf. 321)
gabari	<i>gabarit</i> ³⁶	s. m. gemi örneği, nümunesi.	[i. mz] (mi) kâlib, valad. (شمد) yükli vağonlarıñ tünel ve sâôire mişillü iŖmâlât-ı şanâôiyeni ñ altından geçüb geçmeyec eğini taŖyın itmeğe mahşûs âlet. gabari.	nm. her tür ölçü aleti; (gemi inşasında) gerçek yapım örneği; (taşıtta) gabari, yükün yükseklik ölçüsü; ölçü, boyut.	[isim] 1) Bazı eşyaya verilmesi gereken boyutları, yan görüşü çizmeye, hazırlamaya veya denetlemeye yarayan örnek 2) Motorlu veya motorsuz taşıtların köprü vb. altından rahatça geçebilmeler i için en yüksek boyutları belirten ölçüler 3) [mimarlık] Bir binanın, yöre imar dairelerinin öngördüğü azami yüksekliği	(DFT : Cilt II, sf. 1; KF: sf. 537; FBS: sf. 321)
gaf	<i>gaffe</i>	s. f. gemi kancası, çifte çengellü kanca.	[i. ms] kayığ kancası. (mec) beceriksizl ik. pot. pot kıрма. sersemlik. gaf.	nf. den. ucu kancalı sopa, gemici kancası; mec. gaf, pot; çam devirme, pot kıрма.	[isim] Yersiz, beceriksiz, zamansız söz veya davranış, patavatsızlık , pot	(DFT : Cilt II, sf. 2; KF: sf. 538; FBS: sf. 321)

³⁶ Bu kelime, DFT’de “Gabari ou Gabarit”, KF’de “gabari ويا gabarit” olarak geçmektedir.

galaksi	<i>galaxie</i> ³⁷	şamân oğrısı, hacılar yolu, kehkeşân, ümm-i nücüm, ümm'üs-semâ, mecerre.	[i. ms] (hey) kehkeşân.	nf. Samanyolu; gökb. gökada, galaksi.	[isim, gök bilimi] Gök ada	(DFT : Cilt II, sf. 7; KF: sf. 540; FBS: sf. 322)
gale	<i>galee</i>	s. f. başma hatları düzedecek tahtecik.	[i. ms] mertebeler iñ dizilen yazıları koydukları tekne. gale.	nf. bas. dizilen satırların konduğu tahta.	[isim] İçerisinde kalıp yapılan üç tarafı kaplı, bir tarafı açık tepsi şeklinde dizgi aleti	(DFT : Cilt II, sf. 7; KF: sf. 540; FBS: sf. 322)
galeri	<i>galerie</i>	s. f. koğuş, ezc. geçid. dehliz. yer altı yolu. parmaklık, trabzan. <i>au fig.</i> hâzır-ı bi'l- meclis olanlar.	[i. ms] üzeri mestür geçid. galeri. dehliz. uzun ve dar diğvân- hâne. kumar oynayanla rı seyr içün toplanan kimseler. üsti kapalı balkon. aşâr-ı nefişe kolleksiyo nı. böyle kolleksiyo nlarıñ teşhîr idildikleri mahall. tiyatronuñ eñ üstündeki ucuz duhûliye mahalli. (as) dehliz.	nf. galeri, dehliz, koridor; sanat eseri konular yer, galeri; yeraltı geçidi; tiy. balkon; balkon seyircisi; arabanın üst bagajı; bazı hayvanların yerin altında açtığı yol.	[isim] 1) Bir yapının birçok bölümünü aynı katta birbirine bağlayan içten veya dıştan yapılmış geniş geçit 2) Sanat eserlerinin veya herhangi bir malın sergilendiği salon 3) Maden ocaklarında açılan yer altı yolu 4) Otomobil alınıp satılan yer	(DFT : Cilt II, sf. 8; KF: sf. 541; FBS: sf. 322)

³⁷ DFT'de "galaxie" maddesinin anlamı, "voie lactée" olarak verilmiş, ve sonra "lactée" maddesine gönderilmiştir. O maddenin içinde "voie lactée" ifadesi ve anlamı verilmiş. Bu maddede o açıklama temel alınmıştır.

			lağım yolu. galeri. (mad) maÖden galerisi.			
galoş	galoche	<i>s. f.</i> pl. ser- müze, ser- müje, qalavra, edek. çarıq, tolaq.	[i. ms] galoş. altı tahta ve burnu meşin ayaq kabı.	nf. tahta tabanlı ayakkabı, galoş; lastik ayakkabı.	[isim] 1) Tabanı tahtadan yapılmış deri ayakkabı 2) Müzelerde, özellikle sağlık kurumlarında özel bölümlere girerken ayakkabı üzerine geçirilen ince ve şeffaf korumalık	(DFT : Cilt II, sf. 9; KF: sf. 542; FBS: sf. 323)
galvaniz m	galvanism e	<i>s. m.</i> galvanizma yaÖni baÖz-ı ecsād-ı hayvāniyede mevcūd olan bir nevÖ-i elektriqa kuvveti, kuvvet-i elektriqa-i hayvāniye.	[i. mz] galvanizm a. adalāt u aÖşābı maÖdeni nākiller vāsitasiyla yek- diğeriyle münāsebet de bulundurar ağ ecşām-ı hayvāniye de elektrik huşüle getirme.	nm. fiz. galvanizm.	[isim, fizik] Canlı organizmalarda doğru akımın etkisi olayı	(DFT : Cilt II, sf. 9; KF: sf. 543; FBS: sf. 323)
galyot	galiote	<i>s. m.</i> çekdürme, qalyota gemisi.	[i. ms] çekdirme denilen gemi.	nf. küçük kadırga.	[isim, eskimiş, denizcilik] Başı ve kıçısı çok yuvarlak, gulet tipinde, altı düz bir gemi	(DFT : Cilt II, sf. 8; KF: sf. 541; FBS: sf. 323)
gam (II)	gamme	<i>s. f.</i> dürr-i mufaşşal, müsiqi āvāzeleri, ezgiler levhası,	[i. ms] (müz) seslerin tabiÖi şırasıyla tertib	nf. müz. gam; mec. tür, çeşit, dizi, seri.	[isim, müzik] Sekiz notanın kalın sestene inceye veya	(DFT : Cilt II, sf. 10; KF: sf.)

		fihris'tün- nağamāt, el- elhān.	idilen sekiz müsiķi perdesi. gam.		inceden kalına gitmek üzere sıralanmış dizisi	543; FBS: sf. 324)
gangliyo n	ganglion	<i>s. m.</i> sinir örgüsü, şebeket'ül- aÖşāb. bez.	[i. mz] (teş) Öuķde.	nm. biy. (vücutta) boğum, düğüm; sinir düğümü.	[isim, anatomi] 1) Sinirlerde ve lenf damarlarınd a yer yer ortaya çıkan yuvarlak şişlik 2) Merkezî sinir sistemi dışında bulunan hücre gövdelerinin oluşturduğu kitle	(DFT : Cilt II, sf. 10; KF: sf. 544; FBS: sf. 324)
ganyan	gagnant	<i>adj.</i> kazanan, oyunda kazancı, kāsib, fāōiz.	[i-s] kumarda, piyanķoda kazanan (adam, numero).	<i>adj. n.</i> (oyun/piyango vb'de) kazanan.	[sıfat] 1) At yarışlarında birinciliği kazanan (at) 2) [isim] Bu at için alınan bilet	(DFT : Cilt II, sf. 3; KF: sf. 538; FBS: sf. 322)
gar	gare	<i>s. f.</i> kayık- hāne.	[i. ms] şimendöfe r istasyonu. gar.	nf. istasyon, gar; (ırmakta gemi için) barınak.	[isim] Demir yolu ile yolculuk edenlerin gereksinimle rinin geniş ölçüde karşılandığı büyük tren istasyonu	(DFT : Cilt II, sf. 14; KF: sf. 547; FBS: sf. 325)
garanti	garantie	<i>s. f.</i> kefīllik, kefālet. zarār bedeli, tazmīn, tazmīnāt. zamān.	[s] teómīn idilmiş. mükeffēl. kefālete rabt idilmiş.&[i . ms] kefālet. teómīnāt.	nf. garanti, güvence, teminat; güvence altına alma.	[isim] 1) Güvence, inanca, teminat 2) [zarf] Kesinlikle, kesin olarak, ne olursa olsun	(DFT : Cilt II, sf. 11; KF: sf. 545; FBS: sf. 324)
gard	garde	<i>s. f.</i> şaklayış, şaklama, viķāye. hīmāyet, hūfz, şıyānet, hīrāset,	[i. ms] muhāfaẓa, neẓāret. viķāye.&b ekci. ķarağol	nf. koruma, saklama, muhafaza; kollama, gözetleme, bakım; bekçilik,	[isim, spor] Eskrim, boks vb. oyunlarda korunmak için alınan	(DFT : Cilt II, sf. 12; KF: sf.

		muḥāfaẓa, viḳāye. bekçilik, ḳarağolluḳ, diḳde-bānlıḳ. bekçi, nevbetçi, ḳaravul, ḳarağol. bekçi. ḳol, ḳolluḳ. diḳḳat, teḳayyüd, teyakḳuẓ. bekçi, müstahfız.	neferi. muḥāfız. meómür.& [i. ms] hasta baḳıcı ḳadın.	nöbetçilik; nöbet; muhafız birliḡi; (kılıç kabzasında) siper; hastabakıcı kadın.	durum	545; FBS: sf. 324)
gardırop	garde-robe	s. f. eṣvāb u melbūsāt otası, kürk otası. ayak yolu, edeb-hāne.	[i. ms] elbise dolabı. ġardırob. āb-dest-hāne. (i. ms cem) mevādd-ı ġāōita. (i. mz) öñlük.	nf. elbise dolabı; kişinin tüm giysileri.	[isim] 1) Giysi dolabı 2) Bir kişinin sahip olduḡu bütün giysileri, giysi takımları	(DFT : Cilt II, sf. 13; KF: sf. 546; FBS: sf. 325)
gardiyan	gardien	s. m. bekçi, gözci, ḥāfız, naẓır, pās-bān, niḡāh-bān. ḳorudıcı.	[i] bekci. muḥāfız. ġardiyan. müdāfiō. ḥāmī.	n. gardiyan; bekçi, nöbetçi; çoban. ♂ adj. n. koruyucu.	[isim] Cezaevlerin de düzeni, tutukluların yasalara uygun biçimde davranmalar ını sağlamakla görevli kimse	(DFT : Cilt II, sf. 14; KF: sf. 547; FBS: sf. 325)
garnitür	garniture	s. f. donanma, zinet, zeyn, bezek. harc. takım.	[i. ms] elbise tezyināti, takım, tetimmāt. müzeyyen āt. techizāt. et yemekleri niḡı yanına ḳonan sebze. döşeme, tefriş. (tb) makinede şahifeleri tertib etmek için kullanılan demir, tahta	nf. süs, süs gereçleri; yemeḡe eklenen sebze, garnitür; takım; (saḡlamlık için) kaplama; bas. sayfa arası takozu.	[isim] 1) Et veya balık gibi asıl yemeḡin yanına eklenen sebze, patates vb. yiyecekler 2) Herhangi bir şeyi ona uygun nitelikte tamamlayan nesne 3) Giyecekleri süslemek için eklenen şey, süs	(DFT : Cilt II, sf. 16; KF: sf. 548; FBS: sf. 325)

			parçaları.			
garnizon	garnison	<i>s. f.</i> mustahfîz Öaskeri.	[i. ms] Öasakir-i muḥâfîza. bunlarıñ bulunduğu şehr.	nf. garnizon.	[isim, askerlik] 1) Bir şehri savunan veya yalnız orada bulunan askerî birlikler 2) Askerî birliklerin bulunduğu yer	(DFT : Cilt II, sf. 15; KF: sf. 547; FBS: sf. 325)
garson	garçon	<i>s. m.</i> erkek, oğlan, erkek çocuk, şabî, veled-i zeker. ergen, evlenmemiş, bekâr, Öazez.	[i. mz] erkek çocuk, oğlan. delikanlı. bekâr. çırak. garson, hidmetci.	nm. erkek çocuk, oğlan; genç adam, delikanlı; bekâr erkek; çırak, yamak; garson.	[isim] Lokanta, pastane, kahvehane vb. yerlerde müşterilere hizmet eden kimse	(DFT : Cilt II, sf. 11; KF: sf. 545; FBS: sf. 324)
garsoniyer	garçonnière	<i>s. f.</i> oğlanlarla muḥâşeret iden kız.	[i-s] erkek çocuk tabîÖatlı kız. (i. mz) bekâr otası.	nf. bekâr odası, garsoniyer.	[isim] Bazı erkeklerin, evlilik dışı ilişkiler için kendi konutlarında n ayrı olarak tuttukları özel konut	(DFT : Cilt II, sf. 12; KF: sf. 545; FBS: sf. 324)
gastrit	gastrite	<i>s. f.</i> vecaÖ-ı meöne. iltihâb-ı miÖde.	[i. ms] iltihâb-ı miÖde.	nf. hek. gastrit, mide iltihabı.	[isim, tıp] Mide iltihabı	(DFT : Cilt II, sf. 16; KF: sf. 548; FBS: sf. 326)
gastronom	gastronome	<i>s. m.</i> tatlu yemek delisi, batn-perest.	[i] şikem- pervet. yemek merâḳlısı.	nm. iyi yemek yemeyi seven, yemek meraklısı, gurme.	[isim] Damak zevki olan, ağzının tadını bilen, iyi yemekten anlayan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 17; KF: sf. 549; FBS: sf. 326)
gato	gateau ³⁸	<i>s. m.</i> poğaçâ,	[i. mz]	nm. çörek, pasta;	[isim]	(DFT

³⁸ Bu kelime, üç sözlüğümüzde de “gâteau” olarak geçmektedir.

		fogaça, bide_pide. gümec, bal gümeci.	çörek. börek. bal gümeci. boğaça. (mec) istifade, kâr, temettuÖ.	külçe; petek. □ adj. bal gibi, çok tatlı.	Pasta, çörek	: Cilt II, sf. 17; KF: sf. 549; FBS: sf. 326)
gaz (I)	gaze	<i>s. f.</i> ince dülbend, buruncuk. <i>au</i> <i>fig.</i> perde.	[i. ms] gaze. tül. bürümcük.	nf. tül; (yara sarılan) gazlı bez.	[isim] Tül	(DFT : Cilt II, sf. 19; KF: sf. 551; FBS: sf. 327)
gaz (II)	gaz	<i>s. m.</i> gaz didikleri mâdde-i nâriye, mâdde- i müşteÖale, buhâr-ı hâfî.	[i. mz] gaz.	nm. gaz; havagazı; zehirli gaz.	[isim] 1) Normal basınç ve sıcaklıkta olduğu gibi kalan, içinde bulunduğu kabın her yanına yayılma ve bu kabın iç yüzeyinin her noktasına basınç yapma özellğinde olan akışkan madde 2) Gaz yağı, petrol 3) Sindirim borusunda, ağızdan yutulan hava ile mayalanma sonucu oluşan uçucu maddelerin karışması 4) Gaz lambası 5) Doğal gaz	(DFT : Cilt II, sf. 19; KF: sf. 551; FBS: sf. 327)
gazoz	gazeuse ³⁹	<i>adj.</i> buhâr-ı hâfî nevé-	[s] gazlı, gazi.	adj. gaz halinde olan; içinde gaz	[isim] Meyve	(DFT : Cilt

³⁹ Bu kelime, sözlüklerde “gazeux” şeklinde geçmektedir.

		inden olan, gazlu.		bulunan. □ nf. gazoz.	esansı, şeker ve karbon asidi ile yapılan, basıncılı hava ile şişelere doldurularak hazırlanan içecek	II, sf. 19; KF: sf. 551; FBS: sf. 237)
genitif	génitif	s. m. cerr, hafz, izāfe.	[i. mz] (sar) muzāfun ileyh.	nm. dilb. tamlayan durumu.	[isim, dil bilgisi] Tamlayan durumu	(DFT : Cilt II, sf. 24; KF: sf. 556; FBS: sf. 329)
geodezi	géodésie	s. f. Ölüm'ül- mesāha, Ölüm- i mesāha.	[i. ms] fenn-i mesāha-i arāzi.	nf. yerölçüm, jeodezi.	[isim] Yer yuvarlağının büyüklüğü ve biçimi ile ilgili ölçme yollarını ve haritaların yapılmasınd a temel değerleri veren bilim dalı	(DFT : Cilt II, sf. 26; KF: sf. 557; FBS: sf. 329)
geometri	géométrie	s. f. Ölüm-i hendese, hendese.	[i. ms] hendese. hendese kitābı.	nf. geometri.	[isim] 1) Nokta, çizgi, açı, yüzey ve cisimlerin birbirleriyle ilişkilerini, ölçümlelerini, özelliklerini inceleyen matematik dalı, hendese 2) Bu konu ile ilgili olan kitap veya ders	(DFT : Cilt II, sf. 26; KF: sf. 558; FBS: sf. 329)
geometri k	géométrique	adj. Ölüm-i hendeseye müteallik, hendesî.	[s] hendesî.	adj. geometriyle ilgili, geometrik; düzgün.	[sıfat] Geometriyle ilgili veya geometriye uygun olan, hendesî	(DFT : Cilt II, sf. 26; KF: sf. 558; FBS: sf.)

						329)
getr	guêtre	s. f. çarık, postal.	[i. ms] tozluğ. getr.	nf. tozluk.	[isim] Bacağın alt bölümünü ve ayakkabının üstünü örten kumaş veya köseleden yapılmış bir tür tozluk	(DFT : Cilt II, sf. 67; KF: sf. 594; FBS: sf. 343)
gidon	guidon	s. m. atlu Öaskerüñ bayrağı_Öale mi, atlu bayrağı.	[i. mz] (as) küçük flama. top, tüfek arpacığı. velospidiñ öñ tekerleğini sevk ve idāre için iki el ile tutulan mukavves idāre kolu, gidon, dümen.	nm. filama; (silahta) arpacık; (bisiklette) gidon.	[isim] 1) Yönelteç 2) [denizcilik] Komodorlar a özgü çıması çatal biçiminde kesilmiş sancak, fors	(DFT : Cilt II, sf. 68; KF: sf. 595; FBS: sf. 344)
gişe	guichet	s. m. küçük kapu, yarı kapu. kafesli küçük pencere. pencere kepengi.	[i. mz] gişe. bilet satılan yer. (mi) deriçe. bir büyük kapunıñ kanadında açılan küçük kapu. dār geçid. kapu veyā dīvārda açılan küçük pencere.	nm. büyük kapıda açılmış küçük kapı, küçük pencere; gişe.	[isim] İstasyon, sinema, banka, mağaza ve bazı giriş kapılarında bilet veya para alıp verilen, çoğu küçük pencere biçiminde olan yer	(DFT : Cilt II, sf. 67; KF: sf. 595; FBS: sf. 344)
gitar	guitare	s. f. tanbūra, tanbūr, tel tanbūrası.	[i. ms] kitare denilen müsiki aleti.	nf. gitar.	[isim, müzik] Genellikle altı telli, telleri iki parmak arasında çekilerek çalınan bir çalgı	(DFT : Cilt II, sf. 70; KF: sf. 597; FBS: sf. 344)
giyotin	guillotine	s. f. boynu urmağ için bir nevÖ-i siyāset	[i. ms] fransada kullanılan	nf. giyotin; ölüm cezası.	[isim, eskimiş] Fransa'da	(DFT : Cilt II, sf.

		āleti.	iŌdām makinesi. giyotin. iŌdām cezāsı.		ölüm cezasına çarpıtılanlar ın başını kesmek için kullanılan araç	68; KF: sf. 596; FBS: sf. 344)
gladyatör	<i>gladiateur</i>	s. m. güreşçi, pehlivān, matrakçı, seyyāf.	[i. mz] eski roma sırklarında diğer bir adam veya vahşi hayvān ile muharebe iden adam, muşāriŌ.	nm. gladyatör.	[isim] Eski Roma'da arenada birbirleriyle veya yırtıcı hayvanlarla dövüşen kimse	(DFT : Cilt II, sf. 31; KF: sf. 563; FBS: sf. 332)
glase	<i>glacé</i>	adj. tonmuş, buzlanmış, buzlu, müncemid.	[s] tonmuş, müncemid . toñdırılmış . çok üşümüş. mücellā. parlak. (mec) bārid, hissiz, soğuk. haşm-āne, lā-kayd.	adj. donmuş; buz gibi, çok soğuk; cılalı, parlak; üşümüş; şekerle kaplı; mec. duygusuz, buz gibi.	[isim] 1) Yumuşak deri 2) [sıfat] Üzerine saydam bir cila tabakası çekilmiş olan (eşya)	(DFT : Cilt II, sf. 31; KF: sf. 563; FBS: sf. 331)
glayöl	<i>gläieul</i>	s. m. egir otı, kılıc otı, māvī zanbağ.	[i. mz] (neb) kuzgun kılıcı. seyf'ül- gurāb.	nm. bitk. kuzgunkılıcı.	[isim, bitki bilimi] Kuzgunkılıcı	(DFT : Cilt II, sf. 31; KF: sf. 563; FBS: sf. 332)
glokom	<i>glaucome</i>	s. m. gözün bir nevó-i Ōilleti _marazı, tabaka-i zücāciyenüñ pekişmesi.	[i. mz] (t) bir nevó-i göz hastalığı. dāó-i zürka.	nm. hek. (gözde) karasu.	[isim, tıp] Karasu	(DFT : Cilt II, sf. 32; KF: sf. 564; FBS: sf. 332)
glüten	<i>gluten</i>	s. m. bir cins ökse, çiriş, tutkal.	[i. mz] glüten. nişastası alındıktan şoñra hubūbāt ununda	nm. kim. glüten.	[isim] 1) Katı cisimlerin parçalarını birbirine yapıştıran bir tür	(DFT : Cilt II, sf. 36; KF: sf. 567;

			kalın mâdde-i lüzüciye. kola, çiriş.		madde 2) [kimya] Tahıl unlarından nişasta çıkarıldıktan sonra geri kalın albüminli madde	FBS: sf. 333)
gondol	gondole	s. f. örtülü kayık, gondola.	[i. ms] venedik şandalı. gondol.	nf. gondol.	[isim] 1) Genellikle Venedik'te kullanılan, ayakta, kış tarafına tek kürekle yürütülen, 10 m uzunluğunda , yassı ve iki başı yukarıya kırık kayık 2) Genellikle söz ve nişanlarda kız tarafına içine şeker, çikolata vb. konularak armağan olarak verilen, kesme cam veya gümüşten, yayvan, kayık biçiminde tabak	(DFT : Cilt II, sf. 38; KF: sf. 571; FBS: sf. 334)
Gotik	gothique	adj. tatarca.	[s] eski got kavmine mensüb. (lā- óubāliy- āne) kadım, köhne. modası geçmiş. (i. ms) bir nev'î-i frenk yazısı. (i.	adj. Gotlarla ilgili; gotik üslupla yapılmış, gotik; kon. eski moda. ☐ nm. gotik sanat. ☐ nf. gotik yazı.	[isim] 1) Gotça 2) [sıfat] Gotlarla ilgili 3) [sıfat] Orta Çağa özgü	(DFT : Cilt II, sf. 39; KF: sf. 572; FBS: sf. 335)

			mz) got lisānı, gotik tarz mi ^Ö mārīsi .			
grafik	graphique	<i>adj.</i> sūret-i resm ile, şekli çizilüb gösterilmiş, eşkāl ile vaśf u tahrīr olmuş.	[s] şekl-i hattiye, eşyāyı eşkāl ve hutūt ile irāoe ve taśvīr itmek.	<i>adj.</i> yazıyla ilgili; çizgilerle gösterilen. □ nm. grafik, çizge.	[isim] 1) Bir olayın, niceliğin çeşitli durumlarını göstermeye veya birkaç şey arasında karşılaştırma yapmaya yarayan çizgilerden oluşmuş şekil, çizge 2) Biçim, desen veya çizgilerle gösterme	(DFT : Cilt II, sf. 49; KF: sf. 580; FBS: sf. 338)
gramatik al	grammatical	<i>adj.</i> şarfı, naḥvī.	[s] Öilm-i şarfı müte ^Ö alli k. şarfı.	<i>adj.</i> dilbilgisiyle ilgili, dilbilgisel, gramatik; dilbilgisi kurallarına uygun.	[sıfat] Dil bilgisi, dil bilgisi kurallarına uygun	(DFT : Cilt II, sf. 47; KF: sf. 578; FBS: sf. 337)
gramer	grammaire	<i>s. f.</i> Öilm-i şarf, şarf.	[i. ms] şarf u naḥv. şarf u naḥv kitābı.	nf. gramer, dilbilgisi; dilbilgisi kitabı; genel kurallar.	[isim] 1) Dil bilgisi 2) Dil bilgisi kitabı	(DFT : Cilt II, sf. 47; KF: sf. 578; FBS: sf. 337)
granit	granite⁴⁰	<i>s. m.</i> palandız taşı, hācer-i şavān, bertīl, hārā.	[i. mz] granit denilen sert taş.	nm. granit.	[isim, jeoloji] Kuars, feldspat, ortoklaz ve mika minerallerin den birleşmiş tūrlū renkte, billursu, çok	(DFT : Cilt II, sf. 49; KF: sf. 579; FBS: sf. 337)

⁴⁰ Bu kelime, KF’de “granit” şeklinde geçmektedir.

					sert bir tür kayaç	
gravür	gravure	<i>s. f.</i> kalem-kârlık, kazıcılık şân-ı şîr, fenn-i hâkk. sûret, taşvîr.	[i. ms] hâkkâklık. resm. hâkk, hâkkiyât. kalem-kârlık.	nf. gravür, oyma resim; oyma sanatı, oyma; kazı işi.	[isim] 1) Ağaç, taş veya metal bir levhanın oyularak işlenmesi ve bunun bir yüzeye basılması tekniği 2) Bu teknikle yapılmış resim	(DFT : Cilt II, sf. 53; KF: sf. 583; FBS: sf. 339)
Grek	grec	<i>adj.</i> rümlü, <i>vulg.</i> rum. hîle-kâr.	[s] yunânî. (i) yunânî. (i. mz) rümca. (mec) dolandırıcı . hırsız. kumarda hîle yapan.	<i>adj.</i> Yunan, Grek; esk. hile yapan, hırsız. ∅ nm. Yunanca; Rumca.	[isim] Eski Yunan, Helen	(DFT : Cilt II, sf. 54; KF: sf. 583; FBS: sf. 339)
gren	grain	<i>s. m.</i> dâne, çekirdek. habb, habbe, dânek, buğday. dâne, habbe-i vâhide.	[i. mz] dâne. habbe. buğday. (cem) hubûbât. küçük parça. (ölçü) buğday. kumâş deriniñ satfındaki gayr-ı müsavi dâneler. şâganak, bora.	nm. tane; pütür, pürtük; tohum; (tartı birimi) çekirdek; yem; şâganak; rüzgâr kasırgası.	[isim] Kâğıdın yüzeyinin pürüzlülük derece ve tipinin bir izlenimi	(DFT : Cilt II, sf. 46; KF: sf. 577; FBS: sf. 336)
grena	grenat	<i>s. m.</i> seylân, şeb-çerâğ, bezâdî, hacet-i seylân.	[i. mz] şeb-çerâğ denilen kıymetli taş. [s] nar çiçeği renginde olan.	nm. grena, süleymantası. ∅ <i>adj.</i> narçiçeği rengi, koyu kırmızı.	[isim, mineraloji] 1) Nar çiçeği renginde bir süs taşı 2) Alüminyum silikat ile kalsiyum, magnezyum, demir, manganez vb. madenlerden	(DFT : Cilt II, sf. 56; KF: sf. 585; FBS: sf. 340)

					birinin birleşmesind en oluşmuş çeşitli renkteki mineral	
gres	graisse	s. f. yağ, şaḥm, desm, dühn. semizlik.	[i. ms] şaḥm, iç yağı.	nf. yağ; içyağı; (sirke/şarap/bira vb) bozulma.	[isim] Makine yağı	(DFT : Cilt II, sf. 46; KF: sf. 577; FBS: sf. 337)
grev	grève	s. f. kımluk, düz çağıllu yalı.	[i. ms] çağıllık ve kımsal sāhil. taḠṭil-i eşğāl: grev. pāris şehrinde vaḡtiyle maḥkūmla rın iḠdām idildikleri meydān: grev meydāmı.	nf. grev; kımsal.	[isim] İş bırakımı	(DFT : Cilt II, sf. 57; KF: sf. 586; FBS: sf. 340)
gri	gris	adj. kır, kırıl, sincābı, sincābı rengi. keyfde, keyflü.	[s] kül renginde. kır. sincābı. çaḡır keyf. (i. mz) kır; kül rengi. gümüşü. (mec) hazın.	adj. gri, külrengi; kır; (hava) bulutlu, kapalı; kon. çaḡırkeyif; monoton.	[isim] 1) Kül rengi, boz renk 2) [sıfat] Bu renkte olan	(DFT : Cilt II, sf. 59; KF: sf. 589; FBS: sf. 341)
gril	grille	s. f. saç ayağı. ocaḡ usḡarası. kafeslü.	[i. ms] demir parmaḡlık. parmaḡlık. ocaḡ usḡarası. parmaḡlık a ayrılmış maḥall. şifreli muḥāberāt ı oḡumaḡ için anahtar maḡāmınd a kullanılan	nf. parmaḡlık; tel ya da demir kafes; ızgara; kafes biçimli şifre anahtarı.	[isim] Izgara	(DFT : Cilt II, sf. 58; KF: sf. 587; FBS: sf. 340)

			delikli kâğıd.			
grip	grippe	<i>s. f.</i> delülük, heves. ısıtma getürici bir nev'Ö-i ulaşıcı nüzla.	[i. ms] (t) grip hastalığı. (mec) kın, nefret.	nf. grip; mec. antipati, hoşlanmama, gıcık kapma.	[isim, tıp] Yorgunluk, kırıklık, kas ağrıları, ateş vb. belirtileri olan, bulaşıcı, salgın hastalık, paçavra hastalığı, enflüanza	(DFT : Cilt II, sf. 59; KF: sf. 589; FBS: sf. 341)
grotesk	grotesque	<i>adj. com.</i> uslûbsuz, ğari'b'üş-şekl. meshare, gülecek.	[s] biçimsiz. kaba. gülünc. tuhaf. (i) kaba adam. (i. mz) biçimsizli k. kabalık. gülünlük. (i. mz cem) arabesk. kaba. Öacıb resimler.	adj. biçimsiz; gülünç, tuhaf, acayıp. □ nf. gülünç süsleme. □ nm. gülünçlük, tuhaflik, acayıplık.	[isim] 1) Eski Çağ Roma yapılarında bulunan tuhaf, gülünç figürlerden oluşmuş süsleme üslubu 2) [tiyatro] Kaba gülünçlükler den, tuhaf ve olmayacak şakalaşmalar dan yararlanan, karşıt görüntüleri, bağdaşmaz durumları şaşırtıcı biçimde birleştiren güldürü biçimi	(DFT : Cilt II, sf. 63; KF: sf. 592; FBS: sf. 342)
grup	groupe	<i>s. m.</i> eşyâ-yı muhtelifenüñ yığıntısı_ictim āÖı, toplama. bir şekl-i muhtelif şıbyân. şurre.	[i. mz] küme. hizb. grup. zümre. gürüh. cemāÖat. birkaç kişinin bir arada çıkartdıkları resm. (as) manga. topçı taburu.	nm. topluluk, grup, küme, öbek, yığın.	[isim] 1) Küme 2) Ortak özellikleri olan varlıklar, nesneler bütünü 3) [mecaz] Görüşleri, çıkarları bir olan kimseler bütünü, ekip 4) [askerlik] Çeşitli sınıf	(DFT : Cilt II, sf. 63; KF: sf. 592; FBS: sf. 342)

					veya birliklere bağlı elemanların, belirli bir taktik görevi gerçekleştirmek üzere, tek komutanın emri altında birleştirilmesinden oluşan kıta topluluğu	
guaj	<i>gouache</i>	<i>s. f.</i> şulu şamglu boyadan yapılmış nakş.	[i. ms] bir nev'î-i zamglı ve şulu boya. bu boya ile yapılan resm.	nf. zamklı suluboya, guvaş; guvaş boyayla yapılmış resim.	[isim] Bir çeşit zamklı, mat sulu boya	(DFT : Cilt II, sf. 39; KF: sf. 572; FBS: sf. 335)
guatr	<i>goitre</i>	<i>s. m.</i> boğaz damğulu_urı, sil'Öa, cedre.	[i. mz] (t) boğaz urı. güşe.	nm. guatr.	[isim, tıp] Boyundaki troit bezinin aşırı büyümesiyle beliren hastalık, guşa, cedre	(DFT : Cilt II, sf. 38; KF: sf. 570; FBS: sf. 334)
gulet	<i>goëlette</i>⁴¹	<i>s. f.</i> gulete.	[i. ms] golet denilen yelkenli gemi.	nf. iki direkli gemi; denizkırlangıcı.	[isim, denizcilik] İki direkli, yelkenli savaş gemisi	(DFT : Cilt II, sf. 37; KF: sf. 570; FBS: sf. 334)
gurme	<i>gourmet</i>	<i>s. m.</i> şerāb bilici, şerāb lezzetine āşinā.	[i. mz] iyi şerāb yemekden anlayan adam. şikem-perver. çāšnıcı.	nm. ağzının tadını bilen, yemekten anlayan; çeşnıcı.	[isim] Tatbilir	(DFT : Cilt II, sf. 41; KF: sf. 574; FBS: sf. 335)

⁴¹ Bu kelime, DFT'de "goelette", KF'de "goëlette" şeklinde geçmektedir.

gut	goutte	<i>s. f.</i> damla_tamla_t amle, katr, katre. adv., <i>au</i> <i>fig.</i> hiç, aslen, deyyâr, katÖan. vecaÖ'ül- mefâsıl.	[i. ms] damla, katre. ğâyet az mıkdâr. küçük rakı ve likör kadehi.	nf. damla; küçük miktar; benek, leke; azıcık içki; hek. nikris, damla hastalığı.	[isim, tıp] Organizmadaki ürük asidin atılmayarak vücudun bazı yerlerinde, özellikle ayak başparmağın da, topuk ve eklem yerlerinde birikmesinde n ileri gelen, ağrı ve şişlerle ortaya çıkan hastalık, damla hastalığı, nikris	(DFT : Cilt II, sf. 42; KF: sf. 575; FBS: sf. 336)
gubernör	gouverneur	<i>s. m.</i> buyurucu, zabtçı, zâbit, hâkim. hoca, muÖallim.	[i. mz] vâlî. müdır. mürebbi.	nm. vali; banka yöneticisi, genel müdür; lala.	[isim, ekonomi] 1) Devlet bankasını yöneten kimse 2) Bir kamu veya özel kuruluşu yöneten kimse	(DFT : Cilt II, sf. 43; KF: sf. 575; FBS: sf. 336)
hal (II)	halle	<i>s. f.</i> bazar, bazar yeri, sük.	[i. ms] üsti örtülü pazar yeri. hal. kapan.	nf. hal, toptancı pazarı.	[isim] Sebze, meyve, bakliyat vb.nin satıldığı yer	(DFT : Cilt II, sf. 76; KF: sf. 602; FBS: sf. 346)
hamak	hamac	<i>s. m.</i> asma yatak, döşek.	[i. mz] şalıncağ şeklinde aşkıllı ağ yatak: hamak. gemide mürettebât ın şaklı yataklığı, branda.	nm. hamak, salıncak yatak.	[isim] İki ağaç veya direk arasına asılarak içine yatılan ve sallanabilen, ağ. bez vb.nden yapılmış yatak, ağ yatak	(DFT : Cilt II, sf. 76; KF: sf. 603; FBS: sf. 346)

hangar	hangar	<i>s. m.</i> Ôaraba_kuçı duracak yer, Ôaraba şundurması.	[i. mz] arabalık şundurma. hangar. şalaş.	nm. sundurma, hangar.	[isim] Uçak, araba, tarım aracı vb. nesneleri barındırmay a yarar kapalı yer, sundurma	(DFT : Cilt II, sf. 77; KF: sf. 604; FBS: sf. 346)
hara (I)	haras	<i>s. m.</i> hergele, hargele.	[i. mz] hara.	nm. hara, at üretme çiftliği.	[isim] At üretilen çiftlik, aygır deposu	(DFT : Cilt II, sf. 78; KF: sf. 605; FBS: sf. 347)
harmoni	harmonie	<i>s. f.</i> seslerin uygunluğu, âhenk, tevâfuğ'ul- elhân, muvâfaqat'ul- aşvât. biri birine uygunluk, tenâsüb, hûsn- i tevâfuğ u intiżâm.	[i. ms] (müz) âheng-i aşvât. uygunluk, tevâfuğ. vifâk, ittihâd. (mec) münâsebât -ı vedâdiye. âhenk, imtizâc.	nf. uyum, ahenk; müz. armoni; müz. nefesli sazlar orkestrası; uyuşma, bağdaşma; anlaşma, uyuşma.	[isim, müzik] 1) Armoni 2) Uyum, düzen, ahenk	(DFT : Cilt II, sf. 79; KF: sf. 606; FBS: sf. 347)
hartuç	cartouche	<i>s. f.</i> fişek, fişeng, hartuc. izin tezkiresi.	[i. ms] fişenk. atım. hartuc. (mi) hartuş.	nm. yazı çevresi süsü; fişek; birkaç paketi içine alan kutu.	[isim] Kartuş	(DFT : Cilt I, sf. 210; KF: sf. 145; FBS: sf. 120)
hektogram	hectogramme	<i>s. m.</i> yüz dirhem.	[i. mz] yüz gramlık şiklet. [şekl-i muhtaşarı: hg].	nm. yüz gram, hektogram.	[isim, matematik] Yüz gramlık ağırlık ölçü birimi, bir kilogramın onda biri (hg)	(DFT : Cilt II, sf. 86; KF: sf. 611; FBS: sf. 349)
Helen	hellène	<i>s. m.</i> yunānî, ehl-i yunân.	[i] kadîm yunānlı.	adj. n. Yunanlı.	[isim] Grek	(DFT : Cilt II, sf. 87;

						KF: sf. 613; FBS: sf. 349)
Helenist	<i>helléniste</i>	s. m. yunānî lisânını bilen.	[i. mz] eski yunān lisânını iyi bilen Öâlim.	n. Yunan dil ve edebiyatı uzmanı.	[isim] Grek kültürü, tarihi, dili ve edebiyatı konularında uzman olan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 87; KF: sf. 613; FBS: sf. 349)
Heleniz m	<i>hellénism e</i>	s. m. ıstılâh-ı yunānî.	[i. mz] yunānlılık. yunān şivesi. yunān medeniyet i.	nm. Yunan uygarlığı; Yunancaya özgü deyim.	[isim] 1) Grek uygarlığı 2) Grek olmayan ulusların Grek düşüncesinin etkisiyle gerçekleştirdiği uygarlık 3) [dil bilgisi] Grekçe anlatım	(DFT : Cilt II, sf. 87; KF: sf. 613; FBS: sf. 349)
hematit	<i>hématite</i>	s. f. kan taşı, hacer'üd-dem.	[i. ms] (k) hamz-ı ehîr-i hadîd.	nf. yerb. Hematit, kantaşı.	[isim, mineraloji] Kan taşı	(DFT : Cilt II, sf. 87; KF: sf. 613; FBS: sf. 350)
hepatit	<i>hépatite</i>	qara ciğer yanıklığı, zât'ül-kebed, iltihâb _haraqat 'ül-kebed. zî- kıymet bir taş.	[i. ms] karaciğer iltihâbı.	nf. hepatit, karaciğer iltihabı.	[isim, tıp] Sarılık	(DFT : Cilt II, sf. 88; KF: sf. 615; FBS: sf. 350)
heterodo ks	<i>hétérodox e</i>	adj. mezhebe muhalif, dîni ayrı. hâricî, mâriq.	[s] ortodoqslu ğa muhalif. (i) ortodoqslu ğa muhalif	adj. n. doğru inanca aykırı; mec. uymayan, aykırı.	[sıfat] 1) Kabul edilmiş din kurallarına aykırı 2) Aykırı düşüncelere	(DFT : Cilt II, sf. 93; KF: sf. 618;

			efkār ve Ŗākāōid neşr ü taŖlīm iden.		veya ilkelere saplanmış	FBS: sf. 351)
heterojen	<i>hétérogène</i>	<i>adj.</i> başka şoy, muhtelifül- cins.	[s] ğayr-ı mütecānis (mec) zıdd.	<i>adj.</i> ayrı cinsten, farklı öğelerden oluşmuş; karışık, benzemeyen.	[sıfat, kimya] Ayrışık	(DFT : Cilt II, sf. 93; KF: sf. 619; FBS: sf. 351)
hidrodinamik	<i>hydrodynamique</i>	<i>s. f.</i> Ŗilm'ül- taķdır'ül- miyāh.	[i. ms] (ف) māyiŖānı ñ hareket, keşāfet ve muvāzene si bahşi. mebhāş-ı kuvvā u harekāt-ı miyāh. (s) kuvva-yı miyāha Ŗāōid.	<i>adj. nf.</i> hidrodinamik.	[isim, fizik] 1) Sıvıya batırılmış katı cisimler üzerinde, onların hareketiyle ilgili olarak sıvıların gösterdiği direnci ve sıvıların hareketini inceleyen bilim dalı 2) [sıfat] Bu bilimle ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 637; FBS: sf. 358)
hidrofobi	<i>hydrophobie</i>	<i>s. f.</i> şudan ķorķma, havf min'el-māŖ.	[i. ms] şudan ķorķma, (āmi-yāne) ķudurma.	<i>adj.</i> su korkusu, şudan korkma; kuduz hastalığı.	[isim, ruh bilimi] Su korkusu	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 638; FBS: sf. 358)
hidrografi	<i>hydrographie</i>	<i>s. f.</i> deñiz ahvālinüñ vaşfi, vaşful- bihār. deñize gezmenüñ fenni.	[i. ms] sevāhil, atalar ve sāōireniñ haritasını, planını yapmaķ fenni. bir ķıtŖāmiñ, havāliniñ bi'l- Ŗumūm miyāh-ı cāriye rākidesi. tavşif'ül-	<i>nf. coğ.</i> hidrografi, subilgisi; bölgedeki suların tümü; deniz topografyası.	[isim] Su bilgisi	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 638; FBS: sf. 358)

			miyāh.			
hidrojen	<i>hydrogène</i> ⁴²	<i>s. m.</i> müvellid'ül- māó, aśl'ul- māó.	[i. mz] (k) müvellid'ü l-māó.	nm. kim. hidrojen.	[isim, kimya] Oksijenle birleşerek suyu oluşturan, atom numarası 1, rengi, kokusu ve tadı olmayan bir gaz, müvellidülm a (simgesi H)	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 638; FBS: sf. 358)
hidrolik	<i>hydraulique</i>	<i>s. f.</i> şu yolcu şanÖatı, şu yolculuk. idroluk yaÖni Öilm-i hareket ü muvāzenet'ül- miyāh.	[i. ms] māyiātüñ harekātınd an şularıñ terfİ ve sevki uśulünden, şulardan istifāde itmek şanÖatınd an bahş iden Öilm. [s] şuya Öāōid. müteÖalli k.	adj. suyla işleyen, hidrolik; suyla ilgili; suda sertleşen. □ nf. hidrolik.	[sıfat] 1) Su ile ilgili 2) Su veya başka bir sıvı basıncıyla işleyen (makine, cendere vb.) 3) [isim] Suların akışına uygulanan yasaları, suyun dağıtılması sırasında ortaya çıkan sorunları inceleyen bilim ve teknik	(DFT : Cilt II, sf. 114; KF: sf. 637; FBS: sf. 358)
hidrometre	<i>hydromètre</i>	<i>s. m.</i> mizān'ul- māó.	[i. mz] mikyās-ı māyiÖāt. şularıñ şiklet, keşāfet ve tazyiğini ölçmeğe mahşūs ālet.	nm. hidrometre, suölçer, sıvıölçer. □ nf. hayb. suörümceği.	[isim] Suölçer	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 638; FBS: sf. 358)
hidrosefali	<i>hydrocéphale</i>	<i>s. f.</i> istişkāōüd- dimāğ.	[i-s] (t) istişkāōür- reōse mübtelā.	adj. n. hek. hidrosefal, beyin zarı ve karıncığı su toplamış kimse.	[sıfat] Hidrosefalisi olan	(DFT : Cilt II, sf. 114; KF: sf.)

⁴² Bu kelime, sözlüklerde “hdyrogène” olarak geçmektedir.

						637; FBS: sf. 358)
hidrostatik	<i>hydrostatique</i>	<i>s. f.</i> fenn'ül-mukāyeset'ül-evzān'ül-miyāh.	[i. mz] (فر) mebhāş-ı tazyîk ve muvāzene-i miyāh. (s) miyāh ve māyiŌāyī ű muvāzene sine műteŌalliķ, ŌāŌid.	nf. fiz. hidrostatik.	[isim, fizik] 1) Sıvıların dengesini ve kaplar üzerine yaptıkları basıncı inceleyen fizik dalı 2) [sıfat] Sıvıların dengesiyle ilgili olan	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 639; FBS: sf. 359)
higrometre	<i>hygromètre</i>	<i>s. m.</i> nemlik terāzűsı, mizān'ur-rutűbet'ül-havā.	[i. mz] rutűbet miķyāsı.	nm. coğ. higrometre, neműlķer.	[isim] Neműlķer	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 639; FBS: sf. 359)
hijyen	<i>hygiène</i>	<i>s. f.</i> Ōilm'ül-hıfẓ'us-sıhha.	[i. ms] hıfẓ-ı sıhhat.	nf. hijyen, sağlıkbilgisi, sağlık koruma.	[isim, tıp] 1) Sağlık bilgisi 2) Sağlık koruma, hıfzıssıhha 3) [sıfat] Sağlıklı	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 639; FBS: sf. 359)
himen	<i>hymen</i>	<i>s. f.</i> evlenme, nikāh, izdivāc. hıcāb'ül-bekāret.	[i. mz] (teş) bıkır, ġışāű-ı bekāret. kızlık. mehbeliñ fetħaű-i hāriciyesi. (şāŌir-āne) izdivāc, dűğűn, zıfāf. (mec) maŌnevī birleşme. ictimāŌ.	nm. (şiiirde) evlenme; mec. birleşme&nm. anat. kızlık zarı.	[isim, anatomi] Kızlık zarı	(DFT : Cilt II, sf. 115; KF: sf. 639; FBS: sf. 359)
hiperbol	<i>hyperbole</i>	<i>s. f.</i> műbālaėa, ittırā. el-ķatŌuz-zāűid.	[i. ms] (bey) ifrāt, műbālaėa. (hen)	nf. (şűz sanatında) abartma; geom. hiperbol.	[isim, matematik] Bir dűzlemin	(DFT : Cilt II, sf. 116;

			katÖ-1 zāóid.		odak denilen durağan iki noktaya uzaklıkları değişmeyen noktaların geometrik yeri olan eğri	KF: sf. 639; FBS: sf. 359)
hiperboli k	<i>hyperboli que</i>	<i>adj.</i> mübālağalu, mütazammın'u l belāğat.	[h] mübālağal ı bir şüretde. mübālağa ve iÖžām iderek.	<i>adj.</i> abartmalı, aşırı; geom. hiperbol biçimde, hiperbolik.	[sıfat, matematik] Hiperbol biçiminde olan, hiperbol ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 116; KF: sf. 639; FBS: sf. 359)
hipodro m	<i>hippodro me</i>	<i>s. m.</i> at meydānı.	[i. mz] at meydānı.	nm. hipodrom, koşu alanı.	[isim] 1) At yarışları yapılan alan, koşu alanı 2) [eskimiş] Yunan ve Roma'da at ve araba yarışlarının yapıldığı yer	(DFT : Cilt II, sf. 96; KF: sf. 622; FBS: sf. 353)
hipopota m	<i>hippopota me</i>	<i>s. m.</i> at balığı, feres'ül-māó.	[i. mz] şu aygırı (mec) iri yarı adam.	nm. hayb. suaygırı, hipopotam; mec. iriyarı kimse, çam yarması.	[isim, hayvan bilimi] Su aygırı	(DFT : Cilt II, sf. 96; KF: sf. 622; FBS: sf. 353)
hipostaz	<i>hypostase</i>	<i>s. f.</i> uķnūm.	[i. ms] (Öķāóid) uķnūm, şahsiyet-i mütehayyi re.	nf. hek. akciğerde kan toplanması; cevher, töz.	[isim, felsefe] Bazı felsefe ve din kuramlarının dayandığı temellerden her biri, uknum	(DFT : Cilt II, sf. 117; KF: sf. 641; FBS: sf. 360)
hipotenü s	<i>hypoténus</i> ^{e43}	<i>s. f.</i> şekl-i müselles-i ķāyime ez- zevāyāda zāviye-i	[i. ms] (hen) veter-i ķāóim. zāviye-i	nf. mat. (üçgende) hipotenüs.	[isim, matematik] Bir dik üçgende, dik açının	(DFT : Cilt II, sf. 117; KF:

⁴³ Bu kelime, DFT’de “hypoténuse” olarak geçmektedir.

		ḳāóimenüñ dıló-ı mütekābili.	ḳāóime veteri.		karşısında bulunan kenar	sf. 641; FBS: sf. 360)
hipotetik	<i>hypothéti que</i>	<i>adj.</i> farazı, ḳıyāşı.	[s] farazı, ḳıyāşı. žānniyāt ḳabılinden . şübheli. (man) şartiye.	<i>adj.</i> farazi, varsayıma dayanan, varsayımsal; şüpheli, kesin olmayan. ☐ <i>adj.</i> dilb. şartlı. ☐ <i>nf.</i> dilb. şart cümlesi.	[sıfat] Varsayımsal	(DFT : Cilt II, sf. 118; KF: sf. 641; FBS: sf. 360)
hipotez	<i>hypothèse</i>	<i>s. f.</i> farz, ḳıyās, ḳāziyye-i žānniye.	[i. ms] faraziye. tahmîn. ḳıyās. taşavvur. (cem) faraziyyāt. Öindiyyāt.	<i>nf.</i> fel. mat. faraziye, hipotez, varsayım.	[isim] Varsayım	(DFT : Cilt II, sf. 118; KF: sf. 641; FBS: sf. 360)
histerik	<i>hystérique</i>	<i>adj.</i> <i>com.</i> rahmî.	[i-s] iẖtināk-ı raẖme mübtelā. isterik.	<i>adj.</i> isteriyle ilgili; <i>mec.</i> gözü dönmüş. ☐ <i>n.</i> isteri hastası, isterili.	[sıfat] Histeriye tutulmuş olan, isterik	(DFT : Cilt II, sf. 118; KF: sf. 641; FBS: sf. 360)
hiyerarşi	<i>hiérarchie</i>	<i>s. f.</i> silsilet'ül- merātib.	[i. ms] silsile-i merātib. merātib.	<i>nf.</i> hiyerarşi, aşama, aşama sırası, makam silsilesi; sınıflandırma.	[isim] Makam sırası, basamak, derece düzeni, aşama sırası	(DFT : Cilt II, sf. 95; KF: sf. 621; FBS: sf. 352)
hiyerarşik	<i>hiérarchi que</i>	<i>adj. com.</i> rütübî, muntazam Öalā silsilet'ül merātib.	[s] silsile-i merātibe müteÖllik.	<i>adj.</i> hiyerarşik, aşamalı.	[sıfat] Hiyerarşiye özgü	(DFT : Cilt II, sf. 95; KF: sf. 621; FBS: sf. 352)
hiyeroglif	<i>hiéroglyph he</i>	<i>s. m.</i> ḳadimî hurūf-ı mısır, şekl-i mermüz.	[i. mz] mısrılılarıñ hiyeroglif	<i>nm.</i> hiyeroglif, eski Mısır yazısı; <i>mec.</i> okunmaz	[isim, tarih] Resim yazı	(DFT : Cilt II, sf.

			hattı. (mec) oğunmaz, kargacık burgacık yazı. aňlaşılmas ı müşkil olan şey.	yazı.		95; KF: sf. 621; FBS: sf. 352)
homojen	homogène	<i>adj. com.</i> bir cinslü, bir soy, bir cinsden, mütecānis.	[s] mütecānis. mütecānis' ül-aşşām.	<i>adj.</i> türdeş, aynı türden, bağdaşık.	[sıfat] 1) Bağdaşık 2) [matematik] Bütün terimleri aynı derecede olan (çok terimli)	(DFT : Cilt II, sf. 99; KF: sf. 626; FBS: sf. 354)
homolog	homologue	<i>adjectif.</i> karşulıklı yan, dılÖ-ı mütekābil, dılÖ-ı mütenāzir.	[s] (hen-k) mütesābih. müşābih.	<i>adj.</i> benzer, türdeş. □ n. meslektaş.	[sıfat] Bir başkasının tam olarak yerini tutan	(DFT : Cilt II, sf. 100; KF: sf. 626; FBS: sf. 354)
homoni m	homonym e	<i>adj. com.</i> adı bir, adaş <i>pour</i> addaş, semî, müttehid'ül- ism, hem-nām.	[i-s] (sar) imlāları ister ayrı olsun ister bir olsun telaffuzları bir ve maŖnāları ayrı kelimeler. elfāz-ı mütecānis e, elfāz-ı mütesābih e. (i. mz) adaş.	<i>adj.</i> dilb. yazılışları ayrı okunuşları aynı, eşsesli. □ nm. adaş.	[sıfat, dil bilgisi] Sesteş	(DFT : Cilt II, sf. 100; KF: sf. 626; FBS: sf. 354)
humor	humeur	<i>s. f.</i> hult. huy, meşreb, tabŖ, tabŖŖat, mizāc.	[i. ms] kan ve şafra gibi ahlāt. (mec) huy. hulq. mizāc. keyf.	nf. huy, mizaç; öfke, kızgınlık; kapis; esk. vücuttaki her türli sıvı madde, vücut salgısı.	[isim] 1) Gülmece 2) Alay, dalga geçiş, hafife alma, boş verme	(DFT : Cilt II, sf. 111; KF: sf. 635; FBS: sf. 357)
hümanist	humanist e	<i>s. m.</i> muŖallim'ül- Ŗulüm'ul-	[i. mz] insāniyete fevk'al-	n. <i>adj.</i> hümanist, insansever; Yunan ve Latin	[sıfat, felsefe] İnsancıl	(DFT : Cilt II, sf.

		edebiyye.	Ŗāde muḥabbeti olan.	edebiyatları uzmanı. ∅ adj. hümanizmayla ilgili; insancı.		110; KF: sf. 634; FBS: sf. 357)
ide	idée	s. f. maŖni, maŖnā. žann, kıyās itmek. şanu, kıyās. taşavvur-ı žihni, Ŗaql. idrāk. hātıra. resm, heyūlā. au fig. azacıq.	[i. ms] fikr. fikret. Ŗaql. taşavvur. hayāl. mülāḥaža. [eskilerde] şüret-i žihniye. žann. düşünce. hātıra. žikr, yād. niyet, taşmjm. tefekkür. tahayyül.	nf. fikir, düşünce; görüş; niyet; kafa; örnek; kavram; düşünme, tasarlama; kanı; konu; özet.	[isim] Düşünce	(DFT : Cilt II, sf. 120; KF: sf. 643; FBS: sf. 361)
ideal	idéal	adj. hayālī. aślı yokdan, aślsız, aśl u vücūdı yok.	[s] hayālī. hayālī derecede güzel. mefkürevi.	nm. ideal, ülkü, amaç, gaye; en iyisi.	[isim, felsefe] 1) Ülkü 2) [sıfat] Düşüncenin tasarlayabileceği bütün üstün nitelikleri kendinde toplayan	(DFT : Cilt II, sf. 120; KF: sf. 643; FBS: sf. 360)
idealizm	idéisme	s. m. iŖtiḳādī ehālī-i taşavvurāt.	[i. mz] felsefe-i fikriye. iftikāriye.	nm. fel. idealizm; ülkücülük.	[isim] 1) Ülkücülük 2) [felsefe] Bilgide temel olarak düşünceyi alan ve varlığı insan düşüncesinin kurduğunu kabul eden öğretilerin genel adı	(DFT : Cilt II, sf. 120; KF: sf. 643; FBS: sf. 361)
identik	identique	adj. com. bir, birleşmiş, bir türlü, yek-sān itmek, müttehid'ül-maŖnā_ 'ül-cihet.	[s] Ŗayni. müttehid'ül-meöl. tıbkı. müttehid.	adj. tıpkı, benzer, aynı, özdeş.	[sıfat, matematik] Özdeş	(DFT : Cilt II, sf. 121; KF: sf. 644; FBS: sf. 644)

						361)
idil (I)	idylle⁴⁴	s. f. küçük kaşide, kaşidet'ür- raôâ.	[i. mz] köy ve çobanlığa Ôâôid ve hemân dâôimâ Ôâşıkâne olan küçük manzûme, hikâye. şâf Ôaşk.	nf. ed. idil, kır şiiiri; temiz aşk.	[isim, edebiyat] Kır yaşamı içinde aşk konusunu işleyen kısa şiiir	(DFT : Cilt II, sf. 122; KF: sf. 644; FBS: sf. 361)
idiopati	idiopathie	s. f. aÔzâmî baÔzısına mahşûs Ôillet. rağbet-i mahşûsa.	[i. ms] maraž-ı müstakill.	nf. hek. başka bir hastalığa bağlı olmayan hastalık, bağımsız hastalık, idiyopati.	[isim, tıp] Kapan duygu	(DFT : Cilt II, sf. 121; KF: sf. 644; FBS: sf. 361)
idol	idole	s. f. put, şanem, veşen. maÔbûd.	[i. ms] maÔbûd ittihâz olunan büt. şanem. şoñ derece sevilen şahs. kendisine pek ziyâde hürmet ve taÔžim idilen adam.	nf. put; mec. çok sevilen kişi.	[isim] 1) Çok tanrılı dinlerde tapınılacak nesne 2) [mecaz] Örnek alınan, en çok hayranlık duyulan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 122; KF: sf. 644; FBS: sf. 361)
ikonografi	iconographie	s. f. vaşf'ut- taşvîrât, vaşf'ul-âşâr'ül- mütেকaddimîn.	[i. ms] resm, heykel ve âşâr-ı Ôatıkanî şûretini almağ, çıkarmağ fenni.	nf. ikonografi, resim/heykel gibi yapıtları inceleyen bilim.	[isim] İkonların tanıtılması ve açıklanması	(DFT : Cilt II, sf. 120; KF: sf. 643; FBS: sf. 360)
illegal	illégal	adj. hilâf-ı şerÔ, kânûna muğâyir_muh âlif, kânûndan hâric.	[s] (huk) ğayr-ı kânûnî, fâsid.	adj. yasadışı, kanuna aykırı.	[sıfat, hukuk] Yasa dışı	(DFT : Cilt II, sf. 123; KF: sf. 646; FBS:

⁴⁴Kf'de bu kelime“idyle” olarak geçmektedir.

						sf. 362)
illüstrasyon	illustration	s. f. şân, şeref, bir hânedânın şânı_şöhreti.	[i. ms] şân, şöhret. şanlı, şöhretli, nâm-dâr adam. gazete ve kitâb resimleri. (cem) müşavverât.	nf. kitap/dergi resmi; şöhret, ün; ün kazanma, ünlenme; ünlü kimse; açıklama, aydınlatma.	[isim] Resimleme	(DFT : Cilt II, sf. 125; KF: sf. 647; FBS: sf. 362)
illüzyon	illusion	s. f. hayâl, hayâl-i bâtil, aslı yokdan hayâl_şanı, vehm-i vâhil, evhâm-ı vâhile. yañlış, ğalat. düş, hayâlat-ı rüyâ. <i>au singulier.</i> şeytân aldatması.	[i. ms] hayâl. kuruntu. hülyâ, ğalat-ı hiss. vehm, havâs. efkâr-ı vâhiye, hayâlât-ı bâ lemle. hokka-bâzlık.	nf. ruh. yanıma, yanılsama; boş hayal, kuruntu, düş; hokkabazlık.	[isim] Göz bağı	(DFT : Cilt II, sf. 125; KF: sf. 647; FBS: sf. 362)
imaj	image	s. f. sûret, tasvîr, sûret-i meşel. tasavvur. temşil.	[i. mz] sûret. tasvîr. hayâl. timşâl. sûret-i mahsûsa. nigâr. remz. âyinede, şuda görülen Oaks-i sûret. (ed) teşbihât.	nf. imge, resim, tasvir; dinsel resim; görünüm, görüntü, hayal; anı, izlenim; ed. benzetme, eğretileme; mec. genel görünüş, manzara.	[isim] İmge	(DFT : Cilt II, sf. 126; KF: sf. 647; FBS: sf. 362)
imitasyon	imitation	s. f. taklîd, uymaklık, beñzetme, öğünüş, iktidâ, muhâkât. mümâşelet. sûret.	[i. ms] taklîd. taşnî, sâhte.	nf. taklit, öykünme; benzetme, taklit etme; taklit eser.	[isim] Taklit	(DFT : Cilt II, sf. 128; KF: sf. 647; FBS: sf. 363)
immoral	immoral	adj. edebe muğâyir, ahlâk-ı haseneye	[s] muğâyir-i ahlâk. ahlaksız.	adj. ahlaka aykırı, ahlaksız, töretanımaz.	[sıfat, felsefe] Töretanımaz	(DFT : Cilt II, sf. 132;

		muğāyir, fāsīd'ül-ahlāk, redj'öl-ahlāk, bed-ahlāk.	(fel) lā- ahlākī.			KF: sf. 651; FBS: sf. 363)
indeks	index	s. m. fihrist, fihris. şehādet parmağı, şalavāt parmağı.	[i. mz] kitāb fihristi. şehādet parmağı; sebābe. bir kitāb ve yā mecnū ^Ö a nıñ muhteviyā tını müş ^Ö ar cedvel.	nm. işaretparmağı; fihrist, dizin, içindekiler bölümü; papalığın okunmasını yasakladığı kitaplar listesi; (aletlerde) ibre, gösterge.	[isim] 1) Dizin 2) Gösterge	(DFT : Cilt II, sf. 165; KF: sf. 676; FBS: sf. 372)
indikatör	indicateur	adj. gösterici, delil, delālet idici. mücrimi bildürici, muhbir-i mücrim.	[s] delil, reh-ber. reh-nümā, yol gösterici. (i. mz) bir şehriñ veyā bir memleketi ñ yollarını, ābidātını ve sāóiresini gösteren kitāb, reh- ber. muhbir. zābıta meómūrı. müş ^Ö ar. (r) tesviye rūhındaki havā şabarcığı.	adj. gösterici, bildirici, belirtici. □ n. muhbir, ihbarcı, ispiyoncu. □ nm. kılavuz kitap; gösterge.	[isim, fizik] Gösterge	(DFT : Cilt II, sf. 165; KF: sf. 676; FBS: sf. 373)
indis	indice	s. m. Ŗalāmet, nişān, emāret, emāre, qarīne, qarāyin. qarīne-i hafīfe. qarīne-i kaviyye.	[i. mz] Ŗalāmet. qarīne. emāre. iz. serište. işāret. (r) üs, cezr ü ref ^Ö iñ derecesini gösteren rakam.	nm. belirti, ipucu; gösterge; fiz. mat. indis.	[isim] 1) Bir harf üzerine konulan işaret 2) [matematik] Bir harf, benzer fakat yine de değişik biçimlerde iki veya daha çok kez kullanılmak	(DFT : Cilt II, sf. 165; KF: sf. 676; FBS: sf. 373)

					istendiğinde harfin üstüne veya altına eklenen ayırıcı işaret 3) [matematik] Bir kökün derecesini göstermek için kök işaretinin kolları arasına konulan sayı	
inisiyatif	initiative	<i>s. f.</i> cümlesinden evvel söylemek ve re'yi virmek istihkākı, ruhsat li-tekdūm fī'rre'iy.	[i. ms] teşebbūs. teşebbūs-i ibtidā'ī. bid'et-i zātiye. teşebbūs-i şahsī.	nf. inisiyatif, ön ayak olma; girişim, teşebbūs; önlem, tedbir.	[isim] 1) Öncelik, üstünlük 2) Karar verme yetkisi 3) Gerekli kararları almayı bilen kişinin niteliği	(DFT : Cilt II, sf. 187; KF: sf. 694; FBS: sf. 378)
inisyāl	initial	<i>adj.</i> evvelī, evvelki, ibtidā'ī.	[s] kelimenin ilk harfi; baş harf. marķa harfi. ibtidā'ī.	<i>adj.</i> ilk, baştaki, başlangıçtaki, baş. ∅ nf. baş harf.	[isim] İlk satırın ilk harfinin büyük puntoda ve süslü yazılarla dizilme işlemi	(DFT : Cilt II, sf. 187; KF: sf. 693; FBS: sf. 378)
integral	intégral	<i>adj. et s.</i> hisāb bālīğ ilā mekādīr'ül-kāmīle.	[s] bütün. tam.	<i>adj.</i> tam, eksiksiz. ∅ nf. tüm, bütün, hepsi; mat. entegral, tümlev.	[isim] 1) Parçalardan oluşmuş bütün 2) [matematik] Türevi bilinen fonksiyon	(DFT : Cilt II, sf. 202; KF: sf. 706; FBS: sf. 383)
intelijans	intelligence	<i>s. f.</i> aňlayış, biliş kuvveti, Ŗaql, fehm, ifhām, idrāk. vuķūf, biliş. zihn. birlik, ittifaķ, ittiħād, muvāfaķat, muvālefe. gizlū damışıklık.	[i. ms] zekā, fikr. Ŗaql. idrāk. vuķūf. dirāyet. ru'yet. aňlaşılma. fetānet. firāset. ĥusn-i	nf. zekā; anlayış, akıl; anlama, kavrama; zeki kimse; gizli anlaşıma; geçinme, anlaşıma, uzlaşıma.	[isim] Aydın, seçkin kimse	(DFT : Cilt II, sf. 203; KF: sf. 707; FBS: sf. 383)

		ittifāk-ı hafiyy, muhābere-i hafiyye. Ŗaql-ı evvel.	imtizāc. söz birliği. zihn.			
ipeka	ipéca	s. m. ipakuvana, ipakuvana köki, Ŗırk'uz-zeheb'ül-matraş.	[i. mz] (neb) altun köki.	nm. bitk. altunkökü bitkisi, ipeka.	[isim, bitki bilimi] Altın kökü	(DFT : Cilt II, sf. 223; KF: sf. 723; FBS: sf. 388)
ipotek	hypothèque	s. f. emānet, tutu, rehn, rehın.	[i. ms] (huk) rehn. istiğlāl, vefā.	nf. ipotek, rehın; güçlük, engel.	[isim, ticaret] Tutu	(DFT : Cilt II, sf. 117; KF: sf. 641; FBS: sf. 360)
iris	iris	s. m. eleğüm şagma. kıavs-ı kıuzah. süsen, süsen çiçeği, süsen-i ezrāk. göz bebeği dāóiresi, dāóire'tül-büóbüó.	[i. mz] Ŗalāóım-i semā. kıavs-ı kıuzah. (neb) süsen çiçeği. (teş) tabāka-i kıazh.	nm. anat. iris, gözbebeği; bitk. süsen, sevmen, süsen; (şiiir dilinde) gökkuşadı.	[isim, anatomi] Saydam tabaka ile göz merceği arasında bulunan, ince, kasılabilen bir zardan oluşan, gözün renkli bölümü	(DFT : Cilt II, sf. 223; KF: sf. 724; FBS: sf. 389)
irite	irrité	tarılmış.	[s] kıızgın, ğazüb, mütehevvi r.	adj. öfkeli, kıızgın, kıızmuş; tahriş olmuş.	[isim] "Sinirlendir mek" ve tıp alanında "tahriş etmek" anlamında irite etmek birleşik fiilinde kullanılan bir söz	(DFT : Cilt II, sf. 228; KF: sf. 727; FBS: sf. 390)
ironi	ironie	s. f. zevkılenme, istiħzā, hüzále, hezl.	[i. ms] istiħzā. tehekküm. tevriye.	nf. ed. alay amaçlı düşündüğünün tersini söyleme, alaysılama; alaycılık; alay.	[isim, edebiyat] 1) Gülmece 2) Söylenen sözün tersini kastederek kıışıyle veya olayla alay	(DFT : Cilt II, sf. 224; KF: sf. 724; FBS: sf. 390)

					etme	sf. 389)
ironik	ironique	adj. com. hezli.	[i. ms] istihzāʾi, müstehzî. istihzā- āmiz.	adj. alaylı; alaycı.	[sıfat] İroniye dayalı	(DFT : Cilt II, sf. 224; KF: sf. 724; FBS: sf. 389)
iskelet	squelette	s. m. etsiz ve kendü tabîʾi ribâtlarıyla birbirine merbû olan kemikler.	[i. mz] [teş] iskelet, kadîd. vücûdu teşkil iden bütün kemikler. (mec) ğâyet zaʾîf bir âdem. bir eşeriñ muhtasar planı. (bah) bir geminiñ omurgaları ve çatısı.	nm. iskelet; mec. çok zayıf kimse; taslak.	[isim] 1) İnsan ve hayvan bedeninin kemik çatısı, teşrih 2) Yumuşak bölümleri dökülmüş, ölü bir vücudun kemiklerinin bütünü 3) [mecaz] Bir şeyi oluşturan temel çatı 4) [mecaz] Bir eserin genel planı 5) [sıfat, mecaz] Çok zayıf 6) [sıfat, mecaz] Kuru, çıplak	(DFT : Cilt II, sf. 1091; KF: sf. 1424; FBS: sf. 646)
iskorbüt	scorbut	s. m. iskorbit, iskorbut, iskorbüt Öilleti, ifsād-ı dem.	[i. mz] (t) dāʾiʾül- hâfir, iskorbüt.	nm. hek. iskorbüt hastalığı.	[isim, tıp] C vitamini eksikliğinde n ileri gelen ve dermansızlık , zayıflık ve diş etlerinin iltihabı vb. belirtilerle kendini gösteren hastalık	(DFT : Cilt II, sf. 997; KF: sf. 1386; FBS: sf. 620)
ispalya	espazier	s. m. bağ-çede dîvāra yapışmış yemiş ağaçların sırası. kadirganuñ	[i. mz] (رر) dîvar veyā çardağa alınmış ağaçlar sırası.	nm. duvara dayanmış ağaç dizisi; (kadırgalarda) kürekçibaşı.	[isim] Herek	(DFT : Cilt I, sf. 647; KF: sf. 439;

		baş kürekçisi.				FBS: sf. 277)
ispanyolet	espagnole	<i>s. f.</i> pencere demiri.	[i. ms] pencere sürmesi. espanyolet .	nf. ispanyolet, pencere sürmesi.	[isim] Pencere kanatlarını kapadıktan sonra sürgülemeye yarayan ve ortasında her iki yana işleyen tutacak yeri bulunan uzun demir sürgü	(DFT : Cilt I, sf. 647; KF: sf. 439; FBS: sf. 277)
ispiyon	espion	<i>s. m.</i> cāsūs, <i>vulg.</i> çaşud <i>et</i> çaşud.	[i] cāsūs. hafiye. pencere hāricine hāricindekileri görecek vechle māvīlen mevzūāyine.	n. casus, hafiye; gizli polis, sivil polis; muhbir; gözcü. □ nm. görünmeden gözetlemeye yarayan küçük ayna.	[isim] Birin sırlarını, davranışlarını, düşüncelerini gözleyip başkalarına bildirerek çıkar sağlama	(DFT : Cilt I, sf. 648; KF: sf. 440; FBS: sf. 277)
istasyon	station	<i>s. fēm.</i> eğlenme, mekş, vakfe. eğlenecek yer, konağ, mevķıf, āram-gāh. menzil-hāne, menzil. turma, hāl-i karar, hāl-i vukūf. gemilerin mahall-i mahdūd ve muāyyende gezdikleri yer.	[i. ms] tevaķķuf, turma, mekş, mevķıf, konağ, menzil. şimendöfer, araba ve sāōire istasyonu.	nf. durak; duraklama, durma; tren istasyonu, istasyon; merkez; eski yerleşim yeri; duruş; İsa Peygamber'in çarmıha giderken yolda yaptığı duraklamalardan her biri.	[isim] 1) Tren, metro durağı 2) Araştırma kuruluşu 3) Satış, bakım, aşı vb. işler yapılan kuruluş veya yer	(DFT : Cilt II, sf. 1092; KF: sf. 1424; FBS: sf. 646)
istatistik	statistique	<i>s. f.</i> Ōilm-i ahvāl-i memleket. vaşf-ı ahvāl-i memleket.	[i. ms] istatistik.	nf. istatistik. □ adj. istatistikle ilgili.	[isim] 1) Bir sonuç çıkarmak için verileri yöntemli bir biçimde toplayıp sayı olarak belirtme işi, sayımlama (I) 2) İlkelerini olasılık kuramlarından alarak	(DFT : Cilt II, sf. 1094; KF: sf. 1425; FBS: sf. 647)

					eldeki verileri grafik ve sayı biçiminde değerlendirmeye dayandıran matematiğin uygulamalı dalı, sayım bilimi	
isterik	<i>hystérique</i>	<i>adj. com.</i> rahmî.	[i-s] iẖtinâk-ı raẖme mübtelâ. isterik.	adj. isteriyle ilgili; mec. gözü dönmüş. □ n. isteri hastası, isterili.	[sıfat] Histerik	(DFT : Cilt II, sf. 118; KF: sf. 641; FBS: sf. 360)
izole	<i>isolé</i>	<i>adj.</i> yalnız, yalnız kalmış, ayru, münferid. kimsesi yok, mahrûm'un-naẓar.	[s] ayrı. tecrîd edilmiş. münzevî. münferid. perâkende. mücerred. bî-kes. yalnız.	adj. ayrı, tek; kimsesiz, yalnız; ıssız; yalıtılmış.	[sıfat] Yalıtılmış, tecrit edilmiş	(DFT : Cilt II, sf. 228; KF: sf. 729; FBS: sf. 390)
jaguar	<i>jaguar</i>	<i>s. m.</i> dört ayaklu bir nevô-i yırtıcı hayvân.	[i. mz] cenûbî amerîka kaplanı.	nm. hayb. alacakaplan, jaguar.	[isim, hayvan bilimi] Kedigillerde n. Orta ve Güney Amerika'da yaşayan, postu iri benekli memeli türü (Felis onca)	(DFT : Cilt II, sf. 232; KF: sf. 732; FBS: sf. 391)
jakoben	<i>jacobin</i>	<i>s. ya</i> Ökubiyy.	[i] jakobin denilen rahib ve rahibe. (i. mz) ihtilâl-i kebîr ešnâsında teşekkül iden bir cemÖiyet-i şiyâsiye aÖzâsı. müfrit	n. aşırı cumhuriyetçi; aşırı devrimci; devrimci; eski bir Katolik tarikatı keşişi.	[isim] 1) Fransa'da Aziz Dominicus tarikatına bağlı rahip ve rahibeler 2) Demokrasi yanlısı 3) Tepeden inmece	(DFT : Cilt II, sf. 231; KF: sf. 732; FBS: sf. 391)

			demokrasi taraf-dârı.			
jaluzi	jalousie	s. f. kızkıanma, hased. kızkıancılık, kızkıanma, reşk. günü, reşk. ğıbtâ. ükrünti, vesvese. kafes, pencere kafesi.	[i. ms] kışkıancılık. hased. ğıbtâ, istirķâb. (mi) pancur. kafes.	nf. kıskıncılık; çekemezlik; pencere kafesi, jaluzi.	[isim] Şerit perde	(DFT : Cilt II, sf. 232; KF: sf. 733; FBS: sf. 392)
jambon	jambon	s. m. hınzır budı başdurması, hınzır başdurması.	[i. mz] jambon. (Öâmiy- âne) uyluķ. mandolin, kitâre.	nm. jambon, domuz pastırması; kon. kalça, but.	[isim] Tuzlanarak, ise tutularak hazırlanmış domuz budu veya kolu	(DFT : Cilt II, sf. 233; KF: sf. 733; FBS: sf. 392)
janjan	changeant t	adj. ber-karâr değil, bî-karâr, mütelevvin, dürlü dürlü dönici.	[s] mütelevvi n. mütehavvi l.	adj. değışken, değışen; yanardöner; kararsız.	[sıfat, halk ağzında] Yanardöner	(DFT : Cilt I, sf. 237; KF: sf. 157; FBS: sf. 129)
janr	genre	s. m. soy, cins. dürlü, maķûle, nevÖ, güne. behâyimüñ envâÖ-ı muhtelifesi. tarz, tavr-ı mahşûs. fenn-i inşâ kitâbe, fenn-i sebk. cins.	[i. mz] cins. nevÖ. soy. tâoife. tarz, usûl. moda, zevk. (tt) cins. (sar) tezķir ü teóniş, cinsiyet.	nm. cins; tür, çeşit; biçim, tarz; davranış, tavır; dilt. cins.	[isim] 1) Tarz 2) [biyoloji] Tür	(DFT : Cilt II, sf. 25; KF: sf. 556; FBS: sf. 329)
jant	jante	s. f. tekerlek çenberi pârçesi.	[i. ms] tekerlek ispiti.	nf. jant, tekerleğın çember kısmı.	[isim] Taşıtlarda, lastiklerin takıldığı tekerleğın çember biçimindeki bölümü, ispit	(DFT : Cilt II, sf. 233; KF: sf. 733; FBS: sf. 392)
Japon	japon	s. m. yaponya fağfûrı. yaponya memleketi.	[i. mz] japonya çinisi. japonya kağıdı.	nm. Japonya.	[isim] Japonya halkından veya bu halkın	(DFT : Cilt II, sf. 233; KF:

					soyundan olan kimse	sf. 734; FBS: sf. 392)
japone	japonais	<i>s. et adj.</i> yaponyalı.	[i] japonyalı. (s) japonyaya Ōāōid. (i. mz) japon lisānı, japonca.	adj. Japon. ☐ nm. Japonca.&nmf. Japon.	[sıfat] Kolsuz, bol ve geniş (kadın giysisi)	(DFT : Cilt II, sf. 234; KF: sf. 734; FBS: sf. 392)
jargon	jargon	<i>s. m.</i> bozuk dil, kaba lisān, lisān-ı muḥarref. zebān-ı maŌhud.	[i. mz] bozulmuş, ğalat ve kaba lisān.	nm. bozuk dil; bazı meslek gruplarına özgü dil; anlaşılmaz yabancı dil; sarı elmas.	[isim] Argo	(DFT : Cilt II, sf. 234; KF: sf. 734; FBS: sf. 392)
jartiyer	jarretière	<i>s. f.</i> çorab bağı.	[i. ms] diz bağı. çorab bağı. ingiltere'd e diz bağı nişanı.	nf. jartiyer, çorap askısı; denizci düğümü; (İngiltere'de) dizbağı nişanı.	[isim] Çorapları dizin altında veya üstünde tutmaya yarayan lastikli bağ	(DFT : Cilt II, sf. 235; KF: sf. 735; FBS: sf. 392)
jelatin	gélatine	<i>s. f.</i> puhti, karış. hulām.	[i. ms] et ve şekerden istiḥsāl idilen pelte. jelatin denilen mādde. hulām.	nf. jelatin.	[isim] 1) Genellikle hekimlik ve fotoğrafçılık ta kullanılan, hayvanların kemik, kıkırdak vb. dokularında n veya bitkisel yosunlardan elde edilen saydam, renksiz, kokusuz bir madde 2) Ambalaj için kullanılan ince, parlak bir madde	(DFT : Cilt II, sf. 20; KF: sf. 552; FBS: sf. 327)

jenerasyon	génération	s. f. toğurmak, toğuş, tevliḍ. tevellüd, tekevvün. nesl, zürriyet, göbek, batn. karn. ebnā-yı zamān, muŴāşırın. ümmet.	[i. ms] tevliḍ. tevellüd. tenāsül. nesl, zürriyet. batn.	nf. üreme; döl; soy, nesil, kuşak.	[isim] Kuşak	(DFT : Cilt II, sf. 23; KF: sf. 555; FBS: sf. 328)
jenerik	générique	adj. com. cinsî.	[s] cinsî.	adj. cinsle ilgili, türle ilgili. ∅ nm. sin. jenerik, filmin tanıtım yazısı, filmde emeği geçenlerin listesi.	[isim, sinema] Tanıtma yazısı	(DFT : Cilt II, sf. 23; KF: sf. 555; FBS: sf. 328)
jeodezi	géodésie	s. f. Ŵilm'ül-mesāhāt, Ŵilm'ül-mesāha.	[i. ms] fenn-i mesāha-i arāzî. fenn-i taqşim-i arāzî.	nf. yerölçüm, jeodezi.	[isim, jeoloji] Yer ölçümü	(DFT : Cilt II, sf. 26; KF: sf. 557; FBS: sf. 329)
jeoloji	géologie	s. f. vaşful-óarz, Ŵilm-i terkîb-i küre-i arz.	[i. ms] tabakāt'ul-óarz Ŵilmi. arziyāt.	nf. jeoloji, yerbilim.	[isim] Yer bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 26; KF: sf. 558; FBS: sf. 329)
jest	geste	s. m. depreniş, hareket. işâret, işâret ile gösterme.	[i. mz] işâret, nutq irâd iderken veyâ söz söylerken el, kol ve sāóir aŴzâ ile icrâ idilen hareketler; evzâŴ. fedâ-kârlık, şecâóat. (cem) etvar u hareket. (i.	nf. (ortaçağda) kahramanlık destanı; davranış. ∅ nm. el-kol-baş hareketi; jest; çalım.	[isim] 1) Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket 2) Beklenmedi k iyi davranış	(DFT : Cilt II, sf. 28; KF: sf. 560; FBS: sf. 330)

			ms) dāsītān-ı hāmāset.			
jeton	<i>jeton</i>	s. m. oyun manguri, taş, toğurcun pulı.	[i. mz] kumar fişi. pul.	nm. jeton, marka.	[isim] Telefon ve türlü oyunlarda para yerine kullanılan küçük, metal veya plastik marka	(DFT : Cilt II, sf. 238; KF: sf. 738; FBS: sf. 393)
jile	<i>gilet</i>	s. m. yelek, zubün.	[i. mz] yelek.	nm. yelek; uzun kollu örgü hurka.	[isim] Kadınların genellikle bluz üzerine giydikleri yelek biçimindeki giysi	(DFT : Cilt II, sf. 29; KF: sf. 561; FBS: sf. 331)
jimnasti k	<i>gymnastiq ue</i>	s. f. zör-bāzlık, her bir çocuğın sinn ü cüſſe ve kuvvetine münāsib olan Ōamālāt-ı bedeniyye.	[i. ms] cimnastik. idmān. (s) cimnastiğe müteŌalli k.	nf. jimnastik, beden eğitimi; alıştırma, egzersiz. ☐ adj. jimnastikle ilgili.	[isim, spor] 1) Vücudu çevikleştirm ek ve güçlendirme k için yapılan alıştırmaları n tümü, idman, kültürfizik 2) Erkeklerde, yer alıştırmaları, barparalel, barfiks, halkalar ve kulplu beygir; kadınlarda yer alıştırmaları, eşit olmayan çubuklar, barfiks, denge kalası alıştırmaları nı içeren yarışma disiplini	(DFT : Cilt II, sf. 70; KF: sf. 598; FBS: sf. 344)
jips	<i>gypse</i>	s. m. alçı, alçu, kumlu kirec, cibs.	[i. mz] alçı taşı.	nm. yerb. jips, alçıtaşı.	[isim, mineraloji] Alçı taşı	(DFT : Cilt II, sf. 70;

						KF: sf. 598; FBS: sf. 345)
jöle	gelée	s. f. toñ, buz, cemd, keskin şük, buzlu şoğuk, berd-i kâris.	[i. ms] toñ. incimād. pelte.	nf. don, donma; pelte, jöle.	[isim] 1) Meyve suyunun şekerle kaynatılması yla istenilen yoğunlukta elde edilmiş şekerleme 2) Et suyunun soğuduktan sonra gevşek ve esnek bir kıvam almış durumu 3) Saçın düzgün bir biçimde uzun süre kalmasını sağlayan yağlı, parlak ve yapışkan madde	(DFT : Cilt II, sf. 20; KF: sf. 552; FBS: sf. 327)
jön	jeune	adj. genc, şābb, civān. küçük, şağır, şağır'üs-sinn. tāze civān.&s. m. oruc, şavm, şıyām, perhiz. orucu bozmağ, fesh-i şavm itmek. yemekden kesilme, ta'āmdan imsāk, perhiz. perhiz itmek.	[s] genc. tāze. toy. dinc. civān. delikanlı. mülāhāzas ız, hoppa. şaf-derün.	adj. genç; yeni kurulmuş; taze; toy, deneyimsiz; kon. yetersiz; yavru. ☐ n. delikanlı, genç kız, genç; (hayvan) yavru. ☐ adv. genç yaşta.	[sıfat] 1) Genç 2) [isim, sinema] Önemli rollerde oynayan genç oyuncu, jönprömiye	(DFT : Cilt II, sf. 239; KF: sf. 738; FBS: sf. 394)
jurnal	journal	s. m. havādiş kağıdı, havādiş-nāme, gazete.	[i. mz] gazete. jurnal. rüz-nāme.	nm. gazete; dergi; günlük, hatıra defteri; tic. günlük defter, yevmiye defteri.	[isim] 1) Biriyle ilgili olarak yetkililere verilen kötüleme, ihbar yazısı 2) Günlük	(DFT : Cilt II, sf. 245; KF: sf. 742; FBS: sf. 395)
jübile	jubilé	s. m. Öümümen şuç	[i. mz] tevellüd,	nm. jübile, ellinci yıldönümü;	[isim] 1) Evliliğin	(DFT : Cilt

		bağışlama, <i>Öafv-i zünüb</i> <i>Öale'l-ıtlāk</i> resmi.	meómürîy et veyā mesleğe intisāb veyāhūd izdivācîñ ellinci sene-i devriyesi. &[s] elli sene <i>Öayn-ı şanÖat</i> , meómürîy eti icrā ve ifā itmiş.	Papanın kimi durumlarda günahları affetmesi.	ellinci yılında düzenlenen kutlama şenliği 2) Bir sanat veya spor dalında uzun süre çalışanların onuruna düzenlenen kutlama töreni 3) [eskimiş, din bilgisi] Tevrat'a göre, Yahudilerde, elli yılda bir Tanrı'ya ve dinlenmeye ayrılan yıl 4) [din bilgisi] Katoliklerde, Roma'ya hacca gidenlerin, kilisece günahlarının tam olarak bağışlandığı yıl	II, sf. 248; KF: sf. 744; FBS: sf. 396)
jüpon	jupon	<i>s. m.</i> iç, alt füstānı.	[i. mz] iç eteklik, misu. (mec) kadın veyā kız.	nm. iç eteklik, jüpon; mec. kızlar, kadınlar.	[isim] Kadınların giysi altına giydikleri etek, iç etek	(DFT : Cilt II, sf. 251; KF: sf. 746; FBS: sf. 397)
kabana	cabane	<i>s. f.</i> kālība, <i>vulg.</i> külbe, oba, şalaş, izbe.	[i. ms] kulübe. barağa. faķir-āne küçük ev.	nf. kulübe.	[isim] Genellikle otelin ana binasının dışında, plaj veya havuz kıyısında bir oda	(DFT : Cilt I, sf. 181; KF: sf. 123; FBS: sf. 106)
kabare	cabaret	<i>s. m.</i> mey-hāne. aş-hāne. tabla, depsî. asarun, çocan	[i. mz] kibār loķanta. mey-hāne.	nm. meyhane; gece kulübü; içki takımı.	[isim] 1) Çeşitli gösterilerin yapıldığı	(DFT : Cilt I, sf. 181;

		düdüğü.	el tepsisi.		eğlence yeri 2) Meyhane	KF: sf. 123; FBS: sf. 106)
kabine	cabinet	<i>s. m.</i> iç oda. hazne, <i>corruption de</i> hazîne, hazîne otası, eşyâ-yı Öacıbet'üs- şanÖatı müştemil hazîne. haşşe dîvânı, meşveret-i milkiye, dîvân-ı pâdişâhî. esrâr-ı devlet. bağçe gölgeliği. edeb-hâne.	[i. mz] ota. huşûşî ota. yazı-hâne. yazı otası. kalem. meclis veyâ hey'et-i vükelâ. kabine. meclis.	nm. küçük oda; çalışma odası; kabine, bakanlar kurulu; büfe; koleksiyon; özel kalem.	[isim] 1) Bakanlar Kurulu, hükûmet 2) Hekim muayenehan esi 3) Kabin 4) Hela	(DFT : Cilt I, sf. 181; KF: sf. 124; FBS: sf. 106)
kabotaj	cabotage	<i>s. m.</i> geminüñ kıyıları tolaşması. kulağuz Öilminüñ ibtidâsı.	[i. mz] kabotaj. sevâhilde vapur işletme. Öaynî memleket sevâhili arasında seyr-i sefâ'în.	nm. kabotaj, ülkenin limanları arasında gemi işletmesi.	[isim, denizcilik] Bir ülkenin iskele veya limanları arasında gemi işletme işî	(DFT : Cilt I, sf. 181; KF: sf. 124; FBS: sf. 107)
kadran	cadran	<i>s. m.</i> güneş sâ'Öati, sâ'Öat-i şemsiye, irtifâ'Ö tahtası.	[i. mz] sâ'Öat minesi. taşimâtlı âlet levhâsı. (hey) irtifâ'Ö âleti.	nm. (saat vb'nde) tabla, kadran; büyük saat.	[isim] 1) Saat, pusula vb. araçlarda, üzerinde yazı, rakam veya başka işaretler bulunan düzlem 2) [fizik] Ölçek	(DFT : Cilt I, sf. 184; KF: sf. 127; FBS: sf. 108)
kadük	caduc	<i>adj.</i> kocaman, ihtiyârlanmış, fertüt. fâni, bî- bekâ, gayr-ı câvidânî.	[s] eski, hükmden, isti'Ömâlde n sâkıt. yıkılmağa meyyâl.	adj. yıpranmış, eski; modası geçmiş; geçersiz, hükümsüz.	[sıfat, hukuk] Değerini, önemini yitirmiş, geçerliliği kalmamış, eskimiş	(DFT : Cilt I, sf. 184; KF: sf. 127; FBS: sf. 108)

kakao	<i>cacao</i>	<i>s. m.</i> hind bādemi, çoçolata bādemi.	[i. mz] kakaáo.	nm. kakao.	[isim, bitki bilimi] 1) İki çeneklilerde n, Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen bir ağaç, Hint bademi (Theobroma cacao) 2) [bitki bilimi] Bu ağacın meyvesinin çekirdeğı 3) Bu çekirdekleri n öğütülmesiyl e elde edilen toz 4) Bu tozdan su veya sütle hazırlanan içecek	(DFT : Cilt I, sf. 182; KF: sf. 125; FBS: sf. 107)
kakofoni	<i>cacophonie</i>	<i>s. f.</i> āhenksizlik, sesüñ uygınsızlığı, sesüñ bedliğı.	[i. ms] tenāfür-i ĥurūf. tenāfür-i šavt.	nf. dilb. müz. ses ahenksizliğı, uyumsuz ses; mec. uyumsuzluk.	[isim, edebiyat] Ses uyumsuzluğ u	(DFT : Cilt I, sf. 183; KF: sf. 126; FBS: sf. 107)
kalamin	<i>calamine</i>	<i>s. f.</i> aķ tūtiyā, ĥacer-i süleymāñi.	[i. ms] (mad) tūtiyā taşı.	nf. doğıal çinko silikatı, tutya taşı.	[isim, mineraloji] 1) Doğada az bulunan, güç işlenen, hidratlı çinko silikat 2) Havada, yüksek ısıda işlenen metal parçaların yüzeyinde oluşan oksit katmanı	(DFT : Cilt I, sf. 187; KF: sf. 129; FBS: sf. 108)
kalibre	<i>calibre</i>	<i>s. m.</i> çap, top çapı. kıyye, vezn. irilik, kalınlık. maķule. cins,	[i. mz] çap (tüfenk, tabanca) (mec) nisbet	nm. çap; ayar, ölçü; mec. nitelik.	[isim] Mermilerde, ateşli silahlarda çap	(DFT : Cilt I, sf. 189; KF:

		Öayār.	üzere bulundurm aķ.			sf. 130; FBS: sf. 110)
kalifikas yon	<i>qualificati on</i>	s. f. ad, őrfat, ittiőāf.	[i. ms] vaşf itme, tavşif.	nf. niteliğini belirtme, niteleme; adlandırma; unvan; nitelik.	[isim] Niteliklilik	(DFT : Cilt II, sf. 766; KF: sf. 1249; FBS: sf. 558)
kalifiye	<i>qualifié</i>	adı ķonmıő, mevsūf.	[s] bir őey iķin lüzūmı olan őrfatı hāőiz.	adj. yetkili, nitelikli, yetişmiş, (suķ) cezayı aęırlaőtırıcı koşulları olan; esk. soylu.	[sıfat] Nitelikli	(DFT : Cilt II, sf. 766; KF: sf. 1249; FBS: sf. 558)
kalite	<i>qualité</i>	s. f. keyfiyyet. hūner, maőrifet. őeref, őeref-i zāt, hāyőiiyyet. laķab, őunvān. őalāhiyyet.	[i. mz] keyfiyyet, cins, őrfat. hāl, őeőn. hūner ve maőrifet. fażl, őrfat-ı maķbūle: őerāfet, necābet, aőālet. rūtbe, pāye, őunvān.	nf. özellik, nitelik; kalite; yetenek; unvan, san; saygınlık, soyluluk.	[isim] 1) Nitelik 2) [sıfat] Üőtūn nitelikli	(DFT : Cilt II, sf. 766; KF: sf. 1249; FBS: sf. 558)
kalker	<i>calcaire</i>	adj. kireclene bilecek.	[i-s] kilsī. [i. mz] hacer-i kilsī.	adj. kireķli. ∅ nm. kireķtaőı.	[isim, mineraloji] Kireķ taşı	(DFT : Cilt I, sf. 188; KF: sf. 129; FBS: sf. 110)
kalomel	<i>calomel</i>	s. m. kibritile ķarıődunılmıő jiva.	[i. mz] tatlı sūlūmen.	nm. kalomel, hekimlikte kullanılan zehirli bir madde.	[isim, kimya] Tatlı sūlūmen	(DFT : Cilt I, sf. 191; KF: sf. 131; FBS: sf.)

						111)
kalorime tre	<i>calorimètr e</i>	<i>s. m.</i> mizân'ül- harâret.	[i. mz] harâret mikyâsı.	nm. ısıölçer, kalorimetre.	[isim, fizik] Isıölçer	(DFT : Cilt I, sf. 191; KF: sf. 131; FBS: sf. 111)
kalsedua n	<i>calcédoïn e</i>	ķādî köyi, ahlîd dünyâ. aķ baba ķūrî, balġamî taş.	[i. ms] māvî veyâ şamtraķ Ŗaķîķ. balġam taş.	nf. kadıköytaşı, kalseduan.	[isim, mineraloji] Kadıköy taşı	(DFT : Cilt I, sf. 188; KF: sf. 129; FBS: sf. 110)
kame	<i>camée</i>	<i>s. m.</i> bir cins ķıymetlü yomılmış taş, oyma taş.	[s] ķabartmalı , renkli ķıymet-dâr taş.	nm. işlemeli akik, işlemeli süs taşı.	[isim] Deġişik renkli üst üste iki katmandan oluşan ve üstteki katmanına kabartma bir desen yapılan deġerli taş	(DFT : Cilt I, sf. 192; KF: sf. 132; FBS: sf. 111)
kamelya	<i>camélia</i>	<i>s. m.</i> bir nevŖ- i çiçek.	[i. mz] ķamelya aġac ve çiçeġi.	nm. kamelya.	[isim, bitki bilimi] Çaygillerden , büyük, beyaz, pembe veya kırmızı renkte çiçekler açan, dayamlı yapraklı bir bitki, Japon gülü, Çin gülü (Camellia japonica)	(DFT : Cilt I, sf. 192; KF: sf. 133; FBS: sf. 111)
kamp	<i>camp</i>	<i>s. m.</i> ordu-gâh, ordu yeri. muŖasker, leşker-gâh.	[i. mz] (as) ordu-gâh.	nm. kamp; ordugâh; ordugâhtaki asker; taraf, cephe; kulübe.	[isim] 1) Çadır, baraka vb. eġreti araçlardan oluşturulan konak yeri	(DFT : Cilt I, sf. 192; KF: sf. 133;

					2) Bu yerde konaklama 3) Kurum ve kuruluşlarda çalışanların dinlenmek, eğlenmek için gittikleri konaklama yeri 4) Tutsakların veya siyasal sürgünlerin toplandığı yer 5) Belli bir düşünce çevresinde birleşen topluluk	FBS: sf. 112)
kamyon	camion	<i>s. m.</i> ufağ toplu.	[i. mz] kamyon. büyük yük arabası. ğâyet küçük toplu iğne. badana koğası.	nm. kamyon; büyük yük arabası; boya kovası; küçük iğne.	[isim] 1) Motorlu büyük yük taşıtı 2) [sıfat] Bu taşıtın taşıyabildiği miktarda olan	(DFT : Cilt I, sf. 192; KF: sf. 133; FBS: sf. 112)
kanal	canal	<i>s. m.</i> şu yolu, oluk. künk. çayın akıntı yeri. şu arkı, cedvel. halıc. boğaz. <i>au fig.</i> vâsıta. mecrid.	[i. mz] kanal. şu cedveli. yol. (teş) tamar, kanât. (as) yatağ. delik. (mi) yiv, oluk.	nm. kanal, su yolu; coğ. boğaz; akarsu yatağı; oluk; mec. araç, yol.	[isim] 1) Bazı bölgeleri sulamak, kurutmak amacıyla veya gemilerin işlemesine elverişli, insan eliyle açılmış su yolu 2) Telefon, telgraf, televizyon vb. araçlarla iletişimi sağlayan yol, hat 3) Tahtanın liflerine dik yönde açılan kırlangıç kuyruğu biçimli girinti	(DFT : Cilt I, sf. 194; KF: sf. 134; FBS: sf. 112)

					4) [anatomi] İçinden damar, sinir veya bir sıvı geçen yol 5) [coğrafya] İki kıyı arasındaki dar ve derin deniz	
kangren	<i>gangrène</i>	s. f. horan, hora, hore, ākile, kangrena, lahm-ı meyyit. au fig. zahm-ı nāsūr, bir nev'Ø-i lahm-ı meyyit.	[i. ms] (t) kangren. (mec) çürüme, tefessüh. dalâlet.	nf. kangren; mec. kokuşmuşluk, çürümüşlük.	[isim, tıp] Vücudun bir yerindeki dokuların ölmesi	(DFT : Cilt II, sf. 10; KF: sf. 544; FBS: sf. 324)
kaniş	<i>caniche</i>	s. m. tüyü uzun köpek.	[i] tüylü fino köpeği.	nf. kaniş, kıvrıcık tüylü fino köpeği.	[isim, hayvan bilimi] Uzun, kıvrıcık tüylü bir cins köpek	(DFT : Cilt I, sf. 195; KF: sf. 135; FBS: sf. 113)
kankan	<i>cancan</i>	s. m.pop. dedi kodu.	[i. mz] gıybet. feşâlık. tuhaf bir rakş, kanğan.	nm. kon. çekiştirme, dedikodu; kankan dansı.	[isim] Kadınların oynadığı hareketli bir Fransız dansı	(DFT : Cilt I, sf. 194; KF: sf. 134; FBS: sf. 113)
kano	<i>canot</i>	s. m. şandal.	[i. mz] şandal.	nm. sandal, filika.	[isim] Kürekle yürütülen dar, uzun, hafif tekne	(DFT : Cilt I, sf. 197; KF: sf. 136; FBS: sf. 114)
kanon	<i>canon</i>	ķuru incik.&s. m.pl. kânün, fetvâ.	[i. mz] top. tüfenk namlusı. kilisa kânünü. (man) kânün.	nm. ask. lop; namlu; dinsel kural; (atta) bacak kemiği; kon. bir kadeh şarap; delik; kutsal kitapların	[isim, müzik] Eşit aralıklarla ilerleyen ancak birlikte	(DFT : Cilt I, sf. 196; KF: sf. 136;

				tümü; örnek; kudas ayınındeki dualar; müz. kanon.	değil, art arda duyulan iki veya daha çok sesin birbirini sürekli taklit etmesiyle oluşan bütün	FBS: sf. 113)
kanser	<i>cancer</i>	s. m. ākile. seretān.	[i. mz] (t) seretān. kanser. (hey) seretān burcu.	nm. kanser; gökb. Yengeç Burcu.	[isim, tıp] Bir organ veya dokudaki hücrelerin düzensiz olarak bölünüp çoğalmasıyla beliren kötü urların yol açtığı hastalık, amansız hastalık, incitmebeni, dokunmaban a	(DFT : Cilt I, sf. 194; KF: sf. 135; FBS: sf. 113)
kantat	<i>cantate</i>	s. f. uğniye-i manzūme, neşid.	[i. ms] irticālen yapılmış müsiķi güftesi.	nf. müiz. şiirden yapılma beste; kantat, müzikal oyun.	[isim] Kahramanlık ve din konularında yazılıp bestelenen şiiir veya bu şiiirin orquestra eşliğindeki tek veya çok sesli bestesi	(DFT : Cilt I, sf. 197; KF: sf. 136; FBS: sf. 114)
kantin	<i>cantine</i>	s. f. Ōanberkiye ve tatlu şerāb şandığı.&ordu mey-hānesi.	[i. ms] kışlada veyā her hangi bir müoessese dāhilinde bakķāl dükkānı.	nf. kantin; büyük sandık, yolcu sandığı.	[isim] 1) Kışla, fabrika, okul vb. yerlerde yiyecek ve içecek maddelerini n satıldığı yer 2) Bu gibi kurumlarda işletilen ve yalnız o kuruma bağlı kimselerin yemek yediğı lokanta	(DFT : Cilt I, sf. 197; KF: sf. 136; FBS: sf. 114)

kantite	<i>quantite</i>	<i>s. f.</i> miqdār, kemiyyet, qadr. çokluk, külliyyetlü miqdār, keşret, vefret, miqdār-ı keşir. vezn.	[i. ms] miqdār, kemiyyet. çok, hayli.	nf. nicelik; sayı, miktar; çokluk.	[isim] Nicelik	(DFT : Cilt II, sf. 767; KF: sf. 1249; FBS: sf. 559)
kanton	<i>canton</i>	<i>s. m.</i> semt, nāhiye, su.	[i. mz] nāhiye. semt.	nm. kanton, Fransa'da ilçe ile bucak arası bir yönetim bölgesi; İsviçre Federasyonu'nda ki eyaletlerden her biri; bölge.	[isim] İsviçre Konfederasy onu'nu oluşturan devletlerden her biri	(DFT : Cilt I, sf. 198; KF: sf. 136; FBS: sf. 114)
kaos	<i>chaos</i>	<i>s. m.</i> herc merc, karış murış, ana baba günü, heyulā. <i>au fig.</i> karışıklık, nižāmsızlık.	[i. mz] heyulā. herc ü merc. karışıklık.	nm. kaos; kargaşa, karışıklık.	[isim] 1) Evrenin düzene girmeden önceki biçimden yoksun, uyumsuz ve karışık durumu 2) [mecaz] Kargaşa	(DFT : Cilt I, sf. 239; KF: sf. 158; FBS: sf. 130)
kap (II)	<i>cape</i>	<i>s. f.</i> kaput, kepenek.	[i. ms] kuşuletalı kaput. (as) zirih kaputı. (bah) maestro yelkeni.	nf. kolsuz manto; puroyu saran dış yaprak; yuvarlak şapka; den. mayistra yelkeni.	[isim] 1) Gövdeyi omuzların üstünden çepeçevre saracak biçimde yapılmış olan bir tür üst giysisi 2) Kadınların giydiği kolsuz üstlük	(DFT : Cilt I, sf. 199; KF: sf. 137; FBS: sf. 114)
kapasite	<i>capacité</i>	<i>s. f.</i> giñlik, bolluk, şıgacağ meydān, küncayış. yararlık, qābillik, qābiliyyet, ehliyyet, Ōaqluñ şıgışsı, ittisāŌ'ul-	[i. ms] derece-i istīŌāb. (mec) iktidār. (الکتر) saŌa, kudret, miqdār. (fel) saŌa, qābiliyyet.	nf. kapasite, alabileceği miktar, kapsama gücü, sığa; yetenek, kabiliyet; olanak, yetki; yetenekli kimse; yasal hak; hıtk. yeterlik, ehliyyet.	[isim] 1) Bir şeyi içine alma, sığdırma sınırı, kapsama gücü 2) [ekonomi] Bir işletmenin	(DFT : Cilt I, sf. 198; KF: sf. 137; FBS: sf. 114)

		Öaql.			üretim miktarı 3) [fizik] Bir kondansatörün elektrik yığma sınırı, sığa 4) [mecaz] Anlama, kavrama yeteneği	
kapital	<i>capital</i>	s. m. ser-māye, reós'ül-māl.	[i. mz] esās. ser-māye.	nm. sermaye, anamal; işin en önemli kısmı; zenginlik, servet.	[isim, ticaret] Sermaye	(DFT : Cilt I, sf. 199; KF: sf. 137; FBS: sf. 115)
kapitalist	<i>capitaliste</i>	s. m. ser-māye, māl šāhibi.	[i. mz] ser-māye-dār.	n. sermayeci, anamalcı; zengin. □ adj. kapitalizmle ilgili, anamalcılıkla ilgili, anamalcı, kapitalist.	[isim, ticaret] Anamalcı	(DFT : Cilt I, sf. 200; KF: sf. 137; FBS: sf. 115)
kapitulasyon	<i>capitulati on</i>	s. f. vire. barışık, şulh. Öahd-nāme-i hümayün.	[i. ms] (as) teslim olma. teslim-i silāh itme. muÖāhede . (cem) Öuhūd-ı Öatıka. kapitülasy onlar.	nf. teslim anlaşması; teslim olma; kapitülasyon; Müslüman ülkelerde Hristiyan haklarını koruyan anlaşma.	[isim, hukuk] Bir ülkede yurttaşların zararına olarak yabancılara verilen ayrıcalık hakları	(DFT : Cilt I, sf. 200; KF: sf. 138; FBS: sf. 115)
kapris	<i>caprice</i>	s. m. çalıklık, heves-i Öaql. yañazlık, merāk. her-cāylik.	[i. mz] keyf. heves. nā-gehānı ve teóellümsü z arzu. gel geç heves. maymun iştihāluluk. garābet. televvün. merāk.	nm. yersiz heves, kapris, maymun iştahlılık; değişkenlik, oynaklık, kararsızlık; fantezi.	[isim] 1) Geçici, düşüncesizce, değişken istek 2) Huysuzluk	(DFT : Cilt I, sf. 201; KF: sf. 138; FBS: sf. 115)
kapsül	<i>capsule</i>	s. f. kapak. hoşka. tuhm kabuğı, kişesi. gışā'ül-mefşil.	[i. ms] kapsül. (neb) tuhmı	nf. bitk. kapçık; hek. kapsül; şişe kapsülü; (laboratuvarda/sil	[isim] 1) Şişe kapağı 2) Ateşli	(DFT : Cilt I, sf. 202;

			muhtevî küçük gılâf. şişe tapalarını ihâta iden maðdenî sütire. yuvarlak kab.	ahta) kapsül.	silahlarda horozun veya iğnenin çarpmasıyla ateş alan, bir tür özel barutla dolu, küçük, yuvarlak metal parça 3) Oyuncak tabancalarda kullanılan, şerit biçiminde iki kâğıt tabaka arasına konmuş patlayıcı madde 4) Laboratuvarl arda kullanılan yarım küre biçimindeki kap 5) Rafli mobilyalard a rafları taşımak için yan tablalara açılan deliklere çakılan ortası delik ve silindir biçimli metal veya plastik araç 6) Oturma mobilyaların ın, masa, sehpa vb. eşyaların ayaklarının altına çakılan, genellikle üç tırnaklı veya ortadan çivili, tepesi bombeli, kalın sacdan pres yapılarak elde edilen	KF: sf. 138; FBS: sf. 115)

					araç 7) [bitki bilimi] Bazı bitkilerde tohumları içinde taşıyan kuru kabuk 8) [hayvan bilimi] Bir organı veya yapıyı çevreleyen kese biçiminde zar 9) [tıp] Bazı ilaçların, kolay yutulmak üzere içine konulduğu, ilacın yapısını etkilemeyen jelatinden kap	
kapuçin	<i>capucine</i>	<i>s. m.</i> kapuçin, ruhban.	[i. mz] kapusen râhibi.	n. Fransisken rahibi; hayb. başlıklı maymun.	[isim, bitki bilimi] Latin çiçeği	(DFT : Cilt I, sf. 203; KF: sf. 139; FBS: sf. 116)
kaput (I)	<i>capote</i>	<i>s. f.</i> yağmurluk.	[i. ms] kaput. araba kürki. bir nev'î-i kadın şapkası.	nf. başlıklı palto; kadın şapkası; asker kaputu; (arabada) körük.	[isim, askerlik] 1) Asker paltosu 2) Otomobil, kamyon vb. motorlu taşıtlarda motoru örten açılır kapanır biçimdeki kapak 3) Prezervatif	(DFT : Cilt I, sf. 201; KF: sf. 138; FBS: sf. 115)
kapüşon	<i>capuchon</i>	<i>s. m.</i> keşişin baş örtüsü, kuşula.	[i. mz] kuşulete.	nm. kukuleta biçimli başlık.	[isim] Başlık	(DFT : Cilt I, sf. 202; KF: sf.

						139; FBS: sf. 116)
karabinyer	<i>carabinier</i>	s. m. karabina getüren Öasker neferi, karabineci.	[i. mz] karabineli Öasker.	nm. (İtalya'da) jandarma; (İspanya'da) gümrükçü.	[isim] İtalyan jandarması	(DFT : Cilt I, sf. 203; KF: sf. 140; FBS: sf. 116)
karafa	<i>carafe</i>	s. f. şişe, şurâhi.	[i. ms] şurâhi.	nf. sūrahi; sūrahi dolusu; kon. baş, kafa.	[isim] Uzun boyunlu, kulpsuz küçük rakı sūrahisi	(DFT : Cilt I, sf. 204; KF: sf. 140; FBS: sf. 116)
karakter	<i>caractère</i>	s. m. nişân. harf, hatt, yazı. post, Ūunvân, rütbe. şîfat, evşâf, şîret. heyôet, üslûb. hâzm.	[i. mz] (fel) haşîşa, seciye. yazı. harf. hatt-ı dest. işaret. haşlet. tabî'at. mizâc. (mi) fâriqa.	nm. karakter, huy; harf; yazı; matbaa harfi; yürekli, cesaret, irade; nitelik; kişilik; unvan.	[isim] 1) Ayırt edici nitelik 2) Bir bireyin kendine özgü yapısı, onu başkalarında n ayıran temel belirti ve bireyin davranış biçimlerini belirleyen, üstün ana özellik, öz yapı, ıra, seciye 3) Bir kimsenin veya bir insan grubunun tutumu, duygulanma ve davranış biçimi 4) Basımda harf türü 5) [edebiyat] Bir eserde duygu, tutku ve düşünce	(DFT : Cilt I, sf. 203; KF: sf. 140; FBS: sf. 116)

					yönlerinden ele alınan kimse 6) [felsefe] Bireyin kendi kendisine egemen olmasını, kendi kendisiyle uyum içinde bulunmasını, düşünüş ve hareketlerin de tutarlı, sağlam kalabilmesini sağlayan özellikler bütünü	
karakteristik	caractéristique	<i>adj. com.</i> mümeyyiz, mübeyyin. fîÖlün Ölâmeti.	[s] mümeyyiz . fâriķ. (fel) fâriķa. fâriķi.	<i>adj.</i> belirgin, ıralayıcı; ayırt edici; belirtici. □ <i>nf.</i> özellik, ayırtkanlık.	[sıfat] 1) Bir kimse veya nesneye özgü olan (ayırıcı nitelik), tipik 2) [isim, matematik] Bir logaritmanın tam birimler anlatan bölümü	(DFT : Cilt I, sf. 204; KF: sf. 140; FBS: sf. 116)
karakterize	caractérisé	<i>v. a.</i> süret virmek, vaşfı_ tabîÖatı beyan etmek, vaşf etmek. nişânlamak.	[f. m] katÖiyyetl e taÖyîn ve tavşîf etmek. evşâf-ı mümeyyiz e ve fâriķasım göstermek.	<i>vt.</i> özelliklerini belirtmek, belirginleştirmek; özgünleştirmek.	[sıfat] Ayrıcı niteliği ortaya konulmuş, ayırt edilmiş	(DFT : Cilt I, sf. 204; KF: sf. 140; FBS: sf. 116)
karavan	caravane	<i>s. f.</i> kervân.	[i. ms] kervân.	<i>nf.</i> kervan; kabile, ekip; otomobille çekilen yataklı araba, karavan.	[isim] Bir otomobilin arkasına takılan, hem taşıt hem konut olarak kullanılan üstü kapalı araç	(DFT : Cilt I, sf. 204; KF: sf. 140; FBS: sf. 116)
karavel	caravelle	<i>s. f.</i> ķaravele.	[i. ms] bir nevÖ-i yelken	<i>nf.</i> orta tonajlı bir tür yelkenli savaş gemisi; orta	[isim] Çift motorlu bir uçak türü	(DFT : Cilt I, sf.

			kemisi. karavele.	menzilli tepkili uçak, karavela.		204; KF: sf. 140; FBS: sf. 117)
karbon	<i>carbone</i> ⁴⁵	s. m. karbon, fâhm.	[i. mz] (k) karbon. fâhm.	nm. kim. karbon.	[isim, kimya] Atom numarası 6, atom ağırlığı 12 olan, doğada elmas, grafit gibi billurlaşmış veya maden kömürü, linyit, antrasit gibi şekilsiz olarak bulunan, canlı varlıkların aslını oluşturan ve yandıktan sonra kömür durumuna geçen element (simgesi C)	(DFT : Cilt I, sf. 204; KF: sf. 140; FBS: sf. 117)
karbonik	<i>carbonique</i> ⁴⁶	adj. et s. m. hâmiż-ı karbon, hâmiż-ı fâhm.	[s] hâmiż-ı fâhm.	adj. kim. karbonik.	[sıfat] Karbonla ilgili olan	(DFT : Cilt I, sf. 204; KF: sf. 141; FBS: sf. 117)
kardinal	<i>cardinal</i>	s. m. kardinal.	[i. mz] kardinal. (tt) kırmızı tepeli bir kuş.	adj. başlıca, temel.&nm. kardinal; hayb. kardinal kuşu, kırmızı tüylü bir cins kuş.	[isim, din bilgisi] Papayı seçen, danışmanlığı nı yapan başpapazlard an her biri	(DFT : Cilt I, sf. 205; KF: sf. 141; FBS: sf. 117)

⁴⁵ Bu kelime, KF’de “carbon” şeklinde geçmektedir.

⁴⁶ Bu kelime, DFT ve KF’de "carbonique (acide)" olarak geçmektedir.

kardiyak	<i>cardiaque</i>	<i>adj.</i> yürek kavileşdürici, kalbe nâfi ^Ö , devâ-yı muḳavviy'ül-kalb. yüreğe müte ^Ö allik, kalbî.	[s] (teş) kalbî. (i) kalb hastalığına mübtelâ adam. kalbe kuvvet virici ^Ö ilâc.	<i>adj.</i> kalple ilgili. ⊞ <i>adj.</i> n. kalp hastası.	[isim, tıp] 1) Kalp hastalığı olan kimse 2) [sıfat] Kalple ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 205; KF: sf. 141; FBS: sf. 117)
kare	<i>carré</i>	<i>s. m.</i> bir dört köşe, murabba ^Ö . & <i>adj.</i> dört köşeli, murabba ^Ö .	[s] murabba ^Ö . dört köşeli. [mec] hâlis ve şadıḳ. & [i. mz] (hen) murabba ^Ö . (as) kal ^Ö â niżâmı.	nm. kare; merdiven sahanlığı; (gemide) yemek salonu; evlek; ask. kare düzeni; (kâğıt oyununda) benzer dört kâğıdın bir araya gelmesi.	[isim, matematik] 1) Kenarları ve açıları birbirine eşit olan dörtgen, dördül, murabba 2) [sıfat] Bu biçimde olan 3) İskambil oyunlarında aynı türden dört kâğıdın bir araya gelmesi 4) [matematik] Bir sayının kendisiyle çarpımı	(DFT : Cilt I, sf. 208; KF: sf. 143; FBS: sf. 118)
karikatür	<i>caricature</i>	<i>s. f.</i> meshare şüreti, karikatura, gülecek kisve.	[i. ms] karikâtür. [mec] gülünc, maskara adam.	nf. karikatür; eleştirici alaylı biçimde anlatma; gülünç giyimli kimse.	[isim] 1) İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde veren, düşündürücü ve güldürücü resim 2) [mecaz] Beceriksizce yapılmış şey, taslak	(DFT : Cilt I, sf. 206; KF: sf. 142; FBS: sf. 118)
kariyer (I)	<i>carrière</i>	<i>s. f.</i> taşlık, taş ma ^Ö deni. meydân, hâlbe, mizmâr. ^Ö ömr müddeti, ^Ö ömr, menzili ^Ö ömr. tarîḳat. devr-i	[i. ms] koşu meydânı. meslek. taş ocağı.	nf. taşocağı; (at/araba için) koşu yeri; meslek, kariyer; mec. ^Ö ömür; diplomatlık.	[isim] Bir meslekte uzmanlık	(DFT : Cilt I, sf. 209; KF: sf. 144; FBS: sf. 117)

		kevākib. çok yaşamak.				119)
karkas	<i>carcasse</i>	s. f. insānuñ yāhūd hayvānuñ kafese dönmiş lāşesi, eti sırılmış gövde. kerāste. eti kalmamış kuru kemik. bir nev'Ö-i humbara.	[i. ms] hayvān iskeleti. kadjd. (mi) kafes- i binā.	nf. yapı kafesi; gemi iskeleti; hayvan iskeleti; insan gövdesi.	[isim, mimarlık] 1) Demirli betonla yapılmış yapı 2) Kemikli sığır eti	(DFT : Cilt I, sf. 205; KF: sf. 141; FBS: sf. 117)
karnaval	<i>carnaval</i>	s. m. et kesimi, et kesmesi, şekbük, şekbük günleri.	[i. mz] karnaval. (mec) tuḥaf elbise giyen adam.	nm. karnaval, karnaval bayramı; karnaval sembolü süslü giyimli manken.	[isim] 1) Hristiyanları n belli dönemlerde renkli, komik ve şaşırtıcı kılıklara girerek yaptıkları şenlik ve eğlence dönemi 2) Bu dönemde yapılan eğlence	(DFT : Cilt I, sf. 207; KF: sf. 143; FBS: sf. 118)
karne	<i>carnet</i>	s. m. deftercik, iştirā defteri.	[i. mz] çib defteri.	nm. cep defteri; bilet defteri.	[isim, eğitim bilimi] 1) Öğrencilere dönem sonlarında okul yönetimleri tarafından verilen ve her dersin başarı durumu ile devam, sağlık, yetenek ve genel gidiş durumlarını gösteren belge 2) Kişilerin bir haktan yararlanmala rı için bir kuruluş tarafından verilen belge	(DFT : Cilt I, sf. 207; KF: sf. 143; FBS: sf. 118)

karni	cornue	<i>s. f.</i> eğri şişe ki kimyacılar kullanırlar.	[i. ms] karni, muğavvec e.	nf. kim. boynuzlu imbik, karni.	[isim, kimya] Laboratuvar da damıtma işlerinde kullanılan, geniş karınlı, dar ve eğri boyunlu cam kap	(DFT : Cilt I, sf. 367; KF: sf. 228; FBS: sf. 171)
karnivor ⁴⁷	carnassier	<i>adj. com.</i> et ile beslenür, et yeyici, lahm-hor.	[i] (tt) etle beslenen. akıl'ül-lahm.	adj. etle beslenen, etobur, etçil. nm. etçil hayvan, etobur hayvan.	[sıfat, hayvan bilimi] Etobur	(DFT : Cilt I, sf. 207; KF: sf. 143; FBS: sf. 118)
karo	carreau	<i>s. m.</i> döşeme tuğlası, taşı. üti, <i>vulg.</i> öti. karo, kağıd oyununun bir levni. küçük çocuklara mahsûs hastelik. karn katılığı.	[i. mz] cām. murabba dōşeme tuğlası. (ışkambil) evriye.	nm. küçük dördül; döşeme taşı; pencere camı; terzi ütüsü; (ışkambil) karo. &nm. küçük kare; döşeme taşı, karo; (pencere/kapı vb'de) cam; terzi ütüsü; isk. karo.	[isim] 1) Oyun kâğıtlarının küçük, kırmızı, baklava biçimli benekli olanı, orya 2) [mimarlık] Betondan yapılmış dört köşe döşeme taşı	(DFT : Cilt I, sf. 208; KF: sf. 143; FBS: sf. 119)
kart (II)	carte	<i>s. f.</i> oyun kağıdı, kumar kağıdı, karte oyunu. taām masrafı pusulası.	[i. ms] harita. kart. mukavva. ışkambil kağıdı. bilet. yemek listesi.	nf. kart; harita; kartvizit; ışkambil kâğıdı; yemek listesi; posta kartı, kartpostal.	[isim] 1) Düzgün kesilmiş ince karton parçası 2) Bir kimsenin kimliğini gösteren, kutlamalarda veya kendini tanıtmada kullanılan, çoğunlukla beyaz, küçük, ince karton parçası, kartvizit 3)	(DFT : Cilt I, sf. 209; KF: sf. 144; FBS: sf. 119)

⁴⁷ TS'de bu kelimenin kökeni, aynı anlama gelen "carnassier" olarak verilmiş, ama kelimenin asıl kökü olan "carnivore" kelimesi temel alınmıştır.

					Kartpostal 4) Bazı yerlere girmek veya bazı şeylerden yararlanmak için verilen, kimliği belirten belge 5) Oyun kâğıdı 6) Fotoğrafçılıkta 9x12 cm boyutlarında ki resim 7) Telefonlara takılan, iletişimi sağlamak için gerekli bilgilerin yüklendiği parçacık 8) Genellikle parasal işlemlerde çok amaçlı olarak kullanılan manyetik özelliği olan plastik nesne	
kartel (I)	<i>cartel</i>	s. m. meydān oqumāq iin dāŖvet teŹkeresi. ūserā mŭbādelesine dāŖir mŭŖāhede.	[i. mz] dŭŭelloya dāŖvet. \ mŭtāreke. dŭvār sāŖŖati.	nm. tic. kartel, Źirketler arasındaki tekelci anlaŹma; dŭelloya aġrı; duvar saati erevesi; sŭslŭ çerçeveli duvar saati.	[isim, ekonomi] Tekelci sermaye piyasasında, birtakım ticaret, ūretim kuruluŹlarını n, genellikle kazanma veya baŹka kuruluŹlara karŹı tutunabilme vb. amaçlarla aralarında kurdukları dayanıŹma birliġi	(DFT : Cilt I, sf. 210; KF: sf. 144; FBS: sf. 119)

karton	<i>carton</i>	<i>s. m.</i> muşavvî, muşavvâ, muşavvâ kâğıdı, iri kâğıd.	[i. mz] muşavvâ. karton. cilbend.	nm. mukavva, karton; karton kutu; resim dosyası; resim taslağı; dosya dolabı; küçük harita; atış levhası.	[isim] 1) Kâğıt hamuruyla yapılan, ayrıca içinde bir veya birkaç lif tabakası bulunan kalın ve sert kâğıt 2) On paket sigarayı bir araya getiren ambalaj 3) Tombala oyununda çekilen numaraların işaretlendiği kart 4) Kamu kurum veya kuruluşların da imzaya sunulan evrakın yerleştirildiği i ciltli büyük defter 5) [sinema] Seri hâlinde canlandırılan , karakterleri hayvan olan çizgi film	(DFT : Cilt I, sf. 210; KF: sf. 144; FBS: sf. 119)
kaset	<i>cassette</i>	<i>s. f.</i> şanduk-çe, çekmece.	[i. ms] küçük kaşa. çekmece.	nf. çekmece; kaset.	[isim] İçinde, görüntü ve seslerin kaydedildiği , gerektiğinde yeniden kullanılması nı sağlayan bir manyetik şeridin bulunduğu küçük kutu	(DFT : Cilt I, sf. 212; KF: sf. 146; FBS: sf. 120)
kask	<i>casque</i>	<i>s. m.</i> başlık, tolğa, miğfer.	[i. mz] miğfer.	nm. madeni başlık, kask, miğfer; (telefoncu için) telefonlu başlık; saç kurutma makinesi; (kuşta) tepelik.	[isim] Başı darbelere korumak için sertleştirilmiş ş sentetik maddelerden	(DFT : Cilt I, sf. 211; KF: sf. 145; FBS:

					yapılmış sağlam başlık	sf. 120)
kast	<i>caste</i> ⁴⁸	<i>s. f.</i> oymak, boy, t̄aóife, sınıf, eśnāf, kabīle.	[i. ms cem] hind'de sınıf, ahālī. mümtāz sınıf. zāde-gān sınıfı.	nf. kast, toplum katı, sınıf, tabaka.	[isim, toplum bilimi] Ayrıcalıklar bakımından yukarıdan aşağıya doğru kesin ölçülerle sınırlanmış bulunan, en koyu biçimiyle Hindistan'da görülen toplumsal sınıfların her biri	(DFT : Cilt I, sf. 213; KF: sf. 146; FBS: sf. 121)
kastanye t	<i>castagnett e</i> ⁴⁹	<i>s. f.</i> çār-pāre, <i>vulg.</i> çalpāre.	[i. ms cem] çār-pāre. ispanyol zencilerini ñ tahta zilleri.	nf. pl. kastanyet.	[isim, müzik] Parmaklara takılarak çalınan bir tür zil	(DFT : Cilt I, sf. 213; KF: sf. 146; FBS: sf. 121)
kastor	<i>castor</i>	<i>s. m.</i> k̄undūz, k̄undu z, şu köpeği.	[i. mz] k̄unduz.	nm. kunduz; kunduz kürkü; arg. parlak çocuk, ibne.	[isim, hayvan bilimi] 1) Kunduz 2) Kunduz kürkü 3) [sıfat] Bu kürkten yapılmış	(DFT : Cilt I, sf. 213; KF: sf. 146; FBS: sf. 121)
kaşalot	<i>cachalot</i>	<i>s. m.</i> Ŗarūset'ül-baħr.	[i. mz] Ŗanber balığı.	nm. hayb. ispermeçet balinası, amberbalığı.	[isim, hayvan bilimi] 1) İispermeçet balinası 2) [sıfat, argo] Aptal, budala	(DFT : Cilt I, sf. 182; KF: sf. 125; FBS: sf. 107)
kaşe (I)	<i>cachet</i>	<i>s. m.</i> mühür, hātem.	[i. mz] mühür. Ŗalāmet-i	nm. damga, mühür; belirleyici özellik,	[isim] 1) Damga, mühür	(DFT : Cilt I, sf.

⁴⁸ Bu kelime, KF'de "castes" olarak, yani çoğul halde geçmektedir.

⁴⁹ Bu kelime, her üç sözlükte "castagnettes" olarak, yani çoğul halde geçmektedir.

			fāriḳa. tamḡa.	özgünlük; (içinde toz ilaç bulunan) hap, kaşe; marka; sanatkâr ücreti.	2) [sinema] Belirlenmiş sürelerde çalışanlara ödenen ücret	183; KF: sf. 125; FBS: sf. 107)
kaşeksi	<i>cachexie</i>	<i>s. f.</i> sū'ül- ahlāt, sū'ül- ahlāt.	[i. ms] (t) kaşeksiya. ẓa'Øf-ı Øümü.	nf. hek. kaşeksi, bünye zayıflığı, aşırı zayıflama.	[isim, tıp] Bütün beslenme işlevlerinin bozulmasıyl a oluşan ileri derecede zayıflık	(DFT : Cilt I, sf. 183; KF: sf. 125; FBS: sf. 107)
kaşmir	<i>cachemire</i>	<i>s. m.</i> keşmir. şāl-ı keşmir, lahor şalı <i>ou</i> şāl-ı lahorî.	[i. mz] keşmir kumāşı.	nm. kaşmir, kaşmir yünlüsü.	[isim] 1) İnce, sık bir tür yün 2) [sıfat] Bu yünden yapılmış	(DFT : Cilt I, sf. 182; KF: sf. 125; FBS: sf. 107)
katafalk	<i>catafalque</i>	<i>s. m.</i> cenāze zîneti, cenāze serîri.	[i. mz] cenāze tabutunuñ üzerine konan mātem tezyînâtı.	nm. katafalk, tabutun konduğu yüksek yer.	[isim] Önünden geçilerek kendisine saygı gösterilmek istenen ölünün tabutunun konulması için yapılmış yüksek yer	(DFT : Cilt I, sf. 214; KF: sf. 147; FBS: sf. 121)
katakomp	<i>catacomb</i>	<i>s. f. pl.</i> zîr-i zemînde olan mağbereler, laḥd.	[i. ms cem] yer altı mezār- istānı.	nf. pl. katakomp, yeraltı mezarı.	[isim, tarih] İlk Hristiyanları n kayaları oyarak veya yer altını kazarak uzun dehlizler biçiminde yaptıkları, ölülerini gömdükleri veya tapınak olarak kullandıkları mezarlık	(DFT : Cilt I, sf. 213; KF: sf. 147; FBS: sf. 121)
katalepsi	<i>catalepsie</i>	<i>s. f.</i> tamla, nokta, dā'Øü's-	[i. ms] (t) katalepsi.	nf. katalepsi, irade ve duyu	[isim, tıp] İradenin	(DFT : Cilt

		şebāt.	dāó'ül- cümüd. (fel) cümüd.	kaybı.	yitimi, dış etkilere karşı duygunluğu n ortadan kalkması ve hareket organlarına verilen herhangi bir durumun olduğu gibi sürüp gitmesiyle beliren sendrom	I, sf. 214; KF: sf. 147; FBS: sf. 121)
katalog	<i>catalogue</i>	s. m. defter.	[i. mz] katalog.	nm. katalog.	[isim] 1) Kitaplıktaki kitapları veya belli bir daldaki gereçleri, nitelikleri bakımından tanıtmak, arandıkların da bulunmaları nı sağlamak amacıyla, yer numaraları belirtilerek hazırlanmış kitap, defter veya fişten oluşan bütün, fihrist 2) Kitabevi, yayınevi, kurum vb. kuruluşların yayınlarını, ürettikleri malları, eşyaları tanıtan, gösteren liste veya kitap, fihrist	(DFT : Cilt I, sf. 214; KF: sf. 147; FBS: sf. 121)
katarakt	<i>cataracte</i>	s. f. cendil. katı yağmur.	[i. ms] şelâle. şiddetli yağmur. (t) göz perdesi. ak şu. sād.	nf. büyük çağlayan; sağanak; hek. (gözde) katarakt, akbasma, perde.	[isim, tıp] Gözdeki billur cismin saydamlığını yitirerek ağarmasında n ileri gelen ve görmeyi	(DFT : Cilt I, sf. 214; KF: sf. 147; FBS:

					engelleyen rahatsızlık, perde, akbasma, aksu	sf. 122)
katedral	<i>cathédrale</i>	s. f. baş kilise.	[i. ms] bir şehirdeki en büyük kilise.	nf. katedral, büyük kilise.	[isim, din bilgisi] Başkilise	(DFT : Cilt I, sf. 215; KF: sf. 148; FBS: sf. 122)
kategori	<i>catégorie</i>	s. f. mertebe, tabaka, makûle.	[i. ms] sınıf. cins. nev'Ö. (fel) makûle.	nf. kategori, takım, sınıf.	[isim] 1) Aralarında herhangi bir bakımdan ilgi veya benzerlik bulunan şeylerin tamamı, grup, ulam 2) [felsefe] Ulam	(DFT : Cilt I, sf. 214; KF: sf. 147; FBS: sf. 122)
kategorik	<i>categorique</i>	adj. yerinde, mahallinde, münâsib. kâtı'Ö. cevâb-ı kâtı'Ö, kâtı'Ö cevâb, cevâb-ı kâfi_şâfi, şâfi cevâb, pâk cevâb.	[s] kâtı'Ö. (fel) makûlî.	adj. dilb. ulamsal.	[sıfat] 1) Kesin, açık 2) [zarf] Kesinlikle, şartsız olarak	(DFT : Cilt I, sf. 214; KF: sf. 147; FBS: sf. 122)
Katolik	<i>catholique</i>	adj. com. katoliki, latın, pişte.	[i-s] katolik.	adj. Katolik; kon. kurala uygun. n. Katolik.	[isim, din bilgisi] 1) Roma kilisesinin kendine verdiği ad 2) Hristiyanlığın mezheplerinden biri 3) Katolik mezhebinde n olan kimse	(DFT : Cilt I, sf. 215; KF: sf. 148; FBS: sf. 122)
kav (II)	<i>cave</i>	s. f. şarâb mahzeni, yer altı mahzeni, podrum. oyunun pâresi.&adj.	[i. ms] bodrum. şerâb mahzeni. (mi) serdâb.&[s]	adj. çukur, çökük, oyuk.&nf. mahzen, bodrum, bodrum kat; içki mahzeni; içki dolabı;	[isim] İçki mahzeni	(DFT : Cilt I, sf. 219; KF: sf. 122)

		yürek tamarı, vetin, Örnek-ı ecveb.&kovuk , içi boş.	] içi boş. oyuk.	mahzendeki içkiler; yer altı gece kulübü; kumarcının öne koyduğu para. nm. enayi, budala, bön.		150; FBS: sf. 123)
kavalye	cavalier	s. m. atlu, fâris. atlu Öaskeri neferi. kapu önünde bir cins tabya. üzerine top vazÖ olunmuş kulle. teklîfsiz, aşpa. sert, edebsiz.	[i. mz] (as) süvârî. atlı. (baloda) kavalye. (mi) kuş bakışı.	nf. atlı, binici. nm. (dansta) bayan eş. nm. adj. süvariye özgü; küstahça olan, kaba.	[isim] 1) Kadına, dansta eş olan veya bir yerde, toplantıda arkadaşlık eden erkek 2) [mecaz] Kibar erkek	(DFT : Cilt I, sf. 218; KF: sf. 149; FBS: sf. 123)
kazak (I)	casaque	s. f. yapunca.	[i. ms] yefileri gâyet geniş manto. kadın elbisesi. coke caketî.	nf. kısa kadın bluzu; geniş üst giysisi; cokey ceketî.	[isim] 1) Baştan geçirilerek giyilen, genellikle kollu, örme üst giysisi 2) Jokeylerin giydiği, göz alıcı renklerde bir tür ceket	(DFT : Cilt I, sf. 211; KF: sf. 145; FBS: sf. 120)
kental	quintal	s. m. kıntâr.	[i. mz] elli kilo ağırlığında kıntâr.	nm. yüz kilo, kental.	[isim, matematik] 100 kg'lık bir ağırlık ölçü birimi	(DFT : Cilt II, sf. 773; KF: sf. 1255; FBS: sf. 561)
kilo	kilo	s. m. biñ miqdârı, biñ kadar. kile, hınta vezni ki her kile yigirmi yâhüd yigirmi iki vekeyeden Öibârettir.	[i. mz] kilo. (argö) pislik. boş.	nm. kilo, kilogram.	[isim, matematik] 1) Kilogram 2) [spor] Halter sporunda barın iki ucuna yerleştirilen ve ağırlığı oluşturan parça	(DFT : Cilt II, sf. 257; KF: sf. 752; FBS: sf. 398)
kilogram	kilogram me	s. m. bir nevÖ-i vezn ki üç yüz on üç dirhem-i islâmi den Öibâretdür.	[i. mz] kilogram.	nm. kilogram.	[isim, matematik] Bin gramlık bir ağırlık ölçü birimi, kilo (kg)	(DFT : Cilt II, sf. 257; KF: sf. 398)

						752; FBS: sf. 398)
kilometr e	<i>kilomètre</i>	<i>s. m.</i> bir mîl-i islâmiyeye mutâbık olan mîkyâs.	[i. mz] kilometro.	nm. kilometre.	[isim, matematik] 1000 m'lik uzunluk ölçü birimi (km)	(DFT : Cilt II, sf. 257; KF: sf. 752; FBS: sf. 398)
kinik	<i>cynique</i>	<i>adj. com.</i> kelbiyyün. Ôârsız, fâhiş.	[s] (fel) kelbiye. küstâh. Ôârsız, hâyâsız.	adj. sinik, kinik, toplum kurallarını hiçe sayan; saygısız, utanmaz, edepsiz, hayasız.	[sıfat, felsefe] Sinik	(DFT : Cilt I, sf. 413; KF: sf. 256; FBS: sf. 188)
kist	<i>kyste</i>	<i>s. m.</i> kîşe, kis.	[i. mz] (t) bedende hâsıl olan kîşe.	nm. ur, kist.	[isim, bitki bilimi] 1) Sporlu bitkilerde, özellikle mantarlarda, su yosunlarında görülen, bir veya birkaç hücreden oluşmuş organ 2) [tup] İçi koloit, yağ vb. sıvı veya yarı sıvı bir madde ile dolu patolojik torba 3) [hayvan bilimi] Tek hücrelilerin veya çok hücreli küçük hayvanların uygun olmayan şartlarda veya çoğalma sırasında	(DFT : Cilt II, sf. 258; KF: sf. 752; FBS: sf. 399)

					çevrelerine saldıkları kendilerini korumaya yarayan dayanıklı kapsül	
klarnet	<i>clarinette</i>	<i>s. f.</i> kaval.	[i. ms] klarnet. kırnata.	nf. klarnet.	[isim, müzik] Tahtadan, metal perdeli, orkestrada önemli yeri olan bir üflemlili çalğı	(DFT : Cilt I, sf. 278; KF: sf. 181; FBS: sf. 143)
klas	<i>classe</i>	<i>s. f.</i> tabaka, şınıf. rütbe, mertebe. mekteb otası. ders vakti. mekteb.	[i. ms] şınıf. takım. zümre. (as) efrād-ı mükellefe.	nf. sınıf, zümre; tabaka, kategori; mevki; sınıf, dersane, derslik; ders; okul; öğrenciler; ask. kura; ask. terhis.	[isim, toplum bilimi] 1) Sınıf 2) [sıfat, mecaz] Üstün nitelikli, üstün yetenekli	(DFT : Cilt I, sf. 278; KF: sf. 181; FBS: sf. 143)
klasik	<i>classique</i>	<i>s. m.</i> müöellif- i müöteber.	[s] mekteb şınıflarınd a okunan kitāblar. muşannefā t. mevzū kavāide muvāfık eşer. [i] mükemme liyeti hasbiyle nümüne ittihāz olunan eşer, böyle eşerlerin müöellif ve muḥarriri. muḥalled eşer. edebiyāt-ı kādime taraf-dārı müöellif.	adj. ed. klasik akıma bağlı; eski Roma ve Yunan çağıyla ilgili; okullarda okutulan; örnek kabul edilecek, klasik; alışılâgelen, kökleşmiş, bilinen, basmakalıp. □ nm. klasik yazar; klasik eser; klasik müzik.	[sıfat] 1) Eski Yunan ve Roma çağı dili ve sanatı ile ilgili olan 2) XVII. yüzyıl Fransız dili, sanatı ve yazarları ile ilgili olan 3) Üzerinde çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen (eser veya sanatçı) 4) Sanatta kuralcı 5) Kökleşik 6) [isim] Eski Yunan, Roma ve XVII. yüzyıl Fransız sanatıyla	(DFT : Cilt I, sf. 278; KF: sf. 181; FBS: sf. 143)

					ilgili sanatçı veya eser	
klasman	<i>classement</i>	<i>s. m.</i> taqşım, tanzım, tertib.	[i. mz] taşnıf itme.	nm. sınıflandırma, sıralama, sınıflama, tasnif.	[isim] Bölümleme, sınıflama, tasnif	(DFT : Cilt I, sf. 278; KF: sf. 181; FBS: sf. 143)
klavye	<i>clavier</i>	<i>s. m.</i> anahtarlar geçürecek halka. piyano didikleri çalgıunuñ başmağı.	[i. mz] piyano dişleri. anahtar halkası.	nm. klavye; mec. kavrama yeteneğı.	[isim] Parmaklarla hareket ettirilen piyano, org vb. çalgılarda veya yazı ve hesap makinelerin de değışmez bir eksen çevresinde inip kalkabilen, istenilen işe göre düzenlenmiş bazı mekanizmal arı çalıştıran kaldıraç kollarının, tuş sıralarının bütünü	(DFT : Cilt I, sf. 279; KF: sf. 182; FBS: sf. 144)
klik	<i>clique</i>	<i>s. f.</i> yaramaz cemÖiyeti, tãóife-i eşrâr.	[i. ms] şübheli işler gören, entrikalar çeviren fesede. fesâdcılar gürühu.	nf. hizip, bölek; borazan ve trampet takımı, askeri bando.	[isim] Hizip	(DFT : Cilt I, sf. 281; KF: sf. 183; FBS: sf. 144)
klima	<i>climat</i>	<i>s. m.</i> iklim. âb u havâ.	[i. mz] iklim. âb u havâ. memleket, diyâr.	nm. iklim; ortam, çevre, muhit.	[isim] Soğuk veya sıcak hava vererek kapalı bir yerin havasını değıştiren elektrikli araç.	(DFT : Cilt I, sf. 280; KF: sf. 182; FBS: sf. 144)

					iklimleme cihazı	
klitoris	<i>clitoris</i>	s. m. dilağ, banzar.	[i. mz] bızır.	nm. klitoris, bızır.	[isim, anatomi] Bızır	(DFT : Cilt I, sf. 281; KF: sf. 183; FBS: sf. 145)
kloş	<i>cloche</i>	s. f. çañ, nākūs. kabarcık.	[i. ms] çañ. cāmdan peynir kabı kapağı. fideleri ve çiçekleri örtmeğe mahsūs yuvarlak cām kapak. kabarcık.	nf. çan; çan biçiminde cam kapak; çan biçimli şapka; çançiçeği; dalgıç haznesi; (deride) kabarcık; işe yaramaz kişiler, serseri takımı; beceriksiz kimse o adj beceriksiz, sakar, bön; (etek) kloş.	[sıfat] Alt tarafı çan biçiminde genişleyen (etek)	(DFT : Cilt I, sf. 281; KF: sf. 183; FBS: sf. 145)
koalisyon	<i>coalition</i>	s. f. birleşme, imtizāc. ittifāk, birleşme. düvel-i müttefiķa.	[i. ms] ittifāk-ı düvelî.	nf. koalisyon, güç birliği, ortaklık.	[isim] 1) Çeşitli güçlerin bir araya gelmesiyle oluşturulan birlik, ortak yönetim 2) Koalisyon hükûmeti	(DFT : Cilt I, sf. 284; KF: sf. 185; FBS: sf. 146)
kobalt	<i>kobalt</i> ⁵⁰	s. m. zernîh taşı.	[i. mz] kobalt ma’ûdeni.	nm. kim. kobalt, pembe renkli maden.	[isim, kimya] Atom numarası 27, atom ağırlığı 59 olan, boyacılıkta kullanılan, nikel ve demire benzeyen, gümüş renginde bir element (simgesi Co)	(DFT : Cilt II, sf. 284; KF: sf. 185; FBS: sf. 399)
kod	<i>code</i>	s. m. kânûn-nāme, mecmu’â-i kavānîn.	[i. mz] kânûn mecmu’â sî. kânûn-	nm. yasa; yasalar dergisi; kural; kod, şifre; (trafikte) araba	[isim] 1) Harf 2) Şifre	(DFT : Cilt I, sf. 285;

⁵⁰ Bu kelime, her üç sözlükte “cobalt” şeklinde geçmektedir.

			nāme. düstür.	ışıklarını yakma.		KF: sf. 186; FBS: sf. 147)
kofra	<i>coffret</i>	<i>s. m.</i> şandūk- çe, şandūkcağız.	[i. mz] şandūk-çe. çekmece. kutu.	nm. küçük çekmece, küçük kasa.	[isim] Bina girişlerinde elektrik şebeke hattını sigorta sistemi ile düzenleyen kutu	(DFT : Cilt I, sf. 287; KF: sf. 187; FBS: sf. 147)
kohezyo n	<i>cohésion</i>	<i>s. f.</i> yapışmaçlık, yapışıklık, iltişāk.	[i. ms] irtibāt. temāsük. kuvve-i māsike. ittihād.	nf. tutkunluk; tutarlılık; molekül yapışıklığı.	[isim, fizik] 1) Moleküller arasındaki çekim kuvveti 2) [toplum bilimi] Yakınlık derecesi	(DFT : Cilt I, sf. 288; KF: sf. 188; FBS: sf. 148)
kokart	<i>cocarde</i>	<i>s. f.</i> nişān, şabka nişānı, şabka üzerine konulan millet nişānı.	[i. ms] koşard.	nf. (asker şapkasında)kokar t; fiyonk.	[isim, askerlik] 1) Asker şapkalarına takılan ve rengi uluslara göre değişen işaret 2) Belli bir topluluğa özgü olan işaret	(DFT : Cilt I, sf. 284; KF: sf. 185; FBS: sf. 146)
koketri	<i>coquetteri e</i>	<i>s. f.</i> Ŗaşş- bāzlık, muğāzele. žarāfet.	[i. ms] şühluğ. kendini beğendirm ek hevesi. süslenmek , ibtilāsı. žarāfet. şüh- meşreblik.	n.f. beğenilme çabası; işve, cilve; süs merakı; şıklık, hoşluk.	[isim] 1) Beğenilme merakı 2) Şıklık, hoşluk	(DFT : Cilt I, sf. 363; KF: sf. 225; FBS: sf. 170)
kolaj	<i>collage</i>	<i>s. m.</i> yapışdırma.	[i. mz] yapışdırma. a. yapışma. şerābı taşfiye itme.	nm. yapıştırma, tutkallama, zamklama, kolaj; yapıştırma resim; (içki) durulaştırma; kon. metres hayatı, nikâhsız yaşama.	[isim] Kes yap	(DFT : Cilt I, sf. 291; KF: sf. 189; FBS: sf.)

						149)
kolej	collège	s. m. meclis, zümre. medrese.	[i. mz] heyóet. zümre. orta tedrîsât mektebi. köllej.	nm. ortaokul, kolej; kurul.	[isim, eğitim bilimi] 1) Öğretim programında yabancı bir dil öğretimine ağırlık veren okul 2) Bazı meslek okullarına verilen ad	(DFT : Cilt I, sf. 292; KF: sf. 190; FBS: sf. 149)
koleksiyo n	collection	s. f. mecmûÖa, mecmaÖ. dirinti, birikinti, cemÖiyet.	[i. ms] koleksiyon . takım.	nf. koleksiyon; topluluk; (giysilerde) yeni modeller.	[isim] 1) Öğrenme, yarar sağlama veya zevk amacıyla bir araya getirilmiş ve özelliklerine göre sınıflara ayrılmış nesnelerin bütünü, derlem 2) Modaevlerin in giyimdeki yenilikleri tanıtmak için düzenlediği defilelerde gösterilen modellerin bütünü	(DFT : Cilt I, sf. 292; KF: sf. 190; FBS: sf. 149)
kolektif	collectif	adj. cāmiÖ.	[s] müteÖadd id eşhâsdan veyā eşyādan mürekkab. cemÖi. müşterek.	adj. ortak, ortaklaşa yapılan; toplu, hep birlikte. ∅ nm. halk, kalabalık, yığın; dilb. topluluk adı.	[sıfat] 1) Birçok kimseyi veya nesneyi içine alan, birçok kişi ve nesnenin bir araya gelmesi sonucu olan 2) [zarf] Ortaklaşa	(DFT : Cilt I, sf. 292; KF: sf. 189; FBS: sf. 149)
kolektör	collecteur	s. m. cābj, divşürici, taḥşîl-dār, muḥaşşîl.	[i. mz] virgü. iÖāne taḥşîl iden kimse. ana	adj. n. toplayıcı; para yardımı toplayan. ∅ nm. elek. kolektör, toplaç.	[isim] 1) Atık suların akmasını sağlayan	(DFT : Cilt I, sf. 292; KF:

			lağmı. (الکتر) cāmiŌa.		boru 2) [fizik] Toplaç	sf. 189; FBS: sf. 149)
kolera	<i>choléra</i> ⁵¹	s. m. kolera Ōilleti, kolera morbis, heyza.	[i. mz] kolera.	nm. hek. kolera; mec. kon. kötü kimse.	[isim, tıp] Şiddetli ishal ve kusmalarla kendini gösteren, çok bulaşıcı, salgın ve öldürücü bir hastalık	(DFT : Cilt I, sf. 290; KF: sf. 171; FBS: sf. 138)
kolik	<i>colique</i>	s. m. kulunc, sancu_sancı, bağırsak ağrısı, kulunc Ōilleti.	[i. ms] karın ağrısı. şancı.	nf. ishal; karın ağrısı; mec. sıkıcı şey/kimse.	[isim, tıp] Kalın bağırsakta, genellikle karın boşluğunda aralıklı duyulan güçlü sancı	(DFT : Cilt I, sf. 291; KF: sf. 189; FBS: sf. 148)
kolofan (I)	<i>colophane</i>	s. f. reçine.	[i. ms] kara şakız. reçine.	nf. reçine.	[isim, mineraloji] Hidratlı doğal kalsiyum sülfat	(DFT : Cilt I, sf. 295; KF: sf. 191; FBS: sf. 150)
kolon (I)	<i>colonne</i>	s. f. direk, Ōamūd, Ōumde, sütün. kol.	[i. ms] sütün. (as) kol. kol nižāmi. (mi) direk.	nf. direk, sütun, kolon; dikilitaş; (sayfada) sütun; mat. hane; ask. konvoy; mec. dayanak, destek; sıra, dizi.	[isim, mimarlık] 1) Sütun 2) Katlardaki döşemeleri birbirlerine bağlayan düşey boru	(DFT : Cilt I, sf. 295; KF: sf. 191; FBS: sf. 150)
kolon (II)	<i>côlon</i>	s. m. göden bağırsak, kolon.	[i. mz] göden bağırsak.	nm. kalınbağırsığın göden ve körbağırsak arasındaki bölümü.	[isim, anatomi] Kalın bağırsığın göden önceki bölümü	(DFT : Cilt I, sf. 294; KF: sf. 191; FBS: sf. 150)

⁵¹ Bu kelime, DFT’de “coléra” şeklinde geçmektedir.

koloni	<i>colonie</i>	<i>s. f.</i> göçler, muhâcirin. göçler yeri, göçler iskân olunmuş yerler, emkinet'ür-râhilin.	[i. ms] müstemleke. bir müstemleke eye hicret iden halk. bir memleket de bulunan teba'ı-i ecnebiye hey'et-i mecmû'ası.	nf. bir ülkede yaşayan yabancı topluluk, koloni; sömürge; sürü.	[isim] 1) Sömürge 2) Göçmen topluluğu veya bu topluluğun yerleştiği yer 3) Bir ülkede bulunan küçük yabancı topluluğu 4) [hayvan bilimi] Birlik durumunda yaşayan aynı türden organizmaların oluşturduğu topluluk	(DFT : Cilt I, sf. 294; KF: sf. 191; FBS: sf. 150)
kolye	<i>collier</i>	<i>s. m.</i> gerdanlık, boğmağ. boyun halkası, taşma, tavk. halka, tavk. boynduruk.	[i. mz] gerdanlık. taşma. (mi) sütun bileziği. şığır boynunu üst tarafı.	nm. kolye, gerdanlık; tasma; (koşum hayvanında) hamut.	[isim] Ucuna süs eşyaları konularak boyna takılan takı	(DFT : Cilt I, sf. 293; KF: sf. 190; FBS: sf. 149)
kolza	<i>colza</i>	<i>s. m.</i> bir nevi lahana, selcem.	[i. mz] kolza. selcem yağı.	nm. bitk. kolza.	[isim, bitki bilimi] Turpgillerden, yağlı tohumlarından elde edilen yağ. yapay kauçuk yapımında kullanılan mevsimlik bitki (Brassica napus)	(DFT : Cilt I, sf. 296; KF: sf. 192; FBS: sf. 150)
komandit	<i>commandite</i>	<i>s. f.</i> mudârebe iştirâki, mudârebe tairikiyle ortaklık.	[i. ms] komandit şirketi.	nf. komandit ortaklık; (komandit ortaklıkta) ortaklardan her birinin hissesi.	[isim, ticaret] Bir komandit şirket sermayesinin bir veya birçok ortak tarafından	(DFT : Cilt I, sf. 299; KF: sf. 194; FBS: sf. 150)

					sağlanan bölümü	151)
komanditer	<i>commanditaire</i>	<i>s. m.</i> mudârebe târikiye ortaklık.	[i. mz] komandit sûretiyle bir şirkette hisse-dâr olan. komanditer.	nm. komandit ortağı.	[isim, ticaret] Komandit şirkette ancak kendi koyduğu para kadar sorumlu olan ortak	(DFT : Cilt I, sf. 299; KF: sf. 194; FBS: sf. 150)
kombine	<i>combiné</i>	<i>adj.</i> uydurılmış, mürekkeb.	[s] mezc ü terkîb şûretiyle tertîb idilmiş. mürekkeb.	<i>adj.</i> müşterek.&nm. bileşik; sp. farklı hareketlerin bir arada yapılması.	[sıfat] 1) Toplu 2) [isim] Bir spor dalında değişik türdeki yarışmaların sonuçlarına göre birleştirilmiş derecelendirme, toplam puana göre değerlendirme	(DFT : Cilt I, sf. 297; KF: sf. 193; FBS: sf. 150)
kombinezon	<i>combinaison</i>	<i>s. f.</i> düzen, tedbir, tertîb. biri biri ile uydurma, intizâm. birleşme, terekkeb, ittiâd.	[i. ms] tertîb, terkîb, teólif. kadın iç çamaşırı.	nf. çözüm, çare, yol; uyuşum, uygunluk, bağdaşım; kim. bileşim; bileşme birleşim; bayan iç gömleği, kombinezon; iş tulumu.	[isim] 1) Bir işi başarıya ulaştırmak için alınan önlemler, düzenleme 2) Kadınların giydikleri kısa ve kolsuz iç çamaşırı	(DFT : Cilt I, sf. 297; KF: sf. 193; FBS: sf. 150)
komedi	<i>comédie</i>	<i>s. f.</i> komedyâ, taklîd oyunu. taklîd oyununa dâir makâle.	[i. ms] komedyâ. mudhike.	nf. güldürü, komedi; esk. temsil, tiyatro; kon. soytarlık; rezalet.	[isim, tiyatro] 1) Güldürü 2) Gülmeye neden olan olay veya olaylar 3) [mecaz] Yalan ve yapmacık söz veya davranış	(DFT : Cilt I, sf. 298; KF: sf. 193; FBS: sf. 151)
komedyen	<i>comédien</i>	taklîdci.	[i] komedyâ oynayan aktör. ale'l-Öümüm	n. <i>adj.</i> komedi oyuncusu; esk. tiyatro oyuncusu; mec. numaracı, oyuncu.	[isim] 1) Güldürü oyuncusu 2) [sıfat, mecaz] Sözleri,	(DFT : Cilt I, sf. 298; KF: sf. 150)

			aķtör ve aķtris. (mec) riġā-kār. muķallid.		davranışları yalan ve yapmacık olan (kimse)	193; FBS: sf. 150)
komi	<i>commis</i>	s. m. yazıcı, kātib. ĥalife. kışe-dār.	[i. mz] ticāret-hāne kātibi, meómūrı.	nm. (büroda) yardımcı; küçük memur.	[isim] 1) Otel, pansiyon vb. yerlerde çalışan hizmetli 2) Lokantalarda garson yardımcısı	(DFT : Cilt I, sf. 301; KF: sf. 195; FBS: sf. 152)
komik	<i>comique</i>	adj. com. taķlîd oyunına menşub. güldürici, mudĥiķ.	[s] gülünc. [i] muķallid, şoytarı.	adj. güldürüyle ilgili, güldürü türünde; gülünç, komik. ∅ nm. güldürü, komedi; güldürü yazarı; güldürü oyuncusu; işin komik tarafı.	[sıfat] 1) Gülme duygusu uyandıran, güldürücü, gülünç 2) [isim] Güldürü oyuncusu	(DFT : Cilt I, sf. 298; KF: sf. 193; FBS: sf. 150)
komiser	<i>commissaire</i>	s. m. kıomsar, vekil.	[i. mz] kıomiser.	nm. geçici görevli; kurul üyesi, komisyon üyesi.	[isim] 1) Güvenlik teşkilatının meslek aşamaları içinde yer alan, en az lise öğrenimi görmüş veya polis okullarının orta ve yüksek bölümlerini bitirmiş, il, ilçe veya bucaklarda bulundukları yerin emniyet ve asayişine ait işleri yöneten, üniformalı veya sivil memur 2) Hükümet komiseri 3) [spor] Saha komiseri	(DFT : Cilt I, sf. 301; KF: sf. 195; FBS: sf. 152)

komisyon	<i>commissi on</i>	s. f. iş. Öamel. ısmarlama, sipariş, meömüriyet, emr. hüküm. komsarlık. bir işe meömür olanların cem'iyeti. hakk'us-sa'iy.	[i. ms] sipariş. komisyon, encümen. dellâllık. dellâliye.	nf. özel geçici görev; komisyon, encümen; simsariye, komisyon; simsarlık, komisyonculuk; mesaj, ileti; (başkası adına yapılan) alışveriş.	[isim] 1) Alt kurul 2) [ticaret] Bir işte aracılık yapan kimseye bırakılan yüzde, simsariye	(DFT : Cilt I, sf. 302; KF: sf. 195; FBS: sf. 152)
komite	<i>comité</i>	s. m. meclis-i hâss, encümen.	[i. mz] encümen. hey'et.	nm. kurul, komite, encümen, komisyon.	[isim] Alt kurul	(DFT : Cilt I, sf. 298; KF: sf. 193; FBS: sf. 150)
komot	<i>commode</i> ⁵²	s. f. çekmece.	[i. ms] konsol.	nf. çekmeceli dolap, konsol.	[isim] Komodin	(DFT : Cilt I, sf. 302; KF: sf. 195; FBS: sf. 152)
kompartment	<i>compartiment</i>	s. m. resm, zemînli zemânli resm. hücre.	[i. mz] göz. bölme. vağon bölmesi; kompartment an. satranc ve dama tahtası hânesi.	nm. (çekmece vb'de) göz, bölüm; (trende) kompartment.	[isim] Yolcu trenlerinde vagonların bölmelerle ayrılmış bölümlerind en her biri	(DFT : Cilt I, sf. 305; KF: sf. 197; FBS: sf. 153)
kompetan	<i>compétent</i>	adj. hüküm-i kazâya kâbiliyet ü istihkakı olan. yeter, kâfi, vâfi. kâbil, muhtedir, ehl-i vu'ûf. râci'.	[s] şalâhiyet- dâr. mütehasşıs . ehl. Öâoid, merci'.	adj. yetkili; bilgili, ihtisas sahibi.	[sıfat] Uzman	(DFT : Cilt I, sf. 307; KF: sf. 198; FBS: sf. 154)
kompilasyon	<i>compilation</i>	s. f. mecmû'â, dirinti.	[i. ms] iktitâf-ı âşâr. mültekitât.	nf. derleme.	[isim] 1) Derleyip toparlama 2) Derme	(DFT : Cilt I, sf. 307;

⁵² Bu kelime, her üç sözlükte de ikişer defa ama ayrı anlamlarda geçmektedir. Sadece “konsol” anlamında olan maddeler temel alınmıştır.

					çatma yapılan iş	KF: sf. 198; FBS: sf. 154)
komple	<i>complet</i>	<i>adj.</i> bütün, temām, kāmīl, mükemmel.	[s] tām. bütün. mükemme l. tolu. [i. mz] Öayn- ı kumāşdan taķım elbise.	<i>adj.</i> tam, eksiksiz; dolu; mükemmel, eşsiz. □ nm. takım elbise; tamamlık, tümlük.	[sıfat] 1) Dolu 2) Eksiksiz, gerekli her şeyi tamam olan, tam 3) Bütünü aynı şeyden olup bir takım oluşturan 4) [mecaz] Üstün nitelikleri kendinde toplayan, mükemmel	(DFT : Cilt I, sf. 308; KF: sf. 198; FBS: sf. 154)
komplek s	<i>complexe</i>	<i>adj. com.</i> mürekkēb, karışık.	[s] mürekkēb. giriŧt. müŧevveŧ. (fel) muŶdil. (man) każıyye-i muķayyed e.	<i>adj.</i> karmaşık, karışık. □ nm. kompleks, aynı endüstri kuruluşlarının tümü; ruhb. kompleks, karmaşa.	[sıfat] 1) Karmaşık 2) [kimya] Karmaşık 3) [isim] Karmaşıklık, karmaşa 4) [isim] Aynı ekonomik etkinliği gerçekleŧtire n sanayinin tesisler bütünü 5) [isim, ruh bilimi] Karmaşa	(DFT : Cilt I, sf. 308; KF: sf. 198; FBS: sf. 154)
komplik asyon	<i>complicati on</i>	<i>s. f.</i> karışıklık, ihtilāt, mahlūtiyyet.	[i. ms] teŧevvüŧ. (t) ihtilāt. (huk) teŧettüt (fel) kaŧb.	nf. karmaşıklık; karmaşık olma; karışık iş.	[isim] Karmaşıklık	(DFT : Cilt I, sf. 308; KF: sf. 199; FBS: sf. 154)
komplike	<i>compliqué</i>	<i>adj.</i> karışık, mürekkēb, mahlūt. karış muriŧ, karma karışık.	[s] karışık. dolaşık. muđlaķ. (mec) müŧkil- pesend.	<i>adj.</i> karmaşık, anlaŧılması güç, komplike.	[sıfat] Karmaşık	(DFT : Cilt I, sf. 309; KF: sf. 199;

						FBS: sf. 155)
kompliman	<i>compliment</i>	s. m. du'ā, ta'hiyye. tehniye, tebrik, tebrik du'ası. teklif.	[i. mz] iltifāt. ūenālar. selāmlar. tebrik. (cem) iltifāt-kār-āne mu'āmelāt ve sözler.	nm. kompliman, iltifat; törenlerde okunan söylev.	[isim] 1) Gönül okşayıcı, hoşā giden söz 2) Koltuklama	(DFT : Cilt I, sf. 309; KF: sf. 199; FBS: sf. 154)
kompoze	<i>composé</i>	s. m. terkiḅ, terkiḅlenmiş şeyō.	[i. mz] müşevveṣ. mürekkeb. (mec) sāhte tavrı.	adj. pek çok parçadan oluşmuş. □ nm. bileşik; bütün.	[sıfat] "Öğelerini birleştirmek, bütünleştirmek, yeniden oluşturmak" anlamlarında ki kompoze etmek sözünde geçer	(DFT : Cilt I, sf. 309; KF: sf. 199; FBS: sf. 155)
kompozisyon	<i>compositi on</i>	s. f. yapma, düzmeklik, düzen, terkiḅ. eczā-yı muhtelifeden mürekkeb bir ma' den. uzlaşma, ūulḥ. ḥarfleriñ dizilmesi. vire.	[i. ms] terkiḅ. tertib. te'olif. besteleme. uzlaşma. talebeye virilen inṣā ve tahrir vaḫfesi.	nf. bileştirme, yapma; bileşim; yapı, terkip; bas. dizgi; müz. beste; kompozisyon ödevi; kuruluş; uzlaşma, uyuşma.	[isim] 1) Ayrı ayrı parçaları bir araya getirerek bir bütün oluşturma biçimi ve işi 2) Öğrencilere duygu ve düşüncelerin i etkili ve düzgün bir biçimde anlatmaları için yaptırılan yazılı veya sözlü çalışma, tahrir, kitabet	(DFT : Cilt I, sf. 310; KF: sf. 199; FBS: sf. 155)
kompozitör	<i>composite ur</i>	s. m. elḥān muşannıfı, maḫām qoyıcı.	[i. mz] (tb) mürettib. (müz) beste-kār.	n. kompozitör, besteci; bas. dizgici.	[isim, müzik] Besteci	(DFT : Cilt I, sf. 310; KF: sf. 199; FBS: sf. 155)

kompres	<i>compresse</i>	<i>s. f.</i> bez yaşıdığı.	[i. ms] (cer) yäre başkısı. kompres.	nf. yara bezi, sargı bezi, kompres.	[isim, tıp] Yaraların bakımında veya başka bir amaçla kullanılan, birkaç kat katlanmış bez	(DFT : Cilt I, sf. 311; KF: sf. 200; FBS: sf. 155)
komprime	<i>comprimé</i>	<i>adj.</i> sıkılmış, başılmış, teskin bulmuş.	[s] küçüldülmüş iş, tazyik olunmuş. [i. mz] baÖz-ı eczā komprime si.	nm. hap, komprime.	[isim] 1) Çoğu kez yassı veya silindir biçiminde katı ilaç, hap 2) [mecaz] Bir konuyla ilgili olarak derinliği olmayan kalıplaşmış bilgi	(DFT : Cilt I, sf. 311; KF: sf. 200; FBS: sf. 155)
komün	<i>commun</i>	<i>adj.</i> Öumümü, Öämmeye yayılır. müşterek. halkuñ çoğunda müstaÖmel olan. Öumümü. bayağı. hoyrat. bol, keşret üzre. evsat.	[s] Öämm, müşterek. Öumümü. Öādij. mübtezel, Öāmiy-āne. teošir, telāş, heyecān. [i. mz] cemÖiyet, Öavām, nās, cemāÖat.	<i>adj.</i> ortak, müşterek, birlikte; ortaklaşa; genel; alışılan, her günkü; bayağı, basit. □ nm. çoğu, çok sayıda.	[isim] Beraber çalışıp geliri paylaşmak üzere bir araya gelen topluluk	(DFT : Cilt I, sf. 302; KF: sf. 196; FBS: sf. 152)
komünikasyon	<i>communication</i>	<i>s. f.</i> hisse-darlık, müşāreke. ihbār, iÖlām. konuşma, Öalāka, muhālata. yol, geçecek yer.	[i. ms] muvaşala. mürāsele. tebliğ. muhābere. irtibāt. (cem) tarik-i ⁵³ muvaşala.	nf. geçirme, geçme; ulaştırma, iletme; iletişim; duyurma, iletme; bildiri, tebliğ, genelge; haber, mesaj; bağlantı, irtibat; telefon konuşması.	[isim, teknik] İletişim	(DFT : Cilt I, sf. 303; KF: sf. 196; FBS: sf. 153)
kondisyon	<i>condition</i>	<i>s. f.</i> hāl, keyfiyyet, şān. şart. asl, hayşiiyyet, nejād. hizmet-karlık. şart, kavı,	[i. ms] hāl. mevkiÖ. şıfat. aşālet. şeraoit. esās. iÖtibār,	nf. şart, koşul; hāl, durum; sosyal durum, mevki; fiziksel durum, form, kondisyon; zorunlu şey;	[isim] 1) Şart, durum 2) [spor] Fiziksel ve ruhsal bakımdan	(DFT : Cilt I, sf. 318; KF: sf. 204;

⁵³ Bu kelime, “طریق” şeklinde yazılmış, ama anlama göre “طریق” şeklinde yazılması daha uygun düşmektedir.

		muḳāvele.	ḥayṣiyet. (fel) şart. aḥkām.	hüküm, madde; tarife.	bir sporçunun durumu	FBS: sf. 158)
kondor	<i>condor</i>	<i>subs. m. ruh.</i>	[i. mz] amerikanı ñ akbaba kuşu.	nm. hayb. tepeli akbaba, kondor.	[isim, hayvan bilimi] Tepeli akbaba	(DFT : Cilt I, sf. 319; KF: sf. 204; FBS: sf. 158)
kondüit	<i>conduite</i>	<i>s. f. yol</i> göstericilik, kulağuzluk, yola götürme. refakat. hükümetlik, idare. hareket, sülük, tavr u hareket, tavr, etvâr, revîş.	[i. ms] sevķ. hareket. refakat. hatt-ı hareket. idare. borı, künk. ş u yolu.	nf. götürme, sürme; gütm e, yürütme; yol gösterme; araba kullanma; direksiyon; uğurlama; tutum, davranış; boru, kanal; hal, durum.	[isim, tiyatro] Sahneye çıkma sırası gelen kişileri uyarmakla görevli kimse	(DFT : Cilt I, sf. 319; KF: sf. 204; FBS: sf. 158)
kondüktör	<i>conducteur</i>	<i>s. yol</i> gösterici, kulağuz, reh- nümâ. delil.	[i] yol gösterici. reh-ber. tramvay kondüktörü . (as) kulağuz. arabacı neferi.	n. makinist, sürücü, ş oför; ustabaşı, yönetici; baskı ustası. ∅ nm. çoban, idare eden. ∅ adj. iletken, iletici.	[isim] Yolcu trenlerinde biletleri denetleyen ve vagon işlerine bakan görevli	(DFT : Cilt I, sf. 319; KF: sf. 204; FBS: sf. 158)
konfederasyon	<i>confédération</i>	<i>s. f. ittifak,</i> muâhede, mükâlefe, Öahdleşme.	[i. ms] devletler ittihâdı. hükümet-i müttehide. cemÖiyet-i müttehide. cemÖiyet.	nf. konfederasyon, birlik; devletler birliği.	[isim] 1) Birden fazla ülkenin genellikle dış işleri ve savunma alanlarında federasyona göre biraz daha ılımlı bir bağımlılık içinde ortak politika ve yönetim izleyip diğer alanlarda ise bölgesel yönetimlerin de serbest bulundukları devletler topluluğu 2) Çeşitli ortaklıkların,	(DFT : Cilt I, sf. 320; KF: sf. 205; FBS: sf. 159)

					daha çok sendikaların kümeleşmesi	
konfederasyon	<i>confédération</i>	v. Öahdleşmek, ittifāk_muÖähede itmek, Öağd-i muÖähede itmek, tehālūf teḳāÖüid itmek.	[f. m] hükümet-i müttehıde teşkil itmek. bir fıkır etrafında ittiḥād teşkil itmek.	vt. konfederasyon haline getirmek, birleştirmek.	[sıfat] Birleşmiş devletlerin, toplulukların her biri	(DFT : Cilt I, sf. 320; KF: sf. 205; FBS: sf. 159)
konfeksiyon	<i>confectio</i>	s. f. evdiye terkibi. maÖcün. itmām, hitām.	[i. ms] iÖmāl, inşā. ikmāl, itmām. tertīb. ḥāzır elbise. ḥāzır elbiseci.	nf. yapma, hazırlama; bitirme, tamamlama; konfeksiyon, hazır giyim.	[isim] 1) Hazır giyim eşyası 2) Hazır giyim eşyası diken sanayi kolu	(DFT : Cilt I, sf. 320; KF: sf. 204; FBS: sf. 159)
konferans	<i>conférence</i>	s. f. mükāleme, müzākere. muḳābele, tatbīḳ.	[i. ms] müzākere. meclis. konferans. mevzuÖ ḥaḳḳında Öumümü ders.	nf. toplantı; konferans.	[isim] 1) Topluluğa bir konuda bilgi vermek amacıyla yapılan konuşma 2) Uluslararası bir sorunun çözülmesi için yapılan toplantı	(DFT : Cilt I, sf. 320; KF: sf. 205; FBS: sf. 159)
konfigürasyon	<i>configuration</i>	s. f. şekl, sûret.	[i. ms] bir cismin şekl-i hāriciyesi.	nf. dış görünüş, biçim.	[isim] Yapılandırma	(DFT : Cilt I, sf. 322; KF: sf. 205; FBS: sf. 159)
konfirmasyon	<i>confirmation</i>	s. f. kavileşdürme, teóḳıd, istiḳrār, istiḥkām. taḥḳıḳ. teşbıt-i iómān.	[i. ms] taḳviye. teóyüd. taşdıḳ. (man) delil; bürhān.	nf. tasdik, teyit, doğrulama, onay; vaftiz pekiştirme duası; güvence.	[isim] Doğrulama, geçerleme, onaylama	(DFT : Cilt I, sf. 323; KF: sf. 206; FBS: sf. 159)
konfirme	<i>confirmé</i>	verbe act. kavileşdürmek	[f. m] teóyüd	vt. teyit etmek, tasdik etmek,	[sıfat] Doğrulanmış	(DFT : Cilt

		, te'ókîd ta'kviye itmek, qarâr virmek. işbât itmek, gerçeklendürm ek. taşdiğ, ta'hkîk itmek. gerçeklemek, taşhîh itmek. taşdiğ olunmak.	itmek. taşdiğ itmek. ta'kviye itmek. (mec) to'qat atmak.	doğrulamak, onaylamak; desteklemek; haklı çıkarmak; vaftiz pekiştirme duası yapmak.	, geçerlenmiş, onaylanmış	I, sf. 323; KF: sf. 206; FBS: sf. 159)
kongre	congrès	s. m. düvel-i muhtelifenüñ murahhaşlar cem'iyeti, mükâleme meclisi. amerika-i şimālîde eyālât-ı müctemi'â cumhûrunuñ vükelâ-yı millet cem'iyeti. s. masc. kongreso.	[i. ms] kongre. mü'otemir.	nm. kongre, kurultay; (ABD'de) senato ve temsilciler meclisi; (eski Fransa'da) iki meclisin toplanması.	[isim] 1) Çeşitli ülkelerden yöneticilerin , elçilerin, delegelerin katılmasıyla yapılan toplantı 2) Kurultay 3) Amerika Birleşik Devletlerind e Temsilciler Meclisi ile Senatonun bir aradayken aldıkları ad	(DFT : Cilt I, sf. 327 & Cilt I Appe ndice , sf. 123; KF: sf. 208; FBS: sf. 160)
koni	cône	s. m. mahrûta, çam fıstığı.	[i. mz] mahrût.	nm. kozalak; denizkozalağı; mat. koni.	[isim, matematik] 1) Durağan bir noktadan geçen ve kapalı bir eğriye dayanarak hareket eden bir doğrunun çizdiği yüzey, mahrut 2) [sıfat] Bu biçiminde olan 3) Çembersel bölge üzerindeki her noktanın çember düzlemi dışındaki bir nokta ile birleşiminde	(DFT : Cilt I, sf. 320; KF: sf. 204; FBS: sf. 158)

					n oluşan geometrik cisim 4) Bu yüzeyle sınırlı katı cisim	
konik	<i>conique</i>	<i>adj.</i> külâh biçimde, mahrûtiyy'üş-sekl.	[s] mahrûti.	<i>adj.</i> koni biçiminde, konik.	[sıfat, matematik] 1) Koni biçiminde olan veya koni ile ilgili olan, mahruti 2) [isim] Tabanı daire biçiminde olan bir koninin bir düzlemlle arakesiti	(DFT : Cilt I, sf. 327; KF: sf. 208; FBS: sf. 160)
konjonktür	<i>conjoncture</i>	<i>s. f.</i> hâl, hâlet. mukârenet. fırsat.	[i. ms] teşâdüf. fırsat. hâl.	nf. elverişli durum, fırsat; rastlaşma uygunluğu; konjonktür, topludurum.	[isim] 1) Geçerli durum 2) Her türlü durumun ve şartın ortaya çıkardığı sonuç	(DFT : Cilt I, sf. 328; KF: sf. 208; FBS: sf. 161)
konkav	<i>concave</i>	<i>adj.</i> kovuk, mukaÖÖar.	[i. ms] mukaÖÖar.	<i>adj.</i> içbükey.	[sıfat, fizik] İçbükey	(DFT : Cilt I, sf. 313; KF: sf. 201; FBS: sf. 156)
konkre	<i>concret</i>	<i>adj.</i> koyulanmış, muncemid.	[s] keşif. maddi. fıÖlî. hâkiği. mütecânis. (fel) müşahhas.	<i>adj.</i> somut; koyu, yoğun. □ nm. somutluk.	[sıfat] Somut, müşahhas	(DFT : Cilt I, sf. 317; KF: sf. 203; FBS: sf. 157)
konkur	<i>concours</i>	<i>s. m.</i> ber-â-berce Öamel eyleme. yardımlaşma, mukârenet-i iÖânet.	[i. mz] yardım. muÖâvene t. müsâbaka imtiâhı.	nm. rastlama; bir araya gelme; yarış, yarışma, müsabaka; yardım, destek, katkı.	[isim, spor] Yarış, yarışma	(DFT : Cilt I, sf. 317; KF: sf. 157)

		kalabalık, halkuñ üşmeği, izdiḥām-ı nās. ictimāʾ.				203; FBS: sf. 157)
konsantrasyon	<i>concentration</i>	s. f. bir yere birikme, cemʾ, ictimāʾ.	[i. ms] cemʾ ü taḥşid. temerküz. tecemmuʾ . taḥşid. teóşir. tekşif.	nf. bir merkezde/nokta a toplama; ask. yığmak yapma; koyulaşma, koyulaştırma; yoğunlaştırma, yoğunlaşma; dikkatini bir noktada toplama.	[isim, kimya] 1) Yoğunlaşma 2) [ruh bilimi] Dikkat toplaşımı	(DFT : Cilt I, sf. 313; KF: sf. 201; FBS: sf. 156)
konsantrasyon	<i>concentré</i>	v. a. bir yere cemʾ itmek, merkeze birikdirmek. ketm itmek. bir milḥuñ ʾamelini arturmak.	[f. m] cemʾ ü taḥşid itmek. bir merkez etrāfında toplanmak . temerküz itdirmek. tekşif itmek. (mec) ḥaşr itmek (muḥabbet) . zabt itmek (ḥiddet).	vt. bir merkezde toplamak; yoğunlaştırmak, koyulaştırmak; yığınak yapmak; bir elde toplamak; mec. içine atmak.	[sıfat] 1) Yoğunlaştı lmış, yoğun 2) [kimya] Derişik	(DFT : Cilt I, sf. 313; KF: sf. 201; FBS: sf. 156)
konsept	<i>concept</i>	s. m. fikir, ḥātırā, taşavvur.	[i. mz] (fel) mefhūm. sāniḥā. ḥātırā.	nm. kavram.	[isim] 1) Kavram 2) Anlayış, görüş	(DFT : Cilt I, sf. 313; KF: sf. 201; FBS: sf. 156)
konser	<i>concert</i>	s. m. ses ve sāz uygunluğu, sāz-ende ve ḥān-ende cemʾiyeti. birlik, ittifaḥ. ittifaḥ-ı ārā.	[i. mz] āhenk. konser. (mec) ittifaḥ. ittihād.	nm. konser; uyuşma, anlaşma; beraberlik, birlik.	[isim, müzik] 1) Sanatçıların müzik eserlerini bir topluluk önünde çalması veya söylemesi 2) [mecaz] Sürekli gürültü	(DFT : Cilt I, sf. 314; KF: sf. 201; FBS: sf. 157)
konservasyon	<i>conservation</i>	substant. şaklayıcı, gözedici,	[i-s] muḥafiz. muḥāfaza-	n. adj. koruyucu; muhafazakâr, tutucu, muhafız;	[isim] Tutucu, muhafazakâr	(DFT : Cilt I, sf.

		hâfız, nâzır.	kār.	yönetici.		334; KF: sf. 211; FBS: sf. 162)
konserva tuvar	<i>conservat oire</i>	s. m. ta ^Ö līm- hāne-i fenn-i mūsikī.	[s] hıfzī. tehaffużī. &[i. mz] kōnservatu var.	adj. koruyucu, muhafaza edici. □ nm. konservatuvar.	[isim] Müzik, tiyatro ve bale öğretiminin yapıldığı okul	(DFT : Cilt I, sf. 334; KF: sf. 211; FBS: sf. 162)
konserve	<i>conserve</i>	s. f. reçel, hamīre. ber-ā- berce, bile giden gemi.	[i. ms] kōnserve. (cem) gözleriñ yorulmam ası için renkli gözlük.	nf. konserve.	[sıfat] 1) Isı ile sterilize edilerek uzun zaman saklanabilec ek biçimde kutulanmış (yiyecek) 2) [isim] Bu yolla hazırlanmış yiyecek	(DFT : Cilt I, sf. 334; KF: sf. 211; FBS: sf. 162)
konsey	<i>conseil</i>	s. m. öğüt, öğüt, naşihat. danışık, danışıklık. meşveret, meclis-i meşveret, şūrā, dīvān. müşāvere.	[i. mz] naşihat. ihfār. meclis. dīvān.	nm. öğüt, nasihat; meclis; kurul; danışman, müşavir.	[isim] 1) Yönetim görevi yüklenmiş kimselelden oluşan topluluk 2) Bazı sorunları görüşüp tartışmak için toplanan meclis	(DFT : Cilt I, sf. 332; KF: sf. 210; FBS: sf. 162)
konsolid asyon	<i>consolidat ion</i>	s. f. bir Öāōidenüñ istihkāmı huşûsı. bir yaranın pekişmesi, iltiyām.	[i. ms] taḳviye. tahkīm. (māliye) duyūn-ı ğayr-ı muntazām anıñ duyūn-ı muntazām aya taḥvīli.	nf. sağlamlaştırma; (borcu) uzun vadeye çevirme, konsolide etme.	[isim, ekonomi] 1) Süreletme 2) Yapıları benzer durumda olan nesnelerin birleştirilme si 3) Firmaların tüzel kişiliklerinin ortadan	(DFT : Cilt I, sf. 337; KF: sf. 212; FBS: sf. 163)

					kaldırılarak yeni bir tüzel kişilikte birleştirilmesi	
konsolide	consolidé	adj. kavışmış, sağlanmış, istihkâm bulmuş, müstahkem.	[s] tahkîm edilmiş. [i. mz cem.] konsolid. eshām-ı Öumümiye.	adj. konsolide, uzun vadeye çevrilmiş borç.	[sıfat, ekonomi] Vadesi uzatılan (borç), pekiştirilmiş	(DFT : Cilt I, sf. 337; KF: sf. 212; FBS: sf. 163)
konsomasyon	consommation	s. f. itmām, istikmāl. tükenme, istihlāk.	[i. mz] istihlāk. loğanta ve mey-hānede yenilen ve içilen şey. meşrübāt.	nf. tüketim; tamamlama; son, bitim; (kahve/lokanta vb yerde) içilen şey, konsomasyon.	[isim] 1) Gazino, bar vb. eğlence yerlerinde yenilip içilen şey 2) Böyle şeyleri yiyip içme 3) Eğlence yerlerinde konsomatrisinin masadan masaya dolaşması	(DFT : Cilt I, sf. 337; KF: sf. 212; FBS: sf. 163)
konsome	consommé	s. m. pek kaynamış et suyu.	[i. ms] et suyu. (s) ikmāl edilmiş. istihlāk edilmiş. yıpranmış.	adj. yetkin, mükemmel; tüketilmiş; usta, tecrübeli. nm. et suyu.	[isim] Et suyu ile kemiklerin birlikte kaynatılması ndan ve yağının alınmasında n sonraki durumu	(DFT : Cilt I, sf. 337; KF: sf. 212; FBS: sf. 163)
konson	consonne	s. f. hârf-i sālīm.	[f. l] şadāsız hârf.	nf. dilb. sessiz harf, ünsüz.	[isim, dil bilgisi] Ünsüz	(DFT : Cilt I, sf. 338; KF: sf. 213; FBS: sf. 163)
konstrüksiyon	construction	s. f. yapu, düzmeklik, binā. yapunun tertibi, sûret-i binā. au fig. terkib, inşā,	[i. ms] binā. inşā. (mî) inşāóât. mîÖmârlık . tertib,	nf. yapım, yapılış; bina, yapı; yapıcılık, inşaat sektörü; dilb. sözdizimi; kuruluş, yapı.	[isim] Yapma, yapım	(DFT : Cilt I, sf. 341; KF: sf. 163)

		söz düzmesi. inşā'ul eşkāl ve'l-hutūt.	tanzīm. (nahv) terkīb-i kelām, inşa.			214; FBS: sf. 164)
konsül	<i>consul</i>	s. m. konsolos, baylos.	[i. mz] konsül. konsolos. şeh- bender.	nm. konsolos; (eski Roma ve Fransa'da) devlet başkanı, konsül.	[isim, tarih] 1) Roma'da her yıl seçilen iki devlet başkanından her biri 2) 1799'dan 1804'e kadar Fransa'da birlikte görev alan üç devlet başkanından her biri	(DFT : Cilt I, sf. 341; KF: sf. 214; FBS: sf. 164)
konsülta syon	<i>consultati on</i>	s. f. danışık, danışıklık, müşāvere, meşveret. tahriren virilen re'oy. istişāre, matlūb olunan naşihat.	[i. ms] istişāre. (t) konsulto.	nf. danışma; hek. konsültasyon, hasta muayenesi; yoklama, soruşturma yapma; inceleme, göz atma.	[isim, tıp] Bir hastalığa birkaç hekimin teşhis koyması işi, konsulto	(DFT : Cilt I, sf. 341; KF: sf. 214; FBS: sf. 164)
kont	<i>comte</i>	s. konte, ğrof.	[i. mz] kont.	nm. kont.	[isim, tarih] 1) Roma imparatorun un danışman olarak seçtiği kimse 2) Derebeyi 3) Batı toplumunda erkekler için kullanılan bir soyluluk unvanı	(DFT : Cilt I, sf. 313; KF: sf. 201; FBS: sf. 156)
kontak	<i>contact</i>	s. m. toğunmaçlık, biri birine toğunma_çatış ma, mess, memāsse.	temās. (mec) münāsebet . müdāveme t.	nm. değme, temas, dokunma; ilişki, alışveriş; kontak.	[isim] 1) Karşıt elektrik taşıyan iki maddenin birbirine dokunması, temas 2) Motorlu araçları çalıştırmaya yarayan düzenek 3) [mecaz]	(DFT : Cilt I, sf. 342; KF: sf. 215; FBS: sf. 164)

					Bağlantı, ilgi 4) [sıfat, argo] Ruh sağlığı yerinde olmayan, dengesiz	
kontenjan	contingent	<i>subs. m.</i> düşen pay, hisse. pay, behre, hisse.	[s] mümkün. herkesin hissesine düşen. hisse. [i. mz] virgü mükellefin i veya kurûa efradı hey'et-i mecmû'â sı. efrâd-ı cedide.	nm. saptanan pay, hisse; katkı; ask. aynı dönemde askere alınanların tümü.&adj. olabilir; olağan, önemsiz.	[isim] 1) Bir yükümlülük veya yararlanma işinde, o işin kapsamına girenlerin oluşturduğu belirli sayıdaki topluluk 2) Bir kuruluşun veya bir kimsenin seçip almakta yararlanabileceği sayı miktarı 3) [ekonomi] Bir malın, alım satım veya dağıtım işinde, ilgililerin her birine düşen pay oranı	(DFT : Cilt I, sf. 346; KF: sf. 216; FBS: sf. 165)
kontör	compteur	<i>s. m.</i> sayıcı. san'atın bir çarhı.	[i] muhâsib. saymağa mahsûs âlet. elektrik, gaz ve su sâ'atı.	nm. sayaç, gösterge; sayıcı, sayan.	[isim] 1) Belirli bir sürenin bir birim olarak kabul edildiği ve telefonda toplam konuşma süresinin kaç birim olduğunu sayısal olarak gösteren araç 2) Telefon, gaz, su vb.nde tüketim	(DFT : Cilt I, sf. 312; KF: sf. 200; FBS: sf. 156)

					birimi	
kontraks iyon	<i>contractio n</i>	<i>s. f.</i> çekilme, kısıqlanma, teğalluś, kabz. hāzf-ı hecā.	[i. ms] teğalluś. [sar] idğām, iÖlāl.	nf. kasılma, büzüleme; dilb. kaynaşma, iki hecenin tek hece haline gelmesi.	[isim, dil bilimi] Büzüşme	(DFT : Cilt I, sf. 348; KF: sf. 217; FBS: sf. 166)
kontrast	<i>contraste</i>	<i>s. m.</i> Öaks, židdlik, tebāyün.	[i. mz] ihtilāf. tebāyün.	nm. zıtlık, aykırılık, karşıtlık.	[sıfat] 1) Karşıt, aykırı, zıt 2) [isim] Karşıtlık, aykırılık, zıtlık	(DFT : Cilt I, sf. 350; KF: sf. 217; FBS: sf. 166)
kontrat	<i>contrat</i>	<i>s. m.</i> muğāvele, kavl u qarār.	[i. mz] muğāvele. kontrato.	nm. sözleşme, kontrat.	[isim, hukuk] Sözleşme	(DFT : Cilt I, sf. 350; KF: sf. 218; FBS: sf. 166)
kontrbas	<i>contrebas se</i>⁵⁴	<i>s. f.</i> bir nevÖ-i çalgu.	[i. ms] kontra baśo.	nf. müz. kontrbas; kontrbasçı.	[isim, müzik] 1) Keman türünden, en kalın sesli yaylı saz 2) Kontrbasçı	(DFT : Cilt I, sf. 351; KF: sf. 218; FBS: sf. 166)
kontrol	<i>contrôle</i>	<i>s. m.</i> muğābele defteri, rüz- nāme defteri. kayd resmi, kaydiye harcı. temğa.	[i. mz] teftiş. kontrol. muğāyene . murākabe. kontrol defteri. kaydiye. altın ve gümüşe baśılan temğa.	nm. kontrol, denetim; (altın/gümüş üzerinde) denetleme damgası; denetleme bürosu; ask. yoklama; kendine hâkim olma, kendini tutma.	[isim] Gerilla güçlerine karşı oluşturulmuş güç	(DFT : Cilt I, sf. 357; KF: sf. 221; FBS: sf. 168)
kontrolö	<i>contrôleu</i>	<i>s. m.</i> defter	[i. mz]	n. denetçi;	[isim]	(DFT

⁵⁴ Bu kelime, DFT ve KF’de “contre-basse” olarak geçmektedir.

r	r	emîni, rûz-nâmecî. maşraf emîni. faşşâl, Öayyâb, Öayblayıcı.	müfettiş. kontrol meómûru. murâkıb.	sansürcü; kontrolör. □ nm. kontrol aleti.	Denetçi	: Cilt I, sf. 357; KF: sf. 221; FBS: sf. 168)
kontrpiye	contre-pied	<i>s. m. au fig.</i> Öaksi, Öakslüğü, hilâfî, Öaksine.	[i. mz] bir işin Öaksi.	nm. bir şeyin karşıtı, tersi; (av köpeği) izlerin tersine gitme.	[isim, spor] Sporcunun yanılma hareketi	(DFT : Cilt I, sf. 354; KF: sf. 220; FBS: sf. 167)
kontuar	comptoir	<i>s. m. piş-tahte.</i> yazıcılar otası. bâzîrgân evi, ticâret-hâne.	[i. mz] dükkân dest-gâhı. banka. ecnebî bir memleket de ticâret şirketi şuÖbesi.	nm. dükkân tezgâhı; dükkân; (yabancı) ticaret acentası.	[isim] Kara ve hava yolları ulaşımında bilet ve bagaj işlemlerinin yapıldığı tezgâh veya bölüm	(DFT : Cilt I, sf. 312; KF: sf. 200; FBS: sf. 156)
kontur	contour	<i>s. m. çevre,</i> tolay.	[i. mz] daóire, etrâf. çevre. havâlî, civâr.	nm. dolay, çevre; sınır; (resimde) kenar çizgisi.	[isim] Resimde nesneyi belirgin gösteren çevre çizgisi	(DFT : Cilt I, sf. 347; KF: sf. 217; FBS: sf. 165)
konvansiyon	convention	<i>s. f. mukâvele,</i> Öahd, şart.	[i. ms] mukâvele. iötilâf. Öahd-nâme.	nf. sözleşme; anlaşma, uzlaşma; (Amerika'da) partilerin başkan adayını seçmek için topladıkları kurultay; (Fransa'da) 1792 kurucu meclisi.	[isim] 1) Anlaşma 2) Bir anayasa yapmak veya bir anayasayı değiştirmek için toplanan olağanüstü geçici meclis	(DFT : Cilt I, sf. 359; KF: sf. 222; FBS: sf. 168)
konvansiyonel	conventionnel	<i>adjectif.</i> iÖtibârî olarak kavilleşilmiş, şartî.	[s] bir Öahde müstenid. müttefeķu n Öaleyh. iÖtibârî. mevzüÖ.	adj. anlaşmaya dayanan, uzlaşımsal; saymaca; klasik. □ nm. konvansiyon üyesi.	[sıfat] Anlaşma ile ilgili, uzlaşma ile ilgili	(DFT : Cilt I, sf. 359; KF: sf. 222;

						FBS: sf. 168)
konveks	<i>convexe</i>	<i>adj. com.</i> muḥaddeb, kubbelü.	[s] (hen) muḥaddeb.	adj. dışbükey, tümsek.	[sıfat, fizik] Dışbükey	(DFT : Cilt I, sf. 360; KF: sf. 223; FBS: sf. 169)
konverti bl	<i>convertibl e</i>	<i>adj. com.</i> değişe bilür, tebdîli_istibdāl i mümkün.	[s] (fel) mā yaŖkes, kâbil-i Ŗaks.	adj. değiştirilebilir.	[sıfat] Serbestçe döviz çevrilebilir (para)	(DFT : Cilt I, sf. 360; KF: sf. 222; FBS: sf. 169)
konvertis ör	<i>convertiss eur</i>	<i>s. m.</i> imāna getürici, hidāyet gösterici.	[i. mz] başkalarını imāna getiren. müctehid. (الکتر) muḥavvile . eshām ve taḥvîlâtı naḳde taḥvîl iden adam.	nm. din değiştirici; tek. konvertisör, değiştirgeç.	[isim, fizik] Röle	(DFT : Cilt I, sf. 360; KF: sf. 223; FBS: sf. 169)
konvoy	<i>convoi</i>	<i>s. m.</i> cenāze alayı. zāḥîre ve mühimmāt kâfilesi. yasaḳçılık iden beğlik gemisi. beğlik sefînesiniñ muḥāfazasında yürüyan bāzîrgān gemiler.	[i. mz] kâfile. cenāze alayı.	nm. kâfile, konvoy; cenaze alayı; demiryolu katarı.	[isim] 1) Aynı yere giden taşıt veya yolcu topluluğu, kâfile 2) Savaş gemileri tarafından korunan yük gemileri katarı	(DFT : Cilt I, sf. 360; KF: sf. 223; FBS: sf. 169)
kopal	<i>copal</i>	<i>s. m.</i> sanderos billuru.	[i. mz] bir nevŖ-i reçine.	nm. vernik yapılan bir cins reçine, Brezilya reçinesi.	[isim] Tropik bölgelerde yetişen, bazı erguvangille rden çıkarılan ve cila yapmakta kullanılan bir çeşit	(DFT : Cilt I, sf. 362; KF: sf. 224; FBS: sf. 169)

					reçine	
kordiplo matik	<i>corps diplomati que</i>	düvel-i ecnebiye ilçileri.	heyóet-i süferâ.	elçiler topluluğu, kordiplomatik.	[isim] Bir yerde bulunan elçi ve elçilik görevlilerini n topluluğu, elçiler topluluğu	(DFT : Cilt I, sf. 368; KF: sf. 228; FBS: sf. 171)
kordon	<i>cordon</i>	s. m. bağ. şirîti. nişân şirîti. gaytan. sıra vardi Öasker mahalleri. zincir, sikke zinciri.	[i. mz] ince ip. kordon. şerit. gaytan. fotin bağı. (teş) habl.	nm. sicim, ip; halat; kordon, şerit; kurdele; kenar süsü; göbekbağı; sıralanmış eşya/insan.	[isim] 1) Genellikle ipekten yapılmış kalın ip 2) Saat, madalyon vb.ni asmaya yarayan ince zincir 3) İnce tellerden örülen ve özellikle ütü, ızgara vb. ev araçlarında kullanılan elektrik kablosu 4) İnce uzun sıralar durumunda yapılmış oymalı duvar veya mobilya süsü 5) Teneke ve çinkodan yapılan eşyaların üstüne süs yapmak için kullanılan araç 6) Bir yere girip çıkmayı denetim altına almak için görevlilerde n oluşturulan dizi	(DFT : Cilt I, sf. 365; KF: sf. 226; FBS: sf. 171)

					7) Kıyı şeridi 8) [tup] Hamilelik döneminde anne ile bebeği arasında beslenmeyi sağlayan ince boru 9) [coğrafya] Kabaran denizin kumsalda bıraktığı döküntü katmanı	
kordone	cordonnet	<i>s. m.</i> ğaytancık, şirît.	[i. mz] ince şerît.	nm. işlemeli kordon, ince kaytan; (madeni parada) kenar tırtılı.	[isim] 1) Sim, gümüş veya ipek ipliklerin bükülmesiyle hazırlanan ve el işlemelerinde kullanılan ince kordon 2) Üç katlı bükülmüş ipek ipliği	(DFT : Cilt I, sf. 366; KF: sf. 227; FBS: sf. 171)
korelasyon	corrélation	<i>s. f.</i> biri biriyle nisbet, te'âlluk.	[i. ms] irtibât. münâsebet . tenâsüb. merbûtiyet . ta'âlluk.	adj. aralarında bağlantı olan, ilişkili. ∅ nm. dilb. bağlantılı sözcük.	[isim, biyoloji] Bağlılaşım	(DFT : Cilt I, sf. 369; KF: sf. 229; FBS: sf. 172)
koridor	corridor	<i>s. m.</i> geçid, revân-gâh.	[i. mz] tar ve uzun şofa. qoridor.	nm. aralık, geçit, koridor.	[isim] 1) Bir yapıya girmeyi sağlayan veya odaları birleştiren genellikle dar geçit, geçenek 2) Geçmeye yarayan dar ve uzun aralık, dehliz 3) İki devlet	(DFT : Cilt I, sf. 370; KF: sf. 229; FBS: sf. 172)

					arasındaki dar toprak parçası	
korist	<i>choriste</i>	<i>s. m.</i> hân-ende.	[i. mz] muğanniyle r takımına mensüb.	n. koro sanatçısı.	[isim, müzik] Koro ile birlikte şarkı söyleyen kimse	(DFT : Cilt I, sf. 265; KF: sf. 171; FBS: sf. 138)
kornet	<i>cornet</i>	<i>s. m.</i> küçük boru. boynuzdan divit, hoşka. kulak borısı.	[i. mz] küçük boru, kağıd külâh.	nm. kâğıt külâh; küçük boru; (zar atmak için kullanılan) meşin hokka; arg. mide.	[isim, müzik] Pistonlu orkestra çalgısı	(DFT : Cilt I, sf. 367; KF: sf. 227; FBS: sf. 171)
korniş	<i>corniche</i>	<i>s. f.</i> pervâz, çıkma avadanlık. raf.	[i. ms] korniş, şacak. (mi) pervâz. yarlar boyunca giden yan yol.	nf. korniş; arg. harp okulu hazırlık sınıfı.	[isim] 1) Perde asmaya yarayan, metal veya plastikten yapılmış araç 2) [mimarlık] Çerçeve biçiminde oymalı çıkıntı 3) Sarp, kayalık çıkıntı	(DFT : Cilt I, sf. 367; KF: sf. 228; FBS: sf. 171)
kornişon	<i>cornichon</i>	<i>s. m.</i> boynuzcık. küçük hıyar. <i>pop. et</i> <i>basement.</i> bir budale.	[i. mz] turşuluk küçük hıyar.	nm turşuluk hıyar; mec. budala, mankafa, hıyar, enayi.	[isim, bitki bilimi] Kabuğunun üzeri pürtüklü bir tür turşuluk salatalık	(DFT : Cilt I, sf. 367; KF: sf. 228; FBS: sf. 171)
korozyon	<i>corrosion</i>	<i>s. f.</i> aşındurma, aşınma, ekl.	[i. ms] aşındırma. aşınma.	nf. aşındırma, yıpratma, kemirme, tahriş etme.	[isim] Teknik alanda ve günlük hayatta madenlerin elektiriksel, kimyasal	(DFT : Cilt I, sf. 371; KF: sf. 230; FBS:

					veya mekanik nedenlerle aşınması	sf. 172)
korporasyon	corporation	s. f. ešnāf pl. de sınıf.	[i. ms] ešnāf heyóeti. cemÖiyet. lonca.	nf. lonca; sendika.	[isim] Lonca	(DFT : Cilt I, sf. 368; KF: sf. 228; FBS: sf. 171)
korsaj	corsage	s. m. boy, endām, kāmēt, kāmēt.	[i. mz] bedeniñ üst kısmı. elbiseniñ beden kısmı. korsaj.	nm. (giyside) üst bölüm; bluz, türü göğsü saran giysi.	[isim] Küçük, kısa korse	(DFT : Cilt I, sf. 371; KF: sf. 230; FBS: sf. 172)
korse	corset	s. m. göküslik, zennelere mahšús geysi, zubün.	[i. mz] korse.	nm. korse.	[isim] 1) İnce görünmek için kullanılan esnek iç giysisi 2) Herhangi bir darbeden zarar görmemesi için boyna takılan, bel fitığı gibi durumlarda bedeni düzgün tutmaya yarayan nesne	(DFT : Cilt I, sf. 372; KF: sf. 230; FBS: sf. 172)
kortej	cortège	s. m. alay, mevkib.	[i. mz] alay. mevkib. (mec) gürüh, cemāÖat. maÖiyyet.	nm. maiyet alayı.	[isim] 1) Bir devlet büyüğünün yanında bulunan kimseler, maiyet 2) Alay (I)	(DFT : Cilt I, sf. 372; KF: sf. 230; FBS: sf. 172)
korvet	corvette	s. f. kórveta, kórveta gemisi.	[i. ms] (bah) kórvet.	nf. küçük savaş gemisi, korvet.	[isim, askerlik] Denizaltılara karşı özel	(DFT : Cilt I, sf. 372;

					olarak silahlandırıl n bir çeşit küçük savaş gemisi	KF: sf. 230; FBS: sf. 173)
kostik	caustique	<i>adj.</i> yakıcı, muhriş. <i>au fig.</i> dili zifirli, hicve māóil.	[s] yakıcı. muharriş. (mec) tokunaşlı.	nf. yakıcı; mec. iğneli, alaylı.	[sıfat, kimya] Hayvan ve bitki dokularını yakan, aşındıran	(DFT : Cilt I, sf. 217; KF: sf. 149; FBS: sf. 122)
kostüm	costume	<i>s. m.</i> kıyāfet, kılık, kisvet, kisve.	[i. mz] kıyāfet. elbise. kostüm.	nm. giyim, kılık kıyafet; giysi, elbise.	[isim] 1) Ceket, pantolon ve bazen de yelekten oluşan erkek takım giysisi 2) Çoğunlukla sokakta giyilmek için dikilmiş kadın giysisi 3) Sinema ve tiyatrodaki rol gereği giyilen kıyafetlerin genel adı	(DFT : Cilt I, sf. 373; KF: sf. 231; FBS: sf. 173)
koşnil	cochenille	<i>s. f.</i> kırmızı, kırmızı, çiçek boyası. kırmızı böceği.	[i. ms] kırmızı böceği.	nf hayb. hanımböceği. kırmızböceği.	[isim, hayvan bilimi] Kırmızı böceğinin güzel lal boya çıkarılan bir türü, kabuklu bit (Coccus coeti)	(DFT : Cilt I, sf. 284; KF: sf. 185; FBS: sf. 146)
kot	cote	<i>s. f.</i> nişān, rakām. pay, hisse.	[i. ms] virgü veya iÖāneden düşen hisse. borsada akçe fıoatı. tahavvülāt cedveli. (r) rakım,	nf. (evrak vb'de) sıra numarası; masraf payı; fiyat cetveli; yarış tahmini; (haritada) yükseklik, rakım; mec. saygınlık, beğenilme.	[isim, mimarlık] Temel ile zemin arasındaki yükseklik	(DFT : Cilt I, sf. 373; KF: sf. 231; FBS: sf. 173)

			evrāk ve šāóire šıra numerosı, kayd.			
kotlet	<i>côtelette</i> ⁵⁵	<i>s. f.</i> eygücik.	[i. mz] kotelet. pirzola.	nf. pirzola; kon. kaburga kemiği.	[isim] Pirzola	(DFT : Cilt I, sf. 374; KF: sf. 232; FBS: sf. 173)
koton	<i>coton</i>	<i>s. m.</i> panbuğ, penbe, kıtn. tāze tüyi.	[i. mz] pamuk. gençlerin yüzlerinde çıkan ince tüy. ayva tüyi.	nm. pamuk; pamuk ipliği; pamuklu kumaş. ⊗ adj. zor, güç, çetin.	[sıfat] Pamuktan yapılmış olan (kumaş vb.)	(DFT : Cilt I, sf. 375; KF: sf. 232; FBS: sf. 174)
kozmetik	<i>cosmétique</i>	<i>adj. com.</i> deri güzellestirici eczā.	[i. mz] (t) kozmetik. [s] meltaf- ı beşere.	adj. n. kozmetik. ⊗ nm. güzelleştiren ürün, kozmetik ürün.	[isim] Cildi ve saçları güzelleştiren eye, canlı tutmaya yarayan her türli madde	(DFT : Cilt I, sf. 372; KF: sf. 231; FBS: sf. 173)
kozmo- ni	<i>cosmogonie</i>	<i>s. f.</i> uşul-i tekvîn-i Öālem.	[i. ms] (fel) mebhāş-ı tekvîn, kāóiniyāt.	nf. kozmogoni, evrendoğum, acundoğum.	[isim, felsefe] Evren doğumu	(DFT : Cilt I, sf. 372; KF: sf. 231; FBS: sf. 173)
kozmo- loj i	<i>cosmologie</i>	<i>s. f.</i> Öilm-i kavāóid'üd- dünyā.	[i. ms] Öilm-i tekvîn. kevnîyāt.	nf. gökb. evrenbilim, acunbilim, kozmo- loji.	[isim] Evren bilimi	(DFT : Cilt I, sf. 373; KF: sf. 231; FBS: sf. 173)
kozmo- loj	<i>cosmologie</i>	<i>adj. com.</i>	[s]	adj.	[sıfat, fizik]	(DFT

⁵⁵ Bu kelime, KF'de "cotelette" olarak geçmektedir.

ik	que	Öilm- kavāÖid-i Öāleme dāóir.	kevníyāta Öāóid, kevní.	evrenbilimsel.	Evren bilimsel	: Cilt I, sf. 373; KF: sf. 231; FBS: sf. 173)
kozmopo lit	cosmopoli te	s. m. ol kimesne ki rubÖ-ı meskūn kendü vaṭanı gibidür, ibn'ül- Öarz.	[i. mz] rüy-ı zemîni vaṭan ittihāz iden. her- şehri.	adj. kozmopolit, çeşitli insanları barındıran. □ n. tüm dünyayı yurdu sayan kimse.	[sıfat] 1) Çeşitli uluslardan kimseleri barındıran, içinde bulunduran 2) [isim] Ulusal özelliklerini yitirmiş kimse	(DFT : Cilt I, sf. 373; KF: sf. 231; FBS: sf. 173)
kramp	crampe	s. f. el, ayak tutulması, azā _siñir çekilmesi.	[i. ms] (t) Öazalātuñ vecaÖlı teğalluşı.	nf. kramp, kasınç; can sıkıcı şey/kimse.	[isim, tıp] Kasınç	(DFT : Cilt I, sf. 393; KF: sf. 241; FBS: sf. 179)
krampon	crampon	s. m. kenet, perkit.	[i. mz] çengel. kanca. perçin çivisi. naÖl \. (mec) muÖacciz.	nm. çengel, kanca; kenet; (sporcuların ayakkabı altlarına konan) krampon; (bitkide) ek kök. □ n. mec. yapışkan kimse.	[isim, spor] 1) Futbol ayakkabıları nın altındaki, çimende rahat hareket etmeyi sağlayan, deri veya sentetik kabara, tutmalık 2) İki parçayı sıkıca tutup sıkmaya yarayan metal parçası 3) [mimarlık] Tuğla bacaların sağlamca durması için çevresine	(DFT : Cilt I, sf. 393; KF: sf. 241; FBS: sf. 179)

					sarılan kuşak	
krater	<i>cratère</i>	<i>s. m.</i> taş. ateşli tağıñ ağzı.	[i. mz] iki kulplu bardak. volkan menfezi.	nm. yanardağ ağzı, krater; iki kulplu şarap testisi.	[isim, jeoloji] Yanardağ ağzı	(DFT : Cilt I, sf. 394; KF: sf. 242; FBS: sf. 180)
kravat	<i>cravate</i>	<i>s. f.</i> boyun yağığı, boğaz çevresi.	[i. mz] hırvatistan atı&[i. ms] boyun bağı. (pehlüvanl ıkda) boyunduru k.	nf. kravat, boyunbağı; kalın halat; (bayrakta) kurdele bağı.	[isim] Bir ucu ince, diğ er ucu daha geniş, gömlek yakasının altından geçirilerek önde üçgen biçiminde bağlanan, özel kumaştan yapılan giysi aksesuarı, boyun bağı	(DFT : Cilt I, sf. 394; KF: sf. 242; FBS: sf. 180)
kreasyon	<i>création</i>	<i>s. f.</i> yaradılış, yaradış, hilkat. içād, ihdās, halk, naşb, yeniden yapma.	[s] halk. tekvin. halk-ı Öalem. ibdāÖ. içād. bediÖa.	nf. yaratılış, yaratılma; yaratma; evren, dünya; yaratıklar; kurma, oluşturma, meydana getirme; bulma, icat, keşif; (rol) oynama; tanzim, düzenleme.	[isim] 1) Yaratma işi 2) Yaratım 3) Bir terzinin veya modaevinin yarattığı her türlü yeni model	(DFT : Cilt I, sf. 395; KF: sf. 242; FBS: sf. 180)
kreatör	<i>créateur</i>	<i>s. m.</i> yaradıcı, hālīk. <i>au fig.</i> peydā idici.	[i-s] hallāk, hālīk. cenāb-ı hāk. yaradan. mükevvin, mübdiÖ. mevcūd. müöessis.	n. adj. yaratıcı; kurucu; bulan, mucit; (rolü) oynayan; Yaradan, Tanrı.	[isim] Yaratımcı	(DFT : Cilt I, sf. 395; KF: sf. 242; FBS: sf. 180)
kredi	<i>crédit</i>	<i>s. m.</i> iÖtibār, şöhret-i mevşūkiyet. iÖtibār, nüfūz.	[i. mz] iÖtibār-ı mālī. kredi.	nm. kredi; taksit, taksitle ödeme; avans; bütçe ödeneğı; itibar, saygınlık; alacak hesabı; para hesabı; ödeme vadesi.	[isim, ekonomi] 1) Borç ödemede güvenilir olma durumu 2) [ekonomi]	(DFT : Cilt I, sf. 395; KF: sf. 243; FBS: sf. 180)

					Ödünç alınan veya verilen mal, para 3) [mecaz] Güven, saygınlık, itibar 4) [eğitim bilimi] Belli bir öğrenimin tamamlanma sı için öğrencilerde n istenen her tür kuramsal ve uygulamalı çalışmalar göz önünde tutularak bir yarıyıl veya bir öğretim yılı okutulan herhangi bir dersin, okul programı bütünlüğü içindeki değerini nicelik olarak gösteren birim	180)
krem	<i>crème</i>	s. f. kaymak, südüň kaymağı, süd yüzi. zübdet, zübde, güzide.	[i. ms] kaymak. krema. nefis likör. (mec) bir şeyin en iyisi.	nf. kaymak; krema; krem; cila; kon. bir şeyin en iyisi. ☐ adj krem renginde. ☐ nm. kremalı kahve.	[isim] 1) Tene yumuşaklık vermek veya güneş, yağmur vb. dış etkilerden korunmak için sürülen koyu kıvamlı madde 2) [sıfat] Bu kıvamda hazırlanmış olan 3) Açık saman rengi 4) [sıfat] Bu renkte olan	(DFT : Cilt I, sf. 396; KF: sf. 243; FBS: sf. 181)
kreş	<i>crèche</i>	s. f. yemlik.	[i. ms] hayvân	nf. kreş, çocuk yuvası; hayvan	[isim] Çocuk	(DFT : Cilt

			yemliği.	yemliği; İsa'nın doğunca içine konduğu yemlik; arg. ev. yuva, oda.	yuvası	I, sf. 395; KF: sf. 242; FBS: sf. 180)
kreton	<i>crétonne</i>	s. f. bir nev'î-i kirpās.	[i. ms] kreton bezi.	nf. kreton, perdelik/mobilyalık kalın kumaş.	[isim] Bir tür keten, patiska veya basma	(DFT : Cilt I, sf. 397; KF: sf. 244; FBS: sf. 181)
kristal	<i>cristal</i>	billür, bulur, bulur taşı.	[i. mz] bulur. elmas-trāş. (mec) berrâklık, şeffâklık.	nm. kristal, billur, kırılca.	[isim] 1) Billur 2) [sıfat] Billurdan yapılmış	(DFT : Cilt I, sf. 401; KF: sf. 246; FBS: sf. 183)
kritik	<i>critique</i>	s. f. fenn-i temyiz ü imtiḥân-ı te'olîfât, Ŗilm-i bahş. bahş, mübahāşe. Ŗayblama, levḡ, ḡadh. tab'ı Ŗayyāb, ḡarf-girlik.&adj. com. bahşî.	[s] tenḡidî. buḡrān tevliḡdine müsta'vid, vahîm. nāzik ḡāl veyā mevḡi'. [i. ms] münecḡḡidler ḡürüḡ. tenḡid, mu'āḡaze, i'Ŗtirāz, münāḡaşa, intikād. [i. mz] münecḡḡid. mu'āḡuz, mu'Ŗteriz.	adj. kritik, tehlikeli; eleştirmeli, eleştirel. ∅ nf. tenkit, eleştiri; eleştirmenler. ∅ n. eleştirmen.	[isim, edebiyat] 1) Eleştiri 2) Ciddi 3) [sıfat, mecaz] Nazik	(DFT : Cilt I, sf. 402; KF: sf. 247; FBS: sf. 183)
kriz	<i>crise</i>	s. f. buḡrān. bir maşlahatuñ buḡrānı vāḡti.	[i. ms] buḡrān. (mec) tehlikeli ān. vehāmet.	nf. kriz, buhran, bunalım; nöbet, kriz.	[isim, tıp] 1) Bir organda birdenbire ortaya çıkan fizyolojik bozukluk, akse 2) Bir kimsenin	(DFT : Cilt I, sf. 401; KF: sf. 246; FBS: sf. 182)

					yaşamında görülen ruhsal bunalım 3) Bir şeyin çok kıt bulunması durumu 4) Bir şeye duyulan ani ve aşırı istek 5) [mecaz] Bir toplumun, bir kuruluşun veya bir kimsenin yaşamında görülen güç dönem, bunalım, buhran	
krizalit	<i>chrysalide</i>	<i>s. f.</i> қоza, böcek қозасы, şurnaқа.	[i. ms] henüz kelebek olmamış қозasında құрт.	nf. biy. krizalit, böceğin коза içindeki hali.	[isim, biyoloji] Kelebek olmadan önce bir böceğin, koza veya kotasız olarak geçirdiği başkalaşma durumu	(DFT : Cilt I, sf. 266; KF: sf. 173; FBS: sf. 139)
krizante m	<i>chrysanthe</i>	<i>s. m.</i> bir nevé- i şarı çiçek, zehr'uş- şayyāğ.	[i. mz] қасым патı. қризантем çiçeği.	nm. bitk. kasımpatı, krizantem.	[isim, bitki bilimi] Kasımpatı	(DFT : Cilt I, sf. 267; KF: sf. 173; FBS: sf. 139)
krizolit	<i>chrysolite</i> ⁵⁶	<i>s. f.</i> zeberced.	[i. mz] zeberced.	nf. zebercet, yılantaşı.	[isim, mineraloji] Zebercet	(DFT : Cilt I, sf. 267; KF: sf. 173; FBS: sf. 139)

⁵⁶ Bu kelime, KF ve FBS'de "chrysolithe" olarak geçmektedir.

kroki	<i>croquis</i>	s. m. ker-nāme, nişrenk.	[i. mz] resm, harîta taşlağı. kroki.	nm. kroki, taslak; özet.	[isim] Bir konu veya nesnenin başlıca özelliklerini yansıtacak biçimde hazırlanmış taşlağı	(DFT : Cilt I, sf. 405; KF: sf. 249; FBS: sf. 184)
krokodil	<i>crocodile</i>	s. m. timsâh ou timsâh balığı.	[i. mz] timsâh. (mec) mürâoî.	nm. hayb. timsah; timsah derisi; (demiryolunda) sesli işaret aleti.	[isim] 1) İşlenmiş timsah derisi 2) [sıfat] Bu deriden yapılmış olan	(DFT : Cilt I, sf. 403; KF: sf. 247; FBS: sf. 183)
krom	<i>chrome</i>	s. m. bir nev'î- i ma'âden.	[i. mz] (k) krom ma'âdeni.	nm. kim. krom.	[isim, kimya] 1) Atom numarası 24, atom ağırlığı 52,01, yoğunluğu 6,92 olan, 1514 °C'de eriyen, ısıya dayanıklı, havada oksitlenmey en bir element (simgesi Cr) 2) [sıfat] Bu elementten yapılmış	(DFT : Cilt I, sf. 266; KF: sf. 172; FBS: sf. 138)
kronik	<i>chronique</i>	adj. com. müzmin.&s. f. tārîh.	[i. ms] şirasiyla ma'zbut va'q'ûa tārîhiye. gazetelerin şu'ûnâtı. havâdiş. şu'ûn.	adj. kronik, müzmin, süreğen&nf. tarihsel olayları anlatan kitap, vakayiname; (gazetede) günün olaylarına değinen yazı, köşeyazısı; söylenti, dedikodu.	[isim] 1) Olayların biri ardınca sıra ile yazıldığı tarih, vakayiname 2) [sıfat, tıp] Süreğen 3) [sıfat, mecaz] Uzun süredir bir çözüm getirilmemiş	(DFT : Cilt I, sf. 266; KF: sf. 172; FBS: sf. 139)
kronoloji	<i>chronologie</i>	s. f. na'zm-ı zemân Ölmi, Öilm-i tevārîh, tārîh hisâbı.	[i. ms] va'q'âyî tārîhinin tertîb ve ta'snîfi.	nf. kronoloji, olayların zamanını inceleyen bilim.	[isim] 1) Zaman bilimi 2) Zaman dizini	(DFT : Cilt I, sf. 266; KF:

						sf. 173; FBS: sf. 139)
kronometre	<i>chronometre</i>	<i>s. m.</i> miqyās'üz- zemān, miqyās'ül- evkāt, muvaqqıt āleti.	[i. mz] kronometr o.	nm. kronometre, süreölçer.	[isim] Süreölçer	(DFT : Cilt I, sf. 266; KF: sf. 173; FBS: sf. 139)
kroşe	<i>crochet</i>	<i>s. m.</i> ufağ çengel, çengel. cerrāh çengeli. azu diş.	[i. mz] maymunc uğ. küçük kanca. küçük çengel. çengelli iğne. çorab şişi. alın üstündeki şac kıvrımı. (tab) köşeli muşteriza : [] dantela iğnesi. şac kıvrımı. hammāl arqalığı. bağ-ı hayvānları nın sivri dişleri.	nm. küçük çengel, küçük kanca; kopça; tığ; tığ işi; maymuncuk; köşeli ayraç, köşeli parantez; (boksta) büyük kolla vurma; uzun sivri diş.	[isim, spor] Boksta bir yumruk vuruş biçimi	(DFT : Cilt I, sf. 403; KF: sf. 247; FBS: sf. 183)
krupiyе	<i>croupier</i>	<i>s. m.</i> kumār- bāz ortağı.	[i. mz] kumār- hānelerde bankoyı tutana muşāvene t iden müstahde m. mālī bir teşebbüsde şerik.	nm. (kumarhanede) krupiyе, oyun görevlisi.	[isim] Bir kumarhaned e veya oyun oyanan bir yerde oyunu yöneten kimse	(DFT : Cilt I, sf. 406; KF: sf. 249; FBS: sf. 184)
kruton	<i>croûton</i> ⁵⁷	<i>s. m.</i> ekmek kabuğı ucu.	[i. mz] ekmek kabuğı parçası.	nm. ekmek ucu; kızarmış ekmek parçası; mec. kafasız kimse,	[isim] Yağda veya fırında kızartılan	(DFT : Cilt I, sf. 406;

⁵⁷ Bu kelime, DFT'de "crouton" olarak geçmektedir.

			kızartılara k yemeğe Öilāve idilen ekmek parçaları.	bunak, moruk.	küçük küp biçimindeki ekmek parçası	KF: sf. 250; FBS: sf. 184)
kruvasan	croissant	s. m. yeñi ay, hilāl. dehre, bağ-çevān dehresi.	[s] boy viren, neşv ü nemā bulan.&[i. mz] hilāl. türk sancağı.	adj. gittikçe artan&nm. ayça, hilal; ayçöreği; Türkiye; Türk bayrağı; İslam dünyası.	[isim] Ay çöreği	(DFT : Cilt I, sf. 404; KF: sf. 248; FBS: sf. 184)
kruvaze	croisé	adj. ĥaç şeklinde çatışmış.	[i. mz] ehl-i şalībden olan kimse. [s] haç şeklinde. çapraz. mikrāşī. birleşmiş.	adj. çapraz.	[sıfat] Ön parçaları birbiri üzerine gelecek biçimde yapılmış olan (ceket, yelek)	(DFT : Cilt I, sf. 403; KF: sf. 247; FBS: sf. 183)
kruvaziyer	croisière	s. f. sefāyin-i ĥarbiñ tolaşub kōla gezmeleri. gemilerüñ tolaşub kōla gezdikleri yer.	[i. ms] (bah) devre çıkan sefāóin-i ĥarbiyeniñ icrā itdiği taraşşud. muŕāyyen bir muntıka dāhilinde keşf-i bahri.	nf. gemiyle gezinti; geminin kol gezmesi.	[isim, denizcilik] Büyük gezinti gemisi	(DFT : Cilt I, sf. 404; KF: sf. 248; FBS: sf. 183)
kruvazör	croiseur	s. m. tolaşub kōla gezen gemi kapudanı.	[i. mz] (bah) kruvazör.	nm. kruvazör, savaş gemisi.	[isim, askerlik] Deniz yollarını gözetmek, deniz ve hava filolarına kılavuzluk etmek amacıyla, topla silahlandırıl mış hızlı savaş gemisi	(DFT : Cilt I, sf. 404; KF: sf. 248; FBS: sf. 183)
kuaför	coiffeur	s. baş bağı düzedici.	[i] berber. perukār.	nf. berber.	[isim] 1) Kadın berberi 2) Erkek	(DFT : Cilt I, sf. 289;

					berberi 3) Güzellik salonu	KF: sf. 188; FBS: sf. 148)
kulis	<i>coulisse</i>	s. f. kanad sürmesi. sürme kanad.	[i. ms] sürmeli pencere, kapu yatağı. mağara. tiyatroda kulis. uçkurluk. borsa hâricinde mahalli. (mec) gizli şey.	nf. tiy. kulis; (doğramacılıkta) yiv; mec. kulis, işin gizli yanı; (kumaşta) uçkurluk.	[isim, tiyatro] 1) Sahnenin gerisinde ve yanlarında bulunan bölüm 2) [ekonomi] Borsa dışında alışveriş yeri 3) Bir amaca ulaşabilmek için ilgili kişiler arasında özel çalışma yapılan yer 4) [mecaz] Bir işin, bir hareketin gizli hazırlık konuşması	(DFT : Cilt I, sf. 379; KF: sf. 234; FBS: sf. 175)
kulüp	<i>club</i>	s. m. cemÖiyyet.	[i. mz] klüb. mahfil.	nm. kulüp.	[isim] 1) Görüşme, konuşma, okuma, spor yapma vb. amaçlarla yalnız üye olanların toplandıkları yer 2) Spor kulübü 3) Kişilerin, toplulukların oluşturduğu grup 4) Milletlerin oluşturduğu grup, pakt 5) Herkese açık müzikli, içkili eğlence yeri	(DFT : Cilt I, sf. 283; KF: sf. 184; FBS: sf. 145)
kulvar	<i>couloir</i>	s. m. süzgi, süzgüc. geçid. mecrâüüś- şafra.	[i. mz] otadan otaya tar geçid. (mi)	nm. dar geçit, dehliz; kulvar.	[isim, spor] 1) Yarışlarda her yarışçıya	(DFT : Cilt I, sf. 379;

			uzun aralık. (teş) mecrâ.		ayrılan şerit 2) [mecaz] Alan	KF: sf. 234; FBS: sf. 175)
kumand an	command ant	s. m. Öasker başı, zâbiti. biñ başı. kumandan.	[i. mz] kumandan. vapur süvârîsi. biñbaş.	nm. binbaşı; komutan, kumandan; süvari.	[isim, askerlik] Komutan	(DFT : Cilt I, sf. 298; KF: sf. 193; FBS: sf. 150)
kumpas	compas	s. m. perkâr. vulg. pergel. puşula.	[i. mz] perkâr.	nm. pergel; gemi pusulası.	[isim] 1) Dizicilerin harfleri satır durumuna getirirken içine yerleştirdikl eri ayarlanabilir demir yuva 2) Sanayide kalınlık ve incelikleri ölçmede kullanılan ölçüm aleti 3) [argo] Hile, düzen	(DFT : Cilt I, sf. 306; KF: sf. 197; FBS: sf. 154)
kup (I)	coupe	s. f. kesme, katÖ. biçim, kesim. taqtıÖ resmi.	[i. ms] kesme. kesim. biçim. (müz) maқтаÖ. kırpma, biçme. balıtalık orman.	(saç/kumaş/ağaç) kesme, kesim, biçme, biçki; kesilecek orman alanı; hek. kesi; kesit; (cümlede) durak; kulaç atma; isk. kâğıt kesme.	[isim] Giysi kesimi, kesimle verilen biçim	(DFT : Cilt I, sf. 380; KF: sf. 235; FBS: sf. 175)
kup (II)	coupe	s. f. içecek kab, tas, kadeh, sāgar. el-keós'ül- bātiye.	[i. ms] kadeh.	nf. ayaklı bardak; bardak dolusu; ayaklı tabak; sp. kupa; kupa karşılaşması; çeşme yalağı; boyunduruk.	[isim] Dondurma ve sütli tatlıların konulduğu kap	(DFT : Cilt I, sf. 380; KF: sf. 235; FBS: sf. 175)
kupa (II)	coupé	adj. kesik, kesilmiş, maqtüÖ.	[i. mz] kupa araba.&ke	nm. kupa arabası; bir dans adımı.	[isim, eskimiş] 1) Kapalı ve	(DFT : Cilt I, sf.

			silmiş. tefriğ idilmiş. kesik. maqtû'î. (mi) köşe sathı.		yalnız arkada oturulacak yeri olan, genellikle atların çektiği dört tekerlekli araba 2) İki kapılı bir tür spor otomobil	380; KF: sf. 235; FBS: sf. 175)
kuple	couplet	s. m. kıt'â, beyt kıt'âsı.	[i. mz] şi'îr, şarkı kıt'âsı.	nm. şarkı kıtası; nakarat, hep söylenen şey.	[isim, müzik] Bir şarkıyı meydana getiren ve bir nakaratla sona eren bölümlerden her biri	(DFT : Cilt I, sf. 382; KF: sf. 235; FBS: sf. 175)
kupon	coupon	s. m. parça, kumâş topundan kalan parçası.	[i. mz] artık kumâş parçası (mâliye) kupon.	nm. parça kumaş; kupon.	[isim] 1) Piyango biçiminde düzenlenmiş çekilişlerde kesilerek kullanılan basılı parça 2) Gazete ve dergilerin düzenledikle ri kampanyalar da verilecek hediye karşılığı olarak biriktirilmesi gerekten basılı kâğıtların her biri 3) [ekonomi] Devlet tahvili, hisse senetleri vb. değerli kâğıtların üzerinde bulunan ve belirli zamanlarda sahibine faiz veya kazanç payı olarak	(DFT : Cilt I, sf. 382; KF: sf. 235; FBS: sf. 175)

					belirli bir gelir sağlayan kesilmiş parça 4) [ekonomi] İşveren tarafından çeşitli amaçlarda kullanılmak üzere çalışanlarına verilen para değeri olan fiş 5) [sıfat] Yalnız bir giysilik dokunmuş veya kesilmiş, üstün nitelikte (kumaş parçası)	
kupür	<i>coupure</i>	s. f. kesiklik, kesim, kesik yer. yäre.	[i. ms] katÖ, kesilme. bükme. maqtüÖa. kesik, yäre. (mec) ilgä, imhâ.	nf. kesik, bıçak keşiği; kopukluk, kopma; kesinti; metinden çıkarılan parça, kesik; makaslama; kâğıt para; kesilme.	[isim] 1) Giyside kesim 2) Kesik	(DFT : Cilt I, sf. 382; KF: sf. 235; FBS: sf. 175)
kur (I)	<i>cours</i>	s. m. akış, akıntı, akmaklık, cereyân. yıldızların hareketi, seyri, seyr-i kevâkib. reviş. Ömrünün müddeti, devr-i Ömrü. devre-i ders.	[i. mz] akıntı, cereyân. nehir mecrâsı. seyr ü hareket. uzanma. cevelân. teÖākub, mürür. devâm. devr. ders. tedâvül.	nm. ders; kurs; akıntı, akış; devinme, dönme; ders notu; gelişme, seyir; fiyat; rayiç; geçerlik.	[isim, ekonomi] 1) Yabancı paraların ulusal para cinsinden değeri 2) Düzey	(DFT : Cilt I, sf. 386; KF: sf. 237; FBS: sf. 177)
kur (II)	<i>cour</i>	s. f. havli, fenâ. pâdişâh serâyı, serâ-yı hümayün. kapu halkı, pâdişâhuñ dâôire-i halkı.	[i. mz] havli. mahkeme. heyôet-i mahkeme. dîvân. serây,	nf. avlu; mahkeme; saray.	[isim] 1) Karşı cinse ilgi göstererek onun hoşuna gitme, gönlnü	(DFT : Cilt I, sf. 382; KF: sf. 235;

		devlet. mahkeme.	serāy-ı heyóet erkām, halkı. (cem) taÖžimāt, ihtirāmāt. mülāzemet -i Öāşik- āne.		kazanmaya çalışma 2) Birinin duygularını okşayacak biçimde davranarak onu elde etmeye çalışma	FBS: sf. 176)
kuron	couronne	s. f. tāt. iklīl. saltanat. el- fekke.	[i. ms] tāt. iklīl. (mec) šān; şeref; mükāfāt. saltanat; hük- dārlik. (teş) iklīl. isnān. (as) tāt-ı tābiye.	nf. taç; taht; çelenk; (rahiplerde) tepe tırışı; diş kaplaması, diş tacı; (atta) tırnak üstü; ödül; şeref, şan; bas. kâğıt forması; hale; demir çember: (kimi ülkelerde) para birimi, kuron.	[isim, tıp] Korumak için diş üzerine geçirilen metal kaplama	(DFT : Cilt I, sf. 385; KF: sf. 237; FBS: sf. 177)
kurs (II)	cours	s. m. akış, akıntı, akmaçlık, cereyān. yıldızların hareketi, seyri, seyr-i kevākib. reviş. Öömrün müddeti, devr- i Öömrü. devre-i ders.	[i. mz] akıntı, cereyān. nehir mecrāsı. seyr ü hareket. uzanma. cevelān. teÖākub, mürür. devām. devr. ders. tedāvül.	nm. ders; kurs; akıntı, akış; devinme, dönme; ders notu; gelişme, seyir; fiyat; rayiç; geçerlik.	[isim] Resmî ve özel kuruluşlarca ilgililere belirli bir konuda bilgi, beceri ve davranış kazandırmak amacıyla düzenlenen ve kısa süreli derslere dayanan eğitim etkinliği, kur	(DFT : Cilt I, sf. 386; KF: sf. 237; FBS: sf. 177)
kursiyer	coursiyer ⁵⁸	s. m. yükrük at, semend. geminün önündeki top.	[i. mz] güzel Öarab atı. değirmen kanalı.	nmf. kurye, ulak.&nm. savaş atı; değirmen arkı.	[isim] Kurs öğrencisi	(DFT : Cilt I, sf. 386; KF: sf. 237; FBS: sf. 177)
kurye	courrier	s. m. kuryer, ulaç.	[i. mz] posta. postacı. kurye.	nm. kurye, özel ulak; posta ulaşımı; posta ile gelen evrakların	[isim] 1) Genellikle elçilik	(DFT : Cilt I, sf. 385;

⁵⁸ Bu kelime, sözlüklerde “coursier” şeklinde geçmektedir.

			muḥāberāt . posta ile gelen mektûblar.	tümü.	postasını yerine ulaştırmakla görevli kimse 2) Posta, kargo, mektup vb. gönderileri alıcıya ulaştıran kimse 3) Uçakla gönderilen mektup, koli veya havale 4) Düzenli olarak ticari bir hizmet gören taşıt	KF: sf. 237; FBS: sf. 177)
kuşe	<i>couché</i>	v. a. yatdurmak, yatağa kımak. v. n. gicelemek. uzatmak, uzadub yatdurmak. yere yatdurmak, yıkmaq. eğiltmek.	[f. m] yatırmak. yere sermek, yaymak, meyl itdirmek.	vt. yatırmak; yaslamak; kaydetmek, yazmak. ∞ vi. yatmak; kalmak, geceyi geçirmek.	[isim] Özen isteyen baskı işlerinde kullanılan, parlak, düzgün, pürüzsüz, kaygan kâğıt	(DFT : Cilt I, sf. 376; KF: sf. 233; FBS: sf. 174)
kuşet	<i>couchette</i>	s. f. döşek seriri.	[i. ms] küçük kıryola.	nf. (gemi ya da trende) yatak, kuşet; küçük yatak.	[isim] Gemi veya tren yatağı	(DFT : Cilt I, sf. 377; KF: sf. 233; FBS: sf. 174)
kuver	<i>couvert</i>	s. m. sofr takımı. takım. şınacağı yer. ağacılık, gölgelek yer. mektubuñ üzere, mektub zarfı. meómün. maḥall-i maḥfûzda yerleşdirmek. &adj. gizlü, hafı. örtülü, örtülmüş. kapalı.	[i. mz] sofra takımı. zarf. mestür yer. (as) sütire, siper. gölgelek. (mec) şûret-i kâzibe. &[s] kapalı. mestür. gölgelek. başı örtülü.	adj. örtülü, kapalı; üstü kapalı; bulutlu, kapalı; giyinmiş; şapkası başında. &nm. konut, mesken, barınak; sofr takımı; çatal bıçak takımı; ağacılık, dal ve yaprak kümesi.	[isim] 1) Lokantalar a yemeklerin servisinden önce masaya serilen örtü 2) Bu örtüyle birlikte çatal, bıçak, kaşık, şamdan, tuzluk vb. şeylerin servise	(DFT : Cilt I, sf. 390; KF: sf. 239; FBS: sf. 179)

		geyinmiş. maşûn, mahfûz. <i>au</i> <i>fig.</i> mestür'ül- kalb. müdārā idici.	şapkalı. giyinmiş. mahfûz. gizli, hafî.		sunulmasınd an dolayı alınan ücret	
kuvertür	<i>couvertur e</i>	<i>s. f.</i> örti, örtü.	[i. ms] yorgan. örti. cild, kab. çatı. (mec) bahāne. (māliye) teómināt, karşılık. (mî) örtü. (as) setr.	nf. örtü; yorgan; çatı, dam; ask. örtü; (borsada) kefalet.	[isim] Örtü	(DFT : Cilt I, sf. 391; KF: sf. 239; FBS: sf. 179)
kuvöz	<i>couveuse</i>	<i>s. f.</i> kuluçka, yumurta başı tavuk.	[i. ms] kuluçka. kuluçka makinesi.	nf. kuluçka tavuk; kuluçka makinesi; (erken doğan bebeklerin konduğu) kuvöz.	[isim] Yaşanak	(DFT : Cilt I, sf. 391; KF: sf. 240; FBS: sf. 179)
kuzen	<i>cousin</i>	<i>s.</i> Ŗamuca oğlu, Ŗamm- zāde. hāle oğlu. dayı oğlu. eyü dostlar.	[i] hāle, teyze, dayı, Ŗamuca oğlu veyā kızı. (cem) (mec) ahbāb.	n. amca/dayı/teyze/ hala çocuğu, yeğen; mec. dost, arkadaş; eş, benzer.	[isim] Teyze, dayı, hala veya amcanın erkek çocuğu, erkek yeğen, böle	(DFT : Cilt I, sf. 387; KF: sf. 238; FBS: sf. 178)
kübik	<i>cubique</i>	<i>adj. com.</i> mükaŖŖab, kaŖbiyy.	[s] mükaŖŖa bî. mükaŖŖa b.	adj. küple ilgili; küp biçiminde, kübik.	[sıfat] 1) Küp ve kesme biçiminde olan 2) Kübizm akımına uyularak yapılmış olan 3) [matematik] Küp (II) biçiminde olan	(DFT : Cilt I, sf. 408; KF: sf. 251; FBS: sf. 185)
külöt	<i>culotte</i>	<i>s. f.</i> ton. potur.	[i. ms] külöt. dizlik. şalvar. sığır butı.	nf. kısa pantolon; külöt, kadın donu; sığır budı; kon. (kumarda) büyük para kaybetme.	[isim] 1) Kısa, beli lastikli iç çamaşırı, don 2)	(DFT : Cilt I, sf. 411; KF: sf.

					Genellikle binicilerin giydikleri paçası dar, üst bölümü geniş pantolon	253; FBS: sf. 186)
kült	<i>culte</i>	<i>s. m. Öibâdet, tapınış, perestiş.</i>	[i. mz] dın. Öibâdet. mezheb. (mec) hürmet-i fevķ'al- Öâde. perestiş.	nm. tapma, tapınma; mezhep, din; ibadet; derin saygı, saygı.	[isim, din bilgisi] 1) Din (I) 2) [din bilgisi] Yerel özellikler taşıyan dinî törenler 3) Belli bir dönemde aşırı ilgi gören film vb	(DFT : Cilt I, sf. 411; KF: sf. 253; FBS: sf. 187)
kültivatör	<i>cultivateur</i>	<i>s. m. ekinci, ehl-i zirâÖat.</i>	[i] çiftci. zerrâÖ.	adj. n. çiftçi. □ nm. küçük saban.	[isim] Toprağı yüzeyden işlemeye yarayan dişli alet	(DFT : Cilt I, sf. 411; KF: sf. 253; FBS: sf. 187)
kültür	<i>culture</i>	<i>s. f. zirâÖat, harâşet.</i>	[i. ms] zirâÖat. çiftlik. (mec) harş. tahsil.	nf. çiftçilik, tarım, ziraat; yetiştirme, üretme; kültür, ekin.	[isim] 1) Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğini ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin 2) Bir topluma	(DFT : Cilt I, sf. 411; KF: sf. 254; FBS: sf. 187)

					veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü 3) Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi 4) Bireyin kazandığı bilgi 5) Tarım 6) [biyoloji] Uygun biyolojik şartlarda bir mikrop türünü üretme	
küp (II)	cube	<i>adj. com.</i> mukaŕŕab, kaŕbi.	[i. mz] mukaŕŕab b. (hes) bir ŕadediñ üçünci kuvvete refŕinden hâsıl olan ŕaded.	nm. küp.	[isim, matematik] 1) Birbirine eşit karelerden oluşan altı yüzlü dikdörtgen, mikâp 2) Bu biçimindeki nesne 3) Bir cismin hacim hesabında kullanılan ölçü birimi 4) Bir sayının üçüncü kuvveti: (43)=4x4x4=64	(DFT : Cilt I, sf. 408; KF: sf. 251; FBS: sf. 185)
kür	cure	<i>s. f.</i> hastaya bakma, tımar, müdâvât, tedâvî, tedbîr. gâile.	[i. ms] tedâvî. gâile, iŕtinâ, teşayyüd. bir râhibiñ	nf. kür, rejim; tedavi; kaplıca tedavisi; papazlık; papaz konutu; bakım.	[isim] 1) İyi bakım ve ilaç tedavisi 2) Özel tedavi	(DFT : Cilt I, sf. 412; KF: sf.

			dāōire-i rūhāniyesi.		yöntemi	254; FBS: sf. 187)
küratör	<i>curateur</i>	s. vekil, vaşî, veliyy.	[i] bir şabîniñ emvâlini idāreye meómūr vaşî veyā vaşîyye.	n. vasi, kayyum.	[isim] Müze, kütüphane, sergi, hayvanat bahçesi vb.ni yöneten ve etkinliklerini düzenleyen yetkili kimse	(DFT : Cilt I, sf. 412; KF: sf. 254; FBS: sf. 187)
kürdan	<i>cure-dent</i>	s. m. hılāl.	[i. mz] diş hılālî. kürdan.	nm. kürdan.	[isim] Dişleri temizlemek için kullanılan küçük çöp	(DFT : Cilt I, sf. 412; KF: sf. 254; FBS: sf. 187)
küsküt	<i>cuscute</i>	s. f. küşüt, küşüta.	[i. ms] (neb) yaban kettâmî.	nf. bitk. bağbozan.	[isim, bitki bilimi] Çit sarmaşığıgill erden, ince uzun ipliksi saplarıyla, asma, baklagiller ve bazı meyve ağaçlarına sarılarak onları sömüren, klorofilsiz bir asalak bitki, şeytansaçı, bağboğan (Cuscuta)	(DFT : Cilt I, sf. 413; KF: sf. 255; FBS: sf. 187)
küvet	<i>cuvette</i>	s. f. leğen.	[i. ms] leğen. oluğ hazinesi. mıkyās ve mizān'ül- hârârelerd e cıvayı hâvî cām yuvarlağ.	nf. leğen; küvet; (barometrede) cıva haznesi; çökük arazi.	[isim] 1) İçinde bazı şeyler veya el yıkanan kap 2) Banyoda içinde yıkılan tekne	(DFT : Cilt I, sf. 413; KF: sf. 255; FBS: sf. 188)
labirent	<i>labyrinthe</i>	s. m. burğac ve tolaşık yollu	[i. mz] labirent.	nm. labirent; mec. zor durum,	[isim] 1) Çıkış yeri	(DFT : Cilt

		yer, yañılmac, luğz, <i>Öākūl. au fig.</i> karışıklık, çapraşık iş, varta. cev'ül-üzün, kulak içindeki tolambac kemirtlik.	müte'add id otalardan mürekkeb olub mahreci bulunması güc olan eski zemân mebanîsi. (mec) teşevvüş, çapraşık, içinden çıkılmaz iş, yol. girive.	arapsaçı, karışıklık, içinden çıkılmaz durum; anat. boşluk.	kolay bulunamaya cak kadar karışık koridorları olan yapı 2) [mecaz] İçinden çıkılması güc veya imkânsız durum, sorun	II, sf. 260; KF: sf. 755; FBS: sf. 399)
laboratuvar	laboratoire	<i>s. m. dest-gâh, vulg. dezgâh.</i>	[i. mz] laboratuvar. dâr'ül-istihsâr. <i>Öameliyât -hâne.</i>	nm. laboratuvar.	[isim] 1) Ayrıştırma, birleştirme yoluyla bir sonuca ulaşmak veya teşhis koymak için çeşitli araçlar kullanılarak tıp, eczacılık, fizik, kimya gibi bilim dallarıyla ilgili araştırmaların, deneylerin yapıldığı özel donanımlı yer 2) Dil laboratuvarı	(DFT : Cilt II, sf. 259; KF: sf. 754; FBS: sf. 399)
lagün	lagune	<i>s. f. gölcik, birikinti şu gölcizi, menka'Ö.</i>	[i. ms] sâhil yakınında derinliği az ve atacıklarla fâsılalı deniz kısmı.	nm. coğ. denizkulağı, lagün.	[isim, coğrafya] Deniz kulağı	(DFT : Cilt II, sf. 263; KF: sf. 757; FBS: sf. 400)
laik	laïque	<i>adj. com. tarîk-i Öavâmdan olan, papaz</i>	[s-i] layık, gayr-ı rûhânî.	adj. n. laik.	[sıfat, hukuk] Din işlerini devlet	(DFT : Cilt II, sf. 264;

		olmayan, dünyevî.			işlerine karıştırmaya n, devlet işlerini dinden ayrı tutan	KF: sf. 757; FBS: sf. 400)
lakonik	laconique	<i>adj. com.</i> kıssa sözlü, mîcâz, icmâlcî, muhtaşır'ul- kelâm.	[s] muhtaşar, müciz. munaḳḳah (söz).	<i>adj.</i> özlü, az sözcükle çok şey anlatan.	[sıfat] Kısa ve özlü (söz), veciz	(DFT : Cilt II, sf. 262; KF: sf. 756; FBS: sf. 400)
lakrimal	lacrymal	<i>adj.</i> göz yaşına müteallik, demî.	[s] (teş) demî.	<i>adj. anat.</i> gözyaşıyla ilgili.	[sıfat, anatomi] Gözyaşı kemiği bezisi	(DFT : Cilt II, sf. 263; KF: sf. 756; FBS: sf. 400)
lam	lame	<i>s. f.</i> teneke, tahta, ince tahta, demir tahtası.	[i. ms] maḳden levhası, şafhası, tahtası. kılıc, bıçak namlusu. temren.	<i>nf.</i> ince tabaka; tırâş bıçağı; (kesici alette) ağız; deniz dalgası; biy. lam.	[isim] 1) Mikroskopta incelenen maddelerin üzerine konulduğu dar, uzun cam parçası 2) Dar, çok ince metal parça	(DFT : Cilt II, sf. 267; KF: sf. 759; FBS: sf. 401)
lambri	lambris	<i>s. m.</i> dîvâr kaplaması, döşemesi. çatma işlenmiş tavan.	[i. mz] dîvârın iç tarafına kaplanan tahta, mermer ve sâoire. eteklik kaplaması. anbar ve dehlizleriñ dâhilî şıvası. bağdâdj şıva.	<i>nm.</i> lambri, duvar kaplaması; tavan kaplaması.	[isim, mimarlık] 1) Bir yapının iç duvar kaplaması 2) Tavan kaplaması	(DFT : Cilt II, sf. 267; KF: sf. 759; FBS: sf. 401)
lando	landau	<i>s. m.</i> üstü kapağ gibi açılır bir nevî-i hinto.	[i. mz] lando arabası.	<i>nm.</i> lando, kupa arabası; çocuk arabası.	[isim] Dört tekerlekli, içinde dingillere	(DFT : Cilt II, sf. 269; KF:

					paralel olarak düzenlenmiş karşılıklı iki oturma sırası bulunan, üstü açılıp kapanabilen çift körüklü binek arabası	sf. 761; FBS: sf. 402)
langust	langouste	s. f. bir nev'î-i çekirge. ıstakos cinsi, teke, cerād'ül-bahr.	[i. ms] maķassız ıstakoz.	nf. hayb. makassız ıstakoz, langust, böcek.	[isim, hayvan bilimi] Kabuklulardan, makasları olmaması, duyargaların daha uzun ve güçlü olmasıyla ıstakozdan ayrılan, eti için avlanan bir deniz hayvanı (Palinurus vulgaris)	(DFT : Cilt II, sf. 270; KF: sf. 761; FBS: sf. 402)
lanse	lancé	v. a. atmak, urmak, bırakmak, remy itmek. au fig. tarğınlık bakışı atmak.	[f. m] atmak. şalmaq, ileri sevķ itmek. neşr-i şu'ÖāÖ itmek. urmak. şaldırmaq. teşhîr itmek, tanıtmak. (gemiye) deryâyâ tenzîl itmek.	nm. avın yerinden çıkarıldığı zaman; (disk/gülle vb) atma.	[sıfat] Önceleme	(DFT : Cilt II, sf. 269; KF: sf. 761; FBS: sf. 402)
lav	lave	s. f. ateş tağından akan mādde, ateşlü tağ içinden dökılan mādde.	[i. ms] yanar tağından çıkub akan kızgın mādde-i seyyāle. lav. tehaccür itmiş lav. lav taşı.	nf. yerb. yanardağ püskürtüsü, lav.	[isim, jeoloji] Yanardağların püskürme sırasında yeryüzüne çıkardıkları, dünyanın derinliklerinden gelen kızgın, erimiş	(DFT : Cilt II, sf. 278; KF: sf. 768; FBS: sf. 405)

					maddeler, püskürtü	
lavabo	lavabo	<i>s. m.</i> yıkanmak için leğen ile ibrîk takimi.	[i. mz] el ve yüz yıkanacak maşa. lavabo. papasın âyin eşnâsında ellerini yıkarken okuduğu duâ; parmakları nı sildiği bez. parmak yıkama âyini.	nm. lavabo; papazın ellerini yıkadıktan sonra sildiği bez; papazın parmaklarını yıkama ayini.	[isim] 1) Üzerinde su muslukları bulunan, porselen, emaye, sac vb.nden yapılmış, el, yüz, bulaşık yıkamaya yarar, çukur yer veya eşya 2) Ayakyolu, hela, yüznumara, tuvalet 3) [mecaz] Lokanta, gar vb. yerlerde bu düzenin bulunduğu yer	(DFT : Cilt II, sf. 278; KF: sf. 767; FBS: sf. 405)
lavaj	lavage	<i>s. m.</i> yaykama, gusl.	[i. mz] gusl, yıkama. çamaşır şuyı. su vâsıtasıyla maâdenle rden toprağı ayırmağ şûretiyle tathîr Öameliyât ı. taşfiye-i bi'l-mâô.	nm. yıkama; hek. lavaj; çamaşır yıkama; çok sulu yemek.	[isim, teknik] 1) Bir işlem sonrası, metal yüzeyleri su ile yıkama 2) [tıp] Bir organı su vererek yıkayıp temizleme	(DFT : Cilt II, sf. 278; KF: sf. 767; FBS: sf. 405)
lavdano m	laudanum	<i>s. m.</i> afyon hulâsası, hulâsat'ül- afyon.	[i. mz] afyon rûhı. lavdanom.	nm. afyonlu ilaç.	[isim, eskimiş] İçinde afyon bulunan sulu bir ilaç	(DFT : Cilt II, sf. 277; KF: sf. 767; FBS: sf. 405)
lavman	lavement	<i>s. m.</i> yaykama, yaykamaçlık, gusl. hûkna, ihlikân.	[i. mz] yıkama. (t) ihlikân. tenkiye, hûkna.	nm. yıkama; hek. lavman, tenkiye; ayak yıkama ayini.	[isim] 1) Radyolojik araştırma için kalın bağırsağı	(DFT : Cilt II, sf. 278; KF: sf.

					anüs yoluyla özel ilaçlı su fişkırtarak boşaltma 2) Bu iş için kullanılan alet ve sıvı	768; FBS: sf. 405)
legal	légal	<i>adj.</i> şer'î, şer'î olan, meşrû'î, kânûna uygun. kânûnî.	[s] kânûnî, meşrû'î, şer'î.	<i>adj.</i> huk. yasal, yasaya uygun, kanuni, meşru; yasayla ilgili.	[sıfat, hukuk] Yasal	(DFT : Cilt II, sf. 280; KF: sf. 769; FBS: sf. 406)
lejant	légende	<i>s. f.</i> şîret-i evliyâ kitâbı, kitâb'üs-şîret'ül-evliyâ.	[i. ms] maşal. üstüre. hurâfe, efsâne. ta'rifât; harîtalarnı, planların daki izâhât. madalye, sikke üzerinde mahkûk yazı.	<i>nf.</i> efsane, söylence; ermişlerin hayat öyküsü; madalye yazısı; altyazı.	[isim] Bir fotoğrafın, haritanın, desenin veya karikatürün özünü anlatan yazı	(DFT : Cilt II, sf. 281; KF: sf. 769; FBS: sf. 406)
lejyon	légion	<i>s. f.</i> bölük, tabur, ferîk, ketîbe. alay, gürüh, zümre.	[i. ms] alay. izdihâm, cemm-i gâfir, galebelik. süri. lejyon. jandarma alayı.	<i>nf.</i> jandarma birliği; (eski Romalılarda) tümen.	[isim, tarih] 1) Eski Romalılarda piyade ve süvarinin oluşturduğu askerî birlik 2) [askerlik] Fransa'da genellikle yabancılar da n kurulu, birkaç takımdan oluşan piyade birliği	(DFT : Cilt II, sf. 282; KF: sf. 770; FBS: sf. 406)
lejyoner	légiennaire	<i>s. m.</i> bölüklü, tabur neferi.	[i. mz] lejyon donör nişânını hâmil. lejyon neferi.	<i>nm.</i> (eski Roma'da) lejyon askeri; (Fransada) lejyon donör nişanı olan kimse.	[isim, askerlik] Lejyon asker	(DFT : Cilt II, sf. 282; KF: sf. 770; FBS: sf. 406)

						sf. 406)
leksikograf	<i>lexicographe</i>	s. m. lügat yazan, ehl'ül-lügat, ehl-i lügat, lügat-nüvis.	[i. mz] lügat kitâbı muharriri. lağviyyün dan adam.	n. dilb. sözlükçü, sözlük yazarı.	[isim] Sözlükçü	(DFT : Cilt II, sf. 290; KF: sf. 775; FBS: sf. 409)
leksikografı	<i>lexicographe</i>	s. f. Öilm-i lügat.	[i. mz] lügat yazmak Öilmi.	nf. dilb. sözlükçülük, sözlük yazarlığı.	[isim] 1) Sözlük yazarlığı 2) Sözlük bilgisi	(DFT : Cilt II, sf. 290; KF: sf. 775; FBS: sf. 409)
lektör	<i>lecteur</i>	s. okuyan, okuyucu, kâri, hân-ende. müderris. ihtâr.	[i] kârió, kârióe.	n. okuyucu, okur; okutman; papaz çömezi. ∅ nm. (elektronik) okuyucu aygıt.	[isim] 1) Okutman 2) Yayınevlerin de yayımlanması düşünülen eserleri inceleyerek değerlendiren kimse	(DFT : Cilt II, sf. 280; KF: sf. 769; FBS: sf. 406)
lenfa	<i>lymphe</i>	s. f. kanlu şü, limfa, şulu ahlat, hılt-ı mâóı.	[i. ms] (ahlâtdan) lenfa.	nf. lenf, akkan.	[isim, anatomi] Lenf	(DFT : Cilt II, sf. 325; KF: sf. 807; FBS: sf. 420)
lenfatik	<i>lymphatique</i>	adj. com. limfalu.	[s] lenfavi.	adj. hek. lenfle ilgili, akkanla ilgili. ∅ adj. n. ağırkanlı, lenfatik.	[sıfat] 1) Lenfle ilgili olan 2) [tup] Lenfatizme tutulmuş olan (kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 325; KF: sf. 806; FBS: sf. 420)
leopar	<i>léopard</i>	s. m. bebr, pars, pelenk.	[i. mz] pars denilen yırtıcı hayvan;	nm. hayb. leopar, pars.	[isim, hayvan bilimi] Pars	(DFT : Cilt II, sf. 285; KF:

			yo.			sf. 772; FBS: sf. 407)
letarji	léthargie	s. f. subāt, derd'üs-subāt, uyuşmuşlık. ğaflet uykusu, hāb-ı ğaflet, subāt-ı ğaflet.	[i. ms] ölüme müşābih baygınlık; nevm-i müstagrağ. (mec) Öatālet. ihmāl. (fel) sübāt.	nf. hek. baygın uyku, derin uyku; ölgünlük, uyuşukluk.	[isim, tıp] Yaşama işlevlerinin çok zayıfladığı, çok derin ve sürekli patolojik uyku durumu	(DFT : Cilt II, sf. 286; KF: sf. 773; FBS: sf. 408)
letarjik	léthargique	adj. com. derd'üs-sübāta müteŖallik, sübāti.	[s] sübātī, nevm-i müstagrağ a müteŖallik. ç. (mec) ihmālcı. mütেকāsıl.	adj. hek. baygın uykuyla ilgili. ∞ adj. n. uyuşuk, ölgün.	[sıfat] Letarji ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 286; KF: sf. 773; FBS: sf. 408)
levanten	levantin	s. et adj. ehl-i şark, şarkī.	[i-s] levanten; tatlı şu freni.	adj. n. Doğu Akdenizli; Ortadoğulu.	[isim] 1) Yakın Doğu ülkelerinden olduğu hâlde Avrupalı gibi görünen Hristiyan, tatlı su Freni 2) [sıfat] Avrupalı gibi görünmeye özenen, züppe tavrılı 3) [sıfat] Bu tavra özgü olan	(DFT : Cilt II, sf. 288; KF: sf. 774; FBS: sf. 408)
levye	levier	s. m. manila, şırık, tırkâz, yük kaldıracak şırık, merbaŖa.	[i. mz] manivela. (mec) vasıta-i hâreket.	nm. fiz. tek. kaldıraç, levice; mec. iş bitirici şey.	[isim, teknik] 1) Bir mekanizmanın kumanda kolu 2) Bir şeyi yerinden oynatmak, kaldırmak, harekete geçirmek, gevşetmek vb. için	(DFT : Cilt II, sf. 290; KF: sf. 774; FBS: sf. 408)

					kullanılan, kaldıraca benzer araç	
lezar	<i>l��ard</i>	<i>s. m.</i> keler, kertenkele.	[i. mz] kertenkele. (mec) tenbel.	nm. kertenkele; mec. miskin.	[isim] Kertenkele derisinin sepilenmesiy le elde edilen bir t��r deri	(DFT : Cilt II, sf. 291; KF: sf. 775; FBS: sf. 409)
lezyon	<i>l��sion</i>	<i>s. f.</i> zarar, ziy��n, mazarrat. zahm.	[i. ms] zarar. keder. y��re. (huk) g��bn. (t) ��fet.	nf. hek. lezyon, zedelenme, doku bozuklu��; huk. al��şveri��te aldanma, gabin, hile.	[isim, t��p] Doku bozuklu��u	(DFT : Cilt II, sf. 286; KF: sf. 772; FBS: sf. 407)
liberal	<i>lib��ral</i>	<i>adj.</i> c��merd, eli a��k��, seh��vetl��, sahy. &ehl-i efk��r-ı serbestiyyet.	[s] ker��m. c��merd. sahy. ���rriyet- perver- ��ne. a��r��r- ��ne.	adj. n. serbest; liberal, ��zg��rl��k����; ho��g��r��l��; c��mert, eli a��k��.	[sıfat] 1) H��rriyet ve serbestlikle ilgili 2) Serbest ekonomiden yana olan (kimse, parti vb.) 3) [mecaz] Ho��g��r��l��	(DFT : Cilt II, sf. 292; KF: sf. 776; FBS: sf. 409)
liberasyon	<i>lib��ration</i>	<i>s. f.</i> kurtulu��, ��al����. ibr��.	[i. ms] kurtulu��. ��al����. (as) istibd��l, terhi����, mu����fiyet . tahliye-i sebil. (ma��b��s) ibr��. bir burcu�� te��diye. terbiye-i ��immet.	nf. salıverme, ��zg��r bırakma; kurtulu��, kurtulma; kurtarılma; kurtarma; ask. terhis; salıverilme, tahliye; tutsaklıktan kurtulma; y��k��ml��l��kten kurtulma.	[isim, ekonomi] Serbestlik	(DFT : Cilt II, sf. 292; KF: sf. 776; FBS: sf. 409)
lig	<i>ligue</i>	<i>s. f.</i> birlik, birle��me, ��ahdla��ma, te������d, ittif����, ittif����lı��, r��b��ta-i itti����d. fes��d ��zre birle��me, ��err	[i. ms] m��te����dd id devletler vey�� ����m- d��rlar arasında ��s��le	nf. birlik, topluluk; devletler birli��i; dernek; sp. k��me, lig.	[isim, spor] K��me	(DFT : Cilt II, sf. 300; KF: sf. 782; FBS: sf.)

		ü fesāda dāóir bir gūne.	getirilen ittihād. ittihād-ı düvelī. siyāşī sūó- i ķaşđ cemŖiyeti. herhangi bir maķşadla teşekkül iden cemŖiyet.			411)
likidasyo n	liquidatio n	s. f. ĥisāb kesilmesi_tem izlemesi, ķatŖ-ı ĥisāb,tenķih-i ĥisāb.	[i. ms] tesviye-i ĥisābāt. ķatŖ-ı muĥāsebe. taşfiye.	nf. hesap tasfiyesi, tasfiye; elden çıkarma; indirimli satış.	[isim, ticaret] Tasfiye	(DFT : Cilt II, sf. 304; KF: sf. 786; FBS: sf. 413)
likide	liquidé	v. a. ĥisāblanmaķ, ĥisābı kesmek, temizlemek.	[f. m] ĥisāb kesmek. taşfiye itmek. ķatŖ-ı muĥāsebe itmek.	vt. hesabı kapatmak, ödemek; tasfiye etmek, elden çıkarmak; ucuza satmak, indirimli satmak; yoluna koymak, halletmek; ortadan kaldırmak; kon. işini bitirmek, öldürmek.	[sıfat] "Alacak ve verecekleri hesaplayarak sonucu belirtmek" anlamındaki likide etmek teriminde geçer	(DFT : Cilt II, sf. 304; KF: sf. 786; FBS: sf. 413)
likidite	liquidité	s. f. sıvılık, māyiŖiyyet.	[i. ms] māyiŖiyy et. māyiŖ ĥālinde olmaķlıķ. bir mülk ve sāóireniñ ķıymetini tenķiş idecek veyā taşarrufını meşķük ķılacaķ ķuyüddan āzāde bulunması.	nf. nakit para; sıvılık.	[isim, ticaret] Akışkanlık	(DFT : Cilt II, sf. 305; KF: sf. 786; FBS: sf. 413)
likit	liquide	adj. com. şulu, aķıcı, sıvıķ, māylu, māyi, sāyil. temiz,	[i. ms] [s] (k) māyiŖ; seyyāl. berrāķ.	adj. sıvı, akıcı; nakit, hemen kullanılabilen. ∞ nm. sıvı; sulu	[sıfat, fizik] 1) Sıvı, akışkan 2) [isim,	(DFT : Cilt II, sf. 304;

		şāfī, munaḳḳah. & s. m. şulu nesne, māyiŎ.	taşfiye idilmiş. (mec) şāfī; doğru olarak teşbīt idilmiş, ilişiksiz (borc). (i. mz) cism-i māyiŎ. māyiŎāt. (حج) müskirāt.	yemek, et suyu; içecek.	ticaret] Nakit	KF: sf. 786; FBS: sf. 413)
likör	liqueur	s. f. şu, mā, māyiŎ.	[i. ms] māyiŎ. mêşrüb. likör. tatlı meşrübāt.	nf. likör; kim. sıvı madde.	[isim] Meyve veya bazı bitkiler ile alkol, esans karışımından yapılan şekerli içki	(DFT : Cilt II, sf. 304; KF: sf. 786; FBS: sf. 413)
lim	lime	s. f. eğe, eyge. bir nevŎ-i tatlı limon.	[i. ms] eğe, törpü.	nm. törpü; eğe; bir tür küçük acı limon; hayb. pisibalığı.	[isim] Küçük limon	(DFT : Cilt II, sf. 301; KF: sf. 782; FBS: sf. 412)
limit	limite	s. f. ḥadd, nihāye, gāyet. şınur, ser- ḥadd, ser- zemīn.	[i. ms] ḥadd, ḥudūd. şınur. kenār. pāyān, müntehā.	nf. sınır; hudut, şınır; had, son, uç. ∅ adj. üstüne çıkılamaz, aşılamaz; en son.	[isim] Sınır	(DFT : Cilt II, sf. 301; KF: sf. 783; FBS: sf. 412)
lineer	linéaire	adj. com. hutūtī.	[s] çizgi ile olan. hattī.	adj. çizgisel; çizgimsi; mat. doğrusal.	[sıfat, matematik] 1) Çizgilerle ilgili olan 2) Değişmesi bir doğru ile gösterilebile n	(DFT : Cilt II, sf. 302; KF: sf. 784; FBS: sf. 412)
lir	lyre	s. f. kopuz, berbut, ıklığı kemānce. eş- şelyāk, en-	[i. ms] (müz) çeng, lir.	nf. müz. bir tür telli saz, lir; avustralyakaratav uğu; şiir sanatı.	[isim, müzik] Kaynağı mitolojik	(DFT : Cilt II, sf. 325;

		nesr'ül-vāқиØ.			çağlara dayanan kirişli bir çalğı	KF: sf. 807; FBS: sf. 420)
lirik	<i>lyrique</i>	<i>adj. com.</i> ğanevî.	[s] lire, çenge Øāóid.	adj. ed. lirik; coşkun, coşmuş. □ nf. lirik şiir. □ nm. lirik şair.	[sıfat] 1) Coşkun, ilhamla dolu 2) [edebiyat] Eski Yunan edebiyatında lir eşliğinde söylenen (şiir) 3) [isim, edebiyat] Çok etkili, coşkun, genellikle kişisel duyguları dile getiren edebiyat	(DFT : Cilt II, sf. 325; KF: sf. 807; FBS: sf. 420)
lisans	<i>licence</i>	<i>s. f.</i> izn, ruhşat, icāzet, destür. zabtsızlık, edebisizlik. berbādlik, müseyyiblik, fesād, teseyyüb-i ahlāk.	[i. ms] izn, ruhşat. müsāóade. serbestî. icāzet. icāzet- nāme. ruhşatiye.	nf. lisans, izin; (üniversitede) lisans; sp. yarışmaya katılma izni, lisans; kuraldışılık; başıbozukluk, düzensizlik; laubalilik.	[isim] 1) Genellikle dört yıl süren üniversite veya yüksekokul öğrenimi 2) Bu öğrenim sonunda elde edilen ve diploma ile belgelendiril en akademik derece 3) [hukuk] Bir malı yabancı firma adına üretme izni 4) [spor] Bir sporunun resmî yarışmalara katılabilmesi için spor federasyonu nun kendisine verdiği kayıt fişi veya	(DFT : Cilt II, sf. 295; KF: sf. 778; FBS: sf. 410)

					kimlik kartı 5) [ticaret] Yurda mal sokma veya yurttan mal çıkarma izni	
lisansiyer	<i>licencier</i>	v. a. Öaskere hidmetden ıtlāk izni virnek.	[f. m] Öasker, talebeleri, Öameleler i terhiş itmek. dağıtmaç.	vt. işten çıkarmak, işten atmak; kovmak; terhis etmek.	[isim] Üniversitede okuyan öğrenci	(DFT : Cilt II, sf. 295; KF: sf. 778; FBS: sf. 410)
lise	<i>lycée</i>	s. m. mekteb, medrese.	[i. mz] lise. iÖdādi mektebi.	nm. lise; lise öğrenimi.	[isim] 1) Sekiz yıllık ilköğretimde n sonra en az üç yıllık bir eğitimle hayata veya yükseköğreti me hazırlayan ortaöğretim kurumu, ortaöğretim 2) Üç yıllık ortaokuldan sonra en az üç yıllık bir eğitimle hayata veya yükseköğreti me hazırlayan ortaöğretim kurumu	(DFT : Cilt II, sf. 325; KF: sf. 806; FBS: sf. 420)
litoloji	<i>lithologie</i>	s. f. maÖrifet'ül- ahcār.	[i. ms] (tt) ahcār bahşi. (t) mebhāş'ül- hāsāt.	nf. taşbilim, litoloji.	[isim, jeoloji] Taş bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 307; KF: sf. 789; FBS: sf. 414)
logaritma	<i>logarithme</i>	s. m. loğaritma.	[i. mz] loğaritme.	nm. mat. logaritma, tersüstel.	[isim, matematik] Büyük çarpmaları, bölmeleri, kök ve kuvvet	(DFT : Cilt II, sf. 310; KF: sf. 793;

					alışlarını yapabilmek için bulunan bir yol; biri geometrik, öbürü aritmetik olarak kurulan iki sayı dizisinden aritmetik olanın her sayısı, karşılaştığı geometrik sayının logaritmasıdır	FBS: sf. 415)
logaritmik	logarithmique	<i>adjectif.com.</i> logaritma hisabına müteallik.	[s] logaritme e Öāōid, müteallik.	adj. logaritmik.	[sıfat, matematik] Logaritmaya ilişkin	(DFT : Cilt II, sf. 310; KF: sf. 793; FBS: sf. 415)
lojik	logique	<i>s. f.</i> mantık, Öilm-i mantık. & <i>adj. com.</i> mantıki.	[i. ms] Öilm-i mantık. mantık kitabı. tarz-ı tefekkür ve muhākeme . usul, ma'kuliyet.	nf. mantık; mantık kitabı. ♂ adj. mantıksal; mantığa uygun, mantıklı, akla yatkın.	[isim] 1) Mantık 2) [sıfat] Mantıkla ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 311; KF: sf. 793; FBS: sf. 415)
lojman	logement	<i>s. m.</i> oturacak yer, bir kimesnenün oturduğu yer, konağ, hāne, mekân, mesken, mahall-i ikāmet. konağ yeri.	[i. mz] mesken. ikāmet-gāh. (as) konağcı müfrezesi.	nm. ev, konut; ask. konaklama yeri; konağcı müfrezesi; (makinede) yuva.	[isim] Bir kuruluş ve iş yerinde çalışanlara parasız veya az bir kira karşılığında verilen konut	(DFT : Cilt II, sf. 311; KF: sf. 793; FBS: sf. 415)
lokal	local	<i>s. m.</i> yerün mekânleri hāli, yerün keyfiyet-i hāli. konağ, mekân. & <i>adj.</i>	[i. mz] mevki. mahall. mevzi. & [s] mahalli. (t)	adj. mahalli, yöresel, yerel, yerli. ♂ nm. konut, oda, yer; lokal.	[sıfat] 1) Yöresel 2) [tıp] Yerel 3) [isim] Dernekevi 4) [isim]	(DFT : Cilt II, sf. 309; KF: sf. 791;

		yere_mekāne mahşūs, yerlū, mekānī, mahallī.	mevziŌi. mevkiŌi.		Müzikli eğlencelerin yapıldığı yer, gece kulübü	FBS: sf. 415)
lokalizasyon	localisation	s. f. mekāne uydurma.	[i. ms] bir şeyōiñ bir mahalle hâsrı; yāhūd žuhūr itdiği yere munhâsr bırakılmas ı; mevziŌin de tecrid ve tahdjd.	nf. yerini belirtme, sabitleştirme; yayılmasını önleme, sınırlandırma; yerleştirme.	[isim] Kuruluş yeri seçimi	(DFT : Cilt II, sf. 309; KF: sf. 791; FBS: sf. 415)
lokalize	localisé	v. a. mekāne uydurma.	[f. m] bir şeyōi mahalli hâline koyma.	vt. yayılmasını önlemek, sınırlandırmak; yerini belirlemek; yerleştirmek.	[isim] "Yerini ve niteliğini belirlemek, sınırlamak" anlamında lokalize etmek birleşik fiilinde geçen bir söz	(DFT : Cilt II, sf. 309; KF: sf. 791; FBS: sf. 415)
lokatif	locatif	adj. kirāciya düşen.	[s] [ç] mevkiŌi. mahallī.	nm. dilb. -de hali, kalma durumu.&adj kirayla ilgili; kiracıyla ilgili; dilb. yer bildiren, kalma durumuyla ilgili.	[isim, dil bilgisi] Bulunma durumu	(DFT : Cilt II, sf. 310; KF: sf. 792; FBS: sf. 415)
lokomotif	locomotif	adj. yerinden kaldırılır, çıkarılır. yerinden çıkarub yürüdür, muḥarrik.	[s] tahrik mücib, tahrike müteŌalli k, müteḥarrik .	adj. devindirici, hareket ettirici.	[isim] Tren vagonları çeken, tekerlekli, buharlı, elektrikli, termik motorlu veya sıkıştırılmış havalı	(DFT : Cilt II, sf. 310; KF: sf. 792; FBS: sf. 415)

					makine	
lop (II)	lobe	<i>s. m. ruĖāmi.</i> kulak yumuşağı. yarma tohum, yarma yemiş, filka.	[i. ms] vücüdda çıkkı ve yuvarlak kısm; kaş.	nm. anat. lop, (organda) tümsek bölüm, çıkıntı; mim. dilim.	[isim, anatomi] Bir organın yuvarlak ve birbirinden ayrılmış parçalarında n her biri	(DFT : Cilt II, sf. 309; KF: sf. 791; FBS: sf. 415)
losyon	lotion	<i>s. f. yaykama,</i> gusl.	[i. ms] bir yarayı, vücüdi temizlik için yıkama, gusl. oğma, delk. vücüduñ bir kısmına sünger veyā bezle bir māyiĖi sürme. güzel koşulu tuvalet şuyı. vücüduñ yaranıñ yıkandığı Ėilāçlı şu. losyon.	nf. losyon, güzel koku; ilaçlı su; (vücudun bir yerini) ilaçlı suyla yıkama.	[isim] Deri ve saç bakımında kullanılan alkollü veya alkolsüz, kokulu sıvı	(DFT : Cilt II, sf. 316; KF: sf. 798; FBS: sf. 417)
lot	lot	<i>s. m. teóhır.</i> eğlenmek, uzatmak, Ėavk_teóhır itmek.	[i. mz] hişse, pay. takım, kısm. piyanko ikrāmiyesi .	nm. hisse, pay; ikramiye, piyango ikramiyesi; kısmet.	[isim, ekonomi] Tutam (II)	(DFT : Cilt II, sf. 316; KF: sf. 798; FBS: sf. 417)
lup	loupe	<i>s. f. ur, silĖat.</i> pertevsüz, hurde řeyó görülecek şişe, hurde-bın şişe. ağac kabuğı düğümü.	[i. ms] (t- neb) ur.&[i. ms] pertevsiz çerh tırnağı. tenbellik, haylāzlık.	nf. büyüteç; deri altı yağ uru; ağac uru.	[isim] Bir tür büyüteç	(DFT : Cilt II, sf. 318; KF: sf. 799; FBS: sf. 417)
lutr	loutre	<i>s. f. şu</i>	[i. ms] şu	nf. hayb.	[isim,	(DFT

		semmürü. <i>au fig.</i> fâhişe.	samurı postı.	susamuru, lutr; samur kürk.	hayvan bilimi] 1) Su samuru 2) Su samurundan elde edilen post 3) [sıfat] Bu posttan yapılmış olan	: Cilt II, sf. 319; KF: sf. 799; FBS: sf. 418)
lüks (I)	<i>luxe</i>	<i>s. m.</i> Óabeş yere isrâf, ifrât, tıfra, sefâhet, mübezzirlik.	[i. ms] zıb ü zınet. tecemmül, süs, debdebe, tantana. isrâf, sefâhet. lüks.	nm. lüks, şatafat; bolluk; zenginlik; gereksiz masraf.	[isim] 1) Giyimde, eşyada, harcamada aşırı gitme, gösteriş, şatafat 2) [sıfat] Gösterişli, şatafatlı 3) [sıfat] Gereksinim dışı olan 4) [sıfat] Aşırı, fazla	(DFT : Cilt II, sf. 324; KF: sf. 806; FBS: sf. 419)
lünet	<i>lunette</i>	<i>s. f. pl.</i> gözlük. kenef deliği. çıkma köşelü nısf-ı kamer tıbyeleri.	[i. ms] gözlük. dür-bın. delikli şandalye deliği. giyotiniñ mahkumu ñ kafası geçen deliği. sāóatin cām taķılan ķapađı ķerķevesi. (as) ay tıbye. (mi) ķubbeniñ ışıklığı, bacası. ķatı penceresi.	nf. yuvarlak delik/pencere; (delikli sandalyede) delik; (arabada) arka cam; (ķuřta) lades kemiği; (giyotinde) mahkūmun başını soktuğu delik; dürbün; aydınlık penceresi; mim. geķme tonoz; (saatte) cam yuvası.	[isim] Gözlük camı, gözlük	(DFT : Cilt II, sf. 323; KF: sf. 804; FBS: sf. 419)
madam	<i>madame</i>	<i>s. f.</i> kadın, hanım, hatun, kirāçe.	[i. ms] hanım, madam.	nf. hanım, bayan, hanımefendi, madam.	[isim] 1) Fransa'da evli kadınlara verilen san 2) Türkiye'de Müslūman	(DFT : Cilt II, sf. 329; KF: sf. 813; FBS:

					olmayan evli kadın	sf. 421)
majeste	<i>majesté</i>	s. f. oluk, <i>Ö</i> azamet, celâlet. büyüklük, <i>Ö</i> azamet-i mülük u selâtın. şevketlü, mehâbetlü, cenâb-ı şevket-meóáb. vakâret, vakâr.	[i. ms] şehâmet. şevket. <i>Ö</i> azamet. <i>h</i> âşmet. mehâbet.	nf. ululuk, yücelik; görkem; kral ve imparator unvanı.	[isim, mecaz] 1) Devlet başkanları için kullanılan san 2) esk. Hükümdarla ra verilen san	(DFT : Cilt II, sf. 337; KF: sf. 821; FBS: sf. 425)
majör	<i>majeur</i>	adj. bālig, bālig <i>h</i> addine irişmiş, yetişmiş. mühimm.	[s] reşid, reşide. kebîr. kebîre. mühimm. başlıca. mu ^Ö tenā. mübrem. ğayr-ı kıâbil-i muķāveme t. mücbir.	adj. büyük, yüksek; önemli; ergin, reşit; zorlayıcı, elde olmayan. ∅ nm. ortaparmak; müz. majör. ∅ nf. mant. büyük önerme.	[sıfat] 1) Büyük, önemli 2) [isim, müzik] Bir makam, bir akort veya bir aralığın oluşma biçimi 3) [isim, felsefe] Büyük önerme	(DFT : Cilt II, sf. 337; KF: sf. 821; FBS: sf. 425)
makak	<i>macaque</i>	s. m. bir nev ^Ö -i maymün.	[i. mz] maķaķ dinilen maymun. (mec) ğāyet çirkin adam.	nm. yanaklı maymun, makak; mec. maymun suratlı kimse.	[isim, hayvan bilimi] GüneydoĒu Asya'da yaşıyan kuyruklu bir maymun (Macacus)	(DFT : Cilt II, sf. 326; KF: sf. 808; FBS: sf. 420)
makinist	<i>machiniste</i>	s. m. ālāt yapucı, yeñiden ālāt çıkarıcı.	[i. mz] makinist. makineci. makine icād iden adam. tiyatroda, şāhne deķorlarını ñ tebeddülāt ını idāre iden adam. makinist.	n. makinist; tiy. dekor düzenleyicisi, dekorcu.	[isim] 1) Lokomotif, vapor, fabrika vb.nin makinesini işleten kimse 2) Makinelerde n anlayan, makineleri onarabilen usta	(DFT : Cilt II, sf. 327; KF: sf. 811; FBS: sf. 421)
maksimum	<i>maximum</i>	s. m. eñ büyük mertebe, aķş'el-ġāyāt.	[i. mz] derece-i nihāye, <i>h</i> add-i nihāye.	nm. en yüksek derece, azami. ∅ adj. en yüksek.	[sıfat] 1) En çok, en büyük, en yüksek (derece,	(DFT : Cilt II, sf. 375; KF:

			hadd-i a'ẓāmī. hadd-i ekber. (s) a'ẓāmī.		nicelik), azami, maksimal 2) [matematik] Değişebilen bir niceliğin varabileceği en yüksek olan (sınır), azami, maksimal	sf. 857; FBS: sf. 437)
Makyave lizm	<i>machiavél isme</i>	s. m. hîle ve fitneyi mutaẓammın politiķa uşûli, mekr ü hîleye mebnî politiķa mu'âmesi.	[i. mz] makyaveli zm. makyavel uşûl-i siyâseti. vicdân ve hüsn-i niyetden mu'arra siyâset. (mec) hâóin-âne ve yapma hareket.	nm. Makyavelcilik, sinsilik, hilekârlık.	[isim] Makyavelcilik	(DFT : Cilt II, sf. 327; KF: sf. 809; FBS: sf. 421)
malakit	<i>malacihte</i>	s. f. bir nev'î-i yeşil bakır taşı.	[i. mz] yeşil tamarlı bakır taşı. bir nev'î-i yeşil sumâķi.	nf. yerb. malakit, bakırtaşı.	[isim, kimya] Yeşil renkli, yontulup parlatılabile n, doğal bakırlı, hidratlı karbonat, bakır taşı	(DFT : Cilt II, sf. 339; KF: sf. 822; FBS: sf. 426)
manda (II)	<i>mandat</i>	s. m. emr. vekâlet, vekâlet emri kağıdı, vekâlet-nâme. havâle tezkiresi. ihzâr emri, ihzâr mürâselesi. habs emri.	[i. mz] vekâlet; (تج) havâle. teódiye senedi. manda. teódiye emri.	nm. havale; vekâlet, vekillik; himaye, manda.	[isim, hukuk] Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra bazı az gelişmiş ölkeleri, kendi kendilerini yönetecek bir düzeye eriştirip bağımsızlıķa kavuşturunc aya kadar Birleşmiş Milletler Cemiyeti adına yönetmek	(DFT : Cilt II, sf. 348; KF: sf. 830; FBS: sf. 428)

					için bazı büyük devletlere verilen vekillik	
mandate r	<i>mandatair e</i>	<i>s. m.</i> vekil.	[i. mz] vekil, murahhaś.	n. vekil; savunucu.	[isim, hukuk] Mandacı	(DFT : Cilt II, sf. 348; KF: sf. 830; FBS: sf. 428)
mandolin	<i>mandolin e</i>	<i>s. f.</i> küçük tanbūra.	[i. ms] mandolin denilen sâz.	nf. mandolin.	[isim, müzik] İkişer ikişer aynı değerde dört çift telli, kısa saplı bir çalgı	(DFT : Cilt II, sf. 348; KF: sf. 831; FBS: sf. 428)
manej	<i>manège</i>	<i>s. m.</i> at taʕlîmi, ata baş öğretme. at taʕlîmi meydâni, at taʕlîm-hânesi. ʕamel, hâreket, şîve ü refâr.	[i. mz] manej taʕlîmi. manej meydâni. beygirle döndürilen dolâb.	nm. at eğitim yeri; at eğitimi; atlıkarınca; mec. düzen, dolap, tuzak, hile.	[isim, spor] 1) At eğitimi 2) Bu eğitimin yapıldığı yer 3) Binicilik gösterilerini n tümü	(DFT : Cilt II, sf. 349; KF: sf. 831; FBS: sf. 428)
mangane z	<i>manganès e</i>	<i>s. f.</i> rengi kıra māʕîl ve gevrek olan bir nevʕ-i maʕden.	[i. mz] manganez maʕdeni.	nm. kim. manganez.	[isim, kimya] Atom numarası 25, atom ağırlığı 54,93, yoğunluğu 7,39 olan, 1244 °C'de eriyen, doğada oksit durumunda bulunan, çeliği sertleştirmek için kullanılan, çok sert ve kırılgan bir element, mangan (simgesi Mn)	(DFT : Cilt II, sf. 349; KF: sf. 832; FBS: sf. 428)

mani	manie	s. f. cünün, mecnūnlık, cünün-ı matbağ, manya. delülük, cünün.	[i. ms] zihniñ munhasıra n bir şeyöe şaplanmas ından Öibâret bir nev'Ö-i cinnet. merak. manya. ğarib, gülünc iÖtiyâd. ifrâta vardırılan ibtilâ.	nf. ruhb. manya, ayrıntı hastalığı, kaçıklık; tuhaf merak, garip alışkanlık.	[isim, ruh bilimi] Kişinin sevinç, güven ve her türlü etkinliğinin normal olmayan bir biçimde arttığı ruh hastalığı	(DFT : Cilt II, sf. 350; KF: sf. 833; FBS: sf. 429)
manipülasyon	manipulation	s. f. işleme, şanâÖat.	[i. ms] (k) el ile iÖmâl. (mec) süö-i istiÖmâl. hîle.	nf. elle yapılan işlem; el çabukluğu; kullanma; mec. hile, entrika, dalavere.	[isim] 1) İnsanları kendi bilgileri dışında veya istemedikleri hâlde etkileme veya yönlendirme 2) Seçme, ekleme ve çıkarma yoluyla bilgileri değiştirme 3) [ekonomi] Varlıkları yapıcı, açıklayıcı ve yararlı bir biçimde kullanma işi	(DFT : Cilt II, sf. 352; KF: sf. 834; FBS: sf. 429)
manken	mannequin	s. m. sâzdan mücessem süreti. kındırığdan bir nev'Ö-i seped, küfe.	[i. mz] uzun dar ve seyrek sepet. ağaçdan maÖmül ve üstüne elbise giydirilen insân vücûdu şeklinde büyük kuşla, manken. büyük kadın	nm. küçük sepet; manken; (mağaza vitrininde) insan heykeli, manken; mec. kukla kimse, iradesiz kişi.	[isim] 1) Genellikle modaevlerin de giysileri alıcılara gösterme işiyle görevli kimse, model 2) Ressam ve heykeltıraşların gereklikçe model	(DFT : Cilt II, sf. 352; KF: sf. 834; FBS: sf. 429)

			terzi- hānelerind e elbiseleri giyerek müşteriler e teşhîr iden kadın, kıŷ. bostan korkuluĝı. (mec) mesleksiz adam, kuĝla.		olarak kullandıkları , türlü biçimleri alabilen eklemlî, çoĝunlukla tahtadan yapılmış insan veya hayvan örneĝi 3) Terzilerin, giysi denemek, sergilemek için kullandıkları insan vücudu biçimindeki tahta, mukavva vb. kalıp	
mansiyo n	mention	s. f. zıkr, añma, añmaĝlıĝ.	[i. ms] zıkr; teŷkār.	nf. zikretme, adını anma, sözünü etme; kısa not; (sınavda) not derecesi; mansiyon.	[isim] Bir yarışmada konulan ödüle yeterli nitelikte görülmemek le birlikte, anılmaya deĝer bulunan kimseye veya esere verilen derece	(DFT : Cilt II, sf. 391; KF: sf. 868; FBS: sf. 441)
manşet	manchette	s. f. yeñ ucu, eteĝi.	[i. ms] kolluĝ. danteleli gömlek kolluĝı. bileĝi şiddetle şıkarak ñusûle getirilen kırmızı dāóire. (istihzā tarîĝiyle) kelepçe. gazetelerd e birinci şahîfeniñ	nf. (gömlekte) kol aĝzı, manşet; şak. kelepçe; (gazetede) manşet.	[isim] 1) Gömleĝin kol aĝzına geçirilen, genellikle çift katlı kumaştan yapılan bölüm, kolluk 2) Gazetelerin ilk sayfasına iri puntolarla konulan başlık 3) [spor] Voleybolda	(DFT : Cilt II, sf. 348; KF: sf. 830; FBS: sf. 428)

			baş tarafına büyük harflerle yazılan ser- levhalar.		topa vuruş biçimi	
manşon	manchon	s. m. kolçağ, elleri soğukdan saklayacak kürk.	[i. mz] kadınların ellerini soğukdan muhafaza için kullandıkları yuvarlak el kürki, manşon. iki borununu uclarını birleştiren eğme mahşûs bilezik, zıvana. lamba fitilini üstüne takılan şibh-i mahrûti gömlek, manşon. mil yuvası. nâkil-i hareket ağaçlarını birleştiren zıvana, kovani bilezik.	nm. manşon, el kürkü; iki boruyu birleştiren bilezik; (lüks lambasında) gömlek.	[isim] 1) Elleri soğuktan korumak için kullanılan astarlanmış kürk, el kürkü 2) [teknik] Ek bileziği	(DFT : Cilt II, sf. 348; KF: sf. 830; FBS: sf. 428)
mantin	mantille	s. f. küçük kereke, karılara mahşûs bir nev'î-i omuz geyisi.	[i. ms] ispanyol kadınların başlarını örttikleri uzun ipek atkı.	nf. ipek ya da dantel eşarp.	[isim, eskimiş] Canfese benzeyen bir tür ipekli kumaş	(DFT : Cilt II, sf. 355; KF: sf. 836; FBS: sf. 430)
manto	manteau	au fig. örtü, libâs.	[i. mz] manto. kaput. (mec) sütire.	nm. manto, palto; davlumbaz.	[isim] Kadın paltosu	(DFT : Cilt II, sf. 355; KF:

			yağmurluk . behāne, vesile. siper. şûret-i zâhire.			sf. 836; FBS: sf. 430)
manuel	<i>manuel</i>	<i>adj.</i> el ile olan, el işe işlenen.	[s] el ile yapılan, el iş. el işine müteÖalli k.	<i>adj.</i> elle yapılan; elleriyle çalışan. n. el işçisi.	[isim] 1) El kitabı 2) [sıfat] Elle işletilen	(DFT : Cilt II, sf. 355; KF: sf. 836; FBS: sf. 430)
manyak	<i>maniaque</i>	<i>adj. com.</i> mecnûn, deli, dîvâne.	[s-i] (t) bir merâka mübtelâ; māniyâöi. merâklı. mütevehhi n. ğarîb tabîÖatlı adam.	<i>adj.</i> tuhaf merakla ilgili. n. <i>adj. n.</i> tuhaf merakı olan, manyak.	[sıfat] 1) Maniye yakalanmış (hasta) 2) [mecaz] Gülünç, garip, şaşırtıcı davranışları olan (kimse) 3) [ünlem, hakaret yollu] "Aptal, çılgın, dengesiz, deli" anlamlarında bir seslenme sözü	(DFT : Cilt II, sf. 350; KF: sf. 832; FBS: sf. 429)
manyetik	<i>magnetiğ uê</i>	<i>adj. com.</i> mıknatısa müteÖallık, mıknatısı.	[s] mıknatıs.	<i>adj.</i> manyetizmayla ilgili; mıknatıslı, manyetik; mec. büyüleyici.	[sıfat, fizik] 1) Mıknatısla ilgili, kendinde mıknatıs özellikleri bulunan 2) [isim, bilişim] Yüzeyine manyetik kayıt yoluyla bilginin depolanabil diği mıknatıslana bilir kaplaması olan plak şekli	(DFT : Cilt II, sf. 331; KF: sf. 815; FBS: sf. 422)

					tabaka	
manyetizma	<i>magnétisme</i>	<i>s. m.</i> mıknatıslık, mıknatıs kuvveti, hâşsiyyeti.	[i. mz] manyetizma. mıknatıs.	nm. mıknatıslık, manyetizma; fiz. mıknatıs konusu; manyetizma; büyüleme, etkileme.	[isim] 1) Mıknatıs özelliklerini n bütünü 2) Fiziğin bu özellikleri inceleyen bölümü 3) Telkin ve hipnozla bir kimseyi etkileme	(DFT : Cilt II, sf. 331; KF: sf. 815; FBS: sf. 422)
manyezi	<i>magnésie</i>	<i>s. f.</i> magnezya, lübân'ül- Öazrâ.&manisa, mensa.	[i. ms] magneziya, hâmiş-ı magnezyum.	nf. kim. magnezyum oksit, manyezi.	[isim, tıp] İç sürdürücü olarak kullanılan, beyaz renkli, suda az eriyen, hiçbir tadı olmayan, magnezyum oksidinin bir adı	(DFT : Cilt II, sf. 331; KF: sf. 815; FBS: sf. 422)
mareşal	<i>maréchal</i>	<i>s. m.</i> na'öl-bend, demirci. <i>Maréchal de France</i> ser- Öasker, marşal.	[i. mz] müşir.	nm. mareşal.	[isim, askerlik] 1) En yüksek askerî rütbe 2) Bu rütbede bulunan general, müşir	(DFT : Cilt II, sf. 360; KF: sf. 841; FBS: sf. 431)
marinat	<i>marinade</i>	<i>s. f.</i> tavda pişmiş sirkeli et.	[i. ms] şalamureye konulmuş et. şalamura. ba'öz-ı yemeklere konan sirke, zeytün yağı ve sâoireden mürekkeb şalçe.	nf. salamura; salamura et.	[isim] Av hayvanlarını n, balığın ve diğer et türlerinin daha lezzetli olması ve yumuşaması için baharatlarda n hazırlanan bir sos türü	(DFT : Cilt II, sf. 362; KF: sf. 843; FBS: sf. 432)
marj	<i>marge</i>	<i>s. f.</i> kenâr, uc, kağıduñ kenârı, hâmiş.	[i. ms] der-kenâr. hâşie. kenâr. bir şahîfeniñ etrafında boş	nf. sayfa kenarı; kenar; kolaylık, rahatlık; pay, ihtiyat payı.	[isim] 1) Sınır 2) Yazılmış veya basılı bir kağıdın kenarında bırakılmış	(DFT : Cilt II, sf. 360; KF: sf. 842;

			bırakılan kenār. yazılmış bir şahifeniñ sağ veyā solundaki beyāz kısım. (mec) ser- bestī, ser- bestī-i h̄areket. (ﻻ) karşılık. bir tahriṛāt, mektūbda, elḳāb ile metn arasındaki boş kısım.		boşluk 3) [ekonomi] Pay	FBS: sf. 432)
marjinal	marginal	<i>adj.</i> kâğıduñ kenārında yazılmış.	[s] kitābıñ mektūbuñ h̄āşiyesine, kenārına, üst tarafına yazılmış.	<i>adj.</i> sayfa kenarında olan; coğ. kıyıda olan; ikinci derecede olan, sıradan. □ n. marjinal, toplum dışı yaşayan.	[sıfat, matematik] 1) Birimleri matematik anlamda değişken olabilen 2) [mecaz] Aykırı	(DFT : Cilt II, sf. 360; KF: sf. 842; FBS: sf. 432)
marke	marqué	damğalu, damgalanmış, nişānlu, nişānı var, mevsūm.	[s] āşikār, belli. Ōayān. marḳalı, damğalı. işāret-i mahşūsa ile tefriḳ idilmiş. muŌayyen .	<i>adj.</i> damgalı, işaretli, belirtilmiş; belirgin; damgalı, marka konmuş; yüzü buruşuk.	[sıfat] İşaretlenmiş, belirtilmiş	(DFT : Cilt II, sf. 364; KF: sf. 846; FBS: sf. 433)
marki	marquis	s. markiz, rütbe ismi_ laḳabı.	[i. mz] marki. (mec) kendine bir kibār süsi viren, Ōazametli tavrılar taḳınan adam.	nm. marki; mec. büyüklük taslayan kimse.	[isim] Bazı Batı devletlerinde kont ile dük arasındaki bir soyluluk unvanı	(DFT : Cilt II, sf. 365; KF: sf. 847; FBS: sf. 433)
markiz	marquise	s. f. bez çadırı.	[i. ms] marki zevcesi veyā kıızı. markiz.	nf. marki karısı, markiz; kapı sundurması; uzun taşlı yüzük.	[isim] 1) Markinin karısı 2) İki kişilik, alçak,	(DFT : Cilt II, sf. 365; KF:

			(mec) kendine bir ehemmiye t-i mahsûsa viren, ažamet taşlayan kadın.&[i. ms] kapu şaçağı. tente. şimendöfe r istasyonlar ında tramvay tevağkuf mahallerin de yapılan üsti camlı şundurma. sāye-bān. dāhilī taḳṣīmātı olan büyük çadır, otağ. yağmurda n muhāfaža için kapunıñ üstüne yapılan camlı veyā cāmsız oymalı şaçağ. bir nev'Ø-i şemsiye. çadır etekliğı. taş evi bādem şeklinde uzun yüzük. bir nev'Ø-i koltuğ şandalyesi. (Øāmiy- āne).		oldukça geniş koltuk 3) [mimarlık] Bir kapı veya pencere önünde yağmurdan korunmak için yapılan saçak	sf. 847; FBS: sf. 433)
markör	marqueur	s. m. damgacı.	[i] tamgacı. marğacı.	nf. markacı, damgacı, damga vuran. ∅ nf.	[isim] Önemli ibareleri	(DFT : Cilt II, sf.

			işāret koyucu. (i. ms) damğa makinesi.	damga aleti. □ nm. sp. golcü; sayı yapan kişi.	veya dikkati çekmek istenilen yerleri işaretleme yarayan kalem	365; KF: sf. 847; FBS: sf. 433)
marn	marne	s. f. kireclü toprak.	[i. ms] toprağı ıslāh için kullanılan kireçli beyāz balçık. marn.	nm. yerb. marn, kireçle karışık balçık.	[isim, madencilik] Çok ince taneli kil minerallerin den ve kalsitin değişik oranlardaki karışımından oluşan tortul kayaç, pekmez toprağı	(DFT : Cilt II, sf. 363; KF: sf. 845; FBS: sf. 433)
maroken	maroquin	s. m. sahtiyān, kösele.	[i. mz] maroken, sahtiyān, keçi derisi.	nm. maroken deri; bakanlık; bakanlık makamı.	[isim] 1) Fas'ta işlenen yumuşak bir çeşit keçi derisi 2) Üzerine benekler basılarak marokene benzetilen koyun derisi 3) [sıfat] Bu deriden yapılmış veya bu deriyle kaplanmış	(DFT : Cilt II, sf. 363; KF: sf. 845; FBS: sf. 433)
maron	marron	s. m. iri kestāne, brusa kestānesi.	[i. mz] büyük kestāne. kestāne fişengi. [s] yabānî. firāri köle. ābık. (mec) tezķiresiz icrā-yı şanÖāt iden eśnāfa denir. kestāne renginde olan. [i. mz]	nm. kestane; kestane fişegi; denetleme markası; yumruk; kestane rengi. □ adj. inv. kestane renginde.	[isim] 1) Kestane rengi 2) [sıfat] Bu renkte olan	(DFT : Cilt II, sf. 365; KF: sf. 847; FBS: sf. 433)

			kestāne rengi. gizlice başılan kitāb, eşer. eşyā şandıkları na, balyaların a marķa h�arfleri yazmak i�in bakırdan oyulmuş harf.			
Mars (II)	<i>mars</i>	<i>s. m.</i> merri�h, merri�h, behr�m. fele���n cell�di. mart, ���r. demir.	[i. mz] mart ayı. meri�h seyy�resi. es���rde harb il�hi.	nm. mart.	[isim, g�k bilimi] G�neşe olan uzaklı�ı, yerin g�neşe olan uzaklı�ından daha �ok olan dış gezegenlerin ilki olan kızıl gezegen, Merih	(DFT : Cilt II, sf. 365; KF: sf. 848; FBS: sf. 433)
marş	<i>marche</i>	<i>s. f.</i> y�riş, y�r�yiş, reviş, gidiş. meşye, meş�. hareket. alay. alay�n y�vmesi. <i>au</i> <i>fig.</i> tavraniş, s�l�k, hareket. d�z�l�ş, siy��. başmak, ayak. nerd�b�n ayakları.	[i. ms] y�r�me, seyr. meş�, gidiş. reft�r.&[i. ms] merdiven başama�ı. &[i. ms] va�tiyle �ud�d boyundaki ey�letlere virilen ism.	nf. y�r�y�ş; işleme, işleyiş, �alışma; basamak; seyir, gelişme; m�z. marş; hayvan izi; esk. u� beyli�i.	[isim] 1) Ritmi, y�r�yen bir kimsenin veya toplulu�un adımlarını hatırlatan m�zik par�ası 2) Bir toplulu�u simgelemek i�in d�zenlenmiş m�zik par�ası 3) Otomobil, kamyon vb. motorlu ara�larda motoru işletme d�zeni 4) [�nlem] Askerlikte y�r�y�şe ge�mek i�in	(DFT : Cilt II, sf. 358; KF: sf. 840; FBS: sf. 431)

					verilen komut	
marşand iz	marchandise	s. f. bâzîr-gânın mālî, metâ'Ö, māl, emvâl-i ticâret. bâzâr-gânlık, ticâret.	[i. ms] ticâret emti'âsı. māl, metâ'Ö.	nm. ticaret eşyası, mal.	[isim] Yük treni	(DFT : Cilt II, sf. 358; KF: sf. 840; FBS: sf. 431)
martir	martyre	s. şehîd. işkence çeken.	[i] şehîd. çok işkence ve Öazâb çeken kimse. (s) şehîd.	n. adj şehit; (düşünce/inanç için) kurban; dertli, acılı.	[isim] Şehit	(DFT : Cilt II, sf. 367; KF: sf. 849; FBS: sf. 434)
masif	massif	adj. kalın, kalın. kaba, yoğun.	[s] toplu. kitle hâlinde. som. yek-pâre. kaba, şaķil. (i. mz) som kâr-gîr. ormanıñ sık tarafı. bir esâs tepe etrâfında toplanan tepeler ve şırtlardan mürekkeb kitle: kitle-i cebel.	adj. iri, kaim, kocaman; som; büyük; yoğun. □ nm. som yapı; sık ağaçlık; dağ çemberi.	[sıfat] Kütlesi, görünürdeki bütün hacmi kaplayan, kaplama veya doldurma olmayan, som	(DFT : Cilt II, sf. 368; KF: sf. 851; FBS: sf. 435)
masiko	massicot	s. m. sır.	[i. mz] çanaķ saprı yapmak için kullanılan masiko. kitâb, kâğıd kesmeģe mahşûs makineli bıçaķ; bıçaķ makinesi.	nm. kâğıt keskisi; kim. kurşun oksit, masiko.	[isim, kimya] Rengi kırmızı ile sarı arasında deģişen, doğal kurşun oksit (PbO)	(DFT : Cilt II, sf. 368; KF: sf. 851; FBS: sf. 435)
mask	masque	s. m. sûret, muķavvâdan	[i. mz] maske.	nm. maske; yüz kalıbı; yüz	[isim] Genellikle	(DFT : Cilt

		tebdîl sûreti, <i>Ö</i> âriyetî yüz, yapma yüz, çehre-i <i>Ö</i> âriyet. tebdîl sûretiyle geyinmiş kimesne. mashara. <i>au fig.</i> sûret-i <i>ž</i> ähire, tašannu ^Ö .	hicāb. niķāb. maskara. maskeli adam. siper. örtü. (mec) çehre, şimā. muğaffil sûret-i <i>ž</i> ähire. (as) top siperi. setr ü ihfā. kapaķ. kalem-kār oyma kalemî.	ifadesi; maskeli kişi; çehre, yüz; deri kremi; siper; mec. aldatıcı görüntü, perde.	ölünün yüzüne uygulanarak elde edilen yüz kalıbı	II, sf. 367; KF: sf. 850; FBS: sf. 434)
maske	<i>masqué</i>	<i>Ö</i> âretî yüz geymiş.	[s] mestür. maskeli. (mec) gizli.	adj. maskeli, örtülü.	[isim] 1) Boyalı karton, kumaş veya plastikten yapılan ve başkalarınca tanınmamak için yüze geçirilerek kullanılan yapma yüz 2) Korunmak için özel olarak yapılp yüze geçirilen şey 3) Yüz ve boyun güzelliği için cilde sürülen krem, macun vb. şeyler 4) [mecaz] Gerçek duyguları veya bir şeyin gerçek görünüşünü gizleyen aldatıcı görünüş, davranış 5) [ruh bilimi] Kişinin oynadığı rol	(DFT : Cilt II, sf. 368; KF: sf. 850; FBS: sf. 434)

					veya hem kendisine hem de çevresine karşı takındığı davranış	
maskülen	masculin	<i>adj.</i> erkeğün, zükür.	[s] müzekker. erkek.	<i>adj.</i> erkekle ilgili; erkekçe, erkeksi; erkeğe ait; dilb. eril. □ nm. dilb. erillik.	[sıfat] Erkeksi	(DFT : Cilt II, sf. 367; KF: sf. 850; FBS: sf. 434)
mason	maçon	<i>s. m.</i> yapıcı, yapıcı, dıvārcı, bennā.	[i. mz] dıvārcı; yapıcı. renc-ber.	nm. duvarcı; mason. □ <i>adj.</i> kendi yuvasını kendi yapan.	[isim] Masonluk derneği üyesi, farmason	(DFT : Cilt II, sf. 328; KF: sf. 811; FBS: sf. 421)
mat (II)	mat	<i>adj.</i> sonuk, silinmemiş, cilāsız. katı, keşāfetlū, keşif. mat. bir kimesneyi mat etmek.	[i. mz] şatranc oyununda mat itme. mat.&[s] donuk. perdahtsız; mat, boğuk. ešamm.	<i>adj.</i> donuk, mat.&nm. (satrançta) mat.	[sıfat] Parlak olmayan, donuk	(DFT : Cilt II, sf. 369; KF: sf. 852; FBS: sf. 435)
matador	matador	<i>s. m.</i> bellū başlu.	[i. mz] kağıd oyununda büyük koz. ispanyada boğa güreşçisi. (mec) godaman; muŕteber āndan olan.	nm. matador, boğayı öldüren güreşçi; kon. kodaman.	[isim] Boğa güreşçisi, toreador	(DFT : Cilt II, sf. 369; KF: sf. 852; FBS: sf. 435)
matematik	mathématique	<i>adj. com.</i> riyāzī. istidlāl olunmuş, müberhen.	[i. ms] Ŗlūm-ı riyāziye.& [s] Ŗlūm-ı riyāziyeye müteŖalli k. riyāzī.	<i>adj.</i> matematikle ilgili, matematiksel; kon. kesin.	[isim] 1) Aritmetik, cebir, geometri gibi sayı ve ölçü temeline dayanarak	(DFT : Cilt II, sf. 370; KF: sf. 854; FBS: sf. 435)

			(mec) tām, şāḥiḥ. ḳat'Öj.		niceliklerin özelliklerini inceleyen bilimlerin ortak adı, riyaziye 2) [sıfat] Sayıya dayalı, mantıklı, ince hesaba bağlı	sf. 436)
matemat isyon	mathémat icien	s. m. ehl-i Öilm-i riyāzi.	[i] riyāzi, riyāziyünd an olan.	n. matematikçi.	[isim] Matematikle uğraşan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 370; KF: sf. 854; FBS: sf. 436)
materyal	matériel	adj. heyūlānī, māddī, cismānī, cevherī. ḳaba, yoğun, ḡaliż. au fig. künd Öaḳllu, keşif'ül-Öaḳl. s. m. mevāddī, māddī harb u ḳitāl.	[s] māddeden mürekkēb, māddī, cismānī. (mec) ḳaba, şaḳīl māddiyet- perest. şehvānī.	adj. maddi; elle tutulur, somut; geçimle ilgili; paraya dayalı; mec. ruhsuz.&nm. gereç, malzeme. ∅ nf. geçim.	[isim] 1) Gereç 2) Yazılı, sözlü, görüntülü, kaydedilmiş her türlü belge	(DFT : Cilt II, sf. 370; KF: sf. 853; FBS: sf. 435)
materyal izm	matérialis te	s. m. mu'Öteḳid Öalā vücūd'ül- māddeti feḳat.	[s] māddiyyū na Öāōid. (i-s) māddiyyūn dan olan adam. māddiyet- perest. māddiyyātd an başḳa bir şeyōe inanmayan .	n. adj. materyalist, maddeci.	[sıfat, felsefe] Materyalizm den yana olan (kimse veya görüş), maddeci	(DFT : Cilt II, sf. 370; KF: sf. 853; FBS: sf. 435)
materyal izm	matérialis me	s. m. mezheb'ül- mu'Öteḳidīn Öalā vücūd'ül- māddetü feḳat.	[i. mz] māddiyyūn mesleḡi. māddiye.	nm. materyalizm, maddecilik, özdekçilik.	[isim, felsefe] Dünyada, yalnızca maddenin varlığını kabul eden, Tanrı, ruh vb. manevi kavramları ret ve inkār	(DFT : Cilt II, sf. 370; KF: sf. 853; FBS: sf. 435)

					eden felsefî görüş, maddecilik, özdekçilik	
matine	matinée	<i>s. f.</i> şabâh vaḳti, şabâh, şubh-gâh.	[i. ms] şabâh. sabâh'dan öğleye kadar olan vaḳt.	nf. sabah vakti; öğleden sonra yapılan gösteri, gündüz gösterisi.	[isim] Gündüz gösterimi	(DFT : Cilt II, sf. 372; KF: sf. 854; FBS: sf. 436)
matmaze I	mademoiselle	<i>s. f.</i> kız, kadıncık, hatuncık.	[i. ms] kocaya varmamış kızlara virilen Öunvandır . küçük hanım, madmazel.	nf. esk. kral kızı; evlenmemiş bayan, hanım kız.	[isim] Türkçede evlenmemiş Hristiyan kızlar için "bayan" sözü yerine kullanılan bir söz	(DFT : Cilt II, sf. 329; KF: sf. 813; FBS: sf. 421)
mayo	maillot	<i>s. m.</i> kundaḳ, bakırdaḳ.	[i. mz] çocuk kundaḳı. dar ve vücûda yapışık fanila don veyâ gömlek. mayyo. ilk çocukluḳ devri.	nm. çocuk kundaḳı; mayo; sp. forma; vücudu saran giysi; mec. bebeklik, küçüklük.	[isim] Genellikle denize girerken ten üzerine giyilen, vücudun gerekli kısımlarını sıkıca örten giysi	(DFT : Cilt II, sf. 332; KF: sf. 818; FBS: sf. 423)
meç (I)	mèche	<i>s. f.</i> fitil, fitile.	[i. ms] fitil. saç demeti. burḡı, turbüşon ve sâôireniñ delik açmaḡa mahşûs helezoni ucı.	nf. burgu ucu; saç tutamı, saç örgüsü; fitil; kırbaç ucu; den. bocurgat ekseni.	[isim] Süngü gibi yalnız batırılarak yaralamaya yarayan, kısa, düz ve ensiz kılıç	(DFT : Cilt II, sf. 376; KF: sf. 858; FBS: sf. 437)
medikal	médical	<i>adj.</i> hâkimliğe müteâallik.	[s] tıbbî.	adj. tıpla ilgili; tıbbî.	[sıfat] 1) Tıbbâ ait, tıpla ilgili 2) İyileştiren, sağaltan	(DFT : Cilt II, sf. 379; KF: sf. 860; FBS: sf. 438)

meditasyon	méditation	<i>s. f.</i> düşünme, tefekkür, mütâla'â. murâkabe.	[i. ms] derin tefekkür ve mülâhaza. tehayyül. murâkabe.	nf. düşünceye dalma; derin düşünme; düşünce.	[isim, ruh bilimi] Dalınç	(DFT : Cilt II, sf. 380; KF: sf. 860; FBS: sf. 438)
mediyastin	médiastin	<i>s. m.</i> hicâb.	[i. mz] [t] göğsi ikiye ayıran hâciz; hîz-i müşelleş.	nm. hek. iki akciğer arasındaki bölge.	[isim, anatomi] Göğsün, yanlardan akciğerler, önden göğüs kemiği, arkadan omurga ile sınırlanan orta bölgesi	(DFT : Cilt II, sf. 378; KF: sf. 860; FBS: sf. 438)
medyum	médium	<i>s. m.</i> uzlaştırma şüreti, çâre.	[i. mz] vasıta-i tesviye. çâre. hadd-i mutavassıt . ispritizma cılara göre insânlarla ervâh arasında vâsitalık iden kimse; vâsit, medyum.	nm. ruhb. medyum; müz. orta ses, tizle pes arası ses.	[isim] Ruh ötesi iletişim kurma deneylerinde , ruhlarla insanlar arasında aracılık ettiğini ileri süren kimse	(DFT : Cilt II, sf. 380; KF: sf. 861; FBS: sf. 438)
mekanik	mécanique	<i>adj. com.</i> vech-i kavâ'id-i 'ilm-i cerr'ûş-şikâle muvâfık. alçak, deniyy.	[i. ms] fenn-i mihaniki. fenn-i mihaniki kitabı. makine aksamının hey'et-i mecmu'ası. makine. (mec) tertibât. entrika, muhavvelât. (s) fenn-i mihanike müte'alli k, mihaniki.	adj. mekanik, makineyle yapılan; mekanikle ilgili; kendi kendine, otomatik. ∅ nf. mekanik bilimi; mekanizma; makine; mec. entrika, dolap.	[isim, fizik] 1) Kuvvetlerin maddeler ve hareketler üzerine etkisini inceleyen fizik dalı 2) [sıfat] Denge veya hareket kurallarıyla ilgili 3) [sıfat] Makine ile yapılan 4) [sıfat, mecaz] Düşünmede	(DFT : Cilt II, sf. 375; KF: sf. 857; FBS: sf. 437)

			hareket ve muvāzene kavāninine Ōāōid, müteŌalli k.		n yapılan	
melankoli	mélancolie	s. f. sevdā, kara sevdā, mālihülyā, melankoliya, kara şafra. tasa, kāsāvet.	[i. ms] hüzün, kāsāvet. mālihülyā. merāk. kara sevdā.	nf. melankoli, karasevda; iç sıkıntısı, iç kararması, hüznün, karamsarlık; karamsar düşünce; hüznünlü görünüm.	[isim, ruh bilimi] 1) Kara sevda 2) [mecaz] Hüzün	(DFT : Cilt II, sf. 382; KF: sf. 863; FBS: sf. 439)
melankolik	mélancolique	adj. com. sevdāvi, sevdāyi, sevdā-ger, sevdāviy'ül- mizāc. elem-i sevdāvi. tasalu, mağmūm, mükedder. göñül şıkcı, keder virici.	[s] endişe- nāk, sevdāvi. maḥzūn, mükedder. meḳyūs ve maḥzūn düşünen; merākli. hüzün- engiz. ğamm-ğın. (i) kara sevdāya mübtelā, dāōimā mağmūm ve maḥzūn kimse.	adj. n. karasevdayla ilgili; karamsar, kötümser, kaygılı, üzüntülü; melankolik, karasevda; üzüntü verici, hüznünlü.	[sıfat] 1) Kara sevdaya tutulmuş, kara sevdalı 2) [mecaz] Hüzün veren, hüznün belirtisi olan	(DFT : Cilt II, sf. 382; KF: sf. 863; FBS: sf. 439)
melas	mélasse	s. f. şeker şurūbı, şeker poşası _pekme zi.	[i. ms] şeker şerbeti. şeker poşalarınd an çıkarılan şurup kıvāmında mādde-i sükkeriye. melas. (Ōāmiy- āne) sefālet, idbār.	nf. şeker tortusu, melas; koyu çamur; güç durum, içinden çıkılmaz durum.	[isim] Şeker üretiminde, billurlaşan şeker alındıktan sonra kalan şekerli posa	(DFT : Cilt II, sf. 382; KF: sf. 864; FBS: sf. 439)
melodi	mélodie	s. f. āhenklü şadā _ses, lahn, elhān, nağamāt, hezc.	[i. ms] (müz) nağme. terāne. lahn. āhenk. (me c) tenāsüb,	nf. melodi, nağme, ezgi; kulak okşayan ses, hoş ses; āhenk, uyum.	[isim, müzık] Ezgi	(DFT : Cilt II, sf. 383; KF: sf. 864;

			letāfet.			FBS: sf. 439)
melon	<i>melon</i>	<i>s. m.</i> kavun, betih.	[i. mz] kavun. (mec) alık. ahmağ.	nm. kavun; melon şapka; kon. enayi.	[sıfat] Yuvarlak ve bombeli (şapka)	(DFT : Cilt II, sf. 384; KF: sf. 864; FBS: sf. 439)
menü	<i>menu</i>	<i>adj.</i> uvağ, <i>vulg.</i> ufağ, ince, yufka, rakış. <i>adv.</i> parça parça, ufağ ufağ. kıyma gibi ufağ ufağ toğramağ.	[s] ufağ, ince.	<i>adj.</i> ince, ufağ; önemsiz. □ <i>adv.</i> ufağ ufağ.&nm. yemek listesi, menü.	[isim] 1) Yenecek yemeklerin listesi 2) Sofraya çıkarılacak yemeklerin hepsi 3) [bilişim] Komut veya seçenek listesi	(DFT : Cilt II, sf. 391; KF: sf. 868; FBS: sf. 441)
merinos	<i>mérinos</i>	<i>s. m.</i> bir nevÖ- i ince yapaklı koyun.	[i. mz] ispanyanın merinos koyunu, bunun yapağısı. merinos yününden yapılan kumaş.	nm. merinos koyunu; merinos yünü; merinos yününden kumaş.	[isim, hayvan bilimi] 1) Uzun, çok ince, beyaz ve bol tüylü yapağısında n dokumacılık ta yararlanılan bir koyun cinsi, merinos koyunu (Ovis aries hispanica) 2) Bu koyundan elde edilen yün 3) [sıfat] Bu yünden yapılmış olan	(DFT : Cilt II, sf. 395; KF: sf. 871; FBS: sf. 442)
Merkür	<i>mercure</i>	<i>s. m.</i> Ötārid, yazıcı, tır, zādūs, zādüş. cive, jive, zıbağ. <i>au fig.</i> püzer-venk. evkāt-ı muÖayyenede	[i. mz] (hey) Ötārid.& [i. mz] zıbağ, cive. (mec) vāsita,	nm. kim. cıva.	[isim, gök bilimi] Güneş sisteminin güneşe en yakın olan gezegeni, Utarit	(DFT : Cilt II, sf. 394; KF: sf. 870; FBS:

		müretteben žuhūr iden havādiš-nāme.	sā'ī, kılāguz. meyāncı.			sf. 442)
mersi	merci	s. f. emān, meded, Ōafv.&s. masc. şükr, teşekkür.	[i. ms] emān, merhāmet. &[i. ms] teşekkür.	nm. teşekkür, teşekkür etme. ☐ excl. teşekkür ederim. ☐ nf. acıma; iyilik, lütuf.	[ünlem] "Teşekkür ederim" anlamında kullanılan bir söz	(DFT : Cilt II, sf. 393; KF: sf. 870; FBS: sf. 442)
mesaj	message	s. m. haber, peygām, peyām, sipariş, meómüriyyet tebliği, tebliğ olunacak mādde.	[i. mz] haber işāli. sipāriş. sā'īlik. beyān- nāme. emr-nāme. tebliğ-i resmī. nāme.	nm. mesaj, bildiri; ileti; elçilik, ulaklık.	[isim] 1) Bir devlet büyüğünün, bir sorumlunun belirli bir olay veya durum dolayısıyla ilgililere gönderdiği bildiri 2) İleti 3) [mecaz] Yazı veya sözle anlatılması amaçlanan duygu, düşünce	(DFT : Cilt II, sf. 399; KF: sf. 874; FBS: sf. 443)
mesen	mécène	s. m. ma'ārifete şāhiblik iden, hāmiy'ül- me'ārif.	[i. mz] me'ārif- perver. Ōulemā ve üdebā hāmisi.	nm. sanatçı ve bilimadamım koruyan kimse, sponsor.	[isim] Sanat ve bilim adamlarını koruyan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 375; KF: sf. 858; FBS: sf. 437)
metafizik	métaphysi que	s. f. Ōilm-i kelām. adj. com. fevķ'ut- tabi'Ōat, muhayyel, muğlak.	[i. m] hikmet-i mā ba'Ōd'ut- tabi'Ōa. metafizik. mā ba'Ōd'ut- tabi'Ōat. Ōilm-i hikmet. hikmet-i ilāhī. (s) hayālī.	nf. fel. metafizik, fızikötesi. ☐ adj. metafizikle ilgili; soyut.	[isim, felsefe] Doğa ötesi	(DFT : Cilt II, sf. 402; KF: sf. 877; FBS: sf. 444)

metafor	<i>métaphore</i>	<i>s. f.</i> istiÖäre, mecâz, mecâze.	[i. ms] (ed) mecâz; istiÖäre.	nf. ed. istiare, eğretileme.	[isim, edebiyat] Mecaz	(DFT : Cilt II, sf. 402; KF: sf. 871; FBS: sf. 444)
metaforik	<i>métaphorique</i>	<i>adj. com.</i> mecâzi, istiÖâri.	[s] mecâzi, müsteÖâr.	adj. istiareli, eğretilmeli; eğretilmeyle dolu.	[sıfat] Metafor ile ilgili, metafora ait	(DFT : Cilt II, sf. 402; KF: sf. 871; FBS: sf. 444)
metal	<i>métal</i>	<i>s. masc.</i> maÖden, mühl.	[i. mz] maÖden. (mec) mizâc, seciye, tabiÖat.	nm. maden; mec. öz, cevher.	[isim, kimya] 1) Çok yüksek elektrik ve ısı iletkenliği, kendine özgü parlaklığı olan, oksijenli birleşimiyle çoğunlukla bazik oksitler veren madde, maden 2) Dizgi makinelerin de satırları oluşturmak için eritilen antimon ve kurşun alaşımı	(DFT : Cilt II, sf. 401; KF: sf. 871; FBS: sf. 443)
metalik	<i>métallique</i>	<i>adj. com.</i> maÖdeni, maÖdenli.	[s] maÖdeni, nakdi, altın ve gümüşden akçe nevÖinde olan.	adj. madeni, madenden yapılmış; madenle ilgili, madensel; madeni andıran.	[sıfat] 1) Madensel, madenle ilgili 2) Madenden yapılmış, madenî 3) Metal gibi parlak olan	(DFT : Cilt II, sf. 401; KF: sf. 871; FBS: sf. 443)

metalürji	<i>métallurgie</i>	<i>s. f.</i> ma'ûdencilik, ûilm'ül-me'ûadin.	[i. ms] şanāyi'û-i ma'ûdeniy e. ma'ûadini ñ ihrāc, kāl, izābe ve taşfiye ûameliyāt ı şan'ûatı.	nf. maden sanayi, madencilik.	[isim, kimya] Metal bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 402; KF: sf. 871; FBS: sf. 444)
metalürjik	<i>métallurgique</i>	<i>adj.</i> ma'ûdencilige müte'ûallik.	[s] şanāyi'û-i ma'ûdeniy eye dāoir. istihsāl-i ma'ûdeniy e müte'ûallik.	adj. maden sanayisiyle ilgili, madencilikle ilgili.	[sıfat, kimya] Metal bilimi ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 402; KF: sf. 871; FBS: sf. 444)
metamorf	<i>métamorphose</i>	<i>s. f.</i> tebdil-i şekl_şüret, başka şürete dönme, istihsāl. <i>au fig.</i> başka hāle dönme, tebeddül teğ yyür-i hāl.	[i. ms] şekl ve şüretiñ teğayyürü. tenāsüh. (tt) istihsāl. (mec) bir kimseniñ şüret, hāl ve ahlākında hüşüle gelen harik'ül- ûade tebeddül.	nf. biy. başkalaşım, başkalaşma; biçim ve yapı değiştirme.	[isim, biyoloji] Başkalaşma	(DFT : Cilt II, sf. 402; KF: sf. 871; FBS: sf. 444)
metastaz	<i>métastase</i>	<i>s. f.</i> ûaks'ül- mādde.	[i. ms] (t) intikāl-i maraż.	nf. hek. hastalığın vücutta yer değiştirmesi, sıçrama, ötegöç, metastaz.	[isim, tıp] Yayılma	(DFT : Cilt II, sf. 402; KF: sf. 877; FBS: sf. 444)
meteor	<i>météore</i>	<i>s. m.</i> āşār-ı ûulviye, ûalāmet-i semāviye.	[i. mz] ûalā'ûim-i cevviye. hadeşe-i havā'ûiye. (mec) muvaqqat bir devrde büyük bir şa'ûşa'ûa ile	nm meteor, göktaş; mec. ünü birden parlayıp sönen kişi.	[isim, gök bilimi] 1) Atmosfer içinde oluşan sıcaklık değişmeleri, rüzgār, yıldırım, yağmur, dolü vb.	(DFT : Cilt II, sf. 403; KF: sf. 877; FBS: sf. 444)

			parlayan, hâız-i nüfûz olan adam.		olaylara verilen genel ad 2) Gök taşı	
meteorol oji	météorolo gie	s. f. Ölüm-i Öalâim-i semâviye.	[i. ms] hikmet-i tabîiyyede Öalâim-i cevviye bahşi.	nf. meteoroloji.	[isim] Atmosfer içinde oluşan sıcaklık değişmelerin i, rüzgâr, yıldırım, yağmur, dolu vb. olayları inceleyen fizik dalı, hava bilgisi	(DFT : Cilt II, sf. 403; KF: sf. 877; FBS: sf. 444)
meteorol ojik	météorolo gique	adj. commun. Öalâim-i semâviyyeye müteallik.	[s] cevvi. Öalâim-i cevviyeye müteallik.	adj. meteorolojik.	[sıfat] Meteoroloji ile ilgili olan	(DFT : Cilt II, sf. 403; KF: sf. 877; FBS: sf. 444)
metis	métis	adj. iki şoylu, müvellid.	[s] melez. halâş.	adj. n. melez; karışık.	[sıfat, biyoloji] Melez	(DFT : Cilt II, sf. 403; KF: sf. 878; FBS: sf. 444)
metodik	méthodiq ue	adj. com. oranlu, usullü, tertîbli, şan'atlu, müsnâ'at.	[s] usulü. muntazam. usul ü kâideye tevfiķān. müretteb.	adj. belli yöntemle göre, metotlu; düzenli.	[sıfat] 1) Yöntemli 2) Düzenli, derli toplu	(DFT : Cilt II, sf. 403; KF: sf. 878; FBS: sf. 444)
metot	méthode	s. f. usul, kâide, üslub, tertîb, şan'at, niżām, düzen. Öadet, âyın.	[i. ms] usul, kâide. Öadet, tarz-ı hareket. (fel) usul. usul-i tedrîşe müteallik.	nf. metot, yöntem; çare, yol, olanak; öğretim kitabı; ilke.	[isim] Yöntem	(DFT : Cilt II, sf. 403; KF: sf. 878; FBS: sf. 444)

			ķ kitāb [fenn, šanŌata Ōāōid]. (neb) uşūl- i taşnıf.			
metre	<i>mètre</i>	<i>s. m. vezn.</i> kelām-ı mevzūn. baħr. tūle müteŌallık bir nevŌ-i mıkyās, tahmınen üç ķadem bir buķuķ aşbaŌ.	[i. mz] metro. (şİŌrde) vezn, baħr; şİŌr.bir metro tūlünde demir veyā tahtadan ölķü āleti.	nm. metre; ed. vezin, ölķü.	[isim, matematik] 1) Yer meridyen ķemberinin kırk milyonda biri olarak kabul edilen, temel uzunluk ölķüsü birimi 2) Genellikle desimetre, santimetre, milimetreler e bölünmüş ölķü aracı	(DFT : Cilt II, sf. 404; KF: sf. 879; FBS: sf. 444)
metres	<i>maîtresse</i> ⁵⁹	<i>s. f.</i> ev şāħibi, şāħibet'ül- beyt, ķadıncık, hatun. şāħibe. yavuklu, sevgülü, maŌşūķa, maħbūbe. ders viren ķarı, muŌallime.	[i. ms] hanım. şāħibe. mutaşarrıf a. muŌallim e. ķapatma, metres. maŌşūķa. (s) Ōaķlılı, ağır başlı.	n. sahip, iye; efendi; yönetici; hoca, öğretmen; usta, ūstat; kalfa; patron; noter bey, avukat bey. ∅ adj. becerikli, yetenekli, usta; temel, başlıca, ana, esas, önemli.	[isim] Evli bir erkekle nikāhsız yaşayan kadın, kapama, ķapatma, zamazingo	(DFT : Cilt II, sf. 336; KF: sf. 821; FBS: sf. 424)
metrik	<i>métrique</i>	<i>adj. com.</i> veznlü, mevzūn.	[s] metre ve ölķiye müteŌallı ķ.&[i. ms] fenn-i mesāħa.	adj. metreyle ilgili; vezinle ilgili; ed. ölķülü. ∅ nf. vezin ölķüsü, vezin bilgisi.	[sıfat, matematik] Metre veya metreyi temel olarak alan ölķülerle ilgili, ölķümlü	(DFT : Cilt II, sf. 404; KF: sf. 879; FBS: sf. 444)
metropol	<i>métropole</i>	<i>s. f.</i> baş şehir, şehir-istān, taht-gāħ, ħūkūmet-gāħ, ūmm'ül-ķurā. maķarr-ı metrepolid	[i. ms] bir memleketi ñ eñ büyük şehri, maķarrı, pāyitahtı.	nf. metropol, anakent, büyük şehir, sōmürgeci ülke; başpiskoposluk.	[isim] Ana kent	(DFT : Cilt II, sf. 404; KF: sf. 879;

⁵⁹ Bu kelime, KF'de "maîtresses", FBS'de "maître, maîtresse" olarak geçmektedir.

		olan şehir.	ser-piskoposu nın mağarını olan şehir.			FBS: sf. 444)
metropol iten	métropolit ain	adj. baş şehir dâoir, müteʿallik, metropolid, metropolid, matrân.	[s] pâyitahta, şehir müteʿallik, Şâid. baş piskopulu ğa Şâid.	adj. sömürgeci ülkeyle ilgili; büyük şehirle ilgili, anakentle ilgili; başpiskoposlukla ilgili. nm. metro.	[sıfat] Bir devletin veya bir ülkenin ana şehrine ilişkin	(DFT : Cilt II, sf. 404; KF: sf. 879; FBS: sf. 445)
mezür	mesure	s. f. ölçü_ölçü, ölçek, kıl, ekyâl, miqyâs, endâze, peymâne. vezn. Şarûz. usûl. tedbir, tarîk, vesîle.	[i. ms] miqyâs, ölçü. mesâha. (mec) vâsita-i miqyâsiye. (Şarûz) vezn. (müz) usûl.	nf. ölçü; ölçü birimi; beden ölçüsü; müz. ölçü; ölçülülük, ıııııııııı; önlem, tedbir; ölçek.	[isim] 1) Mezura 2) Ölçü	(DFT : Cilt II, sf. 400; KF: sf. 875; FBS: sf. 443)
midi	midî	s. m. öyle, öyle vaqti_zemânı, öyleyen vaqti, zuhr, vaqt-i zuhr, nısf'un- nehâr. lodos tarafı, cenûb.	[i. mz] zevâl, öğle vaqti.	nm. öğle; güney; güney bölgesi; güney ülkeleri.	[sıfat] Orta	(DFT : Cilt II, sf. 409; KF: sf. 884; FBS: sf. 446)
migren	migraine	s. f. baş ağrısı, şakîka.	[i. ms] yarım baş ağrısı. şakîka.	nf. yarımca, yarım baş ağrısı, migren.	[isim, tıp] Yarım baş ağrısı	(DFT : Cilt II, sf. 411; KF: sf. 886; FBS: sf. 446)
mika	mica	s. m. talğ-ı ebyaz.	[i. mz] (mad) mîka, ak maʿden taşı.	nm. mika.	[isim, mineraloji] 1) Püskürük ve başkalaşmış kayalar içinde bulunan, alüminyum silikat ile potasyumda n oluşmuş, yapraklar	(DFT : Cilt II, sf. 409; KF: sf. 883; FBS: sf. 446)

					durumunda ayrılabilen, ateşe dayanıklı parlak bir mineral, evren pulu 2) [sıfat] Bu mineralden yapılmış olan	
mikrokozmos	<i>microcosmos</i>	s. m. küçük dünyā, ʕālem-i şāğır.	[i. mz] ʕālem-i şāğır.	nm. evrenin özeti, küçük evren.	[isim] 1) Uzayda dünya ve insanın durumu 2) Küçük canlıların dünyası	(DFT : Cilt II, sf. 409; KF: sf. 884; FBS: sf. 446)
mikroskop	<i>microscopie</i>	s. m. hurde-bın.	[i. mz] hurde-bın. mikroskop .	nm. mikroskop.	[isim] Bir mercek düzeneği yardımıyla küçük nesneleri büyütüp daha belirgin duruma getirmeye veya çıplak gözle görülmeyenleri göstermeye yarayan alet	(DFT : Cilt II, sf. 409; KF: sf. 884; FBS: sf. 446)
milföy	<i>mille-feuille</i>	s. f. hezār-dāne, zū elfi evrāk, şandil çiçeği.	[i. ms] (neb) cīvān perçemi.	nm. milföy, ince yufkadan kremalı pasta; bitk. civanperçemi.	[isim] Milföy hamuru	(DFT : Cilt II, sf. 413; KF: sf. 888; FBS: sf. 447)
milis	<i>milice</i>	s. f. çeri, kıl, ʕāsker, cünd, ʕāsker neferātı. cenkcilik, fenn-i harb.	[i. ms] milis ʕāsker. ʕāsākır-i milliye.	nf. milis, milis kuvveti; yardımcı polis.	[isim] 1) Savaş sırasında orduya yardımcı olarak toplanan silahlı halk gücü 2) Bazı	(DFT : Cilt II, sf. 412; KF: sf. 887; FBS: sf. 447)

					ülkelerde yardımcı güvenlik gücü	
milyar	milliard	<i>s. m.</i> biñ kerre yüz biñ, biñ milyon, biñ kerre on yük.	[i. mz] milyar. (mec) lā yuŕadd.	nm. milyar.	[isim] 1) Milyon kere bin, bin milyon, 1.000.000.000 2) Bu sayının adı	(DFT : Cilt II, sf. 414; KF: sf. 888; FBS: sf. 447)
milyon	million	<i>s. m.</i> on kerre yüz biñ, milyon, on yük. nice biñ.	[i. mz] milyon. (mec) keŕŕ'ül-miŕdār. pek ziyāde.	nm. milyon.	[sıfat] 1) Bin kere bin, 1.000.000 2) [isim] Bu sayının adı	(DFT : Cilt II, sf. 414; KF: sf. 888; FBS: sf. 447)
milyoner	millionnaire	<i>s. m.</i> milyon ŕāhibi, pek zengin olan kimesne, māl-i ŕārūn ŕāhibi.	[i. mz] milyonlar ŕāhibi. zengin: milyoner.	adj. n. milyoner.	[isim] 1) Bir veya daha çok milyonu olan kimse 2) Maddi varlığı bakımından zengince sayılan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 415; KF: sf. 888; FBS: sf. 447)
mim (II)	mime	<i>s. m.</i> taŕlīdci, muŕallid, mashara.	[i. mz] muŕallid. pandomim acı. muŕallid ŕomedya aŕtōri.	n. pandomim, hareketle oynanan piyes; pandomim oyuncusu, mim sanatçısı.	[isim, tiyatro] 1) Eski Yunan ve Roma'da yaŕamı, tōreleri taklit amacı güden komedi türü 2) Bir oyuncunun herhangi bir davranıŕ veya duyguyu yüz ve vücut hareketleriyle anlattığı komedi türü 3) Bu türü gerŕekleŕtiren sanatçı	(DFT : Cilt II, sf. 415; KF: sf. 889; FBS: sf. 447)

mineral	<i>minéral</i>	<i>s. m.</i> ma'öden.	[i. mz] toprağıñ altında veyā sathında bulunan mevādd-ı ğayr-u Öüzviye.& [s] ma'ödeni.	adj. mineralle ilgili; mineral cinsinden.&nm. mineral.	[isim, jeoloji] 1) Normal sıcaklıkta doğada katı durumda birtakım maddelerle karışık veya birleşik olarak bulunan veya kimyasal yollarla elde edilen inorganik madde 2) [sıfat] İçinde inorganik maddeler bulunan	(DFT : Cilt II, sf. 416; KF: sf. 890; FBS: sf. 448)
minerolo ji	<i>minéralog ie</i>	<i>s. f.</i> Öilm-i me'öādin, ma'ödençilik.	[i. ms] tārīh-i tabi'Öamñ ma'öādin baħši.	nf. mineraloji, mineralbilim.	[isim, mineroloji] Mineral bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 417; KF: sf. 890; FBS: sf. 448)
minerolo jik	<i>minéralog ique</i>	<i>adj. com.</i> Öilm-i me'öādine müte'Öallik, ma'ödeni.	[i. ms] ma'öādin Öilmine müte'Öalli k, Öāōid, ma'ödeni.	adj. minerolojik, madencilimsel.	[sıfat] Mineral bilimi ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 417; KF: sf. 890; FBS: sf. 448)
minimu m	<i>minimum</i>	<i>s. m.</i> en küçük, en az, ednā, aḳall' asḡar'ül- meḳādir. edā olunacak aḳall'ül- meḳādir olan meblaḡ.	[i. mz] hadd-i asḡari. en aşağı derece. asḡar. en az miḡdār. (huk) en hafīf cezā. cezāmñ hadd-i asḡari.	nm. adj. en ufak, en az, en küçük, en düşük, asgari.	[sıfat] 1) En az, en küçük (derece, nicelik) 2) [matematik] Değişken bir niceliğin inebileceği en alt olan (sınır), asgari, minimal	(DFT : Cilt II, sf. 417; KF: sf. 891; FBS: sf. 448)

minör	mineur	<i>adj. et s.</i> ĥadd-i bülüġa vâsıl olmamış, yetişmemiş, ġayr-ı bâliğ, şabî, ĥâl-i şaġırde olan. <i>adj.</i> küçükrek, dahi küçük, aşġar.	[s] oyan, delik deşik iden.&[i. mz] ma'Öden kıuyularında işleyen Öamele; ma'Ödenci. (as) laġmcı neferi.&[s] az, daha küçük. ĥadd-i aşġar. şabî, reşid olmayan, ġayr-ı bâliğ. şaġır.	<i>adj.</i> daha küçük, daha az; önemsiz; ergin olmayan; müz. minör. ☐ n. ergin olmayan çocuk&nm. maden ocağı işçisi; mayıncı er.	[sıfat] 1) Daha küçük 2) [müzik] Bir makam, bir akort, bir gam, bir aralık 3) [isim, felsefe] Küçük önerme	(DFT : Cilt II, sf. 417; KF: sf. 891; FBS: sf. 448)
minyatür	miniature	<i>s. f.</i> ince naķş tasvır, ufaķ olarak naķş çıkarma.	[i. ms] küçük kıtÖada şulı boya ile ġāyet muşannaÖ şüretde yapılan resm: minyatür. eski yazma kitāblarda bulunan ġāyet güzel ve ince işlenmiş boyalı nādide resm. (mec) nārīn, nāzik adam. küçük muşannaÖ şey.	<i>nf.</i> minyatür.	[isim] 1) Coġunlukla eski yazma kitaplarda görülen, ışık, gölge ve hacim duygusu yansıtılmayan küçük, renkli resim sanatı 2) Bu biçimde yapılmış küçük resim 3) [mecaz] Bir şeyin küçük ölçekte kopyası veya benzeri	(DFT : Cilt II, sf. 417; KF: sf. 891; FBS: sf. 448)
minyon	mignon	<i>adj.</i> žārāfetlü, güzel, nāzik, nāzenīn, žārīf. <i>adj. et s.</i> sevgülü. nāzlu.	[s] žārīf, laţīf. mini. şırīn.	<i>adj.</i> ince yapılı, zarif, çıtı pıtı; sevimli, cici. ☐ n. tatlı kimse, nonoş. ☐ nf. kırmızı bir cins armut; sarı bir tür erik. ☐ nm. favori, gözde.	[sıfat] İnce, küçük, sevimli, cici, çıtı pıtı	(DFT : Cilt II, sf. 411; KF: sf. 886; FBS: sf. 886)

						446)
misket (I)	<i>muscat</i>	<i>adj.</i> miski.	[i. mz] misket üzümü. misket şerabı.	nm. misket üzümü; misket şarabı.	[isim] Mis üzümünden yapılan şarap	(DFT : Cilt II, sf. 461; KF: sf. 932; FBS: sf. 461)
misket (II)	<i>mousquet</i>	<i>s. m.</i> tüfenk, eski zemân tüfengi.	[i. mz] muske tüfengi.	nm. eski bir tür tüfek, alaybozan tüfeği.	[isim] 1) Bomba ve şarapnellerin içinde bulunan kurşun veya demir tanelerin adı 2) Bilye	(DFT : Cilt II, sf. 452; KF: sf. 924; FBS: sf. 458)
mistik	<i>mystique</i>	<i>s. m.</i> ehl-i taşavvuf.	[s] bâtinî; taşavvufî. esrârlı, rumûzlı. (i) mutaşavvı f. (i. ms) Öilm-i taşavvuf.	<i>adj.</i> tasavvufla ilgili, gizemcilikle ilgili; mistik, gizemli. ∅ n. gizemci. ∅ nf. tasavvuf inancı, gizemli inanış; tasavvuf ilmi.	[isim] 1) Mistisizm yanlısı olan, ilahiyat veya mistik yaşamla uğraşan kimse, gizemci 2) [sıfat] Mistisizm ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 465; KF: sf. 936; FBS: sf. 462)
misyon	<i>mission</i>	<i>s. f.</i> meómüriyet, sipâriş, sifâriş. telkîn-i imâna meómür olan mebûşlar.	[i. ms] meómüriy et. murahhaşl ıq. sefâret. meómüriy et-i mahşûsa. heyóet.	nf. özel görev; özel görevli kurul, heyet; geçici görev; yetki; dinsel görev; misyonerlik.	[isim] 1) Bir kimseye veya bir kurula verilen özel amaçlı görev 2) Dinsel, bilimsel veya diplomatik bir görev yüklenmiş kimselerden oluşan kurul	(DFT : Cilt II, sf. 422; KF: sf. 895; FBS: sf. 449)
misyoner	<i>missionnaire</i>	<i>s. m.</i> memâlik- i ecnebiyyede va'öz iden papaz. meómür bi- telkîn'ül-îmân.	[i. mz] meómüriy et-i mahşûşayı hâoiz kimse. naşrâniyeti neşre çalışan	nm. misyoner; yayıcı. ∅ <i>adj.</i> misyonerle ilgili.	[isim] 1) Bir dini, özellikle Hristiyanlığı yaymakla görevli kimse 2) [mecaz] Bir	(DFT : Cilt II, sf. 423; KF: sf. 897; FBS: sf.)

			papas: misyoner. (mec) nâşir.		düşünceye, bir ülküye kendini adayan kimse	449)
mitoloji	<i>mythologi e</i>	s. f. esâtîr-i evvelîn, Öibâdet-i esnâmuñ Öilm ü taÖbiri.	[i. ms] esâtîr, hurâfât.	nf. söylenbilim, mitoloji.	[isim] 1) Mitleri, doğuşlarını, anlamlarını yorumlayan, inceleyen bilim 2) Bir ulusa, bir dine, özellikle Yunan, Latin uygarlığına ait mitlerin, efsanelerin bütünü	(DFT : Cilt II, sf. 465; KF: sf. 936; FBS: sf. 462)
mitolojik	<i>mythologi que</i>	adj. com. esâtîr-i evvelîne müteÖallık, büt-perestlik meşellerine müteÖallık.	[s] hurâfî, esâtîrî, efsânevî.	adj. mitolojiyle ilgili, mitolojik, söylencesel.	[sıfat] Mitoloji ile ilgili, mitolojiye ait	(DFT : Cilt II, sf. 465; KF: sf. 936; FBS: sf. 462)
miyop	<i>myope</i>	s. com. gözi ıraq görmez, kaşîr'ül-başar.	[i] uzakdan göremeye n kimse, kaşîr'ül- başar: zaÖîf'ül- başar. (mec) dür- bîn olmayan, kuteh-bîn, ferâsetsiz.	n. adj miyop, uzağıgörmez.	[sıfat, tıp] 1) Nesnelerin görüntüleri ağ tabakanın ön tarafında kaldığı için uzağı iyi göremeyen (göz) 2) Gözleri uzağı iyi göremeyen (kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 464; KF: sf. 935; FBS: sf. 462)
mizantro p	<i>misanthro pe</i>	s. m. âdemden kaçar_ürker, bağîz'ül-insân.	[s-i] merdüm- giriz. insânlarda n, cemÖiyet- i beşeriyede n nefret iden adam.	n. adj. insanlardan kaçan; asık suratlı.	[sıfat] 1) Merdümgiri z 2) İnsandan nefret eden (kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 421; KF: sf. 894; FBS: sf. 449)
mobil	<i>mobile</i>	s. f. kıyımdanmış, oynamış,	[s] müteharrik . seyyâr.	adj. hareketli, devingen; hareket ettirilebilir;	[sıfat] 1) Hareketli, taşınabilir	(DFT : Cilt II, sf.

		mütehharik. kımlıdadıcı, oynadıcı, muħharik, taħrık. bāÖiſ, sebeb.&adj. com. kımlıdanur, oynar, deprenür, mütehharik, mümkın'ül- ħareket. au fig. değişür, ķarārsız, nā- pāyidār, Öadım'üs- şebāt.	(mec) mütelevvi n. şebātsız. mütebeddi l. (i. mz) cism-i mütehharik . kuvve-i mütehharik e. (mec) sebeb, müciib, Öillet.	değişken, sabit olmayan; akışkan; seyyar. ∅ nm. fiz. hareket eden cisim; devindirici güç; dürtü; sebep, neden.	2) [isim] Parçalar hâlinde yapılmış olup hava hareketleriyle kımlıdayan heykel	424; KF: sf. 898; FBS: sf. 450)
model	modèle	s. m. örnek, mişāl, nümüne. Öibret.	[i. mz] nümüne. örnek. ķālib. heykel- trāş ve ressāmları ñ nümüne ittihāz itdikleri erkek veyā kadın model. efÖāl ve ħareketi nümüne-i imtişāl olmağa lāyık insān.	nm. model, tip; örnek; küçük örnek; (resim ve heykelcilikte) model; simge. ∅ adj. örnek olacak.	[isim] 1) Resim, heykel vb. yapılırken baka baka benzetilmey e çalışılan nesne veya kimse, örnek 2) Bir özelliği olan nesne veya kişi 3) Biçim 4) Giysi örnekleri içinde toplayan dergi 5) Otomobil vb.nde tip 6) Benzer, örnek 7) Örnek olmaya değer kimse veya şey 8) Manken	(DFT : Cilt II, sf. 425; KF: sf. 899; FBS: sf. 450)
modern	moderne	adj. com. yeni, şoñradan gelmiş, müteoahhir.	[s] yeni. müteoahhi r. hāl-i hāzıra Öāōid. Öasrı.	adj. yeni, çağdaş; ilerici, yenilikçi. ∅ nm. yenilik, yeni şey; yenilikçi, ilerici.	[sıfat] 1) Çağdaş 2) Çağcıl	(DFT : Cilt II, sf. 426; KF: sf. 900; FBS: sf. 451)
modifika syon	modificati on	s. f. taÖdıl. üslüb.	[i. ms] taÖdıl.	nf. değişiklik, değiştirme,	[isim, biyoloji]	(DFT : Cilt

			tehavvül. tabeddül. tağyir, tebdül. (fel) tetavvur.	değişme.	Değişke	II, sf. 427; KF: sf. 901; FBS: sf. 451)
modül	module	s. m. direğün çapı, mi'omârlık ölçisi. kutr-ı Öamüd. kutr'us-sikke. taqşim-i zemân ve hareket kıyâsı.	[i. ms] (mi) çap. vâhid-i mi'omârî. miyâh-ı câriyeyi ölçmeğe mahsûs vâhid-i kıyâşî. madalye, sikke kutrı.	nm. mim. oran ölçüsü; akarsu debisini ölçme birimi; modül; (para ve madalyede) çap.	[isim] 1) Bir uzay taşıtının yapısı içinde yer alan ve kendi başına hareket edebilen bağımsız bölüm 2) [mimarlık] Bir yapının çeşitli bölümleri arasında orantıyı sağlamak için kullanılan ölçü birimi 3) [fizik] Herhangi bir mekanik özelligi belirten kat sayı	(DFT : Cilt II, sf. 428; KF: sf. 901; FBS: sf. 451)
modülasyon	modulation	s. f. ır, ezgi, nevâ, sürüd, terâne, nağme, terennüm.	[i. ms] bir mağâmın seyri. tebdil-i şavt. âhenk. âşvât. bir mağâmdan diğer mağâma geçme.	nf. seste perde değişmesi; müz. makamlar arasında gezinme.	[isim] 1) Bir sesin yayılmasında ortaya çıkan yeğlilik, vurgu, ton değişimlerin den her biri 2) [fizik] Bir dalganın genlik, evre ve sıklığının bir yasaya göre zaman içinde farklılaşması 3) [müzik] Bir müzik eserinde esas tondan başka bir tona geçiş	(DFT : Cilt II, sf. 427; KF: sf. 901; FBS: sf. 451)

molas	mollasse	<i>adj. com.</i> gevşek, sölpük, rahv.	[s] gevşek, yumşak. (mec) teôeşşürsü z, hissiz. gayretsiz.	adj. gevşek, pörsük; mec. ölgün, cansız, uyuşuk. ∅ nf. yerb. molas, kireçli kaya, karbonatlı kumtaşı.	[isim, jeoloji] Karbonatlı kum taşı	(DFT : Cilt II, sf. 432; KF: sf. 904; FBS: sf. 452)
molekül	molécule	<i>s. f.</i> parçacık, ufağ dānecik, cüzó-i daķık.	[i. ms] zerre cüzó-i ferd.	nf. molekül.	[isim, kimya] 1) Element veya bileşikleri oluşturan ve onların özümlü niteliklerini gösteren en küçük birim, madde 2) [fizik] Fiziksel kimyada bir veya birkaç atomun birleşmesind en oluşan, birkaç çekirdek veya elektronlu yapı 3) [mecaz] Bir bütünün en küçük parçası	(DFT : Cilt II, sf. 432; KF: sf. 904; FBS: sf. 452)
monarşi	monarchie	<i>s. f.</i> pādişāhlık, şehinşāhlık, hükümet-i şultāniye. şaltanat.	[i. ms] hükümet-i mutlāka. mutlākiyet -i idāre. krallık. imparatorl uķ.	nf. monarşi, krallık yönetimi, tekerklik.	[isim, toplum bilimi] Siyasi otoritenin genellikle miras yolu ile bir kişinin üzerinde toplandığı devlet düzeni veya rejim, tek erklik	(DFT : Cilt II, sf. 434; KF: sf. 906; FBS: sf. 453)
monden	mondain	<i>adj.</i> dünyevî, dünyālu. dünyāya heveslü. umür- ı dünyāya	[s] dünyānı eżvāķ u ālāyişine düşkün.	adj. dünyayla ilgili; yüksek sosyeteyle ilgili. ∅ adj. n. sosyeteden	[sıfat] 1) Toplum yaşamı ile ilgili 2) Yüksek	(DFT : Cilt II, sf. 434; KF:

		düşkün, dünyâ-perest, ehl-i dünyâ.	kibâr Öâlemine mensüb. (i. mz) zevķ- perest, kibâr Öâlemine mensüb adam.	(kimse).	sosyete yaşamını seven	sf. 907; FBS: sf. 453)
monitör	moniteur	s. m. öğüt_nasıhat_ haber virici, naşıh. françe devletinüñ resmi havâdiş- nâmesi. taqvîm-i veķâyîÖ.	[i] nâşıh, müşâvir, muÖallim, mürşid. müzâkereci. (i. mz) baÖz-ı gazeteleriñ Öunvânı: (o zamân muħbir maÖnâsın a gelir).	n. öğretici, yol gösterici; çalıştırıcı. nm. bilgisayar ekranı, monitör.	[isim, fizik] Göstergeç	(DFT : Cilt II, sf. 435; KF: sf. 908; FBS: sf. 453)
monokl	monocle	s. m. tek şişeli gözlük.	[i. mz] tek gözlük.	nm. monokl, tek camlı gözlük.	[isim] Tek gözde kaş ile yanak arasına sıkıştırılan, çerçevesiz ve tek camlı gözlük	(DFT : Cilt II, sf. 436; KF: sf. 909; FBS: sf. 453)
monolog	monologue	s. m. yalnız tekellüm iden kişinüñ kelâmı.	[i. mz] kendi kendine söyleniş. monolog. ħasb-i ħâl. muħâvere.	nm. monolog, tekli konuşma; kendi kendine konuşma.	[isim, tiyatro] 1) Bir oyunda, kişilerden birinin kendi kendine yaptığı konuşma 2) [tiyatro] Bir kişinin dinleyicilere anlattığı, genellikle güldüren olay 3) [mecaz] Çevresindek ilere fırsat vermeden bir kimsenin yaptığı konuşma	(DFT : Cilt II, sf. 436; KF: sf. 909; FBS: sf. 454)
monopol	monopole	s. m. yed-i vâhid,	[i. mz] inħisâr,	nm. tekel; mec. imtiyaz,	[isim] Tekel	(DFT : Cilt

		emti'ânun yed-i vâhiden şatılması. iẖtikâr. bedâ'at.	reji.	ayrıcalık.		II, sf. 437; KF: sf. 910; FBS: sf. 454)
monoton	<i>monotone</i>	<i>adj. com.</i> bir şadâlu, bir seslü, bir usûlde olan, bir tarz üzere olan. her zamân bir makâm üzere söyleyen.	[s] hep Öayn-ı makâmdan Öibâret; yek-nesak. uşandırıcı.	adj. yeknesak, monoton, tekdüze; mec. sıkıcı, bıktırıcı; hiç değişmeyen.	[sıfat] Tekdüze	(DFT : Cilt II, sf. 437; KF: sf. 911; FBS: sf. 454)
monsenny ör	<i>mon seigneur</i> ⁶⁰	<i>s. m.</i> efendüm, seyyidi.	[i. mz] kardinal, pişkopos ve eskiden aşıl- zâdelere ve hük- dâr hâne- dânına mensûb zêvâta, hitâb olunan Öunvân: monsennyö r, aşâlet- meôâb.	nm. din büyüğü unvanı, monsennyör.	[isim, eskimiş] 1) Hristiyan prenslerine verilen unvan 2) Hristiyanlıkt a yüksek aşamalı din adamlarına verilen unvan	(DFT : Cilt II, sf. 437; KF: sf. 911; FBS: sf. 454)
monte	<i>monté</i>	<i>v. n.</i> çıkmak, yukarı yukarı ya çıkmak, şuÖüd, Öurüc itmek. yukarıya çıkmak, yükselmek, yukarı kalkmak, irtifâÖ bulmak. yukarıya uzanmak, yükselmek. artmak, ziyâdelenmek, müterakķi ve müzdâd olmak. behâya çıkmak.	[f. l] yukarı çıkmak, üstüne çıkmak, yükselmek . şuÖüd itmek. (araba, at) binmek. meylli olarak yükselmek (arâzi).	vi. yukarı çıkmak; binmek; yükselmek, kabarmak; artmak; ata binmek. □ vt. yukarı çıkarmak, yükseltmek; artırmak; -ile çiftleşmek; kurmak, monte etmek; kurgusunu yapmak; takmak; yola koymak; gizlice hazırlamak; kışkırtmak; sahneye koymak.	[isim] Montaj	(DFT : Cilt II, sf. 439; KF: sf. 912; FBS: sf. 455)

⁶⁰ Bu kelime grubu, DFT ve FBS'de "monseigneur" olarak geçmektedir.

		kıymeti artmak, behā artmak, terakki bulmak.				
montür	<i>monture</i>	s. f. binek, tavar, binü, merkeb, däbbet, däbbe.	[i. ms] binek hâyvânı. şap, kol, çerçeve, yuva.	nf. binek hayvanı; kulp, sap; çerçeve; (değerli taşta) kaş; takma, kurma.	[isim] 1) Çeşitli takılarda taşın yerleştirildiği i çerçeve 2) Vazo, duvar saati, ayna vb. eşyayı korumak veya kullanışını kolaylaştırmak için yapılan metal, bronz, gümüş çerçeve veya örgü	(DFT : Cilt II, sf. 441; KF: sf. 913; FBS: sf. 455)
moralist	<i>moraliste</i>	s. m. müellif fî Öilm'ül- ahlâk.	[i. mz] ahlâka dâoir eşer yazan müellif. ahlâkiyyü ndan, Öulemâ-yı ahlâkdan.	adj. n. töreci, ahlakçı; ahlak konusunda eserleri olan yazar.	Ahlakçı	(DFT : Cilt II, sf. 442; KF: sf. 914; FBS: sf. 455)
moralman	<i>moralemant</i>	adv. âkl ile, hasb'el-uşul'ül- Öaql. hasb'ül- istidlâl'ül- Öaqlı.	[h] kavâ'id-i ahlâk nokta-i naazarından , hissiyât, efkâr nokta-i naazarından . maÖnen.	adv. ahlak yönünden; moral bakımından; manevi yönden.	[zarf] Moral bakımından	(DFT : Cilt II, sf. 442; KF: sf. 914; FBS: sf. 455)
morg	<i>morgue</i>	s. f. gurūr, mağrūrlik, fudüllik, kibr, tafre, ceberüt.	[i. ms] mevtâ teşhîr- hânesi. mevrag. (kadîmen) habs-hâne mahkûmları üstleri yoklandığı ota; muÖâyene	nf. morg; kasılma, böbürlenme, çalım.	[isim] 1) Hastanelerde veya mezarlıklarda ölülerin belirli süre için saklandıkları soğuk ortam 2) Adliyede kovuşturmay	(DFT : Cilt II, sf. 444; KF: sf. 916; FBS: sf. 456)

			otası.		ı gerektiren olaylar sonucu veya birdenbire ve şüpheli ölümlerde, ölüm sebebinin ve ölünün kim olduğunun belirlenmesi için ölümlerin konulduğu ve incelendiği yer	
motamot	<i>mot à mot</i> ⁶¹	lafzan bi-lafzin.	harfiyyen. (i. mz) harfiyyen tercüme.	kelimesi kelimesine.	[sıfat] 1) Kelimesi kelimesine, aynen 2) [zarf] Hiç değiştirmeden	(DFT : Cilt II, sf. 448; KF: sf. 920; FBS: sf. 457)
motif	<i>motif</i>	s. m. sebep, bādī, mūcib, vesīle.	[s] müsebbib. (i. mz) sebep, mūcib, bā'Öi, esās.	nm. sebep, neden; güdü; gerekçe; motif; (resimde) konu.	[isim] 1) Yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başlarına birer birlik olan öğelerden her biri 2) [edebiyat] Bir eserde sık sık tekrarlanan süsleyici öge 3) [müzik] Bestenin bir parçasına çeşitli yönlerden birlik sağlayan belirleyici küçük birim	(DFT : Cilt II, sf. 448; KF: sf. 921; FBS: sf. 457)
motive	<i>motivé</i>	v. a. sebebini söylemek, sebebi beyān etmek, beyān-ı sebeb	[f. m] esbāb-ı mūcibe beyān etmek.	vt. gerekçesini belirtmek, açıklamak; neden olmak, yol açmak, motive	[isim] "Güdülemek" anlamındaki motive	(DFT : Cilt II, sf. 448; KF:

⁶¹ Bu kelime grubu, her üç sözlükte de "mot" maddesinin içinde yer almaktadır.

		itmek, <i>Öillet</i> beyân itmek.	sebeb göstermek. <i>ma'Özür</i> göstermek.	etmek; gerektermek; haklı göstermek.	etmek ve "güdülenme k" anlamındaki motive olmak birleşik füllerinde geçer	sf. 921; FBS: sf. 457)
motor	<i>moteur</i>	s. kıymıldadıcı, depredici, muḥarrik, bādî-î tahrîk. kuvvet-i muḥarrike. <i>au</i> <i>fig.</i> âlet'üt- tahrîk, sāyık.	[s] muḥarrik. (t) nakil-i hareket.	adj. hareket ettirici, devindirici; özendirici, kışkırtıcı, teşvik edici. ∅ nm. motor; hareket ettiren kuvvet.	[isim] 1) Herhangi bir enerjiyi mekanik enerjiye dönüştüren düzenek 2) Akaryakıtla işleyen deniz aracı 3) [halk ağzında] Motosiklet	(DFT : Cilt II, sf. 448; KF: sf. 920; FBS: sf. 457)
mozaik	<i>mosaïque</i>	s. <i>fem.</i> reng- âmiz hurde taşlar ile işleme nesne. & <i>adj.</i> <i>com.</i> müsevi.	[i. ms] mozaîk. rîze nigâri. (mec) muhtelif mevzû- Ölî makālât- da n mürekkab eşer.	nf. mozaik; çeşitli konulardan oluşan eser; (bitkide) mavi küf hastalığı. ∅ adj. Musa peygamberle ilgili.	[isim] 1) Türlü renklerde, küçük küp biçiminde mermer, taş veya pişmiş toprak parçalarının yan yana getirilmesiyl e yapılan resim ve bezeme işi 2) Bu iş için kullanılan mermer parçaları 3) Tatlı bisküvi parçalarıyla yapılan kakaolu pasta 4) İnce kum, çimento ve küçük mermer parçalarında n oluşan karışım döşeme sıvası 5) [sifat] Bu sıvayla	(DFT : Cilt II, sf. 447; KF: sf. 920; FBS: sf. 457)

					yapılan (döşeme, merdiven vb.) 6) [mecaz] Değişik dillere ve kültürlere sahip insan topluluğu	
mozole	<i>mausolée</i>	<i>s. m.</i> türbe, merkad.	[i. ms] türbe, merkad.	nm. mozole, anıtkabir.	[isim] Büyük, gösterişli mezar, anıtkabir	(DFT : Cilt II, sf. 374; KF: sf. 856; FBS: sf. 436)
möble	<i>meuble</i>	ev avadanlığı, avadanlık, uruba, sipâhîlik, ev tecemmülâtı, eştât-ı beyt. döşemeler, yatağ döşeme takımı. &adj. kıymıldanur, kolay sürülür. getirülür māl, māl-i mümkün'ün-naql, emvāl-i mümkün'ün-naql, şāmit ü nātık emvālî.	[i. mz] eştâs-ı beytiye; mobilye. mefrûşât-ı māl, mülk. &[s] seyyār, müteharrik, menkûl.	nm. mobilya. ∞ adj. taşınır, taşınabilir, (toprak) kolay işlenir.	[isim] Mobilya	(DFT : Cilt II, sf. 407; KF: sf. 881; FBS: sf. 445)
mösyö	<i>monsieur</i>	<i>s. m.</i> efendi, ağa. efendüm.	[i. mz] efendi, mösyö. vaqtiyle cellâdlara virilen laqab.	nm. bay; beyefendi; Fransa kralının küçük erkek kardeşi; sayın; nüfuzlu kişi, kodaman; kon. herif, adam.	[isim] 1) Erkeklerle verilen bir unvan 2) Bay	(DFT : Cilt II, sf. 437; KF: sf. 911; FBS: sf. 454)
muare	<i>moiré</i>	<i>s. f.</i> mevcelü.	[i. mz] hâreli kumâş. hâreli teneke, çinko. (s) hâreli.	adj. hâreli. ∞ nm. harelenme.	[isim] 1) Dalgalı parıltılar verilmiş olan bir tür kumaş, kareli kumaş 2) [sıfat] Bu kumaştan yapılmış	(DFT : Cilt II, sf. 430; KF: sf. 903; FBS: sf. 451)

					olan	
mufla	moufle ⁶²	s. fam. şişkin yanaklı. çiftelü maqare.	[i. ms] ağır şeyler kaldırmag a mahsûs maqâre tertibâtı, palanga. (bah) lenger palangası. yalûz baş parmağı ayrı eldiven.	nf. iki bölümlü eldiven; palanga. ☐ nm. porselen fırını.	[isim, kimya] 1) Cisimleri, aleve değdirmeden ateşin etkisine uğratmak için kullanılan büyük toprak kap 2) Porselen fırını	(DFT : Cilt II, sf. 450; KF: sf. 922; FBS: sf. 458)
mukus	mucus	s. f. sümüklük, sümük gibi şü, mādde-i muhātiyye.	[i. mz] (teş) muhāt.	nm. sümüksü sıvı.	[isim] Solunum yolları ve sindirim organlarının hücreleri tarafından salgılanan madde	(DFT : Cilt II, sf. 456; KF: sf. 928; FBS: sf. 459)
mulaj	moulage	s. m. kâlibe dökme, kâlibe ifrāğ.	[i. mz] kâlibe dökme. ıśāğa. kâlibini çıkarma, alma.	nm. kalıp çıkarma; kalıba dökme; mulaj, kalıp.	[isim] 1) Bir şeyin bal mumu, alçı vb. bir madde ile kalıbını çıkarmak için yapılan işlemlerin bütünü 2) Bu işlemler sonunda elde edilen kalıp	(DFT : Cilt II, sf. 451; KF: sf. 923; FBS: sf. 458)
muslin	mousselin e	s. f. dül-bend.	[i. ms] muslin.	nf. muslin, ince bez.	[isim] 1) Sık dokunmuş, parlak, ince, yumuşak bir tür kumaş 2) [sıfat] Bu kumaştan yapılmış olan	(DFT : Cilt II, sf. 453; KF: sf. 925; FBS: sf. 459)
muson	mousson ⁶³	s. f. mevsim yeli, riyâh'ül-mevsim.	[i. ms cem] hind denizinde altışar ay	nf. muson.	[isim, coğrafya] Güney Asya kıyılarıyla	(DFT : Cilt II, sf. 453;

⁶² Bu kelime, DFT'de "Mouflard,e , ou Moufle" şeklinde geçmektedir.

⁶³ Bu kelime, KF'de "moussons" şeklinde geçmektedir.

			esen mevsim rüz-gârı. riyâh-ı mütenâvib e.		Hint Denizi'nde yaz ve kış mevsimlerin de birbirine ters yönlerden esen geniş alanlı rüzgâr	KF: sf. 925; FBS: sf. 459)
muş	mouche	s. f. sinek, kara sinek, zübâb, meges.	[i. ms] sinek.	nf. sinek; peçe üstüne örtülen siyah tafta; benek; nişan tahtasındaki siyah nokta; dudak altı sakalı; gizli polis; çatana.	[isim, denizcilik] Altı düz, küçük gezinti vapuru	(DFT : Cilt II, sf. 449; KF: sf. 923; FBS: sf. 457)
mutasyon	mutation	s. f. değiştürüş, değiş, değişme, teğayyür, tebeddül.	[i. ms] teğayyür, tebeddül. (fel) temâsuh. tebdîl-i meómûriy et, becâyîş. (huk) intikâl.	nf. değişim, değişme, dönüşme; (memur) görev yeri değiştirme; yerine başkasını alma; biy. mutasyon, değişim; huk. intikal.	[isim, biyoloji] Değişimim	(DFT : Cilt II, sf. 463; KF: sf. 934; FBS: sf. 461)
müge	muguet	s. m. mayıs çiçeği, peygâm-ber çiçeği, incü çiçeği. fig. et fam. zen- perest, zen- pâre, zen- dostluk iden, zârafetci.	[i. mz] inci çiçeği. (t) kulağ, ağız ağrısı.	nm. bitk. inciçiçeği; hek. pamukçuk; esk. şık genç.	[isim, bitki bilimi] İnci çiçeği	(DFT : Cilt II, sf. 457; KF: sf. 929; FBS: sf. 460)
müskat	muscade	s. f. cevz-i bevvâ, hind cevizi.	[i. ms] cevz-i bevvâ. hindistan cevizi. hoşka-bâz yuvarlağı.	nf. muskat, küçük hindistancevizi; sihirbaz topu.	[isim] Özellikle et yemekleri ile çorbalarda kullanılan küçük Hindistan cevizi	(DFT : Cilt II, sf. 461; KF: sf. 932; FBS: sf. 461)
müze	musée	s. m. Ölüm mektebi, medreset'ül- Ölüm ve'l- fünûn.	[i. mz] müze.	nm. müze; trh. İskenderiye kitaplığı, sanat eserleri koleksiyonu.	[isim] Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin	(DFT : Cilt II, sf. 462; KF: sf. 933; FBS:

					saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı	sf. 461)
müzik	<i>musique</i>	s. f. Ölüm-i müzikî ou simpl. müzikî, müzikî şân-ı. makâm. fenn-i tertib-i nağamât u makâmât.	[i. ms] müzikî. muzika. çalgı. muzika, çalgı takımı. konser. (argo) şantaj, velvele, yaygara.	nf. musiki, müzik; bando; ahenk, uyum; ötme.	[isim] 1) Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı, musiki 2) Bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması veya çalınması	(DFT : Cilt II, sf. 462; KF: sf. 933; FBS: sf. 461)
müzikal	<i>musical</i>	adj. müzikîye mensûb, müzikîyyî.	[s] müzikîye Ōāōid. müzikîli, çalgılı.	ad.j müzikle ilgili; hoş, ahenkli, uyumlu.	[sıfat] 1) Müzikle ilgili 2) [isim] Müzik eşliğinde sergilenen film veya tiyatro oyunu	(DFT : Cilt II, sf. 462; KF: sf. 933; FBS: sf. 461)
müzisyen	<i>musicien</i>	s. müzikî bilen, ehl-i müzikî. çalıcı, sâz çalan, sâz çalıcı, mutrib, sâz-ende. hân-ende.	[i. mz] müzikî-şinâs. çalgıcı, sâz-ende.	adj. n. müzik sanatçısı, müzisyen; müziğe yetenekli.	[isim] Müzikçi, müzik sanatçısı	(DFT : Cilt II, sf. 462; KF: sf. 933; FBS: sf. 461)
naif	<i>naïf</i>	adj. şâde-dil, taşannuŌdan Ōārî, haliş'ül-ğalb, haliş, şâfiyy'ül-ğalb. sâde, sâdelüğü olan. bön, ebleh.	[s] şâf, tabîŌî, haliş, hîlesiz. tecrübesiz, şâf-derûn, sâde-dîl. (i. mz) şâflık, sâde-dillik. şâf,	adj. n. bön, aptal, saf; tabii, doğal, apmacıksız, açık yürekli.	[isim] 1) Kendi kendisini yetiştirmiş, doğal bir plastik sanat yeteneğine sahip sanatçılar tarafından yaratılan	(DFT : Cilt II, sf. 466; KF: sf. 938; FBS: sf. 463)

			şâde-dil adam.		resim sanatı 2) [sıfat] Saf, deneyimsiz	
narkotik	<i>narcotique</i> <i>e</i>	<i>adj. com. et s.</i> uyku getirici, uyuşturucu, tahdîr iden, muhaddir, münevvin.	[s] münevvin , muhaddir, uyuşturucu. uyku getirici. (i. mz) münevvin Öilâc.	<i>adj. narkotik,</i> uyuşturucu. □ nm. uyuşturucu madde.	[sıfat] Uyuşturucu	(DFT : Cilt II, sf. 468; KF: sf. 940; FBS: sf. 463)
natron	<i>natron</i>	<i>s. m.</i> nitron, natron, bevrâk-ı ermenî.	[ن] <i>natron.</i>	nm. kim. doğal sodyum karbonat.	[isim, kimya] Hidratlı doğal sodyum karbonat	(DFT : Cilt II, sf. 471; KF: sf. 942; FBS: sf. 464)
natür	<i>nature</i>	<i>s. f.</i> tabî'at, kudret. yaratılışuñ niżâm u tertibî, niżâm'ül- hilkat. mahlûkât, mevcûdât, kâoinât, mümkinât. sevķ'ut- tabî'at. mizâc. hûy, cibillet, tab'at. zât. nâsût, nâsütiyyet. maķûle, deñilü, nev'at, cins.	[i. ms] tabî'at. tabî'atlık. hâl-i tabî'at, fıtrat. hâssiyet, cevher. mâhiyet, yaratılış, teşekkül, tab'at. mizâc. cibillet, tıynet. haslet, hâl ü keyfiyet. karâbet. eşyâ-yı Öayniye.	nf. tabiat, doğa; mizaç, yaratılış; özellik, nitelik, karakter; dünya, evren; çeşit, tür, cins. □ <i>adj.</i> sade; kon. doğal, yapmacıksız.	[isim] Tabiat, doğa	(DFT : Cilt II, sf. 471; KF: sf. 942; FBS: sf. 464)
natüralis t	<i>naturalist</i> <i>e</i>	<i>s. m.</i> mütetebbi'at- tabâyi'at- eşyâ, ehl-i Öilm-i tebâyi'at-i eşyâ.	[i. mz] tabî'atıyyü ndan olan; târîh tabî'at Öalimi. hâyvânâtı, nebâtâtı, koleksiyon larda muhafaza maķşadiyl a ihzâr iden adam.	n. doğa bilimleri uzmanı; ed. fel. natüralist, doğalcı; hayvan derisine saman dolduran.	[sıfat] Natüralizm akımını benimseyen (kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 471; KF: sf. 942; FBS: sf. 464)

			edebiyâtda hâkîkiye mesleğine mensûb muharrir. (s) tabî'îyata müstenid, tabî'îyat üzerine müesseses.			
natüralizm	naturalis me	<i>s. m.</i> keyfiyet-i tabî'îyat.	[i. mz] (fel) tabî'îyye. (ed) her şeyóî hakîkî ve tabî'î'î hâl ve şekliyle tasvîr itmek gâyesini ta'vîk iden bir meslek-i edebî: natüralizm , hâkîkiyye.	nm. ed. fel. natüralizm, doğalcılık; doğallık, tabiilik.	[isim] 1) Doğalcılık 2) [felsefe] Doğalcılık	(DFT : Cilt II, sf. 471; KF: sf. 942; FBS: sf. 464)
natürel	naturel	<i>s. m.</i> hüý, tabî'îyat, cibillet, hilkat, meşreb. hanın, hanın-i cibillî. insâniyyet.& <i>a dj.</i> doğmuş, öz, tabî'î'î tabî'î, zatî, cibillî, fitrî. toğru, açık gönüllü, sâde dillü, sâde-dil, yüreği pâk, şâfiyy'ül-bâl. bî-tekellüf. sâde.	[s] tabî'î, cibillî, fitrî, mâder- zâd, halkî. ma'vîkûl, muktezâ- yî hâl ü tabî'îyat. sâde, zînetsiz; halîs, ta'vîş idilmiş. izdivâc-ı gayr-ı meşrû'îda n doğma.	adj. tabii, doğal; içten, olduğu gibi, yapmacıksız; normal, olağan; doğuştan; piç. ∞ nm. mizaç, huy; yapmacıksızlık, doğallık; yerli halk.	[sıfat] Doğal	(DFT : Cilt II, sf. 472; KF: sf. 943; FBS: sf. 464)
navigasyon	navigatio n	<i>s. f.</i> gemicilik, deniz seferi şan'atı, fenn-i sefer-i deryâ. deniz seferi, sefer-i bahır.	[i. ms] seyr-i sefâ'în fenni. fenn-i milâhat. seyr-i sefâ'în. deniz seyâhatı. denizcilik.	nf. deniz yolculuğu, deniz ulaşımı; gemicilik, denizcilik; hava ulaşımı, hava yolculuğu.	[isim] Yönleme	(DFT : Cilt II, sf. 474; KF: sf. 945; FBS: sf. 464)

navigatör	<i>navigateur</i>	<i>s. m.</i> deñize gezen, deryâda sefer iden, sāfir'ül-baħr, seffār'ül-baħr.	[i. mz] gemici, mellâh. seyyâr-ı baħrî. bir sefîneyi sevķ ve idâre itmeğe mâhir gemici. (s) gemiciliğe ĥaśr-ı nefś iden.	n. gemici, denizci; (uçakta) yön gösteren görevli; usta denizci.	[isim] Yönlleyici	(DFT : Cilt II, sf. 474; KF: sf. 944; FBS: sf. 464)
nazal	<i>nasal</i>	<i>adj.</i> burna müteʔallik.	[s] enfî; burna müteʔallik, ʔāʔid.	<i>adj.</i> burunla ilgili; genizsel, genizden çıkan; dilb. geniz ünsüzü.	[sıfat, dil bilgisi] Genizsil	(DFT : Cilt II, sf. 469; KF: sf. 940; FBS: sf. 463)
nebülöz	<i>nébuleuse</i>	<i>s. f.</i> yıldız, parlaķ olmayan yıldız.	[i. ms] (hey) seĥābe.	nm. gökb. nebülöz, bulutsu; mec. belirsizlik.	[isim, gök bilimi] Bulutsu	(DFT : Cilt II, sf. 475; KF: sf. 945; FBS: sf. 465)
nektar	<i>nectar</i>	<i>s. m.</i> kevşer şerbeti, kevşer, āb-ı tesnîm <i>ou simpl.</i> tesnîm. <i>au fig.</i> rahîķ.	[i. mz] rahîķ, kevşer, āb-ı ĥayât. (mec) ġāyet leżîz içki. (neb) arıların çiçeklerde n topladıkları mādde-i aśliye.	nm. bitk. nektar, balözü; Tanrı içkisi.	[isim] 1) Yunan mitolojisinde, içenleri ölümsüzlüğe kavuşturan tanrı içkisi 2) Meyvenin özü 3) [bitki bilimi] Bal özü	(DFT : Cilt II, sf. 476; KF: sf. 947; FBS: sf. 465)
nemf	<i>nymphé</i>	<i>s. f.</i> ecinni, perî, cinnet. ĥüsn-i perî-zād. ĥürî, ĥurâ. şurnaķa. şifāh'ur-raĥm.	[i. ms] ĥurāfāt-ı yunāniyed e: nehr, çeşme, orman, dağ perisi. (mec) perî, ĥürî, melek. ġāyet latîf.	nf. (mitolojide) orman/ırmak/dağ/ pınar/deniz perisi; hayb. nemfa, kurtla kelebek arasındaki böcek cinsi.	[isim, hayvan bilimi] Böceklerin kurtçuk durumdan yetişkin duruma geçerken aldıkları özel biçim	(DFT : Cilt II, sf. 504; KF: sf. 979; FBS: sf. 473)

			mütenāsib' ül-endām genç kız. (müstehzi y-āne) fāhişe, metres. (tt) böceklerin tām böcek ve surfe hālleri arasındaki hāli: şefire.			
neolojizm	néologisme	<i>s. m.</i> ğayr-ı muŖtād olan kelimeniñ istiŖmāli, istiŖmāl-i kelime-i cedide.	[i. mz] yeñi kelimeler veyā eski kelimleri yeñi maŖnāda kullanma. ıstılāhāt, taŖbirāt-ı cedide istiŖmālī. taŖbirāt, ıstılāhāt, kelimāt-ı cedide.	nm. yeni sözcük, dile yeni giren sözcük.	[isim, dil bilgisi] Türenti	(DFT : Cilt II, sf. 480; KF: sf. 950; FBS: sf. 466)
nepotizm	népotisme	<i>s. m.</i> yeğene virilen hımāyet.	[i. mz] akraba u taŖalluķāt ını ķayıрма, teşāhub.	nm. eş dost ķayıрма, akraba ķayıрма.	[isim] Akraba ve yakın arkadaşları ķayıрма	(DFT : Cilt II, sf. 480; KF: sf. 952; FBS: sf. 466)
nervür	nervure	<i>s. f.</i> kitāb cildi żāhrinde olan ķabarma yerler, şirāze.	[i. ms] (mücellid) şirāze. elbiseniñ dikiş yerlerine dikilen ķaytan, şerit. (miŖmā) Ŗāşibe. (neb) yaprak damarı, Ŗāşib.	nf. yaprak damarı; mim. tonoz kaburgası, yuvarlak silme; (kumaşta) dikişli kıvrım, nervür.	[isim] 1) Bir veya iki milimlik pili 2) Direnci artıran çıkıntı	(DFT : Cilt II, sf. 481; KF: sf. 953; FBS: sf. 466)
net	net	<i>adj.</i> temiz, nażif, tāhir, naķy, pāk.	[s] temiz, pāk, tāhir, nażif.	adj. tertemiz, temiz; som, saf, net; kesin;	[sıfat] 1) Bütün çizgileri	(DFT : Cilt II, sf.

		temiz eller. şāf, şāfī, pāk. lekesiz, eyü gevherlü. sāf. şāğ ve sālīm. boş, halī. birden, fī'l-hāl.	lekesiz, berrāk, şeffāf. açık, şarīh, vuzūhlı. belli, āşikār. halīş, şāfī.	belirgin, belli; parlak; açık seçik; açık yürekli. ☐ nm. temiz. ☐ adv. ansızın, birden; kesinlikle; şüphe götürmez biçimde, net olarak; açıkça, dosdoğru.	belirgin olan, gözün bütün ayrıntılarıyla algılanan, iyi görünen 2) İyi duyulan (ses) 3) Kesintilerde n sonra geri kalan miktar da olan, safı 4) [mecaz] Açık seçik olan, anlaşılmaz yanı bulunmayan	481; KF: sf. 953; FBS: sf. 466)
nevrālji	névrālgie	s. f. siñir ağrısı, vecaŖ'ül- Ŗaşāb.	[i. ms] (t) elem-i aŖşāb, sinir Ŗilleti.	nf. hek. sinir ağrısı; baş ağrısı.	[isim, tıp] Sinir üzerinde duyulan, genellikle şiddetli ve baticı ağrı	(DFT : Cilt II, sf. 483; KF: sf. 955; FBS: sf. 467)
nevrāljik	névrālgiq ue	adj. com. siñir ağrısına müteŖallık.	[s] elem-i aŖşāba müteŖalli k, ŖāŖid.	adj. sinirsel; mec. hassas, ince.	[sıfat, tıp] Nevraljiyle ilgili, nevrālji türünden olan	(DFT : Cilt II, sf. 483; KF: sf. 955; FBS: sf. 467)
nikel	nickel	s. m. bir nevŖ- i maŖden.	[i. mz] (mad) nikel.	nm. kim. nikel. ☐ adj. kon. pırl pırl.	[isim, kimya] Atom numarası 28, atom ağırlığı 58,71, yoğunluğu 8,9 olan, gümüş parlaklığında, demir sertliğinde, kolay işlenebilen ve kolayca tel durumuna	(DFT : Cilt II, sf. 485; KF: sf. 957; FBS: sf. 467)

					getirilebilen bir element (simgesi Ni)	
niş	niche	s. f. dîvârda oyulmuş hürecik. koltuk otası. renk, dubara, oyun, şeytanlık, hîle- kârlık, hîle- muhâtele.	[i. ms] bir şey kırmak için dîvârda yapılan mühür şeklinde oyuk mahall. yataklık, yük. köpek kulübesi. & [i. ms] şeytanlık, yaramazlı k. muğâzzeb lik.	nf. mim. duvar oyuğu, raf girintisi; köpek kulübesi; muziplik, şeytanlık.	[isim, mimarlık] Duvar içinde bırakılan oyuk, göz, hücre	(DFT : Cilt II, sf. 485; KF: sf. 957; FBS: sf. 467)
Noel	noël⁶⁴	s. m. mevlüd-ı hâzret-i Öşi, bojik, Öjd'ül- mîlâd-ı hâzret- i Öşi.	[i. mz] mîlâd-ı Öşi yortısı. vilâdet-i Öşi. hristiyanla rca mübârek Öadd idilen bu gice okunan ilâhi.	nm. Noel; Noel ilahisi; Noel armağanı.	[isim] Hristiyanları n her yıl 25 Aralıkta Hz. İsa'nın doğum günü kutladıkları yortu	(DFT : Cilt II, sf. 488; KF: sf. 962; FBS: sf. 468)
nominal	nominal	adj. ad ile, bi'smihi.	[s] ismi, iÖtibâri, ismen.	adj. isimle ilgili, adla ilgili; ad gibi; ad söylenerek yapılan; itibari, saymaca. □ nm. dîlb. adıl, zamir.	[sıfat] 1) Saymaca 2) [ekonomi] Yazılı	(DFT : Cilt II, sf. 492; KF: sf. 965; FBS: sf. 469)
nominatif	nominatif	s. m. mübtedâ, el-mübtedâ, refÖ.	[s] esâmiyi hâvi.	adj. adları içeren, isimler bulunan; ada yazılı; dîlb. yalın. □ nm. ismin yalın hali.	[isim, dil bilgisi] Yalın durum	(DFT : Cilt II, sf. 492; KF: sf. 965; FBS: sf.)

⁶⁴ Bu kelime, DFT'de "noel" şeklinde geçmektedir.

						469)
nomografi	nomograhie	<i>s. f.</i> kıavānıne dāoir teōlif, risāle.	[i. ms] kıavānıne müteāalli kı eğer, kitāb. Öilm'ül-kıavānın.	nf. yasabilim; yasa dergisi.	[isim] Sayısal hesaplar yerine, başka çizgilerle kesim noktaları çözümleri veren, uygun biçimde çizilmiş çizgi veya grafiklerden yararlanmay a dayanan yöntem	(DFT : Cilt II, sf. 493; KF: sf. 966; FBS: sf. 469)
normal	normal	<i>adj.</i> gösterici, tanıjım idici, mürettib.	[s] kıāŐideye muvāfık. muntażam, tabiŐi. müretteb, muŐtād, muııtarıd.	nf. normal durum, olağan durum; ortalama, normal; mat. dikey çizgi. ∅ adj. olağan, normal; mat. dikey.	[sıfat] 1) Kurala uygun, alıřılágelen, olağan, düzgülü, aşırılığı olmayan, uygun 2) [isim] Aşırılığı, eksikliği ve taşkınlığı olmama, ortalama durum 3) [isim, matematik] Bir eğrinin bir teğetine değme noktasından çizilen dikme	(DFT : Cilt II, sf. 495; KF: sf. 969; FBS: sf. 470)
nosyon	notion	<i>s. f.</i> bilgü, haber, vuküf, Öilm.	[i. ms] maŐlümāt . ĥadd, mefhüm. maŐlümāt -ı ibtidāŐiye, muııtaşara.	nf. temel bilgi; kavram.	[isim, felsefe] Kıavram	(DFT : Cilt II, sf. 496; KF: sf. 971; FBS: sf. 471)
not	note	<i>s. f.</i> niřān, iřāreti Őalāmet. teżkere, defter. ĥisāb. kıāyime.	[i. ms] bir şeyöi ĥatırlamak için alınan not. işaret,	nf. not; işaret; ders notu; hesap, hesap pusulası; kısa haber; (siyasette/müzikt	[isim] 1) Bir şeyi hatırlamak için yazılan kısa yazı	(DFT : Cilt II, sf. 495; KF:

		taķrır. rüsveylik damğası, bed- namlık damğası. şerh.	Öalāmet, taħrır. ihtār. şerh, hāşıye. fıkra. hesāb puşulası. fatura. not, numero. nota, müzekkire , taķrır.	e) nota.	2) Okullarda öğrencinin dersle ilgili bilgi ve beceri düzeyini göstermek üzere öğretmenler ce verilen sayı, derece 3) [mecaz] Bir şeyin niteliği üzerine edinilen kanı	sf. 970; FBS: sf. 471)
noter	notaire	s. m. kātib, mahkeme kātibi, kātib-i şerh.	[i. mz] kātib-i Öadl, noter.	nm. noter.	[isim, hukuk] 1) Çeşitli belge ve işlemlere geçerlik kazandırmak ve yasanın öngördüğü diğer görevleri yerine getirmekle yükümlü, belli nitelikleri ve kendine özgü bir hukuk statüsü olan kamu görevlisi, kātibiadil 2) Bu görevlinin çalıştığı yer, noterlik	(DFT : Cilt II, sf. 495; KF: sf. 970; FBS: sf. 471)
nötr	neutre	adject. com. tarafsız, bî- taraf.	[s] bî- taraf. (neb) Öākır. (k) hāmız ve zev'il- kalevi olmayan. (فر) mücerred. (sar) mücerred.	adj. n. tarafsız, yansız; kim. etkisiz, nötr; dilb. cinsliksiz, yansız; belli belirsiz.	[sıfat, mecaz] 1) Tarafsız, yansız, etkisiz 2) [fizik] Elektriğe karşı hiçbir tepkisi olmayan, yansız 3) [kimya] Yansız	(DFT : Cilt II, sf. 483; KF: sf. 955; FBS: sf. 467)

nötralizasyon	neutralization ⁶⁵	<i>s. f.</i> izāle, ibtāl.	[i. ms] bi- tarafılığını iölān itme, bi- taraf Öadd idilme. (k) taÖdöl.	nf. tarafsızlaştırma, yansızlaştırma, yansızlaşma; etkisizleştirme, etkisiz yapma; nötrleştirme, nötrleşme.	[isim] 1) Etkisizleştirme 2) Yansızlaştırma	(DFT : Cilt II, sf. 483; KF: sf. 955; FBS: sf. 467)
numerik	numérique	<i>adj. com.</i> Öadede dāóir_müteÖal lık, şayı ile müteÖallık, Öadedi.	[s] Öadedi. Öadedce olan.	adj. mat. sayısal; sayı yönünden, sayıca.	[sıfat] 1) Sayısal 2) [zarf] Sayı bakımından	(DFT : Cilt II, sf. 503; KF: sf. 977; FBS: sf. 473)
nü	nu	<i>adj.</i> çıplak, yalın_yalın, yalıncağ, Öuryān. arkasında gömlekden gayrı bir şeyó olmayarak. <i>au</i> <i>fig.</i> riyāsızca, açık, riyā ve taşannüÖdan Öārī.	[s] çıplak, Öuryān, yalın, açık. süsden Öārī. (mec) açık, temāmiyle mevākıÖa muvāfık. yeşilliksiz. ağacsız (arāzi).	adj. çıplak; süssüz; mobilyasız, eşyasız; giysisiz; yalın. ∅ nm. çıplak vücut resmi.	[sıfat] 1) Çıplak 2) [isim] Çıplak resim	(DFT : Cilt II, sf. 500; KF: sf. 974; FBS: sf. 472)
nüans	nuance	<i>s. fém.</i> açıklu koyulu renk perdelerinin dürlülüğü, merātib-i elvānuñ ihtilāfı. imtizāc-ı elvān. belürsüz fark, fark-ı dağık.	[i. ms] bir rengin geçebilece ği muhtelif derecelerd en her biri: ānāt-ı elvān. koyu ile açık renk arası. (mec) Öaynı cinsden şeyler arasındaki ğāyet güçlülük seçilebilen fark: ānāt. (müz) sese virilmesi münāsib	nf. küçük ayrıntı; (renkte) açıklık koyuluk derecesi.	[isim] Ayırtı, çalar, fark	(DFT : Cilt II, sf. 501; KF: sf. 975; FBS: sf. 472)

⁶⁵ Bu kelime, sözlüklerde “neutralisation” şeklinde geçmektedir.

			olacak kuvvet ve tatlılığın derecesi.			
nümismat	numismat <i>e</i>	<i>s. m.</i> Ölüm-i derāhim-i müteḳaddimîn e āşinā.	[i. mz] meskūkāt ve madalye müteḳaśśīs 1. meskūkāt ve madalye Ōālimi.	n. madalye uzmanı, sikke uzmanı.	[isim] Madalya ve eski para bilimiyle uğraşan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 503; KF: sf. 977; FBS: sf. 473)
nümismatik	numismatik <i>ique</i>	<i>adj. com.</i> derāhim-i müteḳaddimîn e müteḳallik. <i>s. f.</i> derāhim-i müteḳaddimîn e müteḳallik olan Ölüm.	[s] kadīm meskūkāt ve madalyelere müteḳallik, mensüb. (i. ms) meskūkāt ve madalye fenni.	adj. sikkeyle ilgili, madalyayla ilgili. ∅ nf. sikke ve madalyaları inceleyen bilim dalı.	[isim] Eski para ve madalyaların tarihi ve tanımıyla uğraşan bilim	(DFT : Cilt II, sf. 503; KF: sf. 977; FBS: sf. 473)
nütasyon	nutation	<i>s. f.</i> zebzebe-i miḥver-i arz. bir nebātuñ cānib-i şemse meyl ü inŌitāfı.	[i. ms] bir cism-i semāvi miḥveriniñ merkezi etrāfındaki hareket-i ihtizāziyes i. başın mütemādiyen şallanması . (neb) bir Ōuḫv-ı nebātiyede meşhūd olan istikāmet tebeddüli.	nf. gökb. eksen hareketi, yerküre titreşimi; hek. başın sürekli sallanması, sallabaşlık; bitk. güne yönelme.	[isim, gök bilimi] Üğrüm	(DFT : Cilt II, sf. 504; KF: sf. 978; FBS: sf. 473)
obelisk	obélisque	<i>s. m.</i> dikili taş, naşibe.	[i. mz] dikili taş. ehramiyy'ül-şekl. (mec) uzun ve yüksek bir şekilde olan şey.	nm. dikilitaş.	[isim] Dikili taş	(DFT : Cilt II, sf. 506; KF: sf. 981; FBS: sf. 473)
oberj	auberge	<i>s. f.</i> konak, hān, losdarye, kervan	[i. ms] loḳanta. han.	nf. han; küçük otel; kır lokantası.	[isim] Şehir merkezinin	(DFT : Cilt I, sf.

		serāy. s. f. müsāfir-hāne, mihmān-serā.			dışında sade, basit kurulmuş konaklama yeri	102 & Cilt I Appe ndice , sf. 56; KF: sf. 63; FBS: sf. 61)
obje	objet	s. m. mādde, şey, sûret. müdreğ, mahsûs. mevķûfun Öaleyh, matlûb. mahall, mažhar, mevķiÖ. merām, maķşad, maķşûd, ğaraž, murād.	[i. mz] şey, mādde. eşbāh. mevzûÖ, mebniÖ-i Öilliye, merciÖ-i āliye. merām, maķşad. maÖşûķ. bāÖiÖ-i esbāb.	nm. nesne; şey, eşya; konu; amaç; dilb. nesne.	[isim] Nesne	(DFT : Cilt II, sf. 506; KF: sf. 982; FBS: sf. 474)
objektif	objectif	s. m. dür- bînüñ maķşûd tarafına baķan şişesi.	[s] (fel) şeyÖi, āfāķi. ğayr-ı şahşı, ğayr-ı žātî. māddî, hāķiķi, fiÖli. (i. mz) hedef, ğāye, maķşad. (ف) Öadese-i meröiye. fotoğraf makinesini ñ Öadeseyi hāvi ķısmı: objektif.	nm. amaç, gaye, erek; hedef; fiz. fot. mercek, objektif.	[sıfat] 1) Nesnel 2) [isim, fizik] Fotoğraf makinesi, mikroskop, dürbün vb. optik aletlerle cisimlerden gelen ışınları alıp ekran üzerine yansıtan mercek veya mercek sistemi	(DFT : Cilt II, sf. 506; KF: sf. 981; FBS: sf. 474)
observat uvar	observatoi re	s. m. nücūma baķılacak ķulle, raşad- gāh, merşad.	[i. mz] raşad- hane. merşad.	nm. rasathane, gözlemevi; gözetleme yeri.	[isim, gök bilimi] Gözlemevi	(DFT : Cilt II, sf. 511; KF: sf. 984; FBS: sf.)

						475)
obstrüksiyon	obstruction	s. f. seddet, sedde, tıkanıklık.	[i. ms] (t) bir mecrâ-yı Ŗuzvîniñ tıkanması, imtilâsı: insidâd. (siyâ) meclis müzâkerelerine iķâŖ idilen müşkilât: insidâd.	nf. hek. tıkanma; engelleme.	[isim] Engelleme	(DFT : Cilt II, sf. 512; KF: sf. 985; FBS: sf. 475)
obua	hautbois	s. m. nefîr.	[i. mz] flavta.	nm. müz. obua.	[isim, müzik] Orkestrada yer alan çift kamışlı, tahtadan yapılmış üflemeli çalgı	(DFT : Cilt II, sf. 84; KF: sf. 609; FBS: sf. 348)
obüs	obus	s. m. bir nevŖ-i küçük kumbara, obüz topı güllesi.	[i. mz] (as) dâne, obüs.	nm. ask. obüs, top mermisi.	[isim] Yüksek ve alçaktan mermi atabilen kısa namlulu top	(DFT : Cilt II, sf. 513; KF: sf. 986; FBS: sf. 475)
ofis	office	s. m. iş, vâcibe-i zimmet, vażife-i hâl, kâr. himmet. mesâŖi nâ-mergûbe şarf itmek. mansıb. hidmet. sofrada meyve düzmenüñ fenni. subst. fêm. kilâr. sofracı kilârları.	[i. mz] vażife-i mahsûsa. meómûriyet, iş. kâtib-i Ŗadlleriñ vażife-i meómûriyetleri. idâre-hane. hidmet. & [i. mz] kilâr; hidmetcileriñ yemek yedikleri ota.	nm. görev, iş; ofis, büro, işyeri, ajans; hizmet; dua, ayin. ∅ nf. kiler.	[isim] İş yeri, daire, büro	(DFT : Cilt II, sf. 521; KF: sf. 994; FBS: sf. 478)
okazyon	occasion	s. f. fırsat, vaķt, vaķt u hâl. vesîle.	[i. ms] fırsat. münâsebet . münâsib	nf. vesile, fırsat, elverişli durum; neden, sebep, etken; kelepîr	[isim] 1) Fırsat 2) [sıfat, mecaz]	(DFT : Cilt II, sf. 513;

			vaqt u hāl.	mal.	Kelepir	KF: sf. 986; FBS: sf. 475)
oksijen	oxygène	s. masc. rūh'ul-hayāt, aśl'ul havāmız.	[i. mz] (k) müvellid'ül-l-humuza.	nm. oksijen.	[isim] Atom numarası 8, atom ağırlığı 16 olan, hidrojenle birleşerek suyu oluşturan, rengi, kokusu ve tadı olmayan, havada beşte bir oranında bulunan bir gaz, müvellidülh-umuza (simgesi O)	(DFT : Cilt II, sf. 554; KF: sf. 1033; FBS: sf. 489)
oktant	octant	s. m. miqyās'üş-ŝümn'ü'd-dāóire.	[i. mz] ŝümn-i dāóire, 45 derecelik kavs. deñizde nücümuñ mesāfe ve irtifaŎ zāviyesini mesāhaya mahśūs alet.	nm. dairenin sekizde biri; yıldızların yükseltisini ölçen alet.	[isim, gök bilimi] 1) Özellikle denizcilikte 450 C'lik yükseklikteki cisimleri gözlemeye yarayan alet 2) [matematik] Dairenin sekizde biri	(DFT : Cilt II, sf. 515; KF: sf. 988; FBS: sf. 476)
oktav	octave	s. f. sekiz günlük. sekizinci günü.	[i. mz] bir büyük yortıñ icrāsına mahśūs sekiz gün. bu sekiz günlük müddetin ŝoñ sekizinci günü. (ed) sekiz mısraŎlık gazel. (müz) sekiz şadālık fāşıla.	nf. (Hıristiyanlıkta) yortulardan sonraki sekizinci gün; müz. oktav.	[isim, müzik] Sekiz sestem oluşan ses dizisi, bir do sesiyle ondan sonraki do sesi arasındaki uzaklık	(DFT : Cilt II, sf. 515; KF: sf. 989; FBS: sf. 476)

			sekiz şadā.			
oktrua	octroi	<i>subst.masc.</i> bağışlayış, müsāŌade, inŌām. meókūlat u meşrūbāt-ı resmī, Ōavāōid, şehrūn irādı.	[i. mz] imtiyāz, müsāŌade . duhūliye, ihtisāb-ı resmī, oktrva. ihtisāb dāōiresi.	nm. ihsan, verme, bahşetme, lütuf; giriş vergisi.	[isim, eskimiş] Şehre giren şeylerden alınan vergi	(DFT : Cilt II, sf. 516; KF: sf. 989; FBS: sf. 476)
oküler	oculaire	<i>adject. com.</i> kendü göz ile görmüş şahid, bi'il- muŌāyene şāhid, şāhid-i berāōj- ül'Ōayn.	[s] Ōaynī, göze müteŌalli k.	adj. gözle ilgili; gözle gören. α nm. fiz. gözleme merceği.	[isim, fizik] Optik aletlerinde objektiften aldığı ışınları göze veren mercek sistemi	(DFT : Cilt II, sf. 516; KF: sf. 989; FBS: sf. 476)
oligarşi	oligarchie	<i>s. f.</i> hūkūmet-i havāśś.	[i. ms] hūkūmet-i havāśś, oligarşi.	nf. oligarşi, devlet idaresinin bir gruba ait olduğu yönetim biçimi.	[isim, toplum bilimi] Siyasal gücün birkaç kişilik bir grubun elinde toplandığı yönetim, aristokrasini n daralmış biçimi, takım erki	(DFT : Cilt II, sf. 525; KF: sf. 998; FBS: sf. 479)
olimpiya t	olympiade	<i>s. f.</i> dört senelik, dört sene müddeti.	[i. ms] kadīm yunanlard a iki olenpik oyunu arasında geçen dört senelik müddet. (mec) sene.	nf. olimpiyat.	[isim] 1) Her dört yıl da bir başka ülkede yapılan, amatörlerin ve ülkelerinde profesyonel olarak futbol, basketbol, voleybol vb. takım sporlarıyla uğraşanların katıldığı uluslararası spor yarışmaları, olimpiyat oyunları	(DFT : Cilt II, sf. 525; KF: sf. 999; FBS: sf. 479)

					2) Bazı alanlarda düzenlenen yarışma 3) [eskimiş] Yunanistan' da Zeus onuruna yapılan yarışmalar	
omlet	omelette	s. f. gayğana, yumurta gayğanası.	[i. ms] kayğana, omlet. (lā-ubāliyy-āne) kazāoen kırılmış yumurta. kırılmış karma karışık muhtelif şeyler.	nf. omlet.	[isim] Çırpılmış yumurtayla sade olarak yapılabilen veya içine peynir, kıyma vb. katılarak tavada pişirilen bir yemek	(DFT : Cilt II, sf. 526; KF: sf. 1001; FBS: sf. 179)
omnivor	omnivore	adj. com. her şeyöle beslenür, teÖayyüş ider.	[s] hayvānāt nebātātla taÖayyüş iden. ākil'ül-laḥm ü nebāt.	adj. hem et hem otla beslenen.	[isim, biyoloji] Hem et hem ot ile beslenen canlı	(DFT : Cilt II, sf. 527; KF: sf. 1002; FBS: sf. 480)
onanizm	onanisme	s. m. abazaya varma.	[i. mz] istimnāō-i bālīd, ābāze çekme.	nm. otuzbir çekme.	[isim] Mastürbasyo n	(DFT : Cilt II, sf. 527; KF: sf. 1002; FBS: sf. 480)
ondüle	ondulé	v. n. dalgalanmak, dalga-varı oynamak, temevvüc itmek, talaslanmak.	[s] dalgalanm aq. temevvüc itmek. (f. m) dalgalı yapmak. dalgalandı rmaq.	vi. dalgalanmak; kıvrıcık olmak, dalgalı olmak. □ vt. (saçı) dalga dalga yapmak, kıvrıcık yapmak, kıvrırmak.	[sıfat] Dalgalı, kıvrımlı, kıvrılmış	(DFT : Cilt II, sf. 528; KF: sf. 1003; FBS: sf. 480)
oniks	onyx	s. masc. beyāz aqıq, süleymānī, balğamī yeşim,	[i. mz] (mad) damarlı Öaqıq. balğamī	nm. oniks, alacalı somaki taşı, mühresenk, balgamtaş.	[isim] Balgam taşı	(DFT : Cilt II, sf. 529; KF:

		mühresenk.	yeşim.			sf. 1005; FBS: sf. 481)
onomato pe	<i>onomatop ée</i>	s. f. taşvîğ'ül- lafz hikâtyeten Öan eś-śavt.	[i. ms] kelime-i taqlîdiye. bir şeyóîñ śadāsını taqlîden virilen ism.	nf. dilb. ses taklidi, yansıma; taklit ses.	[isim, dil bilgisi] Yansıma	(DFT : Cilt II, sf. 529; KF: sf. 1004; FBS: sf. 481)
ons	<i>once</i>	s. f. sekiz dirhem vezni, sekiz dirhem ağırlığında olan vezn. yoz.	[i. mz] (tt) bir nev'Ö-i büyük yabāñi kedi.&[i. ms] 30,5 gram vezninde eski bir ölçi. (mec) azıcık, pek cüzóî mıkdār. Öadem-i mümānaÖ at.	nf. ons; mec. bir parça, azıcık; hayb. Sibiryā panteri.	[isim] Fransa'da 30,59 gr, İngiltere'de 28,349 gr ağırlığında bir ağırlık ölçüsü birimi	(DFT : Cilt II, sf. 527; KF: sf. 1002; FBS: sf. 480)
ontoloji	<i>ontologie</i>	s. f. Öilm- tecrid'ül- vücüd.	[i. ms] (fel) mebhâś-ı vücüd. mebhâś'ül- mükevven ât.	nf. varlıkbilim, ontoloji.	[isim, felsefe] Varlık bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 529; KF: sf. 1004; FBS: sf. 481)
onur	<i>honneur</i>	s. f. Öırz, nāmūs, Öırz u nāmūs, yüz ağılgı. oluq, şān, şerf. Öizz ü şān. ululatma, taÖžim, hürmet.	[i. mz] şān, şeref, şöhret, taÖžim, hürmet. nāmūs, Öiffet.	nm. şeref, onur; namus; erdem; saygınlık, itibar; yüz akı, övünç kaynağı; ün, şöhret.	[isim] 1) İnsanın kendine karşı duyduğu saygı, şeref, öz saygı, haysiyet, izzetinefis 2) Başkalarının gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, şeref, itibar	(DFT : Cilt II, sf. 101; KF: sf. 627; FBS: sf. 355)

operasyon	opération	s. f. iş, Ŗamel, kār. devā Ŗameli, işlemesi.	[i. ms] fiŖl. Ŗamel. teŖŖir. Ŗameliye. (ticāret-i mālīye) muŖāmele. Ŗameliyāt -1 cerrāhiye. (as) Ŗameliyāt. harekāt.	nf. işlem, iş; çalışma, işleme; hek. ameliyat; mat. işlem; ask. harekāt; tic. iş.	[isim] 1) Elde edilecek sonuç için alınan önlem ve yürütülen işlemlerin bütünü 2) [tıp] Ameliyat	(DFT : Cilt II, sf. 529; KF: sf. 1006; FBS: sf. 480)
operatör	opérateur	s. m. cerrāhlık ŖanŖatları icrā iden, cerrāh. Ŗilāc çerçisi.	[i] yapan, icrā iden kimse. Ŗameliyāt -1 cerrāhiye icrā iden cerrāh: operatör. Ŗāmil.	n. cihazı kullanan kimse; yapan, gerçekleştiren; hek. operatör, cerrah; mat. işlem işareti; teknisyen; bas. dizgici; sin. kamera yönetmeni.	[isim] 1) Cerrah 2) Bilgisayar vb. teknik aletleri işleten kimse, işletmen 3) Basılacak metinleri dizgi makinesinde dizen kimse	(DFT : Cilt II, sf. 529; KF: sf. 1006; FBS: sf. 481)
opsiyon	option	s. f. ihtiyār.	[i. ms] hāqq-ı muhayyerlik.	nf. tercih, seçme, yeğleme, seçim yapma; seçenek.	[isim] 1) Bankacılıkta borç senetlerinin, bankalara ödenmesi için vade tarihinden başlayarak tanınan iki gün 2) Vapur, uçak vb. nde önceden ödeme yapmadan belli bir tarih için yer ayırtma 3) [ticaret] Bir alışverişin karara bağlanması için genellikle satıcının alıcıya tanıdığı süre	(DFT : Cilt II, sf. 534; KF: sf. 1010; FBS: sf. 482)

optik	optique	s. f. Öilm-i başar. görünüş, neẓāret.&adj. com. gözüñ, naẓarī, başarı.	[s] başarı. ruóyete müteÖalli k.	adj. gözle ilgili, görmeyle ilgili. ☐ nf. perspektif, uzaktan görünüş; görüş açısı; fiz. optik.	[sıfat] 1) Görme ile ilgili olan 2) [isim] Fizik biliminin ışık olaylarını inceleyen kolu 3) [isim] Gözlükçü	(DFT : Cilt II, sf. 534; KF: sf. 1010; FBS: sf. 482)
optimist	optimiste	s. m. kaffe-i eşyāyı taşvib ve istihsān iden kimesne.	[i] nık-bın.	adj. n. iyimser.	[sıfat] 1) İyimser 2) [isim, spor] Tek yelkenli, tek kişilik yarış	(DFT : Cilt II, sf. 534; KF: sf. 1010; FBS: sf. 482)
optimiz m	optimisme	s. m. cemīÖ-i eşyā-yı dünya ahir mā yekūn olduğunuñ ẓann u iÖtikādı.	[i. mz] nık-bını, nık-bınlik.	nm. iyimserlik.	[isim, felsefe] İyimserlik	(DFT : Cilt II, sf. 533; KF: sf. 1010; FBS: sf. 482)
oral	oral	adj. com. ağızdan ağıza geçerek söylenen, menkūl, hadişi.	[s] (teş) ağza müteÖalli k, femi. şifahi. ağızdan ağza geçen, menkūl, mervi.	adj. sözlü; ağızla ilgili. ☐ nm. sözlü sınav.	[sıfat] 1) Ağızcıl 2) Sözlü 3) [zarf] Ağız yoluyla 4) [edebiyat] Söze dayanan	(DFT : Cilt II, sf. 535; KF: sf. 1011; FBS: sf. 483)
oranguta n	orang- outang⁶⁶	s. m. yabān ādemo, kuyruksız büyük meymūñ.	[i. mz] (tt) orangutan maymunı.	nm. orangutan.	[isim, hayvan bilimi] Sumatra ve Borneo'da yaşayan, insana benzeyen, yemişle beslenen bir cins büyük maymun (Pongo	(DFT : Cilt II, sf. 536; KF: sf. 1011; FBS: sf. 483)

⁶⁶ Bu kelime, KF'de "orang-outan ٥٥ orang-outang", FBS'de "orang-outan(g)" şeklinde geçmektedir.

					pygmaeus)	
ordövr	<i>hors-d'oeuvre</i> ⁶⁷	ayrı.	[i. mz] yemeğin bidâyetind e yenen çerez. bir eşerde, mevzû ^Ö la Öalâkası olmayan şey.	nm. inv. meze, çerez, esas yemekten önce yenen yiyecek; (kitapta/binada) ek bölüm, konudışı bölüm.	[isim] Yemekten önce sofraya getirilen soğuk yiyecekler, çerez, meze	(DFT : Cilt II, sf. 106; KF: sf. 629; FBS: sf. 356)
org	<i>orgue</i>	s. m. organon, organ.	[i. mz] organon.	nm. müz. org; kilisede org yeri.	[isim, müzik] Klavyeli büyük ve küçük borulardan yapılmış, körüklerden elde edilen havanın bu borulardan geçmesiyle değişik ses tonları verebilen, genellikle kilise çalgısı, erganun	(DFT : Cilt II, sf. 541; KF: sf. 1017; FBS: sf. 484)
organ	<i>organe</i>	s. m. âlet, Öüzv. âvâz, şavt. <i>au fig.</i> vesâta, vâsita, maÖrifet.	[i. mz] Öüzv. âlet, ses, şada. (mec) bir işe vâsita olan adam. mürevvic-i efkâr, vâsita-i efkâr olan [gazete].	nm. anat. organ; ses; mekanizma; mec. araç, iletim aracı; sözcü.	[isim, anatomi] 1) Canlı bir vücudun, belirli bir görev yapan ve sınırları kesin olarak belirlenmiş bölümü, uzuv 2) [mecaz] Bir görevi, bir işi yerine getirmekle yükümlü kuruluş	(DFT : Cilt II, sf. 540; KF: sf. 1015; FBS: sf. 484)
organik	<i>organique</i>	adj. com. Öamil biÖl- âlât, Öüzvi. nižâmi, terkibi.	[s] aÖzâya, cism-i Öüzviye mensûb ve müteÖalli k; Öüzvi.	adj. organlarla ilgili, organik.	[sıfat] 1) Organlarla ilgili, uzvi 2) [mecaz] Bir görevi yerine getirmekle	(DFT : Cilt II, sf. 541; KF: sf. 1015; FBS:

⁶⁷ Bu kelime, DFT’de “hors” maddesinin içinde yer almaktadır.

					yükümlü kuruluşla ilgili olan 3) [mecaz] Canlı, güçlü (ilişki)	sf. 484)
organizasyon	organisatıon	<i>s. fēm.</i> kuruluş, terkib.	[i. ms] te'addü. iktisāb-ı Ŗuzviyet. (mec) tanzīm, tensiķ. teşkilāt, tanzīmāt. isti'ādād, ķābiliyet.	nf. örgüt; kuruluş, teşkilat, organizasyon; örgütlenme, düzenleme; organlaşma.	[isim] 1) Düzenleme 2) Devlet, idare, toplum vb.nin düzenleniş biçimi 3) Düzenli bir grubun üyelerinin tamamı 4) Kuruluş, kurum, teşkilat	(DFT : Cilt II, sf. 541; KF: sf. 1015; FBS: sf. 484)
organize	organisé	<i>adj.</i> niżām bulmuş, tertib olunmuş, müretteb, rābıtalı.	[s] müte'addi (mec) teşkil, tertib, tensiķ idilmiş.	adj. organize, düzenli; örgütlenmiş, örgütlü; düzenlenmiş, planlanmış, planlı; biy. organlaşmış.	[isim] 1) Kuruluşları ortak bir amaç için bir araya getirme, birleştirme 2) Düzenleme 3) [sıfat] Düzenli, örgütlü	(DFT : Cilt II, sf. 541; KF: sf. 1016; FBS: sf. 484)
orgazm	orgasme	<i>s. m.</i> ahlātuñ deprenişi, heyecān-ı ahlāt.	[i. mz] fart-ı intibāh, bir hırs ve ibtilāda ifrāt.	nm. hek. orgazm, boşalma.	[isim] Cinsel uyarım ve zevkin en yüksek noktası	(DFT : Cilt II, sf. 541; KF: sf. 1016; FBS: sf. 484)
orijinal	original	<i>adj.</i> aslı, Ŗaynı, nüsha-i asliyye. Ŗacā'ib bir ādem, örneği yok bir ādem, nekre bir ādem.	[s] asl, aslı, Ŗayn.	nm. asıl nüsha, asıl; kaçık kimse. $\varnothing$ adj. orijinal, özgün; garip, tuhaf; ilk, asıl.	[sıfat] 1) Özgün 2) Fabrikası tarafından yapılmış olan, taklit olmayan (araç ve gereç) 3) Otantik 4) [mecaz] Alışlagelen den daha	(DFT : Cilt II, sf. 543; KF: sf. 1018; FBS: sf. 485)

					değişik, şaşırtıcı nitelikte olan	
orijinalite	<i>originalité</i>	s. f. ġarābet, nekrelik.	[i. ms] ġarābet. bam başkalık, tuhaflık, Ŗacemilik. asliyet. Ŗayniyet.	nf. değişiklik, yenilik; özgünlük; tuhaflık, acayıplık, gariplik.	[isim] 1) Özgünlük 2) [mecaz] Alışlagelen den değişik, şaşırtıcı nitelikte olma durumu	(DFT : Cilt II, sf. 543; KF: sf. 1018; FBS: sf. 485)
ornitoloji	<i>ornithologie</i>	s. f. kuşların ahvāline dāoir olan Ŗilm.	[i. ms] Ŗilm-i ĥayvānātın aķsāmında n mebhāş'ut-tuyūr. mebhāş'ut-tuyūra Ŗāoid kitāb.	nf. kuşbilim, ornitoloji.	[isim, hayvan bilimi] Kuş bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 544; KF: sf. 1019; FBS: sf. 485)
Ortodoks	<i>orthodoxe</i>	adj. com. dīn-i ĥaķķa muvāfık. s. m. müómin. müslim. ehl-i islām, ehl-i sūnnet.	[s] ĥaķķi telāķķi idilen aĥkām-ı dīniyeye muvāfık olan. bu aĥkāmı neşr ü telķin iden. ĥaķķate, ŖanŖanev i prensipler e muvāfık olan. (i) ortodoks.	adj. n. Ortodoks; din kurallarına uyan, din ilkeleri içinde kalan; gelenekçi.	[isim, din bilgisi] 1) Hristiyan mezheplerin den biri 2) Bu mezhebe bağlı olan kimse 3) [sıfat] Dogmaya ve kilise öğretisine uygun olan	(DFT : Cilt II, sf. 545; KF: sf. 1021; FBS: sf. 485)
ortopedi	<i>orthopédie</i>	s. f. süd ĥıresi çocukların tımarı şanŖatı.	[i. ms] aŖzā-yı bedeniñ biçimsizli ģini düzeltmek şanŖatı. kaşıkçılık , çıkıkçılık şanŖatı: ortopedi.	nf. hek. ortopedi.	[isim, tıp] 1) Hekimliğin, çocuklardaki vücut biçimsizlikle rini düzelten veya önleyen bir kolu 2) Vücutta kemikler, eklemler, kaslar, kirişler,	(DFT : Cilt II, sf. 545; KF: sf. 1021; FBS: sf. 485)

					sinirler gibi hareketi sağlayan organların bozukluklarını düzelten, tedavi eden cerrahi kolu	
oryantal	orientale	<i>adj.</i> maşrıķı, şarkı.	[s] şarkā Ōāōid. şarkda kāōin. şarkı. (i. mz cem) asya. asyā ahālisi, asyalılar.	<i>adj.</i> n. doğu, doğuda olan; doğulu; doğuya ait, doğuya özgü.	[sıfat] 1) Doğu medeniyeti ile ilgili, Doğu medeniyetini hatırlatan 2) [isim] Genellikle Doğu ülkelerinde, kadınların tek başlarına ve yarı çıplak olarak müzik eşliğinde yaptıkları, vücut ve göbek hareketlerine dayalı dans 3) [isim] Bu dansı yapan kadın	(DFT : Cilt II, sf. 542; KF: sf. 1017; FBS: sf. 484)
oryantalist	orientaliste	<i>s. masc.</i> elsine-i maşrıķiyede Ōālim ve māhir olan kimesne.	[i. mz] şark lisān ve edebiyātın a vāķıf adam. bunlarla iştiğāl iden Ōālim. (argo) hırsız. hırsızlarıñ lisān-ı mahşūsası na vāķıf adam.	n. doğu dilleri uzmanı, doğubilimci.	[isim] Doğu bilimci	(DFT : Cilt II, sf. 542; KF: sf. 1017; FBS: sf. 484)
osteoloji	ostéologie	<i>s. f.</i> kemiklerüñ ahvāl-i vaşfı, vaşf-ı ahvāl-i Ōizām.	[i. mz] mebhāş'ül-Ōizām.	nf. anat. kemikbilim, osteoloji.	[isim, anatomi] Kemik bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 547; KF: sf. 1025; FBS: sf. 484)

						486)
otantik	<i>authentique</i>	<i>adj.</i> müberhen, aslı müberhen, şâhîh, muhakkağ, şâhîh. şer'î. mu'öteber. <i>adj.</i> <i>com.</i> ma'ömulün bih, düstür'ul-Öamel, şāyan-ı i'ötibār.	[s] mevşûk. muşaddak. resmi.	adj. aslına uygun; gerçek; resmi; doğal, bozulmamış.	[sıfat] Gerçek olan, gerçeğe veya aslına dayanan, orijinal, mevsuk	(DFT : Cilt I, sf. 106 & Cilt I Appendice, sf. 59; KF: sf. 64; FBS: sf. 63)
otel	<i>hôtel</i>	<i>s. m.</i> konak, seray, kapu. konsolos konağı, kapısı. lostarye, hân.	[i. mz] konak, dāóire. otel, loğanta. müdürîyet, neẓāret ve sā'Öire ittiḥāz idilen büyük binā. hükümet konağı.	nm. otel; köşk, konak; resmi daire.	[isim] Yolcu ve turistlere geceleme imkânı sağlamak, bunun yanında yemek, eğlence vb. hizmetleri sunmak amacıyla kurulmuş işletme	(DFT : Cilt II, sf. 107; KF: sf. 630; FBS: sf. 356)
otograf	<i>autograph</i>	<i>adj.</i> bir kişinin el yazısı. <i>adj.</i> <i>com.</i> kendü hattıyla yazılmış, muḥarrer bi-hatt-ı yedihi. <i>s. m.</i> hatt-ı yedile muḥarrer olan taḥrîr.	[i. mz] muḥarirîni ñ hatt-ı destiyle yazılmış kitāb. hükmdarîni kendi hattıyla yazdığı mektüb. [s] muḥarriirîn iñ hatt-ı destiyle yazılmış.	adj. yazarın kendi el yazısıyla yazılmış. □ nm. yazarın kendi yazısı.	[sıfat] Bir yazarın veya kişinin kendi elinden çıkan (yazı)	(DFT : Cilt I, sf. 106 & Cilt I Appendice, sf. 59; KF: sf. 64; FBS: sf. 63)
otokrasi	<i>autocratie</i>	<i>s. f.</i> istiqlāl. <i>[s. f.]</i> başlu başında pâdişāhlık, saltanat-ı müstakille, müteferride.	[i. ms] mutlakîyet idāre.	nf. otokrasi, mutlakîyet, saltukçılık.	[isim] Hükümdarın, bütün siyasal kudreti elinde bulundurduğu yönetim	(DFT : Cilt I, sf. 106 & Cilt I Appendice

					biçimi	, sf. 59; KF: sf. 64; FBS: sf. 63)
otokrat	<i>autocrate</i>	s. müstakıll pādişāh, imparator. s. başlu başında pādişāh.	[i. mz] hük-m-dār- ı mutlak.	nm. otokrat, mutlak hükümdar, saltukçı.	[sıfat] Siyasal kudreti elinde bulunduran (hükümdar)	(DFT : Cilt I, sf. 106 & Cilt I Appe ndice , sf. 59; KF: sf. 64; FBS: sf. 63)
otoman	<i>ottoman</i>	adj. et s. Ōoşmānlu, Ōoşmānī.&s. f. şuffe, dīvān.	[i-s] Ōoşmānlu, Ōoşmānī.	adj. n. Osmanlı. ∅ nf. sedir. ∅ nm. sırmalı ipekli kumaş.	[isim] 1) Bir tür ipekli kumaş 2) Sedir biçiminde kanepe	(DFT : Cilt II, sf. 548; KF: sf. 1027; FBS: sf. 486)
otomat	<i>automate</i>	s. m. Ōayniyle diri inşan yāhūd hayvānı tavr u hareketini taqlid iden mücessem şūret. Ōacemī, ahmak. s. m. kendü kendülüğünde n yürür, mütehharrik bi- reósihī.	[i. mz] ğayr-ı irādi hareket iden adam. bi-nefşihī mütehharrik kuqla. makinelı bebek.	nm. robot; otomat; mec. iradesiz kimse.	[isim] 1) Canlı bir varlığın yapabileceği bazı işleri yapan mekanik veya elektrikli araç 2) Sıcak su verecek biçimde hazırlanmış, hava gazı ocaklı cihaz 3) Yapılarda, merdivenleri aydınlatacak biçimde düzenlenmiş elektrik düzeneği	(DFT : Cilt I, sf. 106 & Cilt I Appe ndice , sf. 60; KF: sf. 64; FBS: sf. 63)

otopsi	autopsie	s. f. bir cenāzenüñ teftiş-i cemî'î eczā-yı bātınası. s. f. kendü göziyle görme.	[i. ms] (t) feth-i meyyit.	nf. hek. otopsi, ölüm nedenini anlamak için cesedi açıp inceleme.	[isim, tıp] Ölüm sebebini belirlemek amacıyla bir cesedi inceleme işi, ölü açımı	(DFT : Cilt I, sf. 107 & Cilt I Appendice , sf. 60; KF: sf. 65; FBS: sf. 64)
otorite	autorité	s. f. hükümet, iktidār. delil, bürhān, hüccet. Öibret. s. f. hükümet-i mutlaқа. iÖtibār, nüfūz-ı kelām.	[i. ms] hükümet, iktidār. nüfūz, şāhib-i şalāhiyet. ruhşat. (fel) sulta. [cem] meómürin -i hükümet.	nf. otorite. kendini saydırma; güç. yetki; buyruk; nüfuz, etki; hükümet: üstünlük; yetkili kişi; makam.	[isim] 1) Yaptırma, yasak etme, emretme, itaat ettirme hakkı veya gücü, yetke, sulta, velayet 2) Siyasi veya idari güç 3) [mecaz] Çalışmaları la kendini kabul ettirmiş, başarılı kimse	(DFT : Cilt I, sf. 107 & Cilt I Appendice , sf. 60; KF: sf. 65; FBS: sf. 64)
oval	ovale	adj. com. yumurta şeklli, beyzāvī, beyzāvīyy'ül-şekl, beyzī. s. m. şekl-i beyzāvī, şekl-i beyzī.	[s] beyzī. (i. mz) (hen) beyzī şekl. ipek bükme makinesi.	adj. oval, yumurta biçimli. ∅ nm. oval şekil.	[sıfat] 1) Yumurta biçiminde olan, yumurtamsı, söbe, beyzi 2) [matematik] Kapalı, dışbükey ve uzunca (bütün eğriler), özellikle elips gibi iki simetri eksenli olan (simetrik eğri)	(DFT : Cilt II, sf. 554; KF: sf. 1031; FBS: sf. 488)
ödem	oedème⁶⁸	s. m. sölpük yumru ur,	[i. mz] (t) odima.	nm. hek. ödem, şişlik.	[isim, tıp] Dokularda	(DFT : Cilt

		verem'ür-rahv.			genellikle yüzde, ellerde, ayaklarda ve bazı iç organlarda aşırı miktarda sıvı birikmesi	II, sf. 517; KF: sf. 991; FBS: sf. 477)
paganizm	<i>paganisme</i>	<i>s. m.</i> put-perestlik, ehl-i cāhiliyyet mezhebi.	[i. mz] mecüsîlik, müşriklik, büt-perestlik.	nm. putperestlik, paganizm, çoktanrıcılık.	[isim, toplum bilimi] Çok tanrıcılık	(DFT : Cilt II, sf. 555; KF: sf. 1036; FBS: sf. 489)
pagoda	<i>pagode</i>	<i>s. fém.</i> put yeri, beyt'üs-šanem. put, šanem.	[i. ms] (hind, çin, japon) ma'ûbed, put-hane. büt, šanem. porselende n ma'ûmül müteharrik kafalı küçük heykel. hindistām ñ altun sikkesi.	nf. budist tapınağı; porselen küçük heykel.	[isim] Çin, Japonya vb. Uzak Doğu ülkelerindeki i tapınak	(DFT : Cilt II, sf. 555; KF: sf. 1037; FBS: sf. 490)
paket	<i>paquet</i>	<i>s. masc.</i> boğça, demet, rizme. yük. oyun, renk, hîle.	[i. mz] paket, deste, demet, boğça. (lā-ôubāliy-âne) fenā giyinmiş adam.	nm. paket; çıkın, bohça; posta; mektup; mec. şişko, yağ tulumu.	[isim] 1) İçinde bir veya birçok şey bulunan, kâğıda sarılarak veya kutuya konularak bağlanmış, elde taşınacak büyüklükte nesne 2) [sıfat] Kâğıda sarılarak veya bir kutuya konularak satışa hazır duruma getirilmiş,	(DFT : Cilt II, sf. 566; KF: sf. 1056; FBS: sf. 495)

					belli bir miktarda olan (yiyecek, ilaç vb.) 3) [sıfat, argo] Dolu (toplu taşıma aracı)	
pakt	<i>pacte</i>	<i>s. m.</i> kavleşme, kav, Öahd, muÖahede.	[i. mz] mişak, Öahd, peymān, muķāvele, iótilāf. (huk) şart, muķāvele, muşārata.	nm. pakt, sözleşme, antlaşma.	[isim] Antlaşma	(DFT : Cilt II, sf. 555; KF: sf. 1036; FBS: sf. 489)
paleografi	<i>paléographie</i>	<i>s. f.</i> eski zemān yazularınıñ maÖrifeti, maÖrifet-i hutüt-ı kadime.	[i. ms] fenn-i hutüt-ı Öatıķa.	nf. eski yazı bilimi, paleografi.	[isim] Eski el yazılarını okuma bilgisi	(DFT : Cilt II, sf. 559; KF: sf. 1042; FBS: sf. 491)
palet	<i>palette</i>	<i>s. f.</i> nakķāş çanağı. kāsecik.	[i. ms] yaşsı ve geniş tahte ālet. palet. yaldızcı kalem. pervāne veyā değirmen dolabı tahtesi. tahte kürek. ressamları ñ beyzi şeklinde yaşsı ve ince boya tahtesi. (Öāmiy-āne) diş, el, kitāre. (hi) micdāf. (t) vücūddan alınan kanıñ konulduğu fincān.	nf. boya paleti; çamaşır tokacı; tahta raket; (ressamın kullandığı) renkler; (koyunda) önkol eti; çark kanadı.	[isim] 1) Ressamların boya ları üzerine dizerek fırça ile karıştırdıkları tahta veya porselen levha 2) Sanayide çeşitli amaçlarla kullanılan yayvan ve geniş levha 3) Hızlı yüzmek için ayağa geçirilen araç 4) Tankın veya bazı iş makinelerini n her türlü arazide yol almasını sağlayan iki	(DFT : Cilt II, sf. 559; KF: sf. 1042; FBS: sf. 491)

					yanındaki tekerleklerin i içine alan metal şerit, turtul (II)	
palmiye	palmier	s. m. hurma ağacı, nahl.	[i. mz] (neb) hurma ağacı. (i. mz cem) faşile-i nahliye.	nm. bitk. palmiye ağacı; hurma ağacı; bir tür küçük kurabiye.	[isim, bitki bilimi] Palmyegille rden olan ağaçların genel adı	(DFT : Cilt II, sf. 560; KF: sf. 1044; FBS: sf. 491)
palyatif	palliatif	adj. teselliyet virecek mu'ālece, devā-i müteselli. tahfif idici, muhaffif.	[s] te'şiri muvaqqat veyā pek az olan, mümevve h. (i. mz) muvaqqat bir te'şiri hā'iz, avutıcı çāre, Ōilāc. tedbīr-i muvaqqat.	adj. nm hek. geçici etkili, etkisi geçici olan; geçici çare.	[sıfat] Geçici	(DFT : Cilt II, sf. 560; KF: sf. 1044; FBS: sf. 491)
pandomim	pantomime	s. m. dilsiz oyunu oynayani dilsizlik mu'kallidi.&s. f. dilsiz oyunu, dilsizlik mu'kallidliği, lu'Ōb'ul-vemā, īmā, remz.	[i. mz] pantomim a aktörü, pantomim acı. (mec) mu'kallid. [i. ms] pantomim a.	nf. pantomim, sözsüz oyun, işaretlerle konuşma; pantomim sanatçısı.	[tiyatro] Düşünce ve duyguları müzik veya tүrlü eşyalar eşliğinde bazen dansla, bazen de gövde ve yüz hareketleriyle e yansıtmayı amaçlayan oyun, sözsüz oyun	(DFT : Cilt II, sf. 564; KF: sf. 1052; FBS: sf. 493)
pandül	pendule	s. m. sā'Ōat rak'kāsı, şākıl, şekālet.&s. f. asma sā'Ōat, pandül. s. f. piş-tāhte sā'Ōati.	[i. mz] (ف) rak'kās. sā'Ōat rak'kāsı.& [i. ms] dīvār sā'Ōati. rak'kāsı büyük sā'Ōat. asma sā'Ōat.	nf. küçük sarkaçlı saat.	[isim, fizik] Sarkaç	(DFT : Cilt II, sf. 611 & Cilt II Appe ndice , sf. 1371; KF: sf.

						1100; FBS: sf. 508)
panik	<i>panique</i>	<i>adj. fém.</i> ürkündülük, uçunma, fezaÖ, havf bi- lā-sebeb.	[s] ānī ve esāsız havf ve hirās. (i. ms) nā- gehānī havf ve dehşet, telāş. heyecān-ı Öumūmī.	adj. korku veren, ürküten. ☐ nf. panik, korku.	[isim] Ani dehşet duygusu, büyük korku, ürkü	(DFT : Cilt II, sf. 562; KF: sf. 1049; FBS: sf. 493)
pankart	<i>pancarte</i>	<i>s. f. yafta. au</i> <i>pl.</i> her türlü yazular, evrāk- ı muhtelif.	[i. ms] Öilān- nāme, dīvār iÖlām. büyük kıtÖada matbūÖ veyā kāğıd. evrāk vazÖına mahşūs dosye. ihbār mektūbı. ķapucıları ñ gelen ziyāretcile riñ ismlerini yazdıkları defter. virgi ve resm-i emīriye mīķdārını gösteren iÖlān.	nf. duvar ilanı.	[isim] Toplantı ve gösterilerde taşınan, üzerinde benimsenen amacın birkaç sözle gösterildiği karton veya bezden levha	(DFT : Cilt II, sf. 562; KF: sf. 1047; FBS: sf. 492)
pankreas	<i>pancréas</i>	<i>s. m.</i> levz'ül- miÖde.	[i. mz] (teş) levz-i miÖde, özden, panķreas.	nm. anat. pankreas.	[isim, anatomi] Midenin arkasında bulunan, boşaltıcı kanallarıyla onikiparmak bağırsağına bağlı, iç ve dış salgıları olan iri bir bez	(DFT : Cilt II, sf. 562; KF: sf. 1048; FBS: sf. 492)

					[isim] 1) Üzerine bildiri, açıklama veya tanıtma kâğıtları tutturmak için hazırlanmış levha 2) Elektrikle çalışan araçların kontrol ve komuta düğmeleri, ekran, sinyal lambası vb. parçalarının bir arada toplandığı bölüm 3) Ağaç duvar kaplamaların a veya tavanlara süs işin konulan resim 4) Hafif malzemeden yapılan ve iki yüzü kontrplakla kaplanan levha 5) Üzerine bir tablo yapmak için hazırlanmış meşe, ıhlamur veya çam ağacından levha 6) [madencilik] Önceden belirlenmiş sınırlar içerisinde işletilen maden alanı	
pano	panneau	<i>s. masc.</i> iç tahte. tekelti, lebd. tavşan duzağı.	[i. mz] tavus kuşu yavrusı.	nm. ambar kapağı; pano, reklam tahtası; (av için) ağ; uzağı; dikili kumaş parçası.		(DFT : Cilt II, sf. 563; KF: sf. 1050; FBS: sf. 493)
panoram a	panorama	<i>s. m.</i> süretileri toptan gösteren tasvir.	[i. mz] manzara-i Öumümiy e. panorama.	nm. panorama, geniş manzara; görünüm; görülebilen tüm görünüm; toplu	[isim] 1) Yüksek bir yerden bakıldığında göz önüne	(DFT : Cilt II, sf. 563; KF:

			böyle bir manžara Öarz iden büyük resm. bu resmi muhtevî binā. (mec) zihnen tecessüm itdirilen, tehayyül olunan hâdişât-ı mažiye.	bakış, geniş inceleme.	serilen geniş görünüş 2) [mecaz] Genel görünüm	sf. 1050; FBS: sf. 493)
pansiyon	pension	s. f. konak ve yiyecek kirası, ücreti, mesken ve ta'âmuñ maqtû'ı. ma'âş, Öulûfe, yıllık, ma'îşet. ücretlû mekteb.	[i. ms] iķāmet ve yemek ücreti. yemekli iķāmet-gāh, hāne: pansiyon. huşûşî ücretli leylî mekteb, dāhilî mekteb. huşûşî dāhilî mekteb talebesi. dāhilî mekteb ücreti; ma'âş, tahşîşât-ı seneviye.		[isim] 1) Bütünü veya bir bölümü sürekli veya belli bir zaman için kiraya verilen, isteğe göre yemek de veren ev 2) Ücretli öğrenci yurdu	(DFT : Cilt II, sf. 614; KF: sf. 1103; FBS: sf. 508)
pansiyoner	pensionnaire	s. m. konak ve yemek harclığı viren, ber-vech-i maqtû'iyet konak ile yiyecek kirası. ma'îşet alan, me'âş-hor, Öulûfeci.	[i] yemekli kiracı. leylî dāhilî mekteb şākirdi. (mec) hālā talebe şaflığını muhāfaza iden kimse. hükümetd en ma'âi alan adam.	nf. pansiyonda kalan kimse, pansiyoner; yatılı öğrenci; tiyatrodaki belli bir ücret alan oyuncu.	[isim] Pansiyonda kalan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 614; KF: sf. 1103; FBS: sf. 508)
pansuman	pansement	s. masc. yāreyi şarma_değişdirmesi, müdāvāt-ı cerh.	[i. mz] yararıñ temizlenüb	nm. yarayı temizleme, pansuman; yarayı temizlemede	[isim, tıp] Yara temizliği ve bakımı	(DFT : Cilt II, sf. 563;

			şarılması, pansman, tjmar.	kullanılan malzeme.		KF: sf. 1051; FBS: sf. 493)
pantograf	<i>pantogra he</i>	<i>s. m.</i> her türlü taşviriñ şüretini çıkarar alet.	[i. mz] her nevØ-i resm istinâhına mahşûs âlet. harîta ve resimleri büyütmek ve küçültmeğ e mahşûs âlet. pantograf.	nm. pantograf, resim büyütmeye ya da küçültme aleti.	[isim] Bir biçimi büyülterek veya küçülterek kopya etmek için kullanılan kollu, eklemlî bir tür cetvel	(DFT : Cilt II, sf. 564; KF: sf. 1052; FBS: sf. 493)
pantolon	<i>pantolon</i>	<i>s. m.</i> uzun don, pantolon. meshare, mukallid.	[i. mz] pantolon, ton.	nm. pantolon; esk. kadın şalvarı.	[isim] Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek	(DFT : Cilt II, sf. 563; KF: sf. 1051; FBS: sf. 493)
papirüs	<i>papyrus</i>	<i>s. m.</i> ağac kabuğı kâğıdı, eberdi.	[i. mz] papirüs. eski mısırlıları ñ kabukların dan kâğıd yapdıkları bir nevØ-i ağac: eberdi, kevlân. bu kâğıda yazılan eşer.	nm. papirüs yaprağı, papirüs; papirüs üstüne yazılmış yazı.	[isim, bitki bilimi] 1) Papirüsgiller den, Nil kıyılarında yetişen, sürünge, çıplak saplı, otsu bir bitki (Cyperus papyrus) 2) Eski Mısırlıların bu bitkinin saplarından yaptıkları kâğıt	(DFT : Cilt II, sf. 566; KF: sf. 1056; FBS: sf. 495)
papyon	<i>papillon</i>	<i>s. m.</i> kelebek, pervâne.	[i. mz] kelebek, pervâne. (mec) hafif, mütelevvi n-i fikr.	nm. kelebek; ceza kâğıdı; (makinede) ayar aleti, cıvata somunu, kelebek; mec. daldan dala konan.	[isim] Kelebek biçiminde, bir çengelle veya lastik bağla yakaya tutturulan kravat, papyon	(DFT : Cilt II, sf. 565; KF: sf. 1055; FBS: sf. 494)

					kravat	
parabol	<i>parabole</i>	<i>s. f.</i> temşil, teşbih. hatt-ı muḳavves-i müstatil, ḳatÖ-ı mükāfı.	[i. ms] (ed) kināyeli, temşil, teşbih.&[i. ms] (hen) ḳatÖ-ı mükāfı.	nf. mat. parabol; dini mesel.	[isim, matematik] Bir düzlemin odak deneni sabit bir noktadan ve doğrultman deneni sabit bir doğrudan eşit uzaklıktaki noktalarının geometrik yeri	(DFT : Cilt II, sf. 567; KF: sf. 1057; FBS: sf. 495)
parabolik	<i>paraboliq ue</i>	<i>adj. com.</i> hatt-ı muḳavves ile yapılır.	[s] (hen) ḳatÖ-ı mükāfı ile şekli ve şüretinde olan. (ed) kināyeli, teşbihli.	adj. mat. parabol biçimli, parabolik; meselle ilgili.	[sıfat, matematik] Parabol biçiminde olan, parabolle ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 567; KF: sf. 1057; FBS: sf. 495)
paraboloit	<i>paraboloide</i>	<i>s. f.</i> mücessim-i mekāfı.	[i. mz] (hen) şebih-i ḳatÖ-ı mükāfı.	adj. mat. paraboloit.	[isim, matematik] Odağı olmayan, yalnız bir simetri eksenine bulunan ikinci dereceden yüzey	(DFT : Cilt II, sf. 567; KF: sf. 1057; FBS: sf. 495)
paradi	<i>paradis</i>	<i>s. m.</i> cennet, firdevs.	[i. mz] cennet. firdevs. (mec) ḡāyet latîf, müferriḥ, cennet-āsā maḥall. seÖâdet-i Öazāmi. tiyatro salonunuñ eñ üstündeki seyirci yeri.	nm. cennet; cennet gibi yer; tiyatrodaki üst katlar; mutluluk.	[isim] Bir tiyatrodaki en üst balkon	(DFT : Cilt II, sf. 568; KF: sf. 1058; FBS: sf. 495)
paradigma	<i>paradigme</i>	<i>s. m.</i> meşel, mizan.	[i. mz] mişal, nümüne, örnek.	nm. dilb. dizi; örnek sözcük.	[isim] 1) Aynı söz dizimsel bağlam	(DFT : Cilt II, sf. 568;

			(sar) emşile.		içinde birbirinin yerini alabilecek olan ve güçlü bir karşıtlık bağlantısı kuran öğelerin oluşturduğu bütün, dizi 2) Belirli bir alandan çalışan bilim adamlarının paylaştığı ortak değerler ve anlayışlar dizisi 3) Model	KF: sf. 1058; FBS: sf. 495)
paradoks	<i>paradoxe</i>	s. m. Óağldan taşre, mā verā'ül-Óağl.	[i. mz] ğariibe. (man) kaziye-i münferide. daÓvā-yı mücerred. hariqa, inanılmaz şey.	nm. aykırı düşünce, aykırıkanı, paradoks; gariplik, tuhaflık, acayıplik; çelişki; saçmalık.	[isim] Kökleşmiş inanışlara aykırı olarak ileri sürülen düşünce	(DFT : Cilt II, sf. 568; KF: sf. 1058; FBS: sf. 495)
paradoks al	<i>paradoxal</i>	adj. bedÓi, ğariibi.	[s] ğariib, ğarānet- nümā. daÓvā-yı mücerredd e bulunan.	adj. akla aykırı, zıt; tuhaf; aykırı düşünceli; çelişkili; anlamsız.	[sıfat] Aykırı düşünce niteliğinde olan	(DFT : Cilt II, sf. 568; KF: sf. 1058; FBS: sf. 495)
paraf	<i>paraphe</i>	s. m. šāhḥ.	[i. mz] imzānıñ kıvrıntısı, ḥalezoni kısmı, šāhḥ. imzā maḳāmına kaóim olan ismiñ baş ḥarflerinde n mürekkeb muhtaşar imzā.	nm. paraf, kısa imza.	[isim] Yalnız adın veya ad ve soyadın baş harfleriyle atılan kısa imza	(DFT : Cilt II, sf. 568; KF: sf. 1059; FBS: sf. 496)

paragraf	<i>paragraphe</i>	s. m. bend, faşl. Óalāmet-i faşl.	[i. mz] fıkra, bend. mādde, faşl, paragraf. mādde başı işareti [Ş].	nm. paragraf; paragraf işareti.	[isim] 1) Düz yazıların kendi içinde satır başlarıyla ayrıldıkları bölümler 2) Kanun maddelerini n kendi içlerinde satır başlarıyla ayrıldıkları ufak bölümlerden her biri 3) Çengel işareti (§)	(DFT : Cilt II, sf. 568; KF: sf. 1059; FBS: sf. 495)
paralaks	<i>parallaxe</i>	s. f. kıvıms beyin mevziÓ-i kevkeb'üz-žāhir ve mevziÓ-ihi'l-ħaḳīqī.	[i. ms] (hey) ihtilāf-ı manzar.	nf. gökb. paralaks, ıraklık açısı.	[isim, gök bilimi] 1) Farklı iki yerden çok uzaktaki bir noktaya yönelmiş iki doğru arasındaki açı 2) Dünyanın yarıçapını bir gezegenden veya dünya güneş uzaklığını bir yıldızdan gören açı	(DFT : Cilt II, sf. 568; KF: sf. 1060; FBS: sf. 495)
paralel	<i>parallèle</i>	s. m. mukābele, tatbīk, mukāyese.&ad j. com. arası bir, muvāzī, mütevāzī.	[s] müvāzī, mütevāzī. (mec) müşābih, mutābīk, muvāfīk. (i. ms) hatt-ı müvāzī. (\\) muvāzī. (i. mz) hatt-ı istivāya müvāzī dāóire: dāóire-i mütevāziy e. (ed) iki şahs veyā	adj. paralel, koşut. □ nm. coğ. paralel daire, enlem; mec. benzerlik, yakınlık. □ nf. paralel çizgi.	[sıfat, matematik] 1) Aynı düzlem içinde ikişer ikişer bulunan ve kesişmeyen, koşut, muvazi 2) [isim, gök bilimi] Yerküresi üzerinde çizildiği varsayılan, Ekvator'a paralel çemberlerde	(DFT : Cilt II, sf. 569; KF: sf. 1060; FBS: sf. 495)

			şey arasındaki müşâbehet veyâ ihtilâfı meydâne koyan nutk veyâ makâle. muķâyese-i ahvâl, muķâyese şüretiy le tedkik ve muhâkeme .		n her biri 3) [mecaz] Aynı zaman içinde gelişen veya aynı özellikleri gösteren (olay, düşünce vb.)	
paraleliz m	parallélisme	s. m. tevâzî, müvâzât.	[i. mz] tevâzî, müvâzîlik, mütevâziyet. (mec) müşâbih şüretde yürüme, ilerleme. (fel) müvâzâtiye.	nm. paralellik, koşutluk; mec. uyuşma, benzerlik.	[isim, felsefe] Koşutçuluk	(DFT : Cilt II, sf. 569; KF: sf. 1060; FBS: sf. 495)
paralizi	paralysie	s. f. kötürümlük, zemnlük, felc.	[i. ms] (t) kötürümlük, felc. (mec) sekte.	nf. inme, felç; mec. felce uğrama; durgunluk; donup kalma.	[isim, tıp] İnme	(DFT : Cilt II, sf. 569; KF: sf. 1061; FBS: sf. 496)
paralojizm	paralogisme	s. m. kıyâs-ı kâzib, re'oy-i bâtil.	[i. mz] muğâyir-i Ŗaql ve mantık muhâkeme , re'oy, fıkır. kıyâs-ı fâsid.	nm. mantığa aykırılık, mantık yanlış; yanılma.	[isim, felsefe] 1) Akıl süzgecinden geçirirken bilmeyerek düşülen yanılğı 2) Mantığa uymazlık	(DFT : Cilt II, sf. 569; KF: sf. 1061; FBS: sf. 495)
paranki ma	parenchyma	s. masc. cevher'ül-mâ'ıy.	[i. mz] (teş) haşv. nesc-i efsenci.	nm. anat. özekdoku, parankim.	[isim, anatomi] Özek doku	(DFT : Cilt II, sf. 572; KF: sf. 1065; FBS: sf. 497)

parantez	<i>parenthèse</i>	<i>s. f.</i> cümle-i i'tirāziye.	[i. ms] cümle-i mu'Öteriza . mu'Öteriza işareti: ( )	nf. parantez, ayraç; söz dışı cümle, ara söz.	[isim] 1) Ayraç 2) [mecaz] Konunun dışında kalan söz ve yazı	(DFT : Cilt II, sf. 572; KF: sf. 1066; FBS: sf. 497)
paravan	<i>paravent</i>	<i>s. m.</i> rüzgârlardan şaklayan perde, şundurma, tenef.	[i. mz] paravane, siperlik, (mec) gizleyen yeyâ ĥimāye iden adam yeyâ şey.	nm. paravana.	[isim] 1) Menteşelerle birbirine bağlı birkaç parçadan oluşan ve yapılarda bazı bölümleri ayırmakta kullanılan, katlanır, taşınır çerçeveli perde 2) [sıfat, mecaz] Adından, yetkisinden, gücünden kendisine belli etmeden yararlanılan	(DFT : Cilt II, sf. 570; KF: sf. 1063; FBS: sf. 496)
parazit	<i>parasite</i>	<i>s. m.</i> dal kavuk, tufeyl. <i>au fig.</i> nebātāt-1 müste'Öaret'ür-ribā.	[i. mz] dal kavuk, kâse-lis. tıflı. (neb ve hay) piç, tufeyl. (s) tufeyli. (ed-şan) fadile, zāōid, zıneti bozan.	adj. nm. asalak, parazit; başkasının sırtından geçinen; can sıkıcı, rahatsız eden. □ nm. radyo cızırtısı, parazit.	[isim, biyoloji] 1) Asalak 2) Radyo, televizyon, telsiz vb. aygıtların yayımına karışan yabancı ses veya cızırtı 3) [mecaz] Herhangi bir işte, olayda sorun çıkaran kimse	(DFT : Cilt II, sf. 570; KF: sf. 1062; FBS: sf. 496)
pardon	<i>pardon</i>	<i>s. m.</i> Öafv, mağfiret, şafh, yarlıg, suç bağışlama.	[i. mz] Öafv, şafh "Öafv idinüz" maķāmınd a bir	nm. af, bağışlama; (Bretonlarda) hac töreni. □ excl. affedersiniz, özür dilerim.	[isim] "Özür dilerim, affedersiniz" anlamlarında kullanılan	(DFT : Cilt II, sf. 571; KF: sf. 496)

			kelime-i nezâketdir : pardon. (cem) <i>Öafv</i> , <i>mağfiret</i> , <i>rahmet</i> , <i>gufrân</i> .		bir söz	1064; FBS: sf. 496)
parfüm	<i>parfum</i>	<i>s. m.</i> güzel koku, <i>râyiḥâ-i tayyibe</i> . hoş kohlulu şey, <i>Öitr</i> . buhür.	[i. mz] güzel koku, <i>râyiḥâ-i latîfe</i> . <i>Öitriyât</i> . (müstehzi y-âne) <i>fenâ koku</i> (mec) tatlı bir hatıra, bir fikir uyandıran şey. <i>şemme</i> .	nm. güzel koku; esans, parfüm; mec. hoş anı.	[isim] 1) Güzel koku 2) Şişelenmiş güzel koku	(DFT : Cilt II, sf. 573; KF: sf. 1067; FBS: sf. 497)
parite	<i>parité</i>	<i>s. f.</i> birlik, <i>berâberlik</i> , <i>müsâvât</i> , <i>tesâvî</i> . <i>beñzetme</i> , <i>mümâsele</i> , <i>müşâbehât</i> , <i>temşil</i> .	[i. ms] <i>tesâvî-i tām</i> . <i>müşâbehet-i tāmme</i> . <i>teşâbüḥ</i> . bir şeyöi mişli ile, <i>müşâbihi</i> ile <i>mukâyese</i> . çift, <i>müzdevic</i> olma. iki mahallde <i>ķambiyo fîḳatlarını</i> ñ <i>müsâvî</i> olması.	nf. tam benzerlik, tam eşitlik; (sayı) çift olma; iki ülke parasının değışim değeri eşitliğı, <i>parite</i> .	[isim] İki ülke parasının karşılıklı değeri	(DFT : Cilt II, sf. 574; KF: sf. 1068; FBS: sf. 498)
park	<i>parc</i>	<i>s. m.</i> çevresi <i>dîvâr</i> ile kapanmış <i>ķoru-şayd-gāh</i> , <i>hazîre</i> . <i>sāḥa-i top</i> ve <i>cebe-hāne</i> . çevresi kapanmış <i>çayır</i> lık. <i>istridyâ havzı</i> .	[i. mz] <i>park</i> , <i>ķoruluk</i> , <i>şayd-gāh</i> . <i>sıgırlarını</i> semirtilme sine <i>maḥsūs etrāfı</i> <i>handeklerle</i> <i>muḥāt merḳi</i> . <i>ağıl</i> , <i>mandıra</i> , <i>balıklara dalyan</i> .	nm. park; <i>ağıl</i> ; park yeri; ask. <i>cephane deposu</i> ; <i>balık ağılı</i> .	[isim] 1) Bir yerleşme merkezinde halkın gezip hava alması için düzenlenmiş <i>ağaçlı</i> ve <i>çiçekli büyük bahçe</i> 2) Otopark 3) Trafik zorunlulukları dışında durma	(DFT : Cilt II, sf. 570; KF: sf. 1063; FBS: sf. 496)

			memlahala rdan tuz tarası. (as) parç.		biçimi 4) Cephane, makine veya otomobilleri n bulunduğu yer	
parlame nter	<i>parlement aire</i>	<i>s. masc.</i> haber getürücü, muvaşşıl'ul- haber, mütekellim-i mā beyn'el- mübārizeyn.	[s] parlament oya Ŗāōid, müteŖalli k. mükāleme meómūriy etine Ŗāōid. edeb ve merāsım-i resmiyeye, ādāb-ı Ŗumūmiy eye muvāfık olan. (i. mz) mükāleme meómūri. parlament o ile usūl-i idāre taraf- dārı.	adj. parlamentoyla ilgili. ∅ n. parlamento üyesi; düşmanla görüşen kimse, elçi.	[isim] 1) Milletvekili 2) [sıfat] Parlamentoy a dayanan, parlamento ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 575; KF: sf. 1068; FBS: sf. 498)
parodi	<i>parodie</i>	<i>s. f.</i> şiŖr-i maşrūf ile'l- hezl.	[i. ms] ciddi bir eşer-i edebiniñ hezeliyāt şüretine tañvili, tehzil, mudhik şüretde tañlid.	nf. ed. gülünçleme, parodi.	[isim, tiyatro] Ciddi sayılan bir eserin bir bölümü veya bütünü alaya alarak, biçimini bozmadan ona bambaşka bir özellik vererek biçimle öz arasındaki bu ayrılıktan gülünç etki yaratan bir oyun türü	(DFT : Cilt II, sf. 576; KF: sf. 1069; FBS: sf. 498)
parsel	<i>parcelle</i>	<i>s. f.</i> parçacıkı cüzó, cüzóı, zerre.	[i. ms] küçük pārça, parçacık, katŖa.	nf. küçük parça; parsel, küçük toprak parçası; azıcık.	[isim] İmar yasalarına göre ayrılıp sınırlanmış arazi parçası	(DFT : Cilt II, sf. 571; KF: sf. 1063; FBS:

						sf. 496)
parşöme n	<i>parchemi n</i>	<i>s. m.</i> tirşe, güderi, rakq, kaşım.	[i. mz] tirşe, üzerine yazı yazmak için ihzâr idilen deri. (mec) (cem) Öunvân-ı aşâlet.	nm. parşömen, yazı yazılan deri; kon. üniversite diploması; parşömen kâğıdı.	[isim] Yazı yazmak, resim yapmak için özel olarak hazırlanan deri, tirşe	(DFT : Cilt II, sf. 571; KF: sf. 1063; FBS: sf. 496)
parter	<i>parterre</i>	<i>s. m.</i> çiçeklik, çiçek bağ-çesi. tiyatroda bulunan bi'l- cümle seyirciler.	[i. mz] çiçek tarhı. bir bağçede çiçek dikilmeğe mahşûs mahall: şüküfe- zâr. tiyatronuñ zemîn katında orkestra yeriyle koltukların arka tarafı. burada oturan seyirciler.	nm. (bahçede/parkta) çiçekli bölüm, cimlik; tiy. ön koltukların arkasındaki bölüm, parter; parterde oturan seyirciler; döşeme.	[isim] Tiyatro, sinema vb. yerlerde, sahnenin bulunduğu ilk kat ve burada bulunan koltuklar	(DFT : Cilt II, sf. 581; KF: sf. 1073; FBS: sf. 499)
parti (I)	<i>parti</i>	<i>s. m.</i> fırka, taraf. virilmiş karâr, Öazm-ı katÖi, taşmım, niyyet-i câzime. tedbir. şûret. tarikat, yol. ince karağol.	[i. mz] muÖâmele (سي) fırka.	adj. kaybolmuş, ortada olmayan, görünmeyen; kon. hafif sarhoş.&nm. parti; çare; karar; grup; yarar; müstakbel eş, evlenilecek kimse; ask. müfreze; taraf.	[isim] 1) Ortak düşünce ve görüşteki kişilerin oluşturdukla rı siyasal topluluk, fırka 2) İnsan topluluğu	(DFT : Cilt II, sf. 581; KF: sf. 1073; FBS: sf. 499)
parti (II)	<i>partie</i>	<i>s. f.</i> pârçe, kıtÖa, cüzö. kısm. âdemlerüñ ekserjši. taraf. eğlence. seyr. haşm. taraflar, tarafeyn, Öağd-i muÖâhede idenler, zevât-ı muÖâhidin, muÖâhidin.	[i. ms] kısm, cüzö, kıtÖa, parça. ihtişâs. eğlence, nenze.	nf. bölüm , kısım, parça; uzmanlık, meslek; tic. defter tutma; müz. armoni oluşturan melodilerden her biri; (davada) taraf; oyun; (oyunda) karşılaşma, parti; hasım; toplu eğlence.	[isim] 1) Bir bütünün parçası, kısm 2) Bazı oyunlarda bir kez 3) Bir kişi, bir kuruluş veya bir topluluğun, çoğu belli	(DFT : Cilt II, sf. 583; KF: sf. 1074; FBS: sf. 499)

					bir şeyi kutlamak amacıyla düzenledikleri eğlence 4) Tutam (II) 5) [mecaz] Çok ucuza elde edilen şey, kelepir 6) [mecaz] Vurgun, kazanç 7) [müzik] Armoniyi oluşturan ezgilerden her biri	
partikül	<i>particule</i>	s. f. harf, âdât, harf-i ma'ânâ. harf sille. parçacık, ufağ parça, cüzô.	[i. ms] cüzô. ba'ûz-ı Ŗâ'ile isimlerini evveline getirilerek asâletine delâlet iden edât (s) edât-ı lâyiqa.	nf. küçük parça, parçacık, tanecik; dilb. edat, ilgeç; bazı soyadların önünde soyluluk belirten takı.	[isim, fizik] Parçacık	(DFT : Cilt II, sf. 582; KF: sf. 1074; FBS: sf. 499)
partisip	<i>participe</i>	s. m. ism-i fâ'îl. pay şahibi, hissedâr.	[i. mz] (sar) hem sıfat hem fi'lden ma'ûd olan kelime şığasıyla, şığa-i müstereke.	nm. dilb. sıfat-fiil, ortaç.	[isim, dil bilgisi] Sıfat-fiil	(DFT : Cilt II, sf. 582; KF: sf. 1074; FBS: sf. 499)
partisyon	<i>partition</i>	s. f. bir müşiki te'lifini kâffe-i eczâsı. taqşim.	[i. ms] taqşim, mukâseme, tevzi'. bir eşer-i müşikiyi terkib iden aqsâmın hey'et-i mecmû'ası. bir bestenin her bir sâz tarafından ayrı ayrı çalınacak parçaları,	nf. bölünme; müz. bestenin birbiri üstüne konmuş parçalarından oluşan bütün, partisyon.	[isim, müzik] Bir orkestra eserinde bölümlerin bütününü içine alan nota defteri	(DFT : Cilt II, sf. 585; KF: sf. 1075; FBS: sf. 500)

			bunlar arasındaki âheng-i tām. sâzları âheng-i tām hûsûle getirecek vechle terkîb itme. tecezzi.			
partizan	<i>partisan</i>	<i>s. m.</i> taraf-dâr, taraf-gîr, bir kimesnenüñ tarafını tutan tâbiÖ. mǎoîl.	[i. mz] taraf-dâr, bir kimseye veyâ bir müesseseye ye şadık olan adam. (as) çerhacı.	<i>n.</i> adj taraftar, yandaş; yan tutan. □ nm. çeteci.	[isim] 1) Partici 2) Düşmanların a karşı mücadele verirken cephe gerisinde silahlı harekete katılan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 585; KF: sf. 1075; FBS: sf. 500)
partöner	<i>partenaire</i>	<i>s. m.</i> kağıd oyununda bile oynanan.	[i] oyun arkadaşı, eş. kumarda kendisiyle ortak olarak oynanılan adam.	<i>n.</i> iş arkadaşı, çalışma arkadaşı, oyun arkadaşı, (oyunda/eğlencede/cinsel ilişkide) eş.	[isim] Tiyatro, sinema vb. sanat kollarında özellikle başrol oynayan sanatçının rol arkadaşı	(DFT : Cilt II, sf. 581; KF: sf. 1073; FBS: sf. 499)
pas (II)	<i>passe</i>	<i>s. f.</i> tamamladacak miqdâr, tekmi let'ül-meblağ. hâl, hâlet. akındı yeri, boğaz, kanal. olsun.	[i. ms] geçme. av kuşlarının geçimi. pašo, mürür müsâÖade-nâmesi. bir fakîre, yol parası yapmak üzere virilen cüzôj bir para. (argö) giyotin. (شمند) meccânen seyre mahşûs müsâÖade-nâme:	<i>nm.</i> geçit; (kuş) geçiş; <i>sp.</i> (futbol) pas; (eskrimde) hücum; (kadın şapkasında) başın üst kısmını örten kenar. □ nm. maymuncuk.	[isim] 1) Bazı top oyunlarında oyuncuların birinin topu takım arkadaşına geçirmesi 2) [ünlem] Bazı iskambil oyunlarında sırası kendisine gelen oyuncunun oyuna o elde katılmayacağını belirten bir söz	(DFT : Cilt II, sf. 588; KF: sf. 1077; FBS: sf. 500)

			pašo. bir hisābın ikmālī için virilen paraya Öilāve idilen cüzôî meblağ: kūsūrāt. (اسقر) hatve (tb) makinede Öayār ešnāsında šarf idilen kāğid tabağaları. kumarda her yeni sürüşde kullanılan para. manyetiz mada: sıvama, pas, mesh geçid, kanal.			
pasaj (I)	passage	s. m. geçme, mürür, Öubür. intikāl. geçid, geçid yeri, maÖber, memerr, reh-güzār. geçid aqçesi, geçid haqqı. fıkrat, fıkra.	[i. mz] geçme, mürür. yol, geçid. geçilecek ān, ān-ı mürür. deñiz yolculığı. seyr ü sefer. sefer ücreti. bilet ücreti. (hey) bir seyyāreniñ mürürü.	nm. geçiş, geçme; yol üstü; geçit, geçecek yer; yol parası; geçiş hakkı; geçme zamanı; (kitapta) bölüm; (çarşıda) pasaj.	[isim] İçinde dükkânlar bulunan, üzeri kapalı veya açık çarşı	(DFT : Cilt II, sf. 587; KF: sf. 1077; FBS: sf. 500)
pasaport	pasport	s. m. yol emri, yol tezkeresi, pasporta kağıdı.	[i. mz] pasaport. (mec) vāsita-i muvaffaқи yet.	nm. pasaport.	[isim] Yabancı ülkelere gidecek olanlara yetkili kuruluşça verilen, yabancı ülke yetkililerinin kimlik incelemesin	(DFT : Cilt II, sf. 589; KF: sf. 1079; FBS: sf. 501)

					de geçerli olan belge	
pasavan	passavant	<i>s. m.</i> mürür tezkeresi.	[i. mz] (bah) geminin başla kıç arasında geçid vażifesini gören üst güverte kısmı. kömürün mürür tezkeresi. naql ruhsat-nāmesi.	nm. geminin üst güvertesinde baştan kıça geçmeyi sağlayan geçit; gümrük geçiş belgesi.	[isim] Sınırdas olan ülkelerin sınır bölgeleri içinde oturan kendi vatandaşları na komşu bölge sınırları içinde kısa süreli dolaşmaların ı sağlamak üzere verdiği belge	(DFT : Cilt II, sf. 588; KF: sf. 1077; FBS: sf. 500)
pasif	passif	<i>s. m.</i> alacak, matlûb. intihab eylemenün istihkâkı. mefûl.&adj. bi-ğayr-i Ŗamel, mutāvıŖa.	[s] bi zātihi fiŖl ve hareketde bulunmağs ızın bir fiŖl ve hareketi kabûl iden: münfeŖil, mutāvaŖ.	adj. edilgen, hareketsiz, tepkisiz, durağan; ilgisiz; dilb. edilgen.	[sıfat, felsefe] 1) Edilgin 2) Çekingen, durgun 3) [dil bilgisi] Edilgen 4) [isim, ticaret] Bir mal varlığı üstünde etki yapan, para ile değerlendiril ebilir borç ve yükümlülüklerin toplamı	(DFT : Cilt II, sf. 591; KF: sf. 1080; FBS: sf. 501)
pasifik	pacifique	<i>adj. com.</i> barışı sever, şulh sevici, şulha māŖil. rāhatlu, rāhat. baħr-i sākin.	[s] şulh-perver. müsālemet -perver-āne, şulh ve āsāyiş içinde geçen. (coğ) baħr-i muħit-i kebīr. (i. mz) šalaħ-perver adam.	adj. barışsever, barışçı; barış içinde.	[isim] Bir okyanus çukuruyla sınırlı, dengesiz ve depremle ilgili kıta kenarı	(DFT : Cilt II, sf. 555; KF: sf. 1036; FBS: sf. 489)
pasiyans	patience	<i>s. f.</i> sabır, müsābere, şekīb. cüzŖice	[i. ms] sabır. sabır ile intizār.	nf. sabır; sebat; iskambil falı; bitk. labada; ask.	[isim] İskambille açılan bir fal	(DFT : Cilt II, sf.

		şabr eyle.	şebāt, iḡdām.	(kumaş kirlenmeden) düğme parlatmaya yarayan ortası delik alet. ∅ excl. sabredin!, biraz sabır!		595; KF: sf. 1085; FBS: sf. 503)
pastel	<i>pastel</i>	s. m. reng- āmiz ḡurşun ḡalemi.	[i. mz] boyalı ḡurşun ḡalemi. bu ḡalemlerle yapılan resim: pastel.&[i. mz] (neb) çivid otı.	nm. pastel boya; pastel boya resim; bitk. çivitotu.	[isim] 1) Resim yapmakta kullanılan renkli boya kalemi 2) Böyle kalemlerle yapılan resim 3) [sıfat] Soluk (renk)	(DFT : Cilt II, sf. 593; KF: sf. 1081; FBS: sf. 501)
pastil	<i>pastille</i>	s. f. şeker ḡabbesi. ḡabbe, ḡurş.	[i. ms] pastil, ḡurş. ḡurş şeklinde ḡoḡulu, çikolatalı ve sāóireli şekerleme. terḡḡbine her hangi bir Óilāc ḡarışdırıla n bu şekilde şekerleme, şeker. havāyı taÓtır itmek için yakılan buhūr ḡurşı. pastil. pestil.	nf. yassı şeker, yassı yumuşak ilaç, pastil; hoş koku için yakılan macun.	[isim] Genellikle boḡaz enfeksiyonla rına ḡarşı aḡızda emilerek kullanılan ilaç	(DFT : Cilt II, sf. 593; KF: sf. 1081; FBS: sf. 502)
pastiş	<i>pastiche</i>	s. m. bir taśviriñ taḡlidi. maÓcün.	[i. mz] diḡer muḡarrirle riñ, ressāmları ñ tarz üslúbı, tarz-ı tersimi taḡlíd idilerek vücūda getirilen eşer, resm.	nm. ed. benzeti, nazire, başka bir edebiyat eseri taklit edilerek yapılmış eser; birḡaḡ bestecinin eserlerinden oluşmuş beste.	[isim] 1) Başka sanatçılarının eserlerini taklit yoluyla meydana getirilen sanat eseri 2) Bir ekolün özelliklerine göre meydana	(DFT : Cilt II, sf. 593; KF: sf. 1081; FBS: sf. 502)

			eşer, resm taklidi.		getirilmiş eser	
pastoral	<i>pastoral</i>	<i>adj.</i> çobanun muhtaşs bi'r-ra'ā. çoban robası. cān çobanına mahsūs.	[s] çobanlara müte'āllik, Ōā'id, mensüb. kırlara müte'āllik, çobanlığı, çoban hayātını taşvīr iden. (mec) piskoposlara, rāhibelere Ōā'id. (i. mz) eş'ār-ı rā'īye.	<i>adj.</i> kır yaşamıyla ilgili, çobanlarla ilgili; ed. kır ve köyü anlatan; papazlarla ilgili; piskoposlarla ilgili. ∅ nf. kır yaşamını konu alan eser.	[sıfat, edebiyat] Kır yaşantısını ve özellikle çobanların aşk ve yaşayışlarını anlatan edebiyat türü, çobanlama	(DFT : Cilt II, sf. 593; KF: sf. 1082; FBS: sf. 502)
patent	<i>patente</i>	<i>s. f.</i> berāt.	[i. ms] berāt, şehadet-nāme. ru'ūs. hāreket iden bir gemiye virilen şehadet-nāme, pratiķa.	nf. yıllık kazanç vergisi; gelir vergisi makbuzu; buluş belgesi, patent.	[isim] 1) Bir buluşun veya o buluşu uygulama alanında kullanma hakkının bir kimseye ait olduğunu gösteren belge 2) Uyrukluk belgesi 3) Gemilere ayrıldıkları limanın sağlık durumu için verilen belge 4) [mecaz] Bir durum veya bir işi yalnızca kendi yetkisi altında görme	(DFT : Cilt II, sf. 594; KF: sf. 1083; FBS: sf. 502)
patetik	<i>pathétique</i>	<i>adj. com.</i> yanıķ, müheyyc'ür-riķķat.	[s] mü'oeşşir, riķķat-engiz. sūz-nāk. (i. mz) riķķat, te'ōşit,	<i>adj.</i> etkili, dokunaklı, acıklı.	[sıfat] Dokunaklı, etkili	(DFT : Cilt II, sf. 595; KF: sf. 1084;

			kalbe teóşir iden rikkat bahş eyleyen lisân, hâl. (teş) Öazale-i kebîre-i mâoile-i Öâyniye. aÖşab-ı hâşiye-i Öâyniye.			FBS: sf. 502)
patoloji	<i>pathologi e</i>	<i>s. f. bahş Öan tabâyiÖül- emrâz.</i>	[i. ms] (t) Öilm-i emrâz.	nf. patoloji, hastalıklbilim.	[isim, tıp] Hastalıklar bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 595; KF: sf. 1084; FBS: sf. 503)
patolojik	<i>pathologi que</i>	<i>adj. com. tabâyiÖ ü emrâzâ müteÖallik.</i>	[s] (t) marazî. Öilm-i emrâzâ Öâoîd.	adj. patolojik, hastalıklbilimsel; hastalıkla ilgili, hastalık niteliğinde, marazi.	[sıfat, tıp] Patoloji ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 595; KF: sf. 1084; FBS: sf. 503)
patriark al	<i>patriarcal</i>	<i>adj. patrikliğe müteÖallik, patrik.</i>	[s] patrikliğe mensüb, müteÖalli k. patrikliğe lâyık.	adj patrikle ilgili; ilk peygamberle ilgili; topb. babaerkil, ataerkil; kavgasız gürültüsüz.	[sıfat, toplum bilimi] Ataerkil	(DFT : Cilt II, sf. 596; KF: sf. 1086; FBS: sf. 503)
patron (I)	<i>patron</i>	<i>subs. hîmāyetci, arğa, hāmî. veliyy, ev şāhibi, şāhib, şāhib'ül-beyt. şāhib, ağa, mevlā.</i>	[i] bir kilisa, şehr, cemāÖatiñ hāmîsi, pîri olan Öazîz veyā Öazîze. hāmî, hāmîye. ticarî, şmāÖî, bir müessesese niñ;	n. patron, işveren; koruyucu; birine ya da bir kiliseye adı verilen ermiş; bilimsel bir çalışmayı yürüten; kayık sürücüsü, reis.	[isim] 1) Bir ticaret veya sanayi kurumunun sahibi, başı, işvereni 2) [mecaz] Bir kuruluştta, bir iş yerinde makam bakımından yetkili kimse 3) [mecaz]	(DFT : Cilt II, sf. 597; KF: sf. 1087; FBS: sf. 503)

			fabrika, otel ve sâôireniñ şâhibi, şâhibesi. uste. çorbacı. (bah) kabotaj kapdanı. ser- dümen.		Sözü geçen paralı kimse	
patron (II)	<i>patron</i>	koça reôis. örnek, nümüne.	[i. mz] biçki kalıbı, örnek. model.	nm. (biçki vb. için) kalıp, patron.	[isim] Kumaşın biçilmesine yaranan, bir giysi örneğindeki parçaların biçimine göre kesilmiş kâğıt, kalıp	(DFT : Cilt II, sf. 597; KF: sf. 1087; FBS: sf. 503)
patronaj	<i>patronage</i>	s. masc. şâhib- i tevcihlik, istihkâk Öale't-tevcih.	[i. mz] himāye, şâhābet. himāye cemÖiyeti. cemÖiyet- i hayriye. (huk) tekerrür-i cürme māniÖ olmak için mahkūmın iñ himāyesi.	nm. himaye, koruma, koruyuculuk; esirgeme kurumu, koruma derneği.	[isim, hukuk] 1) Cezaevinden serbest bırakılan suçlunun toplum yaşantısına yeniden uyabilmesini sağlamak amacıyla yapılan yardım çalışması 2) Yönetim, gözetim	(DFT : Cilt II, sf. 597; KF: sf. 1087; FBS: sf. 503)
pavyon	<i>pavillon</i>	s. m. çadır, obe_oba, otak, hayme. zār perde. dāôire. küçük. bayrak, sancağ, Öalem, livā.	[i. mz] çadır, otağ, hayme. karyola tepeliği. münferid küçük ev, binā: pavyon. şayvan. (teş) şade-i üzniye, kulak kıkırdığı. çalğı	nm küçük ev, kulübe, pavyon; kulakkeçesi; (gemide) bayrak, bandıra; (müzik aletlerinde) geniş ağız; (kilisede) kutsal ekmek kabı örtüsü; köşk.	[isim] 1) Bir kuruluşun, bir kurumun, bir bahçe içindeki yapılarından her biri 2) Bir fuarda ürünleri bağımsız sergileme yeri 3) Geceleri geç vakte kadar açık, içkili	(DFT : Cilt II, sf. 600; KF: sf. 1089; FBS: sf. 504)

			nev'inden borunuñ, huniniñ geñiş tarafı, ağzı. sancağ. (bah) geminiñ tabi'iyeti ni gösteren bayrak, bandıra.		eğlence yeri	
payen	<i>païen</i>	<i>adj.</i> put-perest, ehl-i cāhiliyet, müşrik.	[s-i] müşrik, mecüsî, büt-perest. (lâ-ubāliy- âne) dinsiz, kâfir, mülhid.	<i>adj.</i> n. pagan, putperest; çoktanrılı; Hristiyan olmayan; kâfir, dinsiz, zındık.	[sıfat, din bilgisi] Pagan	(DFT : Cilt II, sf. 555; KF: sf. 1037; FBS: sf. 490)
pazen	<i>basin</i>	<i>s. m.</i> bāse, dimî.	[i. mz] pazen.	nm. pazen kumaş.	[isim] Dokuması kalın, sık ve yumuşak, bir tür pamuklu bez	(DFT : Cilt I, sf. 128; KF: sf. 78; FBS: sf. 75)
pedagog	<i>pédagogu e</i>	<i>s. masc.</i> çocuklara edeb öğredici, çocuk lalası, mekteb hocası.	[i. mz] mürebbi- ül'etfāl. lala. Okulā dümbeleği , ma'ûlûmât -furûş.	nm. eğitbilimci, eğitimci, eğitim uzmanı, pedagog.	[isim, eğitim bilimi] Eğitimci	(DFT : Cilt II, sf. 604; KF: sf. 1092; FBS: sf. 505)
pedagoji	<i>pédagogie</i>	<i>subs. fēm.</i> çocuk terbiyesi, terbiye-i etfāl.	[i. ms] fenn-i terbiye. fenn-i terbiye-i etfāl.	nf. pedagoji, eğitbilim.	[isim, eğitim bilimi] Eğitim bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 603; KF: sf. 1092; FBS: sf. 505)
pedagojik	<i>pédagogiq ue</i>	<i>adj. c.</i> çocukların terbiyesine dā'oir, çocuklara edeb	[s] terbiye- i etfāle müte'alli k.	<i>adj.</i> eğitbilimsel, eğitimsel, pedagojik.	[sıfat, eğitim bilimi] Eğitimsel	(DFT : Cilt II, sf. 603; KF:

		öğretmeye müteÖallık.				sf. 1092; FBS: sf. 505)
pektoral	<i>pectoral</i>	<i>adj.</i> göğse yarar_faóidelü , šadre nāfiÖ, nāfiÖ'us-šadr, šadri. eš-šadri.	[s] (teş) šadri. (t) göğüs için iyi olan (Öilāc).	<i>adj.</i> göğüsle ilgili; göğse iyi gelen, göğsü yumuşatan. □ nm göğsü yumuşatan ilaç.	[sıfat, tıp] 1) Göğse ait 2) Göğse veya akciğer hastalıkların a ait, göğüs hastalıkların a ilişkin	(DFT : Cilt II, sf. 603; KF: sf. 1092; FBS: sf. 505)
pelikan	<i>pélican</i>	<i>s. m.</i> rahm. kaşıkcı kuş. dişci kelbetām.	[i. mz] büyük sağa, kaşıkcı kuş. marangoz çengeli.	nm. hayb. pelikan, kaşıkcıkuşu.	[isim, hayvan bilimi] Pelikangiller den, pembeye çalan beyaz tüylü, kanatları gri renkli, alt gagasında deriden bir kesesi olan iri kuş, kaşıkcı kuşu (Pelecanus onocrotalus)	(DFT : Cilt II, sf. 608; KF: sf. 1097; FBS: sf. 507)
pelikül	<i>pellicule</i>	<i>s. f.</i> dericik, ince deri, ince zar, cild-i rakıq. yumurta içinüfi ince zarı.	[i. ms] ğāyet ince deri, zar. başda hāşıl olan kepek. fotoğraf cāmı maķāmınd a kullanılan ince ve hışlendiril miş selüloz, jelatin levha: pelikül.	nf. çok ince deri, zar; ince tabaka; (özellikle başta) kepek; fot. film, sinema filmi.	[isim] Boş film, film şeridi	(DFT : Cilt II, sf. 608; KF: sf. 1097; FBS: sf. 507)
pelür	<i>pelure</i>	<i>s. fem.</i> kabuq, şoyuntı, kışre, kışr.	[i. ms] baÖz-ı sebze ve meyveleri n ince kabuğı. şogan zarı. kesilmiş	nf. meyve kabuğı, sebze kabuğı; mec. giysi.	[isim] İnce ve yarı saydam bir tür kâğıt	(DFT : Cilt II, sf. 609; KF: sf. 1098; FBS:

			koyunuñ derisinden çıkarılan yapığı. (āmiy-āne) elbise.			sf. 507)
pelüş	<i>peluche</i>	s. f. havlu, tüylü kumâş.	[i. ms] ipek, pamuk, yüñden yapılmış katıfeye beñzer tüylü kumaş: peluş.	nf. kadife gibi uzun tüylü kumaş.	[isim] Bir yüzü uzun tüylü, yumuşak ve parlak, kadifeye benzer bir kumaş türü	(DFT : Cilt II, sf. 609; KF: sf. 1098; FBS: sf. 507)
pens	<i>pince</i>	s. f. külünk. kısac, maşa. hayvānıñ tırnağı ucu. na'Ŗālūñ burnı, enf'ün-na'Ŗl.	[i. ms] tutma, yaķalama, gizleme, gizlenme.	nf. pens; cımbız, maşa; kısaç; iyice tutma; (terzilikte) pens, pli; (ot yiyen hayvanda) ön diş; el; bir tür kaldıraç; nalın ön bölümü; (istakoz vb.'de) kısaç.	[isim] 1) Giysilerde bazı yerlerden içeriye doğru daraltılarak dikilmiş bölüm 2) Kısaç biçiminde iğne 3) Pense	(DFT : Cilt II, sf. 647; KF: sf. 1141; FBS: sf. 520)
penuvar	<i>peignoir</i>	s. m. omuz peşkiri.	[i. mz] omuz hāvlusu. silecek. kadınların evde giydikleri entāri.	nm. banyodan çıkarken üste alınan havlu, bornoz; saç taranırken omuza konan bez; (berberde) tıraş önlüğü; (ev işinde giyilen) ince bayan giysisi.	[isim] Bir tür sabahlık	(DFT : Cilt II, sf. 605; KF: sf. 1094; FBS: sf. 506)
penye	<i>peigné</i> ⁶⁹	adj. düzedilmiş, uydurılmış, taranmış, donanmış.	[s] taranmış.	adj. taranmış; özenle yapılmış.	[isim] 1) Dokumacılık ta özel araçla apresi yapılmış bir tür ince kumaş 2) Bu kumaştan yapılmış üst giysisi	(DFT : Cilt II, sf. 605; KF: sf. 1094; FBS: sf. 506)
peridot	<i>péridot</i>	s. m. bir zî-kıymet taş.	[i. mz] zeberced	nm. zebercet.	[isim, jeoloji]	(DFT : Cilt

⁶⁹ Bu kelime, DFT'de "peigner" maddesinin içinde yer almaktadır.

			taşı.		Olivin	II, sf. 620; KF: sf. 1109; FBS: sf. 510)
perikart	<i>péricarde</i>	<i>s. m.</i> yürek örtisi, şeğāf, şeğāf'ül'kalb, hicāb'ül-kalb., perde-i dil.	[i. mz] (teş) ğılāf'ül-kalb, şeğāf.	nm. anat. dış yürek zarı.	[isim, anatomi] Kalbin üzerini saran zar	(DFT : Cilt II, sf. 620; KF: sf. 1109; FBS: sf. 510)
peripatetizm	<i>péripatétisme</i>	<i>s. et adj.</i> mezheb'ül-meşşā'în.	[i. mz] (fel) aristonuñ uşûl-i felsefesi: meşşā'îye.	n. adj. Aristo felsefesi yanlısı. ☐ nf. kon. fahişe, orospu.	[isim, felsefe] Aristotelesçilik	(DFT : Cilt II, sf. 621; KF: sf. 1110; FBS: sf. 511)
periton	<i>péritoine</i>	<i>s. m.</i> şifāk, çevz.	[i. mz] (teş) şifāk. periton, batn-ı esfel zarı.	nm. anat. periton, karınzarı.	[isim, anatomi] Karın zarı	(DFT : Cilt II, sf. 622; KF: sf. 1111; FBS: sf. 511)
periyodik	<i>périodique</i>	<i>adj. com.</i> nevbetlî, mütenāvib, devrî. evķāt-ı muḫayyenede müretteben żuhūr iden.	[s] mütenāvib, devrî.	adj. devirli; belli sürelerle olan, süreli, periyodik. ☐ nm. süreli yayın.	[sıfat] 1) Belli aralıklarla tekrarlanan, süreli 2) [isim] Süreli yayın	(DFT : Cilt II, sf. 621; KF: sf. 1110; FBS: sf. 511)
periyot	<i>période</i>	<i>s. f.</i> devr, devrān, medār, dā'îre. Ŗaşr, devr. nevbet. fıķra.	[i. ms] (hey) devr. zemān kısmı: devr. (t) devr, şafha. (ed) bir kaç cümleden mürekkebe	nf. dönem, devir; süre, periyot; devre; çağ. devir; safha, aşama.	[isim] 1) Dönem 2) [fizik] Devir	(DFT : Cilt II, sf. 621; KF: sf. 1110; FBS: sf. 511)

			kelām. (i. mz) devr, şafha, devre. bir şeyóîñ vâsıl olabileceği derecâtıñ eñ yükseği: mertebe-i kaşvî.			
perküşyon	percussio	<i>s. f.</i> toğuşma, uruş, darb, müsâdeme.	[i. ms] darbe, müsâdeme, toğuşma.	nf. vuruş; çarpış; hek. parmakla vurup muayene etme.	[isim, müzik] Vurmalı çalgı grubu	(DFT : Cilt II, sf. 617; KF: sf. 1106; FBS: sf. 509)
perma	permanente'den	<i>adj.</i> turup kalur, değişmez, turan, turacağ, baki, dâóim, müstemirr, ber-çarâr, pây-dâr.	[s] dâóimî.	<i>adj.</i> sürekli, arası, daimi; temelli. n. bir yerde sürekli çalışan görevli. n. nf. saç kıvrırma.	[isim] Saçların uzun süre dalgalı kalmasını sağlamak için uygulanan işlem, permanant	(DFT : Cilt II, sf. 622; KF: sf. 1112; FBS: sf. 511)
permi	permis	<i>s. f.</i> m. izn, icâzet, ruhsat, destür.	[s] câóiz, müsâid, muvâfık, meşrû, esâslı, mevşûk.	nm. ruhsat, yazılı izin; araba kullanma izni.	[isim] 1) Yazılı izin belgesi 2) [ticaret] Kişilere özellikle dış ticaret için devletçe verilen izin 3) Tren yolculuklarında kullanılan paso	(DFT : Cilt II, sf. 623; KF: sf. 1112; FBS: sf. 511)
personel	personnel	<i>s. m.</i> keyfiyet-i zâtiye. & <i>adj.</i> kendü, kendünün, zâtî. haslet-i zâtiyye. zâta mahsûs, muhtaşs-ı bi-zât.	[s] şahsî, huşuşî. zâtî. hod-bîn. (i) kendi nefsinin düşünen, hod-gâm. (sar) şahsî. (i. mz) meómürin, heyóet-i	<i>adj.</i> şahsi, kişisel; bencil; özel. & nm. personel, görevliler, çalışanlar.	[isim] 1) Bir hizmet veya kuruluşun görevlileri, bir iş yerinde çalışanların tümü 2) Devlet ve diğer kamu kuruluşların	(DFT : Cilt II, sf. 628; KF: sf. 1116; FBS: sf. 512)

			meómürin. şahsiyet.		da çalışan, etkinliğe çeşitli görevleriyle katılan gerçek kişiler	
perspektif	<i>perspective</i>	<i>adj.</i> bir nesnenün görünüşünü gösteren.&fen n-i muḳāyese-i neẓāret, Ōilm- i mürāya. uzakdan görünüş, ırağa görünüş, neẓāret-i müdiyy'ül- başar. teraḳḳub.	[s] bir şeyŌi menāẓır-ı kaŌidesin ce gösteren.& [i. ms] fenn-i manẓara. uzakdan görülen şeyleriñ manẓarası. geniş, düz cādde.	<i>adj.</i> perspektife uygun çizilmiş.&nf. perspektif, görünge; görüş açısı, bakış açısı; görünüm, manzara; gelecekte oacaklar; ufuk.	[isim] 1) Eşya ve nesnelerin uzaktan görünüşü, görünge 2) Nesneleri bir yüzey üzerine göröldükleri gibi çizme sanatı	(DFT : Cilt II, sf. 628; KF: sf. 1116; FBS: sf. 513)
pert	<i>perte</i>	<i>s. fém.</i> zarar, ziyān, maẓarrat. gayb olması, noḳsān, izāŌa, feḳad, maḥrūmiyyet, fevt. haśāret, yıkılma. harāb, harābiyy et, telef, izmihlāl, helāk.	[i. ms] ziyāŌ, gāŌib. telef. fevt. ölüm, vefāt. perişāni, mahv, harābiyyet. zarar, ziyān. Ōadem-i muvaḳfaḳi yet, fenā netiçe. izāŌa. (gaz, buhār, māyiŌ) kaçma, sızma.	<i>nf.</i> yitme, kayıp; yitirme; zarar; yıkım.	[isim] Değer yitimi, zarar	(DFT : Cilt II, sf. 629; KF: sf. 1117; FBS: sf. 513)
peruk	<i>perruque</i>	<i>s. fém.</i> eğreti şaç, <i>et plus correctement</i> Ōāriyyetī saç.	[i. ms] eyreti, taḳma saç, peruḳa.	<i>nf.</i> peruk, takma saç.	[isim] Takma saç, peruka	(DFT : Cilt II, sf. 625; KF: sf. 1114; FBS: sf. 512)
petrifikasyon	<i>pétrification</i>	<i>s. f.</i> taş dönme, taşlanma, teḥaccür. taş dönmiş şeyŌ.	[i. ms] teḥaccür.	<i>adj.</i> taşlaştıran; taşlaşan.	[isim, kimya] Taşlaşma, taş olma	(DFT : Cilt II, sf. 633; KF:

		mütehaccir, eşyâ-yı mütehaccire.				sf. 1122; FBS: sf. 514)
petrol	<i>pétrole</i>	s. m. neft, neft yağı.	[i. mz] petrol, gaz.	nm. petrol; gazyağı. ∅ adj. petrol rengi.	[isim] Yoğunluğu 0,8-0,95 arasında olabilen, hidrokarburl erden oluşmuş, kendisine özgü kokusu olan, koyu renkli, arıtılmamış, doğal yanıcı mineral yağ, yer yağı	(DFT : Cilt II, sf. 634; KF: sf. 1122; FBS: sf. 514)
peyzaj	<i>paysage</i>	s. m. bir memleketün kıt'ası, buğ'ā.	[i. mz] gözüñ görebilece ği kadar vāsi maḥall, manẓara. kır manẓarası nı gösteren levha, resm. köylük kırılık.	nm. manzara, görünüm; manzara resmi, kır resmi, peyzaj.	[isim] 1) Kır resmi 2) Bir yerin doğal görünüşi	(DFT : Cilt II, sf. 601; KF: sf. 1090; FBS: sf. 505)
pigme	<i>pygmée</i>	adj. cüce, kıssa böylü, kaşır'ül-ḳadd. bodur, dāşī.	[s] cüce. (mec) değersiz, ḳābiliyetsi z adam.	nm. cüce; cüce zenci; mec. değersiz kimse.	[isim] Boy ortalaması 150 cm altında olan Afrika kökenli bir zenci topluluğun bireyi	(DFT : Cilt II, sf. 764; KF: sf. 1245; FBS: sf. 557)
pike (I)	<i>piqué</i>	sancılmış, dürtülmüş, gücenmiş, hatrı ḳalmış.	[i. mz] pike denile kumaş. & [s] böceklerin hücümüne uğramış. küf lekeli.	nm. bir cins pamuklu kumaş, pike kumaş; (uçak) pike dalma.	[isim] 1) Kabartmalı pamuklu kumaş 2) Bu kumaştan yapılan yatak örtüsü 3) [sıfat] Bu kumaştan yapılan	(DFT : Cilt II, sf. 649; KF: sf. 1145; FBS: sf. 521)

piket	<i>piquet</i>	<i>s. m.</i> kazık. bir cins kâğıdı oyunu.	[i. mz] veted, küçük kazık.	nm. kazık; bir iskambil oyunu, piket; ask. hazır kuvvet; (okulda) ayakta durma cezası.	[isim] İki, üç veya dört kişi arasında ve otuz iki kâğıtla oynanan bir tür iskambil oyunu	(DFT : Cilt II, sf. 649; KF: sf. 1145; FBS: sf. 521)
piknik	<i>pique-nigue</i> ⁷⁰	<i>s. m.</i> harif-âne ziyâfet, harif-âne ile düzulan taÖām.	[i. mz] Öārif-âne tertib idilen ziyâfet veya eğlence.	nm. açık hava yemeği, yemekli kır gezisi, piknik.	[isim] 1) Yemek yemek, eğlenmek için açık alanda yapılan günöbirlik gezinti 2) Suyu, yeşilliği olan mesire yeri	(DFT : Cilt II, sf. 649; KF: sf. 1144; FBS: sf. 521)
piko	<i>picot</i>	<i>s. m.</i> ağac kıymığı, çüb-pāre, diş. bir nevÖ-i çekic.	[i. mz] sivri taşcı çekici. tentene şaçağı.	nm. ağaç pürüzü; balık ağı; sivri çekiç, oya tırtılı.	[isim] Kimi örtülerin veya çamaşırların kenarına makineyle yapılan bir tür süs	(DFT : Cilt II, sf. 640; KF: sf. 1135; FBS: sf. 518)
pil	<i>pile</i>	<i>s. f.</i> yığın, istif, küme, nazad. köpri kemerlerinin tayağ dıvārı.	[i. ms] yığın, küme, istif. (mi) köpri kemeriniñ ayağı. havan eli. (lā-ubāliy-âne) şamar, sille. (ف) elektrik pili, manzūmes i. derūnunda paçavralar yıkanan ve iplikleri çıkarılan alet.	nf. yığın; paranın arka yüzü; pil; (köprüde) kemer ayağı; kötek, dayak; dibek. □ adv. birdenbire, zınk diye.	[isim] Kimyasal enerjiiyi elektrik enerjisine çeviren araç, batarya	(DFT : Cilt II, sf. 645; KF: sf. 1139; FBS: sf. 519)
pili	<i>pli</i>	<i>s. masc.</i>	[i. mz] kat,	nm. kıvrım; pli,	[isim]	(DFT

⁷⁰Bu kelime, DFT’de “pique-nique” şeklinde geçmektedir.

		büklüm, büklüm yeri, kıvrım, kat, matvî, mutâvî. mektûbun zarfı.	kıvrım, kırma, büklüm, pot. buruşukluk, kırma yeri. mektûb zarfı. mektûb. buruşuk. zemîn. Öâriżası; kıvrıntı (işkambil oyununda) yerdeki kâğıdları toplama. (mec) gizli, bilinmeye n kısm. iyi veyâ fenâ iÖtiyâd.	kırma; kırıksıklık, buruşukluk, pot; kırıksık; mektup; zarf; alışkanlık; engel, güçlük.	Kumaş, kâğıt vb. nde bir bölümün öbürünün üzerine gelmesiyle oluşan kıvrım, kırma	: Cilt II, sf. 664; KF: sf. 1161; FBS: sf. 526)
pilot	pilote	s. m. kulağuz, dümenci.	[i. mz] gemi kulağuzı.	nm. gemi kılavuzu; pilot; mec. kılavuz; gemileri izleyen balık, kılavuzbalığı. ♂ adj. örnek.	[isim] 1) Bir hava taşıtını kullanmak ve yönetmekle görevli kimse 2) Otomobil yarışlarında veya otobüslerde aracı kullanan kimse 3) [sıfat] Deneme niteliğinde olan	(DFT : Cilt II, sf. 646; KF: sf. 1140; FBS: sf. 520)
pilotaj	pilotage	s. m. kazıklama, naşb'ul-evtâd. gemi kulağuzluğu, kulağuzluğu, fenn-i terebbün.	[i. mz] kazık temel üzerine yapılan binâ kazık temel. & [i. mz] gemi kulağuzluğu. kulağuzluk.	nm. kazık çakma; gemi kılavuzluğu; pilotluk.	[isim] Bir hava taşıtını yönetme	(DFT : Cilt II, sf. 646; KF: sf. 1140; FBS: sf. 520)
piramidal	pyramidal	adj. ehrâmiyy'üş-	[i. ms] ehrâmî,	adj. piramit biçimli; mec.	[sıfat, matematik]	(DFT : Cilt

		şekl.	ehrām şeklinde olan. (mec) cesāmet ve ehemmiye ti ile şāyān-ı hayret.	kocaman, çok büyük.	1) Piramit biçiminde olan 2) Piramitle ilgili	II, sf. 764; KF: sf. 1245; FBS: sf. 557)
piramit	<i>pyramide</i>	<i>s. fēm.</i> dikili taş, herem. el- heremān.	[i. ms] ehrām. yığın.	nf. piramit; (Mısır'da) firavun mezarı, ehram.	[isim, matematik] 1) Tepeleri ortak bir noktada birleşen, tabanları da herhangi bir çokgenin birer kenarı olan birtakım üçgenlerden oluşmuş cisim, ehram 2) [spor] Gösteri jimnastikleri nde, jimnastikçile rin, araçlı veya araçsız olarak birbirlerinin omuzlarında , dizlerinde oluşturdukla rı gösterişli ve düzenli biçimler 3) [tarih] Mısır firavunlarını n mezarı, ehram	(DFT : Cilt II, sf. 764; KF: sf. 1245; FBS: sf. 557)
pirit	<i>pyrite</i>	<i>s. f</i> kükürd ile bir maddenün terkibi. hacer'un-nūr, markşışa.	[i. mz] (k) mürekkab āt-ı kibriyeye-i ma'adeniy e, pirit.	nf. kim. pirit, demirsülfür.	[isim, jeoloji] Birçok doğal maden sülfürü ve özellikle demir ve bakır sülfürü	(DFT : Cilt II, sf. 764; KF: sf. 1246; FBS: sf. 557)
pisin	<i>piscine</i>	<i>s. fēm.</i> havz, birke, şu hazinesi. balıklevā,	[i. ms] balık havzı. vaftiz	nf. yüzme havuzu; balık havuzu; vaftiz leğeni.	[isim] Yüzme havuzu	(DFT : Cilt II, sf. 650;

		balık havzı.	kurnası. her mevsimde yüzmeğe mahşûs büyük havz.			KF: sf. 1146; FBS: sf. 522)
pist (II)	<i>piste</i>	s. f. eşer.	[i. ms] iz, ayağ izi. (insân, hayvân) (mec) bir şeyôîñ teharrişind e reh-ber olan şey.	nf. ayak izi; koşu alanı, pist; uçak pisti; dağ/orman yolu.	[isim] 1) Gösteri yapmak, dans etmek vb. için düzenlenmiş , genellikle yuvarlak yer 2) Bir havaalanınd a uçakların kalkıp inmesine, park yerlerine gidip gelmesine yarayan özel olarak hazırlanmış şerit 3) [spor] Motorlu araçların yarışları ve koşular için özel olarak düzenlenmiş yer, yarışlık	(DFT : Cilt II, sf. 651; KF: sf. 1147; FBS: sf. 522)
piston	<i>piston</i>	s. m. tulumba şapı_şırığı, tulumbanıñ toğacı.	[i. mz] (makine) piston. bir kutı veyâ çekmeceyi açmak için üstüne başılan yaylı düşme.	nm. piston; torpil, iltimas, kayırma.	[isim] 1) Bazı araçlarda, motorlarda bir silindir içinde düzenli hareket eden daha küçük çaplı silindir, itenek 2) [mecaz] Kayırıcı	(DFT : Cilt II, sf. 651; KF: sf. 1148; FBS: sf. 522)
pisuvar	<i>pissoir</i>	s. m. su dökecek yer, mensâÖ.	[i. mz] soğakda veyâ Öumümü mahallerd e işemeğe mahşûs mahall,	nm. pisuar, işeme yeri.	[isim] Genel tuvaletlerde erkeklerin kullandığı, duvar kenarına yerleştirilmi	(DFT : Cilt II, sf. 650; KF: sf. 1147; FBS:

			ayak yolu.		ş sidiklik	sf. 522)
pitoresk	<i>pittoresque</i>	<i>adj. com.</i> taşvır olunmaya lâyık, sezā- vār-ı nakş u taşvır.	[s] ressāmlığa , resme Ōāōid, mahşūs. şāyān-ı tersim ü taşvır. edebiyāt ve ressāmlıkd a: tabiŌi ve cezzāb, bediŌi, latif. dil- nişin. şāyān-ı temāşā. (i. mz) şāyān- ı temāşā menāzır-ı tabiŌiye. bedāyiŌ-i tabiŌiye.	adj. dikkat çekici, çekici; güzel görünümlü; göz alıcı, renkli, canlı. □ nm. ilgi çekicilik; renklilik.	[sıfat] Durumu ve görünüşü resim konusu olmaya değer (görünüş)	(DFT : Cilt II, sf. 652; KF: sf. 1148; FBS: sf. 522)
piyes	<i>pièce</i>	<i>s. f.</i> parça, pāre. kıtŌa. bir kıtŌa haşeb, bir ağac parçası. top, pāre, kıtŌa. ota, hücre, beyt. yama. reós. teólif. sened. sikke, dirhem.	[i. ms] parça, pāre, kıtŌa, kısm, dāne, Ōaded. kumāş ve sāōire topı.	nf. parça; oda, göz; yamalık parça; madeni para; tiyatro oyunu, piyes; bahşiş; belge; ask. top; yapıt; fiç; mec. kişi.	[isim] Oynanmak için yazılmış eser, tiyatro eseri veya oyunu, oyun	(DFT : Cilt II, sf. 641; KF: sf. 1135; FBS: sf. 518)
piyon	<i>pion</i>	<i>s. m.</i> piyāde. tavla, dama taşı.	[i. mz] dame ve satranc taşı, paytağ. (lā-ubāliy- āne) müzākere i, mubaşsır.	nm. (satrançta) piyon; dama taşı; (yatılı okulda) gözcü; piyade.	[isim] 1) Satrançta oyunun başında ön sıraya dizilen, bulundukları sıra üzerinde ilk hamlede bir veya iki hane gidebilen sekiz küçük taş, piyade 2) [mecaz] Bir çıkar sağlamak için yararlanılan, istenildiği gibi kolayca	(DFT : Cilt II, sf. 648; KF: sf. 1143; FBS: sf. 521)

					kullanılabile n kimse	
plaj	plage	s. f. yalı, deniz kenarı _yalısı, sâhil. kıtır, kışver.	[i. mz] düz ve açık deniz, sâhil. (şâ'ir-âne) iklim, diyâr.	nf. plaj, kumsal; kaplıca; geniş toprak.	[isim] 1) Denize girmek için düzenlenmiş genellikle kumluk alan, kumsal, deniz hamamı 2) Kumla	(DFT : Cilt II, sf. 654; KF: sf. 1151; FBS: sf. 523)
plak	plaque	s. fém. tahta, levh. demir tahtesi. nişân-ı iftihar hâmayili.	[i. ms] şafha, levha, tahte. nişân Öalâmet, arabe otomobil ve sâ'ireniñ görünecek bir yerine asılan ve şâhibiniñ ism, şânÖat, iķâmet-gâhı veya arabanıñ numerosı yazılan levha.	nf. plaka, levha; maden yaprak; plaka; büyük nişan; hek. pul pul olan deri parçası.	[isim] 1) Sesleri kaydetmek ve kaydedilen sesleri yeniden pikap veya gramofonda dinlemek amacıyla hazırlanan plastik daire biçiminde yaprak 2) Metal nesne, plaka	(DFT : Cilt II, sf. 659; KF: sf. 1155; FBS: sf. 524)
plan	plan	s. m. sath, şafha, resm, binâ resmi. bir şeyöüñ tertib-i süreti. tedbir.	[s] düz, müstevej. & [i. mz] sath-ı müstevej. resm-i müsattaḥ, plan, harita.	nm. plan; düzlem, düz yüzey; sin. çekim.	[isim] 1) Bir işin, bir eserin gerçekleştiril mesi için uyulması tasarlanan düzen 2) Bir şehrin, bir yapının, bir makinenin çeşitli bölümlerini gösteren çizim 3) [sinema] Çekim 4) [mecaz] Düşünce, niyet, maksat, tasavvur	(DFT : Cilt II, sf. 657; KF: sf. 1153; FBS: sf. 524)

plançete	<i>planchette</i>	s. f. tahtacıq, ufaq tahte. dönümölçecek âlet.	[i. ms] küçük tahte. plançete denilen topoğrafya âleti.	nf. ince tahta, küçük tahta; plan çıkarmada kullanılan alet, plançete.	[isim] Harita çıkarmaya yarayan bir alet	(DFT : Cilt II, sf. 657; KF: sf. 1153; FBS: sf. 524)
planet	<i>planète</i>	s. f. gezen yıldız, seyyâre.	[i. ms] (hey) seyyâre, kevkeb.	nf. gökb. gezegen; dünya.	[isim, gök bilimi] Gezegen	(DFT : Cilt II, sf. 658; KF: sf. 1154; FBS: sf. 524)
plantasyon	<i>plantation</i>	s. f. dikiş, dikmeklik, ġars. fidân. zirâat yeri, mezraa.	[i. ms] ağac dikme, ġars. maġrûsât. fidânlık, ağaç dikilmiş mahall. müstemlek âtda: çiftlik.	nf. dikim, bitki dikme; dikili alan; ekin, ekilen bitkiler; tarım işletmesi; tiy. yerleştirme.	[isim] Sanayide kullanılan kahve, kakao, kauçuk vb. bitkilerin geniş ölçüde yetiştirildiği işletme	(DFT : Cilt II, sf. 658; KF: sf. 1154; FBS: sf. 524)
plase	<i>placé</i>	v. a. kımak, vazö itmek. yerine kımak, yerleştirmek. temkîn itmek. binâyı temkîn itmek.	[f. m] kımak, vazö itmek, yerleştirmek. (mec) bir hâl ve mevkiide bulundurmak. mertebesine göre taoyın itmek. iş bulmak, kıyırmak, kaplandırmak. (تجا) başkasının hesabına satmak (emtiâa). fâoizle para virmek. &[i. mz]	vt. yerleştirmek, kımak; işe yerleştirmek; (para) yatırım yapmak, kıymak; başkası adına satmak.	[isim] 1) At yarışlarındaki müşterek bahislerde, sekiz atın katıldığı yarışlarda ilk üç, dört atın katıldığı yarışlarda ise ilk iki dereceyi kazanacak atın bilinmesi biçiminde oynanan oyun 2) [spor] Voleybol, tenis, masa tenisi vb. oyunlarda topu yumuşak bir	(DFT : Cilt II, sf. 653; KF: sf. 1148; FBS: sf. 522)

			altun maÖdeni damarı.		vuruşla rakip alandaki bir boşluğa indirme 3) [spor] Futbolda topu yumuşak bir vuruşla havadan istenilen yere gönderme 4) [spor] Basketbolda çembere doğru uzanarak topu yavaşça sepete bırakma	
plasenta	placenta	<i>s. m.</i> meşimenüñ bir kıtÖası.	[i. mz] (teş) meşime, şoñ. (neb) meşime.	nm. anat. etene, dölyatağı.	[isim, anatomi] Etene	(DFT : Cilt II, sf. 653; KF: sf. 1150; FBS: sf. 523)
plasman	placement	<i>s. masc.</i> aqçe yerleşdürme, vazÖ-ı māl.	[i. mz] bir iş, meómürİY et tedārik, itme. kaplandır ma.	nm. iş bulma, işe yerleştirme; (para) yatırım; satış; yerleştirme; konma, yerleştirilme.	[isim, ekonomi] Yatırım	(DFT : Cilt II, sf. 653; KF: sf. 1150; FBS: sf. 523)
plastik	plastique	<i>adj. com.</i> kuvvet-i muşavviresi olan.	[s] şekl, mevsim, resm yapmağa elverişli. müteÖacci n. muşavver. şekli.	adj. biçim verilebilen; plastik; esnek, yumuşak; güzellikle ilgili; biy. plastik. ✕ nm. plastik madde. ✕ nf. şekil güzelliği.	[isim] 1) Isı ve basınç etkisiyle biçim verilen, organik veya sentetik olarak yapılan madde 2) [sıfat] Bu maddeden yapılan	(DFT : Cilt II, sf. 659; KF: sf. 1156; FBS: sf. 525)
plastron	plastron	<i>s. m.</i> cebe öñi, kaburga,	[i. mz] göğüslük.	nm. (zırh ya da giyside) göğüs	[isim] 1) Erkek	(DFT : Cilt

		göğüs cebesi, şadriyye.	göğüs zırhı, zırh göğüslüğü. (mec) herkesiñ tahkîr ve istihzâsına hedef olan kimse. frenk gömleği göğsi. öñlük. kaplumbağa kabuğunuñ âlet kısmı.	kısmı; eskrim göğüslüğü; askeri manevralarda düşmanı temsil eden grup.	giyiminde, gömleğin göğüs tarafının üzerine takılan parça 2) Kılıç oyunu oynarken kullanılan meşin göğüslük	II, sf. 659; KF: sf. 1156; FBS: sf. 525)
platform	plate-forme	s. f. tam, yaşsı olan tam. bir hânenüñ sathı, sath. top koşu.	[i. ms] (mi) sathı. teraçe, düz çatı. top döşemesi. (tramvaylarda) şahınlık. loğomotif de âteşçi ve makinistiñ turduğı mahall.	nf. düz dam; (taşıtta) sahanlık, ayakta durulan yer; seki, platform, yüksek düz yer; yük vagonu; temel düşünceler.	[isim] 1) Yüksekçe yer 2) [jeoloji] Büyük çaplı tabakaların çarpılması ve bunun sonucunda oluşan hafif eğimlerle nitelenen jeolojik yapı tipi 3) [mecaz] Bir siyaset programında, dayarılan düşünce veya düşüncelerin tümü	(DFT : Cilt II, sf. 661; KF: sf. 1156; FBS: sf. 525)
platin	platine	s. f. bir piştov yâ tufengiñ büyük çaķmak demiri. aķ altun, zeheb-i ebyaz.	[i. mz] (mad) platin.	nf. pikap iğnesi; (mekanizmada) parçalarının yerleştigi yatak. ∞ nm platin. ∞ adj. platin renginde.	[isim, kimya] Atom numarası 78, atom ağırlığı 195,23, yoğunluğu 21,4 olan, 1755 °C'de eriyen, kolay işlenen, çok dayanıklı, değerli bir element (simgesi Pt)	(DFT : Cilt II, sf. 661; KF: sf. 1157; FBS: sf. 525)
plato	plateau	s. m. tabaķ-çe, tabla. büyük terâzü	[i. mz] terâzi kefesi,	nm. tepsi, sini; kefe; sin. tiy. sahne; coğ. yayla,	[isim, coğrafya] 1) Yayla	(DFT : Cilt II, sf.

		çanaklığı. düz tepe, tepesi düz oyuk. bayır üstünde düz yer.	tepsi, table, tabla. denizden hafifce yükselen kaya, kum yığını. elektrik makinesini n cam levhası.	plato; sahanlık; tabla.	2) Akarsular tarafından derin biçimde yarılmış yüksek düzlükler 3) [sinema] Dekorun kurulduğu yer	660; KF: sf. 1156; FBS: sf. 525)
platonik	<i>platonique</i>	<i>adj. com.</i> eflatunî.	[s] eflatunî. şöñ derece şaf, hâlis; agraž-ı maddiyede n Öarı, hâkiği, Öulvî.	<i>adj.</i> Eflatun'la ilgili; platonik, düşte kalan; sonuçsuz, kuramsal.	[sıfat] Gerçekte var olmayan, düşte kalan, hep öyle kalması istenilen (aşk, sevgi ve ilgi), eflatuni	(DFT : Cilt II, sf. 661; KF: sf. 1157; FBS: sf. 525)
plonjon	<i>plongeon</i>	<i>s. m.</i> kara batağ.	[i. mz] şuya dalma.	<i>nm.</i> dalış; (kaleci) sıçrayış; hayb. karabatak, dalgıçkuşu.	[isim, spor] Dalış	(DFT : Cilt II, sf. 666; KF: sf. 1163; FBS: sf. 527)
polar	<i>polaire</i>	<i>adj. com.</i> kutbî.	[s] kutbî, iki kutbdan birine yakın, mensüb olan.	<i>adj.</i> kutupla ilgili, kutupsal.	[isim] Kutup	(DFT : Cilt II, sf. 678; KF: sf. 1173; FBS: sf. 530)
polemik	<i>polémique</i>	<i>adj. com.</i> cidālî, mubāheşî, mutāzamın'ul l-mutāraha.	[i. ms] münākaşa-i kalemîye. (s) münākaşa-i kalemîye dāoir.	<i>adj.</i> tartışma amaçlı; tartışma çıkarmak isteyen; kavgacı. □ nf. tartışma, kale tartışması.	[isim] Siyaset, bilim, edebiyat alanında yapılan sert tartışma	(DFT : Cilt II, sf. 678; KF: sf. 1174; FBS: sf. 531)
poligam	<i>polygame</i>	<i>s. m. et f.</i> nice karılara evlenmiş âdem, çok karısı olan kişi, nekkâh,	[i] müteÖadd id karısı olan olan erkek veyâ müteÖadd	<i>n. adj.</i> birden çok kadınla evli, çokkarılı.	[sıfat, toplum bilimi] Çok eşli	(DFT : Cilt II, sf. 681; KF: sf. 525)

		nekh, keşir'üz-zevcât. kocası çok olan Öavret, keşiret'ül-ezvâc.	id kocası olan kadın (bu şöñ maÖnādā terciĥan "polyandre" kullanılır). (neb) müzāvic.			1177; FBS: sf. 532)
poligami	polygamie	<i>s. fém.</i> keşret'ün-nikāĥ, teÖaddüd-i nikāĥ.	[i. ms] teÖaddüd-i zevcât. (neb) müzāvece.	nf. çok kadınla evlilik, çokkarılılık.	[isim, toplum bilimi] Çok eşlilik	(DFT : Cilt II, sf. 681; KF: sf. 1177; FBS: sf. 532)
poligon	polygone	<i>adj. com.</i> köşesi ve yanları çok, keşir'ül-adlāÖ, keşir'üz-zewāyā ve'l-adlāÖ.	[i. mz] zū keşir'ül-adlāÖ.	nm. mat. çokgen; atış alanı, poligon.	[isim] 1) Ateşli silahlarla atış yapılan yer, ateş yeri, atış yeri 2) [matematik] Çokgen	(DFT : Cilt II, sf. 681; KF: sf. 1178; FBS: sf. 532)
polip	polype	<i>s. m.</i> nebāte beñzer bir ĥayvān. ahtapot balığı, ahtabut.	[i. mz] (حیو) polip. ahtapot. (t) ġışā-yı meĥātiyi ĥāvi ecvāfda ĥuşūle gelen yumuşak lıf-i laĥm-ı zāóid, laĥm-ı nebāt: polip.	nm. hek. hayb. polip.	[isim, hayvan bilimi] 1) Söñterlerden, toplu veya tek başına yaşayabilen basit yapılu hayvan 2) [tıp] Mukoza ile kaplı boşluklar içinde gelişen, yumuşak, telsel, genellikle saplı bir armut biçiminde ur	(DFT : Cilt II, sf. 681; KF: sf. 1178; FBS: sf. 532)
polis	police	<i>s. f.</i> zābıtlık niżāmı, niżām-ı belde, Öasāset. niżām, zābıta.	[i. ms] inżibāt. umūr-ı zābıta, zābıta.	nf. güvenlik kuvveti, emniyet teşkilatı, polis; güvenlik görevlisi, polis;	[isim] 1) Şehirde kamu düzenini, huzur ve	(DFT : Cilt II, sf. 678; KF:

			zābıta meómürı, polis.&[i. ms] sigorta muķāvele- nāmesi, senedi.	sigorta poliķesi.	güvenliği sağlayan kuruluş, kolluk, zabıta 2) Bu kuruluşta yer alan görevli, kollukçu	sf. 1174; FBS: sf. 531)
politeist	<i>polythéiste</i>	<i>s. m.</i> ehl-i şirk, müşrik.	[i-s] müşrik. şirke, müşrikliğe müteʔalli ķ.	<i>n. adj.</i> topb. çoktanrılı; çoktanrı.	[sıfat, toplum bilimi] Çok tanrı	(DFT : Cilt II, sf. 682; KF: sf. 1179; FBS: sf. 532)
politeizm	<i>polythéisme</i>	<i>s. m.</i> şirk, mezheb'ül- eşrāk bi'llāh.	[i. mz] keşret-i ilāhiyyeyi ķabūl iden dīn: müşriklik, şirk.	<i>nm.</i> topb. çoktanrı.	[isim, toplum bilimi] Çok tanrı	(DFT : Cilt II, sf. 682; KF: sf. 1179; FBS: sf. 532)
politik	<i>politique</i>	<i>s. f.</i> idāre-i mülk, müdebbirlik, ʔilm-i tedbīr-i umūr-ı memleket, ʔilm-i tedbīr'ül-mülk. uşūl-i muʔāmelāt-ı düvel, politika, meşālih-i politikıyye. tedbīr, şanʔat.	[s] devletleriñ idāresine ʔāʔid, müteʔalli ķ: siyāş. umūr-ı devletle iştiğāl iden kimse: siyāş. (mec) ķurnāz ve māhir; açık göz.	<i>nf.</i> siyaset, politika; devlet yönetimi; taktik, yöntem.	[sıfat] Politika ile ilgili, siyasi, siyasal	(DFT : Cilt II, sf. 679; KF: sf. 1176; FBS: sf. 531)
polonez	<i>polonaise</i>	<i>s. et adj.</i> lehlü, leh.	[i] lehistāna mensūb: lehlı. (i. mz) leh lisānı. (i. ms) millı leh rakşı.	<i>adj.</i> Polonyalı, Leh. ʔ nm. Lehçe.&nmf. Polonyalı.&nf. Polonya milli dansı; bir tür meyveli pasta.	[isim, müzık] 1) Bir çeşit dans 2) Bu dansın müziki	(DFT : Cilt II, sf. 680; KF: sf. 1176; FBS: sf. 532)
pomat	<i>pommade</i>	<i>s. f.</i> yağ, merhem.	[i. ms] pomata, merhem.	<i>nf.</i> merhem.	[isim] Yağlı ve kokulu	(DFT : Cilt II, sf.

			(Öāmiy- āne) sefālet, şıkıntı.		merhem	682; KF: sf. 1179; FBS: sf. 532)
ponksiyo n	<i>ponction</i>	s. f. kırmı delme, ebzāl-i batn.	[i. ms] delme. (cer) cerāhati akıtmak için şişin delinmesi.	nf. hek. delip içindeki sıvıyı alma; para çekme.	[isim, tıp] Vücudun herhangi bir boşluğunda bulunan bir sıvıyı akıtmak veya çekmek için içi boydan boya açık bir iğneyi batırma işi	(DFT : Cilt II, sf. 684; KF: sf. 1182; FBS: sf. 533)
ponpon	<i>pompon</i>	s. m. bezek, düzgün, kırmı zineti. püskül.	[i. mz] kadın elbiselerin e, Öaskerî ser- püşlarına, möble şeritlerine zinet mukābilin de takılan ipek, yün küçük püskül. (Öāmiy- āne) kafa.	nm. toparlak püskül.	[isim] 1) Yuvarlak püskül 2) Pudra sürmek için kullanılan yumuşak tüylü tuvalet gereci	(DFT : Cilt II, sf. 683; KF: sf. 1181; FBS: sf. 533)
ponton	<i>ponton</i>	s. m. tumbāz, tumbāz. Öaskerün maÖiyyetine götürülen bakırdan geçid.	[i. mz] tombāz köpri. duba, tombāz. kışla veyā habs-hane vazîfesini gören eski gemi. (as) köprici bölüklerini ñ taşıdıkları bakır: tombāz. yol kenārların daki kırılmış taşları mesāhaya	nm. kalafat teknesi; dubalı köprü; depo görevi yapan eski gemi; tombaz.	[isim, denizcilik] 1) Batmış gemileri askıya alma işinde kullanılan büyük duba 2) Tombaz	(DFT : Cilt II, sf. 685; KF: sf. 1184; FBS: sf. 534)

			maḥsūs şebah-i münharif şeklinde bükülmüş demir.			
popülarite	<i>popularité</i>	s. f. halkuñ göñlini kapma, celb-i kulüb-ı Öämme. halkuñ muhabbeti, hüsni-ı zann-ı Öämme, Öavām- pesendi.	[i. ms] niyet-i iştiḥār, teveccüh-i Öämme, şöhret.	nf. halkça sevilme, tutulma, beğenilme, sevilme, rağbet; ünlülük, sevilirlik.	Halk tarafından sevilme, tutulma, ünlü olma, iyi tanınma	(DFT : Cilt II, sf. 686; KF: sf. 1185; FBS: sf. 534)
popülasyon	<i>populatio n</i>	s. f. bir memleketüñ Öaded-i ehālisi, ehālî, şinlik, maÖmüriyyet.	[i. ms] ahālî, nüfûs, sekene, halk. bir mahallde bulunan insân, ḥayvân ve nebâtâtüñ heyóet-i mecmüÖa sı.	nf. nüfus; topluluk, halk.	[isim] 1) Canlı varlıkların sayısal yoğunluğu veya dağılımı 2) Nüfus	(DFT : Cilt II, sf. 686; KF: sf. 1185; FBS: sf. 534)
popüler	<i>populaire</i>	adj. com. halkuñ, muhtaśś bi- esāfil'ün-nās. kendüyi halka sevdürür, halkdan sevinmiş, maḥbüb-ı kulüb-ı Öämme, avāmm- pesend. halk arasında meşhür.	[s] halka, Öavāma müteÖalli k, mensüb. halkuñ lehine olan, hoşuna giden, halkın añlayabile ceği şürette, halka maḥsūs. halkıñ ḥürmet ve teveccühü ni kazanan. (i. mz) Öavām, halk.	adj. halkla ilgili; halkın sevdiği, halkın beğendiği, tutulan; halk için; halka özgü; halktan gelen.	[sıfat] 1) Halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan 2) Herkesçe tanınan	(DFT : Cilt II, sf. 685; KF: sf. 1184; FBS: sf. 534)
porfir	<i>porphyre</i>	s. m. sumāk taşı, şumākî mermer.	[i. mz] (mad) porfir; benekli, kırmızı veyā yeşil	nm. yerb. porfir, kızıl somaki.	[isim, mineraloji] Kayaç	(DFT : Cilt II, sf. 687; KF: sf.

			ve gāyet sert bir nev'Ø-i mermer: şomaki. bu mermerde n yapılan havan eli.			1186; FBS: sf. 534)
porsiyon	portion	s. f. parça, pay, hisse, hisaś, kıt'Øa, kısım, sehm. ta'Øyın.	[i. ms] kısım, cüzó, parça. yemeğın be-her tabağı. hisse, pay.	nf. (yemekte) porsiyon; pay, hisse; kısım, parça.	[isim] Herhangi bir yemekten bir kimseye verilen belirli miktar	(DFT : Cilt II, sf. 690; KF: sf. 1192; FBS: sf. 535)
portatif	portatif	adj. götürilmesi kolay, sehl'ün- naql, hafif'ül- Øamel.	[s] kâbil-i naql. nâkıl, kudret-i naikle mâlik olan. [i. mz] virgi, taħaqquħ defteri.	adj. taşınabilir, taşınır, elde taşınabilen.	[sıfat] 1) Kolay taşınabilen, katlanarak taşınabilir duruma getirilebilen, seyyar 2) Sökülüp başka yerde kurulma imkânı bulunan	(DFT : Cilt II, sf. 687; KF: sf. 1187; FBS: sf. 534)
porte	portée	s. f. bir toğuş yavruları, nitâc-ı vâhid, haml. ayrum, alum, menzil. taħat, istitâ'Øa. iħtidâr, liyâħat. uzunlık, boy, kadd, tül.	[s] naql idilmiş. meyyâl. müsta'Øid.	nf. hayvanın bir seferde doğurduğu yavru sayısı; menzil, erim; müz. porte; gemi yükü; kavrama gücü, kavrayış; kuvvet, güç; önem, değer; mim. kemer açıklığı.	[isim] 1) Bir işin genişlik, önem derecesi, etki alanı 2) Bir iş için gerekten para tutarı 3) [müzik] Üzerine veya arasına nota yazılan, aralıkları birbirine eşit, beş paralel çizgi, dizek 4) Değer, önem	(DFT : Cilt II, sf. 688; KF: sf. 1189; FBS: sf. 535)
portföy	portefeuille	s. masc. cüzdan.	[i. ms] cüzdan. (mec) neẓâret maħâmı, neẓâret.	nm. evrak çantası, portföy; tahvil, hisse senetleri; cüzdan; bakanlık.	[isim] 1) Para cüzdanı 2) [ekonomi] Banka, simsar veya	(DFT : Cilt II, sf. 688; KF: sf. 1189;

					bir aracı kuruluşun kendi elinde tuttuğu, istediği gibi tasarruf ettiği menkul değerler toplamı	FBS: sf. 535)
portman to	<i>portemant eau</i>	<i>s. m. cāme-dān, heğbe.</i>	[i. mz] elbise aşkısı. elbise şandığı. bir nev'î- Öasker heğbesi.	nm. portmanto, elbise askılığı.	[isim] Palto, şapka vb. şeyleri asmak için yapılmış, raflı, bazıları aynalı askılık	(DFT : Cilt II, sf. 688; KF: sf. 1190; FBS: sf. 535)
portör	<i>porteur</i>	<i>s. götürici, yük götürici, hammāl. saça. getüren, hāmīl. sürici bārgiri.</i>	[i] yük taşıyan, hammāl.	nm hamal; (bir şeyi) getiren kimse, hamil. ♂ n. taşıyıcı; dağıtıcı.	[isim, tıp] Taşıyıcı	(DFT : Cilt II, sf. 690; KF: sf. 1191; FBS: sf. 535)
portre	<i>portrait</i>	<i>s. m. taşvır, şüret. taşvır-i hāl, taşvır, taşvır ü hikāye.</i>	[i. mz] insān resmi, taşviri, fotoğraf. şöñ derece beñzeyen şey. (ed) taşvır, tavşif. (Öāmiy-āne) çehre, yüz.	nm. portre; kon. yüz; resim; benzerlik, benzeri. ♂ n. tasvir, betimleme.	[isim] 1) Bir kimsenin yağlı boya, sulu boya, karakalem vb. bir yolla yapılmış resmi 2) [edebiyat] Bir kimsenin, bir şeyin sözlü veya yazılı tasviri	(DFT : Cilt II, sf. 691; KF: sf. 1192; FBS: sf. 536)
postiş	<i>postiche</i>	<i>adj. com. Öāriyetî, vulg. eğreti, yapma, Öamelî, müsteÖār. şöñradan Öilāve olunmuş.</i>	[s] eyreti, takma, yapma. lüzümlü olmayan, şöñradan Öilāve idilen. (mec) sâhte, maşnūÖ. (i. mz) takma saç.	adj. yapma, takma, eğreti; yapmacık; sahte, gerçek olmayan. ♂ nm. yapma süs; takma saç.	[isim] Kadınların genellikle başlarının arkasına taktıkları ek saç	(DFT : Cilt II, sf. 695; KF: sf. 1195; FBS: sf. 537)

			(argö) palan, martaval. (i. ms) şarlatanlık, şarlatanca iölân.			
pota (II)	poteau	<i>s. m.</i> kazık, direk, dikili ağac, dikili direk.	[i. mz] direk. (at yarışı) atların yarışa başladıkları veyâ eñ şoñ vâsıl oldukları nokta.	nm. direk; varış noktası, çıkış noktası; darağacı.	[isim, spor] Basketbolda düşey bir levhaya monte edilmiş yatay çember ile ağdan meydana gelen düzenek	(DFT : Cilt II, sf. 696; KF: sf. 1197; FBS: sf. 537)
potansiyel	potentiel	<i>adj.</i> Öāmil bi'l-kuvvat.	[s] (fel) bi'l-kuvvat mevcūd. iqtidār-ı kāmin.	adj. gizli, potansiyel, güç halinde varolan; dilb. yeterlik bildiren. □ nm. güç, kuvvet; fiz. potansiyel, gizilgüç.	[sıfat] 1) Varlığı, gücü ortaya çıkarmış olan, gizil 2) [isim, fizik] Gizil güç	(DFT : Cilt II, sf. 696; KF: sf. 1197; FBS: sf. 537)
potas	potasse	<i>s. fēm.</i> kıalya taşı, toprağı, kıalya, kıalı, milh-i kıalı.	[i. ms] (k) potas.	nf. kim. potas.	[isim, kimya] Potasyum birleşiklerin e verilen genel ad	(DFT : Cilt II, sf. 695; KF: sf. 1196; FBS: sf. 537)
potin	bottine	<i>s. f.</i> küçük, ince çizme.	[i. ms] potin.	nf. potin.	[isim] Koncu ayak bileğini örtecek kadar uzun olan, bağcıklı veya yan tarafı lastikli ayakkabı	(DFT : Cilt I, sf. 157; KF: sf. 101; FBS: sf. 92)
poz	pose	<i>s. f.</i> taşı yerine kıoma, vâzÖ-ı ahcār, tarh'ül- hacer. tıruş, vâzÖ.	[i. ms] vâzÖ, tefriş. tavr, hareket. vâzÖiyet. (lā-ubāliyye) gösteriş, edā,	nf. yerleştirme, koyma; tavr, poz; fot. objektifi açılış süresi, poz; caka, çalım, kurum.	[isim] 1) Resim ve fotoğrafta duruş 2) Fotoğrafta objektifin açık kaldığı süre	(DFT : Cilt II, sf. 691; KF: sf. 1192; FBS: sf.)

			yapmacık, çalım. (فوطو) resmiñ cām üzerine çıkması için objektifiñ açık bulunduğu müddet: poz. dominoda ilk taşı koymak sırası: бүci. (as) vazÖ, içāme.		3) Fotoğraf makinesinde kullanılan filmde her bir kare 4) [mecaz] Kurum, çalım	536)
pozisyon	position	s. f. hāl. yer, mevkiÖ, mevziÖ. turacak yer, mekân, maķām.	[i. ms] vazÖiyet. mevziÖ. mevkiÖ. hāl ü mevkiÖ. (mec) meómüriy et. mesned. hāl.	nf. durum; duruş biçimi; konum, bulunulan yer; sıra; mevki; ask. mevzi; coğ. konum.	[isim] 1) Bir şeyin, bir kimsenin bir yerde bulunuş durumu, konum 2) [mecaz] Bir kimsenin toplumsal durumu	(DFT : Cilt II, sf. 692; KF: sf. 1193; FBS: sf. 536)
pozitif	positif	adj. gerçek, bellü, şābit, mütehakkık, müşbet. işbātı mutazammın, hākiki.	[s] müşbet. hākiki, şarih, sağlam. esāslı, tecāribe müstenid, müşbet.	adj. müspet, olumlu; deneysel; gerçek, kuşku götürmez; yarar sağlayan, olumlu; gerçekçi, somut sonuçlu; fız. kim. artı yüklü, pozitif; dilb. olumlu. ∅ nm. fot. pozitif resim; gerçeklik.	[sıfat] 1) Olumlu, negatif karşıtı 2) [matematik] Artı	(DFT : Cilt II, sf. 692; KF: sf. 1193; FBS: sf. 536)
prafa	préférénc e	s. fēm. tercih, rüchān, rüchāniyyet, ulviyyet. istihkāk-ı rüchāniyyet.	[i. ms] tercihi rüchān.	nf. üstün tutma, yeğleme, tercih, tercih etme.	[isim] 1) İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir tür oyun 2) Yeğleme	(DFT : Cilt II, sf. 711; KF: sf. 1212; FBS: sf. 542)
pragmatik	pragmatique	s. f. umür-ı mezhebe dāoir kânün-nāme.	[s] şüōāni (i. ms) emr-nāme, niżām-nāme.	adj. uygulamaya dayanan, uygulamalı; olaylara dayanan. ∅ nf. edimbilim.	[isim, felsefe] Yararcı	(DFT : Cilt II, sf. 703; KF:

						sf. 1205; FBS: sf. 540)
pratik	<i>pratique</i>	s. f. Öamel. icrā. tecrîbe. Öâdet. müşteri. hidmet, iş. gemiden çıkmaya ruhsat, pratiqa. Öilm-i şakk.&adj. com. Öamelî.	[i. ms] bir fenn veyā şanÖat kavāÖidin iñ tatbîkî. tatbîkāt, Öamelîyāt. icrā, tatbîk, ifā.	adj. pratik; uygulamaya dayanan, uygulamayla ilgili, uygulamalı; kullanışlı, uygulaması kolay; yarar sağlayan; çıkarını düşünen.&nf. pratik, tatbikat, uygulama; tecrûbe, deneme; deneyim; kullanma; kullanış; alışkanlık; tutum, davranış; görenek; müşteri; yapıl gelen muamele.	[sıfat] 1) Uygulamalı 2) Kolaylıkla uygulanabili r, kullanışlı 3) [isim] Bir şeyi yapma yöntemi veya biçimi, teamül 4) [isim] Bir sanat ve bilim dalının ilkelerinin, kurallarının uygulanışı, kılğı, uygulama, tatbik, ameliye	(DFT : Cilt II, sf. 704; KF: sf. 1206; FBS: sf. 540)
pratisyen	<i>praticien</i>	s. m. şerîÖatte usta, müteşerriÖ. tecrûbesi çok bir hêkim, tabîb-i keşîr'üt- tecrîbe.	[i] şanūnuñ ğavāmızın a ve Öamelî cihetlerine vuķūf-ı tāmme şāhîbi olan avukat, hâkim. tecrûbe ve maÖlümāt şāhîbi adam. icrā-yı şanÖat iden tabîb. (heykel- traşlık) eşeri, üstādı tarafından itmām idilebilece k bir hāle koyan işçi.	n. meslek bilgisini iş olarak uygulayan kimse; pratisyen doktor; heykelin kabasını alan kimse.	[sıfat] Mesleğinde, sanatında uzmanlık belgesi almamış olan (kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 704; KF: sf. 1206; FBS: sf. 540)
prediksiyon	<i>prédiction</i>	s. f. fenn-i ihbār-ı muğayyebāt, pişin söyleme.	[i. ms] ğaybdan haber virme;	nf. kehanet, önceden söylenen haber, tahmin; kehanette	[isim] Kehanet	(DFT : Cilt II, sf. 709;

		gaybdan virilen haber, haber'ül-ğāóib.	kehānet, keşf, evvelce haber virilmiş şey.	bulunma, önceden haber verme.		KF: sf. 1211; FBS: sf. 541)
prelüt	<i>prélude</i>	s. m. takşım, muḳaddimet'ül-laḥm. muḳaddime.	[i. mz] (müz) takşım. sesi, sazı akord itme. (mec) muḳaddim e. (t) aÖrāz-ı ibtidāóiyec. nişāne, Óalāmet.	nm. müz. giriş parçası, açılış parçası; peşrev; ses ayarlama; ön belirti, alamet.	[isim, müzik] Ses ve çalgı ile ilgili bir kompozisyona girişi sağlayan yazılı veya doğaçtan olan müzik parçası	(DFT : Cilt II, sf. 712; KF: sf. 1214; FBS: sf. 543)
prematüre	<i>prématuré</i>	adj. vaktinden evvel yetişmiş, mevsimsiz. nāzic-i ḳabl'el-vakt.	[s] vaktinden evvel kemāle irmiş, olmuş, yetişmiş. turfanda. (mec) vaktisiz; vaktinden evvel başlanmış, yapılmış. vaktinden evvel vuḳūÓa gelen, žuhūr iden. nā-be-hengām.	adj. vaktinden önce olan, vakitsiz; hek. zamanından önce doğan, prematüre; vaktinden önce. □ n. erken doğan bebek, prematüre bebek.	[sıfat] Vaktinden önce, erken doğmuş (bebek)	(DFT : Cilt II, sf. 713; KF: sf. 1214; FBS: sf. 543)
prens	<i>prince</i>	s. m. beğ, princ, emір. şeh-zāde. eflāḳ voyvodası. pādişāh. baş, reóis, server.	[i. mz] hük-m-dār-zāde, prens. hük-m-dār, kral. hāne-dān-ı hük-m-dāriye mensüb olan.	nm. prens; kral, hükümdar, imparator.	[isim] 1) Hükümdar ailesinden olan erkeklere verilen unvan 2) Bir prensliğin başında bulunan kimse 3) Bazı ülkelerde en yüksek soyluluk	(DFT : Cilt II, sf. 730; KF: sf. 1224; FBS: sf. 547)

					unvanı	
prenses	<i>princesse</i>	s. f. beğ karısı. bey kızı. pādişāhlık, hükümet iden karı.	[i. ms] prenses, kral kızı, kral zevcesi, prensiñ zevcesi.	nf. prenses; kadın hükümdar.	[isim] 1) Hükümdar ailesinden olan kadın veya kızlara verilen unvan 2) Hükümdar karısı	(DFT : Cilt II, sf. 730; KF: sf. 1224; FBS: sf. 547)
prensip	<i>principe</i>	s. m. aśl, ilk sebebi sebeb. mebdeó. ecrām-ı başıta. uśul, hikmet, kavl-i śaĥiĥ.	[i. mz] aśl, mebdeó, menbaó, óunśur, esās, māye, meslek. fıkr, meżheb, tarıĥ. kāóide-i külliye, kânün. (cem) mebādı, uśul, erkān.	nm. ilke; temel öge; temel kural; köken, başlangıç, kaynak; temel bilgi; ana madde; ahlak kuralı.	[isim, mantık] İlke	(DFT : Cilt II, sf. 731; KF: sf. 1225; FBS: sf. 547)
pres	<i>presse</i>	s. f. kalabalık, halk kalabalığı, ziĥām-ı nās, izdiĥām. mengene, cendere. başmacılık, emr-i tabāó. cebren ve kerhen mellāĥ taĥriri.	[i. ms] izdiĥām, galabalık. (mec) istiócal-i müsāraóat . mudāyaqa, śıķıntı, üzüntü. cendere, mengene. tabó makinesi.	nf. basın; cendere, sıkma makinesi; baskı makinesi; yoğun iş.	[isim, teknik] 1) İşletme, onarma, düzletme vb. işlemlerin uygulanması için bir nesneyi, iki ağırlık arasında mekanik olarak sıkıştırmaya yarayan alet, mengene, cendere 2) Üzüm, elma, zeytin vb. meyve ve sebzeleri sıkarak suyunu, yağı çıkarmakta kullanılan alet veya araç	(DFT : Cilt II, sf. 722; KF: sf. 1219; FBS: sf. 545)

					3) [spor] Baskı	
presbit	<i>presbyte</i> ⁷¹	<i>s. com.</i> gözi ırağa gören, tavıl-i nažār, kaşıyy'ün- nažār.	[i-s] uzakdan gören, medîd'ül- başar.	n. adj. hek. presbit, yakını göremeyen.	[sıfat] Presbitliğe uğramış (göz veya kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 719; KF: sf. 1217; FBS: sf. 544)
prese	<i>pressé</i>	<i>adj.</i> Öacelelü, müstaÖcel, teóhîr kabûl itmez.	[s] mükerrer. Öacele iden. müstaÖcel işî olan. tazyîk idilmiş. müstaÖcel , mübrem, zarûrî. şiddetle hücûm idilmiş, şıkışdırılm iş. taÖzîb idilmiş, muÖazzebe .	adj. sıkılmış, suyu çıkanlmış; acelesi olan, sıkışık; acele, acil, ivedi.	[sıfat] Sıkıştırılmış, sıkılmış olan	(DFT : Cilt II, sf. 722; KF: sf. 1220; FBS: sf. 545)
prestij	<i>prestige</i>	<i>s. m. sihr,</i> <i>bāyıcılık, göz</i> <i>bağcılık. au</i> <i>fig. hoşka-</i> <i>bāzlık, sihr-</i> <i>kārlık, şaÖbede.</i>	[i. mz] göz boyama, sihr. hārik'ul- Öade teóşîr, cāzibe, kuvvet.	nm. itibar, saygınlık; etkililik, büyüleyicilik, çekicilik.	[isim] Saygınlık, itibar	(DFT : Cilt II, sf. 724; KF: sf. 1221; FBS: sf. 545)
prezanta bl	<i>présentabl e</i>	<i>adj. com.</i> gösterilebilir, Öarz u taqdîme lâyıq.	[s] gösterilebi lir. taqdîm olunabilir.	adj. sunulabilir; toplum karşısına çıkabilir, gösterilebilir; gösterişli.	[sıfat] 1) Sunulabilir durumda olan 2) Derli toplu, düzenli 3) Olumlu özellikleri bir arada bulunduran	(DFT : Cilt II, sf. 720; KF: sf. 1218; FBS: sf. 545)
prezanta syon	<i>présentati on</i>	<i>s. f. Öarz,</i> taqdîm.	[i. ms] ibrâz.	nf. takdim, sunuş, sunma; gösterme;	[isim] Tanıtma,	(DFT : Cilt

⁷¹ Bu kelime, DFT’de “presbite” şeklinde geçmektedir.

			resm-i taqdim. <i>Öarz</i> , taqdim. birini bir meómüriy et için nām-zed gösterme, taqdim itme. (t) ceniniñ , havsāleniñ mudīk-i <i>Öulvīsine</i> sûret-i vürüdi.	görünüş; sergileme, sergilenme; tanıştırma.	takdim etme	II, sf. 720; KF: sf. 1218; FBS: sf. 545)
prezante	<i>présenté</i>	<i>v. a.</i> <i>Öarz</i> itmek, taqdim itmek, <i>Öarz u</i> taqdim. sunmak. <i>pādişāhūn</i> huzūrına çıkarmak, taqdim itmek. göstermek, izhār itmek.	[f. m] taqdim itmek. <i>berā-yı mu</i> <i>Öāyene</i> göstermek, <i>ibrāz</i> itmek. <i>Öarz</i> itmek. <i>idhāl</i> itmek. bir meómüriy ete nām-zed göstermek, teklif itmek. <i>irāoe</i> itmek, göstermek. <i>ikā</i> <i>Ö</i> itmek. tehditle göstermek.	vt. takdim etmek, tanıştırmak; sunmak, tanıtmak; sergilemek; göstermek; açıklamak.	[sıfat] "Tanıtmak, takdim etmek" anlamlarında ki prezante etmek birleşik fiilinde geçen bir söz	(DFT : Cilt II, sf. 720; KF: sf. 1218; FBS: sf. 545)
prezervatif	<i>préservatif</i>	<i>adj.</i> medār-ı hıfz-ı sıhhat olacak <i>Öilāc</i> , devā-yı hāfız'us-sıhhat. devā-yı tehāffuž.	[s] muhāfaẓa, viķāye itmek hāssesine mālīk olan. (i. mz) vāķi, hastalığa karşı viķāye iden <i>Öilāc</i> , kaput, kılıf.	<i>adj.</i> koruyucu. □ nm. prezervatif, kaput.	[isim] Cinsel ilişkilerle geçebilecek hastalıklarda n korunmak veya kadının gebe kalmasını önlemek için erkeklerin kullandığı ince, saydam bir çeşit kılıf, kondom,	(DFT : Cilt II, sf. 721; KF: sf. 1218; FBS: sf. 545)

					kaput	
prim	<i>prime</i>	<i>s. f.</i> sigorta için virilen akçe. <i>li ecl'it-</i> teşvik virilen akçe.	[i. ms] mükāfāt-ı naḳdiye, ikramiye. sigorta ücreti, bir taḥvīliñ ihrāc fīḳatından fazla değeri. (mec) çok kıymetli. (s) ilk. birinci. (⇒) es. eskrim istılaḥatın da ilk vaz'iyet. (تج) birinci nev'.	adj. ilk, birinci; mat. üssü. ∅ nf. (eskrimde) ilk duruş; (kilise dilinde) sabahın altısı.	[isim] 1) İşveren tarafından iş yapanı isteklendirip verimini artırmak veya sonuca daha kolay ve çabuk ulaşmasını sağlamak amacıyla verilen para 2) Sigorta kuruluşların a bağlı olanların ödemek zorunda oldukları ücret 3) [ekonomi] Pay senetlerinin asıl fiyatı ile piyasa fiyatı arasındaki artış	(DFT : Cilt II, sf. 729; KF: sf. 1224; FBS: sf. 547)
primitif	<i>primitif</i>	<i>adj.</i> ilk, evvelki, muḳaddemki, āsli, ḳadīm.	[s] ibtidā'ī, āsli. esāsi, kadīm.	adj. ilk, baştaki; ilkel; ana, asıl, temel. ∅ n. ilkel insan; Rönesans öncesi sanatçı.	[sıfat, felsefe] İlkel	(DFT : Cilt II, sf. 730; KF: sf. 1224; FBS: sf. 547)
priz	<i>prise</i>	<i>s. f.</i> alış, tutma, ahz, zabt. fetḥ, teshīr. ahz olunan eşyā. tutulacak yer, tutamak yeri, tutamak. ḳavḡa, nizā'.	[i. ms] alma, ahz. zabt. fetḥ, teshīr. tutmak. ḳabza gavḡa, nizā'.	nf. alınma, ele geçirilme; alma, ele geçirme, zapt etme; tutma, yakalama, kavrama, tutuş; ele geçen şey; tutunulacak yer; kaydetme; çimdik, tutam; donma, buz tutma; katılaşma, pıhtılaşma; priz.	[isim] Elektrik akımı almak için fişin sokulduğu yuva	(DFT : Cilt II, sf. 732; KF: sf. 1225; FBS: sf. 547)
problem	<i>problème</i>	<i>s. m.</i> mesele. nefy ü işbātı mümkün bir	[i. mz] şihḥat ve 'ādemi	nm. mat. problem; mesele, sorun; aksaklık,	[isim, matematik] 1)	(DFT : Cilt II, sf.

		kazıyye. tavr u hareketi aňlaşılmaz ādem.	meşkūk kazıyye. mesóele, süóāl.	güç durum, çözümü zor şey.	Teoremler veya kurallar yardımıyla çözülmesi istenen soru, mesele 2) Mesele, sorun 3) [sıfat, mecaz] Davranışları normal olmayan ve özel olarak eğitilmesi gereken (kimse)	735; KF: sf. 1226; FBS: sf. 548)
problem atik	problémat ique	adj. com. şübheli, meşkūk. mümkün'ün- nefy ve işbāt.	[s] şübheli, meşkūk. muóamm āl.	adj. belirsiz, şüpheli; sorunlu, çözümü şüpheli. □ nf. (bir konuda) ortaya çıkan sorunlar.	[sıfat] Sorunsal	(DFT : Cilt II, sf. 735; KF: sf. 1226; FBS: sf. 548)
prodüksiyon	productio n	s. f. mahşül. āşār-ı šanóat. šemere. netiçe. uzantı, istiñāle.	[i. ms] hāşıl itme. hāşılāt, mahşül. teólıf. eşer. saóy mahşülü.	nf. ürün; üretim; imalat, yapım; verim; ibraz, belge sunma, gösterme, ortaya koyma; teşekkül, oluşum; yapıt; sin. yapım; sinema filmi.	[isim, sinema] Yapım	(DFT : Cilt II, sf. 739; KF: sf. 1228; FBS: sf. 549)
prodüktör	producteu r	s. toğurıcı, müvellid. ekinci, ekkār.	[i] hāşıl iden, mahşül yetişdiren, hāşılāt viren.	adj. n. yetiştirici, üretici; sin. prodüktör, film yapımcısı.	[isim, sinema] 1) Yapımcı 2) [ticaret] Üretici	(DFT : Cilt II, sf. 738; KF: sf. 1227; FBS: sf. 549)
profesör	professeu r	s. masc. hoca, muóallim, müderriş.	[i. mz] müderriş, muóallim, üstād.	nm. öğretmen; profesör.	[isim] Yükseköğret im kuruluşların da en üst aşamada olan öğretim üyesi	(DFT : Cilt II, sf. 741; KF: sf. 1228; FBS: sf. 549)

profil	profil	<i>s. m.</i> bir yandan görünen şüret_şekl, yarı yüz resmi, nîm-ruh. binā yüzünün boydan boya kesimi.	[i. mz] bir çehreniñ yandan görünişi. (mi) maқтаŎ-ı Őumümi, profil.	nm. profil, yandan görünüş; mim. düşey kesit; yerb. katman kesiti de profil profilden, yandan.	[isim] 1) Yandan görünüş 2) İnsanın yüzünün yandan görünüşü 3) Bir kişi veya eşya için ayırt edici özelliklerin bütünü 4) Tutum veya eğilim 5) [matematik] Yanay	(DFT : Cilt II, sf. 741; KF: sf. 1229; FBS: sf. 549)
program	program me	<i>s. m.</i> ihbār kâyimesi, daövet tezkeresi.	[i. mz] program, bir merâsimiñ , bir müsâbanıñ veyâhüd bunā mümâşil bir şeyôin şerâôit ve tafşîlâtını hâvi yazılan kâğıd. (mec) resm, taķarrur itmiş proje.	nm. program, izlence.	[isim] 1) Belirli şartlara ve düzene göre yapılması öngörülen işlemlerin bütünü, izlence 2) Yapılacak bir işin bölümlerini, bölümlerin sırasını ve zamanını gösteren tasarı 3) Okullarda, haftanın belli günlerinde, belli saatlerde verilecek dersleri gösteren çizelge 4) Tören, gösteri, gezi vb.nin öngörülen ayrıntılarını gösteren basılı kâğıt 5) Siyasi partinin, toplumsal örgütün veya	(DFT : Cilt II, sf. 742; KF: sf. 1229; FBS: sf. 550)

					hükûmetin açıkladığı ana ilkelerin tümü 6) Radyo ve televizyonda sunulan, haber, müzik, eğlence gibi kendi başına bir bütün oluşturan yayınlardan her biri 7) Bilgisayara bir işlemi yaptırmak için yazılan komutlar dizisi	
proje	projet	s. m. niyyet, kaşd, merām. tertîb, tedbîr. layihâ. resm.	[i. mz] taşavvur, niyyet, tertîb, resm, plan, lâyiha.	nm. tasarı; müsvedde, taslak.	[isim] 1) Tasarlanmış şey, tasarı 2) Değişik alanlarda önceden plan ve programa alınmış, maliyeti hesaplanmış, kurum ve kuruluşların yönetim organları tarafından onaylanmış, kısa ve uzun vadeye bağlanarak özel kurum veya devlet adına gerçekleştiril mesi kabul edilmiş bilimsel çalışma tasarısı 3) [mimarlık] Mal sahibinin isteğine göre yapılacak bir	(DFT : Cilt II, sf. 743; KF: sf. 1230; FBS: sf. 550)

					yapıyı, belli bir programa göre inşa edilecek bir yapı bütünü, bir makine veya bir kuruluşu plan durumunda gösteren çizim	
projeksiyon	<i>projection</i>	s. f. atma, hâzıf, remy. tahrik-i kazıfe.	[i. ms] ağır bir cismin, mayi'ın veya buharın ileri doğru atlaması, remy. kazıf. bir ocağın, menba'ı ve merkezden ileri doğru Öks iden şu'â'at. bir levha üzerine Öks iden ziyâ-dâr resm. mürtesim, irtisâm.	nf. atma, fırlatma; mat. izdüşüm; yansıtma, gösterim; yansıma.	[isim, fizik] 1) İz düşümü 2) [sinema] Gösterim 3) Gösterim işlemini yapan alet	(DFT : Cilt II, sf. 743; KF: sf. 1230; FBS: sf. 550)
prolog	<i>prologue</i>	s. m. muqaddeme, fâtiha.	[i. mz] muqaddeme.	nm. giriş, başlangıç; (bir eserde) giriş, ilk bölüm, öndeyiş.	[isim] Ön deyiş	(DFT : Cilt II, sf. 744; KF: sf. 1230; FBS: sf. 550)
promosyon	<i>promotion</i>	s. f. pâyeye virme, tevcih-i mansıb, tevcih'ür-rütbe, terfi'ür-rütbe, naşb.	[i. ms] terfi'ü-i rütbe ve me'ûmuriyet. ta'vîn.	nf. yükselme, ilerleme, terfi; tanıtmak; sürümlü mal; (ilanla) çoğaltma, artırma; gelişme, yaşam düzeyi yükselişi; (okulda) belli bir dönem mezunları.	[isim] Bir malı geniş kitlelere tanıtmak ve o malın sürümünü sağlamak amacıyla yapılan çalışmalar	(DFT : Cilt II, sf. 745; KF: sf. 1231; FBS: sf. 551)

promönat	<i>promenade</i>	<i>s. f.</i> gezme, gezmeklik, gezinmeklik, seyr, temâşa.	[i. ms] gezinti, gezinti ve seyr yeri.	nf. gezinti, gezi; gezinti yeri.	[isim] Gezinti yeri	(DFT : Cilt II, sf. 744; KF: sf. 1231; FBS: sf. 550)
prosedür	<i>procédure</i>	<i>s. f.</i> murâfa. da'vâya müteâallik olan bi'l-cümle evrâk u senedât.	[i. ms] uşul-i muhâkeme, uşul-i da'vî. da'vî ve istintâk evrâkı.	nf. huk. yargı evreleri; yargılama biçimi; yöntem, usul, yordam; dava.	[isim] Bir amaca ulaşmak için tutulan yol ve yöntem	(DFT : Cilt II, sf. 736; KF: sf. 1226; FBS: sf. 548)
prospektüs	<i>prospectus</i>	<i>s. m.</i> te'olîf-i cedîde dâoir Öilm ü haber kıāōimesi, beyān kıāōimesi, teẓkeresi, iÖlān-nāme.	[i. mz] ta'rif-nāme, izāh-nāme.	nm. prospektüs, tanıtma yazısı, tanıtım broşürü.	[isim] Tanıtım, tarife	(DFT : Cilt II, sf. 752; KF: sf. 1234; FBS: sf. 552)
Protestan	<i>protestant</i>	<i>s. et adj.</i> lutarant, lüteran, ehl-i mezhep-i protestan.	[i] protestan mezhebi sâlikleri.	adj. n. Protestan.	[isim, din bilgisi] 1) Hristiyanlık a reform hareketi sonucu doğan mezhep 2) Bu mezhebe bağlı olan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 753; KF: sf. 1236; FBS: sf. 553)
protokol	<i>protocole</i>	<i>s. m.</i> inşâ kitâbı, inşâ.	[i. mz] protokol. muhtelif devletler murahhaşl arından mürekkebb konferans žabt-nāmesi. siyâşî huşûşât, resmî kabullerde mürâ'î	nm. protokol; sözleşme tutanağı.	[isim] 1) Bir toplantı, oturum, soruşturma sonunda imzalanan belge 2) Diplomatlar arasında yapılan anlaşma tutanağı 3)	(DFT : Cilt II, sf. 754; KF: sf. 1236; FBS: sf. 553)

			olan usul ve merâsim.		Diplomatlıkt a, devletler arasındaki ilişkilerde geçen yazışmalard a, resmî törenlerde, devlet başkanları ile onların temsilcileri arasındaki görüşmelerd e uygulanan kurallar 4) Resmî ilişkilerde ve işlemlerde ciddiyet	
prototip	<i>prototype</i>	<i>s. m.</i> aśl, nüsha-i aşliye, baş nüsha.	[i. mz] aśl, model, nüsha-i aşliye. (mec) en mükemme l nümüne, eñ temâm mişâl.	nm. prototip, ilk örnek; mec. en mükemmel örnek.	[isim] İlk örnek	(DFT : Cilt II, sf. 754; KF: sf. 1236; FBS: sf. 553)
provizyon	<i>provision</i>	<i>s. f.</i> zahîre.	[i. ms] müddehar zahîre. lüzumlu eşyâ.	nf. yedek erzak, ihtiyat; yedeklik; yedek akçe, karşılık; huk. nafaka; avans.	[isim] Bir çekin para olarak karşılığı	(DFT : Cilt II, sf. 755; KF: sf. 1237; FBS: sf. 554)
provokasyon	<i>provocation</i>	<i>s. f.</i> kandurma, tahrik, daÖvet.	[i. ms] tahrik, kızdırma. sebebiyet virme.	nf. tahrik, kışkırtma.	[isim] Kışkırtma	(DFT : Cilt II, sf. 755; KF: sf. 1238; FBS: sf. 554)
provoke	<i>provoquer</i>	<i>v. a.</i> kandurmak, tahrik etmek, daÖvet etmek.	[f. m] tahrik, teşviş itmek, meydân okumak. sebebiyet virme.	vt. tahrik etmek, kışkırtmak; sebep olmak, neden olmak; baştan çıkarmak, cinsel istek uyandırmak.	[sıfat] "Kışkırtmak " anlamındaki provoke etmek birleşik fiilinde	(DFT : Cilt II, sf. 755; KF: sf. 1238; FBS:

			(mec) hâsıl itmek, bâdî olmak.		kullanılır	sf. 554)
prozodi	prosodie	<i>s. f.</i> fenn-i tertil'ül-keâm, Ôarûz, Ôilm-i Ôarûz.	[i. ms] kelimeleri ñ hecâsına ve mîqdârına göre telaffuż, tecvîd, Ôarûz. bu kavâ'id muhtevî kitâb. (müz) güfteniñ besteye ve besteniñ güfteye tatbîkî.	nf. kurala uygun okuma; düzgün söylem, ölçülü okuma biçimi, tecvit.	[isim, müzik] Bir şiir bestesinde, hece vurgularının müzik vurgu ve yükselişleri le iyice uyuşmuş olması ve bu yoldaki kuralların bütünü	(DFT : Cilt II, sf. 752; KF: sf. 1234; FBS: sf. 552)
prömiyer	première	<i>adj.</i> ilk, birinci, evvelki, ibtidâsı, evvel. mübdî-i evvel. muqaddemki, sâbık, aqdem.	[s] ilk, birinci, evvel. eñ iyisi, eñ mükemme li, eñ meşhûr. baş. ser.	adj. birinci, ilk; birinci, en iyi; kaçınılmaz, acil; başlıca. ☐ nm. birinci kat; başbakan. ☐ nf. birinci mevki; tiy. ilk temsil; ilk prova.	[isim, tiyatro] İlk gösteri	(DFT : Cilt II, sf. 713; KF: sf. 1214; FBS: sf. 543)
psikoloji	psychologie	<i>s. fém.</i> ma'rifet'ün- nefs, Ôilm-i ahvâl'ün-nefs.	mebhâs'ül- ervâh, Ôilm-i ahvâl'ül- ervâh.	nf. psikoloji, ruhbilim; düşünce biçimi; ruh durumu; zihniyet, anlayış.	[isim] 1) Ruh bilimi, ruhiyat 2) Bir grubu, bir bireyi belirleyen hareket etme, düşünme, duygulanma biçimlerinin bütünü 3) Ruhsal 4) [edebiyat] Herhangi bir edebiyat ürününde, kişilerin kişiliklerini belirleyen duyuş, düşünüş, davranış biçimi	(DFT : Cilt II, sf. 757; KF: sf. 1239; FBS: sf. 555)

puan	point	<i>s. masc.</i> dikiş, iğne şokumu. nokta. delik. sancı, keskin sızı, vecaÖ-ı hadd. yan ağrısı. mesóele, nükte, daķıkā. bahş. nefis'ül-emr, mā fi'n-nefs'l-emr, faşş'ül-emr. hāl. mertebe, derece. aÖlā-yı merātib-i iķbālde olmaķ. vaķt, saÖat, ān. bāb, huşuş. mādde. görmek için turacaķ yer, mevkıf'ün-neżāret. göz uracaķ yer, mūhbit'ün-nażar.&adj. hiç, aslā ve ķatÖa. yok, yokdur, deēil.	[i. mz] dikiş, iğne yeri. dantela. nokta, benek.[h] aslā, hiçbir vechle.	adv. hiç.&nm nokta, belli yer; (noktalama işareti) nokta; an; (öērenciye verilen) not; konu, husus; bölüm; sp. sayı, puan; derece; bas. punto; durum; (öēgüde) ilmek; (gemi/uçak) konum.	[isim, spor] 1) Çeşitli sporlarda kullanılan ölçüsü ve değeri deēişken birim 2) Genellikle test biçimindeki sınavlarda cevaplandırılacak soruların sayı olarak değeri veya cevaplayamın başarı değeri 3) Kumaşlarda ki benek, nokta	(DFT : Cilt II, sf. 673; KF: sf. 1170; FBS: sf. 529)
puantaj	pointage	<i>s. m.</i> deryāda geminin buluduēı mahall bilinmek için harıta üzerinde nişān vażÖ-ı.	[i. mz] nişān alma. ālet-i raşadiyeyi bakılacaķ istikāmete tevcih itme. işāretleme, mīmleme. (bah) kerteriz itme.	nm. işaret koyma, işaretleme; doērultma, yöneltme, çevirme; ayarlama; yerini bulma.	[isim] Bir şeyin denetlendiēini veya görüldüğünü belirtmek için işaretleme, işaret koyma	(DFT : Cilt II, sf. 675; KF: sf. 1170; FBS: sf. 530)
puantör	pointeur	<i>s. m.</i> topı nişāna toērılayan topcı, zābit.	[i. mz] (topcida) nişancı neferi. bir cedvel ve sāóire muhteviyā tınıñ yanlarına işaret koyan meómūr.	n. (yarışmada) sonuçları kaydeden memur; (işçilerin giriş çıkışlarına) işaret koyan memur; top nişancısı.	[isim] Çalışanların giriş çıkış saatlerini işaretleleyen kimse veya alet	(DFT : Cilt II, sf. 676; KF: sf. 1171; FBS: sf. 530)
pudra	poudre	<i>s. f.</i> toz, ğubār. toz, süfuf.	[i. ms] toz, ğubār.	nf. pudra; toz; barut.	[isim] Bazı mineral	(DFT : Cilt

			(sayd) süfuf, müşhak reyk. (tuvalet) pudra. barut.		ürünlerin karışımı ile elde edilen, cildi korumak, düzgün ve güzel göstermek veya kırıksıklıkları, pürüzleri gizlemek amacıyla yüze ve tene sürülen, kokulu ince toz	II, sf. 696; KF: sf. 1199; FBS: sf. 538)
pudriyer	poudrier	<i>s. m.</i> barutcu. <i>s. f.</i> rîk-dân, rîk hoşkası.	[i. mz] barutcu. renk- dân.&[i. ms] barut mağarasın a. barut kutusu. barutluk.	nm. pudra kutusu; barutçu.&nf. barutçu dükkânı.	[isim] Pudralık	(DFT : Cilt II, sf. 697; KF: sf. 1199; FBS: sf. 538)
punç	punch	<i>s. m.</i> punç.	[i. mz] punç. çay, limon ve şeker ile konyak veyâ rom ve emşâli sert ve likör karışdırılar ak yapılan meşrüb.	nm. (içki) punç.	[isim] Çay, şeker, tarçın, limon karışımına rom veya kanyak gibi damıtılmış alkollü bir içki katılarak yapılan ve bu içkinin buharlaştan alkolü yakıldıktan sonra içilen içki	(DFT : Cilt II, sf. 761; KF: sf. 1243; FBS: sf. 556)
pus (II)	pouce	<i>s. masc.</i> baş parmak, ebhâm. parmak, asbaÖ.	[i. mz] eliñ, ayağıñ baş parmağı, ebhâm. (mecâzi, lâ-ûbâliy- âne).	nm. başparmak; eski bir uzunluk ölçüsü.	[isim, matematik] İnç	(DFT : Cilt II, sf. 696; KF: sf. 1198; FBS: sf. 538)
putrel	poutrelle	<i>s. f.</i> mertecik, kiriş.	[i. ms] küçük kiriş. putrel.	nf. ince kiriş, putrel.	[isim] Yapılarda, demir yollarında	(DFT : Cilt II, sf. 702;

					kullanılan demir kiriş, bağlama	KF: sf. 1205; FBS: sf. 540)
pünez	<i>punaise</i>	<i>s. f.</i> tahta biti.	[i. ms] tahte biti, tahte kurusu. (hen) kâğıdı resm tahtası üzerine tırdırmağ için kullandıran başı geniş ucu sivri ve çok kısa çivi, pünez.	nf. raptiye; hayb. tahtakurusu.	[isim] Raptiye	(DFT : Cilt II, sf. 761; KF: sf. 1243; FBS: sf. 556)
püre	<i>purée</i>	<i>s. f.</i> ezme.	[i. ms] patates, nohud, bakla gibi şeylerden yapılan ezme.	nf. püre, ezme; sefalet, fakirlik, yoksulluk.	[isim] Sebzeyi, eti ezerek veya süzgeçten geçirerek elde edilen ezme	(DFT : Cilt II, sf. 762; KF: sf. 1243; FBS: sf. 556)
pürist	<i>puriste</i>	<i>s. m.</i> sözde tekellüf iden, mutasannu' fi'l-ke'lâm, mudakşik fi'l-luğat.	[s-i] ıstılâh-perdâz. gösteriş yapan. taşannu' iden.	n. adj. (dilde) özleştirmeci, arılaştırıcı.	[isim, dil bilimi] Özleştirmeci	(DFT : Cilt II, sf. 763; KF: sf. 1244; FBS: sf. 557)
pürizm	<i>purisme</i>	<i>s. m.</i> sözde tekellüf, taşannu' fi'l-ke'lâm, tedşik fi'l-luğat.	[i. mz] ıstılâh-perdâzlık. kitâbet ve hitâbetde gösteriş. taşannu'.	nm. (dilde) özleştirmecilik, arılaştırma.	[isim, dil bilimi] Özleştirmecilik	(DFT : Cilt II, sf. 763; KF: sf. 1244; FBS: sf. 557)
radikal	<i>radical</i>	<i>adj.</i> aslı.	[s] aslı, esâsı, cezri. tām, mükemme	adj. kökle ilgili; temel, başlıca; köklü, kökten; kesin, tam;	[sıfat] 1) Köklü, kesin, kökten	(DFT : Cilt II, sf. 781;

			1. ıslāhāt-ı esāsiye taraf-dār. (sar) bir kelimeniñ taşrîfinde tebeddül itmeyen kısmı. (سيا) ictihād-ı siyāsi şāhibi. (k) esās, mürekkebatda esās gibi telakki olunan mādde.	köktenci. □ nm. kim. mat. kök; dilb. köken.	2) Köktenci	KF: sf. 1262; FBS: sf. 563)
radiometre	radiomètre	<i>s. m. mizān'ül-irtifa'.</i>	[i. mz] (hey) kerlerde güneşin irtifa'ını almağa mahsūs ālet. (فر) şu'ā'āt-ı mudj'oeniñ keşāfetini ölçmeğe mahsūs ālet; mizān'ü-eş'ī'ā, radyometre o.	nm. ışınölçer.	[isim, fizik] Işınölçer	(DFT : Cilt II, sf. 782; KF: sf. 1263; FBS: sf. 564)
rafinaj	raffinage	<i>s. m. kāl. şāfi'letme, tathîr, taşfiye.</i>	[i. mz] şekeri, petroli taşfiye itme.	nm. arıtma.	[isim] Arıtım	(DFT : Cilt II, sf. 783; KF: sf. 1264; FBS: sf. 564)
rafine	raffiné	kāl olmuş, taşfiye olunmuş, muşaffā.	[s] ince, nāzik. kurnaz, māhir. muşaffī. (i) şan'at ve edebiyātda nāzik bir zevk	adj arıtılmış, rafine; kibar, ince, nazik, kibar.	[sıfat] 1) İncelmiş, ince, arıtılmış, saflaştırılmış 2) [mecaz] Hassas, duygulu, nazik, ince, seçkin	(DFT : Cilt II, sf. 783; KF: sf. 1264; FBS: sf. 564)

			şāhibi olan.			
rafineri	raffinerie	s. f. şekeri mükerrer idecek kār-hāne, şekeri taşfiye idecek mahall.	[i. ms] taşfiye-hāne.	nf. arıtma tesisi, rafineri.	[isim] Şeker, petrol vb. maddelerin arıtıldığı yer, arıtımevi, tasfiyehane	(DFT : Cilt II, sf. 783; KF: sf. 1264; FBS: sf. 564)
raket	raquette	s. f. çevgān, mihcen, şabbire.	[i. ms] çevgān. raket, top oyununda topa urmak için kullanılan içi kâmiş örgülü müstatıl ve şaplı bir çenber. kar üzerinde yürümek için, Öaynî şekilde bir alet.	nf. raket; karda yürümeyi kolaylaştıran ayakkabı tabanı; bitk. frenkinciri.	[isim, spor] Masa tenisi, tenis vb. oyunlarda topa vurmak için kullanılan, oval tahta bir kasnağa gerilmiş bir ağla veya lastikle kaplanmış saplı araç, vuraç	(DFT : Cilt II, sf. 799; KF: sf. 1273; FBS: sf. 568)
ramburs man	rembours ement	s. m. edā, teódiye.	[i. mz] tahşıl, istifā. bir meblağ medyün behāyı tesviye.	nm. ödeme.	[isim] Geri ödeme	(DFT : Cilt II, sf. 862; KF: sf. 1308; FBS: sf. 583)
ramp	rampe	s. f. nerdübān bölmesi. nerdübān trabzanı. parmaklık. yokuş, şiv.	[i. ms] merdiven. merdiven parmaklığı, trabzan. hafif yokuş. bir yoluñ māóil kısmı. (as) rampa, merdiven yerini tutan sath-ı māyıl.	nf. rampa, yokuş, bayır; korkuluk, trabzan; tiy. sahne kenarı; ışık dizisi; sahne yaşamı.	[isim, tiyatro] Bir tiyatro sahnesinin önünde, ışık ve ışıldakların yerleştirildiği, izleyiciye en yakın yer	(DFT : Cilt II, sf. 792; KF: sf. 1269; FBS: sf. 567)

randevu	rendez-vous	<i>s. m.</i> kavuşmak için ta'ayyün olunmuş yer, mî'âd-i mülâkât.	[i. mz] mev'ûd-i telâkî. birleşmek kararı. buluşmak için karar virilen yer.	nm. randevu, buluşma sözü; buluşma yeri.	[isim] Belli bir saatte, belli bir yerde iki veya daha çok kişi arasında kararlaştırıl- an buluşma	(DFT : Cilt II, sf. 873; KF: sf. 1314; FBS: sf. 586)
rant	rente	<i>s. fém.</i> gelir, îrâd, Ôâóide, hâsıl. mahsûl.	[i. ms] îrâd, vâridât.	nf. irat, gelir, akar; yıllık faiz.	[isim, ekonomi] Bir mal veya paranın, belirli bir süre içinde emek verilmeksizi n sağladığı gelir	(DFT : Cilt II, sf. 880; KF: sf. 1318; FBS: sf. 587)
rantiye	rentier	<i>s. îrâd şâhibi,</i> Ôavâóid şâhibi.	[i] îrâdcı. îrâd şâhibi.	n. geliri olan kimse, geliriyle yaşayan kişi, rantiye.	[isim, ekonomi] Bankada bulunan paranın faiziyle veya sahibi bulunduğu hisse senedi vb. değerli evrakın geliriyle yaşayan kimse, getirimci	(DFT : Cilt II, sf. 880; KF: sf. 1318; FBS: sf. 587)
rapor	rapport	<i>s. m.</i> kâr, gelir, îrâd, mahsûl, hâsıl, Ôâóide, nemâ. ihbâr, inhâ, nakl, diviriş, şehâdet, şâhidlik. ğammâzlık, ğamz, nakl, nakl-ı kelâm. da'vâ takriri, beyânı. şikâyet. i'ôlâm-ı hâl, ifâde-i hâl. yakışıklık, yoğunluk, muvâfaqat, mutâbaqat. münâsebet, Ôalâka, cihet-i münâsebet.	[i. mz] îrâd, mahsûl. takrîr, gizlice veyâ sūó-i niyetle ihbâr. rapor. münâsebet , müşâbehet , (huk) emâneti i'ôâde. (sar) cümlede kelimeleri ñ münâsebet i (r) tenâsüb.	nm. gelir, kazanç; rapor; ilgi, ilişki, münasebet; ifade, anlatım; mat. oran; uygunluk, benzeşme; jurnal, ihbar; geri verme, iade.	[isim] 1) Herhangi bir işte, bir konuda yapılan inceleme ve araştırma sonucunu, düşünceleri veya gözlemleri bildiren yazı 2) Anlatım, ifade 3) [tıp] Hastalığın teşhisi, hastanın dinlenme durumu vb.ni gösteren, doktor veya	(DFT : Cilt II, sf. 796; KF: sf. 1272; FBS: sf. 568)

		nisbet. şoñradan götürilmiş, naql olunmuş.			doktorlar kurulu tarafından verilen yazı	
raportör	rapporteur <i>r</i>	<i>s. m.</i> kâtib-i şer'î. ğammâz, nemnâm, söz dellâli. min'kale.	[i] naql ve hikâye iden. işitdiğini ve gördüğünü tekrâr iden. rapor yazan. rapor mu'arriri. (طبر) min'kale.	adj. n. laf taşıyıcı; dedikoducu, boşboğaz; ispiyoncu, mu'bir. nm. rapor hazırlayan kişi, raportör; mat. ileti.	[isim] Sözcü	(DFT : Cilt II, sf. 798; KF: sf. 1273; FBS: sf. 568)
rasyon	ration	<i>s. f.</i> ta'vîn.	[i. ms] ta'vîn hissesi. ta'vîn hissesi. bir günlük erzâk, yem ta'vîni me'kûlât ve meşrûbât an mu'ayyen mikdâr.	nf. tayın, yiyecek payı; nasip, pay.	[isim, hayvan bilimi] Bir hayvanın 24 saatlık bir periyot için besin maddeleri ve enerji gereksinimin i sağlayan toplam yem miktarı	(DFT : Cilt II, sf. 804; KF: sf. 1276; FBS: sf. 569)
rasyonel	rationnel	<i>adj.</i> Ŗaklı. Ŗakla mebnî.	[s] Ŗakliyâta müstenid. Ŗakla mutâbık.	adj. akla uygun, akla dayanan, ussal; makul, akla yatkın.	[sıfat] Akla uygun, aklın kurallarına dayanan, ölçülü, ussal, hesaplı	(DFT : Cilt II, sf. 804; KF: sf. 1276; FBS: sf. 570)
raşitik	rachitique	<i>adject. com.</i> süd hîresi, süd urgunu, mükessêh, cehn, muhşil.	[i. mz] (t) zêv'ir- rahîts, kemik hastalığına mübtelâ.	adj. n. raşitik; mec. cılız, gelişmemiş.	[sıfat] Raşitizm hastalığına yakalanmış (çocuk)	(DFT : Cilt II, sf. 780; KF: sf. 1260; FBS: sf. 563)
raşitizm	rachitisme	<i>s. m.</i> ekinün hîreliğı, şaķat'ül-ķamh.	[i. mz] (t) rahîts, kemik hastalığı.	nm. hek. raşitizm; mec. gelişmemişlik, cılızlık.	[isim, tıp] Özellikle süt çocuklarında D vitamini eksikliği ile kalsiyum,	(DFT : Cilt II, sf. 780; KF: sf.)

					fosfor eksikliğinde n veya dengesizliğinden ileri gelen, biçim bozukluğuna sebep olan kemik hastalığı	1260; FBS: sf. 563)
rate (I)	raté	v. n. âteş alamamak, tutuşmamak, toğunmamak, isâbet itmek. rast gelmemek, başa çıkarmamak.	[f. I] silâh âteş almamak. (mec) muvaffak olamamak. [f. m] kaçırmaq, fevt itmek. (mec) irişememek, elde idememek.	vt. elinden kaçırmak; başaramamak; elde edememek. ∅ vi. (silâh) ateş almamak; başarısızlığa uğramak.	[sıfat] 1) Başarısız 2) [mecaz] Yaşlı, verimsiz, geçimsiz (kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 803; KF: sf. 1276; FBS: sf. 569)
reaksiyon	réaction	s. f. Ŗaks'ül-Ŗamel, müdeffeŖat, intikâm alma, intikâm.	[i. ms] Ŗaks'ül-Ŗamel. (mec) irticâŖ, muhâlefet. (k) bir cismiñ tabiŖat ve havaśım tezâhür itdirmek için diğeri bir cismiñ bir cismiñ onuñ üzerine teŖşiri.	nf. tepki; fız. kim. tepkime; davranış, tutum; gericilik.	[isim] 1) Tepki, aksülamel 2) [kimya] Tepkime	(DFT : Cilt II, sf. 808; KF: sf. 1280; FBS: sf. 571)
realist	réaliste	s. m. feylesof-ı muhakkiğ.	[i. mz] felsefe, şanŖat ve edebiyât ve sâoirde hâkiğat taraf-dârı. hâkiğiyüñ.	n. adj. gerçekçi.	[sıfat] Gerçekçi	(DFT : Cilt II, sf. 808; KF: sf. 1280; FBS: sf. 571)
realite	réalité	s. f. hâkiğat. hâkiğî, umür-ı hâkiğîye.	[i. ms] hâkiğat, hayâl olmayan.	nf. gerçeklik; gerçek.	[isim] Gerçek, gerçeklik	(DFT : Cilt II, sf. 808; KF: sf. 1280;

						FBS: sf. 571)
realizm	réalisme	<i>s. m.</i> mezheb'ül- mu'etkidin Öalā vücūd'ül- māddetü fe'at.	[i. mz] (fel) mezheb-i hâkikiyün, hâkikiyun mesleği. (edebiyā) şafahāt-ı hayātī kendi hâkiki görünüşü altında tasvîr itmeğe ba'z-ı üdebā ve şan'at- kārān tarafıların an izhār olunan temāyül, réalizm.	nm. gerçekçilik; realist akım.	[isim] Gerçekçilik	(DFT : Cilt II, sf. 808; KF: sf. 1280; FBS: sf. 571)
redaksiy on	rédaction	<i>s. f.</i> inşā, te'olif, tahrir.	[i. ms] tahrir. yazılmış şeyler.hey 'et-i tahririye. hey'et-i tahririye otası.	nf. kaleme alma, yazma; yazı kurulu, yazarlar; (okulda) yazma.	[isim] 1) Yazılmış bir metin üzerinde gereken düzeltmeleri yaparak yazıyı yayıma hazır duruma getirme 2) Yazı yazma, kaleme alma	(DFT : Cilt II, sf. 829; KF: sf. 1292; FBS: sf. 576)
redaktör	rédacteur	<i>s.</i> yazar, kaleme alan, mü'ellif.	[i] mu'arrir, gazete mu'arriri.	n. redaktör, yazım yanlışlarını düzeltip yayına hazırlayan kimse; yazar, yazar; makale yazarı.	[isim] 1) Yazılmış bir metin üzerinde gereken düzeltmeleri yaparak yazıyı yayıma hazır duruma getiren kimse 2) Yazı yazar, bir yazıyı kaleme alan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 829; KF: sf. 1292; FBS: sf. 576)

redevans	redavance	<i>s. f.</i> be-her sene virilü gelen irād.	[i. ms] vaÖde-i muÖayyen eli borç. muÖayyen zemānda virilebilec ek deyn, teÖahhüd.	nf. borç; aidat; vergi.	[isim, ticaret] Bir berat, lisans hakkı veya ticari marka sahibinin bunu devrettiği firmalardan aldığı maddi karşılık	(DFT : Cilt II, sf. 830; KF: sf. 1292; FBS: sf. 576)
redingot	redingote	<i>s. f.</i> setr.	[i. ms] redingot denilan üst elbisesi.	nf. redingot.	[isim] Arkası yırtmaçlı, etekleri uzun, çift sıra düğmeli, resmî erkek ceketi	(DFT : Cilt II, sf. 830; KF: sf. 1293; FBS: sf. 577)
redüksiyon	reduction	<i>s. f.</i> kahr, feth, teshir. çevirilme, tahvil. azalma, taklil, tenzil. tenzil-i kıymet. eksilme, intikāş. tecbir, redd. takşim, tevziÖ. bir nesnenün evvelki süretine iÖādeti.	[i. ms] indirme, tenzil. kalb, tahvil. ihtisār. (hen) bir şekli Öaynı ve fakat daha küçük bir şekle tahvil itme. (r) ircāÖ, bir kemmiyeti ñ diğer bir kemmiyet e tahvili. (k) bir hamzıñ müvellid'ü l- humuzasın ı tefriķ ile ma'denine bırakma. (cer) tecebbür, bir kırığı yerine koyma.	nf. azaltma, kısma, indirme; (fiyat) indirim, tenzilat; mat. kim. indirgeme; kısaltma; özetleme; küçültme; (kırık/çıkık) yerine getirme.	[isim] İndirgeme	(DFT : Cilt II, sf. 832; KF: sf. 1294; FBS: sf. 577)
reel	réel	<i>adj.</i> gerçek, gerçek olan, hakikatlı, şahih, hakiki.	[s] hakiķi, şahih.	adj. nm gerçek; huk. aynı.	[sifat] Gerçek	(DFT : Cilt II, sf. 834;

						KF: sf. 1294; FBS: sf. 577)
reform	réforme	<i>s. fém.</i> yeñi nižām, yeniden nižām, nižām-ı cedjd. tanzīmāt-ı hayriye. tehzīb-i ahlāk, šalāh-ı hāl. Öasker neferātına virilan icāzet, tašhih'ün-neferāt.	[i. ms] ıslāh, düzeltme. šūō-i istiŖmāliñ izālesi. tanzīm-i tensik, tenkih. (as) ihrāc, açığa çıkarılma.	nf. reform, yenilik; dinde düzeltim; ask. açığa alma, hizmet dışına alma; ıskartaya çıkarma.	[isim] Daha iyi duruma getirmek için yapılan değişiklik, iyileştirme, düzeltme, ıslahat	(DFT : Cilt II, sf. 837; KF: sf. 1296; FBS: sf. 578)
refüj	refuge	<i>s. masc.</i> sığınacak yer, melce, melāz, penāh, cāy-geriz, dār'ül-emān. kaçamak yer, mehreb.	[i. mz] ilticā-gāh, melcāō, tehaśsun-gāh. (mec) mültecā, müşkilāt eśnāsında mürācaŖat olunan zāt. arabalarıñ çok geçdiği yollarda yaya kaldırımı.	nm. sığmak; barınak, baraka; ortakaldınm, rōfuj; in, delik; güçsüzler yurdu; mec. destek, dayanak.	[isim] Taşıt trafiğinin yoğun olduğu yollarda yayaların karşıdan karşıya geçmesi için yolun ortasında düzenlenmiş kaldırım, orta kaldırım	(DFT : Cilt II, sf. 840; KF: sf. 1298; FBS: sf. 579)
regülatör	régulateur	<i>s. m.</i> mizān.	[s] munažım, müretteb. Öayār iden. (i. mz) nāžım. bir makineniñ harekātını tanzīm iden her ālet.	adj. düzenleyici. nm. ayar saati; tek. düzenleyici, regülatör; duvar saati.	[isim, fizik] Bir makinenin görevini istenilen ölçüde tutup ayarlayabilmek için araç, düzenleyici	(DFT : Cilt II, sf. 848; KF: sf. 1302; FBS: sf. 581)
rehabilitasyon	réhabilitation	<i>s. f.</i> evvelki hāle dönme, ricŖat ilā hāl'üs-sābık.	[i. ms] iŖāde iŖtibār. iŖāde-i şeref.	nf. rehabilitasyon, yeniden güçlendirme; kaldırılmış haklarını geri verme; eski saygınlığına yeniden kavuşturma,	[isim, tıp] Bir kimsenin iş yapmaya engel olan sakatlığını veya yetersizliğini gidermek amacıyla uygulanan	(DFT : Cilt II, sf. 849; KF: sf. 1302; FBS: sf. 581)

				saygınlığına yeniden kavuşma.	tedavi, iyileştirme	
reji	régie	s. f. emānet şüretiyle olan idāre, idāre.	[i. ms] emāneten idāre. rūsūmāt emāneti. inhişār idāresi.	nf. tekel; büyük ticari kuruluş; sin. tiy. yönetim, yapım; vekillikle yönetme.	[isim, tiyatro] 1) Sinema, tiyatro, radyo ve televizyon oyunlarında oyunu yönetme 2) [eskimiş] Tekel idaresi	(DFT : Cilt II, sf. 843; KF: sf. 1300; FBS: sf. 580)
rejim	régime	s. m. perhiz, korunma, hımyet. idāre, taşarruf, idāre- i memleket. hükümet, şüret-i hükümet, şüret-i idāre. niżām-ı kadīm-i hükümet. yol erkān, resm ü kânūn. hurma şalkımı.	[i. mz] uśūl-i idāre. tarz- ı teğaddī. tarz-ı hükümet. baŖ-ı müessesā tūi idāresi. izdivāc maķālesi. baŖ-ı maḥsūlūi tābiŖ oldığı uśūl ve niżāmāt. şalkım. (sar) muŖallaķā t-ı fiŖlden be-heri.	nm rejim, perhiz; yönetim biçimi, rejim, yönetim; düzen; (motor) dönme hızı; coğ. (akarsuda) düzen; dilb. tümleç; (dalda) yemiş kümesi, salkım.	[isim] 1) Yönetme, düzenleme biçimi, düzen 2) Diyet 3) Bir devletin yönetim biçimi 4) [coğrafya] Akarsu debisinin yıl boyunca gösterdiği değişiklikler in tümü	(DFT : Cilt II, sf. 844; KF: sf. 1300; FBS: sf. 580)
rejisör	régisseur	s. m. emīn, vekil.	[i. mz] idāre iden idāre meŖmūri. rejisör.	nm. vekil yönetici; kâhya, vekilharç; yönetmen, rejisör.	[isim, sinema] Yönetmen	(DFT : Cilt II, sf. 844; KF: sf. 1300; FBS: sf. 580)
reklam	réclame	s. fēm. taŖķibe, rābita.	[i. ms] iŖlān, reķlām.	nf. reklam; ilan; tanıtma, tanıtım.	[isim] 1) Bir şeyi halka tanıtmak, beğendirmek ve böylelikle sürümünü sağlamak için denenen her türlü yol 2) Bu amaç için	(DFT : Cilt II, sf. 817; KF: sf. 1286; FBS: sf. 574)

					kullanılan yazı, resim, film vb	
rekreasyon	recreation	<i>s. f.</i> eğlence, gönül eğlenmesi, teferrüc, istirahat, tenezzüh.	[i. ms] eğlenme, dinlenme, istirahat, mektebler de paydos zemânı. hoşagiden.	nf. dinlenme; eğlenme, iyi vakit geçirme; (okulda) teneffüs.	[isim] İnsanların boş zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları faaliyetler, yeniden yapma	(DFT : Cilt II, sf. 824; KF: sf. 1289; FBS: sf. 575)
rektör	recteur	<i>s. m.</i> medrese kethudâsı, müderris başı.	[i. mz] dâr'ül-fünûn re'îsi. cizvit kuleci müdürü.	adj. yönetici, yön veren. ∅ nf. (kuşta) kuyruk teleği.	[isim] Üniversitenin tüzel kişiliğini temsil eden, yönetimden, eğitim ve öğretimin düzenli yürütülmesinden sorumlu profesör	(DFT : Cilt II, sf. 826; KF: sf. 1291; FBS: sf. 576)
repertuar	répertoire	<i>s. m.</i> defter, fihrist, mecmû'â.	[i. mz] cedvel, fihrist, defter-i esâmî, mecmû'â. her şeyden bilen ve bahşiden adam.	nm. fihrist, liste; derleme; defter; (tiyatroda oynanacak ya da bir müzisyenin sunduğu) eserler listesi, repertuar; olup bitenlerin hepsinden haberdar kimse, ayaklı kütüphane; (birinin bildiği) bilgilerin topu.	[isim] 1) Bir tiyatro kurulunun oynamak için seçip hazırlamış olduğu oyunların listesi 2) Bir oyuncunun ezberlediği ve oynadığı rollerin listesi 3) [müzik] Bir müzik topluluğunun veya sanatçının hazırlamış olduğu parçalar, dağarcık 4) [mecaz] Birikim	(DFT : Cilt II, sf. 887; KF: sf. 1321; FBS: sf. 588)
replik	réplique	<i>s. f.</i> cevâb. cevâba cevâb.	[i. ms] cevâba cevâb, söylenen	nf. karşı yanıt, karşılık; karşıt düşünce; tiy. replik; karşı söz;	[isim, tiyatro] 1) Oyuncunun	(DFT : Cilt II, sf. 889;

			ve yazılan şeyöce cevāb. sürÖat-i cevāb. muķābele.	taklit eser.	sözü karşısındaki ne bırakırken söyleyeceği son söz 2) Diğer oyuncunun sözüne göre verilmesi gereken karşılık	KF: sf. 1323; FBS: sf. 589)
reprodüksiyon	reproduction	s. f. yeñiden ĥuşüle gelme, ĥuşül-i cedit. teceddüd-i nübüt. tevliğ.	[i. ms] tevliğ, tevellüd, tenāsül. (neb) vāsita-i tekşir. yeñiden ĥuşül bulma. Öaynen taķlıđ. (tb) yeñiden tabÖ u temşil.	nf. üretme; üreme; (sanat eserinde) taklit, kopya; (kopmuş organda) yeniden çıkma; yeniden yayımlama; teksir, çoğaltma.	[isim] Aynısını yapma, tıpkısını meydana getirme	(DFT : Cilt II, sf. 897; KF: sf. 1326; FBS: sf. 591)
resepsiyon	réception	s. f. alma, ele vusül bulma, ahz, vusül. ķabül, iltifāt. resm-i ķabül, idhāl.	[i. ms] ķabül.	nf. alma; karşılama; kabul töreni; resmi ziyafet; (otelde) resepsiyon, danışma; konuk kabul etme; teslim alma; algılama.	[isim] 1) Kabul, kabul etme 2) Resmî ziyafet, kabul töreni 3) Otel vb. bir kuruluştaki müşterilerle ilgilenen bölüm 4) Bu bölümde çalışan kimselerin tümü	(DFT : Cilt II, sf. 813; KF: sf. 1283; FBS: sf. 573)
resif	récif	s. m. yalıda su yüzünde görünen kayalar, reşif.	[i. mz] denizde, suyuñ satfııyla ber-ā-ber bir irtifaÖda bulunan kayalar. sıg kayalar silsilesi.	nm. yerb. (denizde) sıg kayalık, resif.	[isim, jeoloji] Su düzeyindeki sıra kayalar	(DFT : Cilt II, sf. 816; KF: sf. 1285; FBS: sf. 573)
rest	reste	s. m. bāķi olan, bāķi kalan, bir nesneden arta	[i. mz] mütebāķi, arta ķalan. iz, eşer.	nm. kalıntı, kalık, artık; geri kalan; mat. kalan; geri kalan bölüm,	[isim] 1) Pokerde, bir oyuncunun	(DFT : Cilt II, sf. 910;

		kalın, artan, kusûr olan, kusûr, bâkî, baqîyye.	yemek artığı. (hes) hâsıl-ı tarh.	gerisi; yemek artığı; kırıntı; öteki, başka.	önündeki paranın tümü 2) Karşı çıkış	KF: sf. 1332; FBS: sf. 594)
restitüsyon	restitution	s. f. girü virme, redd.	[i. ms] iÖâde, ircâÖ. iÖâde olunan şey.	nf. geri verme; onarıp eski haline getirme.	[isim] Yeniden tasarılma	(DFT : Cilt II, sf. 911; KF: sf. 1333; FBS: sf. 594)
retorik	rhétorique	s. f. Öilm-i kelâm, Öilm-i hitâbet. kuvvet-i nâtıka. düzmece söz, şâlsâlet'ül-kelâm.	[i. ms] Öilm-i beyân, fenn-i belâgat.	nf. güzel konuşma sanatı, belagat, uzdil; retorik, sözbilim. □ adj. hitabetle ilgili; sözbilimsel, retorikle ilgili.	[isim, edebiyat] 1) Güzel söz söyleme, hitabet sanatı 2) Söz sanatlarını inceleyen bilim dalı, belagat	(DFT : Cilt II, sf. 936; KF: sf. 1344; FBS: sf. 599)
revize	révisé⁷²	v. a. tekrâr gözden geçürmek, iÖâde-i naẓar itmek.	[f. m] lüzümü hâlinde taÖdîl için yeñiden tedkîk ve muÖâyene itmek.	vt. yeniden gözden geçirmek; elden geçirmek.	[sıfat] "Düzeltilmek, yenilemek" anlamlarında ki revize etmek sözünde kullanılır	(DFT : Cilt II, sf. 932; KF: sf. 1342; FBS: sf. 598)
revizyon	révision	s. f. bir dahı görme, iÖâde-i naẓar.	[i. ms] yeñiden tedkîk ve muÖâyene, bir daha gözden geçirme. taÖdîl.	nf. gözden geçirip düzeltme; yeniden inceleme; iyice elden geçirme.	[isim] Yeniden gözden geçirme, düzeltme, yenileme, yenilenme, inceleme, kontrol etme	(DFT : Cilt II, sf. 932; KF: sf. 1342; FBS: sf. 598)
revü	revue	s. f. yoklama, teftiş, iÖâde-i naẓar. yoklama, Öasker yoklaması.	[i. mz] mufaśśala n teftiş, derin tedkîk. (as) resm-i geçid.	nf. gözden geçirme; ask. geçit töreni; dergi; askeri denetim, teftiş; revü.	[isim] Çeşitli dans ve oyunlardan oluşmuş, zengin görünümlü	(DFT : Cilt II, sf. 935; KF: sf. 1343;

⁷² Bu kelimenin fiil hali olan "réviser" hali temel alındı. "réviser" kelimesi, DFT'de "reviser", KF'de "reviser و réviser", FBS'de "réviser" olarak geçmektedir.

			mecmûÖa, risâle-i mevķûte. seneniñ veķāyiÖin i muhteķi olarak sene nihāyetind e yazılan hızlı hulāşa.		sahne gösterisi	FBS: sf. 599)
reye	rayé	çizilü, çizgülenmiş.	[s] çizgili, oyuklı.	adj. çizgili; yivli.	[sıfat] Çizgili çubuklu çizgileri olan (kumaş)	(DFT : Cilt II, sf. 807; KF: sf. 1279; FBS: sf. 570)
reyon	rayon	s. masc. şuÖāÖ, per- tev. nısf-ı kıutr. tolab rafı.	[i. ms] şuÖāÖ, ziyā, şuÖle. araba tekerleğini ñ parmakları gibi bir merkezden başlayarak tedrjcen birbirinde n ayrılıb giden şeyler. çevre, etrāf.	nm. ışın; pırlıltı, parlıltı; raf; bal peteği; mat. yarıçap; (mağazada) bölüm; saban izi, evlek; ispit, tekerlek parmağı.	[isim] Bir mağazanın yalnız bir tür eşya satılan bölümü	(DFT : Cilt II, sf. 807; KF: sf. 1279; FBS: sf. 571)
rezerv	réserve	s. f. ihtirāz. ihtiyāten verāda tevķif olunan sefāóin. şakınma, ihtirāz, ihtiyāt. ihtirāz itmek.	[i. ms] kayd. şart, ihtiyāt. (as) ihtiyāt efrādı. ihtiyāt kuvveti. ihtirāz. teóennj.	nf. yedek, ihtiyat; huk. mahfuz hisse, saklı pay; ardiye; sakınma, ihtiyat, sakınım; ask. yedek birlik; yedeklik; (ormanda) yedeğe ayrılan yer; ihtiyat kaydı.	[isim] 1) Saklanmış, biriktirilmiş şey 2) Yedek, ihtiyat 3) Yatağında veya havzasında bulunduğu hesaplanan, henüz işletilmemiş kömür, demir, petrol vb 4) Çekince	(DFT : Cilt II, sf. 900; KF: sf. 1328; FBS: sf. 592)

rezervasyon	r��servatio n	s. f. kayd, �art. kayd-ı i�tir�zi, kuy�d-ı i�tir�ziyye.	[i. ms] (s) kayd-ı i�tir�zi.	nf. rezervasyon, yer ayırtma; hakkı saklı tutma; mahfuz hak, saklı hak.	[isim] 1) Otel, gazino, lokanta vb. yerlerle u�ak, tren, otob�s gibi ta�ıtlarda yer ayırma i�i 2) M��terilere yer ayırma i�ini �stlenen b�l�m	(DFT : Cilt II, sf. 900; KF: sf. 1328; FBS: sf. 592)
rezervuar	r��servoir	s. m. havz, �u mahalli.	[i. mz] i�tiy�t, e�y� �f�zına mah��� mahall, anbar, mah�fa�a. �u hazinesi, �avz canlı olarak balık muh�fa�a i��n �uya daldırılan delikli �andık.	nm. depo, hazne; sarnı�; k���k havuz.	[isim] Tuvaletlerde kullanılmaya yarayan su deposu	(DFT : Cilt II, sf. 901; KF: sf. 1328; FBS: sf. 592)
rezidans	r��sidence	s. f. oturlan yer, mahall-i i��met, ma�arr-ı i��met. i��met, �ar�r u i��met. r��be-i ��li�e il�ili�i hidmeti. po�a, dordı, ��fil.	[i. ms] i��met- ��h, bir ��km- ��r�� i��met eyledi�i mahall. merkez-i ��k�met, p�y-i taht. se�ir�� bulundu�i yer. i��met eyledi�i bin�.	nf. oturlan yer, mesken, konut, ikamet��h; l��ks konut; ��k�met kona�ı, devlet ba�kanı konutu.	[isim] Y��sek devlet ��revlileri, el�iler vb.nin oturmalarına ayrılan konut	(DFT : Cilt II, sf. 901; KF: sf. 1328; FBS: sf. 592)
rezistans	r��sistance	s. f. mu��vemet, tayanıklık. �ar�u turma, m��d�fa��a, mu��vemet. muh�lefet, mu��bele.	[i. ms] �atılık. dayanıklık . m��d�fa��a. muh�lefet. ��dem-i in�iy�d.	nf. diren�; mukavemet, �ar�ı koyma, direnme; �ar�ı koyma, diretme; dayanıklılık; dayanma g��c�; ��kinci D��nya	[isim, fizik] Diren�	(DFT : Cilt II, sf. 902; KF: sf. 1329; FBS:

				Savaşında Fransız direnişi.		sf. 592)
rezonans	<i>résonance</i> ⁷³	s. f. çıñırdı, ses, tanın, tanın-i aşvāt, şadāmet-i şadā, nevā.	[i. ms] tınlama, çınlama, maÖdeni bir ses çıkarma, tanın, tanın-endāzlık.	nf. çınlama; fiz. rezonans, yankılaşım; müz. yankı, yankılanma, tınlama; mec. yankılanma.	[isim, fizik] Düzgün itmelerin etkisiyle bir salınım genliğinin artışı, seselim, tannanlık	(DFT : Cilt II, sf. 904; KF: sf. 1329; FBS: sf. 592)
rijit	<i>rigidité</i>	s. f. sertlik, keskinlik, Öunf, şalābet, teşallüb.	[i. ms] sertlik, katılık, şıkılık. (mec) soñ derece ciddiyet. fevk'al-Öāde istikāmet ve Öiffet. ölümden soñra Öadalātın sertleşmes i. vücūduñ toñması.	nf. katılık, sertlik; bildiğinden şaşmazlık.	[sıfat] 1) Sert, katı (davranış) 2) Kuvvet veya moment etkisi altında şekil değiştirmeye n, formunu koruyan	(DFT : Cilt II, sf. 939; KF: sf. 1347; FBS: sf. 600)
risk	<i>risque</i>	s. m. hatar, muhātara, ihtimāl-i muhātara.	[i. mz] tehlike, muhātara.	nm. risk, tehlike; zarar.	[isim] Zarara uğrama tehlikesi, riziko	(DFT : Cilt II, sf. 942; KF: sf. 1349; FBS: sf. 601)
ritim	<i>rythme</i> ⁷⁴	s. m. vezn.	[i. mz] şiÖr vezni.	nm. ritim, ahenk; akış hızı, doğal gidiş; uyum, ahenk.	[isim, edebiyat] Bir dizede, bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerini n, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanması dan doğan ses	(DFT : Cilt II, sf. 936; KF: sf. 1366; FBS: sf. 608)

⁷³ Bu kelime, DFT'de "resonnance" olarak geçmektedir.

⁷⁴ DFT'de "rythme" maddesi, "rhythme" maddesine yönlendirdiğinden sözkonusu maddenin içeriği temel alınmıştır.

					uygunluğu, tartım, dizem	
ritmik	rythmique	adj. com. vezni.	[s] veznli, vezne Øāōid.	adj. ritmik, ahenkli; ahenkle ilgili, ritimle ilgili; düzenli, uyumlu, ahenkli.	[sıfat] Dizemli	(DFT : Cilt II, sf. 936; KF: sf. 1366; FBS: sf. 608)
ritüel	rituel	s. m. kitāb-ı menāsik.	[s] dīnī, mezhebe Øāōid. uśūl-i āyīn-i mezhebe Øāōid kitāb.	adj. ayinle ilgili; belirli. ♂ nm. ayin usulü kitabı.	[isim] Ayin	(DFT : Cilt II, sf. 942; KF: sf. 1350; FBS: sf. 601)
rodyum	rhodium	s. m. bir nevØ- i maØden.	[i. mz] (k) rodyum. bir nevØ-i maØden.	nm. bir tür maden.	[isim, kimya] Atom numarası 45, atom ağırlığı 102, 91, yoğunluğu 12,33 olan, 1970° C'de eriyen, gümüş renginde, sert, kırılğan bir element (simgesi Rh)	(DFT : Cilt II, sf. 936; KF: sf. 1345; FBS: sf. 599)
rol	rôle	s. m. defter, ceriide. varağa. taqlid olaraq söylenecek şohbetün dersi. taqlid olunan kişi. umûrunda izhâr-ı şanØat itmek, icrâ-yı şanØat itmek.	[i. mz] fihrist, defter, cedvel. jurnal. şıra, nevbet. varak, varağa. oyunuñ oyuncılard an her birine düşen kısmı, rol. (mec) mevkiØ, vażife.	nm. görev, işlev; tiy. rol; huk. dava listesi; defter; cetvel, liste.	[isim, sinema] 1) Bir kişiliği canlandıran oyuncunun söylemesi ve yapması gereken hareketlerin genel adı 2) [mecaz] Bir işte bir kimse veya şeyin üstüne düşen görev 3) [mecaz] Gerçek olmayan davranış.	(DFT : Cilt II, sf. 947; KF: sf. 1353; FBS: sf. 603)

					gösteriş	
roman	roman	<i>s. m.</i> vücudı yoğ bir hikāye, maşaldan Öibāret bir hikāye, efsāne, hamze-nāme, kitāb-ı hurāfe.	[s] latince meóhūz lisānlar. latin miŌmārīsi . latin šanāyiŌi. &[i. mz] hikāye, roman.	adj. Roman dilleriyle ilgili; mim. onikinci yüzyılda gelişen dini mimarlık biçimiyle ilgili, Roman sanatı tarzında.&nm. Roman dili; Latince'den türeme halk dili&nm. roman; mec. akıl almaz şey, hayal, uydurma, masal.	[isim] 1) İnsanın veya çevrenin karakterlerin i, göreneklerin i inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurmaca veya gerçek olaylara dayanan uzun edebî tür 2) Bu türde yazılmış eser	(DFT : Cilt II, sf. 947; KF: sf. 1353; FBS: sf. 603)
romanes k	romanesque	<i>adj. com.</i> maşāl-güne, maşāl-vārī, efsāne-güne.	[s] efsānevī, romana beñzer, roman kahramānl arı tarzında.	adj. roman özelliğinde, roman gibi, romansı; romanla ilgili; düş kuran, hayalperest.	[sıfat] 1) Roman özelliği olan 2) Romanla ilgili olan 3) [mecaz] Duygusal, düşçü	(DFT : Cilt II, sf. 947; KF: sf. 1354; FBS: sf. 603)
romatiz ma	rhumatisme	<i>s. m.</i> yel, vecaŌ-ı mefāsıl, rīh-i tayyār.	[i. mz] (t) reşye, rīh-i tayyār, romatizma .	nm. hek. romatizma.	[isim, tıp] Kaslarda ve özellikle eklemlerde kendini gösteren ağrılı hastalıkların genel adı	(DFT : Cilt II, sf. 936; KF: sf. 1345; FBS: sf. 599)
Romen	romain	<i>adj.</i> romalı, romayī.	[s-i] romalı, romaya Ōāoid.	adj. eski Roma'yla ilgili, Roma'yla.	[isim] Eski Roma halkından olan kimse, Roman	(DFT : Cilt II, sf. 947; KF: sf. 1353; FBS: sf. 603)
rop	robe	<i>s. f.</i> uzun geysi, kaftan, roba, libās, kisve, şevb.	[i. ms] Ōantārī. fistān. hūkkām,	nf. kadın elbisesi, elbise, entari; kabuk; cüppe; hayvan donu;	[isim] Çoğu tek parça kadın giysisi	(DFT : Cilt II, sf. 943;

		erbāb-ı kalem.	daÖvā vekilleri ve profesörler in icrā-yı vazife eşnasında giydikleri cübbe. (mec) hâkimlik şifası. beygır tonu rengi. kabuk. sigaranın üstündeki yaprak.	mec. yargıçlık.		KF: sf. 1351; FBS: sf. 602)
ropdöşambır	robe de chambre ⁷⁵	gicelik geysi.	gicelik.	sabahlık.	[isim] Erkeklerin evin içinde kıyafetlerini n üzerine giydikleri üstlük	(DFT : Cilt II, sf. 943; KF: sf. 1351; FBS: sf. 602)
rotasyon	rotation	s. f. dönerek depreniş, devrān.	[i. ms] dönme, devrān itme, hareket-i devriye.	nf. (bir eksen etrafında) dönme; bitk. dolanma; dönüşüm; trm. sırayla ekim, alışveriş ekim.	[isim] Bir birimde çalışan görevlilerin düzenli bir biçimde yer değiştirmele ri	(DFT : Cilt II, sf. 952; KF: sf. 1358; FBS: sf. 604)
roze	rosé	adj. laÖl-gün.	[s] açık kırmızı. gül rengimsi. toz pembe.	adj. pembemsi. ☐ nm. pembe şarap.	[isim] Bir tür pembe şarap, gül şarabı	(DFT : Cilt II, sf. 951; KF: sf. 1357; FBS: sf. 604)
rozet	rosette	reşid&s. f. gülcağız. zinet içün gül taklidi. şerit bağı. bir nevÖ-i kırmızı mürekkebi,	[i. ms] fiyonga, yağa iliğine takılan gül şeklinde takılan	nf. ilmek; rozet; gül biçiminde süsleme; gül biçimli çiçek durumu; (saatte) ayar kadranı.	[isim] 1) Yakaya takılmak için çeşitli biçimlerde yapılan, bir kuruluşun	(DFT : Cilt II, sf. 951; KF: sf. 1357;

⁷⁵ Bu kelime grubu, her üç sözlükte de “robe” maddesinin içinde yer almaktadır.

		laÖl. kırmızı bakır, nuhās-ı ahmer.	kurdela, rozet. ceyb sāÖatini ileri ve giri almak için makinesin de bulunan küçük kadran. kırmızı mürekkeb, laÖl. kırmızı tebeşir. kırmızı bakır.		sembolü sayılacak genellikle küçük metal nesne 2) Musluğun, gizli döşenmiş boruya vidalandığı yerin çirkin görünüşünü kapatmak amacıyla kullanılan nikel veya krom kaplanmış çember biçimli sac parça 3) Kapı kolunun altına monte edilen metal parça 4) [bitki bilimi] Güney Anadolu sahillerinde yetişen, pembe ve beyaz çiçekleri olan süs bitkisi	FBS: sf. 604)
röfle	reflet	s. m. Öaks.	[i. mz] Öaks, inÖikās.	nm. akis; yansıma; yansımış şekil.	[isim] 1) Saçın değişik tonlarda boyanması 2) Saçın yansıması, gölge	(DFT : Cilt II, sf. 836; KF: sf. 1296; FBS: sf. 578)
rögar	regard	s. m. bakış, nażar, nigāh. nażare, lahza. bāce, şu terāzūsi.	[i. mz] nażar, bakma. şu yolu kapısı, lağm medhali. (mec) nażar-ı dikḡat.	nm. bakış; (kanal/lağım vb'de) baca, delik; dikkat.	[isim] Kanalizasyo na inmek ve tıkanıklığı gidirmek üzere yapılmış özel baca	(DFT : Cilt II, sf. 842; KF: sf. 1299; FBS: sf. 579)

rölatif	relatif	<i>adj.</i> dāóir, müteÖallık, mensüb, bağlu. mevşül, zamiri maÖtüfun ileyh.	[s] müteÖalli k, dāÖir, merbüt. nesebj.	<i>adj.</i> ilişkili, ilgili, ait, dair, ilişkin; bağıntılı, görece, izafi; görelî, nispi; bir dereceye kadar, sınırlı; öznel.	[sıfat, felsefe] Göreceli	(DFT : Cilt II, sf. 855; KF: sf. 1305; FBS: sf. 582)
röle	relais	<i>s. m.</i> menzil atları, menzil bār-girleri, maḥall be-maḥall tevķif olunmuş yedeklik bār-girler. ḳalÖa dīvār ile handaḳ arasındaki mesāfe.	[i. mz] menzil beygiri. menzil-hāne. ḳonaḳ yeri.&[i. mz] feyeẓā iden nehriñ veyā medd ḥalindeki deñiz şuları çekildikde n soñra meydāna çıkan arāzi.	<i>nm.</i> yorgunlarıyla deġistirilmek üzere yolda bulundurulan atlar; bu atların bulunduğu konak; vardiyalı çalışma; av yerinde yer yer bulunan köpekler; ara yayın istasyonu; ara mıknatısı.	[isim, fizik] Bir cismin veya bir gücün biçimini deġistirmeye yarayan alet, deġiştirgeç, konvertisör	(DFT : Cilt II, sf. 854; KF: sf. 1305; FBS: sf. 582)
rölöve	relevé	<i>adj.</i> kaldırılmış, merfūÖ. yükselmiş, mürtefiÖ. mertebesi ulu, refiÖül-ḳadr, celil'ül-ḳadr.	[s] yüksek, Öali, refiÖ, celil, ḳāóim. mā fevk. hulāsa, şüret. sofradan ḳaldırılan yemeġi taÖķib iden diġer yemek. çorbayı taÖķib iden taÖām. elbisede ḥāsıl olan buruşukluk.	<i>adj.</i> kıvrık, yukarı kalkık; üstün, yüce, soylu, asil; baharatlı. □ nm. suret, kopya; çizelge, cetvel; liste.	[isim, mimarlık] Bir yapının bütün boyutlarını ölçerek plan, kesit ve görünüşünü yeniden çıkarma	(DFT : Cilt II, sf. 856; KF: sf. 1306; FBS: sf. 582)
rölyef	relief	<i>s. m.</i> ḳabarma, ḳabartma, ḳabarma işi, müsennem, tecşim. parlaklık, parlaklık	[i. mz] çıkındı, Öarıza, taş ve ağacda yapılan ḳabatma oyma.	<i>nm.</i> coġ. engebe; kabartı, kabartma, çıkıntı; engebe; kabartmalı iş; belirginlik, parlaklık.	[isim] Kabartma	(DFT : Cilt II, sf. 857; KF: sf. 1306;

		artıklığı, revnağ, tezâyüd-i cilâ, tezâyüd-i revnağ.	renklerin tehâlüfünd en tevellüd iden revnağ. şeref ve hayşiyet. bir şeyöi Öadîlikde n çıkarmağ içün yapılan islâhât. (cem) taÖamıñ bakıyyesi. (mec) istiÖmâl olunan şeyler.			FBS: sf. 583)
römork	remorque	s. f. yedek, gemi yedeğe çekme.	[i. ms] çeküb götürme. yedeğe alma. yedek halatı, yedek ipi. çekilen araba veyâ sefine.	nf. yedekte çekme, yedeğe alma; yedeğe çekme halatı; yedekte çekilen araba, römork.	[isim] Başka bir taşıt tarafından çekilen motorsuz taşıt	(DFT : Cilt II, sf. 867; KF: sf. 1310; FBS: sf. 584)
römorkör	remorqueur	s. et adj. m. yedeğe alan, çeken.	[s] bağlayub arkasından çeken. (i. mz) diğer bir gemiyi veyâ arabayı çeken gemi veyâ araba. (i. ms) arkasından vağonları çeken lokomotif.	nm. yedekte çekme gemisi, römorkör.	[isim] Yedeğinde başka taşıtlar götüren taşıt ve özellikle deniz taşıtı	(DFT : Cilt II, sf. 867; KF: sf. 1311; FBS: sf. 584)
Rönesans	renaissance	s. f. teceddüd-i hayât, teceddüd-i neşöet, ihyâ.	[i. ms] yeniden toğmağ. teceddüd, edebiyât, Öulüm ve şanâyîÖe virilen yeni faÖÖaliye	nf. yeniden doğuş, dirilme; yenilenme. ∞ adj. Rönesans stilinde; Rönesans devriyle ilgili.	[isim] XV. yüzyıldan başlayarak İtalya'da ve daha sonra diğer Avrupa ölkelerinde hümanizmin	(DFT : Cilt II, sf. 871; KF: sf. 1313; FBS: sf. 585)

			t. on dört ve on beşinci asırlarda ekşeriyeri kadîmi nakl esāsına müstenid olan. edebî, Öilmî ve şînāÖî hareket. (h) renessans devrine Öāōid me müteÖalli k olan.		etkisiyle ortaya çıkan, klasik İlk Çağ kültür ve sanatına dayanarak gelişen bilim ve sanat akımı	
rötar	retard	s. m. eğlenme, Öavk, teóhîr, mekş, terāhî.	[i. mz] teóhîr, geri kalma, gecikme.	nm. gecikme; (saat) geri kalma.	[isim] Gecikme	(DFT : Cilt II, sf. 912; KF: sf. 1333; FBS: sf. 595)
rötuş	retouche	s. f. düzeltme, taşhîh.	[i. ms] taşhîh için bir resmiñ, bir yazınıñ baÖz-ı yerlerine dokunma, retuş itme.	nf. rötuş, düzelti, düzeltme; elden geçirme, ufak tefek düzelti.	[isim] 1) Fotoğrafçılık ta resimleri basmadan önce cam üzerinde düzeltme işi 2) Düzeltmek amacıyla yapılan değiştirme	(DFT : Cilt II, sf. 917; KF: sf. 1335; FBS: sf. 595)
rövanş	revanche	s. f. bir kimesnenüñ hâkından gelme, ahz-ı intikām, ahz-ı şār. mükāfāt, cezā. oyunun ikinci devri, oyun nevbeti devri.	[i. ms] mukābele-i bi'l-mişl, intikām. gayb idilen oyunun intikāmını almak için oynanan ikinci oyun.	nf. öç alma; sp. rövanş maçı.	[isim] Sporda veya oyunda yenilmiş olanın aynı rakiple oynadığı ikinci oyun	(DFT : Cilt II, sf. 923; KF: sf. 1339; FBS: sf. 597)
ruj	rouge	s. m. kırmızı renk, kırmızı, levn-i ahmer.	[s] kırmızı.	adj. kızıl, kırmızı; kızarmış; kiremit rengi. □ nm.	[isim] Türlü renklerde	(DFT : Cilt II, sf.

		kızılca, düzgün. angüt, angüt kuşu.		kırmızı renk; kırmızı boya; kızıl renk; kon. kırmızı şarap; ruj, dudak boyası. □ n. komünist.	dudak boyası	953; KF: sf. 1359; FBS: sf. 605)
rulet	roulette	<i>s. fém.</i> küçük tekerlek, tekerlekcagız.	[i. ms] küçük tekerlek. mücellidle riñ yaldızları yapışdırm ağ için kullandıkl arı bakırdan ma'ômül şaplı tekerlek. mesâhâ şeridi kutusu. rulet denilen kumar oyunu.	nf. küçük tekerlek; tekerlekli alet; rulet.	[isim] 1) Bir bilyenin, dönmekte bulunan derin tepside yazılı numaraların dan ve siyah ile kırmızı renklerden birinin üzerinde durmasıyla kazanımı belirten kumar aracı ve bununla oynanan kumar 2) Pastacı, terzi vb.nin kullandığı dişli, küçük demir çark	(DFT : Cilt II, sf. 956; KF: sf. 1361; FBS: sf. 606)
rulman	roulement	<i>s. m.</i> yuvarlanma. tekerlenme, dahrace. ezgi, nağmet, nağme.	[i. mz]yuvarl anma. tekerlenm e, tekerlek ile gitme. yuvarlanm ağı hâsıl iden makine tertibâtı. (as) birkaç borazanın birden devâmlı şüretde boru çalması. tekerlenen bir şeyoñ hâsıl itdiği gürültü. uzun ve mütemâdi gürültü. paramñ ve	nm. yuvarlanıp gitme, yuvarlanma; fiz. (tekerleği döndüren) bilyalı yatak; tekerlek gürültüsü; fırıl fırıl oynama, yer değiştirme; oynatma; münavebe, art arda gelme, almaşma, nöbetleşme; gümbür gümbür çalma; (para) sürüm, işleme.	[isim] Mekanik ve elektrikli sistemlerde kayma sürtünmesi yerine bir yuvarlanma sürtünmesi sağlayarak enerji kayıplarını azaltmak için yataklar ile muylular arasına yerleştirilen parça	(DFT : Cilt II, sf. 955; KF: sf. 1361; FBS: sf. 606)

			ser- māyeniñ tedāvüli.			
rulo	rouleau	<i>s. m. tomar.</i>	[i. mz] kâğıd ve sāóire tomarı. baóž-ı şeyleriñ, üstüvāne şeklinde birbiri üzerine koyulması ndan hâsıl olan tomar, fişenk. ağacdān ve kâğıddān ma'ŏmül boru. (زرا) toprağı ufaltmağ içün sürülmüş tarlada gezdirilen silindir. hamur açmağ içün isti'ŏmāl olunan merdāne ve oklava. (tb) makine kilindirosı.	nm. tomar; oklava; merdane; yol silindiri; bigudi.	[isim] 1) Dürölerek boru biçimi verilmiş deri veya kâğıt tomar 2) Boya işlerinde kullanılan emici özellige sahip sünger veya sentetik silindir 3) [sıfat] Silindir biçiminde, içine değışik malzeme konularak hazırlanmış (köfte, pasta, dondurma)	(DFT : Cilt II, sf. 955; KF: sf. 1361; FBS: sf. 605)
rustik	rustique	<i>adj. com.</i> köylü, kır tarzında olan, bedevî, deştî.	[s] kıra Őāóid. (mec) kaba, haşin. (tt) tehāvvlāt -ı havāóiyey e muķāvēme t iden ĥayvānāt ve nebātāt.	adj. köyle ilgili, kırla ilgili; kır havası veren, köy havasında olan, rustik; kaba, yontulmamış; her iklime dayanıklı. □ nm. taşçı çekici.	[sıfat] 1) Köy evi veya köy görünüşü veren, kırsal 2) [isim] Pencere üstlerine takılan ahşap korniş	(DFT : Cilt II, sf. 963; KF: sf. 1366; FBS: sf. 608)
rutin	routine	<i>s. f. meleke,</i> tederrüb bi'l- mārise, isti'ŏmāl-i kadīm.	[i. ms] iŐtiyād ile kazanılmış mahāret. görenege	nf. alışkanlık, alışılmış biçim, rutin; görenek; görerek kazanılan ustalık, alaylılık.	[sıfat] 1) Alışılágelen, sıradān, sıradanlık,	(DFT : Cilt II, sf. 957; KF:

			tābiŖ olarak bir şeyŖi dāŖimā Ŗayn-ı şüretde yapmak Ŗādeti.		çeşitlilik göstermeyen , alışıl gelmiş düzen içinde yapılan 2) [isim] Alışkanlıkla elde edilmiş beceri	sf. 1362; FBS: sf. 606)
sabo	sabot	<i>s. m.</i> çarık. at çarığı, turnak. fırlak, pırlangıç.	[i. mz] naŖleyn, altı tahte kündürā. (حیو) beygir, eşek ve emşāli hayvānları ñ turnağı. sancak direklerini ñ ve kazıklarınñ üstüne veyā altına takılan maŖdeni parça. oyuklu rende. baŖz-ı eşyā-yı beytiye ayağlarına takılan maŖdeni makāre. arabanınñ yoğuşdan iner iken dönmeme k için bir tekerleğin e takılan demir, fren. çocuklarınñ çevirdikler i tobac. (mec) bozuk, fenā mūsiki āleti.	nm. tahta ayakkabı, nalın; (at vb'de) turnak, toynak; mobilya ayağı ucuna geçirilen pabuç; (tekerlekte) fren çarığı; topaç; kazık demiri; kötü alet, kötü çalğı.	[isim] 1) Genellikle birçok Avrupa ülkesinde giyilen tahta ayakkabı 2) Üzerinde deri vb. bant bulunan bir tür sandalet	(DFT : Cilt II, sf. 965; KF: sf. 1368; FBS: sf. 609)
safir	saphir	<i>s. masc.</i> gök yākūt, sarı yākūt,	[i. mz] şafir, gök yākūt.	nm. gökyakut, safir.	[isim, mineraloji] Mavi renkli,	(DFT : Cilt II, sf.

		lāciverdī yākūt, šafir.			değerli bir korindon türü, gök yakut	982; KF: sf. 1377; FBS: sf. 614)
salaman dra	salamand re	s. f. semender. bir nev'Ö-i kerkenkele.	[i. ms] (حيو) bir nev'Ö-i kertenkele, dabb. semender.	nf. hayb. semender; yavaş yanan bir tür soba, salamandra sobası.	[isim, hayvan bilimi] 1) Semender 2) Odalar arasında gezdirilebile n bir tür kömür sobası	(DFT : Cilt II, sf. 974; KF: sf. 1373; FBS: sf. 611)
salon	salon	s. m. müsâfir otası, cem'Öiyet otası.	[i. mz] müsâfir otası, şalon. meşher.	nm. misafir odası, salon; sergi salonu, sanat galerisi; dükkân, salon.	[isim] 1) Bir evde konukları ağırlamakta kullanılan en geniş oda 2) Toplantıların , kutlamaların , gösterilerin yapıldığı geniş yer 3) Dükkân, mağaza	(DFT : Cilt II, sf. 977; KF: sf. 1374; FBS: sf. 612)
sandal (III)	sandale	s. f. paşmak, başmak.	[i. ms] na'Öleyn. yüzsüz kündür.	nf. açık ayakkabı, sandal.	[isim] Sandalet	(DFT : Cilt II, sf. 979; KF: sf. 1375; FBS: sf. 613)
sansasyo n	sensation	s. f. his, eşer, duyma.	[i. ms] tuyma, hiss itme, teôşir.	nf. biy. duyma, duyum; heyecan; duygu; izlenim; heyecan doğurma.	[isim] 1) Pek çok kimsede yaratılan güçlü heyecan 2) Birçok kimseyi ilgilendiren, etkileyen heyecan verici olay	(DFT : Cilt II, sf. 1014; KF: sf. 1392; FBS: sf. 625)
sansür	censure	s. f. müfettişlik. azarlama, Öayblama,	[i. ms] sansür, kitâb ve gazetelerin	nf. sansür, sıkıdenetim; eleştiri, kınama; eski Roma'da	[isim] 1) Her türlü yayının, sinema ve	(DFT : Cilt I, sf. 225;

		kınayış, taÖzir. fahs-ı kitāb, ıslāh-ı kitāb.	qabl'et- tabÖ hükümetce teftiş ve mürakabes i.	nüfus ve mülk işleri; sansür kurulu.	tiyatro eserinin hükümetçe önceden denetlenmes i işi, yayın ve gösterilmesi nin izne bağlı olması, sıkı denetim 2) Denetleme işini yapan kurul	KF: sf. 152; FBS: sf. 124)
santim	centime	s. m. bir franguñ yüzüncü hissesi.	[i. mz] santim.	nm. frankın yüzde biri, santim.	[isim, matematik] 1) Bazı ülkelerde kullanılan para biriminin yüzde birine eşit olan küçük para birimi 2) [halk ağzında] Santimetre	(DFT : Cilt I, sf. 225; KF: sf. 152; FBS: sf. 125)
santiman tal	sentiment al	adj. rikkat-i kalb ile mecbül, rakik'ül-kalb.	[s] hissi, hissiyāta müteÖalli k.	adj. sevgiyle ilgili. □ adj. n. duygusal, duygulu, içli.	[sıfat] Duygulu, içli, hassas	(DFT : Cilt II, sf. 1016; KF: sf. 1393; FBS: sf. 625)
santra	centre	s. m. merkez, orta yer. merkez-i aşı. orta, göbek, vasat, kalb- gāh.	[i. mz] merkez. orta. merkez-i hükümet. pāy-i taht.	nm. merkez; orta, iç bölge; merkez, kent merkezi; bölüm, büro; kaynak; sp. santrfor.	[isim] 1) Orta, orta alan, merkez 2) [spor] Santra noktası 3) [spor] Hücum oyuncularını n ortasında oynayan futbolcu	(DFT : Cilt I, sf. 226; KF: sf. 152; FBS: sf. 125)
santral	central	adj. merkezi, meyānı.	[s] merkezi.	adj. merkezde olan, merkezi; ortadaki; başlıca, temel, esas.&nm. santral.	[isim] 1) Doğadaki başka enerji türlerini elektrik enerjisine çeviren	(DFT : Cilt I, sf. 225; KF: sf. 152;

					fabrika 2) Telefonların bağlı olduğu merkez 3) Santralci	FBS: sf. 125)
santrifüj	<i>centrifuge</i>	<i>adj. com.</i> merkez-i zemîninden mütebâid.	[s] (فر) Ôan'il- merkez. mütebâi d.	<i>adj. merkezkaç.</i>	[sıfat, fizik] 1) Merkezkaç 2) [isim] Santrifüjör	(DFT : Cilt I, sf. 226; KF: sf. 153; FBS: sf. 125)
sarkom	<i>sarcome</i>	<i>s. m.</i> ıtlāk, Ôaflet.	[i. mz] (t) Ôafl, laḥm-ı zāoir.	<i>nm. hek. kötü huylu ur.</i>	[isim, tıp] Kötücül bağ dokusu uru	(DFT : Cilt II, sf. 983; KF: sf. 1378; FBS: sf. 614)
satın	<i>satın</i>	<i>s. m.</i> atlas.	[i. mz] atlas. atlasa beñzeyen parlak kumaş.	<i>nm. atlas kumaş, satın.</i>	[isim] 1) Atlas 2) Parlak, pamuklu kumaş 3) [sıfat] Bu kumaştan yapılmış	(DFT : Cilt II, sf. 984; KF: sf. 1378; FBS: sf. 615)
satir	<i>satire</i>	<i>s. f.</i> hicv, hicviye, hicv- nāme, yerme.	[i. ms] hicv, hicviye.	<i>nf. hicv, yergi, taşlama.</i>	[isim, edebiyat] Yergi	(DFT : Cilt II, sf. 984; KF: sf. 1379; FBS: sf. 615)
satirik	<i>satirique</i>	<i>adj. com.</i> hicvî, hicv- āmiz. faşşāl, levvām, bed- zebān, dili zefirli.	[s] hicvî, hicve dāoir. hicv şāÖiri.	<i>adj. hicvli, yergili, taşlamalı; yeren.</i>	[sıfat] Yergi ile ilgili, yergi niteliğinde olan	(DFT : Cilt II, sf. 984; KF: sf. 1379; FBS: sf. 615)
Satürn	<i>saturne</i>	<i>s. m.</i> zuhāl, zuhāl, keyvān.	[i. mz] (hey)	<i>nm. esk. kurşun; gökb. Satürn,</i>	[isim, gök bilimi]	(DFT : Cilt II, sf. 984; KF: sf. 1379; FBS: sf. 615)

		kurşun tuzu. kurşun sirkesi.	zuhāl yıldızı. (k) kurşun.	Zühal.	Güneşe yakınlık bakımından altıncı olan gezegen, Sekendiz, Zühal	II, sf. 986; KF: sf. 1379; FBS: sf. 615)
seans	séance	s. f. meclise duhul, oturmağa istiḥkāk_yer, istiḥkāk-ı mücāleṣet, cülüs. meclis, maḥfil, encümen.	[i. ms] meclis ve maḥkemen in celsesi. celsede ḥāzır bulunmak ḥaḳkı. celsenin devām iden vakti. (mec) resmi alınan şahsın bunun için vazʾiyyet aldığı zemān. sofrada, oyunda, ziyāretde kalındığı müddet.	nf. celse, oturum; hoş vakit geçirme toplantısı, gösterim, seans; (bir işe ayrılan) çalışma süresi.	[isim] 1) Bir meslek veya sanat adamının yaptığı işle ilgili olarak harcadığı süre 2) [sinema] Gösterim 3) Aralıksız bir iş için harcanan süre	(DFT : Cilt II, sf. 999; KF: sf. 1387; FBS: sf. 620)
segman	segment	s. m. kıtʿa-i dāʾire.	(hen) kıtʿa-i dāʾire.	nm. geom. daire parçası; mek. segman; anat. kesim.	[isim, teknik] Bir motorun alt bölümü ile üst bölümü arasındaki gaz geçişini önlemek amacıyla kullanılan esnek metal parça	(DFT : Cilt II, sf. 1007; KF: sf. 1389; FBS: sf. 622)
sek	sec	adject. kırı_kuru, yābis, huşk. kurudulmuş, kuru. sert. çapraşık hūylu. dadsız, bî ḥüsn ü letāfet.	[s] kırı. zaʾif, etsiz. uzun olmayan, kısa. şusuz. (mec) yarasız.	adj. kurak; kuru, kurumuş; soğuk, kert; yağsız; susuz, su katılmamış; cılız, kuru; katı, acımasız, duygusuz; yavan. ⊗ nm. kuruluk; kuru yer. ⊗ adv. su katmadan; çok sert.	[sıfat] 1) İçine su, başka bir içki veya bir sıvı karıştırılma mış (içki) 2) [zarf] İçine su veya bir başka içki karıştırmada	(DFT : Cilt II, sf. 1000; KF: sf. 1387; FBS: sf. 620)

					n	
sekant	<i>sécant</i> ⁷⁶	s. f. hatt-ı kātīŌ.	(hen) kātīŌ. kesen.	adj. geom. kesen. ☐ nf. sekant, (eğriyi ya da düzlemi) kesen doğru.	[isim, matematik] Kesen doğru	(DFT : Cilt II, sf. 1001; KF: sf. 1387; FBS: sf. 621)
sekel	<i>séquelle</i> ⁷⁷	s. f. taraf-dār olanlar, tevābiŌ.	[i. ms] alçaq etbāŌ, tevābiŌ-i rezile.	nf. hastalıktan sonrası, başlayan rahatsızlık. sıkıntı; bela, dert; yardakçı takımı.	[isim, tıp] Bir hastalıktan sonra yerleşip kalan işlev veya doku bozukluğu	(DFT : Cilt II, sf. 1021; KF: sf. 1394; FBS: sf. 626)
sekreter	<i>secrétaire</i>	s. m. sirr kātib, yazıcı, kātib. içinde evrākı şaklayacak ve üzerine mektūbları yazacak pış tahte.	[i. mz] kātib. yazıhane.	n. sekreter, yazman, kātip. ☐ nm. yazı masası.	[isim] 1) Yazman 2) Özel kuruluşlarda veya kamu kuruluşların da yönetim ve yazışmalard an sorumlu kimse, yazman 3) Basında sayfa düzenlemesi ni yapan gazeteci	(DFT : Cilt II, sf. 1004; KF: sf. 1388; FBS: sf. 621)
sekretery a	<i>secrétaria t</i>	s. m. sirri kātibliği, sirr kitābeti.	[i. mz] kitābet. kalem otası.	nm. sekreterlik, yazıcılık, kātiplik; sekreterlik odası.	Sekreterlik işlerinin yapıldığı yer	(DFT : Cilt II, sf. 1004; KF: sf. 1388; FBS: sf. 621)
seks	<i>sexe</i>	s. m. cins.	[i. mz] kadın ile erkek arasındaki bünyevî ve şeklî fark.	nm. cinslik, cinsiyet, eşey; cinsiyet; cinsel organ.	[isim, biyoloji] 1) Cinsiyet 2) Cinsel ilişkide bulunma	(DFT : Cilt II, sf. 1032; KF: sf.)

⁷⁶ Bu kelime DFT’de “sécante” olarak geçmektedir.

⁷⁷ Bu kelime FBS’de “séquelles” olarak, yani çoğul haliyle geçmektedir.

			cins.			1398; FBS: sf. 629)
seksiyon	section	<i>s. fēm. faşl.</i> katÖ. mahalle. piyāde bölüğünüñ bir mısfı.	[i. ms] (hen) teḳātuÖ. muḳattaÖ. (as) takım, faşl, kısım. dāÖire, şuÖbe.	nf. kesme; mat. kesit; küçük bölüm; şube; şube; bölge, semt; ask. takım, müfreze.	[isim] Bölüm	(DFT : Cilt II, sf. 1005; KF: sf. 1389; FBS: sf. 622)
seksant	sextant	<i>s. m. sūdüs'üd-</i> dāöire.	[i. mz] (هر) zāviyeleri ve mesāfeyi ölçmek içün kullanılan bir ālet, seksan.	nm. mat. altmış derecelik yay; büyük açölçer; den. sekstan; gökb. altılık takımyıldızı.	[isim] Güneşin, yıldızların açısal yüksekliğini ölçmeye yarayan bir alet	(DFT : Cilt II, sf. 1032; KF: sf. 1398; FBS: sf. 629)
seksüel	sexuel	<i>adj. cinsi</i> temiz iden, mümeyyiz'ül- cins, cinsj.	[s] teḳkır ve teónise müteÖalli k. cinsj. tenāsülü.	adj. cinsel.	[sıfat] Cinsel	(DFT : Cilt II, sf. 1032; KF: sf. 1398; FBS: sf. 629)
sekte	sectaire	<i>s. com. ehl-i</i> fırḳa, rāfizi.	[i. mz] dini veya felsefi bir mezhebin āteşin sāliki.	n. adj. yobaz, dar kafalı.	[sıfat] 1) Başkalarının siyasi, dinî vb. düşüncelerin e, inançlarına karşı çıkan, katı ve hoşgörüsüz davranan (kimse) 2) Katı, hoşgörüsüz (düşünce, tutum)	(DFT : Cilt II, sf. 1005; KF: sf. 1388; FBS: sf. 622)
sektör	secteur	<i>s. m. cüzö-i</i> fāşıl.	[i. mz] (hen) ḳātıÖ-ı dāöire.	nm. geom. daire kesmesi; kesim, bölüm; eko. sektör; bölge; mec. alan; gökb. gözleme aleti.	[isim] 1) Bölüm, kol, dal, kesim 2) Aynı işi yapan topluluk	(DFT : Cilt II, sf. 1005; KF: sf. 1388;

					3) [bilişim] Manyetik tamburun, manyetik diskin veya bir disk paketinin üzerindeki, veri ortamının önceden belirlenmiş açılı yer değiştirmesi sırasında manyetik kafaların erişebildiği, bir iz veya bant parçası	FBS: sf. 622)
seküler	<i>séculaire</i>	<i>adj. com.</i> her yüz yılda bir olan, mütenāvib karnen ba'Öde karnin.	[s] Öaşrdan Öaşra yapılan şey. bir Öaşrılık, çok yaşlı.	<i>adj.</i> yüz yılda bir olan; yüzyıllardan beri süren; çok eski, yüzyıllık.	[sıfat] 1) Laik yaşama ait, dinden bağımsız olan 2) Yüzyıllık, yüzyılda bir olan	(DFT : Cilt II, sf. 1005; KF: sf. 1389; FBS: sf. 622)
sele (II)	<i>selle</i>	<i>s. f.</i> eyer, serc. Öamel.	[i. ms] eğer. at eğer. velospidde rākibiñ üstüne oturduğu küçük iskemle. ab-dest-hāne. defÖ-i tabiÖi. ishāl.	<i>nf.</i> eyer; (bisiklet/motosiklette) sele; ayakyolu, hela; heykelci sehpası.	[isim, spor] Bisikletin oturulacak yeri	(DFT : Cilt II, sf. 1009; KF: sf. 1391; FBS: sf. 623)
seman	<i>cément</i>	<i>s. m.</i> barut yapmak için ma'Öādin-i tuz ve kibrit ihtilātı.	[i. mz] dış paşı.	<i>nm.</i> dış minesı, seman; kim. kimi cisimlere yeni bir özellik vermek için içinde ısıtıldıkları toz.	[isim, anatomi] 1) Dış köklerini kaplayan sert madde 2) [fizik] Bir metalle temas durumunda ısıtılan ve yüksek sıcaklıkta ayrışarak	(DFT : Cilt I, sf. 223; KF: sf. 151; FBS: sf. 124)

					taşıdığı elementlerde n bir veya birçoğunu o metalin yüzeyine yayan madde	
sembol	<i>symbole</i>	s. m. işaret, <i>Öalâmet</i> , <i>şûret-i misâliye</i> , örnek, nümüne. kelimet'üş-şehâdet'üd-djñ.	[i. mz] nişân ve <i>Öalâmet-i mücessem e.</i> (ilâhiyât) <i>Öilm-i hâl.</i> (k) <i>işârât-i kimyeviye</i> . (mes) paramûnî üzerindeki yazı ve resm.	nm. simge, timsal; mat. sembol, simge.	[isim] Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaret, remiz, rumuz, timsal, simge	(DFT : Cilt II, sf. 1134; KF: sf. 1443; FBS: sf. 660)
seminer	<i>séminaire</i>	subst. masc. keşîş medresesi, ruhbân medresesi.	[i. mz] papas mektebi. o mektebiñ talebesi. o mektebde geçen müddet.	nm. seminer, toplu çalışma; öğrenci çalışma grubu; papaz okulu.	[isim] 1) Bir konu ile ilgili bilgi vermek ve bu bilgiler üzerinde tartışmak amacıyla birkaç yetkilinin yönetimi altında düzenlenen toplantı 2) Üniversiteler de öğretim elemanının yönetimi altında öğrencilerin yaptıkları araştırmaları a ilgili rapor hazırlama, tartışma biçiminde yürütülen grup çalışması	(DFT : Cilt II, sf. 1013; KF: sf. 1391; FBS: sf. 624)
sempati	<i>sympathie</i>	s. f. imtizâc-ı tabî'î. sirayet min cihet'ül- <i>Öalâka</i> . <i>Öalâka-i tabî'îye</i> ,	[i. ms] imtizâc, tabî'îat uygunluğu. muhâbbet ve tabî'î	nf. cana yakınlık, sevgi, kanı kaynama; duygudaşlık.	[isim] Bir insanın bir başkasına karşı doğal ve içgüdüsel	(DFT : Cilt II, sf. 1135; KF: sf.

		teḥabb-ı ṭabīʿī. meyl ü rağbet, inciẓāb. tevāfuḳ.	meyl. acıma, merḥamet itme. şefkat. (t) Ŗalāḳa, iştirāk.		olarak bir eğilim, sevgi ve yakınlık duyması, cana yakınlık, sıcakkanlılık	1443; FBS: sf. 660)
sempatik	<i>sympathique</i>	<i>adj. com.</i> mütehaddis bi'l-Ŗalāḳa.	[s] sevgili, cāzibeli. merḥamet ve şefkate lāyık. uyğun, mümezzec , (t) Ŗalāḳavī, iştirākī.	adj. cana yakın, sevimli, sempatik, kanı sıcak; içten, candan; hoş, güzel; anat. sempatik sistemle ilgili. ♂ nm. anat. sempatik sinir sistemi.	[sıfat] 1) Cana yakın, sıcakkanlı, sevimli 2) Çok hoş, hoşa giden	(DFT : Cilt II, sf. 1135; KF: sf. 1443; FBS: sf. 660)
septom	<i>sympôme</i>	<i>s. m.</i> hastelik Ŗalāmeti, Ŗārza. Ŗalāmet, işāret, emāre.	[i. mz] (t) aŖrāz, hastalığıñ Ŗalāmeti.	nm. hek. hastalık belirtisi, âraz; alâmet, işāret, belirti.	[isim, tıp] Bulgu	(DFT : Cilt II, sf. 1135; KF: sf. 1444; FBS: sf. 660)
senatör	<i>sénateur</i>	<i>s. m.</i> aŖyān-ı memleket dīvām aŖzāsı, ehl'üd- dīvān'ül- aŖyān. ḳazī Ŗasker.	[i. mz] meclis-i aŖyān aŖzāsı.	nm. senatör.	[isim] Senato üyesi	(DFT : Cilt II, sf. 1013; KF: sf. 1392; FBS: sf. 624)
sendik	<i>syndic</i>	<i>s. m.</i> vekīl, kaḥya, bir cemāŖatüñ vekīli, cemāŖat başı, naḳīb.	[i. mz] (تجا) sendik, iflās hâlinde alacaḳlılar ıñ naşb itdikleri vekīl.	nm. bir grubun çıkarlarını gözetmek için seçilen üye; belediye kurul üyesi.	[isim] Bir birliğin, ortaklığın veya alacaḳlılar grubunun haklarını korumakla görevli kimse	(DFT : Cilt II, sf. 1136; KF: sf. 1444; FBS: sf. 660)
sendika	<i>syndicat</i>	<i>s. m.</i> kaḥyalıḳ, vekīllik, neḳābet.	[i. mz] (تجا) sendiklik, sendiklik müddeti. (sosyalizm) sendiḳa, Ŗamele ittihādı.	nm. sendika; temsalcilik.	[isim] İşçilerin veya işverenlerin iş, kazanç, toplumsal ve kültürel konular bakımından çıkarlarını korumak ve	(DFT : Cilt II, sf. 1137; KF: sf. 1444; FBS: sf. 660)

					daha da geliştirmek için aralarında kurdukları birlik	
sendikal	<i>syndical</i>	<i>adj.</i> vekîlî, naķibî, neķābete müteʕallîķ.	[s] sendike ʕāʕid. sendike müteʕallîķ. (sosyalizm) sendikaya, ʕamele ittiḥādına müteʕallîķ.	<i>adj.</i> sendikayla ilgili.	[sıfat] Sendika ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 1136; KF: sf. 1444; FBS: sf. 660)
senfoni	<i>symphonie</i>	<i>s. f.</i> sāzlaruḡı bir biriyle uygunluęı, šāzlarūn bir birleriyle muvāfaķat-ı ašvātı, sāzlar āhengi, āhenk, tevāfuķ-ı naęamāt.	[i. ms] āhenk.	<i>nf.</i> müz. senfoni.	[isim, müzik] Orkestra için bestelenmiş, birkaç bölümden oluşan uzun müzik eseri	(DFT : Cilt II, sf. 1135; KF: sf. 1443; FBS: sf. 660)
sentaks	<i>syntaxe</i>	<i>s. f.</i> terkîb-i kelām, naḡv, en-naḡv. ʕilm-i naḡv, ḡāʕide-i naḡviyye. naḡv kitābı, kitāb'ün-naḡv.	[i. ms] ʕilm-i naḡv, ʕilm-i meʕānî, kelāmıḡı rabtı uşulî.	<i>nf.</i> dilb. sentaks, sözdizimi, tümcebilim.	[isim, dil bilgisi] Söz dizimi	(DFT : Cilt II, sf. 1137; KF: sf. 1445; FBS: sf. 661)
sentetik	<i>synthétique</i>	<i>adj. com.</i> teʕlîfî, terkîbî.	[s] terkîbî, teʕlîfî, terkîb ve teʕlîfe müteʕallîķ.	<i>adj.</i> birleşimle ilgili; sentetik, suni, yapay.	[sıfat] Yapay yolla elde edilen, bileşimli	(DFT : Cilt II, sf. 1138; KF: sf. 1445; FBS: sf. 661)
sentez	<i>synthèse</i>	<i>s. f.</i> šanʕat-ı teʕlîf-i meʕānî, teʕlîf, uşul-i teʕlîf. bir birine ulařdırma, ilsāķ. terkîb-i devā, terkîb.	[i. ms] terkîb, teʕlîf. tahlîlîḡı muķābili.	<i>nf.</i> sentez, birleşim.	[isim, kimya] 1) Element veya başka maddeleri bir araya getirerek yapay olarak bileşik cisimler	(DFT : Cilt II, sf. 1137; KF: sf. 1445; FBS: sf. 661)

					oluşturma, bireşim 2) [felsefe] Yalından karmaşık olana, külliden cüziye, zorunludan olasıya, ilkedden onun uygulanması na, genel yasadan bireysel duruma, nedenden etkiye, öncülden varılan sonuca giden düşünme biçimi, bireşim	
senyör	<i>seigneur</i>	<i>s. m.</i> ağa, efendi, beg, seyyid, şāhib. emîr, ağa, dāver. rabb. rabb'ül-Öibād.	[i. mz] dere beği, emîr, beg, ağa. mālîk-āne şāhibi.	nm. tımar sahibi, derebeyi, senyör; soylu kimse; sahip, hâkim; beyefendi, bey.	[isim, tarih] 1) Orta Çağda Avrupa'da toprağı olan derebeyi 2) Fransa'da bir soyluluk unvanı	(DFT : Cilt II, sf. 1007; KF: sf. 1390; FBS: sf. 622)
septik	<i>sceptique</i>	<i>adj. et s. com.</i> ehl'üş-şekk.	[i-s] reybj. bedāhet derecesinde şābit olmayan her şeyden şübhe iden adam.	adj. n. fel. kuşkucu, şüphecî; kuşkulu.	[sıfat, felsefe] Kuşkucu	(DFT : Cilt II, sf. 995; KF: sf. 1384; FBS: sf. 618)
septisizm	<i>scepticisme</i>	<i>s. m.</i> mezheb-i ehl-i şükük.	[i. mz] reybiyyün mezhebi.	nm. fel. şüphecilik, kuşkuculuk; şüphe, kuşku.	[isim, felsefe] Kuşkuculuk	(DFT : Cilt II, sf. 995; KF: sf. 1384; FBS: sf. 618)
ser (II)	<i>serre</i>	<i>s. f.</i> germ-hāne, mevsim-i şitāda eşcār ü	[i. ms] sıkma, tażyık.	nf. sera, limonluk; pençe, yırtıcı kuş	[isim] Limonluk	(DFT : Cilt II, sf.

		nebātātı şaklayacak yer. pençe, kuş pençesi, çınak, mihleb. kavrayışı zorlu, çağır pençeli. şıkma, taŕşır.	yırtıcı kuşuñ pençesi. câmekânlı kış bağ- çesi.	pençesi.		1026; KF: sf. 1396; FBS: sf. 627)
serenat	sérénade	s. f. gice çalğusu, soğakda sâz ü âhenk ile şenlik.	[i. ms] birine Ŗarz-ı hürmet içün gice vañtı soğakda ve penceresi altında icrâ olunan âhenk.	nf. serenat; kon. bağırışma, gürültü.	[isim, müzık] 1) Sesli olarak söylenen veya müzik aracılığıyla çalınan serbest biçimli müzık parçası 2) Geceleyin, açık havada sevgi duyulan biri için bir müzık aracıyla verilen küçük konser	(DFT : Cilt II, sf. 1022; KF: sf. 1395; FBS: sf. 626)
serf	serf	adj. kul, köle, esir.	[s] şâhib-i mülküñ esiri Ŗâdd olunan çiftci, esir hidmet- kâr.	n. toprağa bağlı köle. ∅ adj. kölelerle ilgili.	[isim] Derebeylik toplum düzeninde toprakla birlikte alınp satılan köle	(DFT : Cilt II, sf. 1023; KF: sf. 1395; FBS: sf. 626)
seri (I)	série	s. f. silsile, şaff. silsilet'ül- mekâdir.	[i. ms] sıra, şaff, dizi, takım, sınıf, bölük. (r) silsile.	nf. seri, dizi; takım; sp. kategori, sınıf, takım.	[isim] 1) Herhangi bir bakımdan bir bütün oluşturan şeylerin tümü, dizi 2) Bir fabrika veya atölyenin uzun bir süre aynı iş üzerinde çalıştığı üretim tipi	(DFT : Cilt II, sf. 1023; KF: sf. 1395; FBS: sf. 627)

serpanti n	<i>serpentin</i>	<i>s. f.</i> yeşil şomağı, yılan taşı, hâcer'ül- hâyye. dâ'îm oynayan at dili.	[i. mz] (k) ünbûbe-i müberraide, inbiğ borusu. şerit gibi dar, uzun şarılı renkli kâğıd ki atıldığı zamân açılır, serpantin.	adj. yılan gibi, yılansı. □ nm. renkli ince kâğıt yumağı; (imbikte) sarmal boru.	[isim] 1) Eğlencelerde kullanmak için kendi üzerine sarılarak hazırlanan, savrulduğu da çözülen, renkli kâğıttan yapılmış ince ve uzun şerit 2) [teknik] Kalorifer tesisatında bükülmüş borularla yapılmış ısıtıcı 3) [mineraloji] Yılan taşı	(DFT : Cilt II, sf. 1025; KF: sf. 1396; FBS: sf. 627)
sertifika	<i>certificat</i>	<i>s. m.</i> i'ölân kâğıdı, şehâdet-nâme senedi.	[i. mz] şehâdet- nâme.	nm. belge, sertifika; diploma; rapor; mec. güvence, teminat.	[isim] 1) Öğrenim belgesi 2) Kişinin bilgi gerektiren herhangi bir konuda niteliğini gösteren belge	(DFT : Cilt I, sf. 229; KF: sf. 154; FBS: sf. 126)
sertifikas yon	<i>certificati on</i>	<i>s. f.</i> şühâte dâ'îr kefâlet, tahkik.	[i. ms] taşdik. te'omînât.	nf. yazılı teminat, tasdik etme, doğrulama.	[isim] Tasdik etme, tasdik	(DFT : Cilt I, sf. 229; KF: sf. 154; FBS: sf. 126)
serum	<i>sérum</i>	<i>s. m.</i> mâ'îyetlü mâdde, mâdde-i mâ'îyye, maşl.	[i. mz] (t) maşl, serum.	nm. hek. serum.	[isim, tıp] 1) Pıhtılaşma sonunda kandan ayrılan sıvı bölüm 2) Mikroplu bir hastalığa veya zehirli bir maddeye karşı	(DFT : Cilt II, sf. 1027; KF: sf. 1397; FBS: sf. 628)

					aşılannmış bir hayvanın özellikle atın kanından elde edilen sıvı madde 3) Hücre yenilenmesi ni hızlandıran, deriyi besleyen, su kaybını, cildin solunumunu ve doğal savunmasını kuvvetlendir en sıvı	
servis	<i>service</i>	<i>s. m. hidmet vulg. hizmet. işe yararlık. himmet, hidmet, iÖānet. hidmet-kārılık, hidmet-kārī, hidmet, veśāfet. šalāt ü Öibādet.</i>	[i. mz] hidmet. iyilik. hidmetcili k, hidmet-kārılık. iş, vażife. istiĥdām, istiÖmāl. sofrā takımları. Öibādet. (as) hidmet-i Öaskeriye.	nm hizmet; yardım; görev; hizmetçilik, uşaklık; takım; askerlik; görevlilik, görevli olma; bahşış; görevliler; hizmet, çalışma; çalıştırma; servis, hizmet şekli; büro, daire, servis; hizmet, servis; sofraya çıkan yemek sayısı; sp. servis, top atma; dinsel ayın.	[isim] 1) Sofrada hizmet etmekle görevli kimsenin yaptığı iş ve bu işin yapılma biçimi, sofrā hizmeti 2) Yemekte gerekli olan tabak, çatal, bıçak, kaşık, peçete vb. şeylerin tümü 3) Bir yönetimde, bir kurum veya kuruluştā, bütünüñ bir parçasını oluşturan iş, hizmet; bu işin yapıldığı yer 4) Burada görevli kimselerin tümü 5) Herhangi bir kuruluşun ulaşım işlerinde kullanılan	(DFT : Cilt II, sf. 1028; KF: sf. 1397; FBS: sf. 628)

					taşıma aracı 6) Otomobil, beyaz eşya vb. ürünlerin bakım ve onarım larını n yapıldığı yer 7) [spor] Voleybol, masa tenisi, tenis vb. oyunlarda oyuna başlama vuruşu	
sezon	saison	s. f. faşl. vakt, mevsim.	[i. ms] faşl, mevsim. fuşûl-i erbaÖadan her biri.	nf. mevsim; dönem, sezon; çağ; (kaplıca vb'de) geçirilen süre.	[isim] 1) Mevsim 2) Belirli bir süre 3) Genellikle sporda belli bir etkinlik süresi	(DFT : Cilt II, sf. 973; KF: sf. 1373; FBS: sf. 611)
sfenks	sphinx	s. m. ensenni meymün, ebu'l-hülî, ebu'l-hül. bir nevÖ-i kelebek.	[i. mz] ebu'l-hül, hurâfata Öâôid bir canavar. (mec) esrârlı adam. mâhir, hâlli müşkil mesâôil ihdâş iden şahş. (حیو) bir nevÖ-i gice kelebeği, pervâne.	nm. sfenks, insan başlı aslan vücutlu yaratık; hayb. tavuskelebeği.	[isim, eskimiş] 1) Yunan mitolojisind e, geçen yolculara birtakım bilmeceler sorarak bilemeyenler i yuttuğuna inanılan efsanevi yaratık 2) Mısır'da eski Mısırlılar çağından kalma kadın başlı, aslan vücutlu heykel	(DFT : Cilt II, sf. 1088; KF: sf. 1421; FBS: sf. 644)
sifilis	syphilis	s. f. frenk Öilleti, Öillet-i frenği.	[i. mz] (t) frenği Öilleti.	nf. hek. sifilis, frenği.	[isim, tıp] Frenği	(DFT : Cilt II, sf. 1138; KF: sf. 1445; FBS: sf. 661)

sifon	siphon	<i>s. m.</i> ucu eğri lüle, oluq, qasbat-ı aqfā.	[i. mz] ğazlı şulara mahşūs emzikli şişe, sifon. bir qabdan diğeri qaba bir māyiŌi boşaltmaq için kullanılan boru. şuyı, bir māniŌi atlatmaq için istiŌmāl olunan ālet. qoşunuñ yuqarı çıkmasını menŌ itmek üzere āb-dest-hāne quburların a tatbiq olunan şu ile dolu eğri boru. [bah] qasırğa, tulumba. [k] memaşş.	nm. sifon.	[isim] 1) Bir sıvıyı bir kaptan başka bir kaba aktarmaya yarayan, değışik uzunlukta iki kolu olan bükülmüş boru 2) Şose, demir yolu vb. yapıların altından bir akarsuyu geçirmek için yapılan boru biçiminde kanal 3) Pis su tesisatındaki kokuların yapıya yayılmasını önleyen araç 4) Hızla fışkırtılan su yardımıyla pis su ile dışkıları atık su tesisatına akıtan düzenek	(DFT : Cilt II, sf. 1042; KF: sf. 1403; FBS: sf. 632)
sigar	cigare	<i>s. m.</i> şığār.	[i. mz] yaprak sigāre. puro.	nm. yaprak sigarası, puro.	[isim] Puro	(DFT : Cilt I, sf. 269; KF: sf. 174; FBS: sf. 140)
sikatif	siccatif	<i>adj.</i> qurudıcı, müceffif.	[s] müceffif, qurudıcı.	<i>adj.</i> hek. (yara) kurutucu. □ nm. kurutucu madde.	[sıfat, kimya] 1) Yükseltgene rek polimerleşmeye uygun olan 2) [isim] Özellikle maden birleşiklerin	(DFT : Cilt II, sf. 1033; KF: sf. 1399; FBS: sf. 630)

					den oluşan, katalitik özellikler taşıyan ve çabuk kurumasını sağlamak amacıyla boya, vernik ve yağlı boyalara az miktarda katılan madde	
silaj	silage ⁷⁸	s. m. geminiñ gider iken açduğı yol, memhar-ı sefine.	[i. mz] (bah) geminiñ yürir iken şuda bırağıdığı iz. müddet-i muayyen ede bir geminiñ katı itdiğı mesäfe. (mad) kömür mağdeni tamarı.	nm. dümen suyu, gemi izi.	[isim] Taze bitkilerin kıyılmış biçiminin bir siloda sıkıştırılarak korumaya ve saklamaya alınması yöntemi	(DFT : Cilt II, sf. 1037; KF: sf. 1401; FBS: sf. 631)
silindir	cylindre	s. m. üstüvâne, oklağı, berc. ıaltebän, yuvalağ taşı.	[i. mz] üstüvâne. silindir. merdâne.	nm. silindir.	[isim, matematik] 1) Alt ve üst tabanları birbirine eşit dairelerden oluşan bir nesnenin eksenini dikey olarak kesen, birbirine paralel iki yüzeyin sınırladığı cisim, üstüvane 2) [teknik] Metalleri inceltme, kumaşları parlatma, kâğıt üzerine baskı yapma vb. işler için	(DFT : Cilt I, sf. 413; KF: sf. 256; FBS: sf. 188)

⁷⁸ Bu kelime her üç sözlükte de “sillage” olarak geçmektedir.

					sanayide kullanılan merdane 3) [teknik] Motorlu taşıtların motorunda pistonu güçlü bir itiş sağlamak için gaz karışımının yandığı veya patladığı yer 4) Yol yapımında toprağı sıkıştırarak düzleştirmek için kullanılan genellikle motorlu araç	
silindirlik	<i>cylindrique</i>	<i>adj. com.</i> yuvalak, değirmi uzun, selmeciyy'üş-şekl.	[s] üstuvānı.	adj. silindir biçiminde.	[sıfat] Silindirle ilgili, silindir biçiminde	(DFT : Cilt I, sf. 413; KF: sf. 256; FBS: sf. 188)
silo	<i>silo</i>	<i>s. m.</i> matmüre.	[i. mz] taht'üz-zemīn izbeler ki orada ĥubūbāt ve sebze muĥāfaẓa olunur.	nm. silo.	[isim] Tahıl vb. ürünlerin korunduğı, saklandığı veya depolandığı, genellikle silindir biçiminde ambar	(DFT : Cilt II, sf. 1038; KF: sf. 1401; FBS: sf. 631)
simetri	<i>symétrie</i>	<i>s. fém.</i> endāze, tenāsüb, hendām. ĥüsn-i tertīb, ĥüsn-i niẓām.	[i. ms] tevāzün, tenāsüb. (r) tenāẓur.	nf. simetri, bakışım; uyum.	[isim] 1) Bakışım 2) [matematik] Bakışım	(DFT : Cilt II, sf. 1134; KF: sf. 1443; FBS: sf. 660)
simetrik	<i>symétrique</i>	<i>adj. com.</i> uygun, mütenāsib.	[s] muvāzenel i, mütenāsib.	adj. simetrik, bakışımlı; uyumlu.	[sıfat, matematik] Bakışımlı	(DFT : Cilt II, sf. 1135;

			(r) mütenâzır.			KF: sf. 1443; FBS: sf. 660)
simultan e	simultané	<i>adject.</i> bir vağtde olan, vağtlu.	[i. ms] Öayn-ı vağtde vâkıÖ olan. birlikde hâsıl olmuş.	adj. aynı zamanda olan.	[sıfat] Aynı anda olan	(DFT : Cilt II, sf. 1040; KF: sf. 1402; FBS: sf. 632)
simülasy on	simulatio n	<i>s. fëm.</i> gösteriş, şüret- i muÖāmele, muvāzaÖa.	[i. ms] taşnıÖ itme. temāruz itme.	nf. numara yapma, yalandan yapma, taslama, öykünme; huk. danışık.	[isim] Benzetim	(DFT : Cilt II, sf. 1040; KF: sf. 1402; FBS: sf. 632)
sinonim	synonyme	<i>adj. com.</i> maÖnāsı bir, müterādif'ül- maÖnā, müşterik'ül- ma'ni, hem- maÖnā, yek- maÖnā. lafz-ı müterādif.	[i-s] müterādif, bir maÖnāya olan.	adj. nm. dilb. eşanlamlı (sözcük).	[sıfat, dil bilgisi] Eş anlamlı	(DFT : Cilt II, sf. 1137; KF: sf. 1445; FBS: sf. 661)
sinüs	sinus	<i>s. m.</i> ceyb. kışe. sāk'un- niyāt. mutāviy'ül- ağşıye.	[i. mz] [hen] ceyb. (teş) vücūduñ her hangi bir ğayr-ı muntažam çukurluğı.	nm. anat. sinüs; mat. sinüs.	[isim, anatomi] 1) Organların veya dokuların arasında bulunan boşluklar 2) [matematik] Trigonometr ik bir çember üzerine taşınmış bir yayın ucunun ve bu yaya karşılık olan merkez açısının	(DFT : Cilt II, sf. 1042; KF: sf. 1403; FBS: sf. 632)

					ordinatı	
sinyal	signal	<i>s. m.</i> nişān, işāret.	[i. mz] işāret. nişāne, Ŗalāmet.	nm. işāret; sinyal; alamet, belirti; (taşıt geçişinde) trafik ışığı.	[isim] 1) Bir Şey bildirmek için verilen işāret 2) Telefonda, hat bağlantısının olduğunu, numaraları çevirmeye başlanabilediğini haber veren ses, çevir sesi	(DFT : Cilt II, sf. 1035; KF: sf. 1400; FBS: sf. 630)
siren (I)	sirène	<i>s. f.</i> şu melekese.	[i. ms] (ف) taźyik idilen buhār veyā havānıñ tiz bir řadā çıkardığı ālet, vapur dūdüėi. [mec] dil-bāz, mekkār kadın.	nf. siren, canavar dūdüėü; (mitolojide) denizkızı; fiz. ses titreşim sayısını belirten ālet; mec. ekici kadın.	[isim] İtfaiye, cankurtaran ve polis araçlarında bulunan, tiz ses çıkaran uyarıcı ālet, canavar dūdüėü	(DFT : Cilt II, sf. 1042; KF: sf. 1403; FBS: sf. 632)
sirk	cirque	<i>s. m.</i> meydān, řořu meydāmı, miźmār.	[i. mz] at can-bāz-hānesi. dāōirevi meydān.	nm. sirk; dūzensiz yer; coė. buz yalaėı.	[isim] Eğitilmiş hayvanların ve cambazların gōsteri yaptıkları genellikle kapalı yer	(DFT : Cilt I, sf. 273; KF: sf. 178; FBS: sf. 141)
sirkülasyon	circulation	<i>s. f.</i> devr, dōniř. hāreket, cevelān.	[i. ms] deverān. dolaşma. āmed ü şod. tedāvül, intişār.	nf. dolaşım , dōnme; yayılma; trafik, gidişgeliş; sürüm, alışveriş.	[isim] Dolanım, dolaniş, tedavül	(DFT : Cilt I, sf. 272; KF: sf. 177; FBS: sf. 141)
sirküler	circulaire	<i>s. f.</i> yerden yere gezdirecek Ŗumūma hitāb kāėıd.	[s] dāōirevi. [i. ms] taŖmim, taħrīrāt-ı Ŗumūmiye.	adj. yuvarlak, çembersel; çıkış noktasına dōnen. □ nf. sirküler, genelge.	[isim] 1) Genelge 2) Yazılı ağrı, duyuru	(DFT : Cilt I, sf. 272; KF: sf. 177;

						FBS: sf. 141)
sistem	<i>systeme</i>	<i>s. m.</i> uşul, uşul-i mezheb. uşul, kıyâs. cümle, manzûme.	[i. mz] uşul, tertib. tarîk, mezheb, kâ'ide. (hey) manzûme.	nm. sistem, dizge; yol, yöntem.	[isim] 1) Düzen 2) Bir sonuç elde etmeye yarayan yöntemler düzeni 3) Yol, yöntem 4) Bir aracı oluşturan düzen, düzenek, tertibat 5) Model, tip 6) [felsefe] Dizge	(DFT : Cilt II, sf. 1138; KF: sf. 1445; FBS: sf. 661)
sistemati k	<i>systematiq ue</i>	<i>adj. com.</i> tertiblü, uşul-i mürettebe üzre olan, tertibi, kıyâsî. hayâllü, hayâlî, fikr-i bâtıla mebnî.	[s] muntazam bir uşul ve tertib dâ'ir. bir kâ'ide-i mahşûsa tabî'.	adj. sistemli, dizgesel, sistemle ilgili; yöntemli, sistemli, dizgeli, düzenli; kasıtlı; bağnaz. ∅ nf. sistemleştirme bilimi, dizgebilim.	[sıfat] Sistemli	(DFT : Cilt II, sf. 1138; KF: sf. 1445; FBS: sf. 661)
sit	<i>site</i>	<i>s. m.</i> mevki', mevki'-i neẓâret, vaz'. neẓâret, vaz'.	[i. ms] mevzi', mevki', vaz'iyet. manzara.	nm. kır görünümü, güzel görünüm, manzara; sit alanı, koruma alanı; eski kent, kale içindeki kent; biliş. site.	[isim] Tarih öncesinden günümüze kadar değişik çağların ve uygarlıkların kültür değerlerini temsil eden eser veya kalıntı	(DFT : Cilt II, sf. 1043; KF: sf. 1404; FBS: sf. 633)
site	<i>cité</i>	<i>s. f.</i> şehir, belde, medîne.	[i. ms] belde. şehir. ir şehriñ eñ eski merkez kısmı. ehl- i belde.	nf. şehir, kent; semt, mahalle; kent'in eski bölümü; (eski Yunan'da) şehir devleti.	[isim] 1) Genellikle belli meslek adamları için yapılmış veya belli amaçlarla kurulmuş konutlar topluluğu, iş merkezi 2) [eskimiş] Şehir	(DFT : Cilt I, sf. 274; KF: sf. 178; FBS: sf. 142)

					3) Kentlerde, belirli bir merkezden yönetilen, genellikle güvenliği sağlanmış toplu yerleşim merkezi 4) [tarih] İlk Çağda kendi yasalarıyla yönetilen bir veya birkaç kentten oluşan devlet 5) [bilgi] Kişi veya kuruluşların Genel Ağ'da oluşturduğu değişik konulardaki bilgilendirici sayfalar	
sivil	civil	<i>adj.</i> beledi, mülki, ehâli-ı memlekete dâir. hûkûk-ı Ŗibâda müteŖallik. edebli, çelebi, mükrim.	[s] mülki, medeni. (mec) nâzik. terbiyeli.	<i>adj.</i> yurttaşlarla ilgili, medeni; yurttaşlar arası; sivil; medeni; nazik, terbiyeli; hukukla ilgili. ∅ n. sivil. ∅ nm. hukuk mahkemesi.	[sıfat] 1) Askeri olmayan 2) Asker sınıfından olmayan (kimse) 3) Özel bir biçimde olmayan, üniforma olmayan (giysi) 4) Üniforma veya özel giysi giymemiş olan (kimse) 5) [isim] Sivil polis 6) [argo] Çıplak, çırcıplak	(DFT : Cilt I, sf. 275; KF: sf. 179; FBS: sf. 142)
siyatik	sciatique	<i>adject. com.</i> Ŗırk'un-nisâo, vecaŖ-ı Ŗırk, vecaŖ-ı Ŗırk'un-nisâo, bud tamarı ağrısı.	[s] (t) vecaŖ-ı verki, Ŗırk'un-nisâ, siyatik.	<i>adj.</i> hek. kalçayla ilgili, siyatikle ilgili. ∅ nf. kalça ağrısı, siyatik.	[isim, tıp] Kalça sinirlerinde oluşan ağrılı hastalık	(DFT : Cilt II, sf. 995; KF: sf. 1385;

						FBS: sf. 619)
skandal	scandale	<i>s. m.</i> günāha düşecek şeyÖ, mevkiÖ-i zelle, rīb, rībe. fitneye bāÖiş nesne. fenā Öibret. sebep-i Öayb ü Öār-ı Öažimī, mūcib-i rūsvā-yı Öažim. nefret, teneffür-i qalb.	[i. mz] sükūt ve maÖsiyet vāsitası. fenā mišālīñ hāsıl itdiği nefret. rezālet. rūsvāyılığ.	nm. skandal, utanılacak şey; rezalet, kepezelik; günah işleme, yanılma; baştan çıkarma, kötü örnek olma.	[isim] Büyük yankı uyandıran, utanç verici veya küçük düşürücü olay	(DFT : Cilt II, sf. 993; KF: sf. 1383; FBS: sf. 618)
skolastik	scolastique	<i>adj. com.</i> mektebi, qāÖide-i medāriseye muvāfiq. <i>s. fēm.</i> qāÖide-i medāriseye muvāfiq Öilm-i ilāhi.	[s] mekteb uşūli tahşī. qurūn-ı vüştī mektepleri ne mūteÖalli q olan. safsatalı, qurūn-ı vüştī felsefesi cinsinden.	adj. ortaçağ okullarıyla ilgili, skolastik; okulla ilgili. □ nf. skolastik felsefe. □ nm. skolastikçi filozof skolastikçi dinbilimci.	[isim, felsefe] 1) İnanç ve bilgiyi kiliseyle, özellikle Aristoteles'in bilimsel sistemini uyumlu bir biçimde birleştirmeye çalışan Orta Çağ felsefesi 2) [sıfat] Bu felsefe ile ilgili olan 3) [sıfat, mecaz] Orta Çağ yöntemlerinin uygun, eski	(DFT : Cilt II, sf. 997; KF: sf. 1385; FBS: sf. 620)
sofist	sophiste	<i>s. m.</i> mağlatalı söz yapan, mūcid-i muğālatāt, sufistī.	[i. mz] safsatacı. muğālatacı . mahlūt.	n. (eski Yunan'da) filozof, hatip; safsatacı, bilgici.	[isim, felsefe] 1) Sofizmden yana olan kimse, düşünce vb 2) [sıfat] Safsatacı, yanıltıcı	(DFT : Cilt II, sf. 1058; KF: sf. 1410; FBS: sf. 637)
sofistik	sophistique	<i>adj. com.</i> mağlatalı, muğallat.	[s] safsatalı, muğālatalı .	adj. safsatalı, yanıltıcı; safsata yapan. □ nf. (eski Yunan'da) safsata sanatı, hitabet sanatı.	[sıfat] 1) Sofistlere özgü 2) Safsatalı, yanıltmalı	(DFT : Cilt II, sf. 1059; KF: sf. 1410; FBS: sf. 637)

						sf. 637)
sofistike	<i>sophistiqué</i>	v. a. mağlatalu söz söylemek. iÖmāl-i muğalatāt itmek. hîle katmak, tağşış itmek.	[f. l] safsata ve muğalata yapmak. (f. m) tahlîl itmek. karışdırma k. sāhte yapmak.	vt. yabancı madde katmak, hile katmak; safsata yapmak. □ vi. aşırı özenle yapılmak, çok gelişmek.	[sıfat] 1) Aşırı ölçüde yapmacıklı davranan (kimse) 2) Aşırı karmaşık olan (durum)	(DFT : Cilt II, sf. 1059; KF: sf. 1410; FBS: sf. 637)
sofizim	<i>sophisme</i>	s. m. mağlatalu söz, kıyās-ı bātıl, muğalata, mağlata.	[i. mz] safsata, muğalata.	nm. fel. safsata, bilgicilik.	[isim, felsefe] Bilgicilik	(DFT : Cilt II, sf. 1058; KF: sf. 1410; FBS: sf. 637)
solfej	<i>solfege</i>	s. masc. uşul-i Ŗilm-i mūsīķiyi mutaẓammın kitāb, elhān u nağamāt mecmūŖası.	[i. mz] nota mecmūŖası.	nm. müz. solfej, nota kitabı; notayla okuma.	[isim, müzik] 1) Müzik ezgilerinin nota adları ile ses ve süre değerlerine uygun bir biçimde söylenmesi 2) Notaları değerlerine göre seslendirme yi amaçlayan müzik çalışması	(DFT : Cilt II, sf. 1050; KF: sf. 1407; FBS: sf. 635)
solüsyon	<i>solution</i>	s. f. hāl. Ŗākıbet, netice. edā, ödeme. erime, teẓvīb, zevebān.	[i. ms] (k) inhılāl, erime, hāl olma. mahlūl. bir müşkil işin hāl ü tesviyesi. hūlāsa, netice. Ŗılmı bir mesŖeleni Ŗı cevābı.	nf. kim. eriyik; mat. çözüm; mec. çözüm yolu.	[isim, kimya] Özellikle lastikleri yapıştırmak a kullanılan koyu, yapışkan madde	(DFT : Cilt II, sf. 1053; KF: sf. 1408; FBS: sf. 636)
somnam bulizm	<i>somnambulisme</i>	s. masc. gice uyur iken gezen kimesnenün	[i. mz] seyr fi'l-menām.	nm. ruhb. uyurgezerlik.	[isim] Uyurgezerlik	(DFT : Cilt II, sf. 1055;

		hālī.				KF: sf. 1409; FBS: sf. 637)
somon	saumon	s. m. salmon balığı. kurşun ya kılay kālibi, külçe.	[i. mz] yayın balığı. kurşun kılay külçesi.	nm. hayb. sombalı, somon balığı; maden külçesi. □ adj. inv somon rengi.	[isim, hayvan bilimi] Som (III)	(DFT : Cilt II, sf. 987; KF: sf. 1380; FBS: sf. 616)
somya	sommier	s. m. yük bār- giri. at kılı minderi, at kılyla tolmuş minder.	[i. mz] yük beygiri. şilte, somye, yaylı şilte. (تجا) taḥşīlāt yekūn defteri.	nm. (karyolada) madeni telden yatak altı, somya; mim. üzengitaşı; tic. büyük kayıt defteri, defteri kebir.	[isim] Şilteyi taşımaya ve ona esneklik vermeye yarayan, yaylı kerevet	(DFT : Cilt II, sf. 1055; KF: sf. 1409; FBS: sf. 637)
sondaj	sondage	s. m. isḫandil atma_bırakma, isḫandilūn atılması, ilḳā- yı beled.	[i. mz] sonde itme. şuyuñ Öumḳunı ölçme.	nm. sondaj, sondalama; hek. sonda yerleştirme; mec. zemin yoklama, nabız yoklama.	[isim] 1) Sonda ile yoklama, sondalama 2) [mecaz] Bir durum, bir düşünce ile ilgili olarak yapılan yoklama, araştırma	(DFT : Cilt II, sf. 1056; KF: sf. 1409; FBS: sf. 637)
sone	sonnet	s. m. ḡazel.	[i. mz] (müz) on dört mısraÖl ḡazel. sonne.	nm. ed. iki dörtlük iki üçlükten oluşan şiir türü, sone.	[isim, edebiyat] İki dōrtlü ve iki üçlūden oluşan, on dört dizeli bir Batı şiir türü	(DFT : Cilt II, sf. 1058; KF: sf. 1410; FBS: sf. 637)
soneri	sonnerie	s. f. çağlar şadāsı. bir kilisānuñ bi'l- cümle çağları.	[i. ms] birkaç çaññ birden çalması. bir sāÖatiñ çalma tertibātı. (as) bir tabur veyā	nf. çınlama sesi; zil düzeni; zil; boru ses.	[isim] Çağırma zili	(DFT : Cilt II, sf. 1058; KF: sf. 1410; FBS: sf. 637)

			alayın oñünde giden borazanlar ın çaldıkları havā. (صش) birkaç av borusunun birden çalınması (فز) elektrik çingırağı.			
sorti	sortie	<i>s. fēm.</i> çıkış, çıkma, taşraya çıkma, hurūc. kaladan hurūc, yürüş. mahrec.	[i. ms] çıkış. mahrec, çıkılan yer. (as) mahşūr olanların muḥāṣara idenlere karşı hücümü. hurūc hareketi. (mec) şiddetli tekdır.	nf. çıkış, çıkma; çıkış zamanı; çıkış yeri; çıkıp dolaşma; tiy. sahnedeki çıkış; satışa çıkarma, piyasaya çıkarma; piyasaya çıkma; sızıntı, sızma; (mal) dışarı çıkarma, ihraç.	[isim, teknik] 1) Elektrik tesisatında lamba veya fiş konacak kolların her biri 2) Çıkış 3) [sıfat, argo] Kolaylık gösteren, hoşa giden (nesne, kimse, yer)	(DFT : Cilt II, sf. 1061; KF: sf. 1411; FBS: sf. 638)
sos	sauce	<i>s. f.</i> terbiye, taām terbiyesi, salsa.	[i. ms] şalça, yemek terbiyesi. (mec) ferō, mürāfaat	nf. salça; sos, yemek suyu; (resim) karakalem; sağanak, yağmur; yaldız.	[isim] Bazı yemeklerin üzerine dökülen, domates, baharat vb. şeylerle yapılan karışım	(DFT : Cilt II, sf. 986; KF: sf. 1379; FBS: sf. 616)
sosis	saucisse	<i>s. f.</i> ufağ sucuk, sucuk, bumbār <i>vulg.</i> munbār.	[i. ms] domuz sucuğı.	nf. sosis; ask. sabit balon; kon. enayi, avanak.	[isim] Kıyılmış, baharat katılmış etle, tütsüleme, pişirme vb. işlemlerden sonra yapılan bir tür sucuk	(DFT : Cilt II, sf. 986; KF: sf. 1379; FBS: sf. 616)
sosyal	social	<i>adject.</i> cemāat-i nāsa mahşūs, ictimāa müteallik.	[s] cemāiyyet -i beşeriyye mütealli k. (تج) bir	adj. sosyal, toplumsal, toplumla ilgili; kamusal; ticaret ortaklığıyla ilgili, şirketle ilgili.	[sıfat] Toplumla ilgili, toplumsal, içtimai	(DFT : Cilt II, sf. 1044; KF: sf.)

			şirkete Øāōid.			1405; FBS: sf. 634)
sosyete	société	s. f. ictimāØ, cemāØat, temeddün. muØāşeret, ülfet. tāōife, zümre, güruh. eśnāf. meclis, cemØiyyet, bezm. aħbāb cemØiyyeti. arkadaş, yoldaş, aħbāb, muşāhib, nedim. yoldaşlık, refiklik, mürāfaķat.	[i. ms] cemØiyet, birlikde yaşayan insān ve ħayvānları ñ mecmūØı. şirket. cemØiyet- i ehıbbā, dostluk, münāsebet .	nf. topluluk; toplum; demek; ortaklık; (toplumda) yüksek tabaka, sosyete; dostluk, arkadaşlık; şirket, ortaklık; arkadaş topluluğu, dostlar, aħbaplar.	[isim] 1) Bir topluluktaki gelir düzeyi yüksek ve kendilerine özgü yaşama biçimleri olan topluluk 2) [eskimiş] Topluluk, toplum, cemiyet	(DFT : Cilt II, sf. 1044; KF: sf. 1405; FBS: sf. 634)
sote	sauté	v. act. şıçramak şıçra mak, pertāv itmek, veşb, veşbān itmek, tufür itmek. atlamak. patlamak. hora tepmek, oynamak, raķş itmek. bıraķmak, terk itmek, istār itmek.	[f. l] şıçramak, atlamak. atılub yaķalamak . iştiØāl ile ber-havā olmak.	vi. atlamak; zıplamak, şıçramak; havaya uçmak; patlamak; (sigorta) atmak; kopmak; atılıp yapışmak, sarılmak; iflas etmek. ∅ vt. tavada kızartmak; aşmak; atlamak, unutup geçmek.	[isim] Küçük küçük doğranmış et, ciğer, böbrek vb. şeyler yağda hafifçe kavrulduktan sonra su, domates, biber vb. katılarak yapılan yemek	(DFT : Cilt II, sf. 988; KF: sf. 1381; FBS: sf. 616)
sömestir	semestre	s. m. altı aylık, altı ay, yarı yıllık, mısı-ı sene.&adj. com. altı ay sürer, yarı yıl sürer.	[i. mz] altı aylık müddet. altı ayda bir virilen maØāş. bir Øaskere virilen altı aylık meōzüniye t.	nm. sömestr, altı aylık süre, yarıyıl; altı aylık gelir; altı aylık taksit; ask. altı aylık izin.	[isim, eğitim bilimi] Yarıyıl	(DFT : Cilt II, sf. 1012; KF: sf. 1391; FBS: sf. 624)
sör (I)	soeur	s. fēm. kız karındaş, kız kardaş, uht, hem-şire, hāher.	[i. ms] kız kardaş, hem-şire. rāhibe.	nf. kız kardeş, bacı; rahibe.	[isim] 1) Katolik mezhebinde kendini dine adayan ve manastırda yaşayan kadın 2) Katolik mezhebinde dinle ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 1045; KF: sf. 1405; FBS: sf. 634)

					bir yükümlülük almayan ancak din uğruna hemşirelik, hasta bakıcılık vb. işlerde çalışan kadın	
söve (II)	<i>seuil</i>	<i>s. m.</i> eşik, kapı eşiği, Öatebe.	[i. mz] eşik. (mec) başlangıç.	nm. kapı eşiği; mec. ilk adım, başlangıç.	[isim, mimarlık] Pencere ve kapı kenarlarında ki süs kalıpları	(DFT : Cilt II, sf. 1030; KF: sf. 1398; FBS: sf. 628)
spazm	<i>spasme</i>	<i>s. m.</i> siñir çekilmesi, teşennüc, ihtilâc.	[i. mz] (t) ispazmoz, teşennüc.	nm. hek. spazm, kasılma, kasınç.	[isim, tıp] Özellikle kalp ve diz kaslarının elde olmadan kasılması	(DFT : Cilt II, sf. 1085; KF: sf. 1419; FBS: sf. 643)
spekülasyon	<i>spéculatio n</i>	<i>subst. f.</i> mutâlaÖa, teómmül. tedbir. naẓar, Öilm.	[i. ms] naẓariyât, Öameliyât sız Öilm. (تج) muÖâmele cilik, ihtikâr.	nf. borsa oyunu, vurgunculuk; fel. teori, spekülasyon, kurgu, tasavvur; soyut düşünce.	[isim, ticaret] 1) Vurgunculu k 2) Konuyu saptırarak boş konuşma 3) [felsefe] Kurgu	(DFT : Cilt II, sf. 1087; KF: sf. 1421; FBS: sf. 644)
spekülatif	<i>spéculatif</i>	<i>adj.</i> mutâlaÖa ile uğraşan, müctehid fi'l-mutâlaÖa, müteóemmil. naẓarî.	[s] Öilmî, naẓarî. (i. mz) (تج) şarf-ı ihtikârla meşgûl olan.	adj. borsa oyunuyla ilgili, vurgunculukla ilgili; fel. teoriye dayanan, spekülatif, kurgusal.	[sıfat, felsefe] 1) Kurgusal 2) [isim, ticaret] İleride doğabilecek fiyat dalgalanmal arından yararlanarak gelir sağlama	(DFT : Cilt II, sf. 1087; KF: sf. 1420; FBS: sf. 644)
spekülatör	<i>spéculateur</i>	<i>s. m.</i> tedbirler kuran, mütedebbir'ül-	[i] (تج) muÖâmele ci.	n. borsa oyuncusu; vurguncu.	[sıfat, ticaret] Vurguncu	(DFT : Cilt II, sf.

		umūr-u mīriye, mütedebbir'ül- umūr'ut- ticāret. gök ahvālını gözedici, raşşād, rāşid. ecrām-ı felekiyenin müteraşşadı.	muhtekir.			1086; KF: sf. 1420; FBS: sf. 644)
sperm	<i>sperme</i>	<i>s. m.</i> erlik suyı, tuhm suyı, meni, nutfe.	[i. mz] (teş) meni, nutfe.	nm. sperm, meni, atmik.	[isim, fizyoloji] Meni	(DFT : Cilt II, sf. 1087; KF: sf. 1421; FBS: sf. 644)
spesifik	<i>spécifique</i>	<i>s. m.</i> devā-yı mahşūs, devā- yı hāşş, tedbir- i şāyib. & <i>adj.</i> <i>com.</i> mahşūs, muhtaşş, hāşş.	[s] huşūşı, hāşş. nev'Öj.	adj. bir türe özel, özü; kendine özü, kendine has. □ nm özel ilaç.	[sıfat] Bir türün, bir olayın karakteristik yönünü veren	(DFT : Cilt II, sf. 1086; KF: sf. 1420; FBS: sf. 644)
spesiyal	<i>spécial</i>	<i>adj.</i> hāşş, mahşūs.	[s] mahşūs, hāşş. hūşūşı.	adj. özel, özellikli; özelliği olan, olağanüstü; seçkin; tuhaf, acayip.	[sıfat] Özel, belli bir özelliği olan	(DFT : Cilt II, sf. 1085; KF: sf. 1419; FBS: sf. 644)
spesiyalite	<i>spécialité</i>	<i>s. f.</i> huşūşıyye, huşūs. havāle, havāle-i mahşūsa. tahşış.	[i. ms] huşūşıyet, ihtisās. mütehaşşıs olan adam. (eczā) edviye-i müstaḥzıra .	nf. ihtisas, uzmanlık; özellik; uzmanlık alanı; hazır ilaç; ustalık.	[isim] Özelliği olma, değerli veya az bulunma	(DFT : Cilt II, sf. 1085; KF: sf. 1420; FBS: sf. 644)
spiral	<i>spiral</i>	<i>adject.</i> değirmi, burma şeklinde, halezüniy'üş- şekl, mültiff.	[s] halezüni.	adj. helezoni, sarmal. □ nm. (saatte) zemberek.	[sıfat] 1) Sarmal biçiminde olan 2) [isim] Döl yatağı içine konan,	(DFT : Cilt II, sf. 1089; KF: sf. 1422;

					gebeliği önleyici sarmal biçiminde araç	FBS: sf. 645)
spiritüel	<i>spiritual</i>	<i>adj.</i> rûhânî, rûhî. zekiyy, zekiyy'üz- zihn, kiyâset şâhibi, açık göz, zeyrek. ma'nevîyy, rûhâniyy. zû'l- kinâye, mecâzî.	[s] rûhânî, ma'nevî, dîni. Ôâkııl, Ôâkııl-âne. ma'ônâlî, nükteli. Ôâkı ve zekâ'oi gösteren [i. mz] ma'nevî ve rûhânî kuvvet.	adj. ruhsal, tinsel; manevi; nükteli; nükteci. ∅ nm. ruhsal iktidar.	[sıfat] Tinsel	(DFT : Cilt II, sf. 1089; KF: sf. 1422; FBS: sf. 645)
spontane	<i>spontané</i>	<i>adj.</i> gönüllü, kendiliğinden yapılan _kopan , ihtiyârî, murâdî. kendiliğinden olan, şâdır bi- nefsihî, vâkı'û bi-nefsihî.	[s] ihtiyârî. kendiliğinden, bi- nefsihî.	adj. kendiliğinden olan, kendiliğinden; içten gelen, doğal; içten davranan, samimi, açık yürekli.	[sıfat] 1) Anında yapılan 2) [zarf] Kendiliğinde n	(DFT : Cilt II, sf. 1090; KF: sf. 1423; FBS: sf. 645)
stabil	<i>stable</i>	<i>adj. com.</i> tayanur, tayanıklı, metîn, muhkem, müstahkem, pây-dâr. bir qarârda turur, dâ'ôim, şâbit, bâkı, dâ'ôimiy'ül- beqâ, dâ'ôimiy'ül- qarâr, müstakırr, pây-dâr.	[s] tayanıklı, metîn, şâbit, devâmlı. mütevâzin.	adj. oynamayan, değişmeyen; oturmuş, yerleşmiş, istikrarlı; sağlam, dayanıklı; dengeli; sürekli.	[sıfat] 1) Dayanıklı, sağlam 2) Dengeli 3) Düz 4) [mecaz] Kararlı, değişmez	(DFT : Cilt II, sf. 1091; KF: sf. 1424; FBS: sf. 646)
stalaktit	<i>stalactite</i>	<i>s. f.</i> mağarada şu sızındısından olan bir nev'û- i hacet.	[i. mz] istalaklit. mağaralar da kirecli şularını sızmaların dan ve damlaların dan hâsıl olan taşlar.	nf. yerb. sarkıt.	[isim, mineraloji] Sarkıt	(DFT : Cilt II, sf. 1092; KF: sf. 1424; FBS: sf. 646)
statik	<i>statique</i>	<i>s. f.</i> müvâzenet'ül- ecsâm Öilmi,	[s] tevâzun-ı kuvvâya	adj. fiz. kuvvetler dengesiyle ilgili; durgun, sabit;	[isim, fizik] 1) Duruk 2) [mecaz]	(DFT : Cilt II, sf.

		Öilm-i muvāzenet'ül-eccrām, Öilm-i mu'ādelet'ül-eccrām.	Öāóid. [i. ms] makinede tevāzun-ı kuvvāyı teómın iden kısım.	değişmez. □ nf. statik, dinginlikbilim, duruk bilgisi.	Gelişme, ilerleme göstermeyen	1093; KF: sf. 1425; FBS: sf. 647)
statü	statut	s. f. nizām, kânün.	[i. mz] her hangi bir cem'iyet ve şirketin nizām-nāmesi. italya kânün-ı esāsisi kânün, ta'limāt, evāmır.	nm. statü; mevzuat; durum.	[isim] 1) Bir kimsenin, bir kurum veya bir toplum içindeki durumu 2) Kadro bakımından bağlı olduğu durum, pozisyon 3) Tüzük 4) Heykel	(DFT : Cilt II, sf. 1093; KF: sf. 1425; FBS: sf. 647)
statüko	statu quo	adv. umūruñ süret-i hāli üzere. umūruñ şimdiki süreti, ahvāl-i hāliye, umūr-ı hāliye.	[i. mz] hāl-i hāzır. vaz'iyet-i sâbıkā (ve hāzıra).	nm. statüko, mevcut durum.	[isim] Yürürlükte bulunan antlaşmalara göre olması gereken veya süregelen durum	(DFT : Cilt II, sf. 1093; KF: sf. 1425; FBS: sf. 647)
stenograf	sténographe	s. m. hatt-ı muhtaşar ile yazıcı, kâtib bi'lhutūt'ül-muhtaşara.	[i] istenografi bilen adam.	n. steno yazan kimse.	[isim] Steno	(DFT : Cilt II, sf. 1094; KF: sf. 1425; FBS: sf. 647)
stenograf i	sténographie	s. f. hatt-ı muhtaşara ile yazmanın fenni, Öilm-i kitābet bi-hutūt'ul-muhtaşara.	[i. ms] istenografi . işārāt-ı mahşūsa ile bir şeyói kısaca yazmakda n. Öibāret olan usūl.	nf. stenografi.	[isim] Steno	(DFT : Cilt II, sf. 1094; KF: sf. 1425; FBS: sf. 647)
step	steppe	s. f. büyük ova, deşt, şāhra-i vāsi.	[i. mz] cenūbı rusye ve sibiryanın geniş ovalarına	nf. bozkır.	[isim, coğrafya] Bozkır	(DFT : Cilt II, sf. 1094; KF: sf. 647)

			virilen ism.			1426; FBS: sf. 647)
steril	<i>stérile</i>	<i>adj. com.</i> yemiş getürmeyen, mahsul virmeyez, meyvesiz, ğayr-ı müşmir. hâşısız. bereketiz, kalîl'ün-nemâ. kısır, <i>Öağım</i> , çocuk toğurmaz <i>Öavret</i> .	[s] evlād ve şemere yetiştirme k kâbiliyetin den mahrûm. mahsul virmez. (mec) elinden iş çıkarmaz işci. neticesiz.	adj. steril; kısır, dölsüz; verimsiz; faydasız, boş; gereksiz.	[sıfat] 1) Verimsiz, kısır 2) [tup] Her çeşit mikroptan arınmış, sterilize	(DFT : Cilt II, sf. 1094; KF: sf. 1426; FBS: sf. 647)
stil	<i>style</i>	<i>s. m.</i> demir kalemi, mirkam. başitanuñ iğnesi, mîl, mîl'ül başitâ. vech, tarz, inşâ, nesağ-ı kalem, ıstılâh, sebk, kelâm. hîsâb, târih hîsâbı, hîsâb-ı taqvîm, târih.	[i. mz] zemân-ı kadîmde üstüne balmumu sürüli levhalarla yazmak içün kullanılan ucı sivri demir mil. tarz-ı ifâde. üslûb-ı beyân. inşâ, kitâbet. usûl, tarz, nesk. [neb] ibre.	nm. üslup, biçem; tarz, stil; bitk. iğne; sp. stil; (güneş saatinde) gölgesiyle vakti gösteren mil; tek. (kayıt aletlerinde) iğne; (eski çağda mumlu tablet üstüne yazı yazmada kullanılan) iğne.	[isim, edebiyat] 1) Üslup 2) Tarz	(DFT : Cilt II, sf. 1099; KF: sf. 1429; FBS: sf. 649)
stor	<i>store</i>	<i>s. m.</i> perde, mağarelü perde, sitr, sedel.	[i. mz] yayla inüb kalkın perde, istor.	nm. katlanıp açılan yaylı perde, stor.	[isim] Ağaç, kumaş vb.nden yapılmış bir kanal içinde hareket ederek açılıp kapanan perde	(DFT : Cilt II, sf. 1097; KF: sf. 1428; FBS: sf. 648)
stratej	<i>stratège</i> ⁷⁹	<i>s. m.</i> kadîmî yunāniyānuñ ser- <i>Öaskeri</i> .	[i. mz] [as] büyük kumandan (eskidir).	nm. (eski Yunan'da) ordu komutanı; savaş sanatı uzmanı, strateji uzmanı.	[isim] Strateji uygulayan kimse veya uzman	(DFT : Cilt II, sf. 1098; KF: sf.)

⁷⁹ Bu kelime, DFT'de "Stratège, ou Stratège" olarak geçmektedir.

						1428; FBS: sf. 649)
strateji	stratégie	s. f. fenn-i muhârebe, Öilm-i hârekât-ı Öilmiyye.	[i. ms] sevk'ül-ceyş.	nf. savaş sanatı, ordu yönetme sanatı, strateji.	[isim] 1) İzlem 2) Bir ulusun veya uluslar topluluğunun, barış ve savaşta benimsenen politikalara destek vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askerî güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı, sevkülceyş	(DFT : Cilt II, sf. 1097; KF: sf. 1428; FBS: sf. 649)
stratejik	stratégique	fenn-i muhârebeye dâoir_müteÖal liğ, hârekât u tedâbir-ı Öaskeriyye müteÖallik.	[s] (as) sevk'ül-ceyşe Öâöid,sevk'ül-ceyşi.	adj. savaş sanatıyla ilgili, askeri, stratejik.	[sıfat] 1) Strateji ile ilgili 2) Politik, ekonomik, psikolojik ve askerî açıdan önemli olan	(DFT : Cilt II, sf. 1097; KF: sf. 1428; FBS: sf. 649)
strüktür	structure	s. f. yapı, yapu, yapu şüreti, heyóet, binâ, heyóet-i binâ, vazÖ-ı inşâ. terkîb, terkîb-i beden-i insan, gövdenün kuruluşu. nižâm.	[i. ms] yapı ve bināmın tarz-ı inşâsı. benpe. tertîb, nižâm. (mec) şüret, şekl.	nf. yapı; kuruluş biçimi.	[isim] Yapı	(DFT : Cilt II, sf. 1098; KF: sf. 1429; FBS: sf. 649)
suare	soirée	s. f. yatsu vaqti, Öişâ, vaqt'ul-Öişâ, kabl'ul-Öişâ. ahşam cem'iiyeti, eğlence meclisi.	[i. ms] ortalığın kararması ndan yatılan zamâna kadar olan vaqt. eğlenmek için	nf. ortalık karardıktan yatıncaya kadar geçen süre, gece oturma zamanı; gece eğlencesi; sin. tiy. gece gösterisi.	[isim] 1) Gece gösterimi 2) Akşam yemeğinden sonra yapılan eğlence, toplantı	(DFT : Cilt II, sf. 1047; KF: sf. 1406; FBS: sf. 635)

			ağşamdan şofıra olan içtimāÖ-ı eħibbā.			
subasma n	soubasse ment	<i>s. m.</i> eteklik, sedil, ayak. kâÖide, diblik.	[i. mz] bir binānıñ alt kısmı. dumanı ocağa sevķ itmek için bir şömineniñ kemerini altına konulan bir nevÖ-i raf, ocaķ siperi. karyola etekliği.	nm. (bina/heykel vb'de) üst temel, oturtma duvarı, yapı eteği, kaide; karyola eteği.	[isim, mimarlık] Sağlam bir taban oluşturmak için temel ile birlikte belli bir yükseklilēe ulaşmış yapının oturduğu bölüm	(DFT : Cilt II, sf. 1063; KF: sf. 1411; FBS: sf. 638)
subjektif	subjectif	<i>adj.</i> ibtidāÖi, yehiśś'ul- fāÖil.	[s] enfüśi, zihni, hayālî. (i. mz) enfüśi olan şeyÖ.	adj. nm. kişiyē göre değişen, kişisel, öznēl.	[sıfat] Öznēl, objektif karşıtı	(DFT : Cilt II, sf. 1101; KF: sf. 1430; FBS: sf. 650)
sufle	souffler	<i>s. m.</i> körük. sille, şamar, tabanca, latme.	[i. mz] körük. araba körüği. bir kumāşa Öarzanı konulan yama. tokat, sille. (mec) taħķir, terzil.	nm. körük; şamar, tokat, sille.	[isim, tiyatro] 1) Sahnedeki oyunculara, izleyicilere duyurmadan unutulmuş bir sözü veya cümleyi hatırlatma 2) Un, şeker, yumurta vb. maddelerin muħallebi kıvamına gelinceye kadar çırpılıp pişirilmesiyl e yapılan bir tür tatlı	(DFT : Cilt II, sf. 1065; KF: sf. 1412; FBS: sf. 639)
süflöz	souffleuse ⁸⁰	<i>s.</i> gizli ses ile söz aındurıcı,	[i] uflayub şışiren.	n. (camcılıkta) üfleleyici, üfleme	[isim] Oyunculara,	(DFT : Cilt

⁸⁰ Bu kelime, DFT'de "suffleur, se" şeklinde geçmektedir.

		muhtır'ul- kelām muḥāmiseten. üfürici, neffāh. hār hār soluyan, behīr. bir nevØ-i doñuz balığı.	zorla nefes alan. tiyatroda oyuncılara rollerini gizlice söyleyen. körük çeken.	işçisi; tiy. suflör.	rollerinde unuttukları sözleri izleyicilere duyurmadan söyleyip hatırlatan kadın	II, sf. 1066; KF: sf. 1413; FBS: sf. 639)
sup	soupe	<i>s. f.</i> şorba, <i>vulg.</i> çorba. tırıd, tirit.	[i. ms] çorba. (زرا) ḥayvanları semirtmek içün virilen ıslağ yem.	nf. çorba; tirit; kon. karavana, asker yemeği; patlayıcı madde; yemek.	[isim] Çikolata ile yapılan bir çeşit tatlı, supangle	(DFT : Cilt II, sf. 1073; KF: sf. 1414; FBS: sf. 640)
supap	soupape	<i>s. f.</i> tulumbanın tapası_tıkaçı_ kapağı, kapaç. havzuñ tapası.	[i. ms] supap.	nf. supap.	[isim, teknik] 1) Bir yay yardımıyla gergin tutulan ve yatağın düzlemine dik olarak yaptığı gidip gelme hareketiyle bir akışkanın geçişini ayarlamaya yarayan kapak, açval 2) [fizik] Bir devreye yerleştirildiğ inde belirli şartlar altında, akımın yalnız bir yönde geçmesini sağlayan ve böylece dalgalı akımları doğrultmaya yarayan sistem	(DFT : Cilt II, sf. 1073; KF: sf. 1414; FBS: sf. 640)
suples	souplesse	<i>s. fém.</i> çapüklük, hafiflik, eyilüb bükülmeğe çapüklük,	[i. ms] yumuşaklı k. eğilüb bükülebil me. (mec)	nf. esneklik, bükülgenlik; yumuşaklık; çeviklik; uysallık, her şeye uyma	[isim, spor] 1) Güreşte hasmın sırtını yere getirmek	(DFT : Cilt II, sf. 1075; KF:

		hiffet-i beden, sür'at'ül- in'itâf. yavaşlık, yavaş hüyluluk, mülâyet-i tab'Ö, sühûlet'ül- in'itâf.	itâ'at, in'kiyâd.	yeteneği.	için kendi üzerinden aşınılarak yapılan bir atma hareketi 2) Esneklik	sf. 1415; FBS: sf. 640)
sut	soude	s. f. kıya, kâli, eşnâm. kıya tuzu, mil'h'ül-kâli.	[i. ms] kıya. (k) şoda.	nf. kim. soda, sodyum karbonat; bitk. söküotu.	[isim, kimya] Eskiden bazı bitkilerden, bugün sodyum klorürden elde edilen sodyum karbonatın ticaretteki adı	(DFT : Cilt II, sf. 1064; KF: sf. 1412; FBS: sf. 639)
sübvance	subvenir' den⁸¹	v. n. yardım itmek, yardım yetiştirmek, imdâde gelmek, i'ânânet etmek.	[f. l] imdâdına yetişmek, yardım itmek. kâfi olmak.	(ihtiyaç vb.) karşılama, sağlamak; yardım etmek, yardımda bulunmak.	[isim] "Para yardımı yapmak, desteklemek " anlamlarında ki sübvance etmek birleşik fîlinde geçer	(DFT : Cilt II, sf. 1107; KF: sf. 1432; FBS: sf. 651)
sübvansi yon	subventio n	subst. fêm. akçe imdâdiyesi, i'ânânet-i mâliye.	[i. ms] mahsûsât. tahşîsât. yardım için virilen şey.	nf. para yardımı, yardım.	[isim, ekonomi] Destekleme	(DFT : Cilt II, sf. 1107; KF: sf. 1432; FBS: sf. 651)
süit	suite	s. f. etbâ'Ö, hâşem, kapu halkı. hadem ü hâşem. külliyyetlü etbâ'Ö u hâşem. giriden gelanler, ardı sıra gelenler, pes âyende- gân,	[i. ms] tevâbi'Ö. hadem ü hâşem. mâ ba'Öd, alt tarafı. dizi, sıra, silisile. netice, şofî. Öakıbet.	nf. maiyet; sonradan olacaklar; (yazının) devamı; arkadan gelenler; sonuç; düzen, sıra; tutarlık; seyir, gelişme; sıra, dizi; müz. suit; lüks otel dairesi.	[isim, müzik] 1) Aynı tonda yazılmış şarkı biçimindeki dans müziği 2) Otellerde değişik amaçlar için	(DFT : Cilt II, sf. 1113; KF: sf. 1434; FBS: sf. 653)

⁸¹ Bu kelime, sözlüklerde "subvenir" olarak taranmıştır.

		mu ^Ö ākibin. şoñra gelan, şoñrası, ātīde gelan, mā ba ^Ö d, žeyl, tetimme. silisile, teselsül, telāñuñ. dizi, şıra, silk. rabt, rābīta. netīce, Öākıbet. tertıb üzre, müretteben. Öākabinde, Öākabince.			kullanılmak üzere donatılmış ve birden çok odaya sahip olan özel bölüm	
süje	sujeť	s. re ^Ö āyā, ra ^Ö iyyet. şahs, kimesne. sebeb, vesīle. mādde, şuded, mebhāş. mevzū ^Ö un leh, mevñufun Öaleyh. mesnedün ileyh. ādem, kimesne, żāt.&adj. tābi ^Ö , hükmi altında, zır-i hükümünde, mañküm. tābi ^Ö . kulluñda, tañt- ı mañkūmiyetde . mükellef.	[i. mz] vesīle, sebeb. mādde. meded, mebniyün Öaleyh. şahs. żāt. (nañv) mübtedā ^Ö , mesnedün ileyh, fa ^Ö il, nā ^Ö ib-i fa ^Ö il. [s] tābi ^Ö , mañküm. müsta ^Ö id. mübtelā. giriñtār. dūñār, düşkün. (i) teb ^Ö ā.	adj. bağılı; tabi, yükümlü. ∞ n. uyruk.	[isim] 1) Konu 2) [dil bilgisi] Özne	(DFT : Cilt II, sf. 1115; KF: sf. 1434; FBS: sf. 653)
sükse	succès	s. masc. netīce. ĥüsni netīce, netīce-i ñayriyye. muñārenetü bi't-tevfıñ.	[i. mz] muvañfañi yet. tevfiñ.	nm. iyi sonuç, başarı; zafer; başarılı yapıt.	[isim] 1) Başarı 2) Gösteriş, ilgi çekecek durum	(DFT : Cilt II, sf. 1108; KF: sf. 1432; FBS: sf. 651)
sülfat	sulfate	s. m. tütıyā, zāc.	[s] (k) kibriñtīñi, kibriñtīñi ñavıñ.	nm. kim. sülfat.	[isim, kimya] Sülfürik asidin tuzu veya esterı	(DFT : Cilt II, sf. 1116; KF: sf. 1435; FBS: sf.)

						653)
süper	super	<i>v. n.</i> kapanmak, tıkanmak, münsedd.	[f. m] (bah) geminiñ alındığı şuyı tulumba ile boşaltmak. (f. l) kapanmak, tıkanmak.	nm. süper benzin. □ adj. kon. üstün.&vt. içmek, emmek, içine çekmek. □ vi den. tıkanmak.	[sıfat] 1) Nitelik, nicelik ve derece bakımından üstün olan 2) Belli bir normun üstünde olan	(DFT : Cilt II, sf. 1116; KF: sf. 1435; FBS: sf. 654)
sürpriz	surprise	<i>s. f.</i> añsızın çıka gelme, müfaceoe. başkın, don başkını. şaşma, hayret. galat. hîle, hıyânet.	[i. ms] ansızın žuhûr iden şey. başkın. taŖaccüb, hayret. açılınca içinden resm çıkan oyuncağ kutusu.	nf. baskın; beklenmedik olay; şaşkınlık; beklenmedik şey, sürpriz.	[isim] Beklenmeye n ve insanı şaşırtarak sevindiren veya üzen olay, beklenmedik durum	(DFT : Cilt II, sf. 1129; KF: sf. 1440; FBS: sf. 658)
sürşarj	surcharge	<i>s. fém.</i> yük artığı, artığ yük, Ŗilâve-i haml, fažla-i haml, Ŗilâve-i bâr.	[i. ms] bir büyük üzerine konulan yük.	nf. aşırı yükleme, fazla yükleme; fazlalık, fazla yük; fazla yük alma; bolluk, aşırılık; silinen yazının üstüne yazılan yazı; (posta pulu değerini değiştirmek için basılan) damga, sürşarj.	[isim] Bir sayının, kelimenin yerine geçmek için üzerine başka bir sayı veya kelime basma işi	(DFT : Cilt II, sf. 1123; KF: sf. 1438; FBS: sf. 656)
sürveyan	surveillan t	<i>adject et s.</i> gözcü, gözedici, nâzır, nigeh- bân.	[i. ms] gözcü. nâzır, bekçi. muhâfız.	n. gözetmen; gözetici.	[isim] Gözetmen, gözetici	(DFT : Cilt II, sf. 1130; KF: sf. 1441; FBS: sf. 658)
süspansiyon	suspension	<i>s. f.</i> alıkonma, taŖattul, teŖhîr, taŖvîk. menŖ-i muvaqqat, Ŗazl-i muvaqqat.	[i. ms] asma, şarkıtma. asılı şey. asma lamba ve sâoire. taŖlîk, taŖtîl, teŖhîr.	nf. ara verme, durdurma; kim. asılı; asılma; askıya alma, erteleme; avize; bir süre görevden alma, el çekirme; oto. yaylanma düzeni, süspansiyon.	[isim, fizik] 1) Asılı 2) Bir otomobil şasisinin yayla sağlanmış esnekliği	(DFT : Cilt II, sf. 1133; KF: sf. 1442; FBS: sf. 659)

şampiyon	<i>champion</i>	s. m. savaşçı, güreşçi, pehlivân. yardımcı, hıfz idici, hâmi.	[i. mz] mübâriz. güreşçi. şampiyon. muhârib. müdâfi.	n. şampiyon, yarış birincisi; yarışçı; dava için dövüşen kişi; mec. savunucu.	[isim] Ulusal ve uluslararası bir yarışmada ilk dereceyi alan, birinci olan kimse veya takım, bôke	(DFT : Cilt I, sf. 235; KF: sf. 157; FBS: sf. 128)
şan (II)	<i>chant</i>	s. m. ırlayış, ır, ezgi, ğınâ, nağme, lahn. horos sesi. horos ötecek zemânı. ezân.	[i. mz] âhenk. nağme. teğanni. türkû. kuşların ötmesi.	nm. dar yüz.&nm. ezgi; şarkı, türkû; beste; destan bölümü.	[isim, müzik] İnsan gırtlğından makamla çıkan ve perde ayrımlarıyla çeşitli duyular uyandıran ses dizisi	(DFT : Cilt I, sf. 238; KF: sf. 158; FBS: sf. 129)
şandel	<i>chandelle</i>	s. f. mum, yağ mumu.&s. f. bakşam-ı aşfar.	[i. ms] mum.	nf. mum; sümük.	[isim] Futbolda topu karşı takımın kalecisinin üzerinden aşirtma	(DFT : Cilt I, sf. 236; KF: sf. 157; FBS: sf. 129)
şanjan	<i>changeant</i>	adj. ber-karâr değil, bî karâr, mütelevvin, dürlü dürlü dönici.	[s] mütelevvin. mütehavvin.	adj. değişken, değişen; yanardöner; kararsız.	[sıfat] Yanardöner	(DFT : Cilt I, sf. 237; KF: sf. 157; FBS: sf. 129)
şans	<i>chance</i>	s. f. baht hâli, kısmet, tâli. zor oyunu.	[i. ms] kader. tâli. baht. kısmet. şans. tesâdüf. (cem) ihtimâlât.	nf. şans, talih; rastlantı, tesadüf.	[isim] Rastlantıları düzenlediğince ve insanlara iyi veya kötü durumlar hazırladığına inanılan doğüstü güç, kut, baht, talih, felek	(DFT : Cilt I, sf. 235; KF: sf. 157; FBS: sf. 128)
şanson	<i>chanson</i>	s. râhib-i kânûni.	[i. ms] türkû. şarkı.	nf. şarkı, türkû; mec. boş söz, masal.	[isim, edebiyat] 1) Kıta adı	(DFT : Cilt I, sf.

			terāne. (mec) heʒeyān, terihāt, şaçma sözler.		verilen ve şarkı gibi söylenen mısra dizisi 2) Şarkı 3) Melodi	238; KF: sf. 157; FBS: sf. 129)
şansonet	<i>chansonne</i>	s. f. türkücük, şarkı.	[i. ms] küçük türkü.	nf. kısa şarkı/türkü.	[isim, müzik] Küçük şanson, kısa türkü	(DFT : Cilt I, sf. 238; KF: sf. 157; FBS: sf. 129)
şansölye	<i>chancelier</i>	s. m. kañçeliyār. dīvān efendisi.	[i. mz] baş vekīl. mühr-dār. kañçılar.	nm. kañçılar; (Fransa krallık döneminde) Adalet hakamı; mühürdar; (Almanya ve Avusturya'da) başbakan, şansölye.	[isim] Almanya ve Avusturya'da hükümet başkanı	(DFT : Cilt I, sf. 236; KF: sf. 157; FBS: sf. 129)
şantiye	<i>chantier</i>	s. m. odun meydānı, kerāste meydānı, odun yeri. odun yığını. kızağ. kerāste kār- hanesi. fuçu kerevidi.	[i. mz] kerāste ve mahrūkātı ñ kondığı mahall. açık anbar, (bah) gemi kızağı. inşāōāt-ı bahriye dest-gāhı. (mi) inşāōāt- gāh.	nm. depo; şantiye; gemi kızağı; tersane; (şarap deposunda) fıçı kereveti; mec. karman çorman yer.	[isim] 1) Yapı gereçlerinin yığılıp saklandığı veya işlendiği yer 2) İnşa durumundaki ev, fabrika, baraj vb. her tür türlü yapı 3) Gemi tezgāhı	(DFT : Cilt I, sf. 239; KF: sf. 158; FBS: sf. 129)
şantör	<i>chanteur</i>	s. hān-ende, ırlayıcı, türkū okuyıcı.	[i] muğanni, muğanniy e.	n. şarkıcı; ötücü kuş.	[isim, müzik] Erkek şarkıcı	(DFT : Cilt I, sf. 238; KF: sf. 158; FBS: sf. 129)
şanzıman	<i>changement</i>	s. m. değış, değıştiriş, değışme, teğayyūr, tebeddül, tebeddülāt.	[i. mz] değışme. tehavvül. (fel) tebeddül. tabdıl.	nm. değıştirme; değışme, değışim; değışiklik.	[isim] Motorlu taşıtlarda hız değıştirmek için, motorun yükünü	(DFT : Cilt I, sf. 237; KF: sf. 157;

					azaltarak arabanın hareket etmesini sağlayan dişliler topluluğu, vites kutusu	FBS: sf. 129)
şapel	chapelle	s. f. küçük kilise. mescid. mihrab.	[i. ms] küçük kilise.	nf. küçük kilise; kilise mihrabı; kilise korusu; fırın kubbesi; mec. hep bir arada bulunan kişiler.	[isim] 1) Kilisecik 2) Büyük kiliselerin içinde bir azizin adına ayrılmış küçük ibadet yeri	(DFT : Cilt I, sf. 240; KF: sf. 158; FBS: sf. 130)
şarbon	charbon	s. m. kömür, ağac kömürü. hıyarcık, cümre, humre. buğday çürüklüğü.	[i. mz] kömür. (زر) ve (t) şarbon hastalığı. humre.	nm. kömür; hek. şarbon.	[isim, tıp] Çeşitli hayvanlarda, özellikle koyun ve sığırlarda görülen, deri veya mukoza yoluyla insana bulaşan, bulaştığı yerde kara bir çıban yapan tehlikeli hastalık, karakabarcık, karayanık, yanıkara	(DFT : Cilt I, sf. 241; KF: sf. 159; FBS: sf. 130)
şarj	charge	s. f. yük, bār, haml. masraf yükü, müonet. virgü, teklif. mansıb, pāye. meómürriyyet. yürüş, haml. top, tüfenk fişegi. şadmet-i şafeyn. töhmet. Óalāmeti. mübāşağa.	[i. ms] yük. haml. ağırlık. meómürriyyet. et. vazife. atım. masraf. virgü. sipariş, havāle. müttehem Óaleyhind e şahid veyā delil. (as) hücum. imlā, doldırma.	nf. yük; zahmet; yükümlülük; görev; memuriyet, resmi görev; silahlı saldırı; vergi; silaha doldurulan madde; silah doldurma; suç delili; saldırı borusu; karikatür resim; şarj, elektrik yükleme; gülünç abartma.	[isim, fizik] Yükleme	(DFT : Cilt I, sf. 241; KF: sf. 159; FBS: sf. 130)

şarjör	chargeur	<i>s. m.</i> yükledici. bir gemi hamûlesiniñ şâhibi.	[i. mz] yükledici. hamûle şâhibi. tüfenk ve tabance şarjörü.	nm. yükleyici; şarj cihazı; (silahta) şarjör.	[isim] Otomatik silahlarda, belli sayıda mermi taşıyan ve bu mermileri namluya arka arkaya sürmeye yarayan mekanizma	(DFT : Cilt I, sf. 243; KF: sf. 160; FBS: sf. 131)
şarküteri	charcuterie	<i>s. f.</i> lahm-ı hınzır ticâreti.	[i. ms] domuz kaşşâb dükkânı. domuz kaşşâblığı.	nf. domuz kasaplığı; domuz kasabı; domuz etinden yiyecekler; şarküteri.	[isim] Peynir, zeytin, salam, sucuk vb. yiyecek maddelerini n satıldığı dükkân veya büyük alışveriş merkezinin bir bölümü	(DFT : Cilt I, sf. 241; KF: sf. 159; FBS: sf. 130)
şarlatan	charlatan	<i>s. m.</i> hâkimlik lâfını iden. lâf- zen, aynacı.	[i. mz] şarlatan. (mec) câhil hekim. yalancı.	nm. şarlatan, sahtekâr; üfürükçü; kocakarı ilacı satan kimse.	[isim] 1) Kendi bilgi ve niteliklerini veya mallarını överek karşısındaki ni kandıran, dolandıran kimse 2) Bilir geçinen kimse	(DFT : Cilt I, sf. 244; KF: sf. 160; FBS: sf. 131)
şart (II)	charte	<i>s. f.</i> kavâ'id-i, kavânin-i memleket, kanûn-nâme.	[i. ms] fermân. berât. bir hükümetiñ teşkilât-ı esâsiye kanûnı.	nf. temel yasa, yasa, kanun; anayasa; (eskiden) ayrıcalık belgesi.	[isim] Temel kural belgesi	(DFT : Cilt I, sf. 246; KF: sf. 161; FBS: sf. 131)
şaryo	chariot	<i>s. m.</i> Öaraba, dört tekerlekli yük Öarabası. küçük yediger.	[i. mz] yük arabası. nakliye arabası. (hey) dübb-i ekber ve dübb-i aşgar cümle-i	nm. yük arabası; (yeni yürüyen çocuk için) yürüteç; (kimi makinelere) kayar bölüm; tekerlekli yemek ve içki masası.	[isim] 1) Bir aletin veya aracın hareketli parçası 2) Yazı makinesinin kâğıt takılan, tuşlara vuruldukça	(DFT : Cilt I, sf. 243; KF: sf. 160; FBS: sf. 131)

			kevkebiyel eri. yazı makinesini ñ müteharrik üstuvānesi .		ilerleyen bölümü 3) [askerlik] Bazı avcı uçaklarının kalkışını sağlayan fırlatma düzeni 4) Bir eğik düzlem boyunca arabaların taşınmasını sağlayan küçük vagon	
şase	sachet	s. m. kişecik, tobracık.	[i. mz] küçük torba. derününde koşulu mevâdd mevzû küçük torba.	nm. küçük torba, küçük kese, poşet; (çay/lavanta vb. için) küçük kese; ilaç kesesi; barut kesesi.	[isim] İçine mendil, gecelik vb. şeyleri koymaya yarayan, çeşitli büyüklükte, kumaştan koruncak	(DFT : Cilt II, sf. 966; KF: sf. 1369; FBS: sf. 609)
şasi	châssis ⁸²	s. m. çerçeve.	[i. mz] çerçive. şasi.	nm. çerçeve; (arabada/fotoğraf çılıkta) şasi; camlı tavan; (çiçek vb için) camekân.	[isim] 1) Fotoğrafçılık ta içine duyarlı bir cam veya kâğıt konulan, yassı, ışık geçirmez kutu 2) Yapı işlerinde sürme çerçeve 3) Motorlu kara taşıtlarının iskelet bölümü	(DFT : Cilt I, sf. 247; KF: sf. 162; FBS: sf. 132)
şato	château	s. m. kâlâ, hisâr. konak. anatoli hisârı.	[i. mz] kâlâ. şato. kâsr. hisâr. iç kâlâ.	nm. şato; köşk; saray.	[isim] 1) Avrupa'da soylu kimselerin oturduğu, çevresi hendek, sur ve kulelerle çevrili	(DFT : Cilt I, sf. 248; KF: sf. 162; FBS: sf.)

⁸² Bu kelime, DFT'de "chassis" olarak geçmektedir.

					konak 2) Geniş toprağı olan büyük konut	131)
şef	<i>chef</i>	<i>s. m.</i> baş, kelle, ser, reós. baş tercümân. baş mädde.	[i. mz] baş, reójs. âmir, kumandan. müóessıs, mā fevķ. (mec) öñ ayak.	nm. esk. baş, kafa; şef; başkan; yönetici; ask. komutan; kurucu; elebaşı; önemli kişi; kon. aģa.	[isim] 1) Yetki ve sorumluluğı olan, yöneten kimse 2) Önder, lider 3) [sıfat] Baş, yönetici durumda bulunan	(DFT : Cilt I, sf. 253; KF: sf. 165; FBS: sf. 134)
şifon	<i>chiffon</i>	<i>s. m.</i> eski bez pârçesi, eski büski çaput, bükli bez.	[i. mz] paçavra.	nm. çaput, kumaş parçası, paçavra; kadın giyim kuşam ve süsüyle ilgili şeyler.	[isim] 1) İpek iplikle dokunmuş ince, şeffaf kumaş 2) [sıfat] Bu kumaştan yapılmış	(DFT : Cilt I, sf. 261; KF: sf. 168; FBS: sf. 136)
şifonyer	<i>chiffonni r</i>	<i>s. m.</i> eskiler alıcı, devşürici. havâdiş devşürici. her dem âzâr.	[i] paçavracı. &[i. mz] dikiş çekmecesı.	n. eskici, paçavracı. □ nm. çamaşır dolabı, şifoniyer.	[isim] Çekmeceleri ne çamaşır konulan dolap	(DFT : Cilt I, sf. 261; KF: sf. 168; FBS: sf. 137)
şifre	<i>chiffre</i>	<i>s. m.</i> rakam. yekûn. rakam yazusı. naķş-ı ism. <i>s. m.</i> tuğra.	[i. mz] rakam. işâret. rumûz. şifre. meblağ. miķdâr.	nm. rakam; şifre; tutar.	[isim] 1) Gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü 2) Gizliliğı olan kasa, kapı, çanta vb. şeylerin açılması için gereken rakam	(DFT : Cilt I, sf. 261 & Cilt I Appe ndice , sf. 123; KF: sf. 169; FBS: sf. 137)
şist	<i>schiste</i>	<i>s. masc.</i> yaprak yaprak ayrılır taş, bir nevÖ-i kayğan taşı.	[i. mz] şist, kayğan taşı.	nm. yerb. şist, tabakalı kaya.	[isim, mineraloji] 1) Kolayca yapraklara ayrılabilen, silisli,	(DFT : Cilt II, sf. 995; KF: sf. 137)

					alüminli tortul kayaçların genel adı 2) Kömürle karışık bütün moloz maddelerini n bilimsel adı 3) Kil taşı	1384; FBS: sf. 619)
şoke	choqué	v. a. toğunmak, urmak, toğundurmak, çarpmak. makbül olmamak. hâtırına toğunmak, hâtır-mānde itmek, incitmek. muḥālif, muḡāyir olmak.	[f. m] çarpmak. doğunmak . ḥayşiyete doğunmak . infîÖāli mücib olmak. hoşa gitmemek. içmek. kadehi toğa itmek.	vt. çarpmak; hayrete düşürmek, şaşırtmak, sarsmak; rahatsız etmek, gücendirmek; aykırı olmak.	[sıfat] "Birdenbire şaşırmak, hoşa gitmeyecek bir şey yapmak" anlamlarında ki şoke etmek ve "birdenbire şaşırmak, hoşa gitmeyecek bir şeyle karşılaşmak" anlamlarında ki şoke olmak deyimlerind e kullanılan bir söz	(DFT : Cilt I, sf. 264; KF: sf. 171; FBS: sf. 138)
şokola	chocolat	s. m. çoçolate.	[i. mz] çikolata. (s) çikolata rengi.	nm. çikolata. ∅ adj. çikolata renginde.	[isim] Çikolata, şeker, su veya sütle yapılan sıcak içecek	(DFT : Cilt I, sf. 263; KF: sf. 170; FBS: sf. 138)
şose	chaussée	s. f. kaldırım, bend.	[i. ms] yol. şose. nehr seddi.	nf. taşıt yolu, şose; (su olan yerde yapılan) dolgu yol; su seti; (deniz dibinde) kaya.	[isim] Genellikle taş kırıkları üzerine kum döşenip silindir geçirilerek yapılan yol	(DFT : Cilt I, sf. 252; KF: sf. 164; FBS: sf. 133)
şoset	chaussette	s. f. küçük çorab, iç çorabı.	[i. ms] erkek çorabı.	nf. kısa çorap, şoset çorap.	[isim] Kısa çorap	(DFT : Cilt I, sf. 252; KF:

						sf. 164; FBS: sf. 133)
şoson	chausson	s. m. terlik.	[i. ms] terlik.	nm. patik; tiftik terlik, keçe ayakkabı; elmalı bir tür pasta.	[isim] Kumaş veya ince deriden, çoğunlukla düz topuklu, ayağı bütünüyle saran ayakkabı	(DFT : Cilt I, sf. 252; KF: sf. 164; FBS: sf. 133)
şömine	cheminée	s. f. ocak.	[i. ms] ocak. baca. şömine.	nf. ocak; baca; (silahta) kapsül memesi; delik; (dağcılıkta) dik ve dar yol.	[isim] Odalarda, genellikle duvar kenarlarında tuğla veya taştan yapılmış, bacası olan yer, ocak	(DFT : Cilt I, sf. 254; KF: sf. 165; FBS: sf. 134)
şömez	chemise	s. f. gömlek.	[i. ms] gömlek. zarf. (as) zarf. kurşun zarfı.	nf. gömlek; kılıf; zarf; mermi kovanı.	[isim] 1) Gömlek 2) Kitap kılıfı	(DFT : Cilt I, sf. 254; KF: sf. 165; FBS: sf. 134)
şövale	chevalet	s. m. eşik, kemân-çe eşiği. işkence ağacı.	[i. mz] dest-gâh. ressâm sehpası. kemân köprisi. sehpâ.	nm. (kemand) köprü; tezgâh; resim sehpası.	[isim] Ressam sehpası	(DFT : Cilt I, sf. 257; KF: sf. 167; FBS: sf. 135)
şövalye	chevalier	s. m. kavalier, bey-zâde. kavalier, esb.	[i. mz] şövalye. bir nişânın şövalye rütbesini hâoiz adam.	nm. şövalye; (eski Roma'da) ikinci sınıf yurttaş; barondan sonraki soyluluk unvanı; gagası uzun çulluk.	[isim, tarih] 1) Eski Roma'da üç sınıftan ikincisinin üyeleri olan yurttaş 2) Orta Çağ Avrupası'nd a özel eğitimle yetişmiş, belli ülkeler	(DFT : Cilt I, sf. 257; KF: sf. 167; FBS: sf. 135)

					taşıyan, soylu, atlı savaşçı 3) Derebeylik düzeninde soyluluk unvanlarının en alt basamağı 4) Günümüzde Fransız hükûmetinin verdiği şeref belgesi ve nişanı	
taba	tabac	<i>s. masc.</i> tütün_dütün, tütün otı, ḥaşışet'üd- duhān.	[i. mz] tütün, duhān.	nm. bitk. tütün; tütün rengi; sigara satılan yer. □ adj. inv. tütün renginde.	[isim] 1) Kuru tütün yaprağını andıran kıvrımsı kahverengi 2) [sıfat] Bu renkte olan	(DFT : Cilt II, sf. 1139; KF: sf. 1447; FBS: sf. 661)
tablet	tablette	<i>s. fém.</i> rāf, tahte. kapaklık tāhte taş, saḫife. yazar bozar, müzekkere.	[i. ms] kütüb- hāne gözi, rāf. pencereniñ öñüne, şömine şoba, dīvār gibi şeyleriñ üzerine kapak tarzında kullanılan taş veyā tāhteden levha. şeker, çikolata gibi şeylerden yapılan küçük levhalar. muhtıra defteri. not defteri.	nf. raf; kapak; tablet; (arkeolojide) levha, tablet.	[isim] 1) Düz ve yassı biçimli, çiğnenecek veya yutulacak madde 2) [tarih] Eski medeniyetlerden kalma, pişmiş veya güneşte kurutulmuş kilden yapılmış, üzerinde çivi yazısı ile metin yazılı belge	(DFT : Cilt II, sf. 1141; KF: sf. 1147; FBS: sf. 662)
tabliye	tablier	<i>s. m.</i> fota, peşt-māl.	[i. mz] önlük, göğüslük, prostla.	nm. önlük; ocak perdesi; kepenk; (satranç/dama tahtasında) yüz;	[isim, mimarlık] Köprü yapımında	(DFT : Cilt II, sf. 1141;

			araba çamurlığı. dumanı eyi çekmesi için ocağıñ öñüne şaçdan yapılan siper. köpri düşmesi. şatranc ve dâme tahtesi. (bah) dört köşeli yedek yelken.	köprü döşemesi.	ilk olarak yerleştirilen ve köprüyü oluşturan bölüm	KF: sf. 1447; FBS: sf. 662)
tablo	tableau	<i>s. m.</i> taşvır. resm, sûret. vaşf, beyân. beyân, vaşf. esâmî kâoimesi.	[i. mz] resm levhâsı. cüdül esâmî, fihrist. üstüne yazı yazılan siyâh tahte. (mec) manzara, temâşâ- gâh. şifâhen veyâ tahriren bir şeyoiñ taşviri.	nm. tablo; yazı tahtası, kara tahta; çizelge, cetvel; liste; (gemide) aynalık; mec. görünüm; durum; sahne; tiy. tablo.	[isim] 1) Bez, tahta, kâğıt vb. maddeler üzerine yapılmış yağlı boya, sulu boya, pastel veya kara kalem resim 2) Birbiriyle olan ilgilerine göre düzenlenere k yazılmış şeylerin hepsi 3) [mecaz] Yaşanan, var olan olay ve olguların hepsinin genel görünüşi, manzara 4) [tiyatro] Bir perdenin dekor değişikliğiyl e belirlenen alt bölümü	(DFT : Cilt II, sf. 1141; KF: sf. 1447; FBS: sf. 662)
tabure	tabouret	<i>s. m.</i> iskemle, sırsız iskemle.& <i>s. m.</i> çoban dağarcığı ot,	[i. mz] arçasız ve kolsuz iskemle. (فن)	nm. tabure, oturak; bitk. civanperçemi.	[isim] Sırt ve kol dayayacak yeri olmayan	(DFT : Cilt II, sf. 1141; KF:

		ḥabāk'ur-rā'Öj.	mücerred.		iskemle	sf. 1447; FBS: sf. 662)
takigraf	<i>tachygrap he</i>	<i>s. m.</i> çapük yazan, seri'Ö'ül- kitābe.	[i] istenograf.	nm. hız kaydeden alet.	[isim] Hızölçer	(DFT : Cilt II, sf. 1143; KF: sf. 1447; FBS: sf. 662)
takt	<i>tact</i>	<i>s. masc.</i> toķunış, el değme, lems, ķuvvet-i lāmise. meżāk, ṭabi'Öat.	[i. mz] lems, tutmaķ hissi. (mec) fetānet, ince fikirlilik, münāsib olanı hiss.	nm. biy. dokunma, dokunma duyusu; davranış inceliği; sezgi, sezme yeteneği; denlilik, incelik.	[isim] Yerinde konuşma veya davranma	(DFT : Cilt II, sf. 1143; KF: sf. 1448; FBS: sf. 663)
taktik	<i>tactique</i>	<i>s. f.</i> taburlar bağlamak Öilmi, fenn-i taşfif-i Öasker, ta'Ölīm-i Öasker.	(as) ta'Öbiyet'ül -cins.	adj. taktikle ilgili, stratejik. □ nf. ask. taktik; mec. başarı için kullanılan yöntem, uygulanan yol.	[isim, askerlik] 1) Türlü savaş araçlarını belli bir sonuca ulaşmak amacıyla etkili biçimde birleştirerek ve kullanarak kara, deniz veya hava savaşını yönetme sanatı 2) [mecaz] İstenen sonuca ulaşmak amacıyla izlenen yol ve kullanılan yöntemlerin tümü	(DFT : Cilt II, sf. 1143; KF: sf. 1448; FBS: sf. 663)
tambur (II)	<i>tambour</i>	<i>s. m.</i> davul, ṭabl. davulcu, ṭabl-zen. naķşçı dez- gāhı, sözenci	[i. mz] davul, ṭabl, davulcu, ṭabl-zen.	nm. trampet; davul; trampetçi, davulcu; kasnak; mim. kubbe kasnağı; çift kapı	[isim] Silindir biçiminde kap	(DFT : Cilt II, sf. 1147; KF:

		qalbūrı. bir vapor gemisinüñ tekerlek dolabı.	işleme kaşnağı. üstüne qablonuñ şarıldığı ağacdan veyā maŕdende n büyük tekerlek. üstüne sāt zenbereğın iñ şarıldığı küçük üstüvāne. bir bināya şoğuk ve rüz-gār girmemek için qapusına yapılan duvar cāmekān. (bah) vapor davlumbaz 1. (teş) qulaq zarı, tabl-ı üzn.	aralığı; (makinede) silindir.		sf. 1450; FBS: sf. 664)
tampon	<i>tampon</i>	s. m. tapa, tıkaç, qapaq.	[i. mz] tapa, tıkaç. yumaq. (t) cereyān-ı demi veyā aqıntıyı durdırmak için bir yaraya veyāhūd rahm yoluna şokılan Ŗılāclı pamuq veyā gazdan yumaq. şimendöfe r arabalarını ñ öñ ve arqa taraflarında şadmeniñ kuvvetini	nm. tapa, tıkaç; (taşıta) yaylı yastık, tampon; (cerrahlıkta kanı durdurmaya yarayan) gaz bezi tıkaçı, tampon; (çivi sokmak için duvara konan) takoz; tampon mühür, ıstampa; mec. arabulucu.	[isim] 1) Bir deliğı kapamaya yarayan, herhangi bir maddeden yapılmış büyük tıkaç 2) Bir darbenin şiddetini azaltmaya yarayan, içi yumuşak maddeyle dolu şey 3) Çarpışmaları n etkisini azaltmak için vagonların, otomobilleri n ön ve arkalarında bulunan donanım	(DFT : Cilt II, sf. 1148; KF: sf. 1450; FBS: sf. 664)

			kırmak üzere yapılan yaylı tertibât. (mec) yuvarlak ve yaşı kasket. (as) emr- ber neferi.		4) Kanı silmek, durdurmak için kullanılan gazlı bez yumağı veya sterilize edilmiş pamuklu özel parça 5) [mecaz] Bir darbenin, çatışmanın şiddetini azaltan etken	
tanjant	tangent	<i>s. fém. hatt-ı memâss, hatt-ı mülâkî.</i>	[i. ms] (hen) hatt- ı memâss.	adj. teğet olan, değen, dokunan; kon. kıl payı, ucu ucuna. ∅ nf. geom. tanjant; arg. (sınavda) gözcü.	[isim, matematik] 1) Başka bir çizgiye, eğriye ve yüzeye dokunan fakat onu kesmeyen çizgi, eğri veya yüzey 2) [sıfat] Bir şeye yalnız bir noktada değen	(DFT : Cilt II, sf. 1148; KF: sf. 1451; FBS: sf. 664)
tansiyon	tension	<i>s. f. gerilme, gerinme, gergi, temeddüd, tevettür. fart-ı teşayyüd, itÖab-ı zihn.</i>	[i. ms] germe, gerilme.	nf. gerilme; elek, gerilim; mec. gerginlik; kan basıncı, tansiyon; basıncı; yönelme, gitme, yönelim.	[isim, tıp] 1) Kanın damarlara içeriden yaptığı basıncı, kan basıncı 2) [mecaz] Gerilim	(DFT : Cilt II, sf. 1171; KF: sf. 1462; FBS: sf. 672)
tapi	tapis	<i>s. m. halı, vulg. halı, şalı.</i>	[i. mz] halı, kilim. sergi.	nm. halı; kilim; örtü.	[isim] Pokerde kâğıtlar dağıtılmadan önce oyuncularda n birinin fiş veya parasını ortaya sürdükten sonra önünde fişi veya parası kalmadığını	(DFT : Cilt II, sf. 1150; KF: sf. 1452; FBS: sf. 666)

					belirtmek için söylediği söz	
tapon	tapon	<i>s. m.</i> örselmiş kumâş yığımı, çul.	[i. mz] bezden ve sâôireden yumağ.	nm. esk. bezden tukaç.	[sıfat] 1) Niteliği düşük, eski, elde kalmuş 2) [mecaz] Bayağı (kimse)	(DFT : Cilt II, sf. 1151; KF: sf. 1452; FBS: sf. 666)
tart (II)	tarte	<i>s. f.</i> meyve yâ kaymağ böreği.	[i. ms] içine kaymağ, reçel veyâ meyve koydukları bir nev'î-i börek.	nf. pasta, turta; kon. tokat, şamar, sille. ☐ adj. arg. boktan, beş para etmez.	[isim] Kalıpta pişen bir tür meyveli pasta	(DFT : Cilt II, sf. 1153; KF: sf. 1454; FBS: sf. 667)
tartar	tartare	<i>s. m.</i> tortı, durdı, şerâb tortısı, Öaker'ül-hamr.	[i. mz] şerâb tortısı. diş kiri. (k) tartır.	nm. şarap tortusu; (dişte) kefeği, tartar, diş taşı; (kapta) kireç tabakası, kefeği.	[isim] 1) Suda eriyen, alkol ve eterde erimeyen, asit tadında beyaz bir tuz 2) Şarap tortusu 3) [anatomi] Diş taşı	(DFT : Cilt II, sf. 1153; KF: sf. 1454; FBS: sf. 667)
tayyör	tailleur	<i>s. m.</i> terzi_derzi, hayyat.	[i. mz] terzi. taş, billür emşâlini yontub traş iden.	nm. terzi; yontucu, yontma işçisi; tayyör.	[isim] Ceket ve eteklikten oluşan kadın giysisi	(DFT : Cilt II, sf. 1145; KF: sf. 1449; FBS: sf. 663)
teizm	théisme	<i>s. m.</i> yalñız olan allah'a inanma, iómân-ı billâh-ı vâhid.	[i. mz] felsefe-i ulûhiyet.	nm. fel. Tanrıçılık; hek. çay tiryakiliğinden oluşan hastalıklar.	[isim, felsefe] Tanrıçılık	(DFT : Cilt II, sf. 1181; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teknik	technique	<i>adj. com.</i> istılâhî.	[s-i] fennî. fen uşûlî.	adj. teknik, uygulayım sal. ☐ nf. teknik,	[isim] 1) Bir sanat, bir bilim, bir	(DFT : Cilt II, sf.

				uygulayım; yöntem, yol yordam.	meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi 2) Fizik, kimya, matematik vb. bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama 3) [sıfat] Bu uygulamaya dayanan, bu uygulamaya ilişkin 4) Yol, beceri, yöntem	1157; KF: sf. 1456; FBS: sf. 668)
tekst	<i>texte</i>	<i>s. m.</i> metn.	[i. mz] metn.	nm. metin; konu.	[isim] Metin	(DFT : Cilt II, sf. 1181; KF: sf. 1466; FBS: sf. 675)
teleskop	<i>télescope</i>	<i>s. m.</i> yıldızlara bakmak için büyük dür-bın, raşşād dür- bını, dür-bın.	[i. mz] teleskop. semāyı ve yıldızları seyr ü tedkîke mahşûs büyük dür- bın.	nm. gök dürbünü, teleskop.	[isim, gök bilimi] Sonsuzdaki bir nesnenin gerçek görüntüsünü , içbükey bir aynadan yapılmış merceğinin odak düzleminde veren ve gök bilimiyle ilgili gözlemlerde kullanılan optik aygıt, gözlemci, ırakgörür	(DFT : Cilt II, sf. 1159; KF: sf. 1458; FBS: sf. 669)
teleskopi k	<i>télescopiq ue</i>	dür-bın ile görünen.	[s] teleskop vāsitasıyla . ancak teleskopla	adj. teleskopla yapılan, teleskopla görülebilir; parçaları iç içe	[sıfat] 1) Teleskop aracılığıyla yapılan 2) [isim]	(DFT : Cilt II, sf. 1159; KF:

			görilebilen	girebilen.	Birbiri içine girebilen, boyu uzayıp kısalabilen araç	sf. 1458; FBS: sf. 669)
telgraf	télégraph <i>e</i>	<i>s. masc.</i> bir nev'î-i işâret kulesi, telğraf ya'Önî dūr-nüvis âlâtı.	[i. mz] telğraf.	nm. telgraf yoluyla haberleşme işi; telgraf makinesi.	[isim] 1) İki merkez arasında, kararlaştırılmış işaretlerin yardımıyla yazılı haberlerin veya belgelerin iletimini sağlayan bir telekomünikasyon düzeni 2) Bu düzenle gönderilen haberin yazılı olduğu kâğıt	(DFT : Cilt II, sf. 1159; KF: sf. 1457; FBS: sf. 669)
tem	thème	<i>s. m.</i> kelâm-ı mevzû'ün leh. tercüme dersi. tercüme olunmuş ders. Ŗaşl'ul-fi'öl. velâyet zâyicesi, zıç'ül-vilâde.	[i. mz] mevzû'ün ileyh, mādde, meb'haş. temrîn.	nm. tema, konu, anakonu; ana dilden yabancı dile çeviri; dilb. sözcük gövdesi; müz. şarkı melodisi.	[isim] Tema	(DFT : Cilt II, sf. 1181; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
tentene	dentelle	<i>s. f.</i> buruncuk, buruncuk şerit, müşebbek, dantela.	[i. ms] dantela.	nf. dantel, dantela, tentene.	[isim, halk ağzında] Dantel	(DFT : Cilt I, sf. 469; KF: sf. 294; FBS: sf. 210)
tentür	teinture	<i>s. f.</i> boya, boyama, şıbg, şıbg. ısladılmış nesneniñ suyu, nuğâ'Öa. nuğû'Ö, tinktura. eşer. Ŗilm-i cüzôî, Ŗilm-i	[i. ms] boya, renk, levn. boyacılık. (mec) sathî mu'Öâmelâ t. (eczâ) bir eczâ ile karışmış	nf. boyama, boyayla boyama; boya; (eczacılıkta) tentür; mec. üstünkörü bilgi.	[isim, kimya] Alkolün bir veya birden çok bitki üstündeki eritici etkisi sonucu elde edilen sıvı ilaç	(DFT : Cilt II, sf. 1158; KF: sf. 1457; FBS: sf. 669)

		sathıyy.	ispirto veyā eter.			
tenya	ténia	s. m. tek şoğulcan, şofer, ed- düde'tül- muvaññidiyyet	[i. mz] (t) dūd-ı vāhid, tenya, beyn'en- nās şerit denilan karn şolıcamı.	nm. hayb. tenya, şerit.	[isim, hayvan bilimi] Şerit	(DFT : Cilt II, sf. 1167; KF: sf. 1461; FBS: sf. 672)
teokrasi	théocratie	s. f. hükümet-i zıll'ullahiyye, hükümet'üs- şaltanat ve'l- imāmet fī nefs-i şahs.	[i. ms] hük- dārñ Allāh tarafından muqaddes oldığı ve o şüretle icrā-yı hükümet idildiği iÖtikādınd a bulunan zümre, teookrasi. vilāyet-i ilāhiye.	nf. topb. din kurallarıyla yönetim, teokrasi.	[isim, toplum bilimi] Siyasi iktidarın, Allah'ın temsilcileri olduklarına inanılan din adamlarının elinde bulunduğu toplumsal, siyasi düzen, din erki	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teokratik	théocratique	adj. com. muhtaşş bi- hükümet-i zıll'ullahiye.	[s] teookrasiye e müteÖallı k, muvaññık.	adj. dini yönetimle ilgili, teokratik.	[sıfat] Teokrasiye dayanan	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teoloji	théologie	s. fēm. Öilm-i ilāhī, Öilm'ül- lāhūt.	[i. ms] Öilm-i kelām, Öakāyid. bir mektebde Öakāyid ü kelām tañşıl olunan sınıf.	nf. fel. Tanrıbilim, teoloji; ilahiyat; Tanrıbilim kitabı.	[isim, felsefe] Tanrı bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teolojik	théologique	adject. com. Öilm-i ilāhiye müteÖallık_dā ir, müteÖallık bi-Öilmü ilāhī.	[s] ilāhiyāta müteÖallı k.	adj. Tanrıbilimsel, teolojik, ilahiyatla ilgili.	[sıfat, felsefe] Tanrı bilimiyle ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS:

						sf. 676)
teorem	théorème	s. m. kıziyye, kıziyyetü mümkin'ül- iştât.	[i. mz] daÖvâ-yı nażari.	nm. mat. teorem, sav.	[isim, mantık] 1) Kantlanabil en bilimsel önerme 2) Mantıksal usa vurma ile kanıtlanan önermenin veya özelligin bildirimi	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teori	théorie	s. f. Öilm-i nażari. Öilm, Öilm-i bi-lâ Öamel. usül-i taÖlüm-i Öasâkir, manevra usûli.	[i. ms] maÖlümât -ı nażariye, nażariyât.	nf. nazariye, teori, kuram; arka arkaya dizilmiş insan kalabalığı, kortej; ask. manevra ilkeleri.	[isim] Kuram, nazariye	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teorik	théorique	adj. com. Öilmiyy, nażariyy, Öilm-i nażariye mahşûs.	[s] nażari, nażariyâta müteÖalli k.	adj. teorik, nazari, kuramsal; sözde kalan, gerçekte olmayan.	[sıfat] Kuramsal	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teorisyen	théoricien	s. m. ehl-i Öilm'ün- nażari, erbâb'ül- Öilm'ün- nażari.	[i] nażariyât ile iştigâl iden, nażariyât Öâlimi.	n. nazariyeci, kuramcı, teorisyen.	[isim] Kuramcı	(DFT : Cilt II, sf. 1182; KF: sf. 1467; FBS: sf. 676)
teras	terrasse	s. f. sedd. düz dam, sath-ı müstevî, sath-ı müsattaâ.	[i. ms] sedd, taraça. tahte poş.	nf. seki, taraça; düz dam.	[isim] 1) Bir yapının damında çevresi, üstü açık yer, ayazlık, taraça 2) Damın, genellikle çamaşır sermeye	(DFT : Cilt II, sf. 1175; KF: sf. 1463; FBS: sf. 673)

					yarayan ve üstü çinko ile döşeli bulunan düz bölümü, tahtaboş 3) [coğrafya] Seki	
terebentin	térébenthine	<i>s. fém.</i> trementin, tirementi, şakız tirementisi, şamk-ı butm.	(t) [i. ms] trementi, trementi rūhı.	nf. terebentin.	[isim] Kozalaklılardan ve bazı ağaçlardan ya kendi kendine veya ağacın çizilmesiyle akan, yağlı boya, yağlı vernik üretiminde ve inceltilmesinde kullanılan, ince, renksiz, kokulu reçine, terementi	(DFT : Cilt II, sf. 1173; KF: sf. 1462; FBS: sf. 673)
termal	thermal	<i>adj.</i> ılıcā, ma'Öden suyu.	[s] sıcak ma'Öden sularına müte'Öalli k.	<i>adj.</i> kaplıcayla ilgili, termal.	[isim] 1) Sıcak kaplıca suyu 2) Bu sudan yararlanma imkânı sağlayan kuruluş vb	(DFT : Cilt II, sf. 1183; KF: sf. 1468; FBS: sf. 676)
termometre	thermomètre	<i>s. m.</i> hâretererâzısı, mizân'ül-hâreter, mizân'ül-hâreter ve'l-berd.	[i. mz] mizân'ül-hâreter, termometre.	nm. ısıölçer, sıcaklıkölçer, termometre.	[isim, fizik] Sıcaklıkölçer	(DFT : Cilt II, sf. 1183; KF: sf. 1468; FBS: sf. 676)
terör	terreur	<i>s. fém.</i> korku, belînleme, ürküendi, yürek belînlemesi, havf, hevl, hirâs.	[i. ms] büyük korku, dehşet, hevl. bu gibi ahvâli bādî olan.	nf. dehşet, şiddetli korku, terör; korku saçan kimse, tehlikeli kimse.	[isim] Yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkma, korkutma, tedhiş	(DFT : Cilt II, sf. 1176; KF: sf. 1464; FBS: sf. 676)

						sf. 674)
terörizm	terrorisme	s. m. zulm hükümeti.	[i. ms] usûl-i tedhiş.	nm. terörizm, şiddet eylemi, yıldırma yönetimi, yıldırıcılık.	[isim] Siyasi bir amaca ulaşmak için yıldırma hareketlerini düzenli bir biçimde kullanma, tedhişçilik	(DFT : Cilt II, sf. 1178; KF: sf. 1464; FBS: sf. 674)
tetanos	tétanos	s. m. uşvuñ büzilüb çekilmesi, küzāz.	(t) tetanos. küzāz denilen hastalık.	nm. hek. tetanos, kazıklıhumma.	[isim, tıp] İnsan ve hayvan vücuduna açık yaralardan giren, genellikle toprakta, gübrede yaşayan bir basilin yol açtığı, kasların sürekli ağırlı kasılmasıyla kendini gösteren ateşli ve tehlikeli bir hastalık, kazıklı humma	(DFT : Cilt II, sf. 1178; KF: sf. 1465; FBS: sf. 674)
tez (II)	thèse	s. f. mesóele, matlab. mesóele-i Öilmiyye.	[i. ms] talebeye hâlli teklif olunan mesóele. tez imtiñanı.	nf. tez, sav, görüş, iddia; (doktora aşaması için yazılan) tez.	[isim, mantık] 1) Sav 2) Üniversiteler de öğrencilerin veya öğretim üyelerinin hazırlayıp bazen bir sınav kurulu önünde savundukları bilimsel eser	(DFT : Cilt II, sf. 1183; KF: sf. 1468; FBS: sf. 677)
tik	tic	s. m. hüy. hareket-i teşennüciye. Öâdet-i reddiye.	[i. ms] (t) tik, bi'l- hâşsa yüzdeki Öazalâtıñ ihtilâcı, teğalluşu.	nm. irade dışı kasılma, tik; mec. kötü huy.	[isim, tıp] 1) Herhangi bir kas kümesinin irade dışı hareketi 2)	(DFT : Cilt II, sf. 1184; KF: sf. 1469;

			yüzüñ ve gözüñ dāóimā oynaması. (mec) gülünc iÖtiyād.		Alışkanlıkla sık sık tekrarlanan gülünç, sıkıcı söz, el, kol, yüz hareketi veya bir davranış biçimi	FBS: sf. 676)
timbal	timbale	<i>s. f.</i> dümbelek, naqqāre. kāse.	[i. ms] dümbelek, dümbelek şeklinde tencere. böyle tencerede yufkaya şarılı olarak pişirilen et. tas.	nf. müz. darbuka, dümbelek, kudüm; talaş kebabı; maşrapa; tas; yuvarlak tencere.	[isim] Üstü deri ile kaplı, bakırdan yapılan, küre biçiminde bir tür davul	(DFT : Cilt II, sf. 1186; KF: sf. 1470; FBS: sf. 678)
tipografi	typographie	<i>s. f.</i> başmacılık, fenn-ı tabāÖa. basma-hāne, tabÖ-hāne.	[i. ms] (tab) hurūfāt başma şanÖatı.	nf. bas. basımcılık.	[isim] 1) Kabartma biçimlerle ilgili baskı yöntemi 2) Basım, tipografya	(DFT : Cilt II, sf. 1265; KF: sf. 1502; FBS: sf. 701)
tiraj	tirage	<i>s. m.</i> çekme, cerr. yedek yolu.	[i. mz] çekme. yedekciler iñ mürürü içün nehriñ veyā deñiziñ sāhilinde bırakılan yol. bir şeyói yoğuş yuğarı çekmek içün şarf olunan ğayret. (mec) güçlük. (tab) tabÖ içün kāğıdı makineden geçirme, āÖded-i	nm. çekip götürme, çekme; çekiş, emme; bas. basım, baskı; basma; baskı sayısı, tiraj; fot. negatiften resim çekme; (piyango vb'de) çekiliş; (maden) haddeden geçirme; fıçıdan şarap çekme; (taşıt) arkada çekme, yedekte çekme; mec. güçlük, sürtüşme.	[isim] Gazete, kitap, dergi vb.nin bir basılışındaki baskı sayısı	(DFT : Cilt II, sf. 1188; KF: sf. 1472; FBS: sf. 678)

			tabÖ.			
tiran	<i>tyran</i>	s. m. zorba başı, hükümeti zor ile kapmış, müteğallib. zālīm, ğaddār, zūlm-kār. cebbār.	[i. mz] ğāsīb ve zālīm hük-m-dār. cebbār. (mec) mevkiÖ ve nüfüzünü süo-i istiÖmāl iden.	nm. tiran, zorba hükümdar; zorba yönetici, despot; zorba kimse, buyurgan, dediği dedik; hayb. sinekyutan kuşu, kralkuş.	[isim, tarih] 1) Eski Yunan'da siyasal gücü zorla ele geçiren, onu kötüye kullanan kimse 2) [sıfat, mecaz] Acımasız, gaddar, despot	(DFT : Cilt II, sf. 1265; KF: sf. 1502; FBS: sf. 701)
tirat	<i>tirade</i>	s. f. kıtÖa.	[i. ms] devāmlı endāht (az müstaÖme ldir] gerek tahrişi ve gerek şifāhi uzayub giden fıkra. tiyatroda bir aqtörün bir nefesde söylediği uzun söz.	nf. tiy. uzun parça, tirad; (aynı konuda) uzun konuşma, uzun uzun yazma.	[isim, tiyatro] 1) Bir tiyatro oyununda oyuncuların bir defada söylediği parça 2) Yazı veya konuşmada bir düşüncenin kesintisiz gelişimi 3) Uzun ve tımtırlı konuşma	(DFT : Cilt II, sf. 1188; KF: sf. 1471; FBS: sf. 678)
tirbuşon	<i>tire-bouchon</i>	s. m. burġu, şişeden tapa çıkıracak burġu.	[i. mz] şişeden mantarı çıkarmaġa mahşûs âlet.	nm. şişe mantarı açacağı, mantar burgusu, tirbuşon; zülûf.	[isim] Burgu	(DFT : Cilt II, sf. 1189; KF: sf. 1472; FBS: sf. 679)
tire (II)	<i>tiret</i>	s. m. sırtım. hatt'ül-vaşl.	[i. mz] (tab) çizgi, mükāleme niñ ibtidāsına konulan ufağ çizgi. fāriķa. bir Öibāre arasında ayrı bir cümleyi tefriķ itmek veyā kelimeden	nm. (noktalama işareti) tire (-).	[isim] 1) Kısa çizgi 2) Uzun çizgi	(DFT : Cilt II, sf. 1192; KF: sf. 1473; FBS: sf. 679)

			mürekkebi olan bir ismi göstermek için kullanılan ufağ çizgi işareti, rābīta.			
tirlin	tire-ligne	s. m. çizgi çekecek alet.	[i. mz] cedvel kalemi.	nm. cetvel kalemi, çizgi çekeceği.	[isim] Mürekkeple çizgi çizmeye yarayan, türlü kalınlıklarda gereç	(DFT : Cilt II, sf. 1189; KF: sf. 1472; FBS: sf. 679)
titr	titre	s. m. kitāb başında yazılan elḳāb, Ūunvān, Ūunvān-ı kitāb, ism. laḳab, Ūunvān, Ūunvān u laḳab. rim papaya şerāfet-meōāb virilür. şıfat. hūccet, sened. istiḥkāk, ḥaḳḳ. Ūıyār.	[i. mz] serlevḥa, Ūunvān. rütbe, şıfat-ı resmiye. hūccet. (mad) Ūayār.	nm. unvan, san; (kitap/yazıda) başlık, isim; vasıf, nitelik; senet; (hukuk kitabında) fasıl, ayırım; (değerli madende) ayar; kim. (eriyikte) oran; şampiyonluk; tahvil; bilet; sin. altyazı.	[isim] Ad, unvan, etiket	(DFT : Cilt II, sf. 1193; KF: sf. 1474; FBS: sf. 679)
tolerans	tolérance ⁸³	s. f. taḥammül, müsāmaḥa, müsāŪade.	[i. ms] taḥammül, hoş görme. müsāmaḥa, müsāŪade.	nf. müsamaha, hoşgörü, hoşgörülük, tolerans; katlanırlılık, sabredilebilirlik; anlayış; sabretme, katlanma; mec. hoşgörü payı.	[isim] 1) Hoşgörü, müsamaha 2) [teknik] İşlenmiş bir parçanın yapım ölçüsünde olabilecek ötür payı	(DFT : Cilt II, sf. 1195; KF: sf. 1475; FBS: sf. 680)
tombak	tombac	s. m. tonbağ_tomba ḳ.	[i. mz] tombaḳ denilen beyāz maŪden.	nm. bakır çinko alaşımı, tombak.	[isim] 1) Kuyumculuk ta kullanılan, % 80 bakır, % 20 çinkodan oluşan sarı renkli alaşım 2) [sıfat] Bu	(DFT : Cilt II, sf. 1196; KF: sf. 1475; FBS: sf. 680)

⁸³ Bu kelime, KF’de “tolerance” şeklinde geçmektedir.

					alaşımından yapılmış	
ton (I)	tonne	s. f. büyük fuçl.	[i. ms] büyük fuçl. biñ kilodan Öibâret ölçü, tono.	nf. bin kilo, ton; büyük fuçl.	[isim] 1) Bir metreküüp hacminde ve + 4 °C'deki arı suyun ağırlığı 2) Bin kilogramlık ağırlık birimi	(DFT : Cilt II, sf. 1199; KF: sf. 1476; FBS: sf. 681)
ton (II)	ton	s. m. sesüñ kertesî, mertebet'ül-aşvât, perde-i âvâz. âvâz, şavt, ses. nev'Ø-i kelâm. tavr. mağâm, perde. perde. nağme, hevâ. renkleriñ uyğunluğu, tevâfuk'ül-elvân. kuvvet.	(i. mz) şadâmîñ perdesi, nağme. şive. tavr, hal. kuvvet, rûh. (müz) iki perde arasındaki fark. (resim) renkleriñ derece ve kuvveti.	nm. müz. ton, ses perdesi; (resimde) ton, renk perdesi; (davranışta/konuşmada) tarz, hava, anlatım biçimi; hek. esneklik, gerginlik.	[isim, müzik] 1) İnsan veya çalgı sesinin yükseklik, alçaklık derecesi 2) Konuşmada sesin duyguları belirtecek biçimde çıkması 3) Bir rengin koyuluk veya açıklık derecesi 4) [dil bilgisi] Ses titreşimlerini n yükselip açılması, titrem	(DFT : Cilt II, sf. 1198; KF: sf. 1475; FBS: sf. 681)
tonaj	tonnage	s. m. bir gemiñiñ isti'Öabı, sığışl.	[i. mz] (bah) gemiñiñ derece-i isti'Öabı, tonilatosa.	nm. tonilato; ülke ya da bir limandaki gemilerin yılda aldığı yük miktarı.	[isim] 1) Bir taşıtın alabildiği ton miktarı 2) [denizcilik] Bir ticaret gemisinin iç hacminin hesaplanmasıyla bulunan taşıma kapasitesi	(DFT : Cilt II, sf. 1199; KF: sf. 1476; FBS: sf. 681)
tonik	tonique	adject. et s. com. kuvvetlendirici, kuvvet virici, muğavvi.	[s] ses viren. yüksek sesli. (t) muğavvi. (i. mz) muğavvi	adj. güçlendirici, kuvvetlendirici, canlılık verici; diriltici; dilb. vurgulu; uyarıcı. ð nm. kuvvet ilacı.	[isim, tıp] 1) Organları uyaran ve güçlendiren ilaç 2) Bazı içkilere	(DFT : Cilt II, sf. 1199; KF: sf. 1475;

			(i. mz) muḳavvī Øilāc. (i. ms) ḳuvvetli ses ḳıḳaran ḥarf veyā hecā.		katılan sıvı madde 3) Cilt bakımında kullanılan, yüze ve boyna sürülen losyon	FBS: sf. 681)
topaz	topaze	s. f. topaz, topaç, şarı yāḳūt, zeberced.	[i. ms] şarı yāḳūt.	nf. sarı yakut, topaz. ∅ adj. yakut sarısı.	[isim, mineraloji] Alüminyum silikası ve florinden oluşan, kahverengi veya soluk sarı renkte değerli taş	(DFT : Cilt II, sf. 1200; KF: sf. 1476; FBS: sf. 682)
topoğrafik	topographie	adj. com. vaşf- ı mekāna müteØallik, muhtaşş bi- resn'ül- emkine'ül- münferide.	[s] topıraḡa ḳayaya Øāōid, tahtīt-i arāziye müteØalli ḳ.	adj. topografyayla ilgili, yerbetimsel.	[sıfat] Topoğrafyay a ait olan	(DFT : Cilt II, sf. 1201; KF: sf. 1476; FBS: sf. 682)
torpil	torpille	s. f. bir cins balık, raØØād.	[i. ms] torpil balığı. raØØād. torpil, deñiz laḡmı.	nf. torpil; torpilbalığı.	[isim] 1) Genellikle bayramlarda çocukların eğlence aracı olarak kullandığı yanıcı madde 2) [denizcilik] Savaş gemilerinde su altı silahı olarak kullanılan büyük bomba, torpido 3) [mecaz] Bir kimseyi kayıрма işi 4) [mecaz] Kayırıcı	(DFT : Cilt II, sf. 1202; KF: sf. 1477; FBS: sf. 682)
total	total	s. m. hebsi, cümle, mecmūØ, top. & adj.	[s] bütün, tāmm, külli. [i. mz]	nm. toplam. ∅ adj. eksiksiz, tüm, tam. ∅ adv. kısacası.	[isim] Bütünsel	(DFT : Cilt II, sf. 1205;

		bütün, temām, tāmm, kāmīl, külli.	mecmūŖ. yekūn. hāsıl-ı cemŖ.			KF: sf. 1479; FBS: sf. 683)
tradişyon	<i>tradition</i>	s. f. virme, teslīm, iŖtā. ağzdan ağza geçme, nakl, rivāyet, ŖanŖane-i rivāyet, naklen Ŗan naklin.	[i. ms] ŖanŖane, bir kavmiñ ecdāddan kalma iŖtiyādātı. nakliyāt.	nf. gelenek; huk. teslim.	[isim] Gelenek	(DFT : Cilt II, sf. 1216; KF: sf. 1482; FBS: sf. 687)
tradişyonel	<i>traditional</i>	adject. rivāyete mebnı, nakliyy. menkūl.	[s] naklı, menkūl, ŖanŖanev i.	adj. geleneksel.	[sıfat] Geleneksel	(DFT : Cilt II, sf. 1216; KF: sf. 1482; FBS: sf. 687)
trafik	<i>traffic</i>	s. m. alış viriş, ticāret, beyŖ ü şirā. rezıl alış viriş.	[i. mz] ticāret, alış viriş, ahz u iŖtā.	nm. trafik, gidişgeliş; kaçakçılık; ticaret, alışveriş.	[isim] 1) Ulaşım yollarının yayalar ve her türlü taşıt tarafından kullanılması, seyrüsefer 2) Ulaşım yollarında bulunan taşıt ve yayaların tümü 3) Yoğunluk 4) [mecaz] Önemli görevlerde bulunan kişilerin bir yere gidiş gelişi	(DFT : Cilt II, sf. 1217; KF: sf. 1482; FBS: sf. 687)
trajedi	<i>tragédie</i>	s. f. muşıbet hikāyesi, tragıdyā, saht encāmlı komedyā oyunu, hikāye- i fāciŖa. muşıbet, hādişe-i fāciŖa.	[i. ms] hāŖile. (mec) dehşetli ve müŖeşşir vağŖa, fāciŖa.	nf. tiy. trajedi, ağlatı; mec. facia.	[isim, tiyatro] 1) Konusunu efsanelerden veya tarihsel olaylardan alan, acıklı sonuçlarla bağlanan bir tür tiyatro	(DFT : Cilt II, sf. 1218; KF: sf. 1483; FBS: sf. 687)

					eseri, facia, tragedya, ağlatı 2) [mecaz] Facia	
trajik	tragique	<i>adj. com.</i> hikāye-i fāciŌaya müteŌallik, müteŌallik bi- hikāyet'ül- fāciŌa. saht endāmlu, muşibetlü, muşibete muşārin, kederlü, muşārin bi'l- muşibet.	[s] hevlî, hāŌileye müteŌalli k. (mec) fecîŌ, hevl-nāk (i. mz) tiyatronuñ hāŌile kısmı.	adj. trajediyle ilgili, trajik; acıklı, ağlatıcı, yürekler acısı. ÷ nm. trajedi türü; trajedi yazarı; trajiklik, korkunçluk, acıklılık.	[sıfat] 1) Trajedi ile ilgili 2) [mecaz] Çok acıklı, feci	(DFT : Cilt II, sf. 1218; KF: sf. 1483; FBS: sf. 687)
traksiyon	traction	<i>s. f.</i> cezb, celb.	[i. ms] kuvve-i cerriye. çekme, sürükleme.	nf. (taşıtı) çekme; germe; gerilme, çekilme.	[isim, tıp] 1) Çekim 2) Kırık kol veya bacağı yataktan yukarıya doğru kaldıran araç	(DFT : Cilt II, sf. 1216; KF: sf. 1482; FBS: sf. 686)
trampet	trompette	<i>s. fém.</i> sūrnā, zūrnā, trampeta, boru, borı.	[i. ms] borı. (i. mz) borazan.	nf. müz. trumpet, bora. ÷ nm. boru çalan, trumpetçi; ask. borazan.	[isim] İki değnek ile çalınan küçük davul	(DFT : Cilt II, sf. 1252; KF: sf. 1496; FBS: sf. 696)
transfer	transfert	<i>s. m.</i> nakl, havāle.	[i. mz] nakl, intiķāl.	nm. aktarma, nakletme, taşıma, aktarım; aktarılma; başka yere taşıma; sp. transfer; ruhb. geçişim.	[isim] 1) Bir yerden başka bir yere taşıma veya götürme 2) Bir kimsenin herhangi bir hakkını bir başkasına geçirmesini sağlayan iş 3) [spor] Bir profesyonel sporunun, para karşılığı	(DFT : Cilt II, sf. 1227; KF: sf. 1486; FBS: sf. 689)

					kulübünden bir başka kulübe geçmesi	
transfor masyon	transfor mation	s. f. değişme, başka şürete girme, tebdîl-i şüret, teşekkül, istiḥāle, temeşşül.	[i. ms] tebeddül-i şekl. istiḥāle.	nf. dönüştürme, dönüştürüm; dönüşme; değişim, değişiklik.	[isim] Dönüşüm	(DFT : Cilt II, sf. 1228; KF: sf. 1486; FBS: sf. 689)
transfüz yon	transfusio n	s. fém. demüñ bir cismden cism-i āhere ifrāğı.	[i. ms] bir kâbdan diğer kâba naql. (t) bir ādemiñ damarların dan kanı diğer ādemiñ damarların a naql itmek Ŗameliyes i.	nf. (kan vb.) aktarma, transfüzyon.	[isim, tıp] Kan aktarımı	(DFT : Cilt II, sf. 1228; KF: sf. 1486; FBS: sf. 689)
transit	transit	s. m. mürür-ı emvāl.	transit.	nm. transit, kalmadan geçiş.	[isim] 1) Bir yerden dinlenmeden , beklemeden, durmadan geçme 2) Milli topraklardan geçiş sırasında, durmadan geçen mallar için gümrüksüz geçme	(DFT : Cilt II, sf. 1229; KF: sf. 1487; FBS: sf. 689)
transkri psiyon	transcripti on	s. f. şüret_nüşha çıkarma, istinsāh. şüret, naql.	[i. ms] şüret çıkarma, tebyiz, istinsāh. taşarruf kuyūdātını muḥtevi olan defātir-i resmiyede n çıkarılan şüret.	nf. kopya etme, suret çıkarma; kopya, suret; dilb. okunuşu bir başka alfabeyle verme, çevriyazı; huk. kayıt, tescil.	[isim, dil bilimi] Çeviri yazı	(DFT : Cilt II, sf. 1227; KF: sf. 1486; FBS: sf. 689)

transmisyon	transmission	s. f. başkasına geçürme, intikāl, ferāğat, nakl.	[i. ms] terk ü ferāğ. nakl, işāl.	nf. iletme, aktarma, ulaştırma; iletilme; geçme, geçirilme, intikal; yayılma, yayma; iletim.	[isim, fizik] Elektrikli taşıtlarda dingilin motora göre gerek dikey gerek yatay düzende hareket etmesini sağlayan organ	(DFT : Cilt II, sf. 1230; KF: sf. 1487; FBS: sf. 690)
transparan	transparent	s. m. altlık. yağlu kâğıd.	[s] şafāk. [i. mz] (hen) mistar.	nf. saydam; pırl pırl, berrak; mec. kolay anlaşılan. ∞ nm. düzgün yazmak için kâğıt altına konan çizgili kâğıt.	[sıfat] Şeffaf	(DFT : Cilt II, sf. 1230; KF: sf. 1487; FBS: sf. 690)
transplantasyon	transplantation	s. f. başka yere dikme, eşcārın tebdil-i mekânı. tebdil-i mekân.	[i. ms] (neb) bir fidānı, bir ağacı yerinden çıkarub diğer yere dikme.	nf. (bitki) yerini değiştirme, başka yere dikme; hek. organ nakli, doku nakli; (kişi/grup) başka yere yerleştirme.	[isim, tıp] Organ nakli	(DFT : Cilt II, sf. 1231; KF: sf. 1487; FBS: sf. 690)
transport	transport	s. m. götürme, nakl. ferāğ. tahvıl, havāle. teprenme, tepreniş, heyecān, hezheze. hālet-i vecd. sayıklama, hezeyān.	[i. mz] götürme, nakl. terk ü ferāğ. (mec) hālet-i vecd. sayıklama. hezeyān.	nm. nakliye, nakil, taşıma, iletme; taşıma gemisi; huk. hakkın bitimi, devir, geçirim; mec. taşkınlık; kendinden geçme, esrime.	[isim] 1) Bir yerden başka bir yere taşıma, iletme, nakil 2) Taşımacılık, nakliyat	(DFT : Cilt II, sf. 1231; KF: sf. 1488; FBS: sf. 690)
tranş	tranche	s. f. dilim, pârçe, şerhā, şerihā. kitāb yapraklarının kenārı, hāfāt-ı evrāk.	[i. ms] dilim. iki tarafı düz pârçe. kitābın kenārı. dana ve sığır budunun orta yeri. (زرا) şabanın sürerken iki tarafa devirdiği toprak.	nf. dilim; kitabın yan kenarı; yaprak; sığır budunun orta bölümü; (piyango vb.) çekiliş; (madeni parada) tırtıllı kenar; mat. arka arkaya gelen rakam serisi; bölüm, kısım.	[isim] İnek veya dana budunun orta bölümü	(DFT : Cilt II, sf. 1225; KF: sf. 1484; FBS: sf. 688)

trap	<i>trappe</i>	<i>s. f.</i> kepenk. tuzak, kapan. kapance. kuş kapan.	[i. ms] kepenk, aşağıdan yukarıya doğru açılır kapak. duzak. bir sınıf ruhban.	nf. tabanda açılmış kapı, taban kapısı; tiy. yer kapağı; hendek tuzak; mec. tuzak; Trappe tarikatı.	[isim] 1) Hendek, tuzak 2) [tiyatro] Sahnede yerde bulunan kapak	(DFT : Cilt II, sf. 1233; KF: sf. 1488; FBS: sf. 691)
trapez	<i>trapèze</i>	<i>s. m.</i> şebîh bi'l-munharif. şebîh bi'l-munharif'üş-şekli olan gemik.	[i. mz] (hen) şibh-i münharif. cimnastik trapezi.	nm. geom. yamuk; (jimnastik) trapez; anat. sırtın üst kası, yamuk kas.	[isim] 1) Alt uçlarına bir çubuk bağlanmış bulunan iki düşey ipten yapılmış salıncağa benzer bir jimnastik aracı 2) Bu araçla gösteri yapan sanatçı, trapezci	(DFT : Cilt II, sf. 1233; KF: sf. 1488; FBS: sf. 691)
travers	<i>traverse</i>	<i>s. fem.</i> taban, arşurı taban. handak içinde perde. kestirme yol, arşurı yol. māni'Ū, Ōāōika.	[i. ms] giriş tabanı. demir yolu transversi. (as) ara siperi.	nf. demy. travers, taban desteği; (marangozlukta) atma girişi; kestirme yol.	[isim] Üzerine rayların yerleştirildiği i, yere enine konulmuş demir veya ağaç parçalarının her biri	(DFT : Cilt II, sf. 1236; KF: sf. 1489; FBS: sf. 691)
tren	<i>train</i>	<i>s. m.</i> gidiş, gitme, yürüş, reftār, Ōuduvv. tekerlekler ile bir arabanın alt takımı, Ōaraba altındaki kerevet takımı. kalabalık, etbāŌ, hayl ü haşem, hadem ü haşem. hayvān sürisi. šal. şamāte. siyāk, mecrā, hāl. heves, gayret.	[i. mz] gidiş, yürüyüş, reftār. yol, tarîk. Ōavane, maŌiyyet. koşum. şimendöfe r katarı, tren. (as) erzāk ve mühimmāt nakliye kolu, levāzım takımı.	nm. tren; kervan, katar; (taşıtta) takım, düzen; gidiş, gelişim; yürüyüş; ask. ulaştırma kolu; kon. kış, popo; gürültü.	[isim] Demir yolunda yolcu ve yük taşımakta kullanılan, bir veya birkaç lokomotif tarafından çekilen vagonlar dizisi, katar, şimendifer	(DFT : Cilt II, sf. 1219; KF: sf. 1483; FBS: sf. 687)
tretuvar	<i>trottoir</i>	<i>s. m.</i> kaldırım, yaya	[i. mz] yaya	nm. yaya kaldırımı,	[isim] Yaya	(DFT : Cilt

		kaldırımı, kaldırım başı.	kaldırımı.	kaldırım.	kaldırımı	II, sf. 1254; KF: sf. 1497; FBS: sf. 697)
tribün	<i>tribune</i>	s. f. minber, vaÖž kürsisi. mahfil.	[i. ms] kürş-i hitâbet, minber. yarışlarda, resmî merâsimle rde erbâb-ı iÖtibârdan daÖvetler içün yapılan bir yüksek mevkiÖ.	nf. tribün; kürsü; tribünde oturan kişiler.	[isim] Spor salonu stadyum, hipodrom vb. yarışma ve gösteri yapılan yerlerde seyircilerin oturduğu koltuklu veya basamaklı bölüm, sekillik	(DFT : Cilt II, sf. 1243; KF: sf. 1492; FBS: sf. 693)
trigonometrik	<i>trigonométrie</i>	adj. com. mesâhat'ül- müšellešât.	[i. ms] müšellešât .	nf. mat. trigonometri.	[isim, matematik] Üçgenleri hesaplamayı konu edinen matematik kolu, müšellesat	(DFT : Cilt II, sf. 1245; KF: sf. 1493; FBS: sf. 694)
trigonometrik	<i>trigonométrie</i>	adj. com. fenn-i mesâhat-i müšellešâta müteÖallik.	[s] müšellešât a müteÖalli k.	adj. trigonometriyle ilgili, trigonometrik.	[sıfat, matematik] Trigonometr i ile ilgili	(DFT : Cilt II, sf. 1245; KF: sf. 1493; FBS: sf. 694)
triko	<i>tricot</i>	s. m. örgü, örme iş, öriş, cedl. şopa.	[i. mz] örme, örgi.	nm. örme işi, triko; örgü; kazak; hırka.	[isim] 1) Örülerek dokunan bir cins yün kumaş 2) [sıfat] Bu kumaştan yapılmış olan	(DFT : Cilt II, sf. 1244; KF: sf. 1492; FBS: sf. 694)
trikotaj	<i>tricotage</i>	s. m. örme, örücilik.	[i. mz] örücilik. örme işi.	nm. örgü işi, trikotaj; örücülük, örmecilik.	[isim] Örme işleri	(DFT : Cilt II, sf. 1244; KF:

						sf. 1492; FBS: sf. 694)
trilyon	trillion	s. m. biñ kerre biñ milyon.	[i. mz] biñ milyar, trilyon.	nm. trilyon.	[isim] 1) Milyar kere bin, 1.000.000.0 00.000 2) Bu sayının adı	(DFT : Cilt II, sf. 1245; KF: sf. 1493; FBS: sf. 694)
tripoli	tripoli	s. m. tripoli, cilā toprağı.	[i. mz] (mi) bir nev'Ö-i cilā toprağı.	nm. yerb. tripoli, silis taşı, trablus taşı.	[isim, jeoloji] Ufalandığın da toz, madenî eşya, taş, mermer, cam vb.ni temizlemeye ve parlatmaya yarayan silisli kaya	(DFT : Cilt II, sf. 1248; KF: sf. 1495; FBS: sf. 695)
trok	troc	s. m. trampa, mübādele.	[i. mz] trampa, mübādele.	nm. trampa, değiş.	[isim] Değişim	(DFT : Cilt II, sf. 1250; KF: sf. 1496; FBS: sf. 696)
trombon	trombone	s. f. bir nev'Ö-i Öasker borusı.	[i. mz] musika takımında büyük borı.	nm. müz. trombon; kopça.	[isim, müzık] Sürgü kolunun hareketiyle değişik yükseklikte seslerin elde edildiği nefesli çalgı	(DFT : Cilt II, sf. 1251; KF: sf. 1496; FBS: sf. 696)
tromp	trompe	s. f. borı, zurna. hortum, fıl hortumu. hortum.	[i. ms] hortum, nefir.	nf. avcı borusu; (hayvanda) hortum; esk. havalı koma; anat. fallop borusu; kon. çıkık burun; hava borusu.	[isim, mimarlık] Binanın bir bölümünü tutmaya yarayan köşe kubbesi	(DFT : Cilt II, sf. 1251; KF: sf. 1496; FBS: sf. 696)

trompet	trompette	<i>s. fém.</i> surna, zurna, trampeta, boru, borı.& <i>s. m.</i> trampetacı, boru-zen, surna-zen.	[i. ms] borı. (i. mz) borazan.	nf. müz. trompet, bora. ∅ nm. boru çalan, trompetçi; ask. borazan.	[isim, müzik] Bir ağızlık ve kendi üstüne kıvrılmış silindir bir borudan oluşan nefesli çalgı	(DFT : Cilt II, sf. 1252; KF: sf. 1496; FBS: sf. 696)
tropik	tropique	<i>s. masc.</i> daóire-i inşıláb.	[i. mz] (coğ) muntıka-i hārre. (hey) medāreyn. (s) (neb) güneş toğunca açılıb gürübla ber-ā-ber kapanan çiçek.	nm. coğ. dönence.	[sıfat, coğrafya] Dönenceye ait	(DFT : Cilt II, sf. 1254; KF: sf. 1497; FBS: sf. 697)
truakar	trois-quarts ⁸⁴	<i>s. m.</i> tulumba, mubatta.	[i. mz] büyük kupa. Óadī bardağdan daha büyük bardağ. çocuk oyuncacı kemān. (cer) bāzile.	nm. çocuk kemarı; kısa manto.	[isim] 1) Kısa manto 2) [sıfat] Kol boyu dirsek ile bilek arasında olan (kadın giysisi)	(DFT : Cilt II, sf. 1250; KF: sf. 1496; FBS: sf. 696)
trup	troupe	<i>s. f.</i> galabalık, <i>vulg.</i> kalabalık, alay, süri, bölük, cemāÓat. cemÓ, fevc, gürüh. Óasker.	[i. ms] gürüh, cemāÓat, alay, süri. Óasker, ordu, fırka, müfreze. oyuncu takımı.	nf. gürüh, derinti; topluluk; sürü; askeri birlik; bölük; ask. ordu; topluluk, grup; tiy. tiyatro topluluğu.	[isim, tiyatro] Aynı tiyatrodan çalışan oyuncular topluluğu	(DFT : Cilt II, sf. 1256; KF: sf. 1497; FBS: sf. 697)
tunik	tunique	<i>s. f.</i> iç kaftān, alt geysi, kaba-çe, kaba, kürte, zubūn, cübbe. zar, ince zar, örti, gışā.	[i. ms] gömlek. Óaskeriñ ve baÓz-ı mekteb talebesiniñ geydikleri bir nevÓ-i caket.	nf. esk. gömlek; uzun asker ceketi; (etek üstüne giyilen kadın giysisi) tünik; (piskoposun) ayın gömleği; anat. koruyucu zar,	[isim] Pantolon veya etek üzerine giyilen, dizlere kadar inen üst giysisi	(DFT : Cilt II, sf. 1261; KF: sf. 1500; FBS: sf. 697)

⁸⁴ Bu kelime, DFT’de “Trocart, ouTrois-quarts” olarak geçmektedir.

			(neb) (teş) kâmiş.	gömlek.		699)
tur (III)	tour	<i>s. f.</i> kulle, burc.& <i>s.</i> <i>m.</i> tolaşma, dönme, devr, girdiş. gezmeye gitmek, gezinmek, olta çalmak, olta urmağ. çevre, dāóire, devre. el çapukluğu, hiffet-i yed. zor işi, eşer-i celâdet. renk, oyun, dubara, hîle, tolâb, mekr. iş, kâr, şânÓat. sûret, tavr, şive. nevbet, sıra. çıkırık, çerh. döner, tolâb.	[i. ms] kale, kalÓa burc. satranc taşlarınıñ biri. (i. mz) dönme, devr. seyr ü seyâhat, dolaşma, gezme. dāóire, çevre. el çabukluğu, mehâret. deşise, hîle, dolab. tavr u hareket. sıra, nevbet. döner dolab.	nf. kule; (satranç) kale.&nm. dönme, dönüş; gezme, dolaşma, gezinti, tur, gezi, yolculuk, seyahat; çevre; gösteri, oyun; dolap, oyun; sıra; beceriklilik, hüner, beceri; torna; çıkırık; gelişim, gidiş, seyir; biçim, görünüm.	[isim] 1) Dolaşma 2) Bir sonuca ulaşınca kadar yapılan iş 3) Başladığı noktada biten, bir veya daha fazla yere önceden belirlenmiş bir programa göre yapılan seyahat	(DFT : Cilt II, sf. 1208; KF: sf. 1480; FBS: sf. 684)
turba	tourbe	<i>s. f.</i> kuru yosun, yağlu kerpici, bir nevÓ-i toprak kömürü.	[i. ms] çürümüş nebâtâtdan hâsıl olan toprak, turb.	nf. kim. bitkilerin çürüğünden oluşan kömür, bataklık kömürü, turba; güruh, kalabalık, ayaktakımı.	[isim] Az çok kömürleşmiş bitkilerden oluşan yakıt	(DFT : Cilt II, sf. 1210; KF: sf. 1480; FBS: sf. 684)
turkuaz	turquoise	<i>s. f.</i> pîrûze, fîrûze, fîrûzec.	[i. ms] fîrûze.	nf. yeşilimsi mavi bir değerli taş, firuze, türkuvaz. ∅ adj. türkuvaz renginde. ∅ nm. türkuvaz rengi.	[isim] 1) Yeşile çalan mavi renkte değerli bir taş, firuze 2) Bu taşın rengi 3) [sıfat] Bu renkte olan	(DFT : Cilt II, sf. 1263; KF: sf. 1501; FBS: sf. 700)
turne	tournee	dönmiş, çevirilmiş, maqlûb, şapmış.	[i. ms] devr, seyâhat. gezinti.	nf. turne, iş gezisi, iş yolculuğu; kon. ismarlanan içecek; (içki vb.) ismarlama sırası; kon. dayak, patak, kötek.	[isim] Bulunduğu yerden başka yerlere gösteri yapmak amacıyla giden tiyatro veya müzik sanatçıları	(DFT : Cilt II, sf. 1211; KF: sf. 1480; FBS: sf. 685)

					n gezisi	
turnike	<i>tournique</i> <i>t</i>	<i>s. m.</i> döner çerh.	[s] dönme dolab. mandal.	nm. turnike; (cerrahlıkta) damar kısıkaçı; piyango dolabı; (marangozlukta) kanat mandalı; arg. savaş divanı.	[isim] İnsanların teker teker geçmesini sağlamak amacıyla bazı yerlere konulan, uçlarından birinin çevresinde dönebilecek düzende yatay olarak yerleştirilmi ş çarpı biçiminde araç	(DFT : Cilt II, sf. 1212; KF: sf. 1481; FBS: sf. 684)
turnusol	<i>tournesol</i>	<i>s. m.</i> gün çiçeği, deve tabanı.	[i. mz] ay çiçeği.	nm. bitk. ayçiçeği, günebakan; kim. turnusol.	[isim, kimya] Birtakım bitkilerden elde edilen mavi boya maddesi	(DFT : Cilt II, sf. 1212; KF: sf. 1481; FBS: sf. 685)
tuş (I)	<i>touche</i>	<i>s. f.</i> perde, destân. mehâkke urma, çalma, çalma, çekme, imtihân Öale'l- mehâkk. işleme, vech, şânÖat.	[i. ms] tokunma. piyano dişi. mehakk taşlarıyla altun muÖâyene si. ökündire, pazara götürülen kaşşâblık öküz sürüsü.	nf. tuş; değme, dokunma; değdirme; (resimde)fırça vuruşu; (eskim) kılıç dokunuşu; sp. (futbol) taç; (bilyarda) tuş yapma; kon.görünüş; balığın oltaya vuruşu; üslup, yazı biçimi, biçem; (renklerde) karşıtlık; (güreşte) tuş.	[isim] 1) Piyano, org vb. müzik aletleriyle daktilo, hesap makinesi, bilgisayar ve telefon gibi makinelere parmak vurulan yerlerin adı 2) Yağlı boya ressamlığınd a fırçadaki boyanın tuvale sürülüş biçimi 3) [spor] Eskimde kılıcın ucunun karşı oyuncunun göğüs ve	(DFT : Cilt II, sf. 1206; KF: sf. 1479; FBS: sf. 683)

					karın bölgesini koruyan özel giysinin bir bölümüne değmesi	
tuşe	toucher	v. a. toşunmak_dokunmak, değmek, mess itmek, lems itmek, memāset itmek. ulaşmak. dib bulmak, gemi oturmak. almak, ahz_kabz itmek, para almak, tutmak. değmek. yaklaşmak, teğarrub itmek. yüreğe toşunmak, tahrik-i rikkat itmek, tehyic-i rikkat itmek. toşunmak, teğalluk olmak. hısm olmak, Öalāka-i rahm olmak. bitişmek, bitişik_muttaş l olmak.&s. m. toşunuş, el ile yoqlama, lems.	[f. m] toşunmak, ilişmek, temās itmek, değmek, mess itmek. teōşir itmek, teğalluk itmek. (f. l) yakın olmak, birbirine toşunmak, muttaşıl olmak. çalgi çalma. (i. mz) toşunma, lems. kuvve-i lāmise.	nm. dokunma, dokunma duygusu; (çalgi) çalma, çalış biçimi; hek. tuşe.&vt. dokunmak, değmek; bitişik olmak, komşu olmak; (çalgi) parmak ucuyla çalmak; vurmak, isabet ettirmek; yaralamak; yüreğini sızlatmak, duygulandırmak; (para vb.) almak, kazanmak; yaralamak, vurmak; temas kurmak, görüştirmek; -ile akraba olmak; ele almak, değinmek; ilgilendirmek; (güreşte) tuş etmek. ∅ vi. zarar vermek; burnunu sokmak; (güreşte) tuş olmak.	[isim] Dokunuş, dokunma	(DFT : Cilt II, sf. 1206; KF: sf. 1479; FBS: sf. 683)
tuval	toile	s. f. bez. perde, settāre. çadır.	[i. ms] keten, kenevir veyā pamukdan dokunmuş bez. her hangi bir māddeden dokunmuş şey. tiyatro perdesi. üzerine resm yapdıkları muşamma	nf. bez; resim bezi, tual; ağ; yelken; yağlıboya tablo; perde.	[isim] 1) Üzerine resim yapılan, gerdirilmiş keten, kenevir veya pamuklu kaba kumaş 2) Bu kumaşın üzerine yapılmış tablo	(DFT : Cilt II, sf. 1194; KF: sf. 1474; FBS: sf. 680)

			Ø. muşamma Ø üzerine yapılan resm. Ø asker çadırı. gemi yelkeni. muşamba.			
tuvalet	toilette	s. f. zenne bezekleriniñ avadanlığı. zenne bezekleri takımı. mahrama. bezinme, geyinme, tezeyyün, tezeyyüg, zinet.	[i. ms] süslenme, tezeyyün, tuvalet yapma. tuvalet takımı. el ve yüz yıkanılan mahall.	nf. tuvalet; (giysi) tuvalet; tuvalet masası; giyinip kuşanma, süslenme; giyim kuşam eşyası; vücut temizleme.	[isim] 1) Yıkanma, tırış olma, giyinme, süslenme, taranma işi 2) Abiye 3) Vücut temizliği ve bakımı için gereken nesne 4) Sidik veya dışkı 5) İnsanın dışkılarıyla idrarını boşalttığı yer, abdesthane, ayakyolu, yüznumara, hela, kenef, memişhane, kademhane	(DFT : Cilt II, sf. 1194; KF: sf. 1474; FBS: sf. 680)
tüf	tuf	s. m. ayak taşı.	[i. mz] (mi) beyâz ve yumuşak bir nevØ-i taş. havara taşı.	nm. yerb. süngertaşı, tüf; mec. öz.	[isim, jeoloji] Yanardağları n püskürttüğü kül, kum ve lav parçacıkların dan oluşan, çoğunlukla açık renkli, hafif gözenekli bir tür çökelti taşı	(DFT : Cilt II, sf. 1260; KF: sf. 1499; FBS: sf. 699)
tümör	tumeur	s. fém. şiş, kabarcık, kabarık, yumru, verem.	[i. ms] (t) şiş, verem.	nf. hek. ur.	[isim, tıp] Ur	(DFT : Cilt II, sf. 1261; KF: sf. 1500; FBS:

						sf. 699)
tüp	tube	s. m. borı, lüle, kamuş, kaşab, kaşba.	[i. mz] borı, ünbübe.	nm. tüp, boru; anat. kanal; kon. silindir şapka; (krem/boya vb. için) tüp; arg. başarılı olmuş şarkı.	[isim] 1) Laboratuvarl arda türlü işlerde kullanılan, bir ucu kapalı cam boru 2) İçine krem, diş macunu, ilaç vb. maddeler konulan, bir ucu burgu kapaklı, plastik veya metal boru 3) Akışkan maddelerin konulduğu, genellikle silindir biçiminde, içi boş, ağız özel tapalı kap	(DFT : Cilt II, sf. 1259; KF: sf. 1499; FBS: sf. 698)
türban	turban	s. m. şarık, kavuk, Öimāme.	[i. mz] şarık, Öimāme.	nm. sarık; sarık benzeri kadın başlığı, türban.	[isim] İnce kumaştan yapılmış, başı sıkıca kavrayan bir tür baş örtüsü	(DFT : Cilt II, sf. 1262; KF: sf. 1500; FBS: sf. 699)
türbülans	turbulence	s. f. zorbalık, fitne karışdırıcılığı, yaramazlık, saÖy bi'l-fitne, mefsedet.	[i. ms] gürültü, şamata.	nf. yaygaracılık, gürültücülük; canlılık, hareketlilik.	[isim] 1) Beklenen hızından farklı bir biçimde ve beklenmeye n yönlerden gelen şiddetli hava akımı 2) Ters akıntı	(DFT : Cilt II, sf. 1262; KF: sf. 1500; FBS: sf. 699)
tüyo	tuyau	s. m. boru, lüle. künk, kubür. ocağ künki, kubürü, tütünlük. kārız oluğı. kuş yeleğı kamuşı.	[i. mz] borı. masura. kubür, künk.	nm. boru, künk; içi boş sap, tahıl sapı; kon. sağlam haber, ipucu; (ütüyle yapılan) pli, lüle.	[isim] 1) Sınavda başkasından yardım görme veya bir kaynaktan	(DFT : Cilt II, sf. 1264; KF: sf. 1501;

		kamuş. maşra, masura.			yararlanma, kopya 2) Herhangi bir konuda verilen gizli bilgi 3) [spor] Yarış öncesinde belirlenen veya tahmin edilen yarışmacı hakkında verilen gizli bilgi	FBS: sf. 700)
uranyum	uranium	s. m. yeñi bulmuş ma'Öden cinsi, ma'Öden-i cedid.	[i. mz] (k) uranyum denilen cism-i başı.	nm. kim. uranyum.	[isim, kimya] Atom numarası 92, atom ağırlığı 238,03, yoğunluğu 18,7 olan, 1800 °C'ye doğru eriyen, demir görünüşünde , nükleer enerji elde etmede kullanılan bir element (simgesi U)	(DFT : Cilt II, sf. 1271; KF: sf. 1505; FBS: sf. 703)
uvertür	ouverture	s. f. açma, açılış, açılma, feth. gedük, delik, yarıq, ferce. ağz. ibtidā, iftitāh, infitāh, bidāyet, fātiha. vesile.	[i. ms] açıklık, delik, yarık, boşluk. medhal. açılma, açma, küşād. (mec) beste-i iftitāhiye. resm-i küşād. mübāşeret, ibtidār, berāyiş, bir müzākere hakkında ilk teklif-i serbesti, hulūs,	nf. açılma; açılış; hizmete açma, açma; açıklık; yarık, delik, ağız; başlatma; mim. duvarda bırakılan açıklık; müz. giriş.	[isim, müzik] 1) Operada, perde açılmadan önce orkestranın çaldığı parça 2) Pokerde oyuna başlayabilm ek için gerekli el	(DFT : Cilt II, sf. 552; KF: sf. 1030; FBS: sf. 488)

			şafvet.			
ülser	<i>ulcère</i>	<i>s. m.</i> yāre, çıban, qarha.	[i. mz] yara, qarha.	nm. hek. ülser.	[isim, tıp] Sindirim organlarında ve özellikle mide ile onikiparmak bağırsağında görülen yara, karha	(DFT : Cilt II, sf. 1266; KF: sf. 1504; FBS: sf. 701)
ültime- m	<i>ultimatum</i>	<i>s. m.</i> şöñ lağırđı, āhir'ül- kelām, netı̄cet'ül- netāyic.	[i. mz] şöñ ve kat'Öi teklif, ültime- tom.	nm. son söz, son uyarı, ültimat.	[isim] 1) Bir devletin başka bir devlete verdiği ve hiçbir tartışma veya karşı koymaya yer bırakmaksız- n, tanıdığı sürede isteklerinin yerine getirilmesini istediği nota 2) Uyulması gereken kuralları kesin bir dille anlatma	(DFT : Cilt II, sf. 1267; KF: sf. 1504; FBS: sf. 701)
ünik	<i>unique</i>	<i>adj. com.</i> yalñız, bir, vāhid, yegāne. vahid, ferid, yektā, bi- hemtā.	[s] yalñız bir olan, tek, vahid. (mec) emsālsiz, yektā, ferid. ğarib. bam başka.	adj. biricik, yegāne; eşsiz, üstün; tek.	[sıfat] Tek, eş- olmayan	(DFT : Cilt II, sf. 1269; KF: sf. 1505; FBS: sf. 702)
ünite	<i>unité</i>	<i>s. f.</i> birlik, vāhdāniyyet, ehādiyyet. bir, tek, ehād. birlik, yek- sānlık, müsāvāt.	[i. ms] bir, ehād, ahād. vāhid-i kıyāş. birlik, vāhdāniyyet . ittifaq, ittihād. birleşme. müsāvāt.	nf. birlik; bütünlük; birim; ask. askeri birlik.	[isim] 1) Birlik, birleşmiş olma durumu 2) Bir kümenin her elemanı veya bir çokluğu oluşturan varlıkların her biri, birim	(DFT : Cilt II, sf. 1270; KF: sf. 1505; FBS: sf. 702)

					3) Dersin bölümlerinden her biri 4) [dil bilgisi] Birim	
üniter	unitaire	<i>s. et adj. com</i> muvaḥḥid.	[i. ms] vaḥdet-i siyāsiyeye müteḤalli k. (i. mz) siyāsetde vaḥdet ve temerküz taraf-dār. muvaḥḥid, vaḥdāniyet e kâoıl olan.	adj. siyasal birlikle ilgili; siyasal birlik oluşturan; birimle ilgili. ∅ adj. n. birlikçi, birlikten yana; birleştiren; (Hristiyanlıkta) teslise inanmayan protestan.	[sıfat] 1) Birlikçi, birlikten yana, birleştirici (siyaset) 2) Merkeziyetç i	(DFT : Cilt II, sf. 1269; KF: sf. 1505; FBS: sf. 702)
üniversal	universal ⁸⁵	<i>adj.</i> Ŗumūmī, Ŗāmm, Ŗumūmiyy'üş- şümül. küll.	[s] Ŗumūmī, Ŗāmm. muḥīt, cāmiŖ. [i. mz] Ŗumūmī olan.	adj. gökb. evrenle ilgili, fel. evrensel, tümel; tüm insanlığa seslenen, genel; geniş bilgili; dünyayla ilgili.	[sıfat] Evrensel	(DFT : Cilt II, sf. 1270; KF: sf. 1505; FBS: sf. 701)
üniversite	université	<i>s. f.</i> medrese-i Ŗulūm, dār'ül- Ŗulūm.	[i. ms] dār'ül- fünūn. cemŖiyyet -i tedrīsiye, heyóet-i müderrişin .	nf. üniversite.	[isim] Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul vb. kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu	(DFT : Cilt II, sf. 1271; KF: sf. 1505; FBS: sf. 703)
ürat	urate	<i>s. m.</i> milḥ-i bevli.	[i. mz] bevliyet.	nm. kim. ürik asit tuzu, urat.	[isim, kimya] Sidik asidi tuzu	(DFT : Cilt II, sf. 1271;

⁸⁵ Bu kelime, sözlüklerde “universal” olarak geçmektedir.

						KF: sf. 1506; FBS: sf. 703)
vale	vale	<i>s. m.</i> hizmet- kâr, uşak, hâdim. iş ağası. toğramacı çengeli. yaya.	[i. mz] uşak, hidmet- kâr. ışkambil kâğıdında bacak, oğlan. asılı şeyleri indirmek için kullanılan ucı çengel şeklinde marangoz aleti. kapuyı kapalı tutmak ve kendi kendine kapanması nı teómin için istiómal olunan yaylı tel.	nm. uşak, erkek hizmetçi; isk. vale, bacak; tiy. uşak rolü; tezgâh mengenesi; ayaklı portmanto; mec. köpek, köle gibi kimse, dalkavuk, uşak.	[isim] 1) İşkambil kâğıtlarında oğlan, bacak 2) Otellerde görevli acemi ve genç eleman	(DFT : Cilt II, sf. 1282; KF: sf. 1510; FBS: sf. 706)
valiz	valise	<i>s. f.</i> heğbe, yancuk, câme- dân.	[i. ms] hurc, heğbe, elbise çantası.	nf. valiz, küçük bavul; küçük hurç.	[isim] Genellikle yolculukta içine çamaşır vb. eşya konulan küçük el bavulu	(DFT : Cilt II, sf. 1283; KF: sf. 1511; FBS: sf. 706)
valör	valeur	<i>s. f.</i> değer, kıymet, şemen, behâ. hâkk maóñā, maóñā-yı hâkiki. gayret, şecāóat, bahâdırlık, yararlık.	[i. ms] değer, kıymet, şemen. behâ. iótibār. ehemmiye t. maóñā. yiğitlik, yararlık.	nf. kıymet, değer; önem; yaklaşık miktar; geçerlik; kahramanlık, yiğitlik; önemli kişi, değer; müz. süre; dilb. (sözcükte) anlam.	[isim] 1) Değer, kıymet 2) Geçerlik 3) [dil bilimi] Anlam	(DFT : Cilt II, sf. 1282; KF: sf. 1510; FBS: sf. 706)
vals	valse	<i>s. f.</i> dönme horası, rakş bi'l-müdâvere, vals.	[i. ms] vals denilan rakş.	nf. vals; vals müziği.	[isim, müzik] 1) Bazı besteciler tarafından	(DFT : Cilt II, sf. 1284; KF:

					yalnızca çalınmak için hazırlanmış beste türü 2) Bir tür salon dansı 3) Bu dansın müziği	sf. 1511; FBS: sf. 706)
vampir	vampire	<i>s. m. maşşāse.</i> zūlm ü teʾassüf ile kesb-i harām idici. be-ğāyet büyük yarasa.	[i. mz] cadı, kara koncolos, vampir. (حيو) Amerikada a gāyet büyük yarasa kuşu.	nm. kan emici hortlak, vampir; hayb. kan emici yarasa; halkı sömüren zengin.	[isim] 1) İnsanların kanını emdiğine inanılan yaratık 2) [hayvan bilimi] Yarasalarda n, Yeni Dünya'nın tropik bölgelerinde yaşayan, kuyruksuz, kahverengi tüylü, arka bacakları yürümeye ve sıçramaya çok uygun, kan emici bir memeli türü (Vampyrus spectrum)	(DFT : Cilt II, sf. 1285; KF: sf. 1511; FBS: sf. 706)
vantilatör	ventilateur	<i>s. m. tecdid-i</i> hevāya mahşūs olan menfez.	[i. mz] müceddid-i hevā, vantilatör.	nm. vantilatör.	[isim] 1) Kapalı bir yerin sıcak ve durgun havasını dalgalandırarak esinti sağlayan veya böyle bir ortama temiz hava üfleyen alet 2) Bazı tarım alet veya makinelerin de tohumları savurmak, temizlemek için içeriye hava çeken alet 3) Motorlu	(DFT : Cilt II, sf. 1300; KF: sf. 1517; FBS: sf. 710)

					taşıtların iç havasını değiştirmeye yarayan düzen	
vantrilok	<i>ventriloqu</i> ⁸⁶	<i>adj. com.</i> Öamîk'us-şavt. sesi kendü karnından çıkarur gibi kimesne.	[i-s] karnından söyleyen adam.	adj. n. karnından konuşur gibi yapan, vantrilok.	[isim] Karnından konuşan kimse	(DFT : Cilt II, sf. 1302; KF: sf. 1518; FBS: sf. 711)
vantuz	<i>ventouse</i>	<i>s. f.</i> hâcâmet şişesi, hacâmet. hevâ yolu, menfez-i hevâ.	[i. ms] hâcâmât şişesi. hevâ deliği.	nf. hacamat şişesi, kan çekme şişesi; hayb. kan emme organı, vantuz; hava deliği; (gemide) manika; düz yüzeyde yapışık duran küçük pul.	[isim] Deri üzerine yapıştırılara k çekip emmeye yarayan şişe vb. alet, çekmen	(DFT : Cilt II, sf. 1301; KF: sf. 1517; FBS: sf. 710)
vapur	<i>vapeur</i>	<i>s. f.</i> buhâr, buğ, tuman. ebhire-i merâkkiye, merâkķ.	[i. ms] buhâr, buğu. (i. mz) vapur, buhârla giden sefine. (i. ms cem) (t) riyâh-ı rahmiye.	nf. buğu, buhar; pus; su buharı; mec. sarhoşluk, baş dönmesi.&nm. buharlı gemi, vapur.	[isim] Su buharı gücüyü çalışan gemi	(DFT : Cilt II, sf. 1286; KF: sf. 1512; FBS: sf. 707)
varil	<i>baril</i>	<i>s. m.</i> varil_varul, fuçı.	[i. mz] varil.	nm. varil, fiçı.	[isim] 1) Çoğunlukla sıvı maddeleri koymak için kullanılan, metalden yapılmış, silindirik biçiminde, üstü kapalı kap 2) Petrol ölçü birimi (158,8l litre) 3) Bir kabın içine aldığı madde miktarı	(DFT : Cilt I, sf. 125; KF: sf. 77; FBS: sf. 74)

⁸⁶Bu kelime, sözlüklerde “ventriloque” şeklinde geçmektedir.

varis	varice	<i>s. fém.</i> tamar şişmesi, gevşek ur, gудde-i rahve.	[i. ms] devālî, tamar şişmesi.	nf. hek. damar genişlemesi, varis.	[isim, tıp] Toplardamar genişlemesi, ordubozan	(DFT : Cilt II, sf. 1287; KF: sf. 1513; FBS: sf. 707)
varyant	variante	<i>s. f</i> âher bir rivâyet. dürlü şüretler, şüver-i muhtelif.	[i. ms] Öayn-ı kitâbın muhtelif nüshaları arasındaki fark.	nf. ed. bir eserin değişik biçimi.	[isim] 1) Bir yol şebekesi üzerinde, belli bir noktadan ayrılarak başka bir noktadan aynı yolla birleşen ikinci derecedeki yol, yan yol 2) [edebiyat] Masal, efsane, bilmece, oyun, gelenek vb. bir metnin, bir eserin, bir olayın aslından az çok ayrılan değişik biçimli olanı, değişik 3) [dil bilimi] Bir dil içindeki her türlü çeşitlenme	(DFT : Cilt II, sf. 1287; KF: sf. 1513; FBS: sf. 707)
varyasyon	variation	<i>s. fém.</i> değişme, değişilme, tebeddül, tehavvül, ihtilâf.	[i. ms] değişme, tebeddül, tehavvül, karârsızlık.	nf. değişme, değişiklik; değişim; müz. varyasyon, çeşitleme.	[isim] 1) Değişik biçim, varyete 2) [biyoloji] Değişim 3) [müzik] Çeşitleme 4) [dil bilimi] Bir dil içindeki çeşitler	(DFT : Cilt II, sf. 1287; KF: sf. 1513; FBS: sf. 707)
varyete	variété	<i>s. f.</i> dürlülük, dürlü dürlü,	[i. ms] tenevvüÖ,	nf. çeşit; değişiklik,	[isim] 1) Şarkı,	(DFT : Cilt

		tenevvüÖ. mecnüÖa.	ihtilâf. (cem) mevâdd-ı muhtelif.	çeşitlilik; tür.	dans, hokkabazlık, temsil gibi aralarında ilişki bulunmayan farklı oyunlardan oluşan gösteri 2) Varyasyon	II, sf. 1288; KF: sf. 1513; FBS: sf. 707)
vasistas	vasistas	<i>s. m.</i> yāverî pencere.	pencere veyâ kapıda ayrıca açılır küçük kanad.	nm. (pencerede) vasistas.	[isim] Pencere veya kapının üst yanında bulunan ve oda havasının değiştirilmes ine yarayan, açılır kapanır bölüm	(DFT : Cilt II, sf. 1288; KF: sf. 1514; FBS: sf. 708)
velur	velours⁸⁷	<i>s. m.</i> kâţife.	[i. mz] kâţife. gayet yumuşak şey.	nm. kadife; kadife gibi yumuşak şey; (konuşmada) sesletim hatası.	[isim] Kadife	(DFT : Cilt II, sf. 1293; KF: sf. 1516; FBS: sf. 709)
Venüs	vénus	<i>s. f.</i> zühre, meleket'ül- husn. zühret, zühre, nâhid, sitâre-i zühre.	[i. ms] (hey) zühre yıldızı. hurâfât-ı kâdimede güzellik perisi.	nf. çok güzel kadın; (mitolojide) güzellik ve aşk tanrıçası, Venüs; hayb. parlak kabuklu bir yumuşakça, venüskemerî; gökb. Zühre, Çulpan, Ventüs.	[isim, gök bilimi] Çoban Yıldızı	(DFT : Cilt II, sf. 1302; KF: sf. 1518; FBS: sf. 711)
versiyon	version	<i>s. f.</i> terceme. rivâyet, nakl.	[i. ms] terceme, nakl. rivâyet.	nf. yabancı dilden ana dile çeviri; tercüme, çeviri; anlatım biçimi, yorum; varyant, değişke.	[isim] Sürüm	(DFT : Cilt II, sf. 1312; KF: sf. 1521; FBS: sf. 713)

⁸⁷ Bu kelime, KF'de "veloure" olarak geçmektedir.

vestiyer	vestiaire	<i>s. m.</i> ešvāb şaklayacak ota, urubalar otası.	[i. mz] elbise dolabı, elbiseleri aşıdıkları ota.	nm. giyecek eşya bırakılan yer, vestiyer; vestiyere verilmiş eşya.	[isim] Otel, lokanta vb. yerlerde veya evlerde şapka, palto, pardösü gibi eşyayı bırakmak ve korumak için ayrılmış yer, askılık	(DFT : Cilt II, sf. 1315; KF: sf. 1522; FBS: sf. 714)
veteriner	vétérinaire	<i>adj. com.</i> baytarlığa müteallik_dā óir, baytārī, fenn-i devābb u mevāşīyle mahşūş.	[s] baytārī. (i. mz) baytar.	adj. hayvan bakımıyla ilgili, veterinerlikle ilgili. n. veteriner.	[isim] Hayvan hastalıklarını tedavi eden uzman, baytar	(DFT : Cilt II, sf. 1316; KF: sf. 1523; FBS: sf. 714)
vezikül	vésicule	<i>s. f.</i> kabarcağız, ufağ kabarcık, nefha-i daқиқа.	[i. ms] (teş) havāsıl.	nf. hek. kabarcık; anat. kese, torba.	[isim] İçi su dolu kabarcık	(DFT : Cilt II, sf. 1314; KF: sf. 1522; FBS: sf. 714)
vibrasyon	vibration	<i>s. f.</i> şalınma, şalınış, nevesān, hezheze.	[i. ms] (فز) ihtizāz.	nf. fiz. titreşim; titreşim; titreme.	[isim] Titreşim	(DFT : Cilt II, sf. 1318; KF: sf. 1523; FBS: sf. 715)
vidanjör	vidangeur	<i>s. m.</i> lağumcı, kārīzci, boğçı.	[i-s] lağmcı.	nm. lağumcı.	[isim] Foseptik kuyularında ki pis suları çekmeye yarayan makine	(DFT : Cilt II, sf. 1322; KF: sf. 1525; FBS: sf. 715)
vinyet	vignette	<i>s. f.</i> şemse.	[i. ms] kitābda başılan levha. resm.	nf. (kitap vb'de) kenar süsü, çiçek/yaprak çerçeve; oto. vergi pulu, taşıt pulu; taşıt vergisi; firma	[isim] Bir kitabın sayfalarını süsleyen başlık, süslü harf gibi motif	(DFT : Cilt II, sf. 1327; KF: sf. 1526;

				markası; fiyat etiketi.		FBS: sf. 717)
virgül	virgule	s. f. ayrılık nişanı, Ŗalāmet-i fāśıla.	[i. ms] bir cümleliñ aqsāmnı ayırmağ için kullanılan küçük işāret, virgül.	nf. virgül.	[isim] Yazılı cümlelerde birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime grupları arasına konulan, kısa bir durmayı göstermek için kullanılan noktalama işaretinin adı (.)	(DFT : Cilt II, sf. 1334; KF: sf. 1528; FBS: sf. 718)
virman	virement	s. m. teķāśś şüretiyle ödeşme, teķāśś'ud-deyn, edā'üd-deyn Ŗalā vech'üt-teķāśś, teķāżż. gemi çevirmesi.	[i. mz] dönme. döndürme. (تجā) naql-i deyn muŖāmelesi. bñdceniñ bir faşlından diğer faşlına naql.	nm. (birinin hesabından başkasına) hesap aktarma, borç aktarma; (bñtçeden) ödenek aktarma; den. (gemi) dönme.	[isim, ticaret] Para aktarımı	(DFT : Cilt II, sf. 1333; KF: sf. 1528; FBS: sf. 718)
virtüöz	virtuose	s. com. maŖrifetlü, şāhib-i maŖrifet.	[i] müsikişinās.	n. virtüöz, üstün yetenekli sanatçı; çok becerikli kimse, usta.	[isim, müzik] Herhangi bir müzik aracını büyük ustalıkla çalabilen sanatçı	(DFT : Cilt II, sf. 1334; KF: sf. 1529; FBS: sf. 718)
virüs	virus	s. m. zehr, semm.	[i. mz] virüs, mādde-i sāriye.	nm. hek. virüs; mec. mikrop.	[isim, tıp] 1) Hastalık yapıcı, bakterilerde n daha küçük, yaşamak için bir başka hücrenin içine girmek zorunda olan	(DFT : Cilt II, sf. 1335; KF: sf. 1529; FBS: sf. 718)

					ve ancak elektron mikroskobunda görülebilen parazit 2) [bilgişim] Veri girişı yoluyla bilgisayarlar a yüklenen, sistemin veya programların bozulmasına , veri kaybına veya olağandışı çalışmasına neden olan yazılım	
visamiral	vice-amiral	s. m. ikinci amiral, amiral vekili.	[i. mz] (bah) vis amiral, amiral muavini. ikinci derece amiral.	nm. tümamiral.	[isim, askerlik] Amirallikten bir önceki rütbede olan deniz subayı	(DFT : Cilt II, sf. 1319; KF: sf. 1524; FBS: sf. 715)
viskonsül	vice-consul	s. m. konsolos vekili.	[i. mz] şeh-bender vekili.	nm. konsolos yardımcısı, konsolos vekili.	[isim] Yardımcı konsolos	(DFT : Cilt II, sf. 1319; KF: sf. 1524; FBS: sf. 715)
viskozite	viscosité	s. f. özlülük, dıbıklık, yelmeşiklik, lüzüçet.	[i. ms] lüzüçiyet.	nf. yapışkanlık.	[isim] Bir maddenin ağıdalı, koyu kıvamlı olma durumu, ağıdalık	(DFT : Cilt II, sf. 1335; KF: sf. 1529; FBS: sf. 719)
vites	vitesse	s. f. çapüklük, tızlık, yükürlük, Öacele, sürÖat.	[i. ms] çabukluk, sürÖat.	nf. sürat, hız; çabukluk; oto. vites.	[isim] Otomobilleri n çekiş ve hızını ayarlamaya yarayan	(DFT : Cilt II, sf. 1339; KF: sf. 719)

					dişliler düzeni	1530; FBS: sf. 719)
viyolonis t	violoniste	s. com. be- ğāyet māhir kemān-çeci.	[i] kemān çalan, kemāncı. viyolonist.	n. kemancı.	[isim] Viyolacı	(DFT : Cilt II, sf. 1333; KF: sf. 1528; FBS: sf. 718)
viyolonse l	violoncell e	s. m. iri kemān, büyük kemān-çe.	[i. ms] büyük kemān. viyoloncel.	nm. viyoloncel; viyoloncelci.	[isim, müzik] Viyoladan büyük, kontrbasta küçük, dört sürtme telli bir orkestra çalgısı, çello	(DFT : Cilt II, sf. 1333; KF: sf. 1528; FBS: sf. 718)
viziye	visière	s. f. tolğa gözi, başlık öñi. göz, başar. nişān yeri, nişān almağa mahsūs dügmecek.	[i. ms] bir kasket ve Öasker şapkasınıñ alın ve gözi muhāfaza iden kısmı.	nf. şapka siperi.	[isim] Kasket siperi	(DFT : Cilt II, sf. 1336; KF: sf. 1529; FBS: sf. 719)
vizyon	vision	s. fēm. görüş, görmeklik, görme, nażar. ruóyā, vafıy. hayāl, hayāl-i bātıl.	[i. ms] görüş, ruóyet. hayālāt. esāssız fıkrlar.	nf. görme; saplantı; boş düşünce, hayal; (peygamber vb.) olağanüstü şeyleri görme, gönül gözüyle görme; sin. gösterim.	[isim] 1) Görünüm 2) Ülkü 3) [sinema] Gösterim 4) [mecaz] Geniş görüş, ileri görüş	(DFT : Cilt II, sf. 1337; KF: sf. 1529; FBS: sf. 719)
vodvil	vaudeville	s. m. türkij, maŖni, zoķak türkij. komediya teŖlifi.	[i. mz] şarkılarla karışık eğlenceli tiyatro oyunu. vodvil.	nm. taşlamalı güldürü, vodvil; yergili halk türküsü; hafif komedi.	[isim, eskimiş] 1) Meyhaneler de söylenen neşeli, alaylı, taşlamalı şarkı 2) [tiyatro] Hareketli, eğlenceli bir konuya dayanan,	(DFT : Cilt II, sf. 1289; KF: sf. 1514; FBS: sf. 708)

					şarkılara da yer verilen hafif güldürü	
vokabüle r	vocabulair	<i>s. masc.</i> muhtaşar lüğat kitābı, lüğat'ül-müfredāt'ül-elfāz.	[i. mz] muhtaşar lüğat kitābı.	nm. sözcük dağarcığı; (belli bir alanla ilgil) terimler; söz varlığı; küçük sözlük, sözlükçe.	[isim, dil bilgisi] 1) Söz varlığı 2) Küçük sözlük	(DFT : Cilt II, sf. 1344; KF: sf. 1531; FBS: sf. 720)
vokal (I)	vocal	<i>adj.</i> seslü, şavtî, âvâzî, şadâyî.	[s] sesle icrâ olunan, şadālî.	<i>adj.</i> sesle ilgili; sesli; seçme hakkı olan; ses için.	[sıfat] 1) Sesle ilgili 2) [isim, müzik] İyi işlenmiş, düzenlenmiş ses	(DFT : Cilt II, sf. 1344; KF: sf. 1531; FBS: sf. 720)
volan	volant	<i>adj.</i> uçar, uçan, tayır, tayyâr. yel değirmeni kanadı.	[i. mz] raket ile atarak oynadıkları tüylü mantar ve sâôire. yel değirmeni niñ kanadı. bir makinede hareketiñ intizâmını muhâfazaya hizmet iden büyük çerh. fistân üzerine dikilen dantela ve sâôire süs. (s) uçıcı, tayyâr.	<i>adj.</i> uçucu, uçan; uçuş yapan; seyyar.&nm. fiz. büyük çark; (giyside) farbala, fırır; yel değirmeni kanadı; oto. direksiyon; araba sürme, sürücülük; raketle fırlatılan iki yanı tüylü mantar oyuncak; (avcılıkta) ökse dalı.	[isim] 1) Bir hareketi bir mekanizmaya aktaran veya makinelerde hareketin hızını düzgün tutmaya yarayan tekerlek 2) Kadın giysilerinin etek ucu, kol vb. yerlerine vererek kesilmiş kumaştan yapılan süs	(DFT : Cilt II, sf. 1351; KF: sf. 1532; FBS: sf. 722)
vole	volée	<i>s. f.</i> uçuş, uçma, tayır, tayerân, pervâz. kuş sürisi, sirb-i tuyûr, sirb. pâyê, takım, rütbe, mertebe.	[i. ms] uçma, tayerân. uçan kuş sürüsü. (as) bataryanıñ birden âteş idilmesi.	nf. uçma, uçuş; (kuş) bir uçuşta aldığı yol; kuş sürüsü; yayılım ateş; kötek, dayak, patak; merdivende iki sahanlık arası; sp. topu havada	[isim, spor] Havadan gelen topa, futbolda sıçrayarak ayağın üstüyle, teniste raket ile vurma	(DFT : Cilt II, sf. 1352; KF: sf. 1532; FBS: sf. 1532)

				yakalama, havada vurma, vole; (çan) kuvvetli ses; araba falakası; grup; mec. mevki, aşama.		722)
volkan	<i>volcan</i>	<i>s. m.</i> âteş tağı, kudretten yamcı tağ, maÖdenli cebel, cebel-i nār, tūr'un-nār, kūh-ı âteş-feşān. zihni bir maÖdeni nāşir'üş-şuÖledür. tehlikeli mevkiÖ, mevkiÖ-i pūr hatār.	[i. mz] yanartağ. berkān. volkān.	nm. yanardağ; mec. barut gibi kimse, sert adam; tehlikeli şey.	[isim, jeoloji] Yanardağ	(DFT : Cilt II, sf. 1352; KF: sf. 1532; FBS: sf. 722)
volkanik	<i>volcanique</i>	<i>adj. com.</i> cebel-i nāruñ.	[s] berkāni. volkāni. (mec) âteş-in. pek şiddetli.	adj. yanardağla ilgili; mec. ateşli, yakıcı.	[sıfat] 1) Volkanla ilgili 2) İçinde volkan bulunan	(DFT : Cilt II, sf. 1352; KF: sf. 1532; FBS: sf. 722)
zefir (I)	<i>zéphyr</i>	<i>s. m.</i> latif yel, rih-i latif, neşim, bād-ı şabā. şabā.	[i. mz] neşim, bād-ı şabā, latif rüz-gār.	nm. hafif rüzgār, meltem; yumuşak pamuklu bez, zefir.	[isim] Genellikle gömlek yapmakta kullanılan, çizgili, ince, pamuklu bir tür kumaş	(DFT : Cilt II, sf. 1369; KF: sf. 1543; FBS: sf. 727)
zikzak	<i>zigzag</i> ⁸⁸	<i>s. m.</i> yılan kavı, şekl-i muÖrrec.	[i. mz] zikzak.	nm. zikzak.	[isim] 1) Art arda birdenbire ters yöne açılar yapan kırık çizgi 2) [mecaz] Sık sık değişen görüş, düşünce veya davranış.	(DFT : Cilt II, sf. 1369; KF: sf. 1543; FBS: sf. 727)

⁸⁸ Bu kelime, DFT'de zic-zac olarak geçmektedir.

					istikrarsızlık 3) [sıfat, mecaz] Karşılıklı	
Zodyak	zodiaque	<i>s. m.</i> mıntıkat'ül- burüc, mıntık'ul- burüc, mıntıka-i zât'ül-burüc, felek'ül-burüc.	[i. mz] (hey) mıntıkat'ül -burüc.	nm. gökb. burçlar bölgesi, burçlar kuşağı, zodyak; burçlar haritası.	[isim, gök bilimi] Gök küresinde Koç, Boğa, İkizler, Yengeç, Aslan, Başak, Terazi, Akrep, Yay, Oğlak, Kova, Balık takımıyıldızl arının eşit aralıklarla dağıldığı kuşak, Burçlar Kuşağı	(DFT : Cilt II, sf. 1370; KF: sf. 1543; FBS: sf. 727)
zooloji	zoologie	<i>s. f.</i> Öilm'üt- tabāyi'ül- hayvānat.	[i. ms] mebhāş'ül- hayvānat.	nf. zooloji, hayvanbilim.	[isim] Hayvan bilimi	(DFT : Cilt II, sf. 1370; KF: sf. 1543; FBS: sf. 728)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Dolaylı Olarak Geçtiği Maddeler

3.1. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Türkçe Kelime Grubu İçinde Geçtiği Maddeler

Bu bölümde, madde başı olan Fransızca kelimenin geçtiği kelime grupları, kalın yazı tipi ile gösterilmiştir.

Tablo 8.

Sözlük	TS Madde Başı	TS Etimoloji	Madde İçİ	Kelime Grubunun Türü
DFT	amiral	<i>amiral</i>	<i>s. m.</i> amiral. <i>s. m.</i> paşa gemisi, amiral gemisi , başbuğ gemisi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
DFT	brik (I)	<i>brick</i>	<i>s. m.</i> iki direkli gemi, brik gemisi .	Belirtisiz İsim Tamlaması
DFT	kolera	<i>choléra</i>	<i>s. m.</i> kolera Öilleti , kolera morbus, heyza.	Belirtisiz İsim Tamlaması
DFT	obüs	<i>obus</i>	<i>s. m.</i> bir nev'Ö-i küçük kumbara, obüz topı güllesi .	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	akasya	<i>acacia</i>	[i.mz] akasya ağacı .	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	anglikan	<i>anglican</i>	[s] anğlikan mezhebine mensüb.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	arduvaz	<i>ardoise</i>	[i. ms] arduvaz taşı . taş tahte.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	dekolte	<i>décolleté</i>	[f. m] boyun, gerdân ve omuzlarını çıplak bırakmak. dekolte olmak .	Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil
KF	dezenfekte	<i>désinfecté</i>	[f. m] havânın Öufûnetini defÖ itmek. tathîr itmek. dezenfekte itmek .	Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil
KF	diyet (II)	<i>diète</i>	[i. ms] perhîz. hamiye. mahrûmiyet.&[i. ms] baÖž-ı memleketlerde meclis-i mebÖûsâna virilen ismdir. diyet meclisi .	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	dosya	<i>dossier</i>	[i. mz] yaşlangaç. şandalye, kanape arkalığI. evrāk dosyesi .	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	engizisyon	<i>inquisition</i>	[i. ms] engizisyon mahkemesi . taharriyât u tedkikât-ı keyfiye.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	estomp	<i>estompe</i>	[i. ms] resimde kullanılan estomp .	Sıfat-Fiil Grubu
KF	grip	<i>grippe</i>	[i. ms] (t) grip hastalığı . (mec) kın, nefret.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	hiyeroglif	<i>hiéroglyphe</i>	[i. mz] mısrırların hiyeroğlif hattı . (mec) okunmaz, kargacık burgacık yazı. anlaşılmaması müşkil olan şey.	Belirtili İsim Tamlaması
KF	istasyon	<i>station</i>	[i. ms] tevaşkuf, turma, mekş. mevķıf, konaķ, menzil. şimendöfer, araba ve sâöire istasyonu .	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	kamelya	<i>camélia</i>	[i. mz] kamelya ağac ve çiçeğİ .	Belirtisiz İsim Tamlaması

				Tamlaması

KF	kobalt	<i>kobalt</i>	[i. mz] ķobalt maŖdeni.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	komandit	<i>commandite</i>	[i. ms] ķomandit ŗirketi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	komprime	<i>comprimé</i>	[s] küçüldülmüş, tażyķ olunmuş. [i. mz] baŖz-ı eczā ķomprimesi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	kondüktör	<i>conducteur</i>	[i] yol gösterici. reh-ber. tramvay ķondüktörü. (as) kılağuz. arabacı neferi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	kreton	<i>crétonne</i>	[i. ms] ķreton bezi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	krizantem	<i>chrysanthème</i>	[i. mz] ķasım patı. ķrizantem çiçeği.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	kulis	<i>coulisse</i>	[i. ms] sürmeli pencere, ķapu yatağı. maķara. tiyatroda ķulis. uçkurluķ. borsa hāricinde maķalli. (mec) gizli ŗey.	Bulunma Grubu
KF	kupa (II)	<i>coupé</i>	[i. mz] ķupa araba. & kesilmiş. tefriķ idilmiş. kesik. maķtūŖ. (mi) kōŗe satıı.	Sıfat Tamlaması
KF	lando	<i>landau</i>	[i. mz] lando arabası.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	manej	<i>manège</i>	[i. mz] manej taŖlımı. manej meydānı. beygirle döndürilen dolāb.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	manganez	<i>manganèse</i>	[i. mz] maņanez maŖdeni.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	masiko	<i>massicot</i>	[i. mz] ķanaķ ŗaprı yapmak için kullanılan masiko. kitāb, kāđıd kesmeğe maķŗs makinelı bıçaķ; bıçaķ makinesi.	Sıfat-Fiil Grubu
KF	merinos	<i>mérinos</i>	[i. mz] ispanyanıń merinos koyunı, bunuń yapadı. merinos yūńınden yapılan ķumāŗ.	Belirtili İsim Tamlaması
KF	milis	<i>milice</i>	[i. ms] milis Ŗaskeri. Ŗasākir-i milliye.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	misket (I)	<i>muscat</i>	[i. mz] misket üzümi. misket ŗerābı.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	misket (II)	<i>mousquet</i>	[i. mz] muske tūfengi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	model	<i>modèle</i>	[i. mz] nūmūne. Ŗrnek. ķālīb. heykel-trāŗ ve ressāmlarıń nūmūne ittiĥāz itdikleri erkek veyā ķadın model. efŖāl ve ĥareketi nūmūne-i imtiŗāl olmađa layıķ insān.	Sıfat-Fiil Grubu
KF	not	<i>note</i>	[i. ms] bir ŗeyŖi ĥātırlamak için alınan not. iŗāret, Ŗālāmet, tahriri ihtār. ŗerĥ, ĥāŗiye. fıķra. ĥesāb puŗulası. fatura. not, numero. nota, müzekkire, taķrı.	Sıfat-Fiil Grubu
KF	orangutan	<i>orang-outang</i>	[i. mz] (tt) oraņutan maymunı.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	pantomim	<i>pantomime</i>	[i. mz] pantomima aķtörü, pantomimacı. (mec) muķallid. [i. ms] pantomima.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	pil	<i>pile</i>	[i. ms] yığın, küme, istif. (mi) kŖpri	Belirtisiz İsim Tamlaması

			kemeriniñ ayağı. havan eli. (lā-ubāliyy-āne) şamar, sille. (ف) elektrik pili , manzumesi. derünunda paçavralar yıkanan ve iplikleri çıkarılan âlet.	Tamlaması
KF	Protestan	<i>protestant</i>	[i] protestan mezhebi sâlikleri .	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	Rönesans	<i>renaissance</i>	[i. ms] yeniden toğmak. teceddüd, edebiyât, Ölüm ve şanâyîÖe virilen yeni faÖÖâliyet. on dört ve on beşinci asırlarda ekşeriyeri kadîmi nakl esâsına müstenid olan. edebî, Ölmi ve şinâÖi hareket. (h) renessans devrine Öâôid me müteÖallik olan.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	rötuş	<i>retouche</i>	[i. ms] taşih için bir resmin, bir yazının baÖÖ-ı yerlerine doğunma, retuş itme.	Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil
KF	şarbon	<i>charbon</i>	[i. mz] kömür. (زرا) ve (t) şarbon hâstalığı . humre.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	şarjör	<i>chargeur</i>	[i. mz] yükledici. hamüle şâhibi. tüfenk ve tabance şarjörü.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	tez (II)	<i>thèse</i>	[i. ms] talebeye halli teklif olunan mesöele. tez imtiâhânı.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	trapez	<i>trapèze</i>	[i. mz] (hen) şibh-i münharıf. cimnastik trapezi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	travers	<i>traverse</i>	[i. ms] kiriş tabanı. demir yolu traversi. (as) ara siperi.	Belirtisiz İsim Tamlaması
KF	tuvalet	<i>toilette</i>	[i. ms] süslenme, tezeyyün, tuvalet yapma. tuvalet takımı. el ve yüz yıkanılan mahall.	Belirtisiz İsim Tamlaması, İsim-Fiil Grubu
FBS	ambalaj	<i>emballage</i>	nm. paketleme, ambalajlama; denk bağlama, balyalama; ambalaj malzemesi , paket, sandık, balya.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	apostrof	<i>apostrophe</i>	nf. aniden söz yöneltme, laf atma, sert çıkışma, paylama, azarlama, apostrof işareti ('). kesme işareti.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	brüt	<i>brut</i>	adj. ham, işlenmemiş; kaba, ilkel, bayağı; eğitimsiz; kesintisiz. ∅ adv. brüt olarak , darasıyla.	Zarf-Fiil Grubu
FBS	ceket	<i>jaquette</i>	nf. uzun ceket ; kitap kabı; (dişçilikte) porselen kaplama.	Sıfat Tamlaması
FBS	Cermen	<i>germain</i>	adj. n. Cermen ırkından olan , Cermenyalı.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	cizvit	<i>jésuite</i>	nm. Cizvit papazı, Cizvit tarikatından olan ; mec. ikiyüzlü, dalavereci, düzenci. ∅ adj. Cizvitlerle ilgili ; sinsî, ikiyüzlü.	Belirtisiz İsim Tamlaması, Edat Grubu
FBS	dekolte	<i>décolleté</i>	vt. yaka ve kolları açık bırakmak, dekolte giydirmek ; (elbise) açık yakalı dikmek; (bitkinin) tepesini budamak.	İsim-Fiil Grubu
FBS	domino	<i>domino</i>	nm. takkeli balo giysisi; domino oyunu.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	dragon	<i>dragon</i>	nm. ejderha; Dragon süvarisi ; mec. sert adam; eli maşalı kadın;	Belirtisiz İsim Tamlaması

			hintkertenkelesi.	
FBS	ekran	<i>écran</i>	nm. (şöminede) sıcaklık siperi; (sinemada) beyazperde; televizyon ekranı ; fot. renk süzgeci.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	elit	<i>élite</i>	nf. seçkin topluluk, kaymak tabaka, elit tabaka .	Sıfat Tamlaması
FBS	finanse	<i>financé</i>	vt. para verip desteklemek, para vermek, finanse etmek .	Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil
FBS	fötr	<i>feutre</i>	nm. keçe; fötr şapka .	Sıfat Tamlaması
FBS	guaj	<i>gouache</i>	nf. zamlı suluboya, guvaş; guvaş boyayla yapılmış resim.	Sıfat Tamlaması
FBS	kankan	<i>cancan</i>	nm. kon. çekiştirme, dedikodu; kankan dansı .	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	kaput (I)	<i>capote</i>	nf. başlıklı palto; kadın şapkası; asker kaputu ; (arabada) körük .	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	komandit	<i>commandite</i>	nf. komandit ortaklık ; (komandit ortaklıkta) ortaklardan her birinin hissesi.	Sıfat Tamlaması
FBS	kompozisyon	<i>composition</i>	nf. bileştirme, yapma; bileşim; yapı, terkip; bas. dizgi; müz. beste; kompozisyon ödevi ; kuruluş; uzlaşma, uyuşma.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	kupa (II)	<i>coupé</i>	nm. kupa arabası ; bir dans adımı.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	mim (II)	<i>mime</i>	n. pandomim, hareketle oynanan piyes; pandomim oyuncusu, mim sanatçısı .	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	monte	<i>monté</i>	vi. yukarı çıkmak; binmek; yükselmek, kabarmak; artmak; ata binmek. ∅ vt. yukarı çıkarmak, yükseltmek; artırmak; -ile çiftleşmek; kurmak, monte etmek ; kurgusunu yapmak; takmak; yola koymak; gizlice hazırlamak; kışkırtmak; sahneye koymak.	Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil
FBS	motive	<i>motivé</i>	vt. gerekçesini belirtmek, açıklamak; neden olmak, yol açmak, motive etmek ; gerektirmek; haklı göstermek.	Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil
FBS	palet	<i>palette</i>	nf. boya paleti ; çamaşır tokacı; tahta raket; (ressamın kullandığı) renkler; (koyunda) önkol eti; çark kanadı.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	palmiye	<i>palmier</i>	nm. bitk. palmiye ağacı ; hurma ağacı; bir tür küçük kurabiye.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	pastel	<i>pastel</i>	nm. pastel boya ; pastel boya resim ; bitk. çivitotu.	Sıfat Tamlaması
FBS	pazen	<i>basin</i>	nm. pazen kumaş .	Sıfat Tamlaması
FBS	pratisyen	<i>praticien</i>	n. meslek bilgisini iş olarak uygulayan kimse; pratisyen doktor ; heykelin kabası alan kimse.	Sıfat Tamlaması
FBS	rövanş	<i>revanche</i>	nf. öç alma; sp. rövanş maçı .	Belirtisiz İsim Tamlaması

FBS	salamandra	<i>salamandre</i>	nf. hayb. semender; yavaş yanan bir tür soba, salamandra sobası .	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	sit	<i>site</i>	nm. kır görünümü, güzel görünüm, manzara; sit alanı , koruma alanı; eski kent, kale içindeki kent; biliş, site.	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	somon	<i>saumon</i>	nm. hayb. sombalığı, somon balığı ; maden külçesi. ∅ adj. inv somon rengi .	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	telgraf	<i>télégraphe</i>	nm. telgraf yoluyla haberleşme işi; telgraf makinesi .	Belirtisiz İsim Tamlaması
FBS	telgraf	<i>télégraphe</i>	nm. telgraf yoluyla haberleşme işi; telgraf makinesi.	Belirtisiz İsim Tamlaması

3.2. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin TS'deki Madde Başı Olan Kelimeden Farklı Bir Söyleyiş veya Yazılışla Geçtiği Maddeler

Bu bölümde, madde başı olan Fransızca kelimenin TS'deki madde başı olan kelimeden küçük farklarla ayrılan bir söyleyiş veya yazılışla geçen kelimeler kalın yazı tipi ile gösterilmiştir.

Tablo 9.

Sözlük	TS Madde Başı	TS Etimoloji	Madde İçi
DFT	farmason	<i>franc-maçon</i>	s. m. fermason .
DFT	friz	<i>frise</i>	s. f. şaçağ, efriz . bir nev'î-i kumâş.
DFT	jips	<i>gypse</i>	s. m. alçı, alçu, kumlu kirec, cibs .
DFT	karavel	<i>caravelle</i>	s. f. karavele .
DFT	komiser	<i>commissaire</i>	s. m. komsar , vekil.
DFT	kurye	<i>courrier</i>	s. m. kuriyer , ulağ.
DFT	lenfa	<i>lymphe</i>	s. f. kanlu şu, limfa , şulu ahlat, hılt-ı maoî.
DFT	mareşal	<i>maréchal</i>	s. m. na'îl-bend, demirci. <i>Maréchal de France</i> ser- Ö asker, marşal .
DFT	marki	<i>marquis</i>	s. markiz , rütbe ismi _lağabı.
DFT	pantolon	<i>pantalon</i>	s. m. uzun don, pantolon . meshare, muğallid.
KF	areometre	<i>aréomètre</i>	[i. mz] areometro . miqyās-ı keşāfet.
KF	antrikot	<i>entrecôte</i>	[i. mz] iki kaburğa kemiği arasındaki et pârçesi. pirzola . antr-çot .
KF	atölye	<i>atelier</i>	[i. mz] dest-gāh. atelye . iómālāt-hāne. şānóat-gāh.
KF	barikat	<i>barricade</i>	[i. ms] (as) barikad .
KF	barometre	<i>baromètre</i>	[i. mz] barometro .
KF	bekas	<i>bécasse</i>	[i. ms] çulluk. beğase .
KF	bisküvi	<i>biscuit</i>	[i. mz] bisküöi .
KF	bombardıman	<i>bombardement</i>	[i. mz] topa tutma. bombardman .

KF	broş	<i>broche</i>	[i. ms] kebâb şişi. iğ, mekik. kadın zîneti olan bu-roş .
KF	bütçe	<i>budget</i>	[i. mz] büdce . muvâzene-i mâliye.
KF	ceket	<i>jaquette</i>	[i. ms] caket .
KF	dosya	<i>dossier</i>	[i. mz] yaşlangaç. sandalye, kanape arkalığı. evrâk dosyesi .
KF	dük	<i>duc</i>	[i. mz] duğ & [i. mz] puhu kuşu. arkasında siyâh yeri bulunan bir nev'î araba.
KF	fayton	<i>phaéton</i>	[i. mz] arabacı. payton . açık otomobil.
KF	galvanizm	<i>galvanisme</i>	[i. mz] ğalvanizma . adalât u a'şâbı ma'âdenî nâkıller vâsitasiyla yek-diğeriyle münâsebetde bulundurarak ecşâm-ı hayvâniyede elektrik hûsûle getirme.
KF	gardırop	<i>garde-robe</i>	[i. ms] elbise dolabı. ğardırob . âb-dest-hâne. (i. ms cem) mevâdd-ı gâ'îta. (i. mz) öñlük.
KF	gaz (I)	<i>gaze</i>	[i. ms] ğaze . tül. bürümcük.
KF	histerik	<i>hystérique</i>	[i-s] ihtinâk-ı rahme mübtelâ. isterik .
KF	ispanyolet	<i>espagnolette</i>	[i. ms] pencere sürmesi. espanyolet .
KF	isterik	<i>hystérique</i>	[i-s] ihtinâk-ı rahme mübtelâ. isterik .
KF	jakoben	<i>jacobin</i>	[i] jakobin denilen rahib ve rahibe. (i. mz) ihtilâl-i kebir eşnâsında teşekkül iden bir cem'iyet-i siyâsiye a'zâsı. müfrit demokrasi taraf-dârı.
KF	jimnastik	<i>gymnastique</i>	[i. ms] cimnastik . idmân. (s) cimnastiğe müte'âllik.
KF	karavel	<i>caravelle</i>	[i. ms] bir nev'î yelken kemisi. karavele .
KF	kilometre	<i>kilomètre</i>	[i. mz] kilometro .
KF	kokart	<i>cocarde</i>	[i. ms] koğard .
KF	kolej	<i>collège</i>	[i. mz] hey'et. zümre. orta tedrisât mektebi. kollej .
KF	konsolide	<i>consolidé</i>	[s] tahkîm idilmiş. [i. mz cem.] konsolid . eşhâm-ı Öumûmiye.
KF	kronometre	<i>chronomètre</i>	[i. mz] kronometro .
KF	kulüp	<i>club</i>	[i. mz] klüb . mahfil.
KF	laik	<i>laïque</i>	[s-i] layik . gayr-ı rûhânî.
KF	mayo	<i>maillot</i>	[i. mz] çocuk kundağı. dar ve vücûda yapışık fanila don veya gömlek. mayyo . ilk çocukluk devri.
KF	metre	<i>mètre</i>	[i. mz] metro . (şi'örde) vezn, ba'îr; şi'ör. bir metro tûlünde demir veya tahtadan ölçü âleti.
KF	oktrua	<i>octroi</i>	[i. mz] imtiyâz, müsâ'ade. duhûliye, ihtisâb-ı resmî. oktrva . ihtisâb dâ'îresi.
KF	pantomim	<i>pantomime</i>	[i. mz] pantomima a'ktöri, pantomimacı . (mec) muğallid. [i. ms] pantomima .
KF	pansuman	<i>pansement</i>	[i. mz] yarânî temizlenüb şarılması, pansman , tîmâr.

KF	pantolon	<i>pantolon</i>	[i. mz] pantolon , ton.
KF	radymetre	<i>radiomètre</i>	[i. mz] (hey) kerlerde güneşin irtifâhını almağa mahsûs âlet. (فر) şuÖâÖât-ı mudîoeniñ keşâfetini ölçmeğe mahsûs âlet; mizân'ü-eşiÖÖa, radymetro .
KF	Rönesans	<i>renaissance</i>	[i. ms] yeniden toğmak. teceddüd, edebiyât, Öölüm ve şanâyîÖe virilen yefî faÖÖâliyet. on dört ve on beşinci asırlarda ekşeriyeri kadîmi naql esâsına müstenid olan. edebî, Öölmî ve şinâÖî hareket. (h) renessans devrine Öāóid me müteÖallık olan.
KF	somya	<i>sommier</i>	[i. mz] yük beygiri. şilte, somye , yaylı şilte. (تجا) tahşîlât yekûn defteri.
KF	sone	<i>sonnet</i>	[i. mz] (müz) on dört mısraÖlı ğazel. sonne .
KF	stenografi	<i>sténographie</i>	[i. ms] istenogرافي . işârât-ı mahsûsa ile bir şeyöi kısaca yazmakdan Öibâret olan usûl.
KF	stor	<i>store</i>	[i. mz] yayla inüb kalkan perde, istor .
KF	tartar	<i>tartare</i>	[i. mz] şerâb tortısı. diş kiri. (k) tartır .
KF	turba	<i>tourbe</i>	[i. ms] çürümüş nebâtâtdan hâsıl olan toprak, turb .
FBS	akor	<i>accord</i>	nm. uzlaşma, anlaşma; uygunluk; dilb. uyum; antlaşma; müz. akort ; ezgi.
FBS	amfizem	<i>emphysème</i>	nm. hek. anfizem , dokular arasında hava toplanmasından oluşan şişlik.
FBS	etiyołoji	<i>étiologie</i>	nf.fel. hek. nedenbilim, etioloji ; neden.
FBS	eviye	<i>évier</i>	nm. evye , bulaşık teknesi; lavabo.
FBS	guaj	<i>gouache</i>	nf. zamlı suluboya, guvaş ; guvaş boyayla yapılmış resim.
FBS	idiopati	<i>idiopathie</i>	nf. hek. başka bir hastalıĝa baĝlı olmayan hastalık, baĝımsız hastalık, idiyopati .
FBS	lenfa	<i>lymphe</i>	nf. lenf , akkan.
FBS	müskat	<i>muscade</i>	nf. muskat , küçük hindistancevizi; sihirbaz topu.
FBS	parankima	<i>parenchyme</i>	nm. anat. özekdoku, parankim .
FBS	pili	<i>pli</i>	nm. kıvrım; pli , kırma; kırıksıklık, buruşukluk, pot; kırıksık; mektup; zarf; alışkanlık; engel, güçlük.
FBS	pisuvar	<i>pissoir</i>	nm. pisuar , işeme yeri.
FBS	refüj	<i>refuge</i>	nm. sığmak; barınak, baraka; ortakaldınm, röfüj ; in, delik; güçsüzler yurdu; mec. destek, dayanak.

FBS	repertuvar	<i>répertoire</i>	nm. fihrist, liste; derleme; defter; (tiyatrodan oynanacak ya da bir müzisyenin sunduğu) eserler listesi, repertuar ; olup bitenlerin hepsinden haberdar kimse, ayaklı kütüphane; (birinin bildiği) bilgilerin topu.
FBS	sestant	<i>sextant</i>	nm. mat. altmış derecelik yay; büyük açıölçer; den. sekstan ; gökb. altılık takımyıldızı.
FBS	sömestir	<i>semestre</i>	nm. sömestr , altı aylık süre, yarıyıl; altı aylık gelir; altı aylık taksit; ask. altı aylık izin.
FBS	tirat	<i>tirade</i>	nf. tiy. uzun parça, tirad ; (aynı konuda) uzun konuşma, uzun uzun yazma.
FBS	trampet	<i>trompette</i>	nf. müz. trompet , bora. ∅ nm. boru çalan, trompetçi; ask. borazan.
FBS	turkuaz	<i>turquoise</i>	nf. yeşilimsi mavi bir değerli taş, firuze, türkuvaz . ∅ adj. türkuvaz renginde. ∅ nm. türkuvaz rengi.
FBS	tuval	<i>toile</i>	nf. bez; resim bezi, tual ; ağ; yelken; yağlıboya tablo; perde.

3.3. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Tanımıyla Birlikte Geçtiği Maddeler

Bu bölümde, tanımıyla birlikte geçtiği tespit edilen Fransızca kelimeler ve tanımları kalın yazı tipi ile gösterilmiştir.

Tablo 10.

Geçtiği Sözlük	TS Madde Başı	TS Etimoloji	Madde İçeriği	Tanımın Biçimi
DFT	galvanizm	<i>galvanisme</i>	<i>s. m. galvanizma ya Öñi ba Öz-ı ecsād-ı hâyvāniyede mevcūd olan bir nev Ö-i elektrika kuvveti, kuvvet-i elektrika-i hâyvāniye.</i>	(Kelime) yani (Tanım) Biçimi
DFT	gaz (II)	<i>gaz</i>	<i>s. m. gaz didikleri mādde-i nāriye, mādde-i müşte Öale, buhār-ı hāfî.</i>	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
DFT	hidrolik	<i>hydraulique</i>	<i>s. f. şu yolcu şan Öatı, şu yolculuk. idrolik ya Öñi Öilm-i hāreket ü muvāzenet'ül-miyāh.</i>	(Kelime) yani (Tanım) Biçimi
KF	broş	<i>broche</i>	[i. ms] kebāb şişi. iğ. mekik. kadın zîneti olan buroş.	(Tanım) olan (Kelime)
KF	eter	<i>ether</i>	[i. mz] eşîr. cev-v-i havā. eter denilen rûh.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)

KF	fifre	<i>fifre</i>	[i. mz] fifre denilen düdük. çığırma. bu düdüğü çalan.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	fondan	<i>fondant</i>	[s] ağızda eriyen. şulı. (i. mz) (mad) bir maðdenin izâbesini teşhîl iden mädde. bâdem ezmesi gibi ağızda eriyen şekerler: fondan.	(Tanım) : (Kelime)
KF	gitar	<i>guitare</i>	[i. ms] kitare denilen müzik aleti.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	granit	<i>granite</i>	[i. mz] granit denilen sert taş.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	grev	<i>grève</i>	[i. ms] çakıllık ve kırsal sâhil. taðıl-i eşgâl: grev. pâris şehrinde vaktiyle mahkûmların iðdâm idildikleri meydana: grev meydana.	(Tanım) : (Kelime)
KF	gulet	<i>goélette</i>	[i. ms] golet denilen yelkenli gemi.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	hamak	<i>hamac</i>	[i. mz] şalıncaş şeklinde aşkılı ağ yataş: hamak. gemide mürettebatın şaklı yataklığı, branda.	(Tanım) : (Kelime)
KF	jakoben	<i>jacobin</i>	[i] jakobin denilen rāhib ve rāhibe. (i. mz) ihtilāl-i kebîr eşnāsında teşekkül iden bir cemʿiyet-i siyāsiye aʿzāsı. müfrit demokrasi taraf-darı.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	makak	<i>macaque</i>	[i. mz] maşak dinilen maymun. (mec) gāyet çirkin adam.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	mandolin	<i>mandoline</i>	[i. ms] mandolin denilen saz.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	milyoner	<i>millionnaire</i>	[i. mz] milyonlar şāhibi. zengin: milyoner.	(Tanım) : (Kelime)

KF	minyatür	<i>miniature</i>	[i. ms] küçük kıtada sulı boya ile gâyet muşannaş sûretde yapılan resm: minyatür . eski yazma kitâblarda bulunan gâyet güzel ve ince işlenmiş boyalı nâdide resm. (mec) nârîn, nâzik adam. küçük muşannaş şey.	(Tanım) : (Kelime)
KF	misyoner	<i>missionnaire</i>	[i. mz] meómûriyet-i mahsûşayı hâşîz kimse. naşrâniyeti neşre çalışan papas: misyoner . (mec) nâşir.	(Tanım) : (Kelime)
KF	monsenyör	<i>mon seigneur</i>	[i. mz] kardinal, piskopos ve eskiden aşil-zâdelere ve hükm-dâr hâne-dânına mensûb zevâta, hitâb olunan Ünvan: monsenyör , aşâlet-meóâb.	(Tanım) : (Kelime)
KF	natüralizm	<i>naturalisme</i>	[i. mz] (fel) tabiyye. (ed) her şeyi hâkiķi ve tabiķi hal ve şekliyle tasvîr etmek gâyesini taķib iden bir meslek-i edebî: natüralizm , hâkiķiyye.	(Tanım) : (Kelime)
KF	objektif	<i>objectif</i>	[s] (fel) şeyi, âfâķi. ğayr-ı şahsî, ğayr-ı zâtî. mâddî, hâkiķi, fiķli. (i. mz) hedef, ğâye, maķsad. (ف) Óadese-i meróie. fotoğraf makinesiniń Óadeseyi hâvî kısmı: objektif .	(Tanım) : (Kelime)
KF	ortopedi	<i>orthopédie</i>	[i. ms] aózá-yı bedeniń biçimsizliĝini düzeltmek şanóatı. kaşıkçılık, çıkıkçılık şanóatı: ortopedi .	(Tanım) : (Kelime)
KF	pansiyon	<i>pension</i>	[i. ms] iķâmet ve yemek ücreti. yemekli iķâmet-ĝâh, hâne: pansiyon . huşuşî ücretli leyli mekteb, dâhilî mekteb. huşuşî dâhilî mekteb talebesi. dâhilî mekteb ücreti; maóaş, tahşîşât-ı seneviye.	(Tanım) : (Kelime)
KF	pastel	<i>pastel</i>	[i. mz] boyalı kurşun kalem. bu kalemle yapılan resm: pastel .&[i. mz] (neb) çivid oti.	(Tanım) : (Kelime)

KF	pelikül	<i>pellicule</i>	[i. ms] gâyet ince deri, zar. başda hâsıl olan kepek. fotoğraf cāmı maķāmında kullanılan ince ve hislendirilmiş selüloz, jelatin levha: pelikül.	(Tanım) : (Kelime)
KF	pelüş	<i>peluche</i>	[i. ms] ipek, pamuk, yünden yapılmış ķatıfeye beñzer tüylü kumaş: peluş.	(Tanım) : (Kelime)
KF	plançete	<i>planchette</i>	[i. ms] küçük tahte. plançete denilen topoğrafya aleti.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	poz	<i>pose</i>	[i. ms] vazÖ, tefriş. tavr, hareket. vazÖiyet. (lā-ubāliyy-āne) gösteriş, edā, yapmacık, çalım. (فوطو) resmiñ cām üzerine çıkması için objektifiñ açık bulunduğu müddet: poz. dominoda ilk taşı koymak sırası: bücü. (as) vazÖ, iķāme.	(Tanım) : (Kelime)
KF	redingot	<i>redingote</i>	[i. ms] redingot denilen üst elbisesi.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	rulet	<i>roulette</i>	[i. ms] küçük tekerlek. mücellidleriñ yaldızları yapışdırmak için kullandıkları bakırdan maÖmül şaplı tekerlek. mesāha şerīdi kutusu. rulet denilen kumar oyunu.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	tombak	<i>tombac</i>	[i. mz] tombak denilen beyāz maÖden.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	uranyum	<i>uranium</i>	[i. mz] (k) uranyum denilen cism-i basīt.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)
KF	vals	<i>valse</i>	[i. ms] vals denilen rakş.	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)

3.4. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Arapça veya Farsça Tamlama İçinde Geçtiği Maddeler

Bu bölümde, madde başı olan Fransızca kelimenin geçtiği Arapça ve Farsça tamlamalar kalın yazı tipi ile gösterilmiştir.

Tablo 11.

Sözlük	TS Madde Başı	TS Etimoloji	Madde İçi
DFT	bazilika	basilique	<i>s. f.</i> baş kilisa. kıoldan bir damaruñ ismi. <i>s. f.</i> kilisâ-yı sultânî. kıol tamarı, Öırķ'ul-basilik .
DFT	Protestan	protestant	<i>s. et adj.</i> lutarant, lüteran, ehl-i mezheb-i protestan .

3.5.Madde Başı Fransızca Kelime Yerine Söz Konusu Kelimenin Başka Bir Dildeki Eşdeğerinin Geçtiği Maddeler

Bu bölümde, madde başı olan Fransızca kelimenin geçmediği, ama yerine başka bir dilden eşdeğerinin bulunduğı maddeler yer almaktadır.

Tablo 12.

Sözlük	TS Madde Başı	TS Etimoloji	Madde İçi
DFT	cizvit	<i>jésuite</i>	<i>s. m.</i> yezvit .
DFT	galyot	<i>galiote</i>	<i>s. m.</i> çekdürme, kalıyota gemisi.
DFT	gondol	<i>gondole</i>	<i>s. f.</i> örtülü kıayık, gondola .
DFT	gulet	<i>goélette</i>	<i>s. f.</i> gulete .
DFT	ipeka	<i>ipéca</i>	<i>s. m.</i> ipaķuvana , ipaķuvana köki, Öırķ'uz-zeheb'ül-matraş.
DFT	kangren	<i>gangrène</i>	<i>s. f.</i> horan, hora, hore, ākile, ķangrena , lahm-ı meyyit. <i>au fig.</i> zahm-ı nāsūr, bir nev'Ö-i lahm-ı meyyit.
DFT	karikatür	<i>caricature</i>	<i>s. f.</i> meshare şüreti, ķarikatura , gülecek kisve.
DFT	kental	<i>quintal</i>	<i>s. m.</i> ķantār .
DFT	komedi	<i>comédie</i>	<i>s. f.</i> ķomedyā , taklîd oyunu. taklîd oyununa dāir maķāle.
DFT	kongre	<i>congrès</i>	<i>s. m.</i> düvel-i muhtelifenüñ murahhaslar cem'iyeti, mükāleme meclisi. ameriķa-i şimalîde eyālât-ı müctemi'Öa cumhürünüñ vükelâ-yı millet cem'iyeti. <i>s. masc.</i> ķongreso .
DFT	konsül	<i>consul</i>	<i>s. m.</i> ķonsolos , baylos.
DFT	kont	<i>comte</i>	<i>s.</i> ķonte , ğrof.
DFT	korvet	<i>corvette</i>	<i>s. f.</i> ķorveta , ķorveta gemisi.
DFT	küsküt	<i>cuscute</i>	<i>s. f.</i> ķüşüt , ķüşüta .
DFT	mani	<i>manie</i>	<i>s. f.</i> cünün, mecnūnlık, cünün-ı matbaķ, manıya . delülik, cünün.
DFT	manyetik	<i>magnetiqué</i>	<i>adj. com.</i> mıķnatısa müte'Öallık, mıķnatısı .
DFT	manyezi	<i>magnésie</i>	<i>s. f.</i> maġnezıya , lübān'ül-Öazrā.&manısa, mensa.
DFT	melankoli	<i>mélancolie</i>	<i>s. f.</i> sevdā, ķara sevdā, mālihülyā , melanķoliya , ķara şafra. tasa, ķasāvet.
DFT	müzik	<i>musique</i>	<i>s. f.</i> Öilm-i müsiķi ou simpl. müsiķi , müsiķi şān'Öatı. maķām. fenn-i tertîb-i naġamāt u maķāmāt.

DFT	org	<i>orgue</i>	<i>s. m. organon, orğan.</i>
DFT	pasaport	<i>passport</i>	<i>s. m. yol emri, yol tezkeresi, pasporta kağıdı.</i>
DFT	pazen	<i>basin</i>	<i>s. m. bāse, dimi.</i>
DFT	politik	<i>politique</i>	<i>s. f. idāre-i mülk, müdebbirlik, Öilm-i tedbir-i umūr-ı memleket, Öilm-i tedbir'ül-mülk. uşul-i mu'āmelāt-ı düvel, politika, meşalih-i politikkiye. tedbir, şan'at.</i>
DFT	pratik	<i>pratique</i>	<i>s. f. Ŗamel. icrā. tecrube. Ŗadet. müşteri. hidmet, iş, gemiden çıkmaya ruhsat, pratiķa. Öilm-i şakk. &adj. com. Ŗameli.</i>
DFT	prens	<i>prince</i>	<i>s. m. beğ, princ, emir. şeh-zāde. eflāk voyvodası. pādışāh. baş, re'is, server.</i>
DFT	resif	<i>récif</i>	<i>s. m. yalıda su yüzünde görünen kayalar, reşif.</i>
DFT	rop	<i>robe</i>	<i>s. f. uzun geysi, kaftan, roba, libās, kiske, şevb. erbāb-ı kalem.</i>
DFT	salamandra	<i>salamandre</i>	<i>s. f. semender. bir nev'Ŗ-i kerkenkele.</i>
DFT	somon	<i>saumon</i>	<i>s. m. salmon balığı. kurşun ya kalay kalibi, külçe.</i>
DFT	sos	<i>sauce</i>	<i>s. f. terbiye, ta'ām terbiyesi, salsa.</i>
DFT	şansölye	<i>chancelier</i>	<i>s. m. kançeliyār. dīvān efendisi.</i>
DFT	şokola	<i>chocolat</i>	<i>s. m. çokolade.</i>
DFT	şövalye	<i>chevalier</i>	<i>s. m. kavalier, bey-zāde. kavalier, esb.</i>
DFT	tentene	<i>dentelle</i>	<i>s. f. buruncuk, buruncuk şerit, müşebbek, dantela.</i>
DFT	tentür	<i>teinture</i>	<i>s. f. boya, boyama, şibğ, şibāğ. isladılmış nesnenin suyu, nuķā'Ŗa. nuķū'Ŗ, tinktura. eşer. Öilm-i cüz'Ŗi. Öilm-i sathiyi.</i>
DFT	terebentin	<i>térébenthine</i>	<i>s. fēm. tementin, tirementi, şakız tirementisi, şamķ-ı butm.</i>
DFT	trajedi	<i>tragédie</i>	<i>s. f. müşbet hikāyesi, tragidya, saht encāmı komedy oyunu, hikāye-i fāci'Ŗa. müşbet, hādişe-i fāci'Ŗa.</i>
DFT	trampet	<i>trompette</i>	<i>s. fēm. sūrnā, zūrnā, trampeta, boru, boru. &s. m. trampetacı, boru-zen, surna-zen.</i>
DFT	trompet	<i>trompette</i>	<i>s. fēm. surna, zurna, trampeta, boru, boru. &s. m. trampetacı, boru-zen, surna-zen.</i>
KF	anten	<i>antenne</i>	[i. ms] (bah) antene.
KF	depo	<i>dépôt</i>	[i. mz] emānet. depozito. tortu. poşa. deboy.
KF	filozof	<i>philosophe</i>	[i. mz] feylesof, hāķim. kaderine tevekkül iderek āsūde, ġammsız bir hāyāt geçiren adam. felsefe tahşil iden şākird. kumārda māhir hīle-kār. (Ŗamiy-āne) eski pabuç.
KF	fizyoloji	<i>physiologie</i>	[i. ms] ġariziyāt, fisiyolocya, Öilm-i veżā'if'ül-a'Ŗza.
KF	flanel	<i>flanelle</i>	[i. ms] fanila.
KF	flüt	<i>flûte</i>	[i. ms] flavta. flaytacı. (mec) ince uzun bacak. tere yağların mu'āyenesi için içi boş demir veya değnek. ince değnek. şanpanya bardağı.
KF	gitar	<i>guitare</i>	[i. ms] kitare denilen müşiki āleti.
KF	kapuçin	<i>capucine</i>	[i. mz] kapusen rāhibi.
KF	kaşeksi	<i>cachexie</i>	[i. ms] (t) kaşeksiya. za'Ŗf-ı Ŗumūmī.

KF	kental	<i>quintal</i>	[i. mz] elli kilo ağırlığında ķıntār .
KF	komedi	<i>comédie</i>	[i. ms] ķomedyā . mudhike.
KF	konsültasyon	<i>consultation</i>	[i. ms] istiřäre. (t) ķonsulto .
KF	kontrat	<i>contrat</i>	[i. mz] muķāvele. ķontrato .
KF	kontrbas	<i>contrebasse</i>	[i. ms] ķontra başo .
KF	krem	<i>crème</i>	[i. ms] kaymak. ķrema . nefis likör. (mec) bir řeyóin en iyisi.
KF	mani	<i>manie</i>	[i. ms] źihniň munħasıran bir řeyóe řaplanmasından Öibāret bir nevÖ-i cinnet. merāk. manya . ġariġ, ġülünc iÖtiyād. ifrāta vardırılan ibtilā.
KF	manyetik	<i>magnétique</i>	[s] mıķnatisi .
KF	manyezi	<i>magnésie</i>	[i. ms] maġneziya , ĥamuz-ı maġnezyum .
KF	möble	<i>meuble</i>	[i. mz] eřāř-ı beytiye; mobilye . mefrüşāt-ı māl, mülk. & [s] seyyār, müteharrik, menķül.
KF	müzik	<i>musique</i>	[i. ms] müşiki . muzika . çalgı. muzika , çalgı takımı. ķonser. (arġo) şantaj, velvele, yayġara.
KF	olimpiyat	<i>olympiade</i>	[i. ms] ķadım yunanlarda iki olenpik oyunu arasında geġen dört senelik müddet. (mec) sene.
KF	org	<i>orgue</i>	[i. mz] orġanon .
KF	ödem	<i>oedème</i>	[i. mz] (t) odima .
KF	paravan	<i>paravent</i>	[i. mz] paravane , siperlik, (mec) gizleyen veyā ĥimāye iden adam veyā şey.
KF	pas (II)	<i>passe</i>	[i. ms] geġme. av ķuřlarınıň geġimi. pařo , mürür müsāÖade-nāmesi. bir faķire, yol parası yapmak üzere virilen cüzóġ bir para. (arġo) giyotin. (شمنند) meccānen seyre mahşüs müsāÖade-nāme: pařo . bir ĥisābıň ikmāli için virilen paraya Öilāve idilen cüzóġ meblaġ: kūsūrāt. (اسقر) ĥatve (tb) makinede Öayār eřnāsında řarf idilen kāġıd tabaķaları. ķumarda her yeni sürüşde ķullanılan para. manyetizmada: řıvama, pas, meřġ geġid, ķanal.
KF	peruk	<i>perruque</i>	[i. ms] eyreti, takma řaġ, peruka .
KF	pomat	<i>pommade</i>	[i. ms] pomata , merhem. (Öāmiy-āne) sefālet, şıkıntı.
KF	ramp	<i>rampe</i>	[i. ms] merdiven. merdiven parmaķlıġı, trabzan. hafif yoķuř. bir yoluň māóil kısmı. (as) rampa , merdiven yerini tutan saĥ-ı māyil.
KF	raşitik	<i>rachitique</i>	[i. mz] (t) şev'ir-rahıts , kemik hastalıġına mübtelā.
KF	raşitizm	<i>rachitisme</i>	[i. mz] (t) rahıts , kemik hastalıġı.
KF	salamandra	<i>salamandre</i>	[i. ms] (حیو) bir nevÖ-i kertenkele, dabb. semender .
KF	spazm	<i>spasme</i>	[i. mz] (t) ispazmoz , teşennüc.
KF	stalaktit	<i>stalactite</i>	[i. mz] istalaklit . maġaralarda kirecli řularıň şızmalarından ve damlalarından ĥāřıl olan taşlar.
KF	sut	<i>soude</i>	[i. ms] ķalye. (k) şoda .
KF	şansölye	<i>chancelier</i>	[i. mz] baş vekil. mühr-dār. ķanġılar .

KF	şokola	<i>chocolat</i>	[i. mz] çikolata . (s) çikolata rengi.
KF	tentene	<i>dentelle</i>	[i. ms] dantela .
KF	teras	<i>terrasse</i>	[i. ms] sedd, taraça . tahte poş.
KF	terebentin	<i>térébenthine</i>	(t) [i. ms] trementi , trementi rûhı.
KF	ton (I)	<i>tonne</i>	[i. ms] büyük fıçı. biñ kilodan Öibâret ölçü, tono .
FBS	gramatikal	<i>grammatical</i>	adj. dilbilgisiyle ilgili, dilbilgisel, gramatik ; dilbilgisi kurallarına uygun.
FBS	karavel	<i>caravelle</i>	nf. orta tonajlı bir tür yelkenli savaş gemisi; orta menzilli tepkili uçak, karavela .
FBS	mani	<i>manie</i>	nf. ruhb. manya , ayrıntı hastalığı, kaçıklık; tuhaf merak, garip alışkanlık.
FBS	möble	<i>meuble</i>	nm. mobilya . ∅ adj. taşınır, taşınabilir; (toprak) kolay işlenir.
FBS	paravan	<i>paravent</i>	nm. paravana .
FBS	payen	<i>païen</i>	adj. n. pagan , putperest; çoktanrılı; Hristiyan olmayan; kâfir, dinsiz, zındık.
FBS	plak	<i>plaque</i>	nf. plaka , levha; maden yaprak; plaka; büyük nişan; hek. pul pul olan deri parçası.
FBS	politik	<i>politique</i>	nf. siyaset, politika ; devlet yönetimi; taktik, yöntem.
FBS	ramp	<i>rampe</i>	nf. rampa , yokuş, bayır; korkuluk, tırabzan; tiy. sahne kenarı; ışık dizisi; sahne yaşamı.
FBS	sut	<i>soude</i>	nf. kim. soda , sodyum karbonat; bitk. söküotu.
FBS	şokola	<i>chocolat</i>	nm. çikolata . ∅ adj. çikolata renginde.
FBS	tart (II)	<i>tarte</i>	nf. pasta, turta ; kon. tokat, şamar, sille. ∅ adj. arg. boktan, beş para etmez.
FBS	tem	<i>thème</i>	nm. tema , konu, anaconu; ana dilden yabancı dile çeviri; dilb. sözcük gövdesi; müz. şarkı melodisi.
FBS	teras	<i>terrasse</i>	nf. seki, taraça ; düz dam.

SONUÇ

Bu bölümde, incelenen sözlüklerdeki maddeler, içerisinde madde başı olan Fransızca kelimenin geçip geçmediği ve geçtiği yerlerde nasıl geçtiğine göre sınıflandırılarak değerlendirilmiştir. Bunun yanında, söz konusu Fransızca kelimenin geçmediği, fakat o kelimenin başka bir dildeki eşdeğerinin geçtiği maddeler de mercek altına alınmıştır.

1. Sözlüklerin En Az Birinde Madde Başı Olan Fransızca Kelimenin Geçtiği Kelimeler

Çalışmamızda; seçtiğimiz Fransızca-Türkçe sözlüklerde, madde içlerinde madde başı olan Fransızca kelimenin herhangi bir şekilde (tekil olarak, kelime grubu içinde, Arapça veya Farsça tamlama içinde vs.) yer aldığı (Örnek için bkz: Tablo 3) maddeler her bir sözlük için sayılmış ve çalışmamızdaki toplam madde sayısına oranı Tablo 13'te verilmiştir:

Tablo 13.

Sözlük	Toplam Madde Sayısı	Fransızca Kelimenin Geçtiği Madde Sayısı	Oran (%)
DFT	2111	47	2,23
KF	2111	405	19,19
FBS	2111	1082	51,21
Topl.	6333	1534	24,22

Bununla beraber Fransızca Türkçe sözlüklerde, madde başı olan kelime tekil halde ve TS'de geçtiği yazılışının yanında -tespit edebildiğimiz kadarıyla- bir kelime grubu içerisinde, farklı bir yazımla, tanımıyla birlikte ve Arapça veya Farsça bir tamlamanın içerisinde verilmiştir.

2. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Dolaylı Olarak Geçtiği Maddeler

2.1. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Türkçe Kelime Grubu İçinde Geçtiği Maddeler

İncelediğimiz Fransızca-Türkçe sözlüklerde, madde başı olan Fransızca kelimeler; tekil olarak geçebildiği gibi, bazen de kelime grubu içerisinde yer almaktadırlar. Bu özellikteki kelimelerin; belirtisiz isim tamlaması, belirtili isim tamlaması, sıfat tamlaması, sıfat-fiil grubu, isim-fiil grubu, zarf-fiil grubu, bulunma grubu, yardımcı fiille kurulan birleşik fiil grubu ve edat grubu içerisinde yer aldığı

tespit edilmiştir. Tablo 14’te, bu tür kelimelerin geçtiği maddelerin, madde başındaki Fransızca kelimenin geçtiği maddelerin toplam sayılarına oranları sözlüklere göre hesaplanarak verilmiştir:

Tablo 14.

Sözlük	Fransızca Kelimenin Geçtiği Madde Sayısı	Fransızca Kelimenin Kelime Grubu İçinde Geçtiği Madde Sayısı	Oran (%)
DFT	47	4	8,51
KF	405	43	10,62
FBS	1082	33	3,05
Toplam	1534	80	5,22

Bu tabloda sadece, Fransızca kelimelerin, kelime grubu içinde geçtiği toplam madde sayıları verilmiştir. Çalışmamızda, söz konusu kelimelerin geçtiği kelime gruplarının türleri de sınıflandırılmıştır. Tablo 15’te söz konusu kelimelerin geçtiği kelime gruplarının sayıları sözlüklere göre hesaplanmıştır(Tablodaki “S”, “B’siz İ. T.”, “B’li İ. T.”, “S. T.”, “S-F.”, “İ-F.”, “Z-F.”, “Bul.”, “Yard. F. K. B. F., E.”, “Topl.” kısaltmaları, sırasıyla; “Sözlük”, “Belirtisiz İsim Tamlaması”, “Belirtili İsim Tamlaması”, “Sıfat Tamlaması”, “Sıfat-Fiil Grubu”, “İsim-Fiil Grubu”, “Zarf-Fiil Grubu”, “Bulunma Grubu”, “Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil Grubu”, “Edat Grubu” ifadelerine karşılık gelmektedir.):

Tablo 15.

S	B’siz İ. T.	B’li İ. T.	S. T.	S-F.	İ-F.	Z-F.	Bul.	Yard. F. K. B. F.	E.	Topl.
DFT	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4
KF	32	2	1	4	1	-	1	3	-	44
FBS	20	-	8	-	1	1	-	3	1	34
Topl.	56	2	9	4	2	1	1	6	1	82

Fransızca kelimelerin kelime grubu içinde geçtiği madde sayıları Tablo 14’de KF ve FBS için sırasıyla 43 ve 33, Tablo 15’de 44 ve 34 olarak verilmiştir. Bu farklılığın sebebi; KF’de birer adet maddenin içinde ikişer adet farklı türden kelime grubu geçmesi, kelime grupları ayrı ayrı incelenirken bu maddelerin bir yerine ikişer defa sayılmasıdır. KF’deki “toilette” (tuvalet) maddesinde “tuvalet yapma” (isim-fiil grubu) ve “tuvalet takımı” (belirtisiz isim tamlaması); FBS’deki

“jésuite” (Cizvit) maddesinde ise “Cizvit tarikatı” (belirtisiz isim tamlaması) ve “Cizvitlerle ilgili” (edat grubu) yer almaktadır.

2.2. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin TS’deki Madde Başı Olan Kelimeden Farklı Bir Söyleyiş veya Yazılışla Geçtiği Maddeler

Madde içlerinde geçen Fransızca kelimeler, bazen TS’deki madde başı olan kelimelerden farklı bir şekilde yer almaktadır. Bu kelimelerin yazımı, TS’de madde başı olan kelimelerin yazımlarına uymamakta, fakat onlardan Fransızca dışında bir dilden alındığını düşündürecek kadar büyük farklarla ayrılmamaktadır. Tablo 16’da söz konusu kelimelerin bahsedilen şekildeki türevlerinin yer aldığı maddeler sayılmış ve madde başındaki Fransızca kelimenin geçtiği madde sayısına oranları sözlüklere göre oranlanarak verilmiştir:

Tablo 16.

Sözlük	Fransızca Kelimenin Geçtiği Madde Sayısı	Fransızca Kelimelerin Farklı Yazımla Geçtiği Madde Sayısı	Oran (%)
DFT	47	10	21,28
KF	405	44	10,86
FBS	1082	20	1,85
Toplam	1534	74	4,82

2.3. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Tanımıyla Birlikte Geçtiği Maddeler

Sözlüklerde incelediğimiz maddelerde göze çarpan bir diğer husus ise, incelediğimiz Fransızca kelimelerin bazen yanında tanımıyla birlikte verilmesidir. Bu duruma DFT ve KF adlı sözlüklerimizde rastlanmakta, fakat FBS’de bu türden maddeler görülmemektedir. Tablo 17’de Fransızca kelimelerin tanımıyla birlikte geçtiği madde sayısı, söz konusu kelimenin geçtiği tüm maddelerin sayısına oranı, her iki sözlük için ayrı ayrı hesaplanarak verilmiştir:

Tablo 17.

Sözlük	Fransızca Kelimenin Geçtiği Madde Sayısı	Tanımıyla Birlikte Geçtiği Madde Sayısı	Oran (%)
DFT	47	3	6,38
KF	405	30	7,41
FBS	1082	0	0
Toplam	1534	33	2,15

Çalışmamızda, madde içinde tanımlarıyla birlikte verilen Fransızca kelimelerin tanımlarının nasıl verildiği de incelenmiş, 4 adet tanım verme biçimi tespit edilmiştir:

- a) **“(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)” Biçimi:** Bu şekildeki tanımlarda önce Fransızca kelime verilmiş, daha sonra “didikleri (dedikleri)” veya “dinilen (denilen)” kelimesi ve ardından kelimenin tanımı yer almıştır (Örn: KF adlı sözlükteki ”planchette” maddesindeki “plançete denilen topografya aleti.” ifadesi.). İncelediğimiz örneklerde DFT’de sadece “didikleri”, KF’de ise sadece “dinilen” kelimesi geçmektedir.
- b) **“(Tanım) : (Kelime)” Biçimi:** KF adlı sözlüğümüze mahsus olan bu biçimde önce kelimenin tanımı verilmiş, sonra iki nokta üst üste konarak madde başındaki Fransızca kelime verilmiştir (Örn: KF’deki “fondant” maddesinde yer alan “bâdem ezmesi gibi ağızda eriyen şekerler: fondan” ifadesi.).
- c) **“(Kelime) yani (Tanım)” Biçimi:** DFT’ye has olan bu biçimde, Fransızca kelime, ardından “yaÖñi” (yani) bağlacı ve tanım verilmektedir (Örn: DFT’deki “galvanisme” maddesinde yer alan “galvanizma yaÖñi baÖz-ı ecsâd-ı hâyvâniyede mevcûd olan bir nevÖ-i elektriķa kuvveti” ifadesi.).
- d) **“(Tanım) olan (Kelime)” Biçimi:** Sadece KF’deki bir örnekte geçen bu biçimde önce tanım verilmiş, ardından “olan” kelimesi ve kelimenin kendisi verilmiştir (Örn: KF’deki “broche” maddesinde geçen “ķadın zîneti olan buroş” ifadesi.).

Tablo 17’de, tanımıyla birlikte geçen kelimelerin bulunduğu maddelerin toplam sayıları verilmiş; tablo 18’de ise bu tanımların nasıl verildiği hesaplanmıştır.

Tablo 18.

Sözlük	(Kelime) dedikleri/denilen (Tanım)	(Tanım) : (Kelime)	(Kelime) yani (Tanım)	(Tanım) olan (Kelime)	Topla m
DFT	1	-	2	-	3
KF	14	15	-	1	30
Toplam	15	15	2	1	33

2.4. Madde Başındaki Fransızca Kelimenin Arapça veya Farsça Tamlama İçinde Geçtiği Maddeler

İncelenen maddelerde, madde başı olan Fransızca kelimelerin, DFT ve KF'deki iki maddede Arapça ve Farsça tamlamaların içerisinde geçtiği tespit edilmiştir. Tablo 19'da, bu kelimelerin sayısının DFT ve KF'de Fransızca kelimelerin geçtiği toplam madde sayısına oranları verilmiştir.

Tablo 19.

Sözlük	Fransızca Kelimenin Geçtiği Madde Sayısı	Başka Dilde Türevi	Oran (%)
DFT	47	1	2,13
KF	405	1	0,25

2.5. Madde Başı Fransızca Kelime Yerine Söz Konusu Kelimenin Başka Bir Dildeki Eşdeğerinin Geçtiği Maddeler

Madde başı olan Fransızca kelimenin geçmediği, ama onun yerine başka bir dildeki eşdeğerinin geçtiği maddeler de sayılmış ve genel madde sayısına oranları her bir sözlük için Tablo 20'de verilmiştir:

Tablo 20.

Sözlük	Toplam Madde Sayısı	Başka Dilde Türevi	Oran (%)
DFT	2111	39	1,85
KF	2111	40	1,89
FBS	2111	14	0,66

Tablo 21'de ise, Tablo 13 ve Tablo 20'deki veriler birleştirilmiş, madde başı olan Fransızca kelimenin başka bir dilden geçmiş türevini içeren bulunduğu maddelerin sayısı, her sözlük için Fransızca kelimenin geçtiği toplam madde sayılarına oranlanmıştır:

Tablo 21.

Sözlük	Fransızca Kelimenin Geçtiği Madde Sayısı	Başka Dilde Türevi	Oran (%)
DFT	47	39	82,98
KF	405	40	9,88
FBS	1082	14	1,29

Bütün bu verilere dayanılarak; Fransızcanın Türkçe üzerindeki asıl etkisini Tanzimat döneminde değil, (genel kanının aksine) Cumhuriyet döneminde gösterdiği görülmektedir (Madde başındaki Fransızca kelimenin madde içinde de geçtiği madde oranı 1840'larda basılmış olan DFT'de %2,23; 1920'lerde yazılmış olan FBS'de %19,19; günümüze yakın bir tarihte [2011] basılmış olan FBS'de ise 51,21'dir). Bunun sebebinin ise, Tanzimat sonrası dönemdeki yeniliklerin atmosferinde doğmuş, bu dönemin okullarında yetişmiş olan neslin Cumhuriyet döneminde ülkenin aydın tabakasını oluşturması; fikir, bilim ve kültür dünyasına hakim olması olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada elde ettiğimiz verileri, Prof. Dr. Ahmet BURAN'ın "Yabancı Diller Karşısında Türkçe" adlı makalesinde (Buran, 2001:79-82) yabancı öğelerin dilimize giriş sebeplerini 8 madde altında topladığı sınıflandırmaya göre değerlendirebiliriz.

- a) Sosyal hayattaki köklü değişiklikler: Batı'nın ekonomik, siyasi, kültürel vb. alanlarda dünya üzerinde söz sahibi olmasıyla beraber, tüm dünya ile beraber Osmanlı-Türk coğrafyası da sosyal anlamda Batı'dan etkilenmeye başlamıştır. Giyim-kuşam, edebiyat-sanat, basın-yayın, devlet yönetimi, teknolojinin kullanımı gibi birçok alanda bu etki hissedilmektedir. Söz konusu etki; Türkçe üzerinde Batı dillerinin, özellikle Fransızcanın etkisini artırmıştır.
- b) Din ve medeniyet dairesi değişiklikleri: Talas Savaşı'nda Çinlilere karşı Müslümanlar birliktedir savaştan Türkler, bu yolla İslam ile ilk kez temasta bulunmuş, daha sonra kalabalıklar halinde İslam dinini kabul etmişlerdir. Bunu izleyen süreçte ise Türkçe Arapça ve Farsçadan etkilenmiştir. Türkler, daha sonraları Batı'nın güç kazanması ile birlikte yeni bir medeniyet dairesi tanımış, İslam medeniyetiyle bağlarını zayıflatarak Batı

medeniyetiyle temasa geçmiştir. Bu temas, Türkçenin Fransızcadan etkilenmesi sonucunu doğurmuştur.

- c) Tercüme faaliyetleri: Tanzimat ile başlayan süreçte Batıdan edebi, felsefi, ilmi ve diğer alanlarda, özellikle Fransızcadan birçok tercüme yapılmıştır. Bu ise, Türkçenin Fransızcadan etkilenmesine yol açmıştır.
- d) Alfabe değişiklikleri: 1840'larda basılmış olan ilk sözlüğümüz FBS'de Fransızca kelimenin geçtiği madde oranı %2,23 iken 1928 basımı KF'de bu sayı 17 puan artarak 19,19 olmuş; fakat asıl artış KF ile 2011 basımı FBS arasında gerçekleşmiş, 32 puanlık bir artışla %51,21'e çıkmıştır. Bu ise, alfabe değişikliğinin Fransızcanın Türkçe üzerindeki etkisini artırdığını göstermektedir.
- e) Geri kalmışlık: Çalışmamızda, Batı kökenli kelimelerin dilimizde giderek artan bir şekilde var olduğunu göstermiştik. Bu ise, Türkiye'nin Batı karşısındaki ekonomik, siyasi vb. alanlardaki geri kalmışlığıyla paralellik göstermektedir.
- f) Dil bilinci eksikliği: Çalışmamızda, Fransızcanın Türkçe üzerindeki etkisi incelenmiş, fakat bu etkinin ne kadarının dil bilinci eksikliği sonucunda gerçekleştiğine dair bir veriye ulaşılamamıştır.
- g) Yabancı dille eğitim: Osmanlı zamanında eğitim dili Fransızca olan okulların var olduğu bilinmektedir. Çalışmamızda, Fransızca kelimelerin Türkçe üzerindeki asıl etkisinin Cumhuriyet döneminde gerçekleştiği tespit edilmiş, sözkonusu etkinin, yabancı dilde eğitim veren okullarda yetişen nesillerin asıl meyvelerini Cumhuriyet döneminde vermesi sonucunda gerçekleştiği düşünülebilir.
- h) Çok coğrafya değiştirmek: Türkçenin Fransızcadan etkilendiği yıllarda Türkler uzun süre önce yerleşik hayata geçmiş olduğu için bu etki tespit edilememiştir.

Kaynakça

- Akar, A. (2102). *Türk Dili Tarihi*, İstanbul: Ötüken Neşriyat A. Ş.
- Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Bedreddin, H. (1928). *Fransızcadan Türkçeye Küçük Kamus-ı Fransevi*, İstanbul: Yeni Şark Kitabhanesi Sahibi Hüseyin - İkbâl Kitabhanesi Sahibi Hüseyin.
- Bianchi, T. X. (1843). *Dictionnaire Français-Turc*, Paris: Typographie de Mme Ve Dondey-Dupré, imprimeur du Comité des traductions orientales de Londres.
- Bloomfield, L. (1956). *Language*, New York: Henry Holt and Company.
- Davison, R. H: (1995). “On Dokuzuncu Yüzyıl Osmanlı Reformlarına Araç Olarak Fransız Dili”. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 171-188.
- Erbay, F. (2002). “Türkçe Sözlük'ün İlk ve Son Baskısındaki Batı Kökenli Kelimelere Dair”. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (11), 129-136.
- Erciyas, Osman (2011). “Osmanlı'da Batı Dillerine Ait Sözlükler”. *LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, (Aralık), 170-178.
- Gönülal, Y. Ö. (2011). “Dil Toplum İlişkisi Açısından Türkiye'de 1940 Sonrası Dil Tartışmaları Üzerine Bir Değerlendirme”. *Turkish Studies*, (Volume 6/1 Winter 2011), 1127-1137.
- Gülsevin, G. (2011). “Türk Dil Kurumunun Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğü”. *Türk Dili*, (712), 299-308.
- Jeffers, R. J.; LEHISTE, I. (1986). *Principles and Methods for Historical Linguistics*, Cambridge, Massachusetts, and London: The MIT Press.
- Karaağaç, G. (1997). “Alıntı Kelimeler Üzerine Düşünceler”. *Türk Dili*, (552), 499-511.
- _____ (2008). *Türkçe Verintiler Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kırbyık, M. (2002). “Miftah-ı Lisan Adlı Manzum Fransızca-Türkçe Sözlük Üzerine”. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (11), 181-200.

Korkmaz, Z. (1995). “Batı Kaynaklı Yabancı Kelimeler ve Dilimiz Üzerindeki Etkileri”. *Türk Dili*, (524), 843-858.

Lewis, G. (2004). *Trajik Başarı, Türk Dil Reformu*, İstanbul: Gelenek Yayıncılık.

Memmedova, N. (2009). “Akraba Olmayan Dillerin Birbirine Etkisi ve Bu Etkileşimin Sonuçları”. *Milli Folklor*, (83), 121-127.

Osam, N. (1997). “Türkçenin Sözcük Dağarcığı”. *VIII. Uluslararası Türk Dilbilimi Konferansı Bildirileri*.

Öner, M. (2010). “Türkçede Fransızca Örneğe İle Yaratılan Sözler”. *Türk Dili*, (708), 270-284.

Özgül, M. (1978). “Yabancı Kökenli Sözcüklerde Ünsüzler ve Bu Sözcüklerde Yazım Güçlükleri”. *Türk Dili*, (318), 196-201.

Özkan, S. H. (2010). “Osmanlı Devleti'nde Yabancı Dil Eğitimi”. *Turkish Studies*, (Volume 5/3 Summer 2010), 1783-1800.

Öztürk, M. O. (2004). “Bilimsel Yayınlarda Dil”. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık*, 89-98.

Parlatır, İ. (1999). “Türk Dil Kurumu'nda Sözlük Çalışmaları”. *Türk Dili*, (568), 270-284.

Sadoğlu, H. (2003). *Türkiye’de Ulusçuluk ve Dil Politikaları*, İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Sezgin, F. (2004). *Türkçede Batı Kaynaklı Kelimelerin Yoğunluğu*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Sır, A. N. (2013). “Türkçede Batı Kaynaklı Kelimeler ve Unsurlar Sorunu”. *International Journal of Social Science*, (October 2013), 969-982.

Sinanoğlu, S. (1959). “Latincenin Değeri”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, (1.2), 93-104.

Uyguner, M. (1968). “Sait Faik'in Öykülerinde Fransızca Sözcükler”. *Türk Dili*, (200), 148-155.

Vural, H.; Böler T. (2008). “Türkçe Sözlük (TDK)'ten Hareketle 1944'ten 2005'e Dilimizdeki Batı Kökenli Sözcükler”. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (36), 49-63.

Yalçınkaya, M. A. (1996). “Osmanlı Zihniyetindeki Değişimin Göstergesi Olarak Sefaretnamelerin Kaynak Defteri”. *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, (7), 319-338.

Yazıcı, N. (1983). “Osmanlı Telgraflarında Dil Konusu”. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (26), 751-764.

Yıldız, B. (2007). “Adaptasyon Meselesi, Ahmet Vefik Paşa ve Zoraki Tabib Örneği”. *Turkish Studies*, (Volume 2/3 Summer 2007), 638-659.

Yıldız, H. (2004). “Ahmet Vefik Paşa'nın Lehce-i Osmânî'si ve Batı Kaynaklı Kelimeler”. *Türk Dili*, (634), 439-446.

Zülfikar, H. (2006). “Atatürk'ün İmlası, Türkçeyi Fransızca Kelimelerden Arındırma üzerine”. *Türk Dili*, (659), 479-484.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ahmet BALTACI
Doğum Yeri ve Tarihi : Adıyaman, 04/06/1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
Psikoloji (2007-2011)
Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı (2012-2015)
Y. Lisans Öğrenimi : Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce (C1), Fransızca (A2)

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurum : Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma
Hastanesi

İletişim

E-Posta Adresi : ahmetbaltaci1988@hotmail.com
Tarih : 22/05/2015